

LITURGIA BRITANNICA,
SEU
LIBER
PRECUM COMMUNIIUM
JUNTA UNUM
ECCLESIE BRITANNICÆ;
UNA CUM
PSALTERIO, SEU PSALMIS DAVIDIS
QUIBUS ACCESSERUNT
FORMA ET MODUS FACIENDI, ORDINANDI,
ET CONSECRANDI EPISCOPOS,
PRESBYTEROS, ET DIACONOS;
CUM
XXXIX ARTICULIS RELIGIONIS.

Malte terricollis lingue, celestibus una

LONDON:
SAMUEL BAGSTER AND SONS,
LIMITED.

TABLE OF LESSONS PROPER FOR SUNDAYS.

	MATTINS.	EVENSINGS.
Sunds. of Advent—First	Isa. 1.	Isa. 2. or Isa. 4. & 2
Second	— 5.	— 11. 1-11 .. — 24.
Third	— 25.	— 29. .. — 28. 5-19
Fourth	— 39. 1-27	— 32. .. — 33. 2-28
Sunds. after Christmas.		
First	— 35.	— 38. .. — 40.
Second	— 42.	— 48. .. — 44.
Sunds. after the Epiph.		
First	— 51.	— 52. 13 & 53. .. — 54.
Second	— 55.	— 57. .. — 61.
Third	— 62.	— 65. .. — 66.
Fourth	Job 27.	Job 28. .. Job 29.
Fifth	Pro. 1.	Pro. 3. .. Pro. 8.
Sixth	— 9.	— 11. .. — 15.
Septuages.	Gen. 1. & 2. 1-4	Gen. 2. 4 .. Job 38.
Sec. Lesson	Rev. 21. 1-9	Rev. 21. 9-22. 6
Sexagesima	Gen. 3.	Gen. 6. .. Gen. 8.
Quinquages.	— 9. 1-20	— 12. .. — 13.
Suns. in Lent		
First	— 19. 12-30	— 22. 1-20 .. — 23.
Second	— 27. 1-41	— 28. .. — 32.
Third	— 37.	— 39. .. — 40.
Fourth	— 42.	— 42. .. — 45.
Fifth	Ex. 3.	Ex. 5. .. Ex. 6. 1-14
Sixth	— 9.	— 10. .. — 11.
Sec. Lesson	Mat. 28.	Lu. 19. 28 .. Lu. 20. 9-21
Easter Day	Ex. 12. 1-29	Ex. 12. 29 .. Ex. 14.
Sec. Lesson	Rev. 1. 10-19	Jno. 20. 11-19 .. Rev. 6.
Sunds. after Easter		
First	Nu. 15. 1-36	Nu. 14. 28 .. Nu. 17. 1-12
Sec. Lesson	1 Cor. 15. 1-29	Jno. 20. 24-30
Second	Nu. 20. 1-14	Nu. 20. 14-21. 19. .. — 21. 10
Third	— 22.	— 23. .. — 24.
Fourth	Deut. 4. 1-28	Deut. 4. 23-41 .. Deut. 5.
Fifth	— 6.	— 8. .. — 10.

TABLE OF LESSONS PROPER FOR SUNDAYS.

	MATTINS.	EVENING.
Sun. after As-	Deut. 30.	Deut. 34. or Jos. 1.
scension Day	— 16. 1-18	Isa. 11. „ „ Exa. 34. 23
Whitsunday	Rom. 8. 1-18	Gal. 5. 16 „ „ Ac. 18. 24-19. 21
Sec. Lesson.	Isa. 6. 1-11	Gen. 18. „ „ Gen. 1. & 2. 1-4
Trinity Sun.	Rev. 1. 1-9	Eph. 4. 1-17 „ „ Mat. 3.
Sec. Lesson.		
Sunds. after	Jos. 3. 7-4. 15	Jos. 5. 15-6. 21 „ „ Jos. 24.
Trinity.—1st	Jud. 4.	Jud. 5. „ „ Jud. 6. 11
2nd	1 Sa. 2. 1-27	1 Sa. 3. „ „ 1 Sa. 4. 1-19
3rd	— 12.	— 13. „ „ 1 Sa. 17.
4th	— 15. 1-24	— 16. „ „ 1 Sa. 17.
5th	— 15. 1-24	— 16. „ „ 1 Sa. 17.
6th	2 Sa. 1.	2 Sa. 12. 1-24 „ „ 2 Sa. 18.
7th	1 Ch. 21.	1 Ch. 22. „ „ 1 Ch. 28. 1-21
8th	— 28. 9-29	2 Ch. 1. „ „ 1 Ki. 3.
9th	1 Ki. 10. 1-25	1 Ki. 11. 1-15 „ „ — 11. 28
10th	— 12.	— 13. „ „ — 17.
11th	— 18.	— 19. „ „ — 21.
12th	— 22. 1-41	2 Ki. 2. 1-16 „ „ 2 Ki. 4. 8-38
13th	2 Ki. 5.	— 6. 1-24 „ „ — 7.
14th	— 9.	— 10. 1-32 „ „ — 13.
15th	— 18.	— 19. „ „ — 23. 1-31
16th	2 Ch. 26.	Ne. 1. & 2. 1-9 „ „ Ne. 9.
17th	Jer. 5.	Jer. 22. „ „ Jer. 35.
18th	— 36.	Eze. 2. „ „ Eze. 18. 1-17
19th	Eze. 14.	— 18. „ „ — 24. 15
20th	— 34.	— 37. „ „ — 5.
21st	Dan. 3.	DAN. 4. „ „ — 12.
22nd	— 6.	— 7. 9 „ „ — 15.
23rd	Hos. 14.	Joel 2. 21 „ „ Joel 3. 9
24th	Amos 3.	Amos 5. „ „ Amos 9.
25th	Ml. 4. & 5. 1-8	Ml. 6. „ „ Ml. 7.
26th	Hab. 2.	Hab. 3. „ „ Zeph. 3.
27th	Ecc. 11. & 12.	Hag. 2. 1-10 „ „ Mal. 3. & 4.

NOTE.—That the Lessons appointed in the above Table for the Twenty-seventh Sunday after Trinity shall always be read on the Sunday next before Advent.

If there be a third Service on Sundays, the Second Lesson for that Service may be any Chapter from the four Gospels, or any Lesson appointed in the Calendar from the four Gospels, at the discretion of the Minister, except on those Sundays for which alternate Second Lessons are specially appointed in the above Table.

TABLE OF LESSONS PROPER FOR HOLY-DAYS.

	MATTINS.	EVENING.
St. Andrew	1 Lesson. Isa. 54. 42. 1-7	2 Lesson. Jno. 1. 35-43
St. Thomas	Jos. 42. 1-7	— 20. 19-24
Nativity of Christ	Isa. 9. 1-5	Lu. 2. 1-15
St. Stephen	Gen. 4. 1-11	Acts 6.
St. John, Evangelist	Ex. 32. 9	2 Ch. 24. 15-23
Ascension Day	Jer. 31. 1-18	Isa. 6.
Circumcision	Isa. 60.	Bar. 4. 21-31
Epiphany	— 49. 1-13	Deut. 10. 12
Cover of St. Paul	Gen. 17. 9	Isa. 48. 13-24
Purification	Isa. 60.	Jer. 1. 1-11
St. Matthias	— 49. 1-13	Hag. 2. 1-10
Annun. of our Lady	Isa. 63. 1-13	Isa. 52. 15
Asc. Wednesday	Gen. 3. 1-16	— 52. 7-13
Mon. before Easter	Isa. 63. 1-13	Jon. 3.
Tues. before Easter	Lam. 3. 1-24	Lam. 2. 13
Wed. before Easter	— 3. 1-24	— 3. 84
Thurs. before Easter	— 4. 1-21	Dan. 9. 20
Good Friday	Hos. 13. 1-15	Hos. 14.
Easter Eve	Gen. 22. 1-20	Isa. 52. 13. & 14
Mon. in Easter Week	Ez. 9.	Hos. 6. 1-14
	— 15. 1-22	Mal. 2. 1-10
	1 Lesson. Jno. 1. 35-43	2 Lesson. Jno. 12. 20-42
	— 20. 19-24	— 14. 1-8
	Lu. 2. 1-15	Tit. 3. 4-9
	Acts 6.	Act. 8. 1-9
	Jno. 12. 23-36	Rev. 1.
	— 21. 1-11	Col. 2. 8-18
	Lu. 8. 15-23	Jno. 2. 1-12
	Gal. 1. 11	Act. 26. 1-21
	Rom. 2. 17	—
	Lu. 8. 15-23	1 Ch. 12. 3-18
	Gal. 1. 11	Jun. 14. 15
	—	— 15. 14
	Mar. 2. 13-23	— 16. 16
	Jno. 14. 1-15	— 16. 18
	— 15. 1-14	— 17. 2
	— 16. 1-16	— 18. 1-36
	— 17.	— 19. 2
	— 18.	— 20. 1-14
	Lu. 23. 50	— 21. 1-14
	—	— 22. 1-14
	—	— 23. 1-10
	—	— 24. 1-13

TABLE OF LESSONS PROPER FOR
HOLY-DAYS.

	MATTHEW.		EVENING.	
Tues. in Easter Week	1 Lesson.	2 Lesson.	1 Lesson.	2 Lesson.
St. Mark	2 Kt. 13, 14-22	Jno. 21, 1-15	Eze. 37, 1-15	Jno. 21, 15
St. Philip and James	186, 62, 6	—	1, 1-15	—
Ascension Day	61.	1, 43	Zac. 4	—
Tues. in Whit. Week	Don. 7, 9-15	Lu. 24, 44	2 Kt. 2, 1-16	Hob. 4.
Tues. in Whit. Week	Con. 11, 1-10	1 Co. 12, 1-14	Nu. 11, 14, 31	1 Co. 12, 27, 9, 18
St. Barnabas	Jos. 2, 21	1 Thea. 5, 12-24	KL 4, 1-8	Jno. 4, 1-11
St. John the Baptist	Dut. 33, 1-12	Acta 4, 21	Na. 1	Acta 14, 8
St. Peter	Mal. 3, 1-7	Matt. 3, 4	Mal. 4	Matt. 14, 1-13
St. James	Eze. 3, 4-15	Jno. 21, 15-23	Zec. 3	Acta 4, 8-23
St. Bartholomew	2 Kt. 1, 1-18	Lu. 9, 51-67	Jer. 26, 8-10	—
St. Matthew	Ge. 28, 10-18	Lu. 9, 51-67	De. 18, 15	—
St. Michael	1 Kt. 18, 15	Acta 12, 5-18	Don. 16, 4	Rev. 14, 14
St. Luke	Ge. 37.	—	Recl. 38, 1-15	—
St. Simon and Jude	Im. 55.	—	Jer. 8, 12-19	—
All Saints	Wh. 3, 1-10	He. 11, 33 & 12, 1-7	Wh. 5, 1-17	Rev. 18, 1-17

NOTE.—That if any of these Holy-days fall upon a Sunday, not being the first Sunday in Advent, Easter Day, Whitunday or Trinity Sunday, the Lessons appointed either for the Sunday or for the Holy-day may be read at the discretion of the Minister

THE CALENDAR;

WITH THE TABLE OF LESSONS.

JANUARY hath XXXI. DAYS.

	MORNING.		EVENING.	
1	1 Lesson.	2 Lesson.	1 Lesson.	2 Lesson.
2	Circum.	—	—	—
3	Genesis	Matthew	Genesis	Acts
4	1, 1-20	1, 18	1, 20-2, 4	1.
5	2, 4	2.	8, 1-20	2, 1-22
6	3, 20-4, 16	3.	4, 16	2, 22
7	5, 1-28	4, 1-23	5, 28-6, 9	3.
8	Epiphany	—	—	—
9	Ge. 6, 9	4, 23-5, 13	7.	4, 1-32
10	8.	5, 13-33	9, 1-20	4, 32-5, 17
11	11, 1-10	5, 83	12.	5, 17
12	13.	6, 1-19	14.	6.
13	15.	6, 19-7, 7	16.	7, 1-35
14	17, 1-23	7, 7	18, 1-17	7, 35-8, 6
15	18, 17	8, 1-18	19, 12-30	8, 5-26
16	20.	8, 18	21, 1-22	8, 26
17	21, 33-22, 20	9, 1-18	23.	9, 1-23
18	24, 1-29	9, 18	24, 29-52	9, 23
19	24, 52	10, 1-24	25, 5-19	10, 1-24
20	25, 19	10, 24	26, 1-18	10, 24
21	26, 18	11.	27, 1-30	11.
22	27, 30	12, 1-22	28.	12.
23	29, 1-21	12, 22	31, 1-25	13, 1-26
24	31, 36	13, 1-24	32, 1-32	14.
25	32, 22	13, 24-58	33.	15, 1-30
26	35, 1-21	13, 53-14, 3	37, 1-12	—
27	Conv. of	St. Paul	—	—
28	Ge. 37, 12	Mat. 14, 13	39.	16, 30-16, 10
29	40.	15, 1-21	41, 1-17	16, 16
30	41, 17-58	15, 21	41, 53-42, 25	17, 1-16
31	42, 25	16, 1-24	43, 1-25	17, 16
	43, 25-44, 14	16, 24-17, 14	44, 14	18, 1-24
	45, 1-25	17, 14	45, 25-46, 8	18, 24-19, 21

THE CALENDAR;

WITH THE TABLE OF LESSONS.

FEBRUARY hath XXVIII. DAYS.

	MORNING.		EVENING.	
	1 Lesson.	2 Lesson.	1 Lesson.	2 Lesson.
1	Genesis	Matthew	Genesis	Acts
2	45.26-47.13	18. 1-21	47. 13	19. 21
3	<i>Ps. V. M.</i>	18. 21-19. 3		20. 1-17
4	<i>Ge. 48.</i>	19. 3-27	49.	20. 17
5	50.	19.27-20.17	<i>Ex. 1.</i>	21. 1-17
6	<i>Ex. 2.</i>	20. 17	3.	21. 17-37
7	4. 1-24	21. 1-23	4. 27-5. 16	21.37-22.23
8	5.15-6.14	21. 23	6. 28-7. 14	22.23-23.12
9	7. 14	22. 1.15	8. 1-20	23. 12
10	8.20-9.13	22. 15-41	9. 13	24.
11	10. 1-21	22.41-23.13	10. 21 & 11	25.
12	12. 1-21	23. 13	12. 21-43	26.
13	12.43-13.17	24. 1-29	13.17-14.10	27. 1-18
14	14. 10	24. 29	15. 1-22	27. 18
15	15.22-16.11	25. 1-81	16. 11	28. 1-17
16	17.	25. 81	18.	28. 17
17	19.	26. 1-31	19. 1-22	<i>Ro. 1.</i>
18	21. 1-18	26. 31-57	22.21-23.10	2. 1-17
19	23. 14	26. 57	24.	2. 17
20	26. 1-23	27. 1-27	28. 1-13	3.
21	28. 29-42	27. 27-57	29.35-30.11	4.
22	31.	27. 57	32. 1-15	5.
23	32. 15	28.	32. 1-12	6.
24	33.12-34.10	<i>Mk. 1. 1-21</i>	34. 10-27	7.
25	<i>St. Matth.</i>	1. 21		8. 1-18
26	<i>Ex. 34. 27</i>	2. 1-23	35. 29-36. 8	8. 18
	39. 30	2.23-3.13	40. 1-17	9. 1-19
27	40. 17		Leviticus	9. 19
28	<i>Lc. 14. 1-23</i>	3. 13		10.
29	19. 1-19	4. 1-35	16. 1-23	12.
		<i>Matt. 7.</i>	19. 30-20. 9	

THE CALENDAR;

WITH THE TABLE OF LESSONS.

MARCH hath XXXI. DAYS.

	MORNING.		EVENING.	
	1 Lesson.	2 Lesson.	1 Lesson.	2 Lesson.
1	Leviticus	Mark	Leviticus	Romans
2	23. 1-18	4. 35-5.21	23. 18-44	11. 1-25
3	20. 1-21	5. 21	26. 21	11. 25
4	Numbers		Numbers	
5	6.	6. 1-14	9. 15-10. 11	12.
6	10. 11	6. 14-30	11. 1-24	13.
7	11. 24	6. 30	12.	14. 1-15. 8
8	13. 17	7. 1-24	14. 1-26	15. 8
9	14. 26	7. 24-8. 10	16. 1-23	16.
10	16. 23	8. 10-9. 2	17.	1Co. 1. 1-28
11	20. 1-14	9. 2-30	20. 14	1.26 & 2
12	21. 1-10	9. 30	21. 10-32	3.
13	22. 1-22	10. 1-32	22. 22	4. 1-18
14	23.	10. 32	24.	4.18 & 5
15	25.	11. 1-27	27. 1	6.
16	<i>De. 1. 1-19</i>	11.27-12.13	<i>De. 1. 19</i>	7. 1-25
17	2. 1-26	12. 13-35	2.26-3.18	7. 25
18	3. 18	12.35-13.14	4. 1-25	8.
19	4. 25-41	13. 14	5. 1-22	9.
20	5. 22	14. 1-27	6.	10.-11. 1
21	7. 1-12	14. 27-53	7. 12	11. 2-17
22	8.	14. 53	10. 8	11. 17
23	11. 1-18	15. 1-42	11. 18	12. 1-28
24	15. 1-16	15. 42 & 16	17. 8	12.28 & 13
25	18. 9	<i>Lc. 1. 1-26</i>	24. 8	14. 1-20
26	26.	1. 26-46	27.	14. 20
27	<i>St. V. M.</i>	1. 46		15. 1-35
28	<i>De. 28. 1-15</i>	2. 1-51	28. 15-47	15. 35
29	28. 47	2. 21	29. 9	16.
30	30.	3. 1-23	31. 1-14	2Co. 1. 1-23
31	31. 14-30	4. 1-18	31.30-32.44	1.23-2. 14
	32. 44	4. 16	33.	2. 14 & 3
	34.	5. 1-17	<i>Jos. 1.</i>	4.

THE CALENDAR;

WITH THE TABLE OF LESSONS.

APRIL hath XXX. DAYS.

	MORNING.		EVENING.	
	1 Lesson.	2 Lesson.	1 Lesson.	2 Lesson.
1	Joshua	Luke	Joshua	2 Corinth.
2	2	5. 17	3	5.
3	4.	6. 1-20	5.	6. 1-7. 1
4	6.	6. 20	7.	7. 2
5	8. 3	7. 1-24	10. 1-16	8.
6	21. 43-22. 11	7. 24	22. 11	9.
7	23.	8. 1-26	24.	10.
8	Jud. 2	8. 26	Jud. 4.	11. 1-30
9	5.	9. 1-29	6. 1-24	11. 30-12. 14
10	6. 24	9. 28-51	7.	12. 14 & 18
11	8. 32-9. 25	9. 51-10. 17	10.	Gal. 1.
12	11. 1-29	10. 17	11. 29	2.
13	13.	11. 1-29	14.	3.
14	15.	11. 29	16.	4. 1-21
15	Ruth 1.	12. 1-25	Ruth 2.	4. 21-5. 13
16	3.	12. 25	4.	5. 13
17	1 Sa. 1.	13. 1-18	1 Sa. 2. 1-21	6.
18	2. 21	13. 18	3.	Eph. 1.
19	4.	14. 1-25	5.	3.
20	6.	14. 25-15-11	7.	4. 1-25
21	8.	15. 11	9.	5. 22-5. 22
22	10.	16.	11.	6. 10
23	12.	17. 1-20	13.	7. 1-25
24	14. 1-24	17. 20	14. 24-47	8. 10
25	15.	18. 1-31	16.	Phil. 1.
26	St. Mark.	18. 31-19. 11		2.
27	1 Sa. 17. 1-31	19. 11-29	17. 31-55	3.
28	17. 55-18. 17	19. 29	19.	4.
29	20. 1-18	20. 1-27	20. 18	Col. 1. 1-21
30	21.	20. 27-21. 5	22.	1. 21-2. 8
	23.	21. 5	24. 1. 25. 1	2. 8

THE CALENDAR;

WITH THE TABLE OF LESSONS.

MAY hath XXXI. DAYS.

	MORNING.		EVENING.	
	1 Lesson.	2 Lesson.	1 Lesson.	2 Lesson.
1	St. Philip	and	1 Lesson.	2 Lesson.
2	1 Sa. 26.	Lu. 22. 1-31	St. James.	Col. 3. 1-18
3	31.	22. 31-54	1 Sa. 28. 3	3. 18-4. 7
4	2 Sa. 3. 17	22. 54	2 Sa. 1.	4. 7.
5	6.	23. 1-26	4.	1 Thes. 1.
6	7. 18	23. 26-50	7. 1-18	2.
7	11.	23. 60-24. 13	8.	3.
8	18. 38-14. 26	24. 13	12. 1-24	4.
9	15. 16	Jno. 1. 1-29	15. 1-16	5.
10	16. 15-17. 24	1. 29	16. 1-15	2 Thes. 1.
11	18. 18	2.	17. 24-18. 18	2.
12	19. 24	3. 1-22	19. 1-24	3.
13	23. 1-24	3. 22	21. 1-15	1 Th. 1. 1-18
			24.	1. 18 & 2
14	1 Ki. 1. 1-29	4. 1-31	1 Kings	
15	1 Ch. 29. 10	4. 31	1. 28-49	3.
16	1 Ki. 4. 20	5. 1-24	3.	4.
17	6. 1-15	5. 24	5. 1-22	5.
18	8. 22-54	6. 1-22	8. 54-9. 10	6.
19	10.	6. 22-41	11. 1-26	2 Tim. 1.
20	11. 26	6. 41	12. 1-25	2.
21	12. 25-13. 11	7. 1-25	13. 11	3.
22	14. 1-21	8. 1-31	13. 11	4.
23	18. 8	9. 1-31	15. 25-16. 8	Titus 1.
24	18. 1-17	9. 31	17.	2.
25	19.	9. 1-39	18. 17	3.
26	22. 1-41	9. 39-10. 22	21.	Philom.
27	2 Kl. 2.	10. 22	2 Kl. 1.	Heb. 1.
28	5.	11. 1-17	4. 8	2. 1-8. 7
29	6. 24	11. 17-47	6. 1-24	3. 7-4. 14
30	8. 1-16	11. 47-12. 20	7.	4. 14 & 5
31	10. 1-18	12. 20	9.	6.
			10. 18	7.

THE CALENDAR;

WITH THE TABLE OF LESSONS.

JUNE bath XXX. DAYS.

	MORNING.		EVENING.	
1	1 Lesson.	2 Lesson.	1 Lesson.	2 Lesson.
2	13.	John	2 Kings	Hebrews
3	17. 24	13. 1-21	17. 1-24	8.
4	2 Ch. 13.	13. 21	2 Ch. 12.	9.
5	15.	14.	14.	10. 1-19
6	19.	15.	16. 1-17. 14	10. 19.
7	20. 31 & 21	16. 1-16	20. 1-31	11. 1-17
8	23.	16. 16	22.	11. 17
9	25.	17.	24.	12.
10	28.	18. 1-28	26. & 27	13.
11	29. 3-21	18. 28	2 Ki. 18. 1-9	James 1.
12	St. Barna.	19. 1-25	2 Chron.	
13	2 Ki. 18. 13		30. 1-31. 1	2.
14	19. 20	19. 25	2 Kings	3.
15	Is. 38. 9-21	20. 1-19	19. 1-20	4.
16	2 Ki. 22.	20. 19	20.	5.
17	23. 21-24. 8	21.	2 Ch. 33.	
18	25. 8	Acts 1.	2 Kings	
19	Ezra 4.	2. 1-22	23. 1-21	1 Pe. 1. 1-22
20	7.	2. 22	24. 8-25. 8	1. 22-2. 11
21	9.	3.	Ezr. 1. & 3	2. 11-3. 8
22	Ne. 1.	4. 1-32	5.	3. 8-4. 7
23	Ne. 1.	4. 32-5. 17	8. 15	4. 7
24	6. 1-7. 5	5. 17	10. 1-20	5.
25	St. John	6.	Ne. 2.	2 Pe. 1.
26	Ne. 13. 1-15	Daptist.	7. 3 & 8	2.
27	Ex. 1.	Ac. 7. 1-35	13. 15	3.
28	4.	7. 35-8. 5	Es. 2. 15 & 3	1 Jno. 1.
29	6.	8. 5-26	5.	2. 1-15
30	St. Peter.	8. 28	7.	2. 15
	Job 1.	9. 1-23	Job 2.	3. 1-16
				3. 16-4. 7

THE CALENDAR;

WITH THE TABLE OF LESSONS.

JULY bath XXXI. DAYS.

	MORNING.		EVENING.	
1	1 Lesson.	2 Lesson.	1 Lesson.	2 Lesson.
2	Job	Acts	Job	1 John
3	8.	9. 23	4.	4. 7
4	5.	10. 1-24	6.	5.
5	7.	10. 24	9.	2 John
6	10.	11.	11.	3 John
7	12.	12.	13.	Jude
8	14.	13. 1-26	16.	Matt. L 18
9	17.	13. 26	19.	2.
10	21.	14.	22. 12-29	3.
11	23.	15. 1-30	24.	4. 1-23
12	25. & 26	15. 30-16. 16	27.	4. 23-5. 13
13	28.	16. 16	29. 1-30. 1	5. 13-33
14	30. 12-27	17. 1-16	31. 13	5. 33
15	32.	17. 16	38. 1-39	6. 1-19
16	38. 39 & 39	18. 1-24	40.	6. 19-7. 7
17	41.	18. 24-19. 21	42.	7. 7
18	Pro. 1. 1-20	19. 21	Pro. 1. 20	8. 1-18
19	2.	20. 1-17	3. 1-27	8. 18
20	3. 27-4. 20	20. 17	4. 20-5. 15	9. 1-18
21	5. 15	21. 1-17	6. 1-20	9. 18
22	7.	21. 17-37	8.	10. 1-24
23	9.	21. 37-22. 23	10. 16	10. 24
24	11. 1-16	22. 23-23. 17	11. 15	11.
25	12. 10	23. 12	13.	12. 1-22
26	14. 9-28	24.	14. 28-15. 18	12. 22
27	St. James.			13. 1-24
28	Pro. 15. 18	25.	16. 1-20	13. 24-5. 13
29	16. 31-17. 16	26.	18. 10	14. 13
30	19. 13	27.	20. 1-23	14. 13
31	21. 1-17	28. 1-17	22. 1-17	15. 1-21
	23. 10	29. 17	24. 21	15. 21
	28.	Rom. 1.	26. 1-21	16. 1-24

THE CALENDAR;

WITH THE TABLE OF LESSONS.

AUGUST hath XXXI. DAYS.

	MORNING.		EVENING.	
	1 Lesson.	2 Lesson.	1 Lesson.	2 Lesson.
1	Proverbs	Romans	Proverbs	Matthew
2	27. 1-23	2. 1-17	28. 1-15	16. 24-17. 14
3	Ec. 1-18	2. 17	31. 10	17. 14
4	Ec. 1.	3.	Ec. 2. 1-12	18. 1-21
5	3.	4.	4.	18. 21-19. 3
6	8.	5.	5.	19. 3-27
7	7.	6.	6.	19. 27-20. 17
8	9.	7.	7.	20. 17
9	12.	8. 1-18	11.	21. 1-23
10	Je. 2. 1-14	8. 18	Je. 1.	21. 23
11	5. 19	9. 1-19	5. 1-19	22. 1-15
12	7. 1-17	9. 19	6. 1-22	8. 4
13	9. 1-17	10.	12. 8-24	22. 13-41
14	15.	11. 1-25	17. 1-19	22. 41-23. 13
15	18. 1-18	11. 25	19. 1-19	23. 13
16	21.	12.	22. 1-13	24. 1-29
17	22. 13	13.	22. 1-16	24. 29
18	24.	14. 1-15. 8	25. 1-15	25. 1-31
19	25.	15. 8	26. 1-31	25. 31
20	29. 4-26	16.	26. 1-31	26. 1-31
21	31. 1-15	1Co. 1. 1-26	26. 31-57	26. 31-57
22	35. 1-14	1. 26 & 2	28. 57	27. 1-27
23	35.	3.	33. 14	27. 27-57
24	36. 14	4. 1-18	36. 1-14	27. 57
25	St. Barth.	4. 18 & 5	38. 1-1	28.
26	Je. 38. 14	6.		28.
27	50. 1-21	7. 1-25	39.	Mark
28	Exc. 1. 1-15	7. 25	51. 54	1. 1-21
29	2.	8.	Exc. 1-15	1. 21
30	3. 15	9.	3. 1-15	2. 1-23
31	12. 17	10. 1-11. 1	8.	2. 23-3. 13
		11. 2-17	11. 14	3. 13
			13. 1-17	4. 1-35
				4. 35-5. 21

THE CALENDAR;

WITH THE TABLE OF LESSONS.

SEPTEMBER hath XXX. DAYS.

	MORNING.		EVENING.	
	1 Lesson.	2 Lesson.	1 Lesson.	2 Lesson.
1	Ezekiel	1 Corinth.	Ezekiel	Mark
2	13. 17	11. 17	14. 1-12	5. 21
3	14. 12	12. 1-28	16. 44	6. 1-14
4	18. 1-19	12. 28 & 13	18. 19	6. 14-80
5	20. 1-18	14. 1-20	20. 18-83	6. 80
6	20. 32-44	14. 20	22. 23	7. 1-24
7	24. 15	15. 1-35	26.	7. 24-8. 10
8	27. 1-28	15. 35	27. 26	8. 10-9. 2
9	29. 1-20	16.	31.	9. 2-30
10	32. 1-17	2 Co. 1. 1-23	33. 1-21	9. 30
11	33. 21	1. 23-2. 14	34. 1-17	10. 1-32
12	34. 17	2. 14 & 8	36. 16-38	10. 32
13	37. 1-15	4.	37. 15	11. 1-27
14	47. 1-13	5.	Dan. 1.	11. 27-12. 13
15	Da. 2. 1-24	6. 1-7. 1	2. 24	12. 13-35
16	3.	7. 2	4. 1-19	12. 35-13. 14
17	4. 19	8.	5. 1-17	13. 14
18	5. 17	9.	6.	14. 1-27
19	7. 1-15	10.	7. 15	14. 27-83
20	8. 1-20	11. 1-30	9. 20	14. 83
21	10. 1-20	11. 30-12. 14	12.	15. 1-42
22	St. Matt.	12. 14 & 13		15. 42 & 16
23	Hos. 2. 14	Gal. 1.	Ho. 4. 1-18	Lu. 1. 1-26
24	5. 8-6. 7	2.	7. 8	1. 26-57
25	8.	3.	8.	1. 57
26	10.	4. 1-21	11. 1-12. 7	2. 1-21
27	13. 1-15	4. 21-5. 13	14.	2. 21
28	Joel 1.	5. 13	Joel 2. 1-16	3. 1-23
29	2. 15-28	6.	2. 28-3. 9	4. 1-16
30	St. Micha.			
31	Joel 3. 9	Eph. 1.	Am. 1. 1-24	4. 16

THE CALENDAR;

WITH THE TABLE OF LESSONS.

OCTOBER hath XXXI. DAYS.

	MORNING.	EVENING.
1	1 Lesson. Am 2.4-2.9	2 Lesson. Eph. 2.
2	5. 1-18	3.
3	7.	4. 1-25
4	9.	4.25-5.22
5	Jonah 1	5.22-6.10
6	3.	6. 10
7	Mt. 7. 1-10	Phil. 1.
8	3.	2.
9	7.	3.
10	Nahum 2.	4.
11	Hab. 1.	Col. 1.1-21
12	3.	1.21-2.8
13	Zephaniah.	2. 8
14	1.14-2.4	3. 1-18
15	Hag 2.1-10	3. 18 & 4.
16	Zec. 1.1-18	1 Thea. 1
17	St. Luke.	2.
18	Zec. 3.	3.
19	5.	4.
20	7.	5.
21	8. 14	2 Thea. 1.
22	10.	- 2.
23	12.	3.
24	14.	1 TL 1.1-18
25	Mal. 2.	1. 18 & 2
26	3. 13 & 4	3.
27	Sim. & Ju.	4.
28	Wisdom 2	5.
29	6. 1-22	6.
30	7. 15	2 TL 1.
31		2.
		1 Lesson. Am. 4. 4.
		5. 18-6. 9
		3.
		Obadiah.
		Jonah 2.
		4.
		Micah 2.
		4.
		5.
		6.
		7. 24
		8. 1-26
		9. 1-28
		9. 28-51
		8.51-10.17
		10. 17
		11. 1-29
		2. 4
		Haggai 1.
		2. 10
		Zec. 1.18 &
		(2
		4.
		5.
		6.
		7.
		8. 1-14
		9. 9
		10.
		11.
		12.
		13.
		14. 1-25
		14.25-15.11
		15. 11
		16.
		17. 1-20
		17. 20
		18. 1-31
		18.31-19.11
		19. 11-28
		19. 28
		20. 1-27
		20. 27-21. 5
		21. 5

THE CALENDAR.

WITH THE TABLE OF LESSONS.

NOVEMBER hath XXX. DAYS.

	MORNING.	EVENING.
1	1 Lesson. 10 Saints.	1 Lesson. Wisdom
2	Wisdom	2 Tim.
3	9.	Wisdom
4	11.15-12.3	4.
5	Ecc. 1.1-14	Titus 1.
6	3. 17-30	2.
7	5.	3.
8	10. 18	Philem.
9	15. 9	Heb. 1.
10	18. 1-15	2. 1-3. 7
11	19. 13	3. 7-4. 14
12	24. 1-24	4. 14 & 5
13	23. 7-23	6.
14	35.	7.
15	39. 1 13	8.
16	41. 1 14	9.
17	44. 1-16	10. 1-10
18	51. 10	10. 19
19	Bar. 4-36 &	11. 1-17
20	Isa. 1.21 (5	11. 17
21	3. 1-18	4. 2
22	5. 1-18	5. 18
23	6.	7. 1-17
24	8. 5-18	2.
25	9.8-10.5	8. 18-9. 8
26	10. 20	3.
27	11. 10	4.
28	13.	5.
29	17.	1 Pe. 1.1-22
30	19. 1 18	1.22-2.11
31	St Andrew	2. 11-3. 8
		18. 18
		11. 1-15
		17.
		17. 27
		4. 10
		7. 27
		14. 1-20
		16. 17
		18. 15
		22. 6-24
		24. 24
		35. 15
		37. 8-19
		39. 13
		42. 15
		50. 1-25
		5. 24
		6. 1-22
		6. 22-41
		6. 41
		7. 1-25
		7. 25
		8. 1-31
		8. 31
		9. 1-39
		9. 39-10. 22
		10. 22
		11. 1-17
		11. 17-47

THE CALENDAR;

WITH THE TABLE OF LESSONS.

DECEMBER hath XXXI. DAYS.

	MORNING.		EVENING.	
	1 Lesson.	2 Lesson.	1 Lesson.	2 Lesson.
1	Isaiah	1 Peter	Isaiah	John
2	21. 1-13	3. 8-4. 7	22. 1-15	11. 47-12. 20
3	22. 15	4. 7	23.	12. 29
4	24.	5.	25.	13. 1-21
5	28. 1-20	2 Pe. L.	26. 20 & 27	13. 21
6	28. 1-14	2.	28. 14	14.
7	29. 1-9	3.	29. 9	15.
8	30. 1-18	1 John 1.	30. 18	16. 1-16
9	31.	2. 1-16	32.	16. 16
10	33.	2. 15	34.	17.
11	40. 12	3. 1-16	40. 1-12	18. 1-28
12	41. 17	3. 16-4. 7	41. 1-17	18. 28
13	42. 18-43. 8	4. 7	42. 1-18	19. 1-25
14	44. 1-21	5.	43. 8	19. 25
15	45. 8	2 John.	44. 21-45. 8	20. 1-19
16	47.	3 John.	46.	20. 19
17	49. 1-13	Jude.	48.	21.
18	50.	Rev. 1.	49. 13	Re. 2. 1-18
19	51. 9	2. 18-3. 7	51. 1-9	8. 7
20	52. 13 & 53	4.	52. 1-13	5.
21	St Thomas	6.	54.	7.
22	Isa. 55	8.	56.	10.
23	57.	11.	58.	12.
24	59.	14.	60.	15.
25	Chr. Day.			
26	St Stephen			
27	St John.			
28	Innocents.	16.		18.
29	Isa. 61.	19. 1-11	62.	18. 11
30	63.	20.	64. 1-65. 3	21. 1-15
31	65. 8	21. 15-22. 6	66.	22. 6

Upon occasions to be approved by the Ordinary, other Lessons may be substituted for those which are appointed in the Table of Daily Lessons.

PRÆFATIO.

EA fuit Ecclesie Anglicanæ prudentia, ex quo publicam Liturgiam suam adornavit, ut medium semper tenuerit inter duo extrema, nimiam scilicet obstinationem in denegando, ne ulla omnino, et nimiam facilitatem in concedendo, ut quolibet fieret in ea immutatio. Quippe cum hinc communis experientia doceat, ex immutatione rerum inatura deliberatione constitutarum, (nulla id postulante necessitate) varia sequi incommoda, eaque sæpenumero plura atque graviora malis ipsis, quibus removendis ea immutatione studebatur; inde vero constet peculiare Cultus Divini Formulas, Ritusque, atque Cærimonias, quæ in eo juxta præscriptum ordinem adhibentur, res esse natura sua indifferentes, adeoque inutabiles; idque sit in confesso; æquum est, ut, ob causas graves et magni momenti, pro varia temporum et occasionum exigentia, ejusmodi licet et admittantur hac in parte immutationes, quæ iis, quibus auctoritas publica commissa est, subinde necessaria,

PRÆFATIO.

aut saltem conducibilēs atque utiles, esse videbuntur. Hinc videmus, sub regnis variorum beatę memorię Principum, qui jam inde a Reformatione floruerunt, in rebus nonnullis eas immutationes, quę uniuscujusque tempori congruere visę sunt, justis gravibusque de causis, ab Ecclesiis factas; ita tamen, ut Cultus Divini quasi corpus ipsum et essentialia (tam quoad materiam ac partes pręcipuas, quam quoad Formam et Ordinem) eadem ad hunc usque diem permanserint, et etiamnum permaneant firma et inconcussa; quamvis sæpius impetita vanis conatibus et violentis aggressionibus levium hominum, et novitatis cupidorum, qui semper ostenderunt se ejus esse ingenii, ut somniis suis plus tribuerent, et privatę rei magis studerent quam bono publico.

Quibus artibus et quam perniciosis consiliis (nuperis et infelicibus turbis sævientibus) usus sacrę Liturgię, hujus regni legibus, huc usque nunquam abrogatis, sanctus, abierit in desuetudinem, toti terrarum orbi satis superque notum est; neque nobis animus est earum rerum hic renovare memoriam. Quam autem verisimile videretur, post felicem Regię Majestatis Restitutionem, Liturgię usum etiam inter alia, quasi postliminio, Ecclesię redditum iri (cum nulla lege fuisset abrogatus) nisi mature obicem ponerent quorundam artes ac diligentia, qui sub nuperis usurpatoribus in hoc maxime incubuerant, ut Liturgię sacrę odium apud plebem crearent; isti putarunt, si fanę suę rebusque privatis consulunt vellent, (nisi forte ingenue fateri velient se errasse, quod ab ejusmodi ingeniis vixre admodum impetaveris) sibi totis viri-

PRÆFATIO.

bus enitendum, ne Ecclesię redderetur. In hunc finem scriptiunculę varię in vulgus emissę adversus Liturgiã sacrã, ac veteres objectiones denuo collectę, novis etiam additis, ad augendum numerum. Postremo Sacratissima Regiã Majestas, magna cum importunitate, rogata est, ut Liturgiã recenseretur; et ut in ea immutarentur, aut etiam adderentur, quę ad pacificandas conscientias teneras conducere viderentur. Quod quidem a Regiã Majestate, pro pia illa summaque voluntate satisfaciendi omnibus subditis suis cujuscunque sententię in negotio religionis, (quantum quidem cum ratione expectari potuit) clementer concessum est.

In qua recensione, dedimus operam, ut eandem modestiam adhiberemus, quam superioribus temporibus in simili negotio adhibitam esse videmus. Itaque, ex variis immutationibus quę nobis propositę erant, eę omnes a nobis rejectę sunt, unde periculi aliquid oriri posset, (neque quod clam impugnarent aliquod dogma receptum, aut laudabilem consuetudinem Ecclesię Anglicanę, aut revera totius Ecclesię Catholicę Christi) vel quę nullius omnino momenti erant, sed plane futiles ac vanę. Verum, quęcunque immutationes quibuscunque auctoribus, ac quocunque prętextu aut fine, nobis erant propositę, quę ullo modo visę sint requisitę aut conducibilis; iis omnibus, nulla coacti argumentorum vi (unde quidem nobis constaret necessitas quidquam immutandi) sed libenter ac sponte assensum nostrum præbimus. Hoc enim nobis persuasum habemus, et mentibus nostris infixum hæret (idque hic coram mundo profitemur) in Liturgiã, proct erat

PŔÆFATIO.

antea legibus constituta, nihil fuisse, quod verbo Dei aut sanæ Doctrinæ adversaretur, aut quod usurpare, et cui se submittere, viro pio salva conscientia non liceret; aut quod non, contra quemlibet adversarium (modo ne denegeret illi justa ac candida interpretatio, qualem, pro communi æquitate, omnibus humanis scriptis, iis præsertim quæ auctoritate publica mununtur, imo et accuratissimis Scripturæ sacræ versionibus, indulgeri par est) recte defendi queat.

Non fuit igitur in hoc opere nobis propositum his aut illis, quarumcunque partium hominibus, morem gerere in iuribus suis postulatis; verum id præstare, quod maxime nobis videretur conducere ad Ecclesiæ pacem et unitatem conservandam, ad reverentiam conciliandam, pietatemque ac devotionem excitandam in cultu Dei publico; denique ad præcidendas occasiones cavillandi disputandique adversus Liturgiam Ecclesiæ, iis qui nihil aliud student. Quod autem attinet ad ea, in quibus Liturgia sacra, qualis nunc prodit, variat ab ea quæ prius extabat; seu quid immutatam, seu quid additum, seu quid aliud factum, sufficiat hæc in genere monuisse; maximam partem immutationum ad hæc capita revocari, primo aut ad meliorem directionem eorum qui sunt sacra peracturi, in quacunque parte divinorum Officiorum; quod præstitum est maxime in Calendariis et Rubricis: Aut secundo ad immutationem quarundam vocum aut dictionum obsoletarum, in alias hodierni temporis sermoni magis accommodatas, et clariorem explanationem aliarum vocum et dictionum, quæ aut dubiæ erant significationis, aut alio-

PŔÆFATIO.

qui pravis interpretationibus obnoxia: Aut, tertio, ad accuratorem exhibitionem earum sectionum Scripturæ sacræ quæ Liturgiæ inseruntur, quæ quidem sectiones, præsertim in Epistolis ac Evangeliiis, et passim alibi, nunc legendæ sunt juxta novissimum Sacrorum Bibliorum Versionem. Visum est etiam nonnullas Orationes et Gratiarum Actiones, ad speciales quasdam occasiones accommodatas, propriis locis addere, maxime in gratiam eorum qui Mare navigant, una cum Officio pro Baptismo Adultorum: quod quidem Officium etsi minus necessarium fuerit cum adornaretur prior Liturgia, nunc tamen, incrementis Anabaptismi, qui nuperorum temporum licentia apud nos irrepsit, factum est necessarium; et semper poterit usurpari ad baptizandos indigenas Coloniarum nostrarum, et alios ad Fidem conversos. Siquis singularum immutationum, in quacunque parte Liturgiæ factarum, rationem quærat; modo hæc, qualis nunc extat, conferat cum illa priore, quin variationis ratio ipsi facile constet, nil dubitamus.

Atque ita officio nostro in re tanti momenti pro viribus perfuncti, tanquam in conspectu Dei; et sinceritate nostra hæc in parte (quantum in nobis est) omnium conscientiis approbata; quanquam scimus, in tanta diversitate sententiarum, morum, et respectuum ad rem privatam, impossibile esse ut omnibus placeamus; nec licet expectare ut hominibus factiosis, morosi, ac perversi ingenii, quidquam in eo genere, a quocunque, nisi a seipsis profectum, ardeat; attamen non mediocri nobis spes affulget, ea quæ offeruntur, quæque utriusque Provinciæ Synodorum diligenti

DE DIVINIS OFFICIIS.

examine subiecta sunt, et ab iis approbata, accepta etiam et probata fore omnibus Ecclesie Anglicanæ filiis, prudentia, ingenio pacifico, et recta conscientia præditis.

DE DIVINIS OFFICIIS ECCLESIAE.

NIHL unquam fuit ab humana sapientia tam bene constitutum, aut tam firmiter stabilitum, quod processu temporis non labefactaretur et corrumpereetur; uti plane videre est, inter alia, in Publicarum Precum Ecclesie Formulis, quæ vulgo Divina Officia appellantur. De harum origine siquis consulat authenticos scriptores, inveniet eas non nisi optimo consilio institutas, nempe ad pietatis incrementum. Antiqui enim Patres ita rem instituerunt, ut tota Biblia, aut major eorum pars, semel in anno prælegeretur, hoc consilio, ut Clerus, et præsertim Ecclesie Ministri, frequenti lectione ac meditatione Scripturæ, se ipsos excitarent ad pietatem, et instructiones redderentur ad Ecclesiam in sana doctrina erudiendam, et ad refutandos adversarios veritatis: Deinde, ut populus, ex quotidiana verbi divini lectione in Templis, magis ac magis cresceret in vera cognitione Dei; et ardentiori veræ religionis studio et

DE DIVINIS OFFICIIS.

amore accenderetur. Sed, multis retro abhinc annis, hæc pia et salutaris Patrum constitutio ita neglecta, mutata, et corrupta fuit, additione incertarum historiarum, et legendarum; ut et responsoriorum, versuum, et inutilium repetitionum, commemorationum, et Synodaliū constitutionum multitudinæ, ut plerumque, cum Sacrorum librorum aliquis legi cæptus esset, post triū quatuorve capitum lectionem, cætera non legerentur. Sic lectio Prophetæ *Isaia* inchoabatur Dominica prima Adventus, et liber *Genesios* Dominica Septuagesimæ: sed legi tantum cœperant; nunquam perlegebantur; et sic de cæteris Scripturæ sacræ libris. Præterea, etiamsi S. *Paulo* videatur non nisi lingua vulgari et plebi nota utendum in Ecclesia, ut inde edificetur; Divina Officia in hac Ecclesia *Anglicana* plebi latine non intelligenti per annos complures latine prælecta sunt; ut auribus tantum audierint; cor autem, spiritus, et mens eorum, nullum fructum inde perceperint. Ad hæc quamquam Patres antiqui Psalterium integrum dividerunt in septem partes, quarum unaquæque *Nocturnum* dicebatur; attamen, superioribus temporibus, quidam Psalmi tantum, iique pauci numero, legebantur, cæteris prorsus omissis. Deinde tantus erat regularum, quas *Picam* vocabant, numerus, et tanta difficultas, tanque Officiorum varietas, ut sæpenumero plus negotii faceretur ipsa libri revolutio ad inveniendā ea quæ legenda erant, quam inventorum lectio.

His itaque pensatis, hic Ordo jam constitutus est, quo supra memorata incommoda removeantur. Atque, ut omnia sint in promptu, et expedita, præfixum est etiam

DE DIVINIS OFFICIIS.

Calendarium planum et intellectu facile, in eum finem conscriptum, in quo (quantum quidem fieri potest) Scripturæ sacræ lectio ita proponitur, ut deinceps omnia sint recto ordine, absque hiato, interruptione, et ubius ejusdem libri partis ab alia separatione, peragenda. Quam ob rem Anaphoræ, Responsoria, Invitatoria, et ejusmodi alia, quibus continuata Scripturæ sacræ lectio interrompebatur, deleta sunt.

Attamen, quia hoc fieri non potest absque certis quibusdam Regulis, ideo regulæ hic nonnullæ præmittuntur, quæ, ut numero paucæ, ita et intellectu sunt facillimæ. Atque ita Ordo precum ac lectionis Scripturæ sacræ hic jam exhibetur, ad antiquorum Patrum mentem ac propositum valde accommodatus, et eo qui nuper erat in usu, longe utilior atque commodior. Utilior est, quia hic multa debita sunt, quorum alia minus vera, alia incerta, alia denique vanæ et superstitiosæ. Nec quidquam jam juxta præscriptum Ordinem legendum est, præter purum incorruptumque Dei verbum, nempe Scripturam sacram, aut quod cum verbo Dei et Scriptura sacra plane congruat; idque et verbis et ordine ad captum tam lectorum quam auditorum maxime accommodatis. Commodior est etiam, cum ob brevitatem, tum ob perspicuitatem Ordinis, tum etiam quia Regulæ sunt et numero paucæ et faciles.

Cum autem antea magna fuerit varietas in dicendo et cantando in Ecclesiis hujus Regni; aliis *Sarisburiensem*, aliis *Herefordensem*, aliis *Bangorensis*, aliis *Eboracensem*, aliis *Lincolniensem* usum sequentibus: unus

DE DIVINIS OFFICIIS.

idemque usus in posterum totius Regni hujus futurus est.

Quia vero nihil adeo perspicuum esse potest, quin inde in usu quotidiano suboriatur dubitationes; si qui sunt, quibus ejusmodi dubitationes suboriantur, aut quibus res hoc libro contentæ varie accipiuntur, seu de sensu, seu de praxi earum quæstio habeatur; ad tollendas omnes ejusdem rei varias acceptiones, et dubia omnia solvenda, Diocesanos Episcopos semper adibunt, qui, pro prudentia sua, illis sapiendis et dissolvendis operam præstabit, modo nihil statuatur, quod adversetur iis quæ hoc libro continentur. Sin autem dubius hæreat ipse Diocesanos Episcopus, rem deferre poterit ad Archiepiscopum, ut ab eo decidatur.

QUANQUAM constitutum est, ut omnia dicantur ac cantentur Anglico idiomate in Ecclesia, in hunc finem ut cætus inde ædificetur, non tamen hoc ita intelligendum est, ut, si quis privatim mane aut vespere precetur, nefas sit eum qualibet lingua precari, quam ipse intelligat.

Omnes autem tum Presbyteri tum Diaconi tenentur quotidie vel privatim vel publice Preces Matutinas et Vespertinas recitare, nisi aut adversa valetudine, aut alia urgente causa, prohibeantur.

Sacrorum vero Minister, in singulis Parochialibus Ecclesiis aut Sacellis, cum præsens adest, nec causa legitima impeditus, easdem etiam Matutinas ac Vespertinas Preces recitabit in Ecclesia Parochiali aut Sacello ubi sacra administrat; et curabit

DE CÆRIMONIIS.

paulo antequam incipiat, ut campana pulsetur, ut, eo signo dato, populus conveniat ad audiendum verbum Dei, et ad Deum una cum eo precandum.

DE CÆRIMONIIS.

CUR ALIÆ ABROGATÆ SINT.

ALIÆ VERO RETENTÆ.

CÆRIMONIARUM ex humana institutione profectarum, quibus utitur Ecclesia, aliæ, primum quidem pio proposito excogitatæ, in vanitatem et superstitionem tandem degenerarunt. Aliæ in Ecclesiam irrepsere quorundam præpostera devotione, et zelo scientiæ egeno; cæteris initio ad eas conviventibus; unde indies magis ac magis in abusus abierunt. Hæc, non tantum quod sint prorsus inutiles, sed quia et populum multum obæcarunt, et Dei gloriam obscurarunt, dignæ sunt quæ excindantur, ac prorsus exterminentur. Aliæ vero sunt, ab hominibus etiam profectæ, quas etiamnum retinere visum est, tum propter decoram ordinis conservationem in Ecclesia Dei, (qui finis fuit primæ earum institutionis); tum quod spectent ad ædificationem, ad quam, docente Apostolo, referenda sunt, quæcunque fiant in Ecclesia.

Et, quamvis Cærimoniæ alicujus observatio aut prætermissio, si rem ipsam species, exitui sit momenti; temeraria tamen

DE CÆRIMONIIS.

et fastuosa publici Ordinis ac Disciplinæ transgressio atque violatio non leve peccatum est coram Deo. "Omnia honeste et secundum ordinem fiant in vobis," inquit Apostolus. Ordinis autem illius constitutio non penes est homines privatos. Nemini fas est igitur, nisi legitime vocato, in se suscipere, aut sibi arrogare, ut constituat aut immutet ullum publicum ac receptum ordinem in Ecclesia Christi.

Quoniam vero, hoc nostro tempore, tanta est in mentibus hominum varietas, ut aliis vel minima Cærimoniarum suarum omissio piaculum esse videatur, adeo tenaciter amplexi foveant veteres suas consuetudines; alii vero rerum novarum amore ita capiuntur, ut omnia novata velint, et tanto odio feruntur in res antiquas, ut nihil, nisi novum, ipsis arrideat. Ideo visum est, non tam his aut illis partibus morigerari, quam Deo obtemperare, et eorum omnium commodo studere. Nequis autem offendantur, qui rectæ rationi liberum apud se locum præbet, hic quadam profertur rationes, cur receptarum Cærimoniarum aliæ antiquatæ sint, aliæ vero retineantur et etiamnum observentur.

Quædam abrogatæ sunt, quoniam, proxime elapsis temporibus, in immensum creverat earum numerus, adeo ut onus esset intolerabile. Qua de re Sanctus *Augustinus* jam suo sæculo querebatur, nempe quod in tantum numerum multiplicatæ essent, ut deterior foret hac in parte Christianorum, quam fuerat olim Judæorum, conditio. Ac suadebat, ut jugum et onus illud, si quando commoda daretur occasio, pacifice et sine turbis amoveretur. Quid autem dixisset

DE CÆRIMONIIS.

S. *Augustinus*, si oculis vidisset nuperas Cærimonias, quæ apud nos erant in usu communi? Non fuit enim numerus Cærimoniarum temporis illius cum harum nostrarum multitudine confereudus. Panta fuit harum Cærimoniarum nostrarum congeries, et in his permixtæ adeo obscuræ, ut Christi beneficia erga nos confunderent atque obscurarent. potius quam ea nobis exponerent et illustrarent. Præterea Evangelium Christi non est cærimoniale institutum (uti, magnam partem, fuit *Lex Mosæica*); sed Religio est ad colendum Deum, non in typorum et umbrarum servitute, sed in libertate spiritus instituta; iis tantum Cærimoniis contenta, quæ, ad conservandum decorum ordinem, piæque disciplinam, sufficiant; et quæ apte sint ad excitandas insigni ac singulari quadam significatione hebetes hominum mentes in recordationem officii sui erga Deum ad ædificationem. Præterea, aboleandarum Cærimoniarum causa præcipua fuit, quod partim imperitæ plebis superstitiosa cæcitate, partim quorundam inexplebili avaritia, qui privato quæstui magis quam gloriæ Dei studebant, earum abusus in tantum creverat, ut recte tolli non potuerit, salvis ipsis Cærimoniis.

Iam vero ut ad eos veniamus qui forte graviter ferent quod nonnullæ antiquarum Cærimoniarum etiamnum retineantur; si animo reputaverint, sine quibusdam Cærimoniis, nullum ordinem aut tranquillam disciplinam in Ecclesia servari posse; facile eis constabit ratio, cur ab illa sententia sua recedere atque ei recutiare debeant. Sin autem displiceat, quod ulla antiqua Cærimonia maneat, et magis placeret

DE CÆRIMONIIS.

omnia Lovari; tum vero (quandoquidem concedunt, expedit ut sint quædam Cærimoniarum) ubi antiquæ illæ recte usurpari poterunt, næ isti eas ob solam antiquitatem repudiare nequeunt, quin suam prodant stultitiam. Tum enim vel eo nomine quod antiquæ sunt, majori venerationi ipsis esse debent, si unitatis et concordie, magis quam novitatum ac rerum inusitatarum studiosi videri volunt et haberi. Novitates enim (quantum quidem id consistere potest cum instituto Christianæ Religionis) semper vitari debent. Neque vero erit cur isti, obretentas Cærimonias, offendantur. Quemadmodum enim eæ Cærimonie abrogatæ sunt, quæ in majores abusus abierant, et quæ frustra hominum conscientias onerabant; sic, quas retineri placuit, Disciplina et Ordinis gratia retinentur, et ob justas causas poterunt immutari et abrogari: adeoque pari existimatione cum Lege Dei nequaquam habendæ sunt. Adde, quod neque obscuræ neque mutæ sunt istæ Cærimonie, sed ita comparatæ, ut cuivis obvium sit intelligere, quid sibi velint, et quis sit earum usus: ut non sit veri simile fore olim, ut, quemadmodum cæteræ quas abrogavimus, in abusus degenerent. His autem institutis nostris alias nationes nequam damnamos; neque ullis nisi solis popularibus nostris quidquam præscribimus. In hac enim sumus sententia, ut putemus expedit ut quælibet regio his utatur Cærimoniis, quæ magis conducere videbuntur ad Dei honorem et gloriam illustrandam, et populum ad perfectissimam et maxime piam vivendi rationem, absque errore aut superstitione, deducendum; et ut cætera, quæ viderint maxime in abusus degenerare.

ORDO PRÆLEGENDI PSALTERII.
(quod sæpius in hominum institutis varie
pro variis regionibus contigit) rejiciant.

ORDO PRÆLEGENDI PSALTERII.

PSALTERIUM, tam ad Matutinas quam ad Vespertinas Preces, singulis mensibus perlegatur, prout in ipso Psalterio præscribitur. Sed Mense *Februario* non prælegatur ultra diem vigesimum octavum, aut vigesimum nonum.

Cum autem *Januaris, Martius, Maius, Julius, Augustus, October, et December*, singuli habeant dies triginta et unum; constitutum est, ut Psalmi, qui die mensis penultimo prælecti fuerint, iidem ultimo die denuo prælegantur; ut Psalterium ineunte quolibet mense incipiat legi.

Quoniam vero Psalmus cxix. in 22 Sectiones divisus est, prolixiorque est, quam ut totus eodem tempore prælegatur, constitutum est, ut quatuor aut quinque tantum earum Sectionum una vice prælegantur.

In fine autem uniuscujusque Psalmi, ut et uniuscujusque Sectionis Psalmi cxix. Hymnus sequens recitabitur.

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto; sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in sæcula sæculorum. Amen.

Observa Psalterium sequi divisionem

SCRIPTURÆ PRÆLEGENDÆ.

Hebræorum, et Versionem Anglicam magnorum Bibliorum, quæ edita et vulgo usurpata sunt, Regibus *Henrico Octavo et Edwardo Sexto* regnantibus.

ORDO RELIQUÆ SCRIPTURÆ PRÆLEGENDÆ.

VETUS Testamentum priori Lectioni, tam ad Matutinas, quam ad Vespertinas Preces assignatur; quo pacto singulis annis maximam partem prælegatur, juxta Calendarium.

Novum Testamentum posteriori Lectioni tam ad Matutinas quam ad Vespertinas Preces assignatur; ordineque bis quotannis perlegatur, præter Epistolas et Evangelia; excepta Apocalypsi, ex qua quadam tantum Lectiones propriæ Festis variis assignantur.

Ut autem scias, quanam Lectiones singulis diebus prælegendæ sint, quære diem mensis in sequente Calendario, in quo invenies Capita, quæ Lectionibus, tam ad Matutinas quam ad Vespertinas Preces, assignantur; exceptis tantum Festis mobilibus, quæ non habentur in Calendario, et immobilibus, e quarum regione spatium purum relictum est in columna Lectionum; quorum omnium dierum Lectiones Propriæ habentur in Tabula Propriarum Lectionum.

Observa etiam, quod, quotiescunque proprii Psalmi aut Lectiones assignantur tum

SCRIPTURÆ PRÆLEGENDÆ.

Psalmi et Lectiones, in Psalterio et Calendario assignati, (si diversi sint ab illis) omittentur.

Observa insuper, Collectam, Epistolam, et Evangelium, quæ Dominicæ assignantur, non variare per totam septimanam, nisi vltter in hoc Libro constitutum fuerit.

O R D O

IN

MATUTINIS PRECIBUS,

PER

TOTUM ANNUM QUOTIDIE OBSERVANDUS.

¶ *Initio Precum Matutinarum, sacrorum Minister harum sententiarum quæ sequuntur, ex Scriptura sacra desumptarum, unam aut alteram, aut etiam plures alta voce præleget. Deinde id dicit quod iis sententiis proxime subiungitur.*

CUM averterit se impius ab impietate sua, quam operatus est, et fecerit iudicium et justitiam: ipse animam suam vivificabit. *Ezek. xviii. 27.*

Iniquitatem meam ego cognosco: et peccatum meum contra me est semper. *Psal. li. 3.*

Averte faciem tuam a peccatis meis: et omnes iniquitates meas dele. *Psal. li. 9.*

MATUTINÆ PRECES.

Sacrificium Deo spiritus contribulatus: cor contritum et humiliatum Deus non despicies. *Psal. li. 17.*

Scindite corda vestra, et non vestimenta vestra, et convertimini ad Dominum Deum vestrum: quia benignus et misericors est, patiens et multæ misericordiæ, et præstabilis super malitia. *Joa. ii. 13.*

Tibi autem Domino Deo nostro misericordia, et propitiatio, quia recessimus a te, et non audivimus vocem Domini Dei nostri, ut ambularemus in lege ejus, quam posuit nobis. *Dan. ix. 9, 10.*

Corripe me, Domine, veruntamen in iudicio: et non in furore tuo, ne forte ad nihilum redigas me. *Jerem. x. 24. Psal. vi. 1.*

Pœnitentiam agite: appropinquavit enim regnum cœlorum. *S. Mat. iii. 2.*

Surgam, et ibo ad patrem meum, et dicam ei: Pater, peccavi in cœlum, et coram te. jam non sum dignus vocari filius tuus. *S. Luc. xv. 18, 19.*

Non intres in iudicium cum servo tuo, quia non justificabitur in conspectu tuo omnis vivens. *Psal. cxliiii. 2.*

Ki dixerimus quoniam peccatum non ha-

2

MATUTINÆ PRECES.

benus, ipsi nos seducimus, et veritas in nobis non est. Si confiteamur peccata nostra: fidelis est, et justus, ut remittat nobis peccata nostra, et emundet nos ab omni iniquitate. *1 S. Joh. i. 8, 9.*

DILECTISSIMI fratres. Scriptura sacra nos passim hortatur, ut multiplicia peccata nostra atque iniquitates agnoscamus et confiteamur, et ne ullum colorem in tegendis aut dissimulandis in conspectu Omnipotentis Dei Patris nostri cœlestis adhibeamus, verum quotquot sunt ea corde humili demisso, pœnitente, atque obsequenti coram ipso denudemus, quo veniam ab immensa ipsius clementia ac misericordia consequamur. Et quanquam peccata nostra coram Deo magna cum animi demissione aperire semper oportet, id tamen fieri decet maxime in Ecclesia, ubi sumus una congregati, ut ei gratias agamus pro ingentibus in nos collatis beneficiis, ut laudes ejus meritissimas prædicemus, ut sanctissimum ipsius verbum audiamus, atque ut ab ipso ea omnia petamus quæ cum animi tum corporis status requiritur exigitque. Vos itaque quotquot adestis omnes rogo atque oïtestor, ut hoc verba præcipientem, animo sincero ac voce humili ad cœlestis clementiæ thronum sequamini, dicentes:

Summaria Confessio ab universa congregatione, Ministro prævincta, dicenda, singulis in genua provolutis.

L

2k

3

MATUTINÆ PRECES.

PATER Omnipotens ac summe miseris coris! tanquam oves perditæ a viis tuis abivimus atque aberravimus: cordium nostrorum iuventis et concupiscentiis nimium indulsumus: sacrosancta mandata tua violavimus: quæ a nobis præstanda erant omisimus; et quæ non præstanda erant commisimus: et in nobis nulla est salus: tu autem, Domine, propitius esto nobis miseris peccatoribus: parce, Deus, peccata sua confitentibus, penitentes in integrum restitue; juxta promissiones tuas humano generi in Christo Jesu Domino nostro revelatas. Concede etiam propter ipsum, Pater summe misericors, ut in posterum pie, juste, sobrieque vitam instituanus: ad sancti nominis tui gloriam. Amen.

¶ *Formula absolvendi, seu peccata remittendi, a Presbytero tantum, eoque stante, plebe autem genua flectente, pronuncianda.*

OMNIPOTENS Deus, Pater Domini nostri Jesu Christi, qui non vertit mortem peccatoris, sed potius ut vivat, quique Ministris suis potestatem concessit et in mandatis dedit, ut populo suo penitenti absolutionem peccatorumque suorum remissionem annuntiarent ac pronunciarent: ipse singulis vere penitentibus, et sancto ejus Evangelio haud fecte credentibus ignoscit, eosque absolvit. Rogemus itaque ut ipse veram respicientiam sanctumque suum spiritum nobis largiatur, quo ea ipsi grata

MATUTINÆ PRECES.

sint quæ impræsentiarum agimus, et reitqua deinceps vita nostra in hoc mundo adeo pura sit et sancta, ut ad gaudium ejus sempiternum tandem perveniamus; per Jesum Christum Dominum nostrum.

¶ *Hac et singulis aliis finitis supplicationibus respondebitur. Amen.*

¶ *Deinde Minister genibus flexis supplicationem Dominicam alta voce recitabit, catu universo etiam genua flectente, eamque, præunte Ministro, repetente: quod fiet tam hic, quam alibi, ubiqueque usurpatur in sacris officiis.*

PATER noster, qui es in cælis! Sanctificetur nomen tuum. Adveniat regnum tuum. Fiat voluntas tua, sicut in cælo, et in terra. Panem nostrum quotidianum da nobis hodie. Et dimitte nobis debita nostra, sicut et nos dimittimus debitoribus nostris. Et ne nos inducas in tentationem; Sed libera nos a malo. Quia tuum est regnum, potentia, et gloria, in sæcula sæculorum. Amen.

¶ *Deinde etiam ad hunc modum dicet, Domine, labia nostra aperias.*

Responsio. Et os nostrum annuntiabit laudem tuam.

Presbyter. Domine, in adjutorium nostrum intende.

Responsio. Domine, ad adjuvandum nos festina.

¶ *Hic stantibus omnibus Presbyter dicet, Gloria Patri et Filio, et Spiritui Sancto*

MATUTINÆ PRECES.

Responsio. Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in sæcula sæculorum. Amen.

Presbyter. Laudate Dominum.

Responsio. Sit nomen Domini benedictum

¶ *Deinde cantabitur aut recitabitur sequens Psalmus, præterquam Paschatis die, quo die canticum aliud usurpandum est in eum diem destinatum; die etiam decimo nono mensis cuiuscumque non est in hoc loco, sed una cum cæteris Psalmis ejus diei, pro consuetâ more recitandus.*

Psalm. xcv.

VENITE, exultemus Domino: jubilemus Deo salutari nostro.

Præoccupemus faciem ejus in confessione: et in psalmis jubilemus ei.

Quoniam Deus magnus Dominus: et rex magnus super omnes deos.

Quia in manu ejus sunt omnes fines terræ: et altitudines montium ipsius sunt.

Quoniam ipse est mare, et ipse fecit illud: et siccam manus ejus formaverunt.

Venite adoremus; et procidamus: et ploramus ante Dominum, qui fecit nos.

Quia ipse est Dominus Deus noster: et nos populus pascuæ ejus, et oves manus ejus.

Hodie si vocem ejus audieritis, nolite obdurare corda vestra: sicut in irritatione, secundum diem tentationis in deserto:

Ubi tentaverunt me patres vestri: probaverunt me, et viderunt opera mea.

Quadraginta annis offensus fui generationi illi, et dixi: Semper hi errant corde.

MATUTINÆ PRECES

. Et isti non cognoverunt vias meas: ut juravi in ira mea: Si introbunt in requiem meam.

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto. Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in sæcula sæculorum. Amen.

¶ *Deinde sequentur Psalmi juxta præstitutum ordinem. Post finitum autem unumquemque Psalmum per totum annum, ut et post finem Canticorum Benedicite, Benedictus, Magnificat, et Nunc Dimittis, sequitur,*

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto. *Responsio.* Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in sæcula sæculorum Amen.

¶ *Deinde clara atque alta voce prælegatur Lectio prior ex veteri Testamento desumpta, prout constitutum est in Calendario (nisi propria lectiones in eum diem fuerint assignata) lectore ita stante et se obvertente, ut a cunctis presentibus commode possit audiri. Postea recitabitur aut cantabitur lingua vernacula Hymnus Te Deum laudamus, idque singulis totius anni die.*

¶ *Nota, quod ante quamlibet Lectionem Minister dicit, Illic incipit Caput aut Versus Capituli hujus, aut illius Libri: et finita unaquaque lectione, Hic desinit Lectio prior, aut posterior.*

TE Deum laudamus: te Dominum confitemur.

Te æternum Patrem omnis terra veneratur.

Tibi omnes Angeli: tibi cœli et universæ potestates:

MATUTINÆ PRECES.

Fibi Cherubim et Seraphim: incessabiliter
voce proclamant,

Sanctus, Sauctus, Sanctus, Dominus Deus
Sabaoth.

Pleni sunt cœli et terra majestatis gloriæ
tuæ.

Te gloriosus Apostolorum chorus;

Te Prophetarum laudabilis numerus;

Te Martyrum candidatus laudat exercitus.

Te per orbem terrarum sancta confitetur
Ecclesia,

Patrem immensæ Majestatis;

Venerandum tuum, verum et unicum
Filium;

Sanctum quoque Paracletum Spiritum.

Tu Rex gloriæ, Christa.

Tu Patris sempiternus es Filius.

Tu, ad liberandum suscepturus hominem,
non horruisti virginis uterum.

Tu, devicto mortis aculeo, aperuisti cre-
dentibus regna cœlorum.

Tu ad dexteram Dei sedes in gloria Patris:
Judex crederis esse venturus.

Te ergo quæsumus, famulis tuis subveni,
quos pretioso sanguine redemisti.

Æterna fac cum sanctis tuis in gloria nu-
merari.

Salvum fac populum tuum, Domine, et
benedic hereditati tuæ.

Et rege eos, et extolle illos, usque in
æternum.

Per singulos dies benedicimus te.

MATUTINÆ PRECES.

Et laudamus nomen tuum in sæculum et
in sæculum sæculi.

Dignare, Domine, die isto sine peccato
nos custodire.

Miserere nostri, Domine, miserere nostri.

Fiat misericordia tua, Domine, super
nos, quemadmodum speravimus in te.

In te, Domine, speravi, non confundar in
æternum.

¶ *Ant hoc Canticum.*

Benedicite omnia opera Domini.

BENEDICITE omnia opera Domini Do-
mino, laudate et superexaltate eum in
sæcula.

Benedicite Angeli Domini Domino, lau-
date et superexaltate eum in sæcula.

Benedicite cœli Domino, laudate et
superexaltate eum in sæcula.

Benedicite aquæ omnes quæ super cœlos
sunt Domino, laudate et superexaltate eum
in sæcula.

Benedicite omnes virtutes Domini Do-
mino, laudate et superexaltate eum in
sæcula.

Benedicite Sol et Luna Domino, laudate
et superexaltate eum in sæcula.

Benedicite stellæ cœli Domino, laudate
et superexaltate eum in sæcula.

Benedicite omnes imber et ros Domino,
laudate et superexaltate eum in sæcula.

Benedicite omnes spiritus Dei Domino
laudate et superexaltate eum in sæcula.

Benedicite ignis et æstus Domino, lau-
date et superexaltate eum in sæcula.

Benedicite frigus et æstas Domino, lau-
date et superexaltate eum in sæcula.

MATUTINÆ PRECES.

Benedicite rores et pruina Domino, laudate et superexaltate eum in sæcula.

Benedicite gelu et frigus Domino, laudate et superexaltate eum in sæcula.

Benedicite glacies et nives Domino, laudate et superexaltate eum in sæcula.

Benedicite noctes et dies Domino, laudate et superexaltate eum in sæcula.

Benedicite lux et tenebræ Domino, laudate et superexaltate eum in sæcula.

Benedicite fulgura et nubes Domino, laudate et superexaltate eum in sæcula.

Benedicat terra Domino, laudet et superexaltet eum in sæcula.

Benedicite montes et colles Domino, laudate et superexaltate eum in sæcula.

Benedicite universa germinantia in terra Domino, laudate et superexaltate eum in sæcula.

Benedicite fontes Domino, laudate et superexaltate eum in sæcula.

Benedicite maria et flumina Domino, laudate et superexaltate eum in sæcula.

Benedicite cete et omnia quæ moventur in aquis Domino, laudate et superexaltate eum in sæcula.

Benedicite omnes volucres cæli Domino, laudate et superexaltate eum in sæcula.

Benedicite omnes bestię et pecora Domino, laudate et superexaltate eum in sæcula.

Benedicite filii hominum Domino, laudate et superexaltate eum in sæcula.

Benedicat Israel Dominum, laudet et superexaltet eum in sæcula.

MATUTINÆ PRECES.

Benedicite sacerdotes Domini Domino, laudate et superexaltate eum in sæcula.

Benedicite servi Domini Domino, laudate et superexaltate eum in sæcula.

Benedicite spiritus et anime iustorum Domino, laudate et superexaltate eum in sæcula.

Benedicite sancti et humiles corde Domino, laudate et superexaltate eum in sæcula.

Benedicite Anania, Azaria, Misael Domino, laudate et superexaltate eum in sæcula.

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto. Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in sæcula sæculorum. Amen.

¶ Deinde eodem modo praelegatur Lectio posterior ex Novo Testamento desumpta, deinde sequens Canticum, nisi eum forte praelectum fuerit in Lectione aliqujus diei, aut in Evangelio in Sancti Johannis Baptista diem assignato.

Luc. i. 68.

BENEDICTUS Dominus Deus Israel, quia visitavit, et fecit redemptionem plebis suæ:

Et erexit cornu salutis nobis: in domo David pueri sui.

Sicut locutus est per os sanctorum, qui a sæculo sunt, prophetarum ejus:

Salutem ex inimicis nostris, et de manu omnium, qui oderunt nos:

Ad faciendam misericordiam cum patribus nostris: et memorari testamenti sui sancti.

Jusjurandum quod juravit ad Abraham patrem nostrum daturum se nobis:

MATUTINÆ PRECES.

Ut sine timore, de manu inimicorum nostrorum liberati, serviamus illi;

In sanctitate, et justitia coram ipso, omnibus diebus nostris.

Et tu puer, propheta Altissimi vocaberis: præcibus enim ante faciem Domini parare vias ejus:

Ad dandam scientiam salutis plebi ejus: in remissionem peccatorum eorum:

Per viscera misericordiæ Dei nostri: in quibus visitavit nos Oriens ex alto.

Illuminare his, qui in tenebris, et in umbra mortis sedent: ad dirigendos pedes nostros in viam pacis.

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto.

Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in sæcula sæculorum. Amen.

¶ *Aut hic Psalmus.* Psal. c.

JUBILATE Deo omnis terra: servite Domino in lætitia.

Introite in conspectu ejus, in exultatione.

Scitote quoniam Dominus ipse est Deus: ipse fecit nos, et non ipsi nos: populus ejus, et oves pascuæ ejus:

Introite portas ejus in confessione, atria ejus in hymnis: confitemini illi; laudate nomen ejus:

Quoniam suavis est Dominus, in æternum misericordia ejus, et usque in generationem et generationem veritas ejus.

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto.

Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in sæcula sæculorum. Amen.

MATUTINÆ PRECES.

¶ *Deinde Symbolum Apostolorum a Ministro, et catu universo stantibus, cantabitur aut recitabitur, nisi quibus diebus Sancti Athanasii Symbolum recitatur.*

CREDO in Deum Patrem Omnipotentem, creatorem cæli et terræ, et in Jesum Christum Filium ejus unicum, Dominum nostrum, qui conceptus est de Spiritu Sancto, natus est Maria Virgine, passus sub Pontio Pilato, crucifixus, mortuus et sepultus, descendit ad inferos, tertio die resurrexit a mortuis; ascendit ad cælos, sedet ad dexteram Dei Patris Omnipotentis; inde venturus est judicare vivos et mortuos. Credo in Spiritum Sanctum, Sanctam Ecclesiam Catholicam, Sanctorum communionem, Remissionem peccatorum, Carnis resurrectionem, et vitam æternam. Amen.

¶ *Deinde sequentes precule, universis in genua religiose prolapsis; Ministro alta voce præcunte.*

Dominus vobiscum:

Responsio. Et cum spiritu tuo

Oremus.

Kyrie Eleeson.

Christe Eleeson.

Kyrie Eleeson.

¶ *Deinde Minister, Clerici, ut et universus*

MATUTINÆ PRECES.

vetus alta voce orationem Dominicam recitabunt.

PATER noster qui es in caelis! Sanctificetur nomen tuum. Adveniat regnum tuum. Fiat voluntas tua sicut in caelo et in terra. Panem nostrum quotidianum da nobis hodie. Et dimitte nobis debita nostra, sicut et nos dimittimus debitoribus nostris. Et ne nos inducas in tentationem; Sed libera nos a malo. Amen.

¶ *Deinde stans Presbyter dicit.*

Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam.

Responsio. Et salutare tuum da nobis.

Presbyter. Domine, salvam fac Reginam.

Responsio. Et clementer exaudi nos, cum invocamus te.

Presbyter. Ministri tui induantur justitia.

Responsio. Et sancti tui exultent.

Presbyter. Salvum fac populum tuum, Domine.

Responsio. Et benedic hereditati tuæ.

Presbyter. Da pacem, Domine, in diebus nostris.

Responsio. Quia non est alius qui pugnet pro nobis, nisi tu Deus noster.

Presbyter. Cor mundum crea in nobis, o Deus.

Responsio. Et Spiritum sanctum tuum ne auferas a nobis.

¶ *Deinde sequentur tres Collectæ; Prima diei, quæ eadem erit cum ea quæ in formula sacri Communionem ministrandi recitanda est. Secunda pro Pace impetranda*

MATUTINÆ PRECES.

Tertia ut Gratia concedatur ad recte vivendum. Duæ posteriores Collectæ nunquam variabuntur, sed quotidie in Matutinis Precibus recitabuntur per totum annum, prout sequuntur, singulis genua Rectentibus.

Collecta secunda pro Pace.

DEUS auctor pacis et concordie amator, in cuius cognitione sita est vita æterna, et cui servire vera est libertas, nos humiles famulos tuos adversus omnes hostium nostrorum impetus protegas, ne nobis tua protectione fretis, sit ab ullius adversarii viribus timendum, per virtutem Jesu Christi, Domini nostri. Amen.

Collecta tertia pro gratia petenda.

O DOMINE Pater noster celestis, Omnipotens et sempiternus Deus, qui nos incolumes ad initium hujus diei perduxisti, tua nos hodie potenti virtute protege, da etiam ne in ullum hac die peccatum incidamus, aut in ullum periculum incurramus, sed ut singulæ actiones nostræ tuo moderamine ita dirigantur, ut, quod justum est in conspectu tuo id semper præstemus; per Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen.

¶ *In Choris, et Locis in quibus psallitur, hic sequitur Antiphona.*

¶ *Deinde sequentes hæc quinque orationes hic recitanda sunt, nisi cum Litanis recitatur. Tum enim duæ posteriores tantum*

MATUTINÆ PRECES.

recitanda sunt eo ordine, quo ibi collcantur.

Oratio pro Regia Majestate.

O DOMINE, Pater noster cœlestis, excelsæ atque potens, Rex Regum, et Domine Dominantium, Principum omnium moderator unice, qui de solio tuo omnes mundi incolæ iutueris, supplices te rogamus, ut Clementissimam Principem et supremam Dominam nostram, Reginam VICTORIAM, benigne respicere digneris, et ita eam Sancti Spiritus tui gratia replere, ut ad voluntatem tuam adimpleendam prompta parataque in viis tuis indesinenter ambulet. Cœlestibus eam tuis muneribus ita cumula, ut vita utatur longæva et prospera. Eam adeo corrobora ut hostes omnes superet ac devincat, et tandem exacto hujus vitæ curriculo ad gaudium et felicitatem æternam perveniat, per Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen.

Oratio pro Stirpe Regia.

OMNIPOTENS Deus, omnis boni fons et scaturigo, supplices te rogamus, ut universæ Stirpi Regiæ benedicere digneris, eos sancto tuo Spiritu dona, gratia tua cœlesti locupleta, fausta illis et prospera omnia concede, et eos perducas ad æternum regnum tuum; per Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen.

Oratio pro Clero et Populo.

OMNIPOTENS et æternæ Deus, qui solus mirabilia operaris, gratiæ tuæ spiritum salutarem mitte super Episcopos et Cura-

MATUTINÆ PRECES.

tos nostros, et super universos greges eorum curæ demandatos; et, ut vere sint apud te accepti, perpetuum in eos benedictionis tuæ rorem effunde. Hæc largire, Domine, propter honorem Advocati et Mediatoris nostri, Jesu Christi. Amen.

Oratio Sancti Chrysostomi.

OMNIPOTENS Deus, cujus gratia nobis concessum est hoc tempore preces nostras uno ore unoque animo tibi offerre, et qui polliceris, ubi duo vel tres congregati fuerint in nomine tuo, te eorum petitiones exauditorum, famulorum tuorum desideria ac vota, o Domine, (prout tibi maxime illis expedire videbitur) benigne jam adimple; concessa vobis in hoc sæculo veritatis tuæ cognitione, et vita æterna in futuro. Amen.

2 Cor. xiii. 13.

GRATIA Domini nostri Jesu Christi, et caritas Dei, et communicatio Sancti Spiritus, sit semper cum omnibus nobis. Amen.

*Hic desinit ordo Matutinarum Præcum
per totum annum.*

ORDO
IN
VESPERTINIS PRECIBUS,

PER
TOTUM ANNUM QUOTIDIE OBSERVANDUS.

¶ Initio Precum Vespertinarum, sacrorum Minister harum sententiarum quæ sequuntur, ex Scriptura sacra desumptarum, unam aut alteram, aut etiam plures, alta voce praeleget. Deinde id dicet, quod his sententiis proxime subiunctum est.

CUM averterit se impius ab impietate sua, quam operatus est, et fecerit iudicium et iustitiam; ipse animam suam vivificabit. *Ezek. xviii. 27.*

Iniquitatem meam ego cognosco: et peccatum meum contra me est semper. *Psal. li. 3.*

Averte faciem tuam a peccatis meis: et omnes iniquitates meas dele. *Psal. li. 9.*

Sacrificium Deo spiritus contribulatus:

VESPERTINÆ PRECES.

cor contritum et humiliatum, Deus, non despicias. *Psal. li. 17.*

Scindite corda vestra, et non vestimenta vestra, et convertimini ad Dominum Deum vestrum; quia benignus et misericors est, patiens et multæ misericordiae, et præstabilis super malitia. *Joel ii. 13.*

Tibi autem, Domine Deo nostro, misericordia, et propitiatio, quia recessimus a te, et non audivimus vocem Domini Dei nostri, ut ambularemus in lege ejus, quam posuit nobis. *Dan. ix. 9, 10.*

Corripe me, Domine, veruntamen in iudicio; et non in furore tuo, ne forte ad nihilum redigas me. *Jerem. x. 24. Psal. vi. 1.*

Pœnitentiam agite: appropinquavit enim regnum cœlorum. *S. Mat. lii. 2.*

Surgam, et ibo ad patrem meum, et dicam ei: Pater, peccavi in cœlum, et coram te jam non sum dignus vocari filius tuus. *S. Luc. xv. 18, 19.*

Non intres in iudicium cum servo tuo: quia non justificabitur in conspectu tuo omnis vivens. *Psal. cxliii. 2.*

VEPERTINÆ PRECES.

Si dixerimus quoniam peccatum non habemus, ipsi nos seducimus; et veritas in nobis non est. Si confiteamur peccata nostra, fidelis est, et justus, ut remittat nobis peccata nostra, et emundet nos ab omni iniquitate. 1 S. *Joh.* i. 8, 9.

DILECTISSIMI fratres, Scriptura sacra nos passim hortatur, ut multiplicia peccata nostra atque iniquitates agnoscamus et confiteamur, et ne ullum colorem iis tegendis aut dissimulandis in conspectu Omnipotentis Dei Patris nostri cœlestis adhibeamus; verum, quotquot sunt ea, corde humili, demisso, pœnitente, atque obsequenti, coram ipso denudemus, quo veniam ab immensa ipsius clementia ac inisericordia consequamur. Et quanquam peccata nostra coram Deo, magna cum animi demissione, aperire semper oportet, id tamen fieri decet maxime in Ecclesia, ubi sumus una congregati, ut ei gratius agamus pro ingentibus in nos collatis beneficiis, ut laudes ejus meritissimas prædicemus, ut sanctissimum ipsius verbum audiamus, atque ut ab ipso ea omnia petamus, quæ cum animi tum corporis status requirit exigitque. Vos itaque, quotquot adestis, omnes rogô atque obtestor, ut me verba præeuntem, animo sincero ac voce humili, ad cœlestis clementiæ thronum sequamini, dicentes:

¶ *Summaria Confessio, ab universa congregatione, Ministro præeunte, dicenda, sin-
gulis in genua provolutis.*

VEPERTINÆ PRECES.

PATER Omnipotens ac summe misericors! tanquam oves perditæ, a viis tuis abivimus atque aberravimus: cordium nostrorum inventis et concupiscentiis nimium indulimus: sacrosancta mandata tua violavimus: quæ a nobis præstanda erant, omisimus; et quæ non præstanda erant, commisimus: et in nobis nulla est salus: tu autem, Domine, propitius esto nobis miseris peccatoribus: parce, Deus, peccata sua consentibus; pœnitentes in integrum restitue; juxta promissiones tuas humano generi in Christo Jesu Domino nostro revelatas. Concede etiam, propter ipsum, Pater summe misericors, ut in posterum pie, juste, sobriquet vitam instituamus, ad sancti nominis tui gloriam. *Amen.*

¶ *Formula absolventi, seu peccata remittendi, a Presbytero tantum, eoque stante, plebi autem genua flectente, pronuntianda.*

OMNIPOTENS Deus, Pater Domini nostri Jesu Christi, qui non vult mortem peccatoris, sed potius ut convertatur ab iniquitatibus suis, et vivat; quique Ministris suis potestatem concessit, et in mandatis dedit, ut populo suo pœnitenti absolutio nem peccatorumque suorum remissionem annuntiarent ac pronuntiarent; ipse singulis vere pœnitentibus, et sancto ejus Evangelio haud fecte credentibus ignoscit, eosque absolvit. Rogemus itaque ut ipse veram resipiscentiam sanctumque suum spiritum nobis largiatur, quo ea ipsi grata sint quæ impræsentiarum agimus, et reliqua deinceps vita nostra in hoc mundo

VEPERTINÆ PRECES.

adeo pura sit et sancta, ut ad gaudium ejus sempiternum tandem perveniamus, per Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen.

¶ *Deinde Minister genibus flexis supplicationem Dominicam recitabit, universo catu etiam cum genibus nixo, eandemque cum ipso repetente.*

PATER noster, qui es in cœlis! Sanctificetur nomen tuum. Adveniat regnum tuum. Fiat voluntas tua, sicut in cœlo, et in terra. Panem nostrum quotidianum da nobis hodie. Et dimitte nobis debita nostra, sicut et nos dimittimus debitoribus nostris. Et ne nos inducas in tentationem; sed libera nos a malo: Quia tuum est regnum, potentia, et gloria, in sæcula sæculorum. Amen.

¶ *Deinde etiam ad hunc modum dicet,*

Domine, labia nostra aperias.

Responsio. Et os nostrum annuntiabit laudem tuam.

Presbyter. Domine, in adjutorium nostrum intende.

Responsio. Domine, ad adjuvandum nos festina.

¶ *Hic, stantibus omnibus, Presbyter dicet,*

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto;

Responsio. Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in sæcula sæculorum. Amen.

VEPERTINÆ PRECES.

Presbyter. Laudate Dominum.

Responsio. Sit nomen Domini benedictum.

¶ *Deinde recitabuntur, aut cantabuntur, Psalmi juxta prout institutum ordinem: tum Lectio a Veteri Testamento, prout constitutum est: postea vero Magnificat, seu Canticum Beata Virginis, lingua vernaculo, prout sequitur.*

Luc. i. 46.

MAGNIFICAT anima mea Dominum; et exultavit spiritus meus in Deo salutari meo.

Quia respexit humilitatem ancillæ suæ: ecce enim, ex hoc, beatam me dicent omnes generationes:

Quia fecit mihi magna qui potens est: Et sanctum nomen ejus.

Et misericordia ejus a progeie in progenies, timentibus eum.

Fecit potentiam in brachio suo: dispersit superbos mente cordis sui.

Deposuit potentes de sede; Et exaltavit humiles.

Esurientes implevit bonis; Et divites dimisit inanes.

Suscepit Israel, puerum suum, recordatus misericordiæ suæ.

Sicut locutus est ad patres nostros, Abraham et semini ejus in sæcula.

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto:

Responsio. Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in sæcula sæculorum. Amen.

¶ *Aut hic Psalmus, præterquam die mensis decimo nono, quo inter ceteros Psalmos in consueto more recitatur.*

VESPERTINÆ PRECES.

Ps. xcviij.

CANTATE Domino canticum novum, quia mirabilia fecit. Salvavit sibi dextera ejus, et brachium sanctum ejus.

Notum fecit Dominus salutarem suum: in conspectu Gentium revelavit justitiam suam.

Recordatus est misericordiae suae, et veritatis suae, domui Israel. Viderunt omnes termini terrae salutarem Dei nostri.

Jubilare Deo omnis terra: cantate, et exultate, et psallite.

Psallite Domino in cithara, in cithara, et voce psalmi; in tubis ductilibus, et voce tubae corinae.

Jubilare in conspectu regis Domini:

Moveatur mare, et plenitudo ejus; orbis terrarum, et qui habitant in eo

Flumina plaudent manu; simul montes exultabunt

A conspectu Domini, quoniam venit judicare terram. Judicabit orbem terrarum in justitia, et populos in aequitate.

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto:

Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in saecula saeculorum. Amen.

Deinde Lectio e Novo Testamento desumpta, prout constitutum est. Postea vero Nunc Dimittis, seu Canticum Simeonis, lingua vernacula, prout sequitur.

VESPERTINÆ PRECES.

Luc. ii. 29.

NUNC dimittis servum tuum, Domine, secundum verbum tuum, in pace.

Quia viderunt oculi mei salutarem tuum, Quod parasti ante faciem omnium populorum;

Lumen ad revelationem gentium, et gloriam plebis tuae Israel.

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui sancto; Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in saecula saeculorum. Amen.

¶ Aut vero hic Psalmus, praterquam die mensis duodecimo.

Ps. lxxvii.

DEUS misereatur nostri, et benedicat nobis: illuminet vultum suum super nos, et misereatur nostri.

Ut cognoscamus in terra viam tuam: in omnibus gentibus salutarem tuum.

Confiteantur tibi populi, Deus: confiteantur tibi populi omnes

Latentur et exultent gentes: quoniam judicas populos in aequitate, et gentes in terra dirigis.

Confiteantur tibi populi, Deus: confiteantur tibi populi omnes: terra dedit fructum suum.

Benedicat nos Deus, Deus voster: benedicat nos Deus; et metuant eum omnes fines terrae.

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto;

Sicut erat in principio, et nunc, et semper et in saecula saeculorum. Amen

VESPERTINÆ PRECES.

¶ *Deinde Symbolum Apostolorum a Ministro et ceteris universo stantibus cantabitur, aut recitabitur.*

CREDO in Deum Patrem Omnipotentem, creatorem cœli et terræ, et in Jesum Christum, Filium ejus unicum, Dominiuum nostrum, qui conceptus est de Spiritu Sancto, natus ex Maria Virgine, passus sub Pontio Pilato, crucifixus, mortuus, et sepultus; descendit ad inferos; tertio die resurrexit a mortuis; ascendit ad cœlos; sedet ad dexteram Dei Patris Omnipotentis; inde venturus est judicare vivos et mortuos. Credo in Spiritum Sanctum, Sanctam Ecclesiam Catholicam, Sanctorum communionem, Remissionem peccatorum, Carnis resurrectionem, et vitam æternam. Amen.

¶ *Deinde sequentes precula, univrsis in genua religiose prolapsis, Ministro alta voce præcuntur,*

Dominus vobiscum:

Responsio. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Kyrie, Eleeson.

Christe, Eleeson.

Kyrie, Eleeson.

¶ *Deinde Minister, Clerici, ut et univrsus ceteris, alta voce orationem Dominicam recitabunt.*

PATER noster, qui es in cœlis! Sanctificetui nomen tuum. Adveniat regnum

VESPERTINÆ PRECES.

tuum. Fiat voluntas tua, sicut in cœlo. et in terra. Panem nostrum quotidianum da nobis hodie. Et dimitte nobis debita nostra, sicut et nos dimittimus debitoribus nostris. Et ne nos inducas in tentationem; sed libera nos a malo. Amen.

¶ *Deinde stans Presbyter dicet,*

Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam.

Responsio. Et salutare tuum da nobis.

Presbyter. Domine, salvam fac Reginam.

Responsio. Et clementer exaudi nos, cum invocamus te.

Presbyter. Ministri tui induantur justitia.

Responsio. Et sancti tui exultent.

Presbyter. Salvum fac populum tuum, Domine.

Responsio. Et benedic hereditati tuæ.

Presbyter. Da pacem, Domine, in diebus nostris.

Responsio. Quia non est alius qui pugnet pro nobis, nisi tu, Deus noster.

Presbyter. Cor mundum crea in nobis, o Deus.

Responsio. Et Spiritum sanctum tuum ne auferas a nobis.

¶ *Tum sequentur tres Collectæ, Prima Diei, Secunda pro Pace impetranda, Tertia pro Auxilio adversus omnia pericula, prout habetur in sequentiibus: quæ quidem duæ posteriores Collectæ quotidie recitabuntur in Precibus Vespertinis, absque ulla variatione.*

VESPERTINÆ PRECES.

¶ *Collecta secunda in Precibus Vespertinis.*

DEUS, a quo omnia sancta desideria, omnia recta consilia, omnia opera justa profiscuntur! famulis tuis eam pacem concede, quam mundus dare non potest; adeo ut tum corda nostra ad obtemperandum mandatis tuis attendant, tum nos etiam, tuti ab hostium nostrorum metu, tranquilli pacatique vitam nostram agamus, propter merita Jesu Christi, Servatoris nostri. Amen.

¶ *Collecta tertia pro Auxilio adversus omnium pericula.*

TENEBRAS nostras illumina, quæsumus, o Domine, et nos, per immensam misericordiam tuam, ab omnibus hujusce noctis insidiis atque periculis immunes præsta, propter caritatem filii tui unigeniti, Jesu Christi, Servatoris nostri. Amen.

¶ *In Choris, et Locis ubi psallitur, hic sequitur Antiphona.*

Oratio pro Regia Majestate.

DOMINE, Pater noster cælestis, excelsæ atque potens, Rex Regum, et Domine Dominantium, Principum omnium moderator unice, qui de solio tuo omnes mundi incolas intueris, supplices te rogamus, ut Clementissimam Principem et supremam Dominam nostram, Reginam VICTORIAM, benigne respicere digneris, et ita eam Sancti Spiritus tui gratia replere, ut ad voluntatem tuam zdimplendam prompta parataque in viis tuis iudēsinenter ambulet. Cælestibus eam tuis muneribus ita cumula, ut vita utatur longæva et prospera. Eam aleo corrobora.

28

VESPERTINÆ PRECES.

ut hostes omnes superet, ac devincat; et tandem, exacto hujus vitæ curriculo, ad gaudium et felicitatem æternam perveniat, per Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen.

Oratio pro Stirpe Regia.

OMNIPOTENS Deus, omnis boni fons et scaturigo, supplices te rogamus, ut universæ Stirpi Regiæ benedicere digneris, eos sancto tuo Spiritu dona, gratia tua cælesti locupleta, fausta illis et prospera omnia concede, et eos perducas ad æternum regnum tuum, per Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen.

Oratio pro Clero et Populo

OMNIPOTENS et æternæ Deus, qui solus mirabilia operaris! gratiæ tuæ spiritum salutaremi mitte super Episcopos et Presbyteros nostros, et super universos greges eorum curæ demandatos: et, ut vere sint apud te accepti, perpetuum in eos benedictionis tuæ rorem effunde. Hæc largire, Domine, propter honorem Advocati et Mediatoris nostri, Jesu Christi. Amen.

Oratio Sancti Chrysostomi.

OMNIPOTENS Deus, cujus gratia nobis concessum est hoc tempore preces vobras

29

SYMBOLUM ATHANASIANUM.

uno ore unoque animo tibi offerre, et qui polliceris, ubi duo vel tres congregati fuerint in nomine tuo, te eorum petitiones exauditorum; famulorum tuorum desideria ac vota, o Domine, (prout tibi maxime illis expedire videbitur) benigne jam adimple; concessa nobis in hoc sæculo veritatis tuæ cognitione, et vita æterna in futuro. Amen.

2 Cor. xiii. 13.

GRATIA Domini nostri Jesu Christi, et caritas Dei, et communicatio Sancti Spiritus, sit semper cum omnibus nobis. Amen.

¶ *Hic desinit ordo Precum Vespertinarum per totum annum.*

Hiscæ Festis Diebus, scilicet Natalis Christi, Epiphaniæ, Sancti Matthæe, Paschatis, Ascensionis, Pentecostes, Sancti Johannis Baptistæ, Sancti Jacobi, Sancti Bartholomæi, Sancti Matthæi, Sanctorum Simonis et Judæ, Sancti Andree, ut et in Festo Trinitatis, in Matutinis Precibus, loco Symboli Apostolorum, hæc Christianæ nostræ Fidei Confessio, Sancti Athanasii Symbolum vulgo dicta, cantabitur, aut recitabitur, a Ministro et universo catu stantibus.

QUICUNQUE vult salvus esse, ante omnia opus est ut teneat Catholicam fidem:

SYMBOLUM ATHANASIANUM.

Quam nisi quis integram inviolatamque servaverit, absque dubio in æternum peribit.

Fides autem Catholica hæc est, ut unum Deum in Trinitate, et Trinitatem in Unitate, veneremur;

Neque confundentes Personas, neque substantiam separantes.

Alia est enim persona Patris, alia Filii, alia Spiritus Sancti.

Sed Patris, et Filii, et Spiritus sancti, una est Divinitas, æqualis Gloria, cœterna Majestas.

Qualis Pater, talis Filius, talis Spiritus Sanctus.

Increatus Pater, increatus Filius, increatus Spiritus sanctus.

Immensus Pater, immensus Filius, immensus Spiritus sanctus.

Æternus Pater, æternus Filius, æternus Spiritus sanctus.

Et tamen non tres Æterni, sed unus Æternus.

Sicut non tres Increati, nec tres Immensi; sed unus Increatus, et unus Immensus.

Similiter omnipotens Pater, omnipotens Filius, omnipotens Spiritus sanctus.

Et tamen non tres Omnipotentes, sed unus Omnipotens.

Ita Deus Pater, Deus Filius, Deus Spiritus sanctus.

SYMBOLUM ATHANASIANUM.

Et tamen non tres Dei, sed unus est Deus

Ita Dominus Pater, Dominus Filius,
Dominus Spiritus sanctus.

Et tamen non tres Domini, sed unus est
Dominus.

Quis, sicut sigillatim unamquamque personam, Deum ac Dominum confiteri Christiana veritate compellimur, ita tres Deos aut Dominos dicere Catholica Religione prohibemur.

Pater a nullo est factus, nec creatus, nec genitus.

Filius a Patre solo est, non factus, nec creatus, sed genitus.

Spiritus sanctus a Patre et Filio, non factus, non creatus, nec genitus, sed procedens.

Unus ergo Pater, non tres Patres; unus Filius, non tres Filii; unus Spiritus sanctus, non tres Spiritus sancti.

Et in hac Trinitate nihil prius aut posterius, nihil majus aut minus; sed totæ tres Personæ coeternæ sibi sunt et coæquales.

Ita ut per omnia, sicut jam supra dictum est, et unitas in trinitate, et trinitas in unitate, veneranda sit.

Qui vult ergo salvus esse, ita de Trinitate sentiat.

Sed necessarium est ad æternam salutem, ut incarnationem quoque Domini nostri Jesu Christi fideliter credat.

Est ergo fides recta, ut credamus, et con-

SYMBOLUM ATHANASIANUM.

fitemur, quia Dominus noster Jesus Christus, Dei filius, Deus et homo est.

Deus est, ex substantia Patris ante sæcula genitus; et homo est, ex substantia matris in sæculo natus;

Perfectus Deus, perfectus homo, ex anima rationali et humana carne subsistens;

Æqualis Patri secundum divinitatem, minor Patre secundum humanitatem;

Qui, licet Deus sit et homo, non duo tamen, sed unus est Christus;

Unus autem, non conversione divinitatis in carnem, sed assumptione humanitatis in Deum;

Unus omnino, non confusione substantiæ, sed unitate personæ.

Nam, sicut anima rationalis et caro unus est homo, ita Deus et homo unus est Christus:

Qui passus est pro salute nostra, descendit ad inferos, tertia die resurrexit a mortuis;

Ascendit in cælos; sedet ad dexteram Dei Patris Omnipotentis; inde venturus est judicare vivos et mortuos.

Ad cujus adventum omnes homines resurgere debent cum corporibus suis, et reddaturi sunt de factis propriis rationem.

Et qui bona egerunt, ibunt in vitam æternam, qui vero mala, in ignem æternum.

LITANIA.

Hæc est fides Catholica, quam nisi quis fideliter firmiterque crediderit, salvus esse non poterit.

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto,

Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in sæcula sæculorum. Amen.

Hic sequitur Litania, seu Supplicatio summaria, finitis Precibus Matutinis, cantanda, aut recitanda, diebus Dominicis, feria quarta et sexta, et quotiescunque Ordinario visum fuerit.

PATER de cœlis, Deus, miserere nobis miseris peccatoribus.

Pater de cœlis, Deus, miserere nobis miseris peccatoribus.

Fili, Redemptor mundi, Deus, miserere nobis miseris peccatoribus.

Fili, Redemptor mundi, Deus, miserere nobis miseris peccatoribus.

Spiritus sancte, Deus, a Patre et Filio procedens, miserere nobis miseris peccatoribus.

Spiritus sancte, Deus, a Patre et Filio procedens, miserere nobis miseris peccatoribus.

Sancta, beata, et gloriosa Trinitas, tres Personæ, unus Deus, miserere nobis miseris peccatoribus,

Sancta, beata et gloriosa Trinitas, tres Personæ, unus Deus, miserere nobis miseris peccatoribus

LITANIA.

Ne memneris, Domine, iniquitatum nostrarum vel parentum nostrorum, neque vindictam sumas de peccatis nostris: parce Domine, parce populo tuo, quem redemisti pretioso sanguine tuo; et ne in perpetuum irascaris nobis.

Parce nobis, Domine.

Ab omni malo et infortunio, a peccato, ab insidiis et aggressionibus Diaboli, ab ira tua et æterna damnatione.

Libera nos, Domine.

Ab omni cæcitate cordis, a superbia, vana gloria et hypocrisi; ab invidia, odio et malitia, et ab omni affectu caritate vacuo,

Libera nos, Domine.

A fornicatione et omni alio peccato mortali, et ab omnibus fallaciis carnis, mundi, et Diaboli,

Libera nos, Domine.

A fulgure et tempestate, a plaga, pestilentia et fame, a bello et cæde, a subitanea et improvisa morte,

Libera nos, Domine.

Ab omni seditione, occulta conspiratione et rebellionem, ab omni falso dogmate, hæresi et schismate; a duritia cordis, et contemptu verbi et mandati tui

Libera nos, Domine.

Per mysterium sanctæ Incarnationis tuæ, per sanctam Nativitatem et Circumcisionem tuam; per Baptismum, Jejunium, et Tentationem tuam,

Libera nos, Domine.

LITANIA.

Per Agonem et Sanguineum Sudorem, per Crucem et Passionem; per pretiosam Mortem et Sepulturam; per gloriosam Resurrectionem, et Ascensionem tuam in caelos; et per Adventum Spiritus Sancti,

Libera nos, Domine.

In omni tempore tribulationis, omni tempore prosperitatis nostrae, hora mortis, et in die iudicii,

Libera nos, Domine.

Peccatores te rogamus audi nos, Domine Deus, et Ecclesiam tuam sanctam Catholicam in viis tuis regere et defendere digneris.

Te rogamus, audi nos, Domine.

Ut famulam tuam, VICTORIAM, Reginam et Governatricem nostram Clementissimam, in vero tui cultu, in iustitia, et sanctitate vitae, confirmare et custodire digneris;

Te rogamus, audi nos, Domine.

Ut cor illius in tua fide, in tuo timore et amore dirigere digneris; et ut in te semper confidat, et in omnibus quaerat honorem et gloriam tuam;

Te rogamus, audi nos, Domine.

Ut eam servare et defendere, et ei victoriam contra omnes hostes suas concedere digneris;

Te rogamus, audi nos, Domine.

Ut universae Stirpi Regiae benedicere, eosque servare digneris;

Te rogamus, audi nos, Domine.

Ut Episcopos, Presbyteros, et Diaconos,

LITANIA.

vera cognitione et recto intellectu verbi tui illuminare digneris; et ut tam doctrina quam moribus illud pro viribus patefaciant ac promoveant;

Te rogamus, audi nos, Domine.

Ut Consiliarios Regios, et cunctam nobilitatem regni, gratia, sapientia, et intellectu donare digneris.

Te rogamus, audi nos, Domine.

Ut Magistratum nostro benedicere, eumque protegere, eique gratiam concedere digneris, ut iustitiam recte administret, et veritatem propugnet;

Te rogamus, audi nos, Domine.

Ut populo tuo universo benedicere, eumque servare digneris;

Te rogamus, audi nos, Domine.

Ut omnibus gentibus unitatem, pacem, et concordiam donare digneris;

Te rogamus, audi nos, Domine.

Ut in nobis cor tui amore inflammatum, et timore plenum, et ad diligentem mandatorum tuorum observationem inclinatum, creare digneris;

Te rogamus, audi nos, Domine.

Ut universo populo tuo incrementum gratiae, quo verbum tuum humiliter audiat, et puro corde amplectatur, et fructus Spiritus proferat, donare digneris;

Te rogamus, audi nos, Domine.

Ut errantes, et seductos, in viam veritatis reducere digneris;

Te rogamus, audi nos, Domine.

Ut stantes confirmare, imbecillos consolari et sustentare, et lapsos erigere, ac Sa-

LITANIA.

tanani sub pedibus nostris tandem conculcare digneris;

Te rogamus, audi nos, Domine.

Ut omnes, quotquot in periculis, necessitatibus et angustiis versantur, defendere, juvare, et consolari, digneris;

Te rogamus, audi nos, Domine.

Ut omnes terra marique peregrinantes, omnes parturientes, ægrotantes, et infantes servare, et captivorum carcereque detentorum misereri digneris;

Te rogamus, audi nos, Domine.

Ut orphanis omnibus et viduis, desolatis et oppressis, prospicere digneris;

Te rogamus, audi nos, Domine.

Ut omnium hominum misereri digneris;

Te rogamus, audi nos, Domine.

Ut inimicis nostris, iisque qui nos persequuntur et calumniantur, ignoscere, et eorum corda convertere, digneris;

Te rogamus, audi nos, Domine.

Ut terra fructus genuinos in usum nostrum dare et conservare digneris, adeo ut suo tempore iis fruamur;

Te rogamus, audi nos, Domine.

Ut veram resipiscentiam nobis largiri, omnia peccata nostra, negligentiam et ignorantiam nobis condonare, et gratia sancti Spiritus tui nos induere digneris, quo mores nostros ad sancti verbi tui normam emendemus;

Te rogamus, audi nos, Domine.

Fili Dei, te rogamus, audi nos.

Fili Dei, te rogamus, audi nos.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi,

Pacem tuam concede nobis.

LITANIA.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi,

Miserere nostri.

Christe, audi nos.

Christe, audi nos.

Kyrie, eleeson.

Kyrie, eleeson.

Christe, eleeson.

Christe, eleeson.

Kyrie, eleeson.

Kyrie, eleeson.

PATER noster, qui es in cœlis! Sanctificetur nomen tuum. Adveniat regnum tuum. Fiat voluntas tua, sicut in cœlo, et in terra. Panem nostrum quotidianum da nobis hodie. Et dimitte nobis debita nostra, sicut et nos dimittimus debitoribus nostris. Et ne nos inducas in tentationem; sed libera nos a malo. Amen.

Domine, non secundum peccata nostra facias nobis;

Neque secundum iniquitates nostras retribue nobis.

Oremus.

DEUS, Pater misericors! qui nec contriti cordis gemitum nec mœrentium affectum despicias, propitius adesto precibus nostris, quas tibi in omnibus afflictionibus et angustiis nostris effundimus, quotiescunque iis premimur; nosque clementer exaudi, ut mala ea omnia evanescant, quæ Diaboli aut hominum artes et insidias contra nos molliuntur; et consilio pietatis tuæ dissipentur.

LITANIA.

at nos famuli tui, nullis infestationibus læsi, in sancta Ecclesia tua tibi gratias in æternum referamus, per Jesum Christum, Dominum nostrum.

Exsurge, Domine! adjuva nos, et libera nos propter nomen tuum.

DEUS! auribus nostris audivimus, et patres nostri annuntiaverunt nobis, opera admiranda, quæ operatus es in diebus eorum, et in diebus antiquis.

Exsurge, Deus! adjuva nos, et libera nos propter honorem tuum.

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto;

Responsio. Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in sæcula sæculorum Amen.

Ab inimicis nostris libera nos, Christe.

Respice clementer afflictiones nostras.

Misericorditer dolorem cordium nostrorum aspice.

Propitius esto peccatis populi tui.

Benigne et cum misericordia audi orationes nostras.

Fili David, miserere nostri.

Et nunc et semper dignare exaudire nos, o Christe.

Christe, exaudi nos clementer: exaudi nos clementer, o Domine, Jesu Christe!

Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam;

Sicut speramus in te.

Oremus.

INFIRMITATES nostras, supplices quæsumus, o Pater, benigne respice; et, propter gloriam Nominis tui, mala ea omnia, quæ

LITANIA.

justissime sumus promeriti, a nobis averte, et præsta, ut, in cunctis adversitatibus nostris, omnem fiduciam nostram in misericordia tua collochemus, et tibi semper in puritate ac sanctitate vitæ se vivamus, ad honorem et gloriam tuam, per Mediatorem et Advocatum nostrum unicum, Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen.

Oratio Sancti Chrysostomi.

OMNIPOTENS Deus! cujus gratia nobis concessum est hoc tempore preces nostras uno ore unoque animo tibi offerre, et qui polliceris, ubi duo vel tres congregati fuerint in nomine tuo, te eorum petitiones exauditurum, famulorum tuorum desideria ac vota, o Domine, (prout tibi maxime illis expedire videbitur) benigne jam adimple; concessa nobis in hoc sæculo veritatis tuæ cognitione, et vita æterna in futuro. Amen.

2 Cor. xiii. 13.

GRATIA Domini nostri, Jesu Christi, et caritas Dei, et communicatio Sancti Spiritus, sit semper cum omnibus nobis. Amen.

ORATIONES, ET GRATIARUM
ACTIONES,

*Pro variis, quæ sese offerunt, occasionibus,
quæ recitabuntur ante duas dimissorias
supplicationes Litaniæ, aut Matutinorum
et Vespertinarum Precum.*

ORATIONES.

Pro Pluvia.

DEUS, Pater cælestis! qui, per Filium tuum, Jesum Christum, iis omnibus, qui quærent regnum tuum et justitiam ejus, omnia ad corporis sustentationem necessaria promisisti, Pluviam, quæsumus, et imbres adeo tempestivos in hac necessitate nostra mittere, ut terræ fructus, ad solamen nostrum et tui honorem, percipiamus, per Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen.

Pro Calo Sercuo.

DOMINE, Deus Omnipotens! qui, propter peccata generis humani, semel universum mundum submersisti, octo hominibus solum exceptis, qui que postea ex ingenti tua misericordia pollicitus es te nunquam illum ad eundem modum submersurum; Te rogamus supplices, ut, quamquam ob iniquitates nostras pluviam et aquarum inundationes sumus commeriti, digneris tamen, cum sincere nos poeniteat, eam cæli serenitatem nobis concedere, ut fruges tempore opportuno percipiamus; et ut, cum hoc in nos irrogato supplicio, tum clementia tua admoniti, vitæ nostræ emendationi, et laudis gloriæque tuæ celebrationi, operam demus, per Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen.

ORATIONES.

¶ *Tempore Caritatis et Famis.*

DEUS, Pater cælestis! cujus beneficiis pluvia decidit, terra fructificat, animantia crescunt, et pisces multiplicantur, iuteis, quæsumus, afflictiones Populi tui; et da, ut hæc penuria et annonæ caritas, quas nunc propter peccata nostra justissime patimur, ex benignitate tua clementer convertantur in copiam, et vile rerum omnium pretium; idque propter caritatem Jesu Christi, Domini nostri, cui, tecum una cum Spiritu sancto, sit omnis honor et gloria nunc et semper. Amen.

¶ *Aut hæc.*

PATER, misericors Deus! qui tempore Eusebii Prophete subite magnam penuriam et annonæ caritatem apud Samaritanos in copiam et vile rerum pretium convertisti miserere nostri; ut, qui jam propter peccata nostra eadem calamitate plectimur, opportunum etiam auxilium reperiamus. Fruges terræ divina tua benedictione adauge; ac concede, ut, cum benignam tuam liberalitatem experiemur, eadem utamur ad gloriam tuam, egentium subsidium, et nostri consolationem, per Jesum Christum Dominum nostrum. Amen.

¶ *Tempore Belli ac Tumultuum.*

OMNIPOTENS Deus, Rex Regum, et rerum omnium Moderator! cujus virtuti creatura nulla potest resistere; cujus est peccatores poenis afficere, eorum vero miserari qui sincere ducuntur poenitentia.

ORATIONES.

supplices te rogamus, ut nos serves atque liberes a manu hostium nostrorum. Superbiam eorum deprime; malitiam supprime; dolos et machinationes dissipa; ut uos, protectione tua muniti, et ab omnibus semper periculis erepti, gloriam tibi tribuamus, qui unicus es victoriæ omnis largitor, propter merita unigeniti Filii tui, Jesu Christi, Domini nostri. Amen.

¶ *Tempore grassantis Pestis sive Morbi.*

OMNIPOTENS Deus! qui, iratus populo tuo, ei plagam immisisti in deserto ob eorum pernicacem rebellionem adversus Moysen et Aaronem; quique tempore Davidis Regis septuaginta hominum millia, grassante pestilentia, interfecisti; et tuæ tamen memor misericordiæ, cæteros servasti; miserere nostri, miserorum peccatorum, qui variis iam morbis ac mortalitate affligimur; ut, quemadmodum, accepta tum propitiatione, destructorem Angelum illum a pœnis inferendis desistere jussisti, ita nunc quoque hanc pestem et gravem morbum a nobis amoliri digneris, per Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen.

¶ *In Festis quatuor Temporum, Supplicatio quotidie recitanda pro iis, qui ad sacros Ordines admittendi sunt.*

OMNIPOTENS Deus, Pater noster cælestis! qui Filii tui dilecti pretioso sanguine Ecclesiam universalem tibi acquisivisti, clementer eam respice, et jam famulorum

ORATIONES.

tuorum, Episcoporum et Pastorum gregis tui, mentes ita dirige ac gubernata, ut nemini subito manus imponant, sed ut summa fide ac prudentia eos eligant, qui sint ad sacrum Ecclesiæ tuæ ministerium obeundum viri idonei. Iis etiam, qui ad sacram aliquam functionem ordinati fuerint, gratiam ac cælestem tuam benedictionem largire, ut tam vita quam doctrina gloriam tuam prædicent, ac omnium salutem promoveant, per Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen.

¶ *Aut hæc.*

OMNIPOTENS Deus, bonorum omnium largitor! qui providentia tua varios in Ecclesia tua Ordines constituisti, te rogamus supplices, ut, quotquot ad munus aut ministerium aliquod in ea vocandi sunt, iis omnibus gratiam tuam largiaris, et eos ita doctrinæ tuæ veritate repleas, et vitæ innocentia exornes, ut fideliter in conspectu tuo ministrent, ad magis tui Nominis gloriam, et sanctæ Ecclesiæ tuæ commodum per Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen.

¶ *Oratio recitanda post quamlibet præcedentium Orationum.*

DEUS, cujus naturæ proprium est misereri semper et parcere! humiles nostras supplicationes accipe; et, quamquam delictorum nostrorum catena nos constrictos tenet, clementia tamen summiæ tuæ misericordiæ nostra solvat vincula, propter honorem

ORATIONES.

Jesus Christi, Mediatoris et Advocati nostri.
Amen.

¶ *Oratio, pro Suprema Senatus Curia Conventum agentis, dicenda.*

CLEMENTISSIME Deus! te rogamus supplices, cum pro universo hoc regno, tum maxime pro suprema curia Parlamenti subpientissima ac clementissima Regia nostram congregata, ut cunctas eorum deliberationes dirigere ac prosperare digneris, ad gloriæ tuæ incrementum, Ecclesiæ tuæ honorem, securitatem, decus, et commodum Regis nostri, et regnorum ejus; quo eorum conatibus omnia ita constituantur ac stantur optimis fidissimisque subnixâ fundamentis, ut Pax ac Felicitas, Veritas ac Justitia, Religio ac Pietas, apud nos in tuto sint per omnia sæcula. Hæc et alia ipsis, nobis, et universæ Ecclesiæ tuæ necessaria, supplices a te petimus, in Nomine ac per mediationem beatissimi Domini ac Servatoris nostri, Jesu Christi. Amen.

¶ *Collecta, sive Oratio, pro cujusvisque ordinis hominibus, iis temporibus usurpanda, quibus Litania non recitatur juxta constitutum ordinem.*

DEUS, humani generis Conditor ac Servator! te rogamus supplices pro omnibus hominum generibus et conditionibus, ut vias tuas ipsis patefacere digneris, et salutari tuum in omnibus gentibus. Præsertim

GRATIARUM ACTIONES.

vero Ecclesiæ tuæ Catholicæ statum prosperum precibus nostris tibi commendamus, quo sic bono tuo spiritu dirigatur ac gubernetur, ut omnes, qui se Christianos profitentur, eoque vocantur nomine, in viam veritatis perducantur, fidemque in unitate spiritus retineant, in vinculo pacis, et justitiæ vitæ. Denique, quotquot gravia ulli patiuntur, et affliguntur in iis quæ ad animam corpusve aut res domesticas attinent, eos omnes paterno tuo affectui ac favori commendamus, [** hos autem maxime, qui preces nostras pro se offerri postulant.*] et eos adjuvare et consolari digneris, pro variis ipsorum necessitatibus, concedendo illis patientiam in afflictionibus quibus premuntur, et felicem ex iis omnibus exitum. Hæc autem petimus, propter Jesum Christum. Amen.

* Hoc dicendum, quom aliquis Ecclesiæ precibus commendari postulat.

GRATIARUM ACTIONES.

¶ *Gratiarum Actio Generalis.*

OMNIPOTENS Deus, miserationum omnium Pater! nos, indigni famuli tui, tibi, ex animo et cum summa demissione, gratias agimus, ob universam illam beneficentiam, benignitatem, et favorem erga nos et omnes homines [** erga eos maxime, qui jam laudes et gratiarum actiones suas, pro concessis tibi nuper beneficiis, offerri postulant.*] Tibi benediximus ob creationem nostram, conservationem, et omnes hujus vitæ beneficia

* Hoc dicendum, quom aliquis, Ecclesiæ precibus Deo pridem commendatus, gratias referre cupit.

GRATIARUM ACTIONES.

tiones, ac te omnia vero ob inestimabilem amorem tuum, in Redemptione mundi per Jesum Christum Dominum nostrum, patefactum; ob gratiæ media, et spem gloriæ. Te autem rogamus supplices, ut cunctis a te acceptis beneficiis ita afficiamur, ut animi nostri vere erga te grati efficiamur, et laudem tuam prædicemus, non labiis duntaxat, sed etiam moribus ac vivendi ratione nos totos tuo cultui impendentes, atque in sanctitate et justitia per omnem ætatem nostram in conspectu tuo ambulantes, per Jesum Christum, Dominum nostrum; cui, tecum et cum Spiritu sancto, sit omnis honor et gloria in sæcula sæculorum. Amen.

¶ Propter Pluviam Terris immissam.
O DEUS, Pater noster cœlestis! cujus benigna providentia fit ut pluvia matutina et serotina in terram descendat, quo fructus ferat ad usus hominis; tibi magna cum animi demissione gratias agimus, quod tandem tibi visum sit nobis summa necessitate pressis subvenire, lætos imbres in hæreditatem tuam immittendo, eamque siti et ariditate laborantem refrigerando, ad magnum nostrum, qui indigni sumus ut famuli tui habeamur, solatium, et sancti nominis tui gloriam, propter miserationes tuas in Christo Jesu, Domino nostro. Amen.

¶ Propter Cælum Serenum.
DOMINE Deus! qui animorum nostrorum superbiam merito deprimere voluisti, immissis nuper imbris et aquis immodicis, animas autem nostras, ex mero misericordiae tue motu, solatus es, ac recreasti opportuna hac atque felici tempestatis immutatione, sanctum nomen tuum laudamus; sique gloriam tribuimus ob imneritam hanc

GRATIARUM ACTIONES.

miserationem; et semper summam benignitatem tuam prædicabimus in omnes generationes, per Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen.

¶ Propter Abnona Copiam.

PATER summe misericors! qui pius Ecclesie tuæ preces clementissime exaudire dignatus es, et caritatem ac penuriam nostram in eam copiam convertere, quæ cum æquiori rerum pretio conjuncta est, tibi magna cum animi demissione gratias agimus, ob hanc singularem tuam largitionem, obstantes, ut summa illa tua benignitate erga nos uti pergas, quo terra nostra nobis fructuum suorum incrementa præbeat, ad tuam gloriam, nostrum autem solatium, per Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen.

¶ Propter Pacem, et ab Hostibus Liberationem.

OMNIPOTENS Deus! qui famulis tuis turris fortitudinis et propugnaculum existis adversus hostes ipsorum, tibi laudem et gratiarum actiones tribuimus pro liberatione nostra a magnis illis atque imminuentibus periculis, quibus cingebamur. Benignitati tuæ acceptum ferimus, quod ipsi præda facti non fuimus, obsecrantes ut misericordiam hanc tuam perpetuam nobis esse velis, quo omnibus hominibus palam sit, te servatorem nostrum et liberatorem magnum existere, per Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen.

¶ Propter restitutam domi Pacem Publicam.

SEMPITERNÆ Deus! Pater noster cœles

GRATIARUM ACTIONES.

tis, qui solus efficit ut homines sint in eadem domo concordēs, quique solus ferocientis et immorigeri populi æstus compescit: sancto tuo Nomini benedicimus, quod seditiones ac tumultus in nobis nuper excitatos sedare dignatus sis; summa te animi demissione rogantes, ut eam nobis omnibus gratiam concedas, qua deinceps in sanctis inmandatis tuis obsequenter ambulantes, et tranquillam ac quietam vitam degentes cum omni pietate et honestate, laudis tibi et gratiarum actionis sacrificium continuo offeramus, ob hæc tua in nos immerita beneficia, per Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen.

¶ *Propter Liberationem a Peste, aut alio quolibet Morbo Epidemico.*

DOMINE Deus! qui, propter peccata nostra, nobis vulnus infixisti, et nos propter transgressiones consumpsisti nupera tuae eaque gravi atque terribili visitatione; nunc vero, in medio iudicio recordatus misericordiae, animas nostras a faucibus mortis redemisti; Paternæ tuæ benignitati nosmetipsos animasque nostras ac corpora nostra, quæ liberasti, hostiam vivam offerimus, continuo laudantes et extollentes miserationes tuas in Ecclesia tua, per Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen

Aut hæc.

PATER summe misericors! qua par est tui demissione, agnoscimus in conspectu tuo eas omnes penas, quæ in lege tua pec-

DOMINICA PRIMA ADVENTUS.

catoribus iuventantur, in nos merito credere debuisset, propter multiplicia peccata nostra, et cordis duritiem; quum tamen ex summa misericordia tua tibi visum fuerit, post nostram quanquam imperfectam et indignam humilitationem, pestilentem et contagiosum morbum, quo nuper graviter afflicti fuimus, auferre, et vocem salutis ac lætitiæ denuo inferre in habitationes nostras; Divinæ tuæ Majestati offerimus sacrificium laudis ac gratiarum actionis, collaudantes et extollentes gloriosum Nomen tuum, ob susceptam a te nostri tutelam, et illam tuam erga nos providentiam, per Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen.

COLLECTÆ, EPISTOLÆ, ET
EVANGELIA,
PER TOTUM ANNUM USURPANDA.

¶ *Observa, quod Collecta, pro qualibet die Dominica, aut quolibet Festo (quod Vigiliam habeat) assignata, recitabitur in Vespertinis Precibus proxime præcedentibus Dominicam aut Festum.*

DOMINICA PRIMA ADVENTUS.

Collecta.

OMNIPOTENS Deus! da nobis, quæsumus, ut abjectis operibus tenebrarum, in

DOMINICA PRIMA ADVENTUS.

duamur arma lucis in hac mortali vita, in qua Jesus Christus, Filius tuus, cum magna humilitate ad nos visitandos advenit, ut in extremo die, quo rediturus est cum gloria Majestatis suæ ad judicandos vivos et mortuos, resurgamus ad vitam immortalem. per eum, qui, una tecum, et cum Spiritu sancto, vivit et regnat in sæcula sæculorum. Amen.

¶ *Hæc Collecta in singulos dies repetenda e-
st, una cum reliquis Collectis Adventus,
usque ad Vigiliam Nativitatis Christi.*

Epistola. Rom. xiii. 8.

NEMINI quidquam debeatis, nisi ut invicem diligatis: qui enim diligit proximum, legem implevit. Nam: Non adulterabis: Non occides: Non furaberis: Non falsum testimonium dices: Non concupisces: et si quod est aliud mandatum, in hoc verbo instauratur: Diliges proximum tuum sicut teipsum. Dilectio proximi malum non operatur. Plenitudo ergo legis est dilectio. Et hoc scientes tempus: quia hora est jam nos de somno surgere. Nunc enim propior est nostra salus, quam cum credidimus. Nox præcessit: dies autem appropinquavit. Abjiciamus ergo opera tenebrarum, et induamur arma lucis. Sicut in die, honeste ambulemus: non in comissionibus et ebrietatibus, non in culilibus et impudici-

DOMINICA PRIMA ADVENTUS.

tiis, non in contentione et emulatione: sed induimini Dominum Jesum Christum, et carnis curam ne feceritis in desideris.

Evangelium. S. Matth. xxi. 1.

ET cum appropinquassent Ierosolymis, et venissent Bethphage ad Montem oliveti: tunc Jesus misit duos discipulos, dicens eis: Ite in castellum, quod contra vos est: et statim invenietis asinam alligatam, et pullum cum ea: solvite, et adducite mihi: et si quis vobis aliquid dixerit, dicite quia Dominus his opus habet: et confestim dimittet eos. Hoc autem totum factum est ut adimpleretur quod dictum est per Prophetam, dicentem: Dicite filiæ Sion: Ecce, rex tuus venit tibi mansuetus, sedens super asinam, et pullum, filium subjugalis. Euntes autem discipuli fecerunt sicut præcepit illis Jesus. Et adduxerunt asinam, et pullum: et imposuerunt super eos vestimenta sua; et eum desuper sedere fecerunt. Multa autem turba straverunt vestimenta sua in via: alii autem cædebant ramos de arboribus, et sternebant in via: turbæ autem, quæ præcedebant, et quæ sequebantur, clamabant, dicentes: Hosanna filio David! benedictus, qui venit in nomine Domini! hosanna in altissimis! Et cum intrasset Ierosolymam, commota est universa civitas, dicens: Quis est hic? Populi autem dicebant: Hic est Jesus, propheta, a Nazareth Galilææ. Et intravit Jesus in templum Dei, et eiciebat omnes vendentes et ementes in templo; et mensas nummulariorum, et cathedras vendentium columbas evertit: et

DOMINICA SECUNDA ADVENTUS.
dicit eis: Scriptum est: Domus mea domus
orationis vocabitur: vos autem fecistis
illam spelunca[m] latronum.

DOMINICA SECUNDA ADVENTUS.

Collecta.

BENEDICTE Deus! qui effecisti, ut, quæcunque scripta sunt, ad nostram doctrinam scriberentur; concede nobis ut Scripturas ita audiamus, legamus, observemus, discamus, et animo meditemur, ut, per patientiam, et consolationem Scripturarum, amplectamur, et indesinenter retineamus beatam spem vitæ illius æternæ, quam dedisti nobis in Servatore nostro Jesu Christo. Amen.

Epistola. Rom. xv. 4.

QUÆCUNQUE enim scripta sunt, ad nostram doctrinam scripta sunt: ut, per patientiam, et consolationem Scripturarum, spem habeamus. Deus autem patientiæ et solatii det vobis idipsum sapere in alterutrum, secundum Jesum Christum; ut unanimis uno ore honorificetis Deum, et patrem Domini nostri Jesu Christi. Propter quod suscepit invicem, sicut et Christus suscepit vos in honorem Dei. Dico enim Christum Jesum ministrum fuisse circumcisionis propter veritatem Dei, ad confirmandas promissiones patrum: Gentes

DOMINICA SECUNDA ADVENTUS.
autem super misericordia honorare Deum, sicut scriptum est: Propterea confitebor tibi in Gentibus, Domine, et nomini tuo cantabo. Et iterum dicit: Latamini, Gentes, cum plebe ejus. Et iterum: Laudate, omnes Gentes, Dominum: et magnificate eum, omnes populi: Et rursus Isaias ait: Erit radix Jesse, et qui exsurget regere Gentes, in eum Gentes sperabunt. Deus autem spei repleat vos omni gaudio et pace in credendo; ut abundetis in spe, et virtute Spiritus sancti.

Evangelium. S. Luc. xxi. 25

Et erunt signa in sole, et luna, et stellis, et in terris pressura Gentium, præ confusione sonitus maris, et fluctuum: arescentibus hominibus præ timore, et expectatione, quæ supervenient universo orbi: nam virtutes cælorum movebuntur: et tunc videbunt filium hominis venientem in nube cum potestate magna, et majestate. His autem fieri incipientibus, respicite, et levate capita vestra; quoniam appropinquat redemptio vestra. Et dixit illis similitudinem: Videte ficulneam, et omnes arbores: cum producant jam ex se fructum, scitis quoniam prope est æstas. Ita et vos cum videritis hæc fieri, scitote quoniam prope est regnum Dei. Amen, dico vobis, quia non præteribit generatio hæc, donec omnia fiant. Cælum

DOMINICA TERTIA ADVENTUS.
et terra transibunt: verba autem mea non
transibunt.

DOMINICA TERTIA ADVENTUS

Collecta.

O DOMINE, Jesu Christe! qui in primo tuo Adventu misisti nuntium tuum, qui viam pararet ante faciem tuam; da, ut Mysteriorum tuorum Ministri ac Dispensatores sic etiam viam tuam parent et rectam faciant, cordibus rebellium ad prudentiam justorum conversis; ut, in secundo Adventu tuo ad judicandum mundum, habeamus populum acceptum in conspectu tuo, qui vivis et regnas cum Patre et Spiritu sancto, semper unus Deus, in secula seculorum. Amen.

Epistola. 1 Cor. iv. 1.

SIC nos existimet homo ut ministros Christi, et dispensatores mysteriorum Dei. Hic jam quaeritur inter dispensatores, ut fidelis quis inveniatur. Mihi autem pro minimo est ut a vobis judicer, aut ab humano die: sed neque meipsum judico. Nihil enim mihi conscius sum: sed non tu hoc justificatus sum: qui autem judicat me, Dominus est. Itaque nolite ante tempus judicare, quoadusque veniat Dominus; qui

DOMINICA TERTIA ADVENTUS.
et illuminabit abscondita tenebrarum, et
manifestabit consilia cordium: et tunc laus
erit unicuique a Deo.

Evangelium. S. Matth. xi. 2.

JOANNES autem, cum audisset in vinculis opera Christi, mittens duos de discipulis suis, ait illi: Tu es, qui venturus es, an alium expectamus? Et respondens Jesus ait illis: Euntes renuntiate Joanni quae audistis, et vidistis. Caeci vident, claud ambulat, leprosi mundantur, surdi audiunt, mortui resurgunt, pauperes evangelizantur: et beatus est, qui non fuerit scandalizatus in me. Illis autem abeuntibus cepit Jesus dicere ad turbas de Joanne: Quid existis in desertum videre? arundinem vento agitatam? Sed quid existis videre? hominem mollibus vestitum? Ecce, qui mollibus vestiuntur, in domibus regum sunt. Sed quid existis videre? prophetam? Etiam, dico vobis, et plus quam prophetam. Hic est enim, de quo scriptum est: Ecce, ego mitto angelum meum ante faciem tuam, qui praeparabit viam tuam ante te.

DOMINICA QUARTA ADVENTUS.

Collecta.

EXCITA, quæsumus, Domine, potentiam tuam, et ad nos veni: ac magna nobis virtute succurre. adeo ut quamquam peccata nostra a decurrendo stadio, quod nobis propositum est, admodum nos præpediunt, benigna gratia tua ac misericordia auxilium nobis atque liberationem accelerent, per satisfactionem Filii tui, Domini nostri; cui, tecum et cum Spiritu sancto, sit honor ac gloria in sæcula sæculorum. Amen.

Epistola. Phil. iv. 4.

GAUDETE in Domino semper: iterum dico, gaudete. Modestia vestra nota sit omnibus hominibus. Dominus prope est. Nihil solliciti sitis: sed in omni oratione et obsecratione, cum gratiarum actione, petitiones vestrae innotescant apud Deum. Et pax Dei, quæ exsuperat omnem sensum, custodiat corda vestra, et intelligentias vestras, in Christo Iesu.

Evangelium. S. Joan. i. 19.

HOC est testimonium Joannis, quando miserunt Judæi ab Ierosolymis sacerdotes et Levitas ad eum, ut interrogarent eum: Tu quis es? Et confessus est, et non negavit: et confessus est, Quia non sum ego Christus. Et interrogaverunt eum: Quid ergo? Elias es tu? Et dixit: Non sum. Propheta es tu? Et respondit: Non. Dixerunt ergo ei: Quis es? ut responsum demus his, qui miserunt nos. Quid dicis de teipso?

NATIVITAS DOMINI NOSTRI.

Ait: Ego vox clamantis in deserto: Dirigite viam Domini, sicut dixit Isaias propheta. Et qui missi fuerant, erant ex Pharisæis. Et interrogaverunt eum, et dixerunt ei: Quid ergo baptizas, si tu non es Christus, neque Elias, neque Propheta? Respondit eis Joannes, dicens: Ego baptizo in aqua: medius autem vestrum stetit, quem vos nescitis. Ipse est, qui post me venturus est, qui ante me factus est; cujus ego non sum dignus ut solvam ejus corrigiam calceamenti. Hæc in Bethania facta sunt trans Jordanem, ubi erat Joannes baptizans.

NATIVITAS DOMINI NOSTRI, scilicet DIES NATALIS CHRISTI.

Collecta.

OMNIPOTENS Deus! qui Filium tuum unigenitum nobis dedisti, qui naturam nostram assumeret, et ex casta Virgine quasi hoc tempore nasceretur; da, ut regenerati, et Filii tui per adoptionem ac gratiam facti, sancto tuo Spiritu indes renovemur, per eundem Dominum nostrum Iesum Christum, qui vivit et regnat tecum, et cum eodem Spiritu sancto, semper unus Deus, in sæcula sæculorum. Amen.

Epistola. Heb. i. 1.

MULTIFARIAM, multisque modis, olim Deus loquens patribus in Prophetis, novissime, diebus istis locutus est nobis in Filio, quem constituit hæredem universorum, per quem fecit et sæcula: qui cum sit splendor gloriæ, et figura substantiæ ejus, portansque omnia verbo virtutis suæ, purgationem peccatorum faciens, sedet ad dexteram Majestatis in excelsis: tanto melior Angelis effectus, quanto differentius præ illis nomen hæreditavit. Cui enim dixit aliquando Angelorum: Filius meus es tu, ego hodie genui te? Et rursum: Ego ero illi in patrem, et ipse erit mihi in filium? Et cum iterum introducit primogenitum in orbem terræ, dicit: Et adorent eum omnes Angeli Dei. Et ad Angelos quidem dicit: Qui facit Angelos suos spiritus, et ministros suos flammam ignis. Ad filium autem: Thronus tuus, Deus, in sæculum sæculi: virga æquitatis, virga regni tui. Dilixisti iustitiam, et odisti iniquitatem: propterea unxit te Deus, Deus tuus, oleo exultationis præ participibus tuis. Et: Tu in principio, Domine, terram fundasti; et opera manuum tuarum sunt cæli. Ipsi peribunt, tu autem permanebis: et omnes, ut vestimentum, veterascent: et, velut annictum, mutabis eos, et tu autem idem ipse es; et anni tui non deficient.

Evangelium. S. Joan. i. 1.

IN principio erat verbum, et verbum erat apud Deum, et Deus erat verbum. Hoc erat in principio apud Deum. Omnia per ipsum facta sunt: et, sine ipso, factum est nihil, quod factum est. In ipso vita erat, et vita erat lux hominum: et lux in tenebris lucet, et tenebræ eam non comprehendunt. Fuit homo missus a Deo, cui nomen erat Joannes. Hic venit in testimonium, ut testimonium perhiberet de lumine, ut omnes crederent per illum. Non erat ille lux, sed ut testimonium perhiberet de lumine. Erat lux vera, quæ illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. In mundo erat, et mundus per ipsum factus est; et mundus eum non cognovit. In propria venit, et sui eum non receperunt. Quotquot autem receperunt eum, dedit eis potestatem filios Dei fieri, his, qui credant in nomine ejus: qui non ex sanguinibus, neque ex voluntate carnis, neque ex voluntate viri, sed ex Deo, nati sunt. Et verbum caro factum est, et habitavit in nobis (et vidimus gloriam ejus, gloriam quasi unigeniti a patre) plenum gratiæ, et veritatis.

DIES SANCTI STEPHANI.

Collecta.

CONCEDE, Domine, ut, in omnibus quibus hic in terris premimur calamitatibus, propter testimonium veritatis tuæ, attente in cælum intueamur, et fide perspicimus gloriam, quæ posthac manifestanda est; et, Spiritu sancto repleti, doceamur persecutoribus nostris benedicere, ad exemplum Protomartyris tui sancti Stephani, qui pro interfecto-ribus suis oravit te, O beate Jesu, qui sedes ad dexteram Dei, ut eos omnes adjuves, qui pro te, uno Mediatore et Advocato nostro, patientur. Amen.

¶ *Tum sequatur Collecta Nativitatis, qua nunquam intermittetur usque ad Vigilium Circumcisionis.*

Pro Epistola. Act. vii. 55.

CUM autem esset plenus Spiritu sancto, utendens in cælum, vidit gloriam Dei, et Jesum stantem a dextris Dei. Et ait: Ecce, video cælos apertos, et filium hominis stantem a dextris Dei. Exclamantes autem voce magna, continuerunt aures suas, et impetum fecerunt unanimiter in eum. Et ejicientes eum extra civitatem, lapidabant: et testes deposuerunt vestimenta sua secus pedes adolescentis, qui vocabatur Saulus. Et lapidabant Stephanum invocantem, et dicentem: Domine Jesu! suscipe spiritum meum. Positis autem genibus, clamavit voce magna, dicens: Domine! ne statuas illis hoc peccatum. Et cum hoc dixisset, obdormivit in Domino.

DIES S. JOANNIS EVANGELISTÆ.

Evangelium. S. Matth. xxlii. 34.

IDEO, ecce, ego mitto ad vos prophetas, et sapientes, et scribas; et ex illis occiditis, et crucifigitis; et ex eis flagellabitis in synagogis vestris, et persequemini de civitate in civitatem: ut veniat super vos omnis sanguis justus, qui effusus est super terram, a sanguine Abel justus, usque ad sanguinem Zachariæ, filii Barachiz, quem occidistis inter templum et altare. Amen, dico vobis, venient hæc omnia super generationem istam. Jerusalem! Jerusalem! quæ occidis prophetas, et lapidas eos, qui ad te missi sunt! quoties volui congregare filios tuos, quemadmodum gallina congregat pullos suos sub alas, et noluisti! Ecce, relinquetur vobis domus vestra, deserta. Dico enim vobis, non ne videbitis amodo, donec dicatis: Benedictus, qui venit in nomine Domini!

DIES S. JOANNIS EVANGELISTÆ.

Collecta.

ECCLESIAM tuam, benigne Domine! lucis tuæ coruscantibus radiis illustra, quæsumus, ut, beati Apostoli atque Evangelistæ Sancti Joannis illuminata doctrinis, in

DIES S. JOANNIS EVANGELISTÆ.

viarum tuarum luce ita ambulet, ut ad vitæ æternæ lucem tandem perveniat, per Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen.

Epistola. 1 S. Joan. 1. 1

QUOD fuit ab initio, quod audivimus, quod vidimus oculis nostris, quod perspeximus, et manus nostræ contrectaverunt de verbo vitæ: et vita manifestata est; et vidimus, et testamur, et annuntiamus vobis vitam æternam, quæ erat apud Patrem, et apparuit nobis: quod vidimus et audivimus, annuntiamus vobis, ut et vos societatem habeatis nobiscum, et societas nostra sit cum Patre, et cum Filio ejus, Jesu Christo. Et hæc scribimus vobis, ut gaudeatis, et gaudium vestrum sit plenum. Et hæc est annuntiatio, quam audivimus ab eo, et annuntiamus vobis: Quoniam Deus lux est, et tenebræ in eo non sunt ullæ. Si dixerimus quoniam societatem habemus cum eo, et in tenebris ambulamus, mentimur, et veritatem non facimus. Si autem in luce ambulamus, sicut et ipse est in luce, societatem habemus ad invicem; et sanguis Jesu Christi, Filii ejus, emundat nos ab omni peccato. Si dixerimus quoniam peccatum non habemus, ipsi nos seducimus, et veritas in nobis non est. Si contiteamur peccata nostra, fidelis est, et justus, ut remittat nobis peccata nostra, et emundet nos ab omni iniquitate. Si dixerimus quoniam non peccavimus, mendacem facimus: et verbum ejus non est in nobis.

64

DIES INNOCENTIUM.

Evangelium. S. Joan. xxi. 19.

[JESUS dicit Petro:] Sequere me. Convertere Petrus vidit illum discipulum, quem diligebat Jesus, sequentem, qui et recubuit in cœna super pectus ejus, et dixit: Domine, quis est, qui tradet te? Hunc ergo cum vidisset Petrus, dixit Jesu: Domine, hic autem quid? Dicit ei Jesus: Si eum volo manere donec veniam, quid ad te? tu me sequere. Exiit ergo sermo iste inter fratres, quia discipulus ille non moritur. Et non dixit ei Jesus: Non moritur; sed: Si eum volo manere donec veniam, quid ad te? Hic est discipulus ille, qui testimonium perhibet de his, et scripsit hæc: et scimus, quia verum est testimonium ejus. Sunt autem et alia multa, quæ fecit Jesus; quæ si scribantur per singula, nec ipsum arbor mundum capere posse eos, qui scribendi sunt, libros.

DIES INNOCENTIUM

Collecta.

OMNIPOTENS Deus! qui ex ore infantium et parvulorum adhuc lactentium perfecisti laudem, atque effecisti ut infantes te morte sua glorificarent; vitia omnia in nobis mortifica et perime; ac gratia tua nos ita corrobora, ut innocentia vitæ nostræ, et fidei constantia etiam ad mortem usque, sanctum nomen tuum glorificemus, per Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen

6

L

65

DIES INNOCENTIIUM.

Pro Epistola. Apocal. xiv. 1.

ET vidi: et, ecce, Agnus stabat supra montem Sion, et cum eo centum quadraginta quatuor millia habentes nomen ejus, et nomen Patris ejus scriptum in frontibus suis. Et audivi vocem de caelo, tamquam vocem aquarum multarum, et tamquam vocem tonitruum magni; et vocem, quam audivi, sicut citharædorum citharizantium in citharis suis. Et cantabant quasi cantum novum ante sedem, et ante quatuor animalia, et seniores: et nemo poterat dicere canticum, nisi illa centum quadraginta quatuor millia, qui empti sunt de terra. Hi sunt, qui cum mulieribus non sunt coinquinati: virgines enim sunt. Hi sequuntur Agnum, quocumque ierit. Hi empti sunt ex hominibus primitiæ Deo et Agno: et in ore eorum non est inventum mendacium: sine macula enim sunt ante thronum Dei.

Evangelium. S. Matth. ii. 13.

ANGELUS Domini apparuit in somnis Joseph, dicens: Surge, et accipe puerum, et matrem ejus, et fuge in Ægyptum, et esto ibi usque dum dicam tibi. Futurum est enim, ut Herodes quærat puerum ad perdendum eum. Qui consurgens accepit puerum, et matrem ejus nocte, et secessit in Ægyptum; et erat ibi usque ad obitum Herodis: ut adimpleretur, quod dictum est a Domino per Prophetam dicentem: Ex Ægypto vocavi filium meum. Tunc Herodes, videns

DOMINICA POST NATIVITATEM.

quoniam illusus esset a Magis, iratus est valde; et mittens occidit omnes pueros, qui erant in Bethlehem, et in omnibus finibus ejus, a bimatu et infra, secundum tempus, quod exquisierat a Magis. Tunc adimpletum est, quod dictum est per Jeremiam prophetam, dicentem: Vox in Rama audita est, ploratus et ululatus multus: Rachel plorans filios suos; et noluit consolari, quia non sunt.

DOMINICA POST NATIVITATEM

Collecta.

OMNIPOTENS Deus! qui Filium tuum unigenitum nobis dedisti, qui naturam nostram assumeret, et ex casta Virgine quasi hoc tempore nasceretur; da, ut, regenerati, et Filii tui per adoptionem ac gratiam facti, sancto tuo Spiritu indes renovemur, per eundem Dominum nostrum, Jesum Christum, qui vivit et regnat tecum, et cum eodem Spiritu sancto, semper unus Deus, in sæcula sæculorum. Amen.

Epistola. Gal. iv. 1.

DICO autem: Quanto tempore hæres parvulus est, nihil differt a servo, cum sit dominus omnium: sed sub tutoribus et actoribus est usque ad præfinitum tempus a patre: ita et nos, cum essemus parvuli, sub elementis mundi eramus servientes. At, ubi venit plenitudo temporis, misit Deus

DOMINICA POST NATIVITATEM.

Filium suum factum ex muliere, factum sub lege, ut eos, qui sub lege erant, redimeret, ut adoptionem filiorum reciperemus. Quoniam autem estis filii, misit Deus Spiritum filii sui in corda vestra, clamantem: Abba, Pater! Itaque jam non est servus, sed filius: quod si filius; et hæres per Deum.

Evangelium. S. Matth. i. 18.

CHRISTI autem generatio sic erat: Cum esset desponsata mater eius Maria Joseph, antequam convenirent, inventa est in utero habens de Spiritu sancto. Joseph autem, vir ejus, cum esset justus, et nollet eam traducere, voluit occulte dimittere eam. Hæc autem eo cogitante, ecce, Angelus Domini apparuit in somnis ei, dicens: Joseph, fili David, noli timere accipere Mariam conjugem tuam: quod enim in ea natum est, de Spiritu sancto est. Pariet autem filium; et vocabis nomen ejus JESUM. ipse enim salvum faciet populum suum a peccatis eorum. Hoc autem totum factum est, ut adimpleretur, quod dictum est a Domino per Prophetam, dicentem: Ecce, virgo in utero habebit, et pariet filium: et vocabunt nomen ejus Emmanuel, quod est interpretatum Nobiscum Deus. Exurgens autem Joseph a somno, fecit sicut præcepit ei angelus Domini, et accepit conjugem suam. Et non cognoscebat eam, donec peperit filium suum primogenitum: et vocavit nomen ejus JESUM.

CIRCUMCISIO CHRISTI.

Collecta.

OMNIPOTENS Deus: qui beatum Filium tuum circumcidi voluisti, veram Spiritus circumcisionem da nobis, ut, cordibus ac membris nostris universis, quoad mundanas omnes et carnales concupiscentias, mortificatis, beatæ voluntati tuæ in omnibus obsequamur, per eundem Filium tuum, Jesum Christum Dominum nostrum. Amen.

Epistola. Rom. iv. 8.

BEATUS vir, cui non imputavit Dominus peccatum. Beatitudo ergo hæc in circumcissione tantum manet, an etiam in præputio? Dicimus enim quia reputata est Abrahamæ fides ad justitiam. Quomodo ergo reputata est? in circumcissione, an in præputio? Non in circumcissione, sed in præputio. Et signum accepit circumcisionis, signaculum justitiæ fidei, quæ est in præputio: ut sit pater omnium credentium per præputium, ut reputetur et illis ad justitiam; et sit pater circumcisionis, non iis tantum, qui sunt ex circumcissione, sed et iis, qui sectantur vestigia fidei, quæ est in præputio patris nostri Abrahamæ. Non enim per legem promissio Abrahamæ, aut semini ejus, ut hæres esset mundi, sed per justitiam fidei. Si

EPIPHANIA.

enim qui ex lege, hæredes sunt; exinanita est fides; abolita est promissio.

Evangelium. S. Luc. ii. 15.

ET factum est, ut discesserunt ab eis Angeli in cœlum, pastores loquebantur ad invicem: Trauseamus usque Bethlehem, et videamus hoc verbum, quod factum est, quod Dominus ostendit nobis. Et venerunt festinantes: et invenerunt Mariam, et Joseph, et infantem positum in præsepulo. Videntes autem cognoverunt de verbo, quod dictum erat illis de puero hoc. Et omnes, qui audierunt, mirati sunt; et de his, quæ dicta erant a pastoribus ad ipsos. Maria autem conservabat omnia verba hæc, conferens in corde suo. Et reversi sunt pastores glorificantes et laudantes Deum in omnibus, quæ audierant, et viderant, sicut dictum est ad illos. Et postquam consummati sunt dies octo ut circumcideretur puer, vocatum est nomen ejus Jesus, quod vocatum est ab angelo prius quam in utero conciperetur.

¶ *Collecta eadem, eadem Epistola, et idem Evangelium, prælegentur exinde usque ad Epiphaniam.*

EPIPHANIA,

Seu Christus Gentibus pascuans.

Collecta.

DEUS! qui unigenitum Filium tuum Gentibus, stella duce, revelasti; concede

EPIPHANIA.

propitius, ut, qui jam te fide cognoscimus, post hanc vitam gloriosi Numinis fructum consequamur, per Jesum Christum Domium nostrum. Amen.

Epistola. Ephes. iii. 1.

HUJUS rei gratia, ego Paulus victus Christi Jesu, pro vobis Gentibus, si tamen audistis dispensationem gratiæ Dei, quæ data est mihi in vobis: quoniam, secundum revelationem, notum mihi factum est sacramentum, sicut supra scripsi in brevi: prout potestis legentes intelligere prudentiam meam in mysterio Christi: quod aliis generationibus non est agnatum filijs hominum, sicuti nunc revelatum est sanctis Apostolis ejus, et Prophetis in Spiritu, Genes esse coheredes, et concorporales, et participes promissionis ejus in Christo Jesu per Evangelium; cujus factus sum minister secundum donum gratiæ Dei, quæ data est mihi secundum operationem virtutis ejus. Mihi, omnium sanctorum minimo, data est gratia hæc, in Gentibus evangelizare investigabiles divitias Christi, et illuminare omnes, quæ sit dispensatio sacramenti absconditi a seculis in Deo, qui omnia creavit: ut innotescat principatibus, et potestatibus in cœlestibus, per Ecclesiam, multiformis sapientia Dei, secundum præfinitionem seculorum, quam fecit in Christo Jesu, Domino nostro; in quo habemus

EPIPHANIA.

fiduciam, et accessum in confidentia per
fidem ejus.

Evangelium. S. Matth. ii. 1.

CUM ergo natus esset Jesus in Bethlehem
Juda in diebus Herodis regis; ecce Magi ab
Oriente venerunt Ierosolyam, dicentes:
Ubi est, qui natus est rex Judæorum? vidi-
mus enim stellam ejus in Oriente, et veni-
mus adorare eum. Audiens autem Hero-
des rex, turbatus est, et omnis Ierosolyma
cum illo. Et congregans omnes principes
sacerdotum, et scribas populi, sciscitabatur
ab eis, ubi Christus nasceretur. At illi
dixerant ei: In Bethlehem Judæ: sic enim
scriptum est per Prophetam: Et tu, Bethle-
hem, terra Juda, nequaquam minima es in
principibus Juda: ex te enim exhibit dux,
qui regat populum meum Israel. Tunc
Herodes, clam vocatis Magis, diligenter di-
licit ab eis tempus stellæ, quæ apparuit
eis: et mittens illos in Bethlehem, dixit:
Ite, et interrogate diligenter de puero: et,
cum inveneritis, renuntiate mihi, ut et ego
veniens adorem eum. Qui cum audissent
regem, abierunt: et, ecce, stella, quam vide-
rant in Oriente, antecedebat eos, usquedum
veniens staret supra, ubi erat puer. Viden-
tes autem stellam, gavisissimi sunt gaudio magno
valde. Et intrantes domum, invenerunt

DOMINICA PRIMA POST EPIPH.

puerum cum Maria matre ejus; et proci-
dentes adoraverunt eum: et, apertis thesau-
ris suis, obtulerunt ei munera, aurum, thus,
et myrrham. Et responso accepto in som-
nis, ne redirent ad Herodem, per aliam viam
reversi sunt in regionem suam.

DOMINICA PRIMA POST
EPIPHANIAM.

Collecta.

VOTA, quæsumus, Domine, supplicantis
populi tui propitius exaudi; ac concede, ut,
quæ illi faciendæ sunt, percipiat; et ut, gra-
tia et virtute tua adjutus, ea, quæ perceperit,
fideliter impleat, per Jesum Christum,
Dominum nostram. Amen.

Epistola. Rom. xii. 1.

OBSECRO itaque vos, fratres, per miseri-
cordiam Dei, ut exhibeatis corpora vestra
hostiam viventem, sanctam, Deo placen-
tem, rationabile obsequium vestrum. Et
nolite conformari huic sæculo; sed reformamini
in novitate sensus vestri; ut probetis
quæ sit voluntas Dei bona, et beneplacens,
et perfecta. Dico enim, per gratiam quæ
data est mihi, omnibus qui sunt inter vos,
non plus sapere quam oportet sapere, sed
sapere ad sobrietatem: et unicuique sicut
Deus divisit mensuram fidei. Sicut enim
in uno corpore multa membra habemus.

DOMINICA PRIMA POST EPIPH.

omnia autem membra non eundem actum habent, ita multi unum corpus sumus in Christo, singuli autem alter alterius membra.

Evangelium. S. Luc. ii. 41.

ET ibant parentes ejus per omnes annos in Jerusalem, in die sollemni Paschæ. Et cum tactus esset annorum duodecim, ascendit illis Ierosolymam secundum consuetudinem diei festi, consummatisque diebus, cum redirent, remansit puer Jesus in Jerusalem, et non cognoverunt parentes ejus. Existimantes autem illum esse in comitatu, venerunt iter diei, et requirebant eum inter cognatos, et notos. Et non inveniētes, regressi sunt in Jerusalem, requirentes eum. Et factum est, post triiduum invenerunt illum in templo, sedentem in medio doctorum, audientem illos, et interrogantem eos. Stupebant autem omnes, qui eum audiebant, super prudentia et responsis ejus. Et videntes admirati sunt. Et dixit mater ejus ad illum: Fili, quid fecisti nobis sic? ecce, pater tuus, et ego, doientes quærebamus te. Et ait ad illos: Quid est quod me quærebatis? nesciebatis quia in his, quæ Patris mei sunt, oportet me esse? Et ipsi non intellexerunt verbum, quod locutus est ad eos. Et descendit cum eis, et venit Nazareth; et erat subditus illis. Et mater ejus conservabat omnia verba hæc in corde suo. Et Jesus proficiebat sapientia, et ætate, et gratia apud Deum, et homines.

DOMINICA SECUNDA POST EPIPH.

Collecta.

OMNIPOTENS et sempiternus Deus, qui cuncta moderaris in cælo pariter atque in terris; populi tui supplicationes propitius exaudi; et pacem tuam omnibus vitæ nostræ diebus concede nobis per Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen.

Epistola. Rom. xii. 6.

HABENTES autem donationes secundum gratiam, quæ data est nobis, differentes: sive prophetiam, secundum rationem fidei, sive ministerium, in ministrando; sive qui docet, in doctrina; qui exhortatur, in exhortando; qui tribuit, in simplicitate; qui præest, in sollicitudine; qui miseretur, in hilaritate; dilectio sine simulatione; odientes malum, adherentes bono: caritate fraternitatis invicem diligentes; honore invicem prævenientes; sollicitudine non pigri; spiritu ferventes; Domino servientes; spe gaudentes; in tribulatione patientes; orationi instantes; necessitatibus sanctorum communicantes; hospitalitatem sectantes. Benedicite persequentibus vos; benedicite, et nolite maledicere. Gaudere cum gaudentibus, flere cum flentibus; id ipsum invicem sentientes: non alta sapientes, sed humilibus consentientes.

Evangelium. S. Joan. ii. 1.

ET die tertia nuptiæ factæ sunt in Cana Galilææ; et erat mater Jesu ibi. Vocatus

DOMINICA TERTIA POST EPIPHIA.

est autem et Jesus, et discipuli ejus, ad nuptias. Et, deficiente vino, dicit mater Jesu ad eum: Vinum non habent. Et dicit ei Jesus: Quid mihi et tibi est, mulier? nondum venit hora mea. Dicit mater ejus ministris: Quodcumque dixerit vobis, facite. Erant autem ibi lapideæ hydris sex positæ, secundum purificationem Judæorum, capientes singulæ metretas binas vel ternas. Dicit eis Jesus: Implete hydrias aqua. Et impleverunt eas usque ad summum. Et dicit eis Jesus: Hauserite nunc, et ferte architriclinio. Et tulerunt. Ut autem gustavit architriclinus aquam vinum factam, et non sciebat unde esset, ministri autem sciebant, qui hauserant aquam: vocat sponsum architriclinus, et dicit ei: Omnis homo primum bonum vinum ponit; et, cum inebriati fuerint, tunc id, quod deterius est: tu autem servasti bonum vinum usque adhuc. Hoc fecit initium signorum Jesus in Cana Galilææ: et manifestavit gloriam suam, et crediderunt in eum discipuli ejus.

DOMINICA TERTIA POST
EPIPHANIAM.

Collecta

OMNIPOTENS et sempiternæ Deus! in firmitates nostras propitius respice; atque,

DOMINICA QUARTA POST EPIPHIA.

in omnibus, in quibus versamur, periculis ac necessitatibus, dexteram tuam ad adiuvandum et protegendum nos extende, per Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen.

Epistola. Rom. xii. 10.

NOLITE esse prudentes apud vosmetipsos: nulli malum pro malo reddentes: providentes bona, non tantum coram Deo, sed etiam coram omnibus hominibus. Si fieri potest, quod ex vobis est, cum omnibus hominibus pacem habentes: non vosmetipsos defendentes, carissimi; sed date locum iræ. Scriptum est enim: Mihi vindicta: ego retribuam, dicit Dominus. Sed, si esurierit inimicus tuus, ciba illum: si sitit, potum da illi: hoc enim faciens, carbonem ignis congeres super caput ejus. Noli vinci a malo, sed vince in bono malum.

Evangelium. S. Matth. viii. 1.

CUM autem descendisset de monte, secutæ sunt eum turbæ multæ: et, ecce, leprosus veniens adorabat eum, dicens: Domine, si vis, potes me mundare. Et extendens Jesus manum, tetigit eum, dicens: Volo. Mundare. Et confestim mandata est lepra ejus. Et ait illi Jesus: Vide, nemini dixeris: sed vade, ostende te sacerdoti, et offer munus, quod præcepit Moyses, in testimonium illis. Cum autem introisset Capharnaum, accessit ad eum centurio, rogans eum, et dicens: Domine, puer meus

DOMINICA QUARTA POST EPIPH

jacet in domo paralyticus, et male torque-
tur. Et ait illi Jesus: Ego veniam, et cura-
bo eum. Et respondens centurio, ait:
Domine, non sum dignus ut intres sub ter-
tium meum: sed tantum dic verbo, et saua-
bitur puer meus. Nam et ego homo sum
sub potestate constitutus, habens sub me
milites: et dico huic, Vade, et vadit: et
alii, Veni, et venit: et servo meo, Fac hoc,
et facit. Audiens autem Jesus miratus est,
et sequentibus se dixit: Amen, dico vobis,
non inveni tantam fidem in Israel. Dico
autem vobis, quod multi ab Oriente et Occi-
dente venient, et recumbent cum Abra-
ham, et Isaac, et Jacob in regno colorum:
filii autem regni ejicientur in tenebras ex-
teriores: ibi erit fletus, et stridor dentium.
Et dixit Jesus centurioni: Vade; et, sicut
credidisti, fiat tibi. Et sanatus est puer in
illa hora.

**DOMINICA QUARTA POST
EPIPHANIAM.***Collecta.*

DEUS! qui scis nos, in tot tantisque peri-
culis constitutos, pro nature nostræ fragili-
tate non posse subsistere; ea nos virtute
protege, quæ nos in omnibus periculis sus-
tentet, et per omnes tentationes traducat
incolumes, per Jesum Christum, Dominum
nostrum. Amen.

Epistola. Rom. xlii. 1.

OMNIS anima potestatibus sublimioribus
subdita sit: non est enim potestas, nisi a

78

DOMINICA QUARTA POST EPIPH.

Deo: quæ autem sunt, a Deo ordinatæ
sunt. Itaque qui resistit potestati, Dei or-
dinationi resistit. Qui autem resistunt,
ipsi sibi damnationem acquirunt: nam
principes non sunt timori boni operis, sed
mali. Vis autem non timere potestatem?
Bonum fac; et habebis laudem ex illa: Dei
enim minister est tibi in bonum. Si autem
malum leceris, time: non enim sine causa
gladium portat. Dei enim minister est:
vindex in iram ei, qui malum agit. Ideo
necessitate subditi estote, non solum prop-
ter iram, sed etiam propter conscientiam.
Ideo enim et tributa præstatis: ministri
enim Dei sunt, in hoc ipsum servientes.
Reddite ergo omnibus debita: cui tribu-
tum, tributum; cui vectigal, vectigal; cui
timorem, timorem; cui honorem, honorem.

Evangelium. S. Matth. viii. 23.

ET, ascendente eo in naviculam, secuti
sunt eum discipuli ejus: et, ecce, motus
magnus factus est in mari, ita ut navicula
operiretur fluctibus: ipse vero dormiebat.
Et accesserunt ad eum discipuli ejus, et
suscitaverunt eum, dicentes: Domine, salva
nos: perimus. Et dicit eis Jesus: Quid
timidi estis, modicæ fidei? Tunc surgens
imperavit ventis, et mari; et facta est tran-
quillitas magna. Porro homines mirati
sunt, dicentes: Qualis est hic, quia venti,
et mare obediunt ei? Et cum venisset trans

79

DOMINICA QUINTA POST EPIPH.
fretum in regionem Gerasenorum, occurrunt ei duo habentes dæmonia, de monumentis exeuntes, sævi nimis, ita ut nemo posset transire per viam illam. Et, ecce, clamaverunt, dicentes: Quid nobis et tibi, Jesu, fili Dei? Venisti huc ante tempus torquere nos? Erat autem non longe ab illis grex multorum porcorum pascens. Dæmones autem rogabant eum, dicentes: Si ejicis nos hinc, mitte nos in gregem porcorum. Et ait illis: Ite. At illi exeuntes abierunt in porcos: et, ecce, impetu abiit totus grex per præceptum in mare: et mortui sunt in aquis. Pastores autem fugerunt: et venientes in civitatem, nuntiaverunt omnia, et de eis, qui dæmonia habuerant. Et, ecce, tota civitas exiit obviam Jesu: et, viso eo rogabant, ut transiret a finibus eorum.

**DOMINICA QUINTA POST
EPIPHANIAM.**

Collecta.

ECCLESIAM et familiam tuam, quaesumus, Domine, in vera tua religione semper custodi; ut, qui gratiæ tuæ cælestis unica spe nituntur, potenti tuæ virtute semper protegantur, per Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen.

DOM. QUINTA POST EPIPHANIAM.

Epistola. Coloss. iiii. 12.

INDUITE vos ergo (sicut electi Dei, sancti, et dilecti) viscera misericordiar, benignitatem, humilitatem, modestiam, patientiam: supportantes invicem, et donantes vobismetipsis, si quis adversus aliquem habet querelam: sicut et Dominus donavit vobis, ita et vos. Super omnia autem hæc, caritatem habete, quod est vinculum perfectionis: et pax Christi exultet in cordibus vestris, in qua et vocati estis in uno corpore: et grati estote. Verbum Christi habitat in vobis abundanter, in omni sapientia: docentes, et commonentes vosmetipsos, psalmis, hymnis, et caoticis spiritualibus, in gratia cantantes in cordibus vestris Deo. Omne, quodcumque facitis in verbo aut in opere, omnia in nomine Domini Jesu Christi, gratias agentes Deo et Patri per ipsum.

Evangelium. S. Matth. xiii. 24.

SIMILE factum est regnum cælorum homini, qui seminavit bonum semen in agro suo. Cum autem dormirent homines, venit inimicus ejus, et superseminavit zizania in medio tritici, et abiit. Cum autem crevisset verba, et fructum fecisset, tunc apparuerunt et zizania. Accedentes autem servi patrifamilias, dixerunt ei: Domine, nonne bonum semen seminasti in agro tuo? Unde, ergo habet zizania? Et ait illis: Inimicus homo hoc fecit. Servi autem dixerunt ei, Vis, imus, et colligimus ea? Et ait: Non; ne

DOM. SEXTA POST EPIPHANIAM.

forte, colligentes zizania, eradicetis simul cum eis et triticum. Sinite utraque crescere usque ad messem; et in tempore messis dicam messoribus: Colligite primum zizania, et alligate ea in fasciculos ad comburendum; triticum autem congregate in horreum meum.

DOMINICA SEXTA
POST EPIPHANIAM.

Collecta.

O DEUS! cujus benedictus Filius apparuit, ut opera Diaboli everteret, nos autem faceret filios Dei, et hæredes vitæ æternæ; Da, quæsumus, ut, hanc spem habentes, nos ipsos mundemus, sicuti ipse mundus est: adeo ut, cum iterum apparuerit cum virtute et gloria magna, assimulemur ipsi in æterno ac glorioso illius regno, in quo tecum, o Pater, et tecum, o sancte Spiritus, vivit et regnat unus Deus, in sæcula sæculorum. Amen.

Epistola. 1 S. Joan. iii. 1.

VIDETE qualem caritatem dedit nobis Pater, ut filii Dei nominemur et simus. Propter hoc mundus non novit nos, quia non novit eum. Carissimi, nunc filii Dei sumus: et nondum apparuit quid erimus. Scimus, quoniam, cum apparuerit, similes ei erimus; quoniam videbimus eum sicuti est. Et omnis, qui habet hanc spem in eo, sanctificat se sicut et ille sanctus est. Omnis.

DOM. SEXTA POST EPIPHANIAM.

qui facit peccatum, et iniquitatem facit: et peccatum est iniquitas. Et scitis, quia ille apparuit, ut peccata nostra tolleret; et peccatum in eo non est. Omnis, qui in eo manet, non peccat: et omnis, qui peccat, non vidit eum, nec cognovit eum. Filiioli, nemo vos seducat. Qui facit justitiam, justus est, sicut et ille justus est. Qui facit peccatum, ex diabolo est; quoniam ab initio diabolus peccat. In hoc apparuit Filius Dei, ut dissolvat opera diaboli.

Evangelium. S. Matth. xxiv. 23.

TUNC si quis vobis dixerit: Ecce, hic est Christus, aut illic: nolite credere. Surgent enim pseudochristi, et pseudoprophetae: et dabunt signa magna, et prodigia, ita ut in errorem inducantur (si fieri potest) etiam electi. Ecce, prædixi vobis. Si ergo dixerint vobis, Ecce, in deserto est, nolite exire: Ecce, in penetralibus, nolite credere. Sicut enim fulgur exit ab Oriente, et paret usque in Occidentem; ita erit et adventus Filii hominis. Ubiicumque fuerit corpus, illic congregabuntur et aquilæ. Statim autem, post tribulationem dierum illorum, sol obscurabitur, et luna non dabit lumen suum, et stellæ cadent de cælo, et virtutes cælorum commovebuntur: et tunc parebit signum filii hominis in cælo: et tunc plangent omnes tribus terræ: et videbunt Filium hominis venientem in nubibus cæli cum vir-

DOMINICA SEPTUAGESIMA.

tute multa, et majestate. Et mittet angelos suos cum tuba, et voce magna: et congregabunt electos ejus a quatuor ventis, a summis cœlorum usque ad terminos eorum.

Dominica, quæ SEPTUAGESIMA dicitur, seu DOMINICA TERTIA ANTE QUADRAGESIMAM.

Collecta.

PRECES populi tui, quæsumus, Domine, propitius exaudi; ut, qui ob delicta nostra merito plectimur, per clementiam tuam, pro nominis tui gloria, liberemur, per Jesum Christum, Servatorem nostrum, qui vivit et regnat una tecum, et cum Spiritu sancto, semper unus Deus, in sæcula sæculorum. Amen.

Epistola. 1 Cor. ix. 24.

NESCITIS, quod ii, qui in stadio currunt, omnes quidem currunt, sed unus accipit præbium? Sic currite, ut comprehendatis. Omnis autem, qui in agone contendit, ab omnibus se abstinere: et illi quidem, ut corruptibilem coronam accipiant; nos autem incorruptam. Ego igitur sic curro, non quasi in incertum: sic pugno, non quasi ærem verberans: sed castigo corpus meum, et in servitutem redigo: ne forte, cum illis predicaverim, ipse reprobus efficiar.

Evangelium. S. Matth. xx. 1.

SIMILE est regnum cœlorum homini patrifamilias, qui exiit primo mane conducere

DOMINICA SEPTUAGESIMA.

operarios in vineam suam. Conventione autem facta cum operariis ex denario diurno, misit eos in vineam suam. Et egressus circa horam tertiam, vidit alios stantes in foro otiosos; et dixit illis: Ite et vos in vineam meam; et, quod justum fuerit, dabo vobis. Illi autem abierunt. Iterum autem exiit circa sextam et nonam horam, et fecit similiter. Circa undecimam vero exiit, et invenit alios stantes; et dicit illis: Quid hic statis tota die otiosi? Dicunt ei: Quia nemo nos conduxit. Dicit illis: Ite et vos in vineam meam. Cum sero autem factum esset, dicit dominus vineæ procuratori suo: Vocæ operarios, et redde illis mercedem, incipiens a novissimis, usque ad primos. Cum venissent ergo qui circa undecimam horam venerant, acceperunt singulos denarios. Venientes autem et primi, arbitrati sunt quod plus essent accepturi: acceperunt autem et ipsi singulos denarios. Illi, accipientes, murmurabant adversus patremfamilias, dicentes: Hi novissimi una hora fecerunt; et pares illos nobis fecisti, qui portavimus pondus diei, et æstus. At ille, respondens uni eorum, dixit: Amice, non facio tibi injuriam: nonne ex denario convenisti mecum? Tolle quod tuum est, et vade: volo autem et huic novissimo dare sicut et tibi. Aut non licet mihi, quod volo, facere? an oculus tuus nequam est, quia ego bonus sum? Sic erunt novissimi primi, et primi novissimi. Multi enim sunt vocati, pauci vero electi.

Dominica, qua SEXAGESIMA dicitur,
seu DOMINICA SECUNDA ANTE
QUADRAGESIMAM.

Collecta.

DOMINE Deus! qui vides quod in nullo opere nostro confidimus; propitius concede, ut potentia tua contra adversa omnia muniamur, per Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen.

Epistola. 2 Cor. xi. 19.

LIBENTER enim suffertis insipientes, cum sitis ipsi sapientes. Sustinetis enim, si quis vos in servitutum redigit, si quis devorat, si quis accipit, si quis extollitur, si quis in faciem vos cædit. Secundum ignobilitatem dico, quasi nos infirmi fuerimus in hac parte. In quo quis audet (in insipientia dico) audeo et ego: Hebræi sunt, et ego: Israelitæ sunt, et ego: Semen Abrahamæ sunt, et ego: Ministri Christi sunt, (ut minus sapiens dico) plus ego: in laboribus plurimis, in carceribus abundantius, in plagis supra modum, in mortibus frequenter. A Judæis, quinque, quadragenas, unum minus, accepi. Ter virgis cæsus sum: semel lapidatus sum: ter naufragium feci: nocte

DOMINICA SEXAGESIMA.

et die in profundo maris fui, in itineribus sæpe, periculis fluminum, periculis latronum, periculis ex genere, periculis ex Gentibus, periculis in civitate, periculis in solitudine, periculis in mari, periculis in falsis fratribus: in labore, et ærumna, in vigiliis multis, in fame, et siti, in jejuniis multis, in frigore, et nuditate: præter illa, quæ extrinsecus sunt, instantia mea quotidiana, sollicitudo omnium Ecclesiarum. Quis infirmatur, et ego non infirmor? quis scandalizatur, et ego non uror? Si gloriari oportet; quæ infirmitatis meæ sunt, gloriabor. Deus et Pater Domini nostri Jesu Christi, qui est benedictus in sæcula, scit quod non mentior.

Evangelium. S. Luc. viii. 4.

CUM autem turba plurima conveniret, et de civitatibus properarent ad eum, dixit per similitudinem: Exiit qui seminat, seminare semen suum: et, dum seminat, aliud cecidit secus viam, et concalcatum est, et volucres cæli comederunt illud. Et aliud cecidit supra petram; et natum aruit, quia non habebat humorem. Et aliud cecidit inter spinas; et simul exortæ spinæ suffocaverunt illud. Et aliud cecidit in terram bonam; et ortum fecit fructum centuplum. Hæc dicens, clamabat: Qui habet aures audiendi, audiat. Interrogabant autem eum discipuli ejus, quæ esset hæc parabola. Quibus ipse dixit: Vobis datum est nosse mysterium regni Dei, cæteris autem in parabolis; ut videntes non videant, et audientes non intelligant. Est autem hæc parabola:

DOMINICA QUINQUAGESIMA.

Semen est verbum Dei. Qui autem secus viam, hi sunt qui audiunt; deinde venit diabolus, et tollit verbum de corde eorum, ne credentes salvi fiant. Nam qui supra petram, qui cum audierint, cum gaudio suscipiunt verbum: et hi radices non habent: qui ad tempus credunt, et in tempore tentationis recedunt. Quod autem in spuas cecidit, hi sunt, qui audierunt, et a sollicitudinibus, et divitiis, et voluptatibus vitæ, euntes, suffocantur, et non referunt fructum. Quod autem in bonam terram, hi sunt, qui in corde bono et optimo audientes verbum retinent, et fructum afferunt in patientia.

Dominica, quæ QUINQUAGESIMA dicitur, seu DOMINICA ANTE QUADRAGESIMAM PROXIMA.

Collecta.

DOMINE! qui nos docuisti, quod omnia opera nostra sine caritate nihil sunt; mitte sanctum spiritum tuum, et cordibus nostris infunde præstantissimum illud caritatis donum, pacis ac virtutum omnium vinculum, quo si quis destitutus vivit, pro mortuo habetur in conspectu tuo. Hoc largire propter Jesum Christum, Filium tuum. Amen.

Epistola. 1 Cor. xiii. 1.

SI linguis hominum loquar, et angelorum, caritatem autem non habeam, factus sum

RR

DOMINICA QUINQUAGESIMA.

velut res sonans, aut cymbalum tinniens. Et, si habuero prophetiam, et noverim mysteria omnia, et omnem scientiam; et si habuero omnem fidem, ita ut montes transferam, caritatem autem non habuero, nihil sum. Et, si distribuero in cibos pauperum omnes facultates meas, et si tradidero corpus meum ita ut ardeam, caritatem autem non habuero, nihil mihi prodest. Caritas patiens est, benigna est. Caritas non accumulatur, non agit perperam, non inflatur, non est ambitiosa, non quærit quæ sua sunt, non irritatur, non cogitat malum, non gaudet super iniquitate, congaudet autem veritati: omnia suffert, omnia credit, omnia sperat, omnia sustinet. Caritas nunquam excidit; sive prophetiæ evacuabuntur, sive linguæ cessabunt, sive scientia destructur. Ex parte enim cognoscimus, et ex parte prophetamus. Cum autem venerit quod perfectum est, evacuabitur quod ex parte est. Cum essem parvulus, loquebar ut parvulus, sapiebam ut parvulus, cogitabam ut parvulus. Quando autem factus sum vir, evacuavi quæ erant parvuli. Videmus nunc per speculum in ænigmate: tunc autem facie ad faciem. Nunc cognosco ex parte: tunc autem cognoscam sicut et cognitus sum. Nunc autem manent, fides, spes, caritas, tria hæc: major autem horum est caritas.

Evangelium. S. Luc. xviii. 31.

ASSUMPSIT autem Jesus duodecim, et ait illis: Ecce, ascendum Ierosolymam; et

80

DIES CINERUM.

consummabuntur omnia, quæ scripta sunt per prophetas de Filio hominis. Tradetur enim Gentibus, et illudetur, et flagellabitur, et conspuetur: et, postquam flagellaverint, occident eum; et tertia die resurget. Et ipsi nihil horum intellexerunt; et erat verbum istud absconditum ab eis; et non intellegebant, quæ dicebantur. Factum est autem, cum appropinquaret Jericho, cæcus quidam sedebat secus viam, mendicans. Et cum audiret turbam prætereuntem, interrogabat, quid hoc esset. Dixerunt autem ei, quod Jesus Nazareus transiret. Et clamavit, dicens: Jesu, fili David, miserere mei. Et qui præibant, increpabant eum, ut taceret. Ipse vero multo magis clamabat: Fili David, miserere mei. Stans autem Jesus jussit illum adduci ad se. Et cum appropinquaret, interrogavit illum, dicens: Quid tibi vis faciam? At ille dixit: Domine, ut videam. Et Jesus dixit illi: Respice: fides tua te salvum fecit. Et confestim vidit, et sequebatur illum magnificans Deum. Et omnis plebs, ut vidit, dedit laudem Deo

---

FERIA QUARTA POST QUINQUAGESIMAM, *vulgo*, DIES CINERUM.

Collecta.

OMNIPOTENS et sempiternus Deus! qui nihil eorum odisti quæ condidisti, quique

DIES CINERUM.

peccata condonas omnibus respicientibus; crea et linge in nobis corda nova et contrita; ut, peccata nostra pro meritis lamentantes, et miseriam nostram agnoscentes, a te, omnis misericordiæ Deo, perfectam remissionem consequamur, per Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen.

¶ *Hæc Collecta recitanda est quotidie per totam Quadragesimam, post Collectam diei.*

Pro Epistola. Joel, ii. 12.

NUNC ergo, dicit Dominus, convertimini ad me in toto corde vestro, in jejuniis, et in fletu, et in planctu. Et scindite corda vestra, et non vestimenta vestra; et convertimini ad Dominum Deum vestrum; quia benignus et misericors est, patiens et multæ misericordiæ, et præstabilis super malitia. Quis scit si convertatur, et ignoscat, et relinquat post se benedictionem, sacrificium, et libamen Domino Deo nostro? Canite tuba in Sion, sanctificate jejunium, vocate cæcum, congregate populum, sanctificate Ecclesiam, condunate senes, congregate parvulos, et sugentes ubera; egrediatur sponsus de cubili suo, et sponsa de thalamo suo; inter vestibulum et altare, plorabunt sacerdotes, ministri Domini, et dicent: Parce Domine, parce populo tuo, et ne des hæreditatem tuam in opprobrium, ut dominentur eis nationes: quare dicunt in populis, Unus est Deus eorum?

Evangelium. S. Matth. vi. 16.

CUM autem jejunatis, nolite fieri (sicut hypocritæ) tristes. Exterminant enim se

DOM. PRIMA QUADRAGESIMÆ.

cies suas, ut appareat hominibus jejunantes. Amen, dico vobis, quia receperunt mercedem suam. Tu autem, cum jejunas, unge caput tuum, et faciem tuam lava, ne videaris hominibus jejunans, sed patri tuo, qui est in abscondito: et pater tuus, qui videt in abscondito, reddet tibi. Nolite thesaurizare vobis thesauros in terra, ubi ærugo, et tinea demolitur; et ubi fures effodiunt, et furantur. Thesaurizate autem vobis thesauros in cœlo, ubi neque ærugo neque tinea demolitur, et ubi fures non effodiunt, nec furantur. Ubi enim est thesaurus tuus, ibi est et cor tuum.

DOMINICA PRIMA
QUADRAGESIMÆ.

Collecta.

DOMINE! qui nostra causa dies quadraginta et quadraginta noctes jejunasti; da nobis ea uti abstinentia, ut, carne nostra spiritui subjecta, piis tuis monitis semper obsequamur in justitia et vera sanctitate, ad honorem et gloriam tuam, qui vivis et regnas, una cum Patre et Spiritu sancto, unus Deus, in sæcula sæculorum. Amen.

Epistola. 2 Cor. vi. 1.

ADJUVANTES autem exhortamur, ne in vacuum gratiam Dei recipiatis. Aut enim: Tempore accepto exaudivi te; et in die

DOM. PRIMA QUADRAGESIMÆ.

salutis adjuvi te. Ecce, nunc tempus acceptabile: ecce nunc dies salutis. Nemini dantes ullam offensionem, ut non vituperetur ministerium nostrum: sed in omnibus exhibeamus nosmetipsos sicut Dei ministros, in multa patientia, in tribulationibus, in necessitatibus, in angustiis, in plagis, in carceribus, in seditionibus, in laboribus, in vigiliis, in jejuniis, in castitate, in scientia, in longanimitate, in suavitate, in Spiritu sancto, in caritate non ficta, in verbo veritatis, in virtute Dei, per arma justitiæ a dextris et a sinistris, per gloriam, et ignobilitatem: per infamiam, et bonam famam: ut seductores, et veraces: sicut qui ignoti, et cogniti: quasi morientes, et ecce vivimus: ut castigati, et non mortificati: quasi tristes, semper autem gaudentes: sicut egentes, multos autem locupletantes: tamquam nihil habentes, et omnia possidentes.

Evangelium. S. Matth. iv. 1.

TUNC Jesus ductus est in desertum a Spiritu, ut tentaretur a diabolo. Et, cum jejunasset quadraginta diebus, et quadraginta noctibus, postea esuriit. Et accedens tentator dixit ei: Si filius Dei es, dic ut lapides isti panes fiant. Qui respondens dixit: Scriptum est: Non in solo pane vivit homo, sed in omni verbo, quod procedit de ore Dei. Tunc assumpsit eum diabolus in sanctam civitatem, et statuit eum

DOM. SECUNDA QUADRAGESIMÆ.

super pinnaculum templi, et dixit ei: Si filius Dei es, mitte te deorsum. Scriptum est enim: Quia angelis suis mandavit de te; et in manibus tollent te, ne forte offendas ad lapidem pedem tuum. Ait illi Jesus: Rursum scriptum est: Non tentabis Dominum Deum tuum. Iterum assumpsit eum diabolus in montem excelsum valde: et ostendit ei omnia regna mundi, et gloriam eorum; et dixit ei: Hæc omnia tibi dabo, si cadens adoraveris me. Tunc dicit ei Jesus: Vade, Satana: scriptum est enim: Dominum Deum tuum adorabis, et illi soli servies. Tunc reliquit eum diabolus: et ecce angeli accesserunt, et ministrabant ei.

DOMINICA SECUNDA
QUADRAGESIMÆ

Collecta.

OMNIPOTENS Deus! qui vides nullam nobis inesse virtutem ad adiuvandum nos ipsos; interius nos quoad animam, et exterius quoad corpus, custodi; ut, contra adversa omnia quæ corpori possint accidere, et omnes malas cogitationes quæ animam impetere valeant, probe muniamur, per Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen

Epistola. 1 Thess. iv. 1.

ROGAMUS vos, et obsecramus in Domino Jesu, ut, quemadmodum accepistis a nobis,

DOM. SECUNDA QUADRAGESIMÆ.

quomodo oporteat vos ambulare, et placere Deo, sic et ambuletis, ut abundetis magis. Scitis enim quæ præcepta dederim vobis per Dominum Jesum. Hæc est enim voluntas Dei, sanctificatio vestra; ut abstineatis vos a fornicatione, ut scripat unusquisque vestrum vas suum possidere in sanctificatione et honore; non in passione desiderii, sicut et Gentes, quæ ignorant Deum: et ne quis supergrediatur, neque circumveniat in negotio fratrem suum: quoniam vindex est Dominus de his omnibus, sicut prædiximus vobis, et testificati sumus. Non enim vocavit nos Deus in immunditiam, sed in sanctificationem. Itaque qui hæc spernit, non hominem spernit, sed Deum, qui etiam dedit Spiritum suum sanctum in nobis.

Evangelium. S. Matth. xv. 21.

ET egressus inde Jesus recessit in partes Tyri, et Sidonis. Et ecce mulier Chanaanæ, a finibus illis egressa, clamavit, dicens ei: Miserere mei, Domine, fili David: filia mea male a dæmonio vexatur. Qui non respondit ei verbum. Et accedentes discipuli ejus rogabant eum dicentes: Dimitte eam, quia clamat post nos. Ipse autem respondens, ait: Non sum missus, nisi ad oves, quæ perierunt, domus Israel. At illa venit, et adoravit eum, dicens: Domine, adjuva me. Qui respondens ait: Non est bonum sumere panem filiorum, et mittere canibus. At illa dixit: Etiam, Domine: nam et catelli edunt

DOM. TERTIA QUADRAGESIMÆ.

de micis, quæ cadunt de mensa dominorum suorum. Tunc respondens Jesus ait illi: O mulier, magna est fides tua: fiat tibi sicut vis. Et sanata est filia ejus ex illa hora.

DOMINICA TERTIA
QUADRAGESIMÆ.

Collecta.

QUÆSUMUS, Omnipotens Deus! humilium famulorum tuorum vota fervida respice; et, in defensionem nostram adversus omnes inimicos nostros, Majestatis tue dextram extende, per Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen.

Epistola. Ephes. v. 1.

ESTOTE ergo imitatores Dei, sicut filii carissimi: et ambulate in dilectione, sicut et Christus dilexit nos, et tradidit semetipsum pro nobis oblationem, et hostiam Deo in odorem suavitatis. Fornicatio autem, et omnis immunditia, aut avaritia, nec nominetur in vobis, (sicut decet sanctos) aut turpitudine, aut stultiloquium, aut scurrilitas, quæ ad rem non pertinet; sed magis gratiarum actio. Hoc enim scitote intelligentes, quod omnis fornicator, aut immundus, aut avarus, (quod est idolorum servitus) non habet hæreditatem in regno Christi, et Dei. Nemo vos seducat inanibus verbis: propter hæc enim venit ira Dei in filios dissidentiarum. Nolite ergo effici participes eorum. Eratis enim aliquando tenebræ: nunc autem lux in Domino. Ut filii lucis ambulate, fructus

DOM. TERTIA QUADRAGESIMÆ.

enim lucis est in omni bonitate, et justitia, et veritate: probantes quid sit bene placitum Deo: et nolite communicare operibus infructuosis tenebrarum; magis autem redarguite. Quæ enim in occulto fiunt ab ipsis, turpe est et dicere. Omnia autem, quæ arguuntur, a lumine manifestantur: omne enim, quod manifestatur, lumen est. Propter quod, dicit: Surge, qui dormis, et exsurge a mortuis; et illuminabit te Christus.

Evangelium. S. Luc. xi. 14.

ET erat ejiciens dæmonium, et illud erat mutum. Et, cum eiecisset dæmonium, locutus est mutus, et admiratæ sunt turbæ. Quidam autem ex eis dixerunt: In Beelzebub principe dæmoniorum eiecit dæmonia. Et alii, tentantes, signum de cælo quærebant ab eo. Ipse autem, ut vidit cogitationes eorum, dixit eis: Omne regnum in seipsum divisum desolabitur; et domus supra domum cadet. Si autem et Satanus in seipsum divisus est, quomodo stabit regnum ejus? quia dicitis in Beelzebub me eicere dæmonia. Si autem ego in Beelzebub eieci dæmonia, filii vestri in quo ejiunt? Ideo ipsi judices vestri erunt. Porro si in digito Dei eicio dæmonia, profecto pervenit in vos regnum Dei. Cum fortis armatus eius todit atrium suum, in pace sunt ea, quæ possidet. Si autem fortior eo superveniens vicerit eum, universa arma ejus auferet, in quibus confidebat; et spolia ejus distribuet. Qui non est mecum, contra me est; et qui non colligit mecum, dispergit. Cum ut-

DOM. QUARTA QUADRAGESIMÆ.

mundus spiritus exierit de homine, ambulat per loca iniquosa, quærens requiem: et non inueniens, dicit: Revertar in domum meam, unde exiui. Et, cum venerit, inuenit eam scopis mundatam, et ornatam. Tunc vadit, et assumit septem alios spiritus secum, nequiores se; et ingressi habitant ibi. Et fiunt novissima hominis illius pejora prioribus. Factum est autem, cum hæc diceret, extollens vocem quadam mulier de turba dixit illi: Beatus venter, qui te portavit, et ubera, quæ suxisti. At ille dixit: Quinimmo beati, qui audiunt verbum Dei, et custodiunt illud.

DOMINICA QUARTA
QUADRAGESIMÆ.

Collecta.

CONCEDE, quæsumus, omnipotens Deus! ut, qui, propter iniquitates nostras, jure pœnis affici meremur, gratiæ tuæ consolatione clementer sublevemur, per Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen.

Epistola. Gal. iv. 21.

DICITE mihi, qui sub lege vultis esse, legem non legistis? Scriptum est enim,
38

DOM. QUARTA QUADRAGESIMÆ.

quoniam Abraham duos filios habuit: unum, de ancilla, et unum de libera. Sed qui de ancilla, secundum carnem natus est: quæ autem de libera, per reppromissionem: quæ sunt per allegoriam dicta. Hæc enim sunt duo testamenta: unum quidem in monte Sina, in servitutem generans: quæ est Agar: Sina enim mons est in Arabia, qui conjunctus est ei, quæ nunc est Jerusalem; et servit cum filiis suis. Illa autem, quæ sursum est Jerusalem, libera est, quæ est mater nostra. Scriptum est enim: **Latare**, sterilis, quæ non parit: erumpe, et clama, quæ non parturis: quia multi filii desertæ, magis quam ejus, quæ habet virum. Nos autem, fratres, secundum Isaac, promissionis filii sumus. Sed quomodo tunc is, qui secundum carnem natus fuerat, persequabatur eum, qui secundum spiritum; ita et nunc. Sed quid dicit Scriptura? **Ejice ancillam, et filium ejus**: non enim hæres erit filius ancillæ cum filio liberæ. Itaque, fratres, non sumus ancillæ filii sed liberæ.

Evangelium. S. Joan. vi. 1.

POST hæc abiit Jesus trans mare Galiliæ quod est Tiberiadis: et sequebatur eum multitudo magna, quia videbant signa, quæ faciebat super his, qui infirmabantur. Subiit ergo in montem Jesus; et ibi sedebat cum discipulis suis. Erat autem proximum Pascha, dies festus Judæorum. Cum sublevasset ergo oculos Jesus, et vidisset quia multitudo maxima venit ad eum, dixit ad Philippum: Unde ememus panes, ut man-

pk

l.

39

DOM. QUINTA QUADRAGESIMÆ.

ducent hi? Hoc autem dicebat, tentans eum: ipse enim sciebat, quid esset facturus. Respondit ei Philippus: Ducentorum denariorum panes non sufficiunt eis, ut unusquisque modicum quid accipiat. Dicit ei unus ex discipulis ejus, Andreas, frater Simonis Petri: Est puer unus hic, qui habet quinque panes hordeaceos, et duos pisces: sed hæc quid sunt inter tantos? Dixit ergo Jesus: Facite homines discumbere. Erat autem factum multum, in loco. Discubnerunt ergo viri, numero quasi quinquemillia. Accepit ergo Jesus panes: et, cum gratias egisset, distribuit discumbentibus: similiter et ex piscibus, quantum volebant. Ut autem impleti sunt, dixit discipulis suis: Colligite quæ superaverunt fragmenta, ne pereant. Collegerunt ergo, et impleverunt duodecim cophinos fragmentorum ex quinque panibus hordeaceis, quæ superfuervant his, qui manducaverant. Illi ergo homines, cum vidissent quod Jesus fecerat signum, dicebant, quia Hic est vere propheta, qui venturus est in mundum.

DOMINICA QUINTA
QUADRAGESIMÆ.*Collecta.*

POPULUM tuum, Omnipotens Deus! clementer respice, ut magna tua bonitate dirigatur, et corpore atque animo indesinenter conservetur, per Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen.

DOM. QUINTA QUADRAGESIMÆ.

Epistola. Heb. ix. 11.

CHRISTUS autem, assistens pontifex futurorum bonorum, per amplius et perfectius tabernaculum non manu factum, id est, non hujus creationis, neque per sanguinem hircorum aut vitulorum, sed per proprium sanguinem, introivit semel in Sancta, æterna redemptione inventa. Si enim sanguis hircorum et taurorum, et cinis vitulæ aspersus, inquinatos sanctificat ad emundationem carnis; quanto magis sanguis Christi, qui per Spiritum sanctum semetipsum obtulit immaculatum Deo, emundabit conscientiam nostram ab operibus mortuis, ad serviendum Deo viventi! Et ideo novi testamenti mediator est; ut, morte intercedente, in redemptionem earum prævaricationum, quæ erant sub priori testamento, repositionem accipiant, qui vocati sunt, hereditatis æternæ.

Evangelium. S. Joan. viii. 46.

DIXIT Jesus, Quis ex vobis arguet me de peccato? Si veritatem dico, quare non creditis mihi? Qui ex Deo est, verba Dei audit; propterea vos non auditis, quia ex Deo non estis. Responderunt ergo Judæi, et dixerunt ei: Nonne bene dicimus nos, quia Samaritanus es tu, et dæmonium habes? Respondit Jesus, Ego dæmonium non habeo: sed honorifico Patrem meum, et vos inhonorastis me. Ego autem non quero gloriam meam: est qui querat, et judicet. Amen, amen, dico vobis, si quis sermonem meum servaverit, mortem non videbit in

DOM. PROXIMA ANTE PASCHA.

æternum. Dixerunt ergo ei Judæi: Nunc cognovimus, quia dæmonium habes. Abraham mortuus est, et Prophete; et tu dicis, Si quis sermonem meum serzaverit, non gustabit mortem in æternum. Numquid tu major es patre nostro Abraham, qui mortuus est? Et Prophete mortui sunt. Quem te ipsum facis? Respondit Jesus, Si ego glorifico meipsum, gloria mea nihil est: est Pater meus, qui glorificat me, quem vos dicitis, quia Deus vester est; et non cognovistis eum; ego autem novi eum: et, si dixerò, quia non scio eum, ero similis vobis, mendax; sed scio eum, et sermonem ejus servo. Abraham, pater vester, exultavit, ut videret diem meum; et vidit, et gavisus est. Dixerunt ergo Judæi ad eum, Quinquaginta annos nondum habes, et Abraham vidisti? Dixit eis Jesus, Amen, amen, dico vobis, Antequam Abraham fieret, ego sum. Tulerunt ergo lapides, ut jacerent in eum: Jesus autem abscondit se, et exivit de templo.

DOMINICA
PROXIMA ANTE PASCHA.

Collecta.

OMNIPOTENS et æterne Deus! qui, ex summo tuo amore erga genus humanum, Jesum Christum, Filium tuum, Servatorem nostrum, misisti, ut carnem nostram sibi assum-ret, et mortem crucis subiret, ut uni-

DOM. PROXIMA ANTE PASCHA.

versum genus hominum ejus magnæ humilitatis exemplum sequeretur; concede propitius, ut ipsius tum patientiæ exemplum sequi, tum resurrectionis participes fieri valeamus, per eundem Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen.

Epistola. Philipp. ii. 5.

HOC enim sentite in vobis, quod et in Christo Jesu, qui, cum in forma Dei esset, non rapinam arbitratus est esse se æqualem Deo: sed semetipsum exinanivit, formam servi accipiens, in similitudinem hominum factus, et habitu inventus ut homo. Humiliavit semetipsum, factus obediens usque ad mortem, mortem autem crucis. Propter quod et Deus exultavit illum, et donavit illi nomen, quod est super omne nomen; ut in nomine Jesu omne genu flectatur cælestium, terrestrium, et infernorum; et omnis lingua confiteatur, quia Dominus Jesus Christus in gloria est Dei Patris.

Evangelium. S. Matth. xxvii. 1.

MANE autem facto, consilium iniecit

DOM. PROXIMA ANTE PASCHA.

omnes principes sacerdotum, et seniores populi, adversus Jesum, ut eum morti traderent. Et vincitum adduxerunt eum, et traxerunt Pontio Pilato, praesidi. Tunc videns Judas, qui eum tradidit, quod damnatus esset, poenitentia ductus, retulit triginta argenteos principibus sacerdotum et senioribus, dicens, Peccavi, tradens sanguinem justum. At illi dixerunt, Quid ad nos? tu videris. Et projectis argenteis in templo, recessit, et abiens, laqueo se suspendit. Principes autem sacerdotum, acceptis argenteis, dixerunt, Non licet mittere eos in carbonam, quia pretium sanguinis est. Consilio autem iusto, emerunt ex illis agrum figuli, in sepulturam peregrinorum. Propter hoc, vocatus est Ager Sanguinis, usque in hodiernum diem. (Tunc impletum est, quod dictum est per Jeremiam Prophetam, dicentem, Et acceperunt triginta argenteos, pretium appetiati, quem appetiaverunt a filiis Israel; et dederunt eos in agrum figuli, sicut constituit mihi Dominus.) Jesus autem stetit ante praesidem; et interrogavit eum praeses, dicens, Tu es Rex Judaeorum? Dicit illi Jesus, Tu dicis. Et cum accusaretur a principibus sacerdotum, et senioribus, nihil respondit. Tunc dicit illi Pilatus, Non audis, quanta adversum te dicunt testimonia? Et non respondit ei ad ullum verbum, ita ut miraretur praeses vehementer. Per diem autem sollemnem consueverat praeses populo dimittere unum vincitum, quem voluissent. Habebat autem tunc vincitum insignem, qui dicebatur Barabbas. Congregatis autem illis, dixit Pilatus, Quem vultis dimittere vobis? Barabbam, an Jesum, qui dicitur Christus? Sciebat enim, quod per invidiam tradidissent eum. Sedente autem illo pro tribunali, misit ad eum uxor ejus,

DOM. PROXIMA ANTE PASCHA.

dicens, Nihil tibi et justo illi: multa enim passa sum hodie per visum propter eum. Principes autem sacerdotum et seniores persuaserunt populo ut peterent Barabbam, Jesum vero perderent. Respondens autem praeses, ait illis, Quem vultis vobis de duobus dimitti? At illi dixerunt, Barabbam. Dixit illis Pilatus, Quid igitur faciam de Jesu, qui dicitur Christus? Dicunt omnes, Crucifigatur. Ait illis praeses, Quid enim mali fecit? At illi magis clamabant dicentes, Crucifigatur. Videns autem Pilatus, quia nihil proficeret, sed magis tumultus fieret, accepta aqua, lavit manus coram populo, dicens, Innocens ego sum a sanguine justis hujus: vos videritis. Et respondens universus populus, dixit, Sanguis ejus super nos, et super filios nostros. Tunc dimisit illis Barabbam: Jesum autem flagellatum tradidit eis, ut crucifigeretur. Tunc milites praesidis, suscipientes Jesum in praetorium, congregaverunt ad eum universam cohortem. Et exuentes eum, chlamydem coccineam circumdederunt ei. Et plectentes coronam de spinis, posuerunt super caput ejus, et arundinem in dextra ejus: et genu flexo ante eum, illudebant ei, dicentes, Ave, Rex Judaeorum! Et expucentes in eum, acceperunt arundinem, et percutiebant caput ejus. Et, postquam illuserunt ei, exuerunt eum chlamyde, et induerunt eum vestimentis ejus, et duxerunt eum, ut crucifigerent. Exeuntes autem invenerunt hominem Cyrenaeum, nomine Simonem; hunc rogaverunt, ut tolleret crucem ejus. Et venerunt in locum qui dicitur Golgotha, quod est Calvariae locus: et dederunt ei vinum bibere, cum felle mixtum: et, cum gustasset, noluit bibere. Postquam autem crucifixerunt eum, diviserunt vestimenta ejus,

DOM. PROXIMA ANTE PASCHA.

sortem mittentes; ut impleretur, quod dictum est per Prophetam, dicentem, Diviserunt sibi vestimenta mea, et super vestem meam miserunt sortem. Et sedentes servabant eum; et imposuerunt super caput ejus causam ipsius scriptam, HIC EST JESUS. REX JUDEORUM. Tunc crucifixi sunt cum eo duo latrones: unus a dextris, et unus a sinistris. Prætereuntes autem blasphemabant eum, moventes capita sua, et dicentes, Vah! qui destruis templum Dei, et in triduo illud reedificas; salva teipsum: si Filius Dei es, descende de cruce. Similiter et principes sacerdotum illudentes, cum scribis et senioribus, dicebant, Alios salvos fecit: seipsum non potest salvum facere. Si Rex Israel est, descendat nunc de cruce; et credemus ei. Confidit in Deo; liberet nunc eum, si vult: dixit enim, quia Dei Filius sum. Idipsum autem et latrones qui crucifixi erant cum eo, improperebant ei. A sexta autem hora, tenebræ factæ sunt super universam terram, usque ad horam nonam. Et circa horam nonam clamavit Jesus voce magna, dicens, *Eli, Eli lamma sabacthani?* hoc est, Deus meus Deus meus, ut quid dereliquisti me? Quidam autem illic stantes, et audientes, dicebant, Eliam vocat iste. Et continuo currens unus ex eis, acceptam spongiam implevit aceto et imposuit arundini, et dabat

FERIA SECUNDA ANTE PASCHA.

ei bibere. Cæteri autem dicebant, Sine, videamus an veniat Elias, liberans eum. Jesus autem, iterum clamans voce magna, emisit spiritum. Et ecce, velum templi scissum est in duas partes, a summo usque deorsum; et terra mota est, et petræ scissæ sunt, et monumenta aperta sunt, et multa corpora sanctorum, qui dormierant, surrexerunt; et exeuntes de monumentis post resurrectionem ejus, venerunt in sanctam civitatem, et apparuerunt multis. Centurio autem, et qui cum eo erant custodientes Jesum, viso terræ motu, et his quæ fiebant, timuerunt valde, dicentes, Vere Dei filius erat iste.

FERIA SECUNDA
ANTE PASCHA.

Pro Epistola. Isaïæ lxxiii. 1.

QUIS est iste, qui venit de Edom, tinctis vestibus de Bosra? iste formosus in stola sua, gradens in multitudine fortitudinis suæ. Ego, qui loquor justitiam, et propugnator sum ad salvandum. Quare ergo rubrum est indumentum tuum, et vestimenta tua sicut calcantium in torculari? Torcular calcavi solus; et de gentibus non est vir mecum. Calcavi eos in furore meo, et conculcavi eos in ira mea; et aspersus est sanguis eorum super vestimenta mea; et omnia indumenta mea inquinavi. Dies enim ul-

FERIA SECUNDA ANTE PASCHA.

tionis in corde meo, annus redemptionis meæ venit. Circumspexi, et non erat auxiliator; quæsiui, et non fuit qui adjuvaret; et salvavit mihi brachium meum, et indignatio mea ipsa auxiliata est mihi. Et conculcavi populos in furore meo; et inebriavi eos in indignatione mea; et detraxi in terram virtutem eorum. Miserationem Domini recordabor, laudem Domini super omnibus, quæ reddidit nobis Dominus, et super multitudinem bonorum domui Israel, quæ largitus est eis secundum indulgentiam suam, et secundum multitudinem miserationum suarum. Et dixit, Veruntamen populus meus est, filii non negantes: et factus est eis Salvator. In omni tribulatione eorum, non est tribulatus; et Angelus faciei ejus salvavit eos: in dilectione sua, et in indulgentia sua, ipse redemit eos, et portavit eos, et elevavit eos cunctis diebus sæculi. Ipsi autem ad iracundiam provocaverunt, et affixerunt Spiritum sanctum ejus; et conversus est eis in inimicum: et ipse debellavit eos. Et recordatus est dierum sæculi Moysi, et populi sui. Ubi est, qui eduxit eos de mari, cum pastoribus gregis sui? Ubi est, qui posuit in medio ejus spiritum sancti sui? qui eduxit ad dextram Moysen brachio majestatis suæ; qui scidit aquas ante eos, ut faceret sibi nomen sempiternum? Qui eduxit eos per abyssos, quasi equum in deserto non impingentem? Quasi animal in campo descendens, Spiritus Domini ductor ejus fuit: sic adduxisti populum tuum, ut faceres tibi nomen gloriæ. Attende de cælo et vide de habitaculo sancto tuo, et gloriæ tuæ. Ubi est zelus tuus, et fortitudo tua, multitudo viscerum tuorum, et miserationum tuarum? Super me continuerunt æ. Tu enim Pater noster, et

FERIA SECUNDA ANTE PASCHA.

Aoraham nescivit nos, et Israel ignoravit nos. Tu, Domine, Pater noster, Redemptor noster, a sæculo Nomen tuum. Quare errare nos fecisti, Domine, de viis tuis? indurasti cor nostrum, ne timeremus te? Convertere propter servos tuos, tribus hæreditatis tuæ. Quasi nihilum, possederunt populum sanctum tuum: hostes nostri conculcaverunt sanctificationem tuam. Facti sumus quasi in principio, cum non dominareris nostri; neque invocaretur Nomen tuum super nos.

Evangelium. S. Marc. xiv. 1.

ERAT autem Pascha et Azyma post bidduum: et quærebant suam sacerdotes, et scribæ, quomodo dolo eum tenerent, et occiderent. Dicebant autem, Non in die festo, ne forte tumultus fieret in populo. Et cum esset Bethaniæ, in domo Simonis leprosi, et recumberet, venit mulier habens alabastrum unguenti nardi spicati pretiosi: et fracto alabastro, effudit super caput ejus. Erant autem quidam indigne ferentes intra semetipsos, et dicentes, Ut quid perditio ista unguenti facta est? Poterat enim unguentum illud venundari plusquam trecentis denariis, et dari pauperibus: et fremebant in eam. Jesus autem dixit, Sinite eam,

FERIA SECUNDA ANTE PASCHA.

Quid illi molesti estis? Bonum opus operata est in me. Semper enim pauperes habetis vobiscum: et, cum volueritis, potestis illis benefacere: me autem non semper habetis. Quod habuit hæc, fecit: prævenit ungere corpus meum in sepulturam. Amen, dico vobis, Ubiunque prædicatum fuerit Evangelium istud in universo mundo, et quod fecit hæc, narrabitur in memoriam ejus. Et Judas Iscariotes, unus de duodecim, abiit ad summos sacerdotes, ut proderet eum illis. Qui, audientes, gavisus sunt. Et promiserunt, ei pecuniam se daturus. Et quærebat, quomodo illum opportune traderet. Et primo die Azymorum quando Pascha immolabant, dicunt ei discipuli, Quo vis eamus, et paremus tibi ut manduces Pascha? Et mittit duos ex discipulis suis, et dicit eis, Ite in civitatem, et occurret vobis homo lagenam aquæ bajulans: sequimini eum. Et, quocunque introierit, dicite domino domus, quia magister dicit. Ubi est refectio mea, ubi Pascha cum discipulis meis manducem? Et ipse vobis demonstrabit cœnaculum grande, stratum: et illic parate vobis. Et abierunt discipuli ejus, et venerunt in civitatem, et invenerunt, sicut dixerat illis: et paraverunt Pascha. Vespere autem facto, venit cum duodecim. Et discumbentibus eis, et manducantibus,

FERIA SECUNDA ANTE PASCHA.

ait Jesus: Amen, dico vobis, quia unus ex vobis tradet me, qui manducat mecum. At illi cœperunt contristari, et dicere ei singularim, Numquid ego? Qui ait illis, unus ex duodecim, qui intingit mecum manum in catino. Et Filius quidem hominis vadit, sicut scriptum est de eo: vae autem homini illi, per quem Filius hominis tradetur! Bonum erat ei, si non esset natus homo ille. Et, manducantibus illis, accepit Jesus panem, et benedicens fregit, et dedit eis, et ait, Sumite: hoc est corpus meum. Et, accepto calice, gratias agens dedit eis: et biberunt ex illo omnes. Et ait illis, Hic est sanguis meus novi Testamenti, qui pro multis effundetur. Amen, dico vobis, quia jam non bibam de hoc genimine vitis, usque in diem illum cum illud bibam novum in regno Dei. Et, hymno dicto, exierunt in montem Olivarum. Et ait eis Jesus, Omnes scandalizabimini in me in nocte ista: quia scriptum est, Perecutiam pastorem, et dispergentur oves. Sed, postquam resurrexero, præcedam vos in Galilæam. Petrus autem ait illi, Etsi omnes scandalizati fuerint in te, sed non ego. Et ait illi Jesus, Amen, dico tibi, quia tu hodie in nocte hac, priusquam gallus vocem bis dederit, ter me es negaturus. At ille amplius loquebatur: Et si oportuerit me simul commori tibi, non

FERIA SECUNDA ANTE PASCHA.

te negabo. Similiter autem et omnes dicebant. Et veniunt in prædium, cui nomen Gethsemani, et ait discipulis: Sedete hic, donec orem. Et assumit Petrum, et Jacobum, et Joannem secum, et cœpit pavidere, et tædere, et ait illis: Tristis est anima mea usque ad mortem: sustinete hic, et vigilate. Et cum processisset paululum, procidit super terram; et orabat, ut, si fieri posset, transiret ab eo hora. Et dixit: Abba, Pater, omnia tibi possibilia sunt: transfer calicem hunc a me. Sed non quod ego volo, sed quod tu. Et venit, et invenit eos dormientes; et ait Petro: Simon, dormis? Non potuisti una hora vigilare? Vigilare, et orate, ut non intretis in tentationem; spiritus quidem promptus est, caro vero infirma. Et iterum abiens oravit, eundem sermonem dicens. Et reversus, denuo invenit eos dormientes (erant enim oculi eorum gravati); et ignorabant quid responderent ei. Et venit tertio, et ait illis: Dormite jam, et requiescite: sufficit: venit hora. Ecce, Filius hominis tradetur in manus peccatorum. Surgite: eamus; ecce, qui me tradit, prope est. Et adhuc eo loquente, venit Judas Iscariotes, unus de duodecim, et cum eo turba multa cum gladiis et lignis, missi a summis sacerdotibus, et scribis, et senioribus. Dederat autem traditor ejus

FERIA SECUNDA ANTE PASCHA.

signum eis, dicens: Quemcumque osculatus fuero, ipse est: tenete eum, et ducite eum caute. Et cum venisset, statim accedens ad eum, ait: Ave, Rabbi: et osculatus est eum. At illi manus injecerunt in eum, et tenuerunt eum. Unus autem quidam de circumstantibus, educens gladium, percussit servum summi sacerdotis: et amputavit illi auriculam. Et respondens Jesus, ait illis: Tamquam ad latronem existis, cum gladiis et lignis, comprehendere me? Quotidie eram apud vos in templo docens; et non me tenuistis. Sed ut impleantur Scripturæ. Tunc discipuli ejus, relinquentes eum, omnes fugerunt. Adolescens autem quidam sequebatur eum, amictus sindone super nudo: et tenuerunt eum. At ille, rejecta sindone, nudus profugit ab eis. Et adduxerunt Jesum ad summum sacerdotem: et convenerunt omnes sacerdotes, et Scribæ, et seniores. Petrus autem a longe secutus est eum usque intro in atrium summi sacerdotis: et sedebat cum ministris ad ignem, et calefaciebat se. Summi vero sacerdotes, et omne concilium quærebant adversus Jesum testimonium, ut eum morti traderent: nec inveniebant. Multi autem testimonium falsum dicebant adversus eum: et convenientia testimonia non erant. Et quidam surgentes, falsum testimonium ferebant ad-

FERIA SECUNDA ANTE PASCHA.

versus eum, dicentes, quoniam Nos audivimus eum dicentem: Ego dissolvam templum hoc manu factum; et, per triduum, aliud non manu factum ædificabo. Et non erat conveniens testimonium illorum. Et exurgens summus sacerdos in medium, interrogavit Jesum, dicens: Non respondes quidquam ad ea, quæ tibi obijciuntur ab his? Ille autem tacebat, et nihil respondit. Rursum summus sacerdos in terrogabat eum, et dixit ei: Tu es Christus, filius Dei benedicti? Jesus autem dixit illi: Ego sum: et videbitis Filium hominis sedentem a dextris virtutis Dei, et venientem cum nubibus cæli. Summus autem sacerdos, scindens vestimenta sua, ait: Quid adhuc desideramus testes? Audistis blasphemiam: quid vobis videtur? Qui omnes condemnaverunt eum esse reum mortis. Et cœperunt quidam conspuere in eum, et velare faciem ejus, et colaphis eum cædere, et dicere ei: Prophetiza: et ministri alapis eum cædebant. Et cum esset Petrus in atrio deorsum, venit una ex ancillis summi sacerdotis: et cum vidisset Petrum calefacientem se, aspiciens illum, ait: Et tu cum Jesu Nazareno eras. At ille negavit, dicens: Neque scio, neque novi quid dicas. Et exiit foras ante atrium, et gallus cantavit. Rursum autem cum vidisset illum an-

FERIA TERTIA ANTE PASCHA.

cilla, cœpit dicere circumstantibus, quia tunc ex illis est. At ille iterum negavit. Et post pusillum rursus, qui adstabant, dicebant Petro: Vere ex illis es: nam et Galilæus es. Ille autem cœpit anathematizare, et jurare, quia Nescio hominem istum, quem dicitis. Et statim gallus iterum cantavit. Et recordatus est Petrus verbi, quod dixerat ei Jesus: Prius quam gallus cantet bis, ter me negabis. Et cœpit flere.

FERIA TERTIA ANTE PASCHA.

Pro Epistola. Esaie, 1. 5.

DOMINUS Deus aperuit mihi aurem: ego autem non contradico: retrorsum non abii. Corpus meum dedi percutientibus, et genas meas vellentibus: faciem meam non averti ab increpantibus, et conspuentibus in me. Dominus Deus auxiliator meus: ideo non sum confusus: ideo posui faciem meam, ut petram durissimam: et scio quoniam non confundar. Juxta est qui justificat me: quis contradicet mihi? Stemus simul: quis est adversarius meus? accedat ad me. Ecce Dominus Deus auxiliator meus: quis est, qui condemnet me? Ecce omnes, quasi vestimentum, conterentur: tinea comedet eos. Quis ex vobis timens Dominum, au-

FERIA TERTIA ANTE PASCHA.

diens vocem servi sui? Qui ambulavit in tenebris, et non est lumen ei, speret in nomine Domini, et innitatur super Deum suum. Ecce, vos omnes, succendentes ignem, accineti flammis, ambulate in lumine ignis vestri, et in flammis, quas accendistis: de manu mea factum est hoc vobis: in doloribus dormietis.

Evangelium. S. Mar. xv. 1.

ET confestim mane consilium facientes summi sacerdotes cum senioribus, et Scribis, et universo concilio, vincientes Jesum, duxerunt, et tradiderunt Pilato. Et interrogavit eum Pilatus: Tu es Rex Judæorum? At ille, respondens, ait illi: Tu dicis. Et accusabant eum summi sacerdotes in multis. Pilatus autem rursus interrogavit eum, dicens; Non respondes quidquam? Vide in quantis te accusant. Jesus autem amplius nihil respondit, ita ut miraretur Pilatus. Per diem autem festum solebat dimittere illis unum ex vincis, quemcumque petissent. Erat autem, qui dicebatur Barabbas, qui cum seditiosis erat vincus, qui in seditione fecerat homicidium. Et cum ascendisset turba, cepit rogare, sicut semper faciebat illis. Pilatus autem respondit eis, et dixit: Vultis dimittam vobis regem Judæorum? Sciebat enim, quod per invi-

FERIA TERTIA ANTE PASCHA.

diam tradidissent eum summi sacerdotes. Pontifices autem concitaverunt turbam, ut magis Barabbam dimitteret eis. Pilatus autem, iterum respondens, ait illis: Quid ergo vultis faciam regi Judæorum? At illi iterum clamaverunt: Crucifige eum. Pilatus vero dicebat illis: Quid enim mali fecit? At illi magis clamabant: Crucifige eum. Pilatus autem, volens populo satisfacere, dimisit illis Barabbam, et tradidit Jesum flagellis cæsum, ut crucifigeretur. Milites autem duxerunt eum in atrium prætorii, et convocant totam cohortem, et induunt eum purpura, et imponunt ei plectentes spineam coronam. Et cœperunt salutare eum: Ave, Rex Judæorum. Et percutiebant caput ejus arundine: et conspuebant eum, et ponentes genua, adorabant eum. Et postquam illuserunt ei, exuerunt illum purpura, et induerunt eum vestimentis suis: et educunt illum ut crucifigerent eum. Et angariaverunt prætereuntem quempiam, Simonem Cyrenæum, venientem de villa, patrem Alexandri et Rufi, ut tolleret crucem ejus. Et perducunt illum in Golgotha locum; quod est interpretatum Calvarie locus. Et dabant ei bibere myrrharum vinum: et non accepit. Et crucifigentes eum, diviserunt vestimenta ejus, mittentes sortem super eis, quis quid tolleret. Erat autem hora tertia: et crucifixerunt eum. Et erat titulus causæ ejus inscriptus: REX JUDÆORUM. Et cum eo crucifigunt duos latrones; unum a dextris, et alium a sinistris ejus. Et impleta est Scriptura, quæ dicit, Et cum iniquis reputatus est. Et prætereuntes blasphemabant eum, moventes capita sua, et dicentes: Vah! qui destruis templum Dei, et in tribus diebus reedificas: salvum fac te metipsum, descendens de cruce. Similiter et summi

FERIA QUARTA ANTE PASCHA.

sacerdotes, illudentes, ad alterutrum cum scribis dicebant: Alios salvos fecit: seipsum non potest salvum facere. Christus, Rex Israel, descendat nunc de cruce, ut videamus, et credamus. Et qui cum eo crucifixi erant, conviciabantur ei. Et facta hora sexta, tenebræ factæ sunt per totam terram, usque in horam nonam. Et hora nona exclamavit Jesus voce magna, dicens: *Eloi, Eloi, lamma sabachthani?* quod est interpretatum: Deus meus, Deus meus, ut quid dereliquisti me? Et quidam de circumstantibus, audientes, dicebant: Ecce, Eliam vocat. Currens autem unus, et implens spongiam aceto, circumponensque calamo, potum dabat ei, dicens: Sinite, videamus, si veniat Elias ad deponendum eum. Jesus autem, emissa voce magna, exspiravit. Et velum templi scissum est in duo, a summo usque deorsum. Videns autem centurio, qui ex adverso stabat, quia sic clamans exspirasset, ait, Vere hic homo Filius Dei erat.

FERIA QUARTA ANTE PASCHA.

Epistola. Heb. ix. 16.

UBI enim testamentum est, mors necesse est intercedat testatoris. Testamentum enim in mortuis confirmatum est: alioquin non

113

FERIA QUARTA ANTE PASCHA.

dum valet, dum vivit qui testatus est. Unde nec primum quidem sine sanguine dedicatum est. Lecto enim omni mandato legis a Moyse universo populo; accipiens sanguinem vitulorum, et hircorum, cum aqua et lana cocciuea, et hyssopo; ipsum quoque librum, et omnem populum, asperxit, dicens: Hic sanguis testamenti, quod mandavit ad vos Deus. Etiam tabernaculum et omnia vasa ministerii sanguine similiter aspersit. Et omnia pene in sanguine secundum legem mundantur: et sine sanguinis effusione non fit remissio. Necesse est ergo exemplaria quidem cælestium his mundari: ipsa autem cælestia, melioribus hostiis quam istis. Non enim in manufacta Sancta Jesus introivit, exemplaria verorum; sed in ipsum cælum, ut appareat nunc vultui Dei pro nobis: neque ut sæpe offerat semetipsum, quemadmodum Pontifex intrat in Sancta per singulos annos in sanguine alieno: alioquin oportebat eum frequenter pati ab origine mundi: nunc autem semel in consummatione sæculorum, ad destitutionem peccati, per hostiam suam apparuit. Et quemadmodum statutum est hominibus semel mori, post hoc autem iudicium: sic et Christus semel oblati est ad multorum exhauriendâ peccata: secundo siue peccato apparebit expectantibus se, in salutem.

119

FERIA QUARTA ANTE PASCHA.

Evangelium. S. Luc. xxii. 1.

APPROPINQUABAT autem dies festus Azymorum, qui dicitur Pascha: et quærebant principes sacerdotum, et scribæ, quomodo Jesum interficerent; timebant vero plebem. Intravit autem Satanas in Judam, qui cognominabatur Iscariotes, unum de duodecim: et abiit, et locutus est cum principibus sacerdotum, et magistratibus, quemadmodum illum traderet eis. Et zavisi sunt, et pacti sunt pecuniam illi dare. Et spondit. Et quærebat opportunitatem, ut traderet illum sine turbis. Venit autem dies Azymorum, in qua necesse erat occidi Pascha. Et misit Petrum, et Joannem, dicens: Euntes parate nobis Pascha, ut manducemus. At illi dixerunt: Ubi vis paremus? Et dixit ad eos: Ecce, introeuntibus vobis in civitatem, occurret vobis homo quidam amphoram aquæ portans. Sequimini eum in domum, in quam intrat: et dicetis patri familias domus: Dicit tibi Magister, Ubi est diversorium, ubi Pascha cum discipulis meis manducem? Et ipse ostendet vobis coenaculum magnum stratum; et ibi parate. Euntes autem invenerunt, sicut dixit illis, et paraverunt Pascha. Et cum facta esset hora, discubuit, et duodecim Apostoli cum eo. Et ait illis: Desiderio desideravi hoc Pascha manducare vobiscum, antequam patiar. Dico enim vobis, quia ex hoc non manducabo illud, donec impleatur in regno Dei. Et, accepto calice, gratias egit, et dixit: Accipite, et dividite inter vos. Dico enim vobis, quod non bibam de generatione vitis, donec regnum Dei veniat. Et, accepto pane, gratias egit, et fregit, et dedit eis, dicens: Hoc est corpus meum, quod pro vobis

FERIA QUARTA ANTE PASCHA.

datur. Hoc facite in meam commemorationem. Similiter et calicem, postquam cenavit, dicens: Hic est calix novum testamentum in sanguine meo, qui pro vobis fundetur. Verumtamen, ecce, manus tradentis me mecum est in mensa. Et quidem Filius hominis, secundum quod definitum est, vadit: verumtamen vae homini illi, per quem tradetur! Et ipsi cœperunt quærere inter se, quis esset ex eis, qui hoc factururus esset. Facta est autem et contentio inter eos, quis eorum videretur esse major. Dixit autem eis: Reges Gentium dominantur eorum; et qui potestatem habet super eos, benefici vocantur. Vos autem non sic; sed qui major est in vobis, fiat sicut minor; et qui præceptor est, sicut ministrator. Nam quis major est, qui recumbit, an qui ministrat? nonne qui recumbit? Ego autem in medio vestrum sum, sicut qui ministrat: vos autem estis, qui permansistis mecum in tentationibus meis. Et ego dispono vobis, sicut disposuit mihi Pater meus regnum, ut edatis et bibatis super mensam meam in regno meo; et sedeat super thronos, iudicantes duodecim tribus Israel. Ait autem Dominus: Simon, Simon, ecce, Satanas expetivit vos, ut cribraret, sicut triticum: ego autem rogavi pro te, ut non deficiat fides tua; et tu aliquando conversus confirma fratres tuos. Qui dixit ei: Domine, tecum paratus sum et in carcerem et in mortem ire. At ille dixit: Dico tibi, Petre, non cantabit hodie gallus, donec ter abneges nosse me. Et dixit eis: Quando misi vos sine sacculo, et pera, et calcamentis, numquid aliquid defuit vobis? At illi dixerunt: Nihil. Dixit ergo eis: Sed nunc, qui habet sacculum, tollat; similiter

FERIA QUARTA ANTE PASCHA.

et peram: et qui non habet, vendat tunicam suam, et emat gladium. Dico enim vobis, quoniam adhuc hoc, quod scriptum est, oportet impleri in me: Et cum iniquis deputatus est. Eteim ea, quæ sunt de me, finem habent. At illi dixerunt: Domine, ecce duo gladii hic. At ille dixit eis: Satis est. Et egressus ibat secundum consuetudinem in Montem Olivarum. Secuti sunt autem illum et discipuli. Et cum pervenisset ad locum, dixit illis: Orate, ne intretis in tentationem. Et ipse avulsus est ab eis quantum iactus est lapidis: et positus genibus orabat, dicens: Pater, si vis, transfer calicem istum a me. Verumtamen non mea voluntas, sed tua, fiat. Apparuit autem illi Angelus de celo, confortans eum. Et factus in agonia, prolixius orabat. Et factus est sudor ejus, sicut guttæ sanguinis decurrentes in terram. Et cum surrexisset ab oratione, et venisset ad discipulos suos, invenit eos dormientes præ tristitia. Et ait illis: Quid dormitis? Surgite: orate, ne intretis in tentationem. Adhuc eo loquente, ecce turba: et qui vocabatur Judas, unus de duodecim, antecedebat eos, et appropinquavit Jesu, ut oscularetur eum. Jesus autem dixit illi: Juda, osculo Filium hominis tradis? Videntes autem hi, qui circa ipsum erant, quod futurum erat, dixerunt ei: Domine, si percutimus in gladio? Et percussit unus ex illis servum principis sacerdotum, et amputavit auriculam ejus dexteram. Respondens autem Jesus, ait: Sinite usque huc. Et cum tetigisset auriculam ejus, sanavit eum. Dixit autem Jesus ad eos, qui venerant ad se, principes sacerdotum, et magistratus templi, et seniores: Quasi ad latronem, existis cum gladiis et

FERIA QUARTA ANTE PASCHA.

fustibus? Cum quotidie vobiscum fuerim in templo, non extendistis manus in me: sed hæc est hora vestra, et potestas tenebrarum. Comprehendentes autem eum, duxerunt ad domum principis sacerdotum: Petrus vero sequebatur a longe. Accenso autem igne in medio atrii, et circumsedentibus illis, erat Petrus in medio eorum. Quem cum vidisset ancilla quedam sedentem ad lumen, et eum fuisset intuita, dixit: Et hic cum illo erat. At ille negavit eum, dicens: Mulier, non novi illum. Et, post pusillum, alius, videns eum, dixit: Et tu de illis es. Petrus vero ait: O homo, non sum. Et intervallo facto quasi horæ unius, alius quidam affirmabat, dicens: Vere et hic cum illo erat: nam et Galilæus est. Et ait Petrus: Homo, nescio quid dicis. Et continuo, adhuc illo loquente, cantavit gallus. Et conversus Dominus respexit Petrum. Et recordatus est Petrus verbi Domini, sicut dixerat, quia Prius quam gallus cantet, ter me negabis. Et egressus foras Petrus flevit amare. Et viri, qui tenebant illum, illudebant ei, cadentes. Et velaverunt eum, et percutiebant faciem ejus: et interrogabant eum, dicens: Prophetiza, quis est, qui te percussit? Et alia multa blasphemantes dicebant in eum. Et ut factus est dies, convenerunt seniores plebis, et principes sacerdotum, et Scribæ, et duxerunt illum in concilium suum, dicens: Si tu es Christus, dic nobis. Et ait illis: Si vobis dixerò, non credetis mihi: si autem et interrogavero, non respondebitis mihi, neque dimittetis. Ex hoc autem erit filius hominis sedens a dextris virtutis Dei. Dixerunt autem omnes: Tu ergo es filius Dei? Qui ait: Vos dicitis, quia ego

FERIA QUINTA ANTE PASCHA.
sum. At illi dixerunt: Quid adhuc desideramus testimonium? ipsi enim audivimus ille ore eius

FERIA QUINTA ANTE PASCHA.

Epistola. 1 Cor. xi. 17.

HOC autem præcipio, non laudans quod non in melius, sed in deterius, convenitis. Primum quidem, convenientibus vobis in Ecclesiam, audio scissuras esse inter vos, et ex parte credo. Nam oportet et hæreses esse, ut et qui probati sunt, manifesti fiant in vobis. Convenientibus ergo vobis in unum, jam non est Dominicam cœnam manducare. Unusquisque enim suam cœnam præsumit ad manducandum. Et alius quidem esurit: alius autem ebrius est. Num quidem domos non habetis, ad manducandum, et bibendum? aut Ecclesiam Dei contempnitis, et confunditis eos, qui non habent? Quid dicam vobis? Laudo vos? in hoc non laudo. Ego enim accepi a Domino, quod et tradidi vobis, quoniam Dominus Jesus in qua nocte tradebatur, accepit panem, et, gratias agens, fregit, et dixit: Accipite, et manducate: hoc est corpus meum, quod pro vobis traditur: hoc facite in meam commemorationem. Similiter et calicem, postquam cœnavit, dicens: Hic calix novum testamentum est in meo sanguine: hoc facite quo

FERIA QUINTA ANTE PASCHA.
tiscumque bibetis, in meam commemorationem. Quotiescumque enim manducabitis panem hunc, et calicem bibetis, mortem Domini annuntiabitis, donec veniat. Itaque quicumque manducaverit panem hunc, vel biberit calicem Domini indigne, reus erit corporis et sanguinis Domini. Probet autem seipsum homo: et sic de pane illo edat, et de calice bibat. Qui enim manducat et bibit indigne, iudicium sibi manducat et bibit, non dijudicans corpus Domini. Ideo inter vos multi infirmi et imbecilles, et dormiunt multi. Quod si nosmetipsos dijudicarem, non utique iudicaremur. Dum iudicamur autem, a Domino corripimur, ut non cum hoc mundo damnemur. Itaque, fratres mei, cum convenitis ad manducandum, invicem exspectate. Si quis esurit, domi manducet; ut non in iudicium conveniatis. Cætera autem, cum venero, disponam.

Evangelium. S. Luc. xxiii. 1.

SURGENS omnis multitudo eorum, duxerunt illum ad Pilatum. Ceperunt autem illum accusare, dicentes: Hunc invenimus subvertentem gentem nostram, et prohibentem tributa dare Cæsari, et dicentem se Christum regem esse. Pilatus autem interroga-

FERIA QUINTA ANTE PASCHA.

vit eum, dicens: Tu es Rex Judæorum? At ille respondens ait: Tu dicis. Ait autem Pilatus ad principes sacerdotum, et turbas: Nihil invenio causæ in hoc homine. At illi invalescebant, dicentes: Commovet populum, docens per universam Judæam, incipiens a Galiliæa, usque huc. Pilatus autem, audiens Galiliæam, interrogavit, si homo Galiliæus esset. Et ut cognovit quod de Herodis potestate esset, remisit eum ad Herodem, qui et ipse Ierosolymis erat illis diebus. Herodes autem, viso Jesu, gavisus est valde. Erat enim cupiens ex multo tempore videre eum, eo quod audierat multa de eo, et sperabat signum aliquod videre ab eo fieri. Interrogabat autem eum multis sermonibus. At ipse nihil illi respondebat. Stabant autem principes sacerdotum, et Scribæ, constanter accusantes eum. Sprevit autem illum Herodes cum exercitu suo: et illisit indutum veste alba, et remisit ad Pilatum. Et facti sunt amici Herodes et Pilatus in ipsa die: nam antea inimici erant ad invicem. Pilatus autem, convocatis principibus sacerdotum, et magistratibus, et plebe, dixit ad illos: Obtulistis mihi hunc hominem, quasi avertentem populum: et ecce, ego, coram vobis interrogans, nullam causam inveni in homine isto, ex his, in quibus eum accusatis. Sed neque Herodes:

FERIA QUINTA ANTE PASCHA.

nam remisi vos ad illum: et ecce, nihil dignum morte actum est ei. Emendatum ergo illum dimittam. Necesse autem habebat dimittere eis, per diem festum, unum. Exclamavit autem simul universa turba, dicens: Tolle hunc, et dimitte nobis Barabbam; qui erat, propter seditionem quamdam factam in civitate, et homicidium, missus in carcerem. Iterum autem Pilatus locutus est ad eos, volens dimittere Jesum. At illi succlamabant, dicentes: Crucifige, crucifige eum. Ille autem tertio dixit ad illos: Quid enim mali fecit iste? nullam causam mortis invenio in eo: corripiam ergo illum, et dimittam. At illi instabant vocibus magnis, postulantes ut crucifigeretur: et invalescebant voces eorum. Et Pilatus adjudicavit fieri petitionem eorum. Dimisit autem illum, qui, propter homicidium et seditionem, missus fuerat in carcerem, quem petebant, Jesum vero tradidit voluntati eorum. Et cum ducerent eum, apprehenderunt Simonem quemdam Cyrenensem, venientem de villa: et imposuerunt illi crucem, portare post Jesum. Sequebatur autem illum multa turba populi, et mulierum, quæ plangebant, et lamentabantur eum. Conversus autem ad illas Jesus, dixit: Filie Ierosolym, nolite flere super me: sed super vos ipsas flete, et super filios vestros: quoniam:

FERIA QUINTA ANTE PASCHA.

ecce, venient dies, in quibus dicent: Beate steriles, et ventres qui non genuerunt, et ubera quæ non lactaverunt. Tunc incipient dicere montibus: Cadite super nos: et collibus: Operite nos. Quia si in viridi ligno hæc faciunt, in arido quid fiet? Ducebantur autem et alii duo nequam cum eo, ut interficerentur. Et postquam venerunt in locum, qui vocatur Calvaria, ibi crucifixerunt eum; et latrones, unum a dextris, et alterum a sinistris. Jesus autem dicebat: Pater, dimitte illis: non enim sciunt quid faciunt. Dividentes vero vestimenta ejus, miserunt sortes. Et stabat populus spectans, et deridebant eum principes cum eis, dicentes: Alios salvos fecit: se salvum faciat, si hic est Christus Dei electus. Illudebant autem ei et milites accedentes, et acetum offerentes ei, et dicentes: Si tu es rex Judæorum, salvum te fac. Erat autem et superscriptio scripta super eum literis Græcis, et Latinis, et Hebraicis: HIC EST REX JUDEORUM. Unus autem de his, qui pendebant, latronibus, blasphemabat eum, dicens: Si tu es Christus, salvum fac teipsum et nos. Respondens autem alter increpabat eum, dicens: Neque tu times Deum, quod in eadem damnatione es? Et nos quidem juste; nam digna factis recipimus: hic vero nihil mali gessit. Et

FERIA SEXTA IN PARASCEVE.

dicebat ad Jesum: Domine, memento mei, cum veneris in regnum tuum. Et dixit illi Jesus: Amen, dico tibi: Hodie mecum eris in Paradiso. Erat autem fere hora sexta, et tenebræ factæ sunt in universam terram usque in horam nonam. Et obscuratus est sol: et velum templi scissum est medium. Et clamans voce magna, Jesus ait: Pater, in manus tuas commendo spiritum meum. Et hæc dicens, expiravit. Videns autem centurio quod factum fuerat, glorificavit Deum, dicens: Vere hic homo iustus erat. Et omnis turba eorum, qui simul aderant ad spectaculum istud, et videbant quæ fiebant, percutientes pectora sua, revertebantur. Stabant autem omnes noti ejus a longe, et mulieres, quæ secutæ eum erant a Galilæa, hæc videntes.

FERIA SEXTA IN PARASCEVE, SEU
DIES PASSIONIS DOMINI.

Collecta.

OMNIPOTENS Deus! hanc familiam tuam, quesumus, clementer respice, pro qua Dominus noster Jesus Christus prodi, in manus nocentium tradi, et in cruce mortem subire non recusavit; qui jam vivit et regnat una tecum, et cum Spiritu Sancto, semper unus Deus, in sæcula sæculorum. Amen.

OMNIPOTENS et sempiternus Deus! cum Spiritu Ecclesiæ corpus universum regitur ac sanctificatur, supplicationes ac preces nostras, quas tibi offerimus pro omni-

FERIA SEXTA IN PARASCEVE.

nibus ordinibus eorum qui sanctæ Ecclesiæ accensentur, propitius exaudi; ut omnes et singuli, pro suo quisque munere et ministerio, pie ac sincere tibi serviant, per Dominum et Servatorem nostrum, Jesum Christum. Amen.

O MISERICORS Deus, omnium hominum creator! qui nihil odisti eorum quæ condidisti, neque vis mortem peccatoris, sed potius ut convertatur ac vivat; misere Indæorum, Turcærum, Infidelium ac Hæreticorum omnium, aufer ab iis omnem ignorantiam ac duritiam cordis, et contemptum verbi tui, et eos ita adducas, misericors Domine, ad gregem tuum, ut serventur inter reliquias veri Israelis, sicutque unum ovile sub uno pastore. Jesu Christo, Domino nostro, qui vivit et regnat una tecum et cum Spiritu Sancto, unus Deus, in secula seculorum. Amen.

Epistola. Heb. x. 1.

UMBRAM enim habens lex futurorum bonorum, non ipsam imaginem rerum, per singulos annos eisdem ipsis hostiis, quas offerunt indesinenter, nunquam potest accedentes perfectos facere: alioquin cessarent offerri: ideo quod nullam haberent ultra conscientiam peccati cultores semel

FERIA SEXTA IN PARASCEVE.

mundati: sed in ipsis commemoratio peccatorum per singulos annos fit. Impossibile enim est sanguine taurorum et hircorum auferri peccata. Ideo ingrediens mundum dicit: Hostiam et oblationem noluisti: corpus autem aptasti mihi: holocaustomata pro peccato non tibi placuerunt. Tunc dixi. Ecce venio: in capite libri scriptum est de me: Ut faciam, Deus, voluntatem tuam. Superius dicens: Quia hostias, et oblationes, et holocaustomata pro peccato noluisti, nec placita sunt tibi, quæ secundum legem offeruntur, tunc dixi: Ecce, venio, ut faciam, Deus, voluntatem tuam: auferet primum, ut sequens statuatur. In qua voluntate sanctificati sumus per oblationem corporis Jesu Christi semel. Et omnis quidem sacerdos præsto est, quotidie ministrans, et easdem sæpe offerens hostias, quæ nunquam possunt auferre peccata: hic autem unam pro peccatis offerens hostiam, in sempiternum sedet in dextera Dei, de cætero expectans, donec pronantur inimici ejus scabellum pedum ejus. Una enim oblatione, consummavit in sempiternum sanctificatos. Contestatur autem nos et Spiritus sanctus. Postquam enim dixit: Hoc autem testamentum, quod testabor ad illos post dies illos, dicit Dominus, dando leges in eas in cordibus eorum, et in mentibus eorum superscribam eas: et peccatorum et iniquitatum eorum jam non recordabor amplius. Ubi autem horum remissio, jam non est oblatio pro peccato. Habentes itaque, fratres, fiduciam in introitu Sanctorum in sanguine Christi, quam initiavit nobis viam novam, et viventem per velamen, id est, carnem suam, et sacerdotem magnum super domum Dei: accedamus cum vero corde in plenitudine fidei.

FERIA SEXTA IN PARASCEVE.

aspersi corda a conscientia mala, et abluti corpus aqua munda, teneamus spei nostræ confessionem indeclinabilem, (fidelis enim est qui repromisit) et consideremus invicem in provocationem caritatis, et bonorum operum; non deserentes collectionem nostram, sicut consuetudinis est quibusdam, sed consolantes, et tanto magis, quanto videritis appropinquantem diem.

Evangelium. S. Joan. xix. 1.

TUNC ergo apprehendit Pilatus Jesum, et flagellavit. Et milites, plectentes coronam de spinis, imposuerunt capiti ejus: et veste purpurea circumdederunt eum. Et veniebant ad eum, et dicebant: Ave, rex Judæorum: et dabant ei alapas. Exiit ergo iterum Pilatus foras, et dicit eis: Ecce, adduco vobis eum foras, ut cognoscatis quia nullam invenio in eo causam. (Exiit ergo Jesus, portans coronam spineam, et purpureum vestimentum.) Et dicit eis: Ecce homo. Cum ergo vidissent eum Pontifices et ministri, clamabant, dicentes: Crucifige eum. Dicit eis Pilatus: Accipite crucifige eum. Dicit eis Pilatus: Crucifige eum vos, et crucifigite: ego enim non invenio in eo causam. Responderunt ei Judæi: Nos legem habemus, et secundum legem debet mori, quia filium Dei se fecit. Cum ergo audisset Pilatus hunc sermonem, magis timuit. Et ingressus est prætorium iterum: et dixit ad Jesum: Unde es tu? Jesus autem responsum non dedit ei. Dicit ergo ei Pilatus: Mihi non loqueris? nescis quia potestatem habeo crucifigere te, et po-

FERIA SEXTA IN PARASCEVE.

testatem habeo dimittere te? Respondit Jesus: Non haberes potestatem adversum me ullam, nisi tibi datum esset desuper. Propterea, qui me tradidit tibi, majus peccatum habet. Et exinde quærebat Pilatus dimittere eum. Judæi autem clamabant, dicentes: Si hunc dimittis, non es amicus Cæsaris. Omnis enim, qui se regem facit, contradicit Cæsari. Pilatus autem, cum audisset hos sermones, adduxit foras Jesum: et sedit pro tribunali, in loco, qui dicitur Lithostrotos, Hebraice autem Gabbatha. Erat autem Parasceve Paschæ, hora quasi sexta: et dicit Judæis: Ecce rex vester. Illi autem clamabant: Tolle, tolle; crucifige eum. Dicit eis Pilatus: Regem vestrum crucifigam? Responderunt Pontifices: Non habemus regem, nisi Cæsarem. Tunc ergo tradidit eis illum, ut crucifigeretur. Susceperunt autem Jesum, et eduxerunt. Et bajulans sibi crucem exiit in eum qui dicitur Calvariæ locum, Hebraice autem Golgotha; ubi crucifixerunt eum, et cum eo alios duos hinc et hinc, medium autem Jesum. Scripsit autem et titulum Pilatus: et posuit super crucem. Erat autem scriptum: JESUS NAZARENUS, REX JUDÆORUM. Hunc ergo titulum multi Judæorum legerunt, quia prope civitatem erat locus, ubi crucifixus est Jesus: et erat scriptum Hebraice, Græce, et Latine. Dicebant ergo

FERIA SEXTA IN PARASCEVE

Pilato Pontifices Judæorum: Noli scribere. Rex Judæorum: sed, Quia ipse dixit: Rex sum Judæorum. Respondit Pilatus: Quod scripsi, scripsi. Milites ergo, cum crucifixissent eum, acceperunt vestimenta ejus, (et fecerunt quatuor partes: unicuique militi partem) et tunicam. Erat autem tunica inconsutilis, desuper contexta per totum. Dixerunt ergo ad invicem: Non scindamus eam; sed sortiamur de illa, cujus sit: ut Scriptura impleretur, dicens: Partiti sunt vestimenta mea sibi: et in vestem meam miserunt sortem. Et milites quidem hæc fecerunt. Stabant autem juxta crucem Jesu mater ejus, et soror matris ejus, Maria Cleophæ, et Maria Magdalene. Cum vidisset ergo Jesus matrem, et discipulum stantem, quem diligebat, dicit matri suæ: Mulier, ecce filius tuus. Deinde dicit discipulo: Ecce mater tua. Et ex illa hora accepit eam discipulus in sua. Postea sciens Jesus quia omnia consummata sunt, ut consummaretur Scriptura, dixit: Sitio. Vas ergo erat positum aceto plenum. Illi autem spongiam plenam aceto, hyssopo circumponentes, obtulerunt ori ejus. Cum ergo accepisset Jesus acetum, dicit: Consummatum est. Et, inclinato capite, tradidit spiritum. Judæi ergo, (quoniam Parasceve erat) ut non remaneret in cruce corpora sabbato, (erat enim magnus dies

VIGILIA PASCHÆ.

ille Sabbati) rogaverunt Pilatum ut frangerentur eorum crura, et tollerentur. Venerunt ergo milites: et primi quidem frangerunt crura, et alterius, qui crucifixus est cum eo. Ad Jesum autem cum venissent, ut viderent eum jam mortuum, non frangerunt ejus crura: sed unus militum lancea latus ejus aperuit, et continuo exiit sanguis, et aqua. Et qui vidit, testimonium perhibuit: et verum est testimonium ejus. Et ille scit quia vera dicit: ut et vos credatis. Facta sunt enim hæc, ut Scriptura impleretur: Os non comminuetis ex eo. Et iterum alia Scriptura dicit: Videbunt in quem transfixerunt.

VIGILIA PASCHÆ.

Collecta.

CONCEDE, Domine, ut, quemadmodum in mortem Filii tui benedicti, Servatoris nostri Jesu Christi, baptizamus, ita in mortificationis incensiventer pravis nostris affectibus sepe liamur cum eo, sicque per sepulcrum et portam mortis ad lætam resurrectionem nostram perveniamus, propter inmerita ipsius, qui mortuus ac sepultus est, quique resurrexit pro nobis. Filii tui Jesu Christi, Domini nostri. Amen.

Epistola. 1 S. Pet. iii. 17.

MELIUS est enim bene facientes (si voluntas Dei velit) pati, quam male facientes; quia et Christus semel pro peccatis nostris mortuus est, justus pro injustis, ut vos of

VIGILIA PASCHATIS.

ferret Deo, mortificatus quidem carne, vi-
vificatus autem spiritu. In quo et his,
qui in carcere erant, spiritibus veniens
prædicavit: qui increduli fuerant aliquan-
do, quando expectabant Dei patientiam in
diebus Noe, cum fabricaretur arca; in qua
pauci, id est octo animæ salvæ factæ sunt
per aquam. Quod et vos nunc similis for-
mæ salvos facit baptisma: non carnis de-
positio sordium, sed conscientiæ bonæ in-
terrogatio in Deum, per resurrectionem
Jesu Christi, qui est in dextera Dei, deglu-
tiens mortem, ut vitæ æternæ hæredes em-
ceremur: profectus in cælum, subjectis sibi
angelis, et potestatibus, et virtutibus

Evangelium. S. Matth. xxvii. 57

CUM autem sero factum esset, venit qui-
dam homo dives ab Arimathæa, nomine
Joseph, qui et ipse discipulus erat Jesu.
Hic accessit ad Pilatum, et petiit corpus
Jesu. Tunc Pilatus jussit reddi corpus.
Et accepto corpore, Joseph involvit illud
in sindone munda, et posuit illud in mo-
numento suo novo, quod exciderat in petru.
Et advolvit saxum magnum ad ostium
monumenti, et abiit. Erat autem ibi Ma-
ria Magdalene, et altera Maria, sedentes
contra sepulcrum. Altera autem die, quæ
est post Parasceven, convenerunt principes
sacerdotum et Pharisei ad Pilatum, di-
centes: Domine, recordati sumus, quia se-
ductor ille dixit, adhuc vivens: Post tres
dies resurgam. Inbe ergo custodiri sepul-

DIES PASCHATIS.

crum usque in diem tertium; ne forte ve-
niant discipuli ejus, et furentur eum, et
dicant plebi: Surrexit a mortuis: et erit
novissimus error peior priore. Aut illis
Pilatus: Habetis custodiam; ite; custodite,
sicut scitis. Illi autem, abeuntes, muni-
erunt sepulcrum, signantes lapidem, cum
custodibus

DIES PASCHATIS.

*Ad Matutinas, loco Psalmi, Venite ex-
ultemus, &c. cantabuntur, seu recitabur:
tur, hæ Antiphona.*

PASCHA nostrum Christus immolatus
est pro nobis; itaque epulemur, non in fer-
mento veteri, neque in fermento malitiæ
et nequitie; sed in Azymis sinceritatis et
veritatis. *1 Cor. v. 7.*

CHRISTUS, resurgens ex mortuis, jam non
moritur; mors illi ultra non dominabitur.
Quod enim mortuus est, peccato mortuus
est semel; quod autem vivit, vivit Deo.
Ita et vos ex-istate, vos mortuos quidem
esse peccato, viventes autem Deo, in Chris-
to Jesu, Domino nostro. *Rom. vi. 9.*

NUNC Christus surrexit a mortuis,
primitiæ dormientium. Quoniam quidem
per hominem mors, et per hominem reaur-

DIES PASCHATIS.

rectio mortuorum. Et, sicut in Adam omnes moriuntur, ita et in Christo omnes vivificabuntur. 1 Cor. xv. 20.

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto. Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in sæcula sæculorum. Amen.

Collecta.

OMNIPOTENS Deus! qui, per Jesum Christum, unigenitum Filium tuum, vitam æternam nobis aditum, devicta morte, reserasti; supplices te rogamus, ut, quemadmodum, speciali gratia tua nos præveniente, in animos nostros pia desideria inducis, sic, eadem nobis continuo opitulante, ad effectum ea perducamus, per Jesum Christum, Dominum nostrum, qui vivit et regnat una tecum et cum Spiritu Sancto, semper unus Deus, in sæcula sæculorum. Amen.

Epistola. Coloss. iii. 1.

IGITUR, si consurrexistis cum Christo, quæ sursum sunt querite, ubi Christus est in dextera Dei sedens: quæ sursum sunt sapite, non quæ super terram. Mortui enim estis, et vita vestra est abscondita cum Christo in Deo. Cum Christus apparuerit, vita vestra, tunc et vos apparebitis cum ipso in gloria. Mortificate ergo membra vestra, quæ sunt super terram: fornicationem, immunditiam, libidinem, concupiscentiam malam, et avaritiam, quæ est simulacrorum servitus: propter quæ venit

FERIA SECUNDA POST PASCHA.

ira Dei super filios incredulitatis: in quibus et vos ambulastis aliquando, cum viveretis in illis.

Evangelium. S. Joan. xx. 1.

UNA autem sabbati, Maria Magdalene venit mane, cum adhuc tenebræ essent, ad monumentum: et vidit lapideum sublatum a monumento. Cucurrit ergo, et venit ad Simonem Petrum, et ad alium discipulum quem amabat Jesus, et dicit illis: Tulerunt Dominum de monumento; et nescimus ubi posuerunt eum. Exiit ergo Petrus, et ille alius discipulus, et venerunt ad monumentum. Curiebant autem duo simul, et ille alius discipulus præcucurrit citius Petro, et venit primus ad monumentum. Et cum se inclinasset, vidit posita linteamina: non tamen introivit. Venit ergo Simon Petrus sequens eum, et introivit in monumentum, et vidit linteamina posita: et sudarium, quod fuerat super caput ejus, non cum linteaminibus positum, sed separatim involutum in unum locum. Tunc ergo introivit et ille discipulus, qui venerat primus ad monumentum; et vidit, et credidit: nondum enim sciebant Scripturam, quia oportebat eum a mortuis resurgere. Abierunt ergo iterum discipuli ad semetipsos.

FERIA SECUNDA POST PASCHA.

Collecta.

OMNIPOTENS Deus! qui, per Jesum Christum, unigenitum Filium tuum, vitam æternam nobis aditum, devicta morte, reso-

FERIA SECUNDA POST PASCHA.

rasti; supplices te rogamus, ut, quemadmodum, speciali gratia tua nos præveniente, in animos nostros pia desideria inducis, sic, eadem continuo nobis opitulante, ad effectum ea perducamus, per Jesum Christum, Dominum nostrum, qui vivit et regnat una tecum et cum Spiritu sancto. semper unus Deus, in sæcula sæculorum. Amen.

Pro Epistola. Act. x. 34.

APERIENS autem Petrus os suum, dixit: In veritate comperi quia non est personarum acceptor Deus; sed, in omni gente, qui timet eum, et operatur justitiam, acceptus est illi. Verbum misit Deus filiis Israel, annuntians pacem per Jesum Christum: (hic est omnium Dominus.) Vos scitis, quod factum est verbum per universam Judæam: incipiens enim a Galilæa, post baptismum quod prædicavit Joannes, Jesum a Nazareth; quomodo unxit eum Deus Spiritu sancto, et virtute, qui pertransiit bene faciendo, et sanando omnes oppressos a diabolo, quoniam Deus erat cum illo. Et nos testes sumus omnium, quæ fecit in regione Judæorum, et Jerusalem: quem occiderunt, suspendentes in ligno. Hunc Deus suscitavit tertia die, et dedit eum manifestum fieri, non omni populo, sed testibus præordinatis a Deo; nobis, qui manducavimus et bibimus cum illo, postquam surrexit a mortuis. Et præcepit nobis prædicare populo, et testificari quia ipse

FERIA SECUNDA POST PASCHA.

est, qui constitutus est a Deo iudex vivorum, et mortuorum. Huic omnes Prophetæ testimonium perhibeant, remissionem peccatorum accipere per nomen ejus omnes, qui credunt in eum.

Evangelium. S. Luc. xxiv. 13.

ECCE, duo ex illis ibant ipsa die in castellum, quod erat in spatio stadiorum sexaginta ab Jerusalem, nomine Emmaus. Et ipsi loquebantur ad invicem de his omnibus, quæ acciderant. Et factum est, dum fabularentur, et secum quærerent, et ipse Jesus appropinquans ibat cum illis: oculi autem illorum tenebantur, ne eum agnoscerent. Et ait ad illos: Qui sunt hi sermones, quos confertis ad invicem ambulantes, et estis tristes? Et respondens unus, cui nomen Cleophas, dixit ei: Tu solus peregrinus es in Jerusalem, et non cognovisti quæ facta sunt in illa his diebus? Quibus ille dixit: Quæ? Et dixerunt: De Jesu Nazareno, qui fuit vir propheta, potens in opere et sermone, coram Deo, et omni populo: et quomodo eum tradiderunt summi sacerdotes et principes nostri in damnationem mortis, et crucifixerunt eum. Nos autem sperabamus quia ipse esset redempturus Israel: et nunc, super hæc omnia, tertia dies est hodie, quod hæc facta sunt. Sed et mulieres quædam ex nostris terrerunt nos, quæ ante lucem fuerunt ad monumentum, et, non invento corpore ejus, venerunt, dicentes se etiam visionem angelorum vidisse, qui dicunt eum vivere. Et abierunt quidam ex nostris ad monumentum: et ita invenerunt, sicut mulieres dix-

FERIA TERTIA POST PASCHA.

erunt; ipsum vero non invenerunt. Et ipse dixit ad eos: O stulti, et tardi corde ad credendum in omnibus, quæ locuti sunt Prophetæ! Nonne hæc oportuit pati Christum, et ita intrare in gloriam suam? Et incipiens a Moysæ, et omnibus Prophetis, interpretabatur illis, in omnibus Scripturis, quæ de ipso erant. Et appropinquaverunt castello, quo ibant: et ipse se finxit longius ire. Et coegerunt illum, dicentes: Mane nobiscum, quoniam advesperascit, et inclinata est jam dies. Et intravit cum illis. Et factum est, dum recumberet cum eis accepit panem, et benedixit, ac fregit, et porrigebat illis. Et aperti sunt oculi eorum, et cognoverunt eum: et ipse evanuit ex oculis eorum. Et dixerunt ad invicem: Nonne cor nostrum ardens erat in nobis, dum loqueretur in via, et aperiret nobis Scripturas? Et surgentes eadem hora regressi sunt in Jerusalem: et invenerunt congregatos undecim, et eos, qui cum illis erant, dicentes, Quod surrexit Dominus vere, et apparuit Simoni. Et ipsi narrabant, quæ gesta erant in via; et quomodo cognoverunt eum in fractione panis.

FERIA TERTIA POST PASCHA.

Collecta.

OMNIPOTENS Deus! qui, per Jesum Christum, unigenitum Filium tuum, vitæ æternæ nobis aditum, devicta morte, reserasti; supplices te rogamus, ut, quemadmo-

FERIA TERTIA POST PASCHA.

dum, speciali gratia tua nos præveniente, in animos nostros pia desideria inducis, sic eadem continuo nobis opitulante, ad effectum ea perducamus, per Jesum Christum, Dominum nostrum, qui vivit et regnat una tecum et cum Spiritu Sancto, semper unus Deus, in sæcula sæculorum. Amen.

Epistola. Act. xiii. 26.

VIRI fratres, filii generis Abraham, et qui in vobis timent Deum, vobis verbum salutis hujus missum est. Qui enim habitabant Jerusalem, et principes ejus, hunc ignorantes, et voces prophetarum, quæ per omne sabbatum leguntur, judicantes, impleverunt: et nullam causam mortis invenientes in eo, petierunt a Pilato, ut interficerent eum. Cumque consummassent omnia, quæ de eo scripta erant, deponentes eum de ligno, posuerunt eum in monumento. Deus vero suscitavit eum a mortuis tertio die: qui visus est per dies multos his, qui simul ascenderant cum eo de Galilæa in Jerusalem: qui usque nunc sunt testes ejus ad plebem. Et nos vobis annuntiamus eam, quæ ad patres nostros repromissio facta est: quoniam hanc Deus adimplevit filiis nostris, resuscitans Jesum, sicut et in Psalmo secundo scriptum est: Filius meus es tu: ego hodie genui te. Quod autem suscitavit eum a mortuis, amplius jam non reversurum in corruptionem, ita dixit, quia Dabo vobis sancta David fidelia. Ideoque et alias dicit: Non dabis Sanctum

FERIA TERTIA POST PASCHA.

tuum videre corruptionem. David enim, in sua generatione cum administrasset voluntati Dei, dormivit: et appositus est ad patres suos, et vidit corruptionem. Quem vero Deus suscitavit a mortuis, non vidit corruptionem. Notum igitur sit vobis, viri fratres, quia per hunc vobis remissio peccatorum annuntiatur, et ab omnibus, quibus non potuistis in lege Moysi justificari, in hoc omnis qui credit, justificatur. Videte ergo, ne superveniat vobis, quod dicitur est in Prophetis: Videte, contemptores, et admiramini, et disperdimini: quia opus operor ego in diebus vestris, opus quod non credetis, si quis enarraverit vobis.

Evangelium. S. Luc. xxiv 36.

STETIT Jesus in medio eorum, et dicit eis: Pax vobis: ego sum: nolite timere. Conturbati vero, et contriti, existimabant se spiritum videre. Et dixit eis: Quid turbati estis, et cogitationes ascendant in corda vestra? Videte manus meas, et pedes, quia ego ipse sum: palpare, et videte; quia spiritus carnem et ossa non habet, sicut me videtis habere. Et, cum hoc dixisset, ostendit eis manus et pedes. Adhuc autem illis non credentibus, et mirantibus præ gaudio, dixit: Habetis hic aliquid, quod manducetur? At illi obtulerunt ei partem piscis assi, et favum mellis. Et, cum manducasset coram eis, sumens reliquias, dedit eis. Et dixit ad eos: Hec

DOMINICA PRIMA POST PASCHA.

sunt verba, quæ locutus sum ad vos, cum adhuc essem vobiscum, quoniam necesse est impleri omnia, quæ scripta sunt in lege Moysi, et Prophetis, et Psalmis, de me. Tunc aperuit illis sensum, ut intelligerent Scripturas; et dixit eis, quoniam sic scriptum est; et sic oportebat Christum pati, et resurgere a mortuis tertia die; et prædicari, in nomine ejus, poenitentiam et remissionem peccatorum in omnes gentes, incipientibus ab Ierosolyma. Vos autem testes estis horum.

DOMINICA PRIMA POST PASCHA.

Collecta.

OMNIPOTENS Pater! qui Filium tuum unigenitum dedisti, ut pro peccatis nostris moreretur, et propter justificationem nostram resurgeret; concede, ut, abjecto malitiæ et nequitia fermento, in puritate vitæ et veritate semper tibi serviamus, per merita ejusdem Filii tui, Jesu Christi. Domini nostri. Amen.

Epistola. 1 S. Joan. v. 4.

OMNE, quod natum est ex Deo, vincit mundum: et hæc est victoria, quæ vincit mundum, fides nostra. Quis est, qui vincit

DOMINICA PRIMA POST PASCHA

mundum, nisi qui credit quoniam Jesus est Filius Dei? Illic est, qui venit per aquam et sanguinem, Jesus Christus; non in aqua solum, sed in aqua et sanguine. Et Spiritus est, qui testificatur, quoniam Christus est veritas; quoniam tres sunt, qui testimonium dant in Cælo; Pater, Verbum, et Spiritus Sanctus; et hi tres unum sunt. Et tres sunt, qui testimonium dant in terra; spiritus, et aqua, et sanguis; et hi tres unum sunt. Si testimonium hominum accipimus, testimonium Dei majus est, quoniam hoc est testimonium Dei, quod majus est, quoniam testificatus est de Filio suo. Qui credit in Filium Dei, habet testimonium Dei in se. Qui non credit in testimonium facit eum, quia non credit in testimonium quod testificatus est Deus de Filio suo. Et hoc est testimonium, quoniam vitam æternam dedit nobis Deus; et hæc vita in Filio eius est. Qui habet Filium, habet vitam; qui non habet Filium, vitam non habet.

Evangelium. S. Joan. xx. 19.

CUM sero esset die illo, una Sabbatorum, et fores essent clausæ, ubi erant discipuli congregati, propter metum Judæorum; venit Jesus, et stetit in medio; et dixit eis: Pax vobis! Et, cum hoc dixisset, ostendit eis manus et latus. Gavisus sunt ergo discipuli, viso Domino. Dixit ergo eis iterum: Pax vobis! Sicut misit me Pater, et ego mitto vos. Et hoc cum dixisset, insufflavit, et dixit eis: Accipite Spiritum Sanctum. Quorum remisistis peccata, re-

L 146

DOM. SECUNDA POST PASCHA.

mittuntur eis; et, quorum retinueritis, retenta sunt.

DOMINICA SECUNDA POST PASCHA.

Collecta.

OMNIPOTENS Deus, qui Filium tuum unigenitum dedisti, ut esset nobis et sacrificium pro peccato, et exemplum piæ vitæ; da, ut gratissimis mentibus illud ipsius inæstimabile in nos collatum beneficium accipiamus, vitæque illius sanctissimæ beata vestigia indesinenter sequi studeamus, per eundem Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen.

Epistola. 1 S. Pet. ii. 19.

HÆC est gratia, si, propter Dei conscientiam, sustinet quis tristitias, patiens injuste. Quæ enim est gloria, si peccantes, et colaphizati, suffertis: Sed si, bene facientes, patienter sustinetis, hæc est gratia apud Deum. In hoc enim vocati estis: quia et Christus passus est pro nobis, vobis relinquens exemplum, ut sequamini vestigia ejus: qui peccatum non fecit, nec inventus est dolus in ore ejus: qui, cum malediceretur, non maledicebat; cum pateretur, non comminabatur: tradebat autem iudicanti se injuste: qui peccata nostra ipse pertulit in corpore suo super lignum; ut, peccatis mortui justitiæ vivamus: cuius

11*

L

147

DOM. TERTIA POST PASCHA.
livore janati estis. Eratis enim sicut oves
errantes; sed conversi estis nunc ad Pasto-
rem et Episcopum animarum vestrarum.

Evangelium. S. Joan. x. 11.

DIXIT Jesus: Ego sum Pastor bonus. Bo-
nus Pastor animam suam dat pro ovibus suis.
Mercenarius autem, et qui non est Pastor,
cujus non sunt oves propriæ, videt lupum ve-
nientem, et dimittit oves, et fugit: et lupus
rapit et dispergit oves. Mercenarius autem
fugit, quia mercenarius est, et non perti-
net ad eum de ovibus. Ego sum Pastor
bonus: et cognosco oves meas, et cognoscunt
me. Sicut novit me Pater, et ego ag-
nosco Patrem: et animam meam pono pro
ovibus meis. Et alias oves habeo, quæ non
sunt ex hoc ovili: et illas oportet me ad-
ducere: et vocem meam audient; et fiet
unum ovile, et unus Pastor.

DOMINICA TERTIA POST PASCHA.

Collecta.

OMNIPOTENS Deus! qui in errore ver-
santibus veritatis tuæ lumen ostendis, ut in
justitiæ viam redeant; concede omnibus, qui
in Christianæ Religionis societatem admissi
sunt, ut ea omnia repudient quæ professio-
ni suæ adversantur; ea vero omnia, quæ illi
consentanea sunt, sectentur, per Dominum
nostrum, Jesum Christum. Amen.

L. 148

DOM. TERTIA POST PASCHA.

Epistola. 1 S. Pet. ii. 11.

CARISSIMI! obsecro vos, tanquam ad-
venas et peregrinos, abstinere vos a carnali-
bus desideriis, quæ militant adversus ani-
mam; conversationem vestram inter Gen-
tes habentes bonam; ut in eo, quod detrac-
tant de vobis, tanquam de malefactoribus,
ex bonis operibus vos considerantes, glori-
ficent Deum in die visitationis. Subjecti
igitur estote omni humanæ creaturæ propter
Deum: sive Regi, quasi præcellenti; sive
ducibus, tanquam ab eo missis ad vindic-
tam malefactorum, laudem vero honorum,
quia sic est voluntas Dei, ut, beneficientes,
obmutescere faciatis imprudentium homi-
num ignorantiam: quasi liberi, et non qua-
si velamen habentes malitiæ libertatem, sed
sicut servi Dei. Omnes honorate; frater-
nitatem diligite; Deum timete: Regem hon-
orificate.

Evangelium. S. Joan. xvi. 16.

DIXIT Jesus discipulis suis: Modicum,
et jam non videbitis me: et iterum mo-
dicum, et videbitis me; quia vado ad Pa-
trem. Dixerunt ergo ex discipulis ejus
ad invicem: Quid est hoc, quod dicit
vobis, Modicum, et non videbitis me: et
iterum modicum, et videbitis me; quia
vado ad Patrem? Dicebant ergo, Quid est
hoc, quod dicit modicum? Nescimus, quid
loquitur. Cognovit autem Jesus, quia vo-
lebant eum interrogare; et dixit eis; De
hoc queritis inter vos, quia dixi, modicum,
et non videbitis me; et iterum modicum,

149

DOM. QUARTA POST PASCHA.

et videbitis me? Amen, Amen, dico vobis, quia plorabitis et flebitis vos, mundus autem gaudebit. vos autem contristabimini; sed tristitia vestra vertetur in gaudium. Mulier, cum parit, tristitiam habet, quia venit hora ejus: cum autem pepererit puerum, jam non meminit pressuræ, propter gaudium, quia natus est homo in mundum. Et vos igitur nunc quidem tristitiam habetis: iterum autem videbo vos: et gaudebit cor vestrum: et gaudium vestrum nemo tollet a vobis.

DOMINICA QUARTA POST PASCHA.

Collecta.

OMNIPOTENS Deus! qui solus potes regere pervicaces hominum peccatorum voluntates et affectus; da populo tuo amare quod precipis, idque optare quod promittis: ut, inter varias multiplicesque mundi mutationes, corda nostra ibi stabiliter fixa sint, ubi gaudia vera reposita sunt; per Jesum Christum, Dominum nostrum. *Amen.*

Epistola. S. Jacob. i. 17.

OMNE datum optimum, et omne donum perfectum, desursum est, descendens a Patre luminum, apud quem non est transmutatio, nec vicissitudinis umbratio. Vo-

DOM. QUARTA POST PASCHA.

Intaric enim genuit nos verbo veritatis, ut simus initium aliquod creaturæ ejus. Scitis, fratres mei dilectissimi. Sit autem omnis homo velox ad audiendum, tardus autem ad loquendum, et tardus ad iram. Ira enim viri justitiam Dei non operatur. Propter quod, abicientes omnem immunditiam et abundantiam malitiæ, in mansuetudine suscipite insitum verbum, quod potest salvare animas vestras.

Evangelium. S. Joan. xvi. 5.

DIXIT Jesus discipulis suis: Nunc vado ad eum, qui misit me; et nemo ex vobis interrogat me, Quo vadis? Sed, quia hæc locutus sum vobis, tristitia implevit cor vestrum. Sed ego veritatem dico vobis: expedit vobis, ut ego vadam. Si enim non abiero, Paracletus non veniet ad vos: si autem abiero, mittam eum ad vos. Et, cum venerit ille, arguet mundum de peccato, et de justitia, et de judicio: de peccato quidem, quia non crediderunt in me: de justitia vero, quia ad Patrem vado, et jam non videbitis me: de judicio autem, quia princeps hujus mundi jam judicatus est. Adhuc habeo multa vobis dicere: sed non potestis portare modo. Cum autem venerit ille Spiritus veritatis, docebit vos omnem veritatem. Non enim loquetur a semet ipso: sed, quæcunque audiet, loquetur; et, quæ ventura sunt, annuntiabit vobis. Ille me glorificabit, quia de meo accipiet, et annuntiabit vobis. Omnia, quæcunque habet Pater, mea sunt.

DOM. QUINTA POST PASCHA.

Propterea dixi, quia de meo accipiet, et annuntiabit vobis.

DOMINICA QUINTA POST PASCHA.

Collecta.

DOMINE! a quo bona cuncta procedunt, largire nobis supplicibus famulis tuis, ut, quae vera sunt, ea, afflante sancto tuo Spiritu, cogitemus, et, te benigne regente, eadem praestemus, per Dominum nostrum, Jesum Christum. *Amen.*

Epistola. S. Jacob. i. 22.

ESTOTE factores verbi, et non auditores tantum, fallentes vosmet ipsos: quia, si quis auditor est verbi, et non factor, hic comparabitur viro consideranti vultum navitatis suae in speculo. Consideravit enim se, et abiit, et statim oblitus est, quavis fuerit. Qui autem perspexerit in legem perfectam libertatis, et permanserit in ea, non auditor obliviosus factus, sed factor operis; hic beatus in facto suo erit. Si quis autem putat se religiosum esse, non refrenans linguam suam, sed seducens cor suum; hujus vana est religio. Religio munda et immaculata apud Deum et Patrem haec est: visitare pupillos et viduas in tribulatione eorum; et immaculatum se custodire ab hoc saeculo.

DIES ASCENSIONIS DOMINI.

Evangelium. S. Joan. xvi. 23.

AMEN, amen, dico vobis: si quid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis. Usque modo non petistis quidquam in nomine meo. Petite; et accipietis; ut gaudium vestrum sit plenum. Haec in proverbii locutus sum vobis: venit hora, cum jam non in proverbii loquar vobis; sed palam de Patre annuntiabo vobis. In illo die, in nomine meo petetis; et non dico vobis quia ego rogabo Patrem de vobis: ipse enim Pater amat vos, quia vos me amastis, et credidistis, quia ego a Deo exivi. Exivi a Patre, et veni in mundum: iterum relinquo mundum, et vado ad Patrem. Dicunt et discipuli ejus: Ecce, nunc palam loqueris; et proverbium nullum dicis. Nunc scimus quia scis omnia: et non opus est tibi, ut quis te interroget. In hoc credimus quia a Deo existis. Respondit eis Jesus: Modo creditis? Ecce, venit hora, et jam venit, ut dispergamini unusquisque in propria, et me solum relinquantis: et non sum solus, quia Pater mecum est. Haec locutus sum vobis, ut in me pacem habeatis. In mundo pressuram habebitis: sed confidite: ego vici mundum.

DIES ASCENSIONIS DOMINI.

Collecta.

CONCEDE, quaesumus, omnipotens Deus: ut, qui Jesum Christum, Filium tuum uni-

DIES ASCENSIONIS DOMINI.

genitum, in cœlos ascendisse credimus ipsi quoque corda ac mente illuc ascendimus, et cum eo in perpetuum habitemus, qui vivit et regnat una tecum, et cum Spiritu Sancto, unus Deus, in sæcula sæculorum. Amen.

Pro Epistola. Act. i. 1.

PRIMUM sermonem feci de omnibus, o Theophile, quæ cepit Jesus facere et docere usque in diem, qua, præcipientis Apostolis per Spiritum Sanctum, quos elegerat, assumptus est: quibus et præbuit seipsum vivum post passionem suam, in multis argumentis, per dies quadraginta apprensus eis, et loquens de regno Dei. Et convalescens, præcepit eis ab Ierosolymis ne discederent, sed expectarent promissionem Patris, quam audistis (inquit) per os meum; qui Joannes quidem baptizavit aqua; vos autem baptizabimini Spiritu Sancto, non post multos hos dies. Igitur, qui conveniant, interrogabant eum, dicentes: Domine, si in tempore hoc restitues regnum Israel? Dixit autem eis: Non est vestrum nosse tempora, vel momenta, quæ Pater posuit in sua potestate: sed accipietis virtutem supervenientis Spiritus Sancti in vos: et eritis mihi testes in Jerusalem, et in omni Judæa, et Samaria, et usque ad ultimum terræ. Et, cum hæc dixisset, videntibus illis, elevatus est: et nubes suscepit eum ab oculis

DOMINICA POST ASCENSIONEM.

eorum. Cumque intuerentur in cœlum euntem illum, ecce, duo viri astiterunt iuxta illos in vestibus albis, qui et dixerunt: Viri Galilæi, quid statis aspicientes in cœlum? Hic Jesus, qui assumptus est a vobis in cœlum, sic veniet, quemadmodum vidistis eum euntem in cœlum.

Evangelium. S. Marc. xvi. 14.

NOVISSIME, recumbentibus illis undecim apparuit; et exprobravit incredulitatem eorum, et duritiam cordis; quia iis, qui viderant eum resurrexisse, non crediderunt. Et dixit eis: Euntes in mundum universum, prædicate Evangelium omni creaturæ. Qui crediderit, et baptizatus fuerit, salvus erit: qui vero non crediderit, condemnabitur. Signa autem eos, qui crediderint, hæc sequentur. In nomine meo dæmonia ejicient: linguis loquentur novis: serpentes tollent; et, si mortiferum quid biberint, non eis nocebit: super ægros manus imponent; et bene habebunt. Et Dominus quidem Jesus, postquam locutus est eis, assumptus est in cœlum, et sedet a dextris Dei. Illi autem, perfecti, prædicaverunt ubique; Domino cooperante, et sermonem confirmante, sequentibus signis.

DOMINICA POST ASCENSIONEM

Collecta.

DEUS, Rex gloriæ! qui Jesum Christum, Filium tuum unigenitum, cum ingenti tri

DOMINICA POST ASCENSIONEM.

Umpho in regnum tuum cœleste exaltasti; nos omni consolatione destitutos, quæsumus ne relinque: sed Sanctum tuum Spiritum mitte nobis, qui nos consoletur, quique nos evehat ad eandem gloriam, ad quam prior ascendit Servator noster, Christus, qui vivit et regnat una tecum, et cum Spiritu Sancto, unus Deus, in sæcula sæculorum. Amen.

Epistola. 1 S. Pet. iv. 7.

OMNIUM finis appropinquavit. Estote itaque prudentes; et vigilate in orationibus: ante omnia autem, mutuam in vobismet ipsis caritatem continuam habentes, quia caritas operit multitudinem peccatorum: hospitales invicem sine murmuratione; unusquisque, sicut accepit gratiam, in alterutrum illam administrantes, sicut boni dispensatores multiformis gratiæ Dei. Si quis loquitur, quasi sermones Dei: si quis ministrat, tanquam ex virtute, quam administrat Deus; ut in omnibus honorificetur Deus, per Jesum Christum, cui est gloria, et imperium in sæcula sæculorum. Amen.

Evangelium. S. Joau. xv. 26.

CUM venerit Paracletus, quem ego mittam vobis a Patre, Spiritum veritatis, qui a Patre procedit; ille testimonium perhibebit de me: et vos testimonium perhibebitis, quia ab initio mecum estis. Hæc locutus sum vobis, ut non scandalizemini.

DIES PENTECOSTES.

Absque synagogis facient vos: sed venit hora, ut omnis, qui interficit vos, arbitretur obsequium se præstare Deo. Et hæc facient vobis, quia non noverunt Patrem, neque me. Sed hæc locutus sum vobis, ut cum venerit hora, eorum reminiscamini, quia ego dixi vobis.

DIES PENTECOSTES.

Collecta.

DEUS! qui (quasi hoc tempore) fidelis populi tui corda docuisti, Sancti Spiritus tui lumine in eos immisso; da nobis, per eundem Spiritum, in omnibus recta sapere, et in ejus sancta consolatione semper lætari, per merita Jesu Christi, Servatoris nostri, qui vivit et regnat tecum, in unitate ejusdem Spiritus, unus Deus, in sæcula sæculorum. Amen.

Pro Epistola. Act. ii. 1.

CUM complerentur dies Pentecostes, erant omnes pariter in eodem loco: et factus est repente de cælo sonus, tanquam advenientis spiritus vehementis; et replevit totam domum, ubi erant sedentes. Et apparuerunt illis dispertitæ linguæ, tanquam ignis; seditque supra singulos eorum.

DIES PENTECOSTES.

Et repleti sunt omnes Spiritu Sancto; et cœperunt loqui variis linguis, prout Spiritus dabat eloqui illis. Erant autem in Jerusalem habitantes Judæi, viri religiosi, ex omni natione quæ sub cœlo est. Facta autem hac voce, convenit multitudo; et mente confusa est; quoniam audiebat unusquisque lingua sua illos loquentes. Stupébant autem omnes, et mirabantur, dicentes: Nonne, ecce, omnes isti, qui loquuntur, Galilæi sunt? et quomodo nos audivimus unusquisque linguam nostram, in qua nati sumus? Parthi, et Medi, et Elamitæ, et qui habitant Mesopotamiam, Judæam, et Cappadociam, Pontum, et Asiam, Phrygiam, et Pamphyliam, Ægyptum, et partes Libyæ, quæ est circa Cyrenen, et advenæ Romani, Judæi quoque, et proselyti, Cretes, et Arabes; audivimus eos loquentes nostris linguis magnalia Dei.

Evangelium. S. Joan. xiv. 15.

JESUS dixit discipulis suis: Si diligitis me, mandata mea servate. Et ego rogabo Patrem; et alium Paracletum dabit vobis, ut maneat vobiscum in æternum, Spiritum veritatis, quem mundus non potest accipere; quia non videt eum, nec scit eum. Vos autem cognoscetis eum; quia apud vos manebit, et in vobis erit. Non relinquam vos orphanos: veniam ad vos. Adhuc modicum, et mundus me jam non videt; vos autem videtis me; quia ego vivo, et vos vivetis. In illo die vos cognoscetis, quia ego sum in Patre meo, et vos in me, et ego in vobis. Qui habet mandata mea, et servat ea, ille est, qui diligit me.

DIES PENTECOSTES.

Qui autem diligit me, diligetur a Patre meo: et ego diligam eum, et manifestabo ei meipsum. Dicit ei Judas, (non ille Iscariotes:) Domine, quid factum est, quia manifestaturus es nobis teipsum, et non mundo? Respondit Jesus, et dixit ei: Si quis diligit me, sermonem meum servabit; et Pater meus diliget eum. Et ad eum veniemus, et mansionem apud eum faciemus. Qui non diligit me, sermones meos non servat. Et sermonem quem audistis, non est meus, sed ejus qui misit me, Patris. Hæc locutus sum vobis, apud vos manens. Paracletus autem Spiritus Sanctus, quem mittet Pater in nomine meo, ille vos docebit omnia; et suggeret vobis omnia, quæcumque dixero vobis. Pacem relinquo vobis: pacem meam do vobis: non, quomodo mundus dat, ego do vobis. Non turbetur cor vestrum, neque formidet. Audistis, quia ego dixi vobis, Vado, et venio ad vos. Si diligeretis me, gauderetis utique, quia vado ad Patrem; quia Pater major est me. Et nunc dixi vobis priusquam fiat; ut, cum factum fuerit, credatis. Jam non multa loquar vobiscum. Venit enim princeps mundi hujus; et in me non habet quidquam. Sed, ut cognoscat mundus quia diligo Patrem, et, sicut mandatum dedit mihi Pater, sic facio.

FERIA SECUNDA POST
PENTECOSTEN.

Collecta.

DEUS! qui (quasi hoc tempore) fidelis populi tui corda docuisti. Sancti Spiritus tui lumine in eos inmisso: da nobis, per eundem Spiritum, in omnibus recta sapere, et in ejus sancta consolatione semper lactari, per merita Jesu Christi, Servatoris nostri, qui vivit et regnat tecum, in unitate ejusdem Spiritus, unus Deus, in sæcula sæculorum.
Amen.

Pro Epistola. Act. x. 34.

APERIENS autem Petrus os suum, dixit: In veritate comperi, quia non est personarum acceptor Deus; sed in omni gente, qui timet eum, et operatur justitiam, acceptus est illi. Verbum misit Deus filiis Israel, annuntians pacem per Jesum Christum: (hic est omnium Dominus.) Vos scitis, quod factum est verbum per universam Judæam, incipiens enim a Galilæa, post baptismum, quod prædicavit Joannes, Jesum a Nazareth: quomodo unxit eum Deus Spiritu Sancto et virtute; qui pertransiit bene faciendo, et sanando omnes oppressos a Diabolo; quoniam Deus erat cum illo. Et nos sumus testes omnium, quæ fecit in regione Judæorum, et Jerusalem; quem occiderunt suspendentes in ligno. Hunc Deus

FERIA SEC. POST PENTECOSTEN.

suscitavit tertia die; et dedit eum manifestum fieri, non omni populo, sed testibus præordinatis a Deo, nobis, qui manucavimus et bibimus cum illo, postquam resurrexit a mortuis. Et præcepit nobis prædicare populo, et testificari, quia ipse est, qui constitutus est a Deo iudex vivorum et mortuorum. Huic omnes Prophete testimonium perhibent, remissionem peccatorum accipere, per nomen ejus, omnes qui credunt in eum. Adhuc loquente Petro verba hæc, cecidit Spiritus Sanctus super omnes, qui audiebant verbum. Et obstupuerunt ex circumcisione fideles, qui venerant cum Petro; quia et in nationes gratia Spiritus Sancti effusa est. Audiebant enim illos loquentes linguis, et magnificantes Deum. Tunc respondit Petrus, Numquid aquam quis prohibere potest, ut non baptizentur hi, qui Spiritum Sanctum acceperunt, sicut et nos? Et jussit eos baptizari in nomine Domini Jesu Christi. Tunc rogaverunt eum, ut maneret apud eos aliquot diebus.

Evangelium. S. Joan. iii. 16.

SIC Deus dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret; ut omnis, qui credit in eum, non pereat, sed habeat vitam æternam. Non enim misit Deus Filium suum in mundum, ut judicet mundum; sed ut salvetur mundus per ipsum. Qui credit in eum, non judicatur; qui autem non credit, jam judicatus est, quia non credidit in nomine unigeniti Filii Dei. Hoc est autem judicium; quia lux venit in mundum, et dilexerunt homines magis tenebras, quam lucem; erant enim eorum mala opera.

FERIA TERT. POST PENTECOST.

Omnis enim, qui male agit, odit lucem; et non venit ad lucem, ut non arguantur opera ejus. Qui autem facit veritatem, venit ad lucem, ut manifestetur opera ejus, quia in Deo sunt facta.

FERIA TERTIA POST PENTECOSTEN

Collecta.

DEUS! qui (quasi hoc tempore) fidelis populi tui corda docuisti, Sancti Spiritus tui lumine in eos immisso; da nobis, per eundem Spiritum, in omnibus recta sapere, et in ejus sancta consolatione semper lætari, per merita Jesu Christi, Servatoris nostri, qui vivit et regnat tecum, in unitate ejusdem Spiritus, unus Deus, in sæcula sæculorum. *Amen.*

Pro Epistola. Act. viii. 14.

CUM audissent Apostoli, qui erant in Ierosolymis, quod recepisset Samaria verbum Dei, miserunt ad eos Petrum et Joannem. Qui cum venissent, oraverunt pro ipsis, ut acciperent Spiritum Sanctum. Nondum enim in quemquam eorum venerat; sed baptizati tantum erant in nomine Domini Jesu. Tunc imponebant manus super illos; et accipiebant Spiritum Sanctum.

Evangelium. S. Joan. x. 1.

AMEN, amen, dico vobis: qui non intrat per ostium in ovile ovium, sed ascendit

L 162

DOMINICA TRINITATIS.

aliunde, ille fur est, et latro. Qui autem intrat per ostium, pastor est ovium. Huic ostiarius aperit; et oves vocem ejus audiunt: et proprias oves vocat nominatim, et educit eas. Et, cum proprias oves emiseric, ante eas vadit: et oves illum sequuntur, quia sciunt vocem ejus. Alienum autem non sequuntur: sed ruginunt ab eo; quia non noverunt vocem alienorum. Hoc proverbium dixit eis Jesus. Illi autem non cognoverunt quid loqueretur eis. Dixit ergo eis iterum Jesus: Amen, amen, dico vobis, quia ego sum ostium ovium. Omnes, quotquot venerunt, fures sunt, et latrones: et non audierunt eos oves. Ego sum ostium. Per me si quis introierit, salvabitur et ingredietur, et egredietur, et pascua inveniet. Fur non venit, nisi ut furetur, et mactet, et perdat. Ego veni, ut vitam habeant, et abundantius habeant.

DOMINICA TRINITATIS.

Collecta.

OMNIPOTENS et æterne Deus! qui oobis famulis tuis gratiam largitus es, ut, veræ fidei confessione, Trinitatis æternæ gloriam agnosceremus, et in divinæ Majestatis potentia Unitatem veneremur; quæsumus ut, in ejusdem fidei firmitate tuo beneficis permanentes, ab omnibus adversis nos immunes semper præstare velis, qui vivis et regnas, unus Deus, in sæcula sæculorum.

Amen.

12*

L

163

DOMINICA TRINITATIS

Pro Epistola. Apocal. iv. 1.

POST hæc vidi; et ecce ostium apertum in cælo. Et vox prima, quam audivi, tanquam tubæ loquentis mecum, dicens, Ascende huc; et ostendam tibi, quæ oportet fieri post hæc. Et statim fui in spiritu; et, ecce, sedes erat posita in cælo, et supra sedem sedens. Et qui sedebat, similis erat aspectui lapidis iaspidis et sardinis. Et iris erat in circuitu sedis, similis visioni smaragdinae. Et, in circuitu sedis, sedilia viginti quatuor: et, super thronos, viginti quatuor seniores sedentes, circumamicti vestimentis albis; et in capitibus eorum coronæ aureæ. Et de throno procedebant fulgura, et voces, et tonitrua: et septem lampades ardentes ante thronum, quæ sunt septem spiritus Dei. Et in conspectu sedis, tanquam mare vitreum, simile crystallo; et in medio sedis, et, in circuitu sedis, quatuor animalia plena oculis ante et retro. Et animal primum, simile leoni; et secundum animal, simile vitulo; et tertium animal, habens faciem quasi hominis; et quartum animal, simile aquilæ volanti. Et quatuor animalia, singula eorum habebant alas senas; et in circuitu et intus plena sunt oculis; et requiem non habebant die ac nocte, dicentia, Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus omnipotens, qui erat, et qui est, et qui venturus est. Et, cum darent illa animalia gloriam et honorem et benedictionem sedenti super thronum, viventi

L 164

DOMINICA TRINITATIS.

in sæcula sæculorum, procidebant viginti quatuor seniores ante sedentem in throno; et adorabant viventem in sæcula sæculorum: et mittebant coronas suas ante thronum, dicentes: Dignus es, Domine, Deus noster, accipere gloriam, et honorem, et virtutem; quia tu creasti omnia: et propter voluntatem tuam erant et creata sunt.

Evangelium. S. Joan. iii. 1.

ERAT homo ex Phariseis, Nicodemus nomine, princeps Judæorum. Hic venit ad Jesum nocte, et dixit ei: Rabbi scimus quia a Deo venisti magister. Nemo enim potest hæc signa facere, quæ tu facis, nisi fuerit Deus cum eo. Respondit Jesus, et dixit ei: Amen, amen, dico tibi, nisi quis natus fuerit denuo, non potest videre regnum Dei. Dicit ad eum Nicodemus: Quomodo potest homo nasci, cum sit senex? Numquid potest in ventrem matris suæ iterum introire, et renasci? Respondit Jesus: Amen, amen, dico tibi, nisi quis renatus fuerit ex aqua et Spiritu Sancto, non potest introire in regnum Dei. Quod natum est ex carne, caro est: et quod natum est ex spiritu, spiritus est. Non uireris, quia dixi tibi: Oportet vos nasci deo. Spiritus, ubi vult, spirat; et vocem ejus audis; sed nescis unde veniat, aut quo vadat: sic est omnis, qui natus est ex spiritu. Respondit Nicodemus, et dixit ei: Quomodo possunt hæc fieri? Respondit Jesus, et dixit ei: Tu es magister in Israel, et hæc ignoras? Amen, amen, dico tibi, quia, quod scimus, loquimur; et, quod vidimus, testamur; et testimo-

165

DOM. PRIMA POST TRINITATEM.

anum nostrum non accipitis. Si terrena dixi vobis, et non creditis; quomodo, si dixerō vobis cœlestia, credetis? Et nemo ascendit in cœlum, nisi qui descendit de cœlo, Filius hominis, qui est in cœlo. Et, sicut Moyses exaltavit serpentem in deserto, ita ex altari oportet Filium hominis: ut omnis, qui credit in ipsum, non pereat, sed habeat vitam æternam.

DOMINICA PRIMA POST
TRINITATEM.

Collecta.

DEUS, omnium in te confidentium fortitudo! precibus nostris propitijs adesto; et, quia sine te nihil boni præstare potest humana infirmitas, gratiæ tuæ auxilium nobis largire, ut, in exsequendis mandatis tuis, et voluntate et factis tibi accepti simus, per Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen.

Epistola. 1 S. Joan. iv. 7.

CARISSIMI! diligamus nos invicem; quia caritas ex Deo est. Et omnis, qui diligit, ex Deo natus est, et cognoscit Deum. Qui non diligit, non novit Deum, quoniam Deus caritas est. In hoc apparuit caritas Dei in nobis, quoniam Filium suum uni-

DOM. PRIMA POST TRINITATEM.

genitum misit Deus in mundum, ut vivamus per eum. In hoc est caritas; non quasi nos dilexerimus Deum, sed quoniam ille prior dilexit nos, et misit Filium suum, propitiationem pro peccatis nostris. Carissimi! si sic Deus dilexit nos; et nos debemus alterutrum diligere. Deum nemo vidit unquam. Si diligamus invicem, Deus in nobis manet; et caritas ejus in nobis perfecta est. In hoc cognoscimus, quoniam in eo manemus, et ipse in nobis, quoniam de Spiritu sancto suo dedit nobis. Et nos vidimus, et testificamur, quoniam Pater misit Filium suum, Salvatorem mundi. Quisquis confessus fuerit quoniam Jesus est Filius Dei, Deus in eo manet, et ipse in Deo. Et nos cognovimus, et credidimus caritati, quam habet Deus in nobis. Deus caritas est; et qui manet in caritate, in Deo manet, et Deus in eo. In hoc perfecta est caritas Dei nobiscum, ut fiduciam habeamus in die judicii: quia, sicut ille est, et nos sumus in hoc mundo. Timor non est in caritate; sed perfecta caritas foras mittit timorem, quoniam timor pœnam habet; qui autem timet, non est perfectus in caritate. Nos ergo diligamus Deum, quoniam Deus prior dilexit nos. Si quis dixerit, quoniam Diligo Deum, et fratrem suum oderit, mendax est. Qui enim non diligit fratrem suum, quem videt Deum, quem non videt, quomodo potest diligere? Et hoc mandatum habemus a Deo, ut, qui diligit Deum, diliget et fratrem suum.

DOM. PRIMA POST TRINITATEM.

Evangelium. S. Luc. xvi. 19.

HOMO quidam erat dives, qui induebatur purpura et bysso, et epulabatur quoti die splendide. Et erat quidam mendicus, nomine Lazarus, qui jacebat ad januam ejus, ulceribus plenus, cupiens saturari de micis, quæ cadebant de mensa divitis; et nemo illi dabat: sed et canes veniebant, et lingebant ulcera ejus. Factum est autem, ut moreretur mendicus, et portaretur ab Angelis in sinum Abraham. Mortuus est autem et dives, et sepultus est in inferno. Elevans autem oculos suos, cum esset in tormentis, vidit Abraham a longe, et Lazarum in sinu ejus: et ipse clamans dixit: Pater Abraham! miserere mei; et mitte Lazarum, ut intingat extremum digiti sui in aquam, ut refrigeret linguam meam, quia crucior in hac flamma. Et dixit illi Abraham: Fili, recordare, quia recepisti bona in vita tua, et Lazarus similiter mala: nunc autem hic consolatur; tu vero cruciaris. Et, in his omnibus, inter vos et vos, chaos magnum firmatum est; ut hi, qui volunt hinc transire ad vos, non possint, neque inde huc transire. Et ait, Rogo ergo te, pater, ut mittas eum in domum patris mei: habeo enim quinque fratres; ut testetur illis, ne et ipsi veniant in hunc locum tormentorum. Et ait illi Abraham: Habent Moysen et prophetas; audiant illos. At ille dixit: Non, pater Abraham! sed, si quis ex mortuis veritatem ad eos, penitentiam accipit.

DOM. SECUNDA POST TRINITATEM.

Ait autem illi: Si Moysen et Prophetas non audiunt, neque, si quis ex mortuis resurrexerit, credent.

DOMINICA SECUNDA POST TRINITATEM.

Collecta.

DOMINE! qui eos semper juvas ac dirigis, quos in constanti tui timore et amore instituere dignaris; custodi nos, quæsumus, sub bonæ tuæ providentiæ tutela; sanctique tui nominis timore pariter et amore fac nos habere perpetuum, per Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen.

Epistola. 1S. Joan. iii. 13.

NOLITE mirari, fratres, si odit vos mundus. Nos scimus, quoniam translati sumus de morte ad vitam, quoniam diligimus fratres. Qui non diligit, manet in morte. Omnis, qui odit fratrem suum, homicida est. Et scitis, quoniam omnis homicida non habet vitam æternam in seinet ipso manentem. In hoc cognovimus caritatem Dei, quoniam ille animam suam pro nobis posuit: et nos debemus pro fratribus animas ponere. Qui habuerit substantiam hujus mundi et viderit fratrem suum necessitatem habere, et

DOM. SECUNDA POST TRINITA.

clausit viscera sua ab eo, quomodo caritas Dei manet in eo? Filioli mei, non diligamus verbo, neque lingua, sed opere et veritate. In hoc cognoscimus, quoniam ex veritate sumus: et in conspectu ejus suadebimus corda nostra: quoniam, si reprehenderit nos cor nostrum, major est Deus corde nostro, et novit omnia. Carissimi! si cor nostrum non reprehenderit nos, fiduciam habemus ad Deum. Et, quicquid petierimus, accipiemus ab eo; quoniam mandata ejus custodimus, et ea, quae sunt placita coram eo, facimus. Et hoc est mandatum ejus; ut credamus in nomine Filii ejus, Jesu Christi; et diligamus alterutrum, sicut dedit mandatum nobis. Et, qui servat mandata ejus, in illo manet; et ipse in eo: et in hoc scimus quoniam manet in nobis, de spiritu quem dedit nobis.

Evangelium. S. Luc. xiv. 16.

HOMO quidam fecit cenam magnam; et vocavit multos. Et misit servum suum hora cenae, dicere invitatis, ut venirent, quia jam parata sunt omnia. Et ceperunt omnes simul excusare. Primus dixit ei: Villam emi, et necesse habeo exire, et videre illam. Rogote, habe me excusatum. Et alter dixit: Juga boum emi quinque; et eo probare illa. Rogote, habe me excusatum. Et alius dixit: Uxorem duxi; et ideo non possum venire. Et reversus servus nuntiavit haec domino suo. Tunc iratus paterfamilias dixit servo suo: Exi cito in plateas et vicos civitatis: et pauperes, ac debiles, et caecos, et claudos, introduc huc. Et ait servus: Domine, factum est ut im-

DOM. TERTIA POST TRINITATEM.

perasti; et adhuc locus est. Et ait dominus servo: Exi in vias, et sepes: et compelle intrare, ut impleatur domus mea. Dico autem vobis, quod nemo virorum illorum, qui vocati sunt, gustabit cenam meam.

DOMINICA TERTIA POST TRINITATEM.

Collecta.
QUAESUMUS, Domine! ut nos clementer exaudias, et ut nobis, quibus tibi supplicandi sincerum affectum ingenarasti, potentis tuae defensionis, in periculis ac rebus adversis omnibus, auxilium pariter atque consolationem indulgeas, per Jesum Christum, Dominum nostrum. *Amen.*

Epistola. 1 S. Pet. v. 5.

ADOLESCENTES! subditi estote senioribus. Omnes autem invicem humilitatem insinuate, quia Deus superbis resistit, humilibus autem dat gratiam. Humiliamini igitur sub potenti manu Dei, ut vos exaltet in tempore visitationis: omnem sollicitudinem vestram projicientes in eum; quoniam ipsi cura est de vobis. Sobrii estote, et vigilate; quia adversarius vester Diabolus, tanquam leo rugiens, circuit, quaerens, quem devoret. Cui resistite, fortes in fide: scientes eandem passionem ei, quae in mundo est, vestrae fraternitati fieri. Deus autem omnis gratiae, qui vocavit nos in certam suam gloriam in Christo Jesu, modi-

DOM. QUARTA POST TRINITA.

cum passus ipse perficiet. confirmabit, so-
lidabitque. Ipsi gloria et imperium in sae-
cula seculorum. Amen.

Evangelium. S. Luc. xv. 1.

ERANT autem appropinquantes ei publi-
cani, et peccatores, ut audirent illum. Et
murmurabant Pharisei et Scribae, dicentes,
quia hic peccatores recipit, et manducat
cum illis. Et ait ad illos parabolam istam,
dicens: Quis ex vobis homo, qui habet cen-
tum oves; et si perdidit unam ex illis,
nonne dimittit nonaginta novem in deserto,
et vadit ad illam quae perierat, donec inve-
niat eam? Et, cum invenerit eam, imponit
in humeros suos gaudens. et veniens do-
mum, convocat amicos et vicinos, dicens
illis: Congratulamini mihi, quia inveni
ovem meam, quae perierat. Dico vobis,
quod ita gaudium erit in caelo super uno
peccatore poenitentiam agente, quam super
nonaginta novem justis, qui non indigent
poenitentia. Aut quae mulier, habens drach-
mas decem, si perdidit drachmam unam,
nonne accendit lucernam, et everrit domum,
et quaerit diligenter, donec inveniat eam?
Et, cum invenerit, convocat amicas et vi-
cinas, dicens: Congratulamini mihi, quia
inveni drachmam, quam perdideram. Ita
dico vobis, gaudium erit coram Angelis Dei,
super uno peccatore poenitentiam agente.

DOMINICA QUARTA POST
TRINITATEM.

Collecta.

PROTECTOR omnium in te confidentium,
Deus! sine quo nihil est validum, nihi

DOM. QUARTA POST TRINITA.

sanctum; adauge et multiplica super nos
misericordiam tuam, ut, te rectore, te duce,
sic transeamus per bona temporalia, ut non
amittamus aeterna. Haec concede, o Pater
caelestis! propter Jesum Christum, Domi-
num nostrum. Amen.

Epistola. Rom. viii. 18.

EXISTIMO, quod non sunt condignae
passiones hujus temporis, ad futuram glo-
riam, quae revelabitur in nobis. Nam ex-
pectatio creature revelationem filiorum
Dei expectat. Vanitati enim creatura sub-
jecta est, non volens, sed propter eum, qui
subjecit eam in spe: quia et ipsa creatura
liberabitur a servitute corruptionis in li-
bertatem gloriae filiorum Dei. Scimus enim,
quod omnis creatura ingemiscit, et parturit
usque adhuc. Non solum autem illa; sed
et nos ipsi, primitias spiritus habentes, et
ipsi intra nos gemimus, adoptionem filiorum
Dei expectantes. redemptionem corporis
nostri.

Evangelium. S. Luc. vi. 36.

ESTOTE ergo misericordes, sicut et Pater
vester misericors est. Nolite iudicare, et
non judicabimini. Nolite condemnare, et
non condemnabimini. Dimittite, et dimit-
tentini. Date, et dabitur vobis: mensuram
bonam, et confertam, et coegitatum, et super-
affluentem, dabunt in sinu vestrum. Ea-
dem quippe mensura, qua mensi fueritis,
remetietur vobis. Dicebat autem illis et
similitudinem: Numquid potest caecus cae-
cum ducere? Nonne ambo in foveam cadunt?

DOMIN. QUINT. POST TRIN.

Non est discipulus supra magistrum: perfectus autem omnis erit, si sit sicut magister eius. Quid autem vides festucam in oculo fratris tui; trabem autem, quæ in oculo tuo est, non consideras? Aut quomodo potes dicere fratri tuo: Frater, sine ejiciam festucam de oculo tuo; ipse in oculo tuo trabem non videns? Hypocrita! ejice primum trabem de oculo tuo: et tunc perspicies, ut educas festucam de oculo fratris tui.

DOMINICA QUINTA POST
TRINITATEM.

Collecta.

DA nobis, quæsumus, Domine! ut hujus mundi cursus ita pacifice tua gubernatione dirigatur, ut Ecclesia tua tibi alacriter in pia quiete famuletur, per Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen.

Epistola. 1 S. Pet. iii. 8.

OMNES unanimes, compatiētes, fraternitatis amatores, misericordes, modesti, et humiles; non reddentes malum pro malo, nec maledictum pro maledicto, sed, e contrario, benedicentes; quia in hoc vocati estis, ut benedictionem hereditate possideatis. Qui enim vult vitam diligere, et dies videre bonos, coerceat linguam suam a malo; et labia ejus ne loquantur dolum: declinet a malo, et faciat bonum: inquirat pacem, et sequatur eam; quia oculi Domini super justos, et aures ejus in preces

DOM. QUINTA POST TRINITATEM.

eorum; vultus autem Domini super facientes mala. Et quis est, qui vobis noceat, si boni æmulatori fueritis? Sed, et si quid putimini propter justitiam, beati. Timorem autem eorum ne timueritis; et non conturbemini. Dominum autem Christum sanctificate in cordibus vestris.

Evangelium. S. Luc. v. 1.

FACTUM est, cum turbæ irruerent in eum, ut audirent verbum Dei, et ipse stabat secus stagnum Genesareth: et vidit duas naves stantes secus stagnum: piscatores autem descenderant, et lavabant retia. Ascendens autem in unam navem, quæ erat Simonis, rogavit eum a terra reducere pessillum. Et sedens docebat de navicula turbas. Ut cessavit autem loqui, dixit ad Simonem: Duc in altum, et laxate retia vestra in capturam. Et respondens Simon dixit illi: Præceptor, per totam noctem laborantes, nihil cepimus: in verbo autem tuo, laxabo rete. Et, cum hoc fecissent, concluderunt piscium multitudinem copiosam: rumpebatur autem rete eorum. Et annuerunt sociis, qui erant in alia navi, ut vellent, et adjuvarent eos. Et venerunt, et impleverunt ambas naviculas, ita ut pæne mergerentur. Quod cum videret Simon Petrus, procidit ad genua Jesu, dicens: Exi a me, quia homo peccator sum, Domine. Stupor enim circumdederat eum, et omnes qui cum illo erant, in captura piscium et Joannem, filios Zebedæi, qui erant socii Simonis. Et ait ad Simonem Jesus: Noli

DOMIN. SEXT. POST TRIN.

amere: ex hoc jam homines eris capiens.
Et, subductis ad terram navibus, relictis
omnibus, secuti sunt eum.

DOMINICA SEXTA POST TRINIT.

Collecta.

DEUS! qui diligentibus te superantia cap-
tum humanum boua præparasti; tam exi-
mium tui amorem cordibus nostris infunde,
ut, te super omnia diligentes, promissiones
tuas, quæ omne desiderium excedunt, con-
sequamur, per Jesum Christum, Dominum
nostrum. *Amen.*

Epistola. Rom. vi. 3.

AN ignoratis, fratres, quia quicumque bap-
tizati sumus in Christo Jesu, in morte ip-
sius baptizati sumus: Consepulti enim su-
mus cum illo, per baptismum, in mortem;
ut, quomodo Christus surrexit a mortuis
per gloriam Patris, ita et nos in novitate
vitæ ambulemus. Si enim complantati faci-
ti sumus similitudini mortis ejus: simul et
resurrectionis erimus. Hoc scientes, quia
vetus homo noster simul crucifixus est, ut
destruatur corpus peccati, ut ultra non
serviamus peccato. Qui enim mortuus est,
justificatus est a peccato. Si autem mortui
sumus cum Christo, credimus quia etiam
simul vivemus cum Christo: scientes quod
Christus, resurgens ex mortuis, jam non

DOMIN. SEXTA POST TRINIT.

moritur: mors illi ultra non dominabitur.
Quod enim mortuus est, peccato mortuus
est semel: quod autem vivit, vivit Deo. Ita
et vos existimate, vos mortuos quidem esse
peccato, viventes autem Deo, in Christo
Jesu, Domino nostro.

Evangelium. S. Matth. v. 20.

DICO enim vobis, quia, nisi abundaverit
justitia vestra plus quam scribarum et
Pharisæorum, non intrabitis in regnum cœ-
lorum. Audistis, quia dictum est antiquis,
Non occides: qui autem occiderit, reus
erit judicio. Ego autem dico vobis, quia
omnis, qui irascitur fratri suo, reus erit
judicio. Qui autem dixerit fratri suo, Ra-
ca, reus erit concilio. Qui autem dixerit,
Fatue, reus erit Gehennæ ignis. Si ergo
offers munus tuum ad altare, et ibi recor-
datus fueris quia frater tuus habet aliquid
adversum te; relinque ibi munus tuum ante
altare; et vade prius reconciliari fratri
tuo: et tunc veniens, offers munus tuum.
Esto consentiens adversario tuo cito, dum
es in via cum eo; ne forte tradat te adver-
sarius judici, et judex tradat te ministro,
et in carcerem mittaris. Amen, dico tibi
non exibis inde, donec reddas novissimum
quadrantem

DOMINICA SEPTIMA POST
TRINITATEM.

Collecta.

DEUS virtutum et omnis fortitudinis, bonorum omnium auctor et largitor! cordibus nostris amorem nominis tui insere: veræ religionis incrementum in nobis promove: iis quæ bona sunt, nos innutri: et innutritos clementissime custodi, per Jesum Christum, Dominum nostrum. *Amen.*

Epistola. Rom. vi. 19.

HUMANUM dico, propter infirmitatem carnis vestræ. Sicut enim exhibuistis membra vestra servire immunditiæ, et iniquitati ad iniquitatem; ita nunc exhibete membra vestra servire justitiæ, in sanctificationem. Cum enim servi essetis peccati, liberi facti estis justitiæ. Quem ergo fructum habuistis tunc in illis, in quibus nunc erubescitis? Nam finis illorum mors est. Nunc vero liberati a peccato, servi autem facti Deo, habetis fructum vestrum in sanctificationem, finem vero vitam æternam. Stipendia enim peccati mors. Gratia autem Dei, vita æterna, in Christo Jesu, Domino nostro.

Evangelium. S. Marc. viii. 1.

IN diebus illis, cum turba multa esset, nec haberent quod manducarent; convocatis discipulis, ait illis Jesus: Misereor super turbam: quia, ecce, jam triduo sustentent me, nec habent quod manducent. Et.

DOMIN. OCTAVA POST TRIN.

si dimisero eos jejunos in domum suam, deficient in via: quidam enim ex eis de longe venerunt. Et responderunt ei discipuli sui: Unde illos quis poterit hic saturare panibus in solitudine? Et interrogavit eos: Quot panes habetis? Qui dixerunt, Septem. Et præcepit turbæ discumbere super terram. Et accipiens septem panes, gratias agens, fregit; et dabat discipulis suis, ut apponerent: et apposuerunt turbæ. Et habebant pisciculos paucos: et ipsos benedixit, et jussit apponi. Et manducaverunt, et saturati sunt; et sustulerunt quod superfuat de fragmentis, septem sportas. Erant autem, qui manducaverant, quasi quatuor millia: et dimisit eos.

DOMINICA OCTAVA POST
TRINITATEM.

Collecta.

DEUS! cujus nunquam deficiens providentia cuncta moderatur tam in cælo quam in terra; te supplices rogamus, ut noxia omnia a nobis avertas, et omnia profutura nobis largiaris, per Jesum Christum, Dominum nostrum. *Amen.*

Epistola. Rom. viii. 12.

FRATRES! debitores sumus; non carni, ut secundum carnem vivamus. Si enim secundum carnem vixeritis, moriemini. Si autem spiritu facta carnis mortificaveritis, vivetis. Quicumque enim spiritu Dei agun-

DOMIN. NONA POST TRIN.

tor, si sunt filii Dei. Non enim accepistis spiritum servitutis iterum in timore: sed accepistis spiritum adoptionis filiorum Dei, in quo clamamus, Abba, (Pater.) Ipse enim spiritus testimonium reddit spiritui nostro, quod sumus filii Dei. Si autem filii; et hæredes; hæredes quidem Dei, cohæredes autem Christi; si tamen compatimur, ut et conglorificemur.

Evangelium. S. Matth. vii. 15.

ATTENDITE a falsis prophetis, qui veniunt ad vos in vestimentis ovium, intrinsecus autem sunt lupi rapaces. A fructibus eorum cognoscetis eos. Numquid de spinis colligunt uvas, aut de tribulis ficus? Sic omnis arbor bona fructus bonos facit; mala autem arbor malos fructus facit. Non potest arbor bona malos fructus facere, neque arbor mala bonos fructus facere. Omnis arbor, quæ non facit fructum bonum, excidetur, et in ignem mittetur. Igitur ex fructibus eorum cognoscetis eos. Non omnis, qui dicit mihi, Domine, Domine, intrabit in regnum cælorum; sed qui facit voluntatem Patris mei, qui in cælis est.

DOMINICA NONA POST
TRINITATEM.

Collecta.

LARGIRE nobis, quæsumus, Domine, spiritum, cujus ope recta omnia semper et

DOMIN. NONA POST TRIN.

comitare et agere possimus; ut, qui, sine te, nihil recti facere possumus, per te iuxta voluntatem tuam vivere valeamus, per Jesum Christum Dominum nostrum. Amen.

Epistola. I Cor. x. 1.

NOLO vos ignorare, fratres, quoniam patres nostri omnes sub nube fuerunt, et omnes mare transierunt. Et omnes in Moyse baptizati sunt in nube et in mari; et omnes eandem escam spiritalem manducaverunt; et omnes eundem potum spiritalem biberunt. (Bibebant enim de spiritali, consequente eos, petra: petra autem erat Christus.) Sed non in pluribus eorum bene placitum est Deo: nam prostrati sunt in deserto. Hæc autem in figura facta sunt nostri, ut non simus concupiscentes malorum, sicut et illi concupierunt. Neque idololatræ efficiamini, sicut quidam ex ipsis quemadmodum scriptum est: Sedit populus manducare et bibere; et surrexerunt ludere. Neque fornicemur, sicut quidam ex ipsis fornicati sunt, et ceciderunt una die viginti tria millia. Neque tentemus Christum, sicut quidam eorum tentaverunt, et a serpentibus perierunt. Neque murmuraveritis, sicut quidam eorum murmuraverunt, et perierunt ab exterminatore. Hæc autem omnia in figura continebant illis: scripta autem sunt ad correptionem nostram, in quos fines sæculorum devenerunt. Itaque, qui se existimat stare, videat na

DOMI. NONA POST TRIN.

cadat. Tentatio vos non apprehendit, nisi humana. Fidelis autem Deus est, qui non patietur vos tentari, supra id quod potestis: sed faciet etiam cum tentatione proventum, ut possitis sustinere.

Evangelium. S. Luc. xvi. 1.

DICEBAT Jesus ad discipulos suos: Homo quidam erat dives, qui habebat villicum: et hic diffamatus est apud illum, quasi dissipasset bona ipsius. Et vocavit illum, et ait illi: Quid hoc audio de te? Redde rationem villicationis tuæ: jam enim non poteris villicare. Ait autem villicus intra se: Quid faciam, quia dominus meus aufert a me villicationem? Fodere non valeo; mendicare erubescio. Scio, quid faciam; ut, cum amotus fuero a villicatione, recipiant me in domos suas. Convocatis itaque singulis debitoribus domini sui, dicebat primo, Quantum debes domino meo? At ille dixit, Centum cados olei. Dixitque illi, Accipe cautionem tuam; et sede cito; scribe quinquaginta. Deinde alii dixit: Tu, vero, quantum debes? Qui ait, Centum coros tritici. Ait illi, Accipe literas tuas, et scribe octoginta. Et laudavit dominus villicum iniquitatis; quis prudenter fecisset: quia filii hujus sæculi prudentiores filiis lucis in generatione sua sunt. Et ego vobis dico, facite vobis amicos de mammona iniquitatis; ut, cum defeceritis, recipiant vos in æterna tabernacula.

DOMIN. DECIMA POST TRIN.

Collecta.

PATEANT aures misericordiæ tuæ, Domine, precibus supplicantium famulorum tuorum: et, ut petita consequantur, fac eos, quæ tibi grata sint, postulare, per Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen.

Epistola. I Cor. xii. 1.

DE spiritualibus, nolo vos ignorare, fratres. Scitis, quoniam, cum gentes essetis, ad simulacra muta prout ducebamini euntes. Ideo notum vobis facio, quod nemo, in spiritu Dei loquens, dicit anathema Jesu. Et nemo potest dicere, Dominus Jesus, nisi in Spiritu Sancto. Divisiones vero gratiarum sunt; idem autem Spiritus; et divisiones ministratioonum sunt; idem autem Dominus; et divisiones operationum sunt; idem vero Deus, qui operatur omnia in omnibus. Unicuique autem datur manifestatio spiritus ad utilitatem. Alii quidem per spiritum datur sermo sapientiæ, alii autem sermo scientiæ secundum eundem spiritum: alteri fides in eodem spiritu; alii gratia sanctorum in uno spiritu; alii operatio virtutum, alii prophetia, alii discretio spirituum, alii genera linguarum, alii interpretatio sermonum. Hæc autem omnia operatur unus atque idem Spiritus, dividens singulis, prout vult.

DOM. UNDECIMA POST TRINI.

Evangelium. S. Luc. xix. 41.

ET, ut appropinquavit, videns civitatem, flevit super illam, dicens, quia, Si cognovisses et tu, et quidem in hac die tua, quæ ad pacem tibi, nunc autem abscondita sunt ab oculis tuis. Quia venient dies in te; et circumdabunt te inimici tui vallo; et circumdabunt te, et coangustabunt te undique. Et ad terram prosternent te, et filios tuos qui in te sunt: et non relinquent in te lapidem super lapidem, eo quod non cognoveris tempus visitationis tuæ. Et ingressus in templum, cœpit ejicere vendentes in illo et ementes, dicens illis: Scriptum est, quia domus mea domus orationis est. Vos autem fecistis illam speluncam latronum. Et erat docens quotidie in templo.

DOMINICA UNDECIMA POST TRINITATEM.

Collecta.

O DEUS! qui omnipotentem virtutem tuam parcendo maxime et miserendo manifestas; eam nobis gratiæ tuæ mensuram clementer impertire, qua nos, in mandatis tuis graviter ambulantes, tuas promissiones (utcunque immeriti) consequamur, et cœlestis tui thesauri fiamus participes, per Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen.

Epistola. I Cor. xv. 1.

NOTUM vobis facio, fratres Evangelium

DOM. UNDECIMA POST TRIN.

quod prædicavi vobis, quod et accepistis, in quo et statis, per quod et salvamini; qua ratione prædicaverim vobis, si tenetis, nisi frustra credidistis. Tradidi enim vobis imprimis, quod et accepi: quoniam Christus mortuus est pro peccatis nostris secundum Scripturas: et quia sepultus est, et quia resurrexit tertia die secundum Scripturas: et quia visus est Cephæ; et, post hoc, undecimo. Deinde visus est plusquam quingentis fratribus simul; ex quibus multi manent usque adhuc; quidam autem dormierunt. Deinde visus est Jacobo; deinde Apostolis omnibus. Novissime autem omnium, tanquam abortivo, visus est et mihi. Ego enim sum minimus Apostolorum; quia non sum dignus vocari Apostolus, quoniam persecutus sum Ecclesiam Dei. Gratia autem Dei, sum id, quod sum; et gratia ejus in me vacua non fuit: sed abundantius illis omnibus laboravi: non ego autem, sed gratia Dei mecum. Sive enim ego, sive illi; sic prædicamus, et sic credidistis.

Evangelium. S. Luc. xviii. 9.

DIXIT Jesus ad quosdam, qui in se confidebant, tanquam justis, et aspernabantur cæteros, parabolam istam. Duo homines ascenderunt in templum, ut orarent; unus Pharisæus, et alter publicanus. Pharisæus stans, hæc apud se orabat: Deus! gratias ago tibi, quia non sum, sicut cæteri hominum, raptores, injusti, adulteri, velut etiam hic publicanus. Jejuno his in Sabbato: decimas do omnium, quæ possideo. Et publi-

DOM. DUODEC. POST TRIN.

canus, a longe stans, nolebat nec oculos ad cælum levare: sed percutiebat pectus suum, dicens, Deus! propitius esto mihi peccatori. Dico vobis, descendit hic justificatus in domum suam ab illo; quia omnis, qui se exultat, humiliabitur: et qui se humiliat, exaltabitur.

DOMINICA DUODECIMA POST TRINITATEM.

Collecta.

OMNIPOTENS, aeternè Deus! qui semper promptior es ad exaudiendum, quam nos ad orandum; quique plura largiri soles, quam vel petimus vel meremur; effunde super nos abundantiam misericordiæ tuæ; ea nobis condonans, quæ conscia mente formidamus; eaque concedens, quæ nec precibus quidem rogare digni sumus, nisi per merita et mediationem Filii tui, Domini nostri, Jesu Christi. Amen.

Epistola. 2 Cor. iii. 4.

FIDUCIAM talem habemus per Christum ad Deum; non quod simus sufficientes cogitare aliquid a nobis, quasi ex nobis: sed sufficientia nostra ex Deo est, qui et idoneos nos fecit ministros Novi Testamenti, non

DOM. DUODEC. POST TRIN.

litera, sed spiritu. Litera enim occidit: spiritus autem vivificat. Quod si ministratio mortis, literis deformata in lapidibus, fuit in gloria, ita ut non possent intendere filii Israel in faciem Moysi propter gloriam vultus ejus, quæ evacuatur; quomodo non magis ministratio spiritus erit in gloria? Nam si ministratio damnationis gloria est; multo magis abundat ministerium justitiæ in gloria.

Evangelium. S. Marc. vii. 31.

ITERUM exiens Jesus de finibus Tyri, venit per Sidonem ad mare Galilææ, inter medios fines Decapoleos: et adducunt ei surdum et mutum: et deprecabantur eum, ut imponat illi manum. Et apprehendens eum de turba seorsum, misit digitos suos in aurículas ejus; et exspuens, tetigit linguam ejus: et suspiciens in cælum, ingemuit; et ait illi Ephphetha, quod est, Adaperire. Et statim apertæ sunt aures ejus; et solutum est vinculum linguæ ejus: et loquebatur recte. Et præcepit illis, ne cui dicerent. Quanto autem eis præcipiebat, tanto magis prædicabant; et eo amplius admirabantur, dicentes, Bene omnia fecit: et surdos fecit audire, et mutos loqui.

DOMINICA DECIMA TERTIA POST
TRINITATEM.

Collecta.

OMNIPOTENS et misericors Deus! cu-
jus beneficentia sola sit, ut fideles tui digne
et laudabiliter tibi serviant; da (quæsumus)
ita nos fideliter in hac vita tuo cultui ope-
ram navare, ut tandem promissiones tuas
cælestes consequi valeamus, per merita
Jesu Christi, Domini nostri. *Amen.*

Epistola. Galat. iii. 16.

ABRAHÆ dictæ sunt promissiones, et
semini ejus. Non dicit, Et seminibus, qua-
si in multis; sed, quasi in uno: Et semini
tuo, qui est Christus. Hoc autem dico;
testamentum, confirmatum a Deo, quæ post
quadringentos et triginta annos facta est
lex, non irritum facit, ad evacuandam pro-
missionem. Nam, si ex lege hæreditas,
jam non ex promissione. Abrahæ autem
per reprobationem donavit Deus. Quid
igitur lex? Propter transgressiones posita
est, donec veniret semen, cui promiserat,
ordinata per angelos in manu mediatoris.
Mediator autem unus non est: Deus autem
unus est. Lex ergo adversus promissa Dei?
Absit. Si enim data esset lex, quæ posset
vivificare, vere ex lege esset justitia. Sed
concluserit Scriptura omnia sub peccato, ut
promissio ex fide Jesu Christi daretur cre-
dentibus.

DOM. DEC. TERT. POST TRIN.

Evangelium. S. Luc. x. 23.

BEATI oculi, qui vident, quæ vos videtis.
Dico enim vobis, quod multi prophætæ et
reges voluerunt videre quæ vos videtis; et
non viderunt; et audire quæ auditis; et non
audierunt. Et, ecce, quidam legisperitus
irrexit, tentans illum, et dicens, Magister
quid faciendo, vitam æternam possidebo?
At ille dixit ad eum: In lege quid scriptum
est? Quomodo legis? Ille respondens dixit,
Diliges Dominum Deum tuum ex toto cor-
de tuo, et ex tota anima tua, et ex omni-
bus viribus tuis, et ex omni mente tua; et
proximum tuum, sicut teipsum. Dixitque
illi: Recte respondisti: hoc fac; et vives.
Ille autem, volens justificare seipsum, di-
xit ad Jesum: Et quis est meus proximus?
Suscipiens autem Jesus, dixit: Homo qui-
dam descendebat ab Jerusalem, in Jericho,
et incidit in latrones, qui etiam despoliave-
runt eum; et, plagis impositis, abierunt,
semimortuo relicto. Accidit autem ut sa-
cerdos quidam descenderet eadem via; et,
viso illo, præterivit. Similiter et Levita,
cum esset secus locum, et videret eum, per-
transivit. Samaritanus autem quidam, iter
faciens, venit secus eum; et, videns eum,
misericordia motus est. Et appropinquans,
alligavit vulnera ejus, infundens oleum et
vinum; et imponens illum in jumentum
suum, duxit in stabulum, et curam ejus
egit. Et altera die protulit duos denarios,
et dedit stabulario; et ait: Curam illius ha-
be; et, quodcumque supererogaveris, ego,
cum rediero, reddam tibi. Quis horum
trium videtur tibi proximus fuisse illi qui

DOM. DECIM. QUAR. POST TRIN.
incidit in latrones? At ille dixit, Qui fecit
misericordiam in illum. Et ait illi Jesus:
Vade, et tu fac similiter.

DOMINICA DECIMA QUARTA POST
TRINITATEM.

Collecta.

OMNIPOTENS, aeternae Deus! da nobis
fidei, spei, et caritatis incrementa; atque,
ut ea, quae promittis, assequi valeamus,
fac ea nos amare quae praecipis, per Jesum
Christum, Dominum nostrum. Amen

Epistola. Gal. v. 16.

DICO autem: Spiritu ambulate, et desi-
deria carnis non perficietis. Caro enim
concupiscit adversus spiritum; spiritus au-
tem adversus carnem: haec enim sibi invi-
cem adversantur: ut non, quaecunque vul-
tis, illa faciatis. Quod si spiritu ducimini,
non estis sub lege. Manifesta sunt autem
opera carnis; quae sunt fornicatio, immun-
ditia, impudicitia, luxuria, idolorum servi-
tus, veneficia, inimicitiae, contentiones,
aemulationes, irae, rixae, dissensiones, sectae,
invidiae, homicidia, ebrietates, comissatio-
nes, et his similia: quae praedico vobis, sic-
ut praedixi, quoniam qui talia agunt, reg-
num Dei non consequentur. Fructus autem
spiritus est caritas, gaudium, pax, patien-
tia, benignitas, bonitas, longanimitas, man-
suetudo, fides, modestia, continentia, casti-
tas. Adversus hujusmodi non est lex. Qui

DOM. DECIM. QUIN. POST TRIN.
autem sunt, Christi, carnem suam crucifixe-
runt, cum vitiiis et concupiscentiis.

Evangelium. S. Luc. xvii. 11.

ET factum est, dum iret in Jerusalem,
transibat per medium Samariam et Gali-
laeam. Et, cum ingrederetur quoddam
castellum, occurrent ei decem viii lepro-
si, qui steterunt a longe, et levaverunt vo-
cem, dicentes, Jesu, praceptor, miserere
nostri. Quos ut vidit, dixit: Ite, ostendite
vos sacerdotibus. Et factum est, dum irent,
mundati sunt. Unus autem ex illis, ut vi-
dit quia mundatus est, regressus est, cum
magna voce magnificans Deum; et cecidit
in faciem ante pedes ejus, gratias agens: et
hic erat Samaritanus. Respondens autem
Jesus, dixit: Nonne decem mundati sunt?
et novem ubi sunt? Non est inventus, qui
rediret, et daret gloriam Deo, nisi hic aie-
nigena. Et ait illi, Surge; vade; quia
fides tua te salvum fecit.

DOMINICA DECIMA QUINTA POST
TRINITATEM.

Collecta.

ECCLESIAM tuam, quaesumus, Domine,
perpetua tua misericordia custodi: et (quo-
niam, sine ope tua, non potest quin labatur

DOM. DECIM. QUIN. POST TRIN.

humana fragilitas) præsentī tuo numine nos ab omni noxa tuos præstare digneris, et ad ea omnia benigne dirigere. quæ æternæ nostræ salutī conducant, per Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen.

Epistola. Gal. vi. 11.

VIDE TE, qualibus literis scripsi vobis mea manu. Quicumque enim volunt placere in carne, hi cogunt vos circumcidi, tantum ut crucis Christi persecutionem non patiantur. Neque enim, qui circumciduntur, legem custodiunt: sed volunt vos circumcidi, ut in carne vestra gloriantur. Mihi autem absit gloriari, nisi in cruce Domini nostri Jesu Christi, per quem mihi mundus crucifixus est, et ego mundo. In Christo enim Jesu, neque circumcisio aliquid valet, neque præputium, sed nova creatura. Et quicumque hanc regulam secuti fuerint, pax super illos, et misericordia, et super Israel Dei. De cætero nemo mihi molestus sit. Ego enim stigmata Domini Jesu in corpore meo porto. Gratia Domini nostri Jesu Christi cum spiritu vestro, fratres. Amen.

Evangelium. S. Matth. vi. 24.

NEMO potest duobus dominis servire; aut enim unum odio habebit, et alterum diliget; aut unum sustinebit, et alterum contemnet. Non potestis Deo servire, et mammonæ. Ideo dico vobis, ne solliciti sitis animæ vestræ, quid manducetis; neque corpori vestro, quid induamini. Nonne anima plus est quam esca, et corpus plus quam vestimentum? Respicite volatilia cæli, quoniam non serunt, neque metunt,

DOM. DEC. SEXTA POST TRIN.

neque congregant in horrea: et Pater vester celestis pascit illa. Nonne vos magis pluris estis illis? Quis autem vestrum, cogitans, potest adjicere ad staturam suam cubitum unum? Et de vestimento, quid solliciti estis? Considerate lilia agri, quomodo crescunt: non laborant, neque nent. Dico autem vobis, quoniam nec Salomon, in omni gloria sua, coopertus est sicut unum ex istis. Si autem fœnum agri, quod hodie est, et cras in clibanum mittitur, Deus sic vestit, quanto magis vos, modica fidei? Nolite ergo solliciti esse, dicentes, Quid manducabimus? aut Quid bibemus? aut Quo operiemur? Hæc enim omnia gentes inquirunt. Scit enim Pater vester, quia his omnibus indigetis. Quærite ergo primum regnum Dei, et justitiam ejus; et hæc omnia adjicientur vobis. Nolite ergo solliciti esse in crastinum: crastinus enim dies sollicitus erit sibi ipsi. Sufficit diei malitia sua.

DOMINICA DECIMA SEXTA
POST TRINITATEM.

Collecta.

ECCLESIAM tuam, Domine, perpetua tua misericordia puram tutamque præstet: et (quia, sine ope tua, non potest salva consistere) tua illam benignitas, præsensque auxi-

DOM. DEC. SEXTA POST. TRIN.
lum, semper custodiat, per Jesum Chris-
tum, Dominum nostrum. Amen.

Epistola. Ephes. iii. 13.

PETO, ne deficiatis in tribulationibus meis pro vobis; quæ est gloria vestra. Illius rei gratia, flecto genua mea ad Patrem Domini nostri Jesu Christi, ex quo omnis paternitas in cælis et in terra nominatur; ut det vobis, secundum divitias gloriæ suæ, virtute corroborari per Spiritum ejus in interiorem hominem, Christum habitare per fidem in cordibus vestris: in caritate radicati et fundati, ut possitis comprehendere cum omnibus sanctis, quæ sit latitudo, et longitudo, et sublimitas, et profundum; scire etiam supereminentem scientiæ caritatem Christi, ut impleamini in omnem plenitudinem Dei. Et autem, qui potens est omnia facere superabundanter quam petimus aut intelligimus, secundum virtutem quæ operatur in nobis, ipsi gloria in Ecclesia, et in Christo Jesu, in omnes generationes sæculi sæculorum. Amen.

Evangelium. S. Luc. vii. 11.

Et factum est: deinceps ibat [Jesus] in civitatem, quæ vocatur Naim; et ibant cum eo discipuli ejus, et turba copiosa. Cum autem appropinquaret portæ civitatis, ecce, defunctus efferebatur, filius unicus matris suæ: et hæc vidua erat: et turba civitatis multa cum illa. Quam cum vidisset Dominus, misericordia motus super eam, dixit illi: Non flere. Et accessit, et tetigit lo-

L 104

DOM. DEC. SEPTIMA POST TRIN.
culum; (hi autem qui portabant, steterunt) et ait: Adolescens, tibi dico, surge. Et resedit, qui erat mortuus, et cœpit loqui. Et dedit illum matri suæ. Accepit autem omnes timor: et magnificabant Deum, dicentes, quia Propheta magnus surrexit in nobis; et quia Deus visitavit plebem suam. Et exiit hic sermo in universam Judæam de eo. et in omnem circa regionem.

DOMINICA DECIMA SEPTIMA
POST TRINITATEM.

Collecta

TUA nos, Domine, semper gratia præveniat et sequatur, adeoque bonis omnibus operibus, jugiter intentos efficiat, per Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen.

Epistola. Ephes. iv. 1.

OBSECRE itaque vos ego vincitus in Domino, ut digne ambuletis vocatione, qua vocati estis, cum omni humilitate et mansuetudine, cum omni patientia, supportantes invicem in caritate, solliciti servare unitatem spiritus in vinculo pacis. Unum corpus, et unus spiritus, sicut vocati estis in una spe vocationis vestræ: unus Dominus, una fides, unum baptisma. Unus Deus et Pater omnium, qui est super omnes, et per omnia, et in omnibus nobis.

11*

L

105

DOM. DEC. OCTAVA POST TRIN

Evangelium. S. Luc. xiv. 1.

FACTUM est: cum intraret Jesus in domum cujusdam principis Pharisæorum Sabbatho manducare panem, et ipsi observabant eum. Et, ecce, homo quidam hydropicus erat ante illum. Et respondens Jesus dixit ad legisperitos, et Pharisæos, dicens, Si licet Sabbatho curare? At illi tacuerunt. Ipse vero apprehensum sanavit eum, ac dimisit. Et respondens ad illos, dixit: Cujus vestrum asinus aut bos in puteum cadet, et non continuo extrahet illum die Sabbathi? Et non poterant ad hæc respondere illi. Dicebat autem et ad invitatos parabolam, intendens quomodo primos accubitus eligerent, dicens ad illos: Cum invitatus fueris ad nuptias, non discumbas in primo loco, ne forte honoratio te sit invitatus ab illo; et veniens is, qui te et illum vocavit, dicat tibi, Da huic locum; et tunc incipias cum rubore novissimum locum tenere. Sed, cum vocatus fueris, vade, recumbe in novissimo loco: ut, cum venerit qui te invitavit, dicat tibi, Amice, ascende superius. Tunc erit tibi gloria coram simul discumbentibus: quia omnis, qui se exaltat, humiliabitur; et qui se humiliat, exaltabitur.

DOMINICA DECIMA OCTAVA
POST TRINITATEM.

Collecta.

GRATIAM eam populo tuo concede, quaesumus, Domine, qua mundi, carnis, et Diaboli tentationibus resistere, et te, solum ve-

L 196

DOM. DEC. OCTAVA POST TRIN.
rum Deum, puro affectu puraque mente sectari possit, per Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen.

Epistola. 1 Cor. i. 4.

GRATIAS ago Deo meo semper pro vobis, in gratia Dei, quæ data est vobis in Christo Jesu, quod in omnibus facti estis divites in illo, in omni verbo, et in omni scientia (sicut testimonium Christi confirmatum est in vobis), ita ut nihil vobis desit in ulla gratia, expectantibus revelationem Domini nostri Jesu Christi, qui et confirmabit vos usque in finem sine crimine, in die adventus Domini nostri, Jesu Christi.

Evangelium. S. Matt. xxii. 34.

PHARISÆI autem, audientes quod silentium imposuisset Sadducæis, convenerunt in unum: et interrogavit eum unus ex eis, legis doctor, tentans eum: Magister, quod est mandatum magnum in Lege? Ait illi Jesus: Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, et in tota anima tua, et in tota mente tua. Hoc est maximum et primum mandatum. Secundum autem simile est huic: Diliges proximum tuum sicut teipsum. In his duobus mandatis tota Lex pendet, et Propheta. Congregatis autem Pharisæis, interrogavit eos Jesus, dicens: Quid vobis videtur de Christo? Cujus filius est? Dicunt ei, David. Ait illis: Quomodo ergo David in spiritu vocat eum Dominum, dicens, Dixit Dominus Domino meo, Sede a dextris meis, donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum? Si ergo David

197

DOM. DEC. NONA POST TRIN.

vocat eum Dominum, quomodo filius ejus est? Et nemo poterat ei respondere verbum: neque ausus fuit quisquam ex illa die eum amplius interrogare.

DOMINICA DECIMA NONA
POST TRINITATEM.

Collecta.

DEUS Optime Maxime! te supplices precamur, ut (quoniam, sine tua ope, tibi placere nequimus) Sanctus tuus Spiritus in omnibus corda nostra dirigat ac moderetur, per Jesum Christum, Dominum nostrum.
Amen.

Epistola. Ephes. iv. 17.

HOC igitur dico, et testificor in Domino, ut jam non ambuletis, sicut et Gentes ambulavit in vanitate sensus sui, tenebris obscuratum habentes intellectum, alienati a vita Dei, per ignorantiam quæ est in illis, propter cæcitate[m] cordis ipsorum; qui, desperantes, semet ipsos tradiderunt impudicitia[e], in operationem immunditiæ omnis, in avaritiam. Vos autem non ita didicistis Christum; si tamen illum audistis, et in ipso edocti estis, sicut est veritas in Jesu, deponere vos, secundum pristinam conversationem, veterem hominem, qui corrumpitur secundum desideria erroris. Renovamini autem spiritu mentis vestræ: et induite novum hominem, qui secundum Deum creatus est in justitia, et sanctitate veritatis. Propter quod, deponentes mendacium,

DOM. DEC. NONA POST TRIN.

loquimini veritatem unusquisque cum proximo suo; quoniam sumus invicem membra. Irascimini, et nolite peccare: sol non occidat super iracundiam vestram: nolite locum dare Diabolo. Qui furabatur, jam non furetur: magis autem laboret operando manibus suis quod bonum est, ut habeat unde tribuat necessitatem patienti. Omnis sermo malus ex ore vestro non procedat; sed, si quis bonus ad ædificationem fidei, ut det gratiam audientibus. Et nolite contristare Spiritum Sanctum Dei, in quo signati estis in diem redemptionis. Omnis amaritudo, et ira, et indignatio, et clamor, et blasphemia, tollatur a vobis, cum omni malitia. Estote autem invicem benigni, misericordes, donantes invicem, sicut et Deus in Christo donavit vobis.

Evangelium. S. Matt. ix. 1.

ASCENDENS Jesus in naviculam, transfretavit; et venit in civitatem suam. Et, ecce, offerebant ei paralyticum jacentem in lecto. Et videns Jesus fidem illorum, dixit paralytico: Confide, fili: remittuntur tibi peccata tua. Et, ecce, quidam de Scribis dixerunt intra se, Hic blasphemiat. Et cum vidisset Jesus cogitationes eorum, dixit: Ut quid cogitatis mala in cordibus vestris? Quid est facilius dicere, Dimittuntur tibi peccata tua; an dicere, Surge, et ambula: Ut autem sciat, quia Filius hominis habet potestatem in terra dimittendi peccata; tunc ait paralytico: Surge; tolle lectum tuum; et vade in domum tuam. Et surrexit, et abiit in domum suam. Videntes autem turbæ timeverunt, et glorificaverunt

DOM. VIGESIMA POST TRIN.

Deum, qui dedit potestatem talem hominibus.

DOMINICA VIGESIMA
POST TRINITATEM

Collecta.

OMNIPOTENS ac summe misericors Deus! pro solita tua clementia et benignitate, ab omnibus quæ nocere possint, nos defendas, quæsumus; ut, mente pariter et corpore parati, ea, quæ fieri vis, alacriter exsequamur, per Jesum Christum, Dominum nostrum. *Amen.*

Epistola. Ephes. v. 15.

VIDETE itaque, fratres, quomodo caute ambuletis, non quasi insipientes, sed ut sapientes; redimentes tempus, quoniam dies mali sunt. Propterea nolite fieri imprudentes, sed intelligentes quæ sit voluntas Dei. Et nolite inebriari vino, in quo est luxuria; sed impleamini Spiritu Sancto; loquentes vobismet ipsis in psalmis et hymnis, et canticis spiritualibus; cantantes et psallentes in cordibus vestris Domino; gratias agentes semper pro omnibus, in nomine Domini nostri, Jesu Christi, Deo et Patri; subjecti invicem, in timore Christi.

Evangelium. S. Matt. xxii. 1.

RESPONDENS Jesus, dixit iterum in parabolis eis, dicens: Simile factum est regnum cælorum homini regi, qui fecit nup-

DOM. VIGESIMA POST TRIN.

tias filio suo, et misit servos suos vocare invitatos ad nuptias; et volebant venire. Iterum misit alios servos, dicens, Dicite invitatis, Ecce, prandium meum paravi: tauri mei, et altitia occisa sunt, et omnia parata. Venite ad nuptias. Illi autem neglexerunt; et abierunt, alius in villam suam, alius vero ad negotiationem suam; reliqui vero tenuerunt servos ejus, et contumeliis affectos occiderunt. Rex autem, cum audisset, iratus est; et, missis exercitibus suis, perdidit homicidas illos; et civitatem illorum succendit. Tunc ait servis suis: Nuptiæ quidem paratæ sunt: sed, qui invitati erant, non fuerunt digni. Ite ergo ad exitus viarum: et, quoscunque inveneritis, vocate ad nuptias. Et egressi servi ejus in vias, congregaverunt omnes, quos invenerunt, malos et bonos: et impletæ sunt nuptiæ discumbentium. Intravit autem rex, ut videret discumbentes: et vidit ibi hominem non vestitum veste nuptiali. Et ait illi: Amice, quomodo huc intrasti, non habens vestem nuptialem? At ille obmutuit. Tunc dixit rex ministris: Ligatis manibus et pedibus ejus, mittite eum in tenebras exteriores: ibi erit fletus et stridor dentium. Multi enim sunt vocati, pauci vero electi.

DOMINICA VIGESIMA PRIMA
POST TRINITATEM.

Collecta.

LARGIRE, quæsumus, misericors Domine, fidelibus tuis veniam ac pacem, ut, ab omnibus peccatis mundati, secura tibi mente deserviant, per Jesum Christum, Dominum nostrum. *Amen.*

Epistola. Ephes. vi. 10.

DE cætero, fratres, confortamini in Domino, et in potentia virtutis ejus. Induite vos armaturam Dei, ut possitis stare adversus insidias Diaboli; quoniam non est nobis collectatio adversus carnem et sanguinem, sed adversus principes et potestates, adversus mundi rectores tenebrarum harum, contra spiritualia nequitiae in cælestibus. Propterea accipite armaturam Dei, ut possitis resistere in die malo, et in omnibus perfecti stare. State ergo succincti lumbos vestros in veritate, et induti loriceam justitiae, et calceati pedes in præparatione Evangelii pacis: in omnibus surmentes scutum fidei, in quo possitis omnia tela nequissimi ignea extinguere. Et galeam salutis assunite: et gladium spiritus, (quod est verbum Dei) per omnem orationem et obsecrationem orantes omni tempore in spiritu: et in ipso vigilantes in omni instantia, et obsecratione pro omnibus sanctis; et pro me, ut detur mihi sermo in apertione oris mei cum fiducia, notum facere mysterium Evangelii: pro quo legatione fungor in ca-

DOM. VIGESIMA SEC. POST TRIN.
tena, ita ut in ipso audeam, prout oportet me, loqui.

Evangelium. S. Joan. iv. 46.

ERAT quidam regulus, cujus filius infirmabatur Capharnaum. Ille cum audisset quia Jesus adveniret a Judæa in Galilæam, abiit ad eum: et rogabat eum, ut descenderet, et sanaret filium ejus: incipiebat enim mori. Dixit ergo Jesus ad eum: Nisi signa et prodigia videritis, non credetis. Dicit ad eum regulus: Domine, descende, priusquam moriatur filius meus. Dicit ei Jesus: Vade: filius tuus vivit. Credidit homo sermoni, quem dixit ei Jesus, et ibat. Jam autem eo descendente, servi occurrerunt ei, et nuntiaverunt dicentes quia filius ejus viveret. Interrogabat ergo horam ab eis, in qua melius habuerit: et dixerunt ei, quia Heri hora septima reliquit eum febris. Cognovit ergo pater, quia illa hora erat, in qua dixit ei Jesus, Filius tuus vivit. Et credidit ipse, et domus ejus tota. Hoc iterum secundum signum fecit Jesus, cum venisset a Judæa in Galilæam.

DOMINICA VIGESIMA SECUNDA
POST TRINITATEM.

Collecta.

ECCLESIAM, familiam tuam, quæsumus, Domine, in continua pietate custodi: ut ab

DOM. VIGESIMA SEC. POST TRIN.

omnibus adversis, te protegente, immunis sit, et ad tibi serviendum in bonis operibus devoto affectu applicata, ad tui nominis gloriam, per Jesum Christum, Dominum nostrum. *Amen.*

Epistola. Philip. 1. 3.

GRATIAS ago Deo meo in omni memoria vestri, (semper in cunctis orationibus meis, pro omnibus vobis, cum gaudio deprecationem faciens) super communicatione vestra in Evangelio Christi a prima die usque nunc; confidens hoc ipsum, quia qui cepit in vobis opus bonum, perficiet usque in diem Christi. Jesu: sicut est mihi justum hoc sentire pro omnibus vobis; eo quod habeam vos in corde, et in vinculis meis, et in defensione, et confirmatione Evangelii, socios gaudii mei omnes vos esse. Testis enim mihi est Deus, quomodo cupiam omnes vos in visceribus Jesu Christi; et hoc oro, ut caritas vestra magis ac magis abundet in scientia, et in omni sensu; ut probetis potiora, ut sitis sinceri et sine offensa in diem Christi, repleti fructu justitiæ, per Jesum Christum, in gloriam et laudem Dei.

Evangelium. S. Matt. xviii. 21.

PETRUS dixit (*Jesu*): Domine, quoties peccabit in me frater meus, et dimittam ei? Usque septies? Dixit illi Jesus: Non dico tibi usque septies, sed usque septuagies sep-

DOM. VIGES. SEC. POST TRIN.

ties. Ideo assimilatum est regnum cœlorum homini regi, qui voluit rationem ponere cum servis suis. Et, cum cœpisset rationem ponere, oblatas est ei unus, qui debebat ei decem millia talenta. Cum autem non haberet unde redderet, jussit eum dominus ejus venditari, et uxorem ejus, et filios, et omnia quæ habebat, et reddi. Procidentem autem servus ille, orabat eum, dicens: Patientiam habe in me; et omnia reddam tibi. Misertus autem dominus servi illius, dimisit eum, et debitum dimisit ei. Egressus autem servus ille, invenit unum de conservis suis, qui debebat ei centum denarios; et tenens suffocabat eum, dicens: Redde, quod debes. Et procidens conservus ejus, rogabat eum, dicens: Patientiam habe in me; et omnia reddam tibi. Ille autem noluit; sed abijt, et misit eum in carcerem, donec redderet debitum. Videntes autem conservi ejus quæ fiebant, contristati sunt valde; et venerunt, et narraverunt domino suo omnia, quæ facta fuerant. Tunc vocavit illum dominus suus, et ait illi: Serve nequam! quomodo debitum dimisi tibi, quoniam rogasti me. Nonne ergo oportuit et te misereri conservi tui, sicut et ego tui miserus sum? Et iratus dominus ejus, tradidit eum tortoribus, quoad usque redderet ei univversum debitum. Sic et Pater meus cœlestis faciet vobis, si non remisistis unusquisque fratri suo de cordibus vestris.

DOMINICA VIGESIMA TERTIA
POST TRINITATEM.

Collecta.

DOMINE Deus! per fugium nostrum et robur, idemque omnis sanctimonie auctor! pius, quæsumus, Ecclesie tue preces faciles et propitius exaudi: et annue, ut, quæ fideliter petimus, ea efficaciter consequamur, per Jesum Christum, Dominum nostrum. *Amen.*

Epistola. Philip. iii. 17.

IMITATORES mei estote, fratres: et observate eos, qui ita ambulant, sicut habetis formam nostram. Multi enim ambulant, quos sæpe dicebam vobis (nunc autem et fens dico) inimicos crucis Christi; quorum finis interitus; quorum deus venter est; et gloria in confusione ipsorum; qui terrena sapiunt. Nostra autem conversatio in cælis est; unde etiam salvatorem expectamus, Dominum nostrum, Jesum Christum, qui reformabit corpus humilitatis nostræ, configuratum corpori claritatis suæ, secundum operationem virtutis suæ, qua etiam possit subijcere sibi omnia.

Evangelium. S. Matt. xxii. 15.

TUNC abeuntes Pharisei consilium inierunt, ut caperent eum in sermone. Et mittunt ei discipulos suos, cum Herodianis, dicentes: Magister, scimus quia verax es,

DOM. VIGES. QUART. POST TRIN.

et viam Dei in veritate doces: et non est tibi cura de aliquo: non enim respicis personam hominum. Dic ergo nobis, quid tibi videtur? licet census dare Cæsari, an non? Cognita autem Jesus nequitia eorum, ait: Quid me tentatis, hypocrite? Ostendite mihi numisma census. At illi obtulerunt ei denarium. Et ait illis Jesus. Cujus est imago hæc, et superscriptio? Dicunt ei, Cæsaris. Tunc ait illis: Reddite ergo, quæ sunt Cæsaris, Cæsari; et quæ sunt Dei, Deo. Et audientes mirati sunt; et, relicto eo, abierunt.

DOMINICA VIGESIMA QUARTA
POST TRINITATEM.

Collecta.

POPULUM tuum, (quæsumus) Domine, a delictis suis absolve, ut a nexibus omnium peccatorum, quæ præ nostra fragilitate commisimus, universi tua benignitate liberemur, propter benedictum Dominum et Servatorem nostrum, Jesum Christum. *Amen.*

Epistola. Col. i. 3.

GRATIAS agimus Deo, et Patri Domini nostri Jesu Christi, semper pro vobis orantes, audientes fidem vestram in Christo Jesu, et dilectionem quam habetis in sanctos omnes, propter spem, quæ reposita est vobis in cælis, quam audistis in verbo veritatis Evangelii, quod pervenit ad vos; sicut et in universo mundo est; et fructificat, et

DOM. VIGES. QUART. POST TRIN.

crescit, sicut in vobis, ex ea die qua audistis et cognovistis gratiam Dei in veritate, sicut didicistis ab Epaphra, carissimo conservo nostro, qui est fidelis pro vobis minister Christi Jesu; qui etiam manifestavi vobis dilectionem vestram in spiritu. Ideo et nos, ex qua die audivimus, non cessamus pro vobis orantes et postulantes, ut impleamini agnitione voluntatis ejus in omni sapientia et intellectu spirituali; ut ambuletis digne, Deo per omnia placentes, in omni opere bono fructificantes, et crescentes in scientia Dei, in omni virtute confortati, secundum potentiam claritatis ejus, in omni patientia et longanimitate cum gaudio; gratias agentes Deo Patri, qui dignos nos fecit in partem sortis sanctorum in lumine.

Evangelium. S. Matt. 18. 18.

HÆC loquente ad eos [*Jeru.*] ecce, princeps unus accessit, et adoravit eum, dicens: Domine, filia mea modo defuncta est: sed veni; impone manum tuam super eam; et vivet. Et surgens Jesus, sequebatur eum, et discipuli ejus. (Et, ecce, mulier, quæ sanguinis fluxum patiebatur duodecim annis, accessit retro, et tetigit fimbriam vestimenti ejus. Dicebat enim intrase, Si tetigero tantum vestimentum ejus, salva ero. At Jesus conversus, et videns eam, dixit: Confide, filia: fides tua te salvam fecit. Et salva facta est mulier ex illa hora.) Et cum venisset Jesus in domum principis, et vidis-

DOM. VIGES. QUINT. POST TRIN.

set tibicines, et turbam tumultuantem, dicebat: Recedite: non est enim mortua puella, sed dormit. Et deridebant eum. Et cum ejecta esset turba, intravit, et tenuit manum ejus; et surrexit puella. Et exiit fama hæc in universam terram illam.

DOMINICA VIGESIMA QUINTA
POST TRINITATEM.

Collecta.

EXCITA, quæsumus, Domine, tuorum fidelium voluntates; ut, uberes honorum operum fructus ferentes, uberem a te mercedem consequantur, per Jesum Christum, Dominum nostrum. *Amen.*

Pro Epistola. 1er. xxiii. 5.

ECCE, dies veniunt, (dicit Dominus) et suscitabo David germen justum: et regnabit rex; et sapiens erit; et faciet iudicium et justitiam in terra. In diebus illis salvabitur Juda, et Israel habitabit confidenter. Et hoc est nomen, quod vocabunt eum, Dominus justus noster. Propter hoc, ecce, dies veniunt: (dicit Dominus) et non dicent ultra, Vivit Dominus, qui eduxit filios Israel de terra Egypti: sed Vivit Dominus, qui eduxit et adduxit semen domus Israel de Terra Aquilonis, et de cunctis terris, ad quas ejeceram eos illuc; et habitabunt in terra sua.

Evangelium. S. Joan. vi. 5.

CUM sublevasset ergo oculos Jesus, et vidisset quia multitudo magna venit ad eum,

DOM. VIGES. QUINT. POST TRIN.

dixit ad Philippum: Unde ememus panes, ut manducent hi? Hoc autem dicebat, tentans eum. Ipse enim sciebat, quid esset factururus. Respondit ei Philippus: Denariorum denarium panes non sufficiunt eis, ut unusquisque modicum quid accipiat. Dicit ei unus ex discipulis eius, Andreas, frater Simonis Petri: Est puer unus hic, qui habet quinque panes hordeaceos, et duos pisces: sed hæc quid sunt inter tantos? Dixit ergo Jesus: Facite homines discumbere. Erat autem fœnum multum in loco. Discubuerunt ergo viri, numero quasi quinque millia. Accepit ergo Jesus panes; et, cum gratias egisset, distribuit discumbentibus; similiter et ex piscibus, quantum volebant. Ut autem impleti sunt, dixit discipulis suis: Colligite, quæ superaverunt fragmenta, ne pereant. Collegerunt ergo, et impleverunt duodecim cophinos fragmentorum ex quinque panibus hordeaceis, quæ superaverunt his qui manducaverant. Illi ergo homines, cum vidissent quod Jesus fecerat signum, dicebant, quia Hic est vere propheta, qui venturus est in mundum.

Si, ante Dominicam Adventus, plures fuerint Dominica quam quæ supra enumeratae sunt, Collecta, Epistola, et Evangelium, earum Dominicarum quæ post Epiphaniam ommissa erant, recitabuntur iis Dominicis quæ hic supererunt: si pauciores extiterint, cætera omittantur, modo hæc ultima Collecta, Epistola, et Evangelium, semper usentur Dominica proxima ante Adventum.

L 210

DIES SANCTI ANDRÆ.

Collecta.

OMNIPOTENS Deus! qui Sancto Andræ, Apostolo tuo, dedisti, ut vocanti Filio tuo Jesu Christo statim pareret, eumque sine mora sequeretur; nobis omnibus concede, ut, per sanctum verbum tuum vocati, nosmet ipsi statim tradamus, ad sancta mandata tua omni obsequio adimplenda, per eundem Jesum Christum, Dominum nostrum, Amen.

Epistola. Rom. x. 9.

SI confitearis in ore tuo Dominum Jesum, et in corde tuo credideris quod Deus illum excitavit a mortuis, salvus eris. Corde enim creditur ad justitiam: ore autem confessio fit ad salutem. Dicit enim Scriptura: Omnis, qui credit in illum, non confundetur. Non enim est distinctio Judæi et Græci: nam idem Dominus omnia, dives in omnes qui invocant illum; omnis enim, qui invocaverit nomen Domini, salvus erit. Quomodo ergo invocabunt, in quem non crediderunt? Aut quomodo credent ei, quem non audierunt? Quomodo autem audient, sine predicante? Quomodo vero predicabunt, nisi mittantur? Sicut scriptum est: Quam speciosi pedes evangelizantium pacem, evangelizantium bona! Sed non omnes obediunt Evangelio. Esaias enim dicit: Domine, quis credidit auditui nostro? Ergo fides ex auditu: auditus autem per verbum Christi. Sed dico, numquid non audierunt? Et quidem in omnem ter-

15*

L

211

DIES SANCTI THOMÆ APOSTOLI.

ram exivit sonus eorum, et in fines orbis terræ verba eorum. Sed dico, Numquid Israel non cognovit? Primum Moyses dicit: Ego ad emulationem vos adducam in gentem: in gentem insipientem, in iram vos mittam. Esaias autem audet, et dicit: Inventus sum a non quærentibus me: palam apparui iis, qui me non interrogabant. Ad Israel autem dicit: Tota die expandi manus meas ad populum non credentem, et contradicentem.

Evangelium. S. Matth. iv. 18.

AMBULANS Jesus juxta mare Galilææ, vidit duos fratres, Simonem (qui vocatur Petrus), et Andream fratrem ejus, mittentes rete in mare, (erant enim piscatores): et ait illis: Venite post me: et faciam vos fieri piscatores hominum. At illi continuo, relictis retibus, secuti sunt eum. Et procedens inde, vidit alios duos fratres, Jacobum Zebedæi, et Joannem fratrem ejus, in navi cum Zebedæo patre eorum, reficientes retia sua: et vocavit eos. Illi autem statim, relictis retibus et patre, secuti sunt eum.

DIES SANCTI THOMÆ APOSTOLI.

Collecta.

OMNIPOTENS et æterne Deus! qui, ad majorem fidei confirmationem, Sanctum
I 212

DIES SANCTI THOMÆ APOSTOLI.

tuum Apostolum Thomam de Filii tui resurrectione dubitare permisisti; da nobis adeo perfecte, et sine ulla dubitatione, in Filium tuum Jesum Christum credere, ut fides nostra in conspectu tuo nunquam reprehendi mereatur. Exaudi nos, Domine, per eundem Jesum Christum, cui, una tecum, et cum Spiritu Sancto, sit omnis honor et gloria nunc et semper. *Amen.*

Epistola. Ephes. ii. 19.

ERGO jam non estis hospites et advenæ: sed estis cives sanctorum, et domestici Dei, superædificati super fundamentum Apostolorum et Prophetarum, ipso summo angulari lapide Christo Jesu: in quo omnis ædificatio constructa crescit in templum sanctum in Domino, in quo et vos coædificamini in habitaculum Dei in spiritu.

Evangelium. S. Joan. xx. 24.

THOMAS, unus ex duodecim, (qui dicitur Didymus) non erat cum eis, quando venit Jesus. Dixerunt ergo ei alii discipuli: Vidimus Dominum. Ille autem dixit eis: Nisi videro in manibus ejus fixuram clavorum, et mittam digitum meum in locum clavorum, et mittam manum meam in latus ejus, non credam. Et, post dies octo, ite,
213

CONVERSIO SANCTI PAULI.

rum erant discipuli eius intus, et Thomas cum eis. Venit Jesus, januis clausis, et stetit in medio, et dixit eis: Pax vobis. Deinde dicit Thomæ: Infer digitum tuum huc, et vide manus meas; et asser manum tuam, et mitte in latus meum: et noli esse incredulus, sed fidelis. Respondit Thomas, et dixit ei: Dominus meus, et Deus meus! Dixit ei Jesus: Quia vidisti me, Thoma, credidisti: beati, qui non viderunt, et crediderunt. Multa quidem et alia signa fecit Jesus in conspectu discipulorum suorum, quæ non sunt scripta in libro hoc. Hæc autem scripta sunt, ut credatis, quia Jesus est Christus Filius Dei: et ut, credentes, vitam habeatis in nomine ejus.

CONVERSIO SANCTI PAULI.

Collecta.

DEUS! qui beati Pauli Apostoli prædicatione universum mundum Evangelii luce collustrasti; concede, quæsumus, ut, qui mirandam illius conversionem memoria recolimus, ob eam nos grati erga te animi testimonium exhibeamus, sanctam illam sequendo doctrinam, quam ipse prædicavit; per Jesum Christum, Dominum nostrum.
Amen.

Pro Epistola. Act. ix. 1.

SAULUS, adhuc spirans minarum et cædis in discipulos Domini, accessit ad princi-

CONVERSIO SANCTI PAULI.

pem sacerdotum; et petiit ab eo epistolas in Damascum ad synagogas; ut, siquos invenisset hujus viæ viros ac mulieres, victos perduceret in Jerusalem. Et, cum iter faceret, contigit, ut appropinquaret Damasco: et subito circumfulsit eum lux de cælo; et, cadens in terram, audivit vocem dicentem sibi: Saule! Saule! quid me persequeris? Qui dixit, Quis es, Domine? Et ille, Ego sum Jesus, quem tu persequeris. Durum est tibi contra stimulum calcitrare. Et tremens ac stupens, dixit: Domine, quid me vis facere? Et Dominus ad eum: Surge, et ingredere civitatem; et ibi dicetur tibi, quid oporteat facere. Viri autem illi, qui comitabantur cum eo, stabant stupefacti, audientes quidem vocem, neminem autem videntes. Surrexit autem Saulus de terra; apertisque oculis, nihil videbat. Ad manus autem illum trabentes, introduxerunt Damascum. Et erat ibi tribus diebus non videns; et non manducavit, neque bibit. Erat autem quidam discipulus Damasci, nomine Ananias; et dixit ad illum in visu Dominus: Anania! At ille ait; Ecce ego, Domine. Et Dominus ad eum: Surge, et vade in vicum qui vocatur Rectus; et quære, in domo Judæ, Saulum nomine, Tarsensem. Ecce enim, orat. (Et vidit virum, Ananiam nomine, introentem, et imponentem sibi manus, ut visum recipiat.) Respondit autem Ananias: Domine, audivi a multis de viro hoc, quanta mala fecerit Sanctis tuis in Jerusalem. Et hic habet potestatem a principibus sacerdotum alligandi omnes, qui invocant nomen tuum. Dixit autem ad eum Dominus: Vade, quoniam vas electionis est mihi iste, ut portet nomen meum coram gentibus, et regibus, et filiis Israel. Ego enim ostendam illi, quan-

CONVERSIO SANCTI PAULI.

ta oporteat eum pro nomine meo pati. Et abiit Ananias, et introiit in domum: et imponens ei manus, dixit: Saule, frater, Dominus inisit me (Jesus, qui apparuit tibi in via, qua veniebas), ut videas, et implearis Spiritu Sancto. Et confestim ceciderunt ab oculis ejus tanquam squamæ; et visum recepit; et, surgens, baptizatus est. Et, cum accepisset cibum, confortatus est. Fuit autem cum discipulis qui erant Damasci, per dies aliquot. Et continuo in synagogis, prædicabat Jesum, quoniam hic est Filius Dei.

Evangelium. S. Mat. xix. 27.

RESPONDENS, Petrus dixit [*Jesu*]: Ecce, nos reliquimus omnia, et secuti sumus te: quid ergo erit nobis? Jesus autem dixit illis: Amen, dico vobis, quod vos, qui secuti estis me, in regeneratione, cum sederit Filius hominis in sede majestatis suæ, sedebitis et vos super sedes duodecim, judicantes duodecim tribus Israel. Et omnis, qui reliquerit

PURIFIC. SANCTÆ MARIE VIRG.

domum, vel fratres, aut sorores, aut patrem aut matrem, aut uxorem, aut filios, aut agros, propter nomen meum, centuplum accipiet; et vitam æternam possidebit. Multi autem erunt primi novissimi, et novissimi primi

PURIFICATIO SANCTÆ MARIE VIRGINIS.

Collecta.

OMNIPOTENS, æternæ Deus! Majestatem tuam rogamus supplices, ut, quemadmodum Filius tuus unigenitus, in carnis nostræ substantia, tibi hodie in templo præsentatus est, sic nos tibi purgatis ac mundis cordibus præsentemur; per eundem filium tuum, Jesum Christum, Dominum nostrum. *Amen.*

Pro Epistola. Malach. iii. 1.

ECCE, ego mitto Angelum meum; et præparabit viam ante faciem meam: et statim veniet ad templum suum dominator, quem vos queritis; et Angelus testamenti, quem vos vultis. Ecce, venit, dicit Dominus exercituum. Et quis poterit cogitare diem adventus ejus? Et quis stabit ad videndum eum? Ipse enim quasi ignis conflans, et quasi herba fullonum. Et sedebit conflans et emundans argentum; et purgabit filios Levi, et colabit eos, quasi aurum, et quasi argentum; et erunt Domino offerentes sa-

PURI. SANCTÆ MARIE VIRG.

crificia in justitia. Et placebit Domino sacrificium Judæ et Jerusalem, sicut dies sæculi, et sicut anni antiqui. Et accedam ad vos in iudicio; et ero testis velox maleficis, et adulteris, et perjuris, et qui calumniantur mercedem mercenarii, viduas et pupillos, et opprimunt peregrinum, nec timuerunt me, dicit Dominus exercituum.

Evangelium. S. Luc. ii. 22.

ET, postquam impleti sunt dies purgationis ejus secundum legem Moysi, tolerunt illum in Jerusalem, ut sisterent eum Domino; (sicut scriptum est in lege Domini, quia omne masculinum, adaperiens vulvam, sanctum Domino vocabitur;) et ut darent hostiam secundum quod dictum est in lege Domini; par turturum, aut duos pullos columbarum. Et, ecce, homo erat in Jerusalem, cui nomen Simeon; et homo iste justus et timoratus, expectans consolationem Israel; et Spiritus Sanctus erat in eo. Et responsum acceperat a Spiritu Sancto, non visurum se mortem, nisi prius videret Christum Domini. Et venit in spiritu in templum; et, cum inducerent puerum Jesum parentes ejus, ut facerent secundum consuetudinem legis pro eo, et ipse accepit eum in ulnas suas, et benedixit Deum, et dixit: Nunc dimittis servum tuum, Domine, secundum verbum tuum, in pace; quia

DIES SANCTI MATTHIÆ.

viderunt oculi mei salutare tuum, quod parasti ante faciem omnium populorum; lumen ad revelationem gentium, et gloriam plebis tuæ Israel. Et erant pater ejus et mater mirantes super his quæ dicebantur de illo. Et benedixit illis Simeon, et dixit ad Mariam, matrem ejus: Ecce, positus est hic in ruinam, et in resurrectionem, multorum in Israel; et in signum, cui contradicetur. Et tuam ipsius animam pertransibit gladius, ut revelentur ex multis cordibus cogitationes. Et erat Anna prophetissa, filia Phannuel, de tribu Aser. Hæc processerat in diebus multis, et vixerat cum viro suo annis septem a virginitate sua. Et hæc vidua usque ad annos octoginta quatuor; quæ non discedebat de templo, jejuniis et obsecrationibus serviens nocte ac die. Et hæc, ipsa hora superveniens, confitebatur Domino, et loquebatur de illo omnibus, qui expectabant redemptionem Israel. Et, ut perfecerunt omnia secundum legem Domini, reversi sunt in Galilæam, in civitatem suam Nazareth. Puer autem crescebat et confortabatur, plenus sapientia; et gratia Dei erat in illo.

DIES SANCTI MATTHIÆ.

Collecta.

OMNIPOTENS Deus! qui, in locum Judæ proditoris, fidèlem famulum tuum Matthiam elegisti, qui esset unus ex numero

DIES SANCTI MATTHIÆ.

duodecim Apostolorum; da, ut Ecclesia tua a pseudapostolis tuta semper existens, a fidelibus et veris pastoribus semper dirigatur ac gubernetur; per Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen.

Pro Epistola. Act. i. 15.

IN diebus illis exurgens Petrus in medio fratrum, dixit: (erat autem turba hominum simul fere centum viginti) Viri fratres, oportet impleri Scripturam, quam prædixit Spiritus Sanctus per os David, de Juda, qui fuit dux eorum qui comprehenderunt Jesum; qui connumeratus erat in nobis, et sortitus erat sortem ministerii hujus. Et hic quidem possedit agrum de mercede iniquitatis; et suspensus crepuit medius; et diffusa sunt omnia viscera ejus. Et notum factum est omnibus habitantibus Jerusalem; ita ut appellaretur ager ille, lingua eorum, Haceldama, hoc est, Ager Sanguinis. Scriptum est enim in libro Psalmorum: Fiat commoratio ejus deserta; et non sit, qui inhabitet in ea; et episcopatum ejus accipiat alter. Oportet ergo, ex his viris, qui nobiscum sunt congregati in omni tempore, quo intravit et exiit inter nos Dominus Jesus, incipiens a baptismo Joannis, usque in diem qua assumptus est a nobis, testem resurrectionis ejus nobiscum fieri unum ex istis. Et statuerunt duos; Joseph (qui vocabatur Barsabas, qui cognominatus est Justus), et Matthiam; et orantes dixerunt Tu, Domine, qui corda nosti omni

ANNUNTIATIO B. VIRGINIS.

un, ostende, quem elegeris ex his duobus unum, accipere locum ministerii hujus et Apostolatus, de quo prævaricatus est Judas, ut abiret in locum suum. Et dederunt sortes eis; et cecidit sors super Matthiam; et annumeratus est cum undecim Apostolis.

Evangelium. S. Matth. xi. 25.

IN illo tempore, respondens Jesus dixit: Confiteor tibi, Pater, Domine cæli et terræ, quia abscondisti hæc a sapientibus et prudentibus, et revelasti ea parvulis. Ita, Pater, quoniam sic fuit placitum ante te. Omnia mihi tradita sunt a Patre meo; et nemo novit Filium, nisi Pater; neque Patrem quis novit, nisi Filius, et cui voluerit Filius revelare. Venite ad me, omnes, qui laboratis, et onerati estis; et ego reficiam vos. Tollite jugum meum super vos; et discite a me; quia mitis sum, et humilis corde; et invenietis requiem animabus vestris. Jugum enim meum suave est, et onus meum leve.

ANNUNTIATIO BEATÆ VIRGINIS.

Collecta.

MENTIBUS nostris, quæsumus, Domine, gratiam tuam infunde; ut, quemadmodum, Angelo annuntiante, Filii tui incarnationem cognovimus, sic, per crucem et passionem ejus, ad ejus resurrectionis gloriam

ANNUNTIATIO B. VIRGINIS.

perducamur; per eundem Jesum Christum,
Dominum nostrum. Amen.

Pro Epistola. Esai. vii. 10.

ADJECIT Dominus loqui ad Achaz, di-
cens: Pete tibi signum a Domino Deo tuo,
in profundum inferni, sive in excelsum su-
pra. Et dicit Achaz: Non petam; et non
tentabo Dominum. Et dixit: Audite ergo,
domus David. Numquid parum vobis est,
molestos esse hominibus, quia molesti estis
et Deo meo? Propter hoc, dabit Dominus
ipse vobis signum. Ecce, Virgo concipiet,
et pariet filium; et vocabitur nomen ejus
Emmanuel. Butyrum et mel comedet, ut
sciat reprobare malum, et eligere bonum.

Evangelium. S. Luc. i. 26.

IN mense autem sexto, missus est Ange-
lus Gabriel a Deo in civitatem Galilææ, cui
nomen Nazareth, ad virginem desponsatam
eiri, cui nomen erat Joseph, de domo Da-
vid: et nomen virginis Maria. Et ingres-
sus Angelus ad eam, dixit: Ave, gratia
plena! Dominus tecum. Benedicta tu in
mulieribus. Quæ cum audiisset, turbata
est in sermone ejus: et cogitabat, qualis
esset ista salutatio. Et ait Angelus ei: Ne
timeas, Maria: invenisti enim gratiam apud
Deum. Ecce, concipies in utero, et paries
filium; et vocabis nomen ejus Jesum. Hic
erit magnus, et Filius Altissimi vocabitur;
et dabit illi Dominus Deus sedem David,
patris ejus: et regnabit in domo Jacob in

DIES SANCTI MARCI.

æternum: et regni ejus non erit finis. Di-
xit autem Maria ad Angelum: Quomodo
fiet istud? quoniam virum non cognosco.
Et respondens Angelus, dixit ei: Spiritus
Sanctus superveniet in te; et virtus Altis-
simi obumbrabit tibi. Ideoque et quod
nascetur ex te sanctum, vocabitur Filius
Dei. Et, ecce, Elizabeth, cognata tua, et
ipsa concepit nlium in senectute sua: et
hic mensis sextus est illi, quæ vocatur ste-
rilis: quia non erit impossibile apud Deum
omne verbum. Dixit autem Maria: Ecce
ancilla Domini: fiat mihi secundum ver-
bum tuum. Et discessit ab illa Angelus.

DIES SANCTI MARCI.

Collecta.

OMNIPOTENS Deus! qui sanctam Ec-
clesiam tuam sancti Evangelistæ tui Mar-
ci doctrina cælesti instituiti; eam nobis
gratiam concedas, ut non simus, quasi
pueri, ad omnem doctrinæ ventum fluctu-
antes, sed in sancti Evangelii tui veritate
stabiliamur; per Jesum Christum Domi-
num nostrum. Amen.

Epistola. Ephes. iv. 7.

UNICUIQUE nostrum data est gratia
secundum mensuram donationis Christi.
Propter quod, dicit: Ascendens in altum,
captivam duxit captivitatem; dedit dona
hominibus. (Quod autem ascendit, quid

DIES SANCTI MARCI.

est, nisi quia et descendit primum in inferiores partes terræ? Qui descendit, ipse est, et qui ascendit supra omnes cælos, ut implet omnia.) Et ipse dedit quosdam quidem Apostolos, quosdam autem Prophetas, alios vero Evangelistas, alios autem Pastores et Doctores ad consummationem Sanctorum in opus ministerii, in ædificationem corporis Christi; donec occurramus omnes in unitatem fidei, et agnitionis Filii Dei, in virum perfectum, in mensuram ætatis plenitudinis Christi: ut jam non simus parvuli fluctuantes, et circumferamur omni vento doctrinæ, in nequitia hominum, in astutia ad circumventionem erroris. Veritatem autem facientes in caritate, crescimus in illo per omnia, qui est caput, Christus: ex quo totum corpus compactum, et connexum per omnem juncturam subministrationis, secundum operationem in mensuram uniuscujusque membri, augmentum corporis facit, in ædificationem sui in caritate.

Evangelium. S. Joan. xv. 1.

EGO sum vitis vera; et Pater meus agricola est. Omnem palmitem in me non ferentem fructum, tollet eum: et omnem, qui fert fructum, purgabit eum, ut plus fructus afferat. Jam vos mundi estis propter sermonem, quem locutus sum vobis. Manete in me, et ego in vobis. Sicut palmes non potest ferre fructum a semet ipso, nisi manserit in vite, sic nec vos, nisi in me manseritis. Ego sum vitis, vos palmites.

DIES SS. PHILIPPI ET JACOBI.

Qui manet in me, et ego in eo, hic fert fructum multum; quia sine me nihil potestis facere. Si quis in me non manserit, mittetur foras, sicut palmes, et arescet; et colligent eum, et in ignem mittent; et ardet. Si manseritis in me, et verba mea in vobis manserint, quodcumque volueritis, petetis, et fiet vobis. In hoc clarificatus est Pater meus, ut fructum plurimum afferatis, et efficiamini mei discipuli. Sicut dilexit me Pater, et ego dilexi vos: manete in dilectione mea. Si præcepta mea servaveritis, manebitis in dilectione mea; sicut et ego Patris mei præcepta servavi, et maneo in ejus dilectione. Hæc locutus sum vobis, ut gaudium meum in vobis sit, et gaudium vestrum impleatur.

DIES SANCTORUM PHILIPPI ET JACOBI.

Collecta.

OMNIPOTENS Deus! quem vere nosse vita æterna est; da nobis certo cognoscere Filium tuum, Dominum nostrum, Jesum Christum, esse viam, veritatem, et vitam, ut, sanctorum tuorum Apostolorum Philippi et Jacobi vestigia prementes, in via quæ ducit ad vitam æternam, constanter ambulemus; per eundem Filium tuum, Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen.

Epistola. S. Jacob. i. 1.

JACOBUS, Dei et Domini nostri Jesu

DIES S. S. PHILIPPI ET JACOBI.

Christi servus, duodecim tribubus quæ sunt in dispersione, salutem. Omne gaudium existimate, fratres mei, cum in tentationes varias incideritis; scientes, quod probatio fidei vestræ patientiam operatur. Patientia autem opus perfectum habeat; ut sitis perfecti et integri, in nullo deficientes. Si quis autem vestrum indiget sapientia, postulet a Deo, qui dat omnibus affluenter, et non improperat; et dabitur ei. Postulet autem in fide, nihil hæsitans. Qui enim hæsitat, similis est fluctui maris, qui a vento movetur, et circumfertur. Non ergo existimet homo ille, quod accipiat aliquid a Domino. Vir duplex animo inconstans est in omnibus viis suis. Glorietur autem frater humilis in exaltatione sua; dives autem in humilitate sua, quoniam, sicut flos sæni, transibit. Exortus est enim sol cum ardore; et arefecit sænum; et flos ejus decidit; et decor vultus ejus deperit: ita et dives in itineribus suis marcescet. Beatus vir, qui suffert tentationem; quoniam, cum probatus fuerit, accipiet coronam vitæ, quam repromisit Deus diligentibus se.

Evangelium. S. Joan. xiv. 1.

DIXIT Jesus discipulis suis: Non turbetur cor vestrum. Creditis in Deum; et in me credite. In domo Patris mei mansiones multæ sunt. Si quo minus, dixissem vobis, quia vado parare vobis locum. Et, si abiero, et præparavero vobis locum; iterum venio, et accipiam vos ad meipsum; ut, ubi sum ego, et vos sitis. Et, quo ego

I. 226

S. BARNABAS APOSTOLUS.

vado, scitis, et viam scitis. Dicit ei Thomas: Domine, nescimus quo vadis; et quomodo possumus viam scire? Dicit ei Jesus: Ego sum via, et veritas, et vita. Nemo venit ad Patrem, nisi per me. Si cognovissetis me, et Patrem meum utique cognovissetis: et a modo cognoscetis eum, et vidistis eum. Dicit ei Philippus: Domine, ostende nobis Patrem, et sufficit nobis. Dicit ei Jesus: Tanto tempore vobiscum sum; et non cognovistis me, Philippe? Qui videt me, videt et Patrem. Quomodo tu dicis, Ostende nobis Patrem? Non creditis, quia ego in Patre, et Pater in me est? Verba, quæ ego loquor vobis, a meipso non loquor. Pater autem, in me manens, ipse facit opera. Non creditis, quia ego in Patre, et Pater in me est? Alioquin propter opera ipsa credite. Amen, amen, dico vobis: qui credit in me opera, quæ ego facio, et ipse faciet, et majora horum faciet, quia ego ad Patrem vado. Et quodcunque petieritis Patrem in nomine meo, hoc faciam, ut glorificetur Pater in filio. Si quid petieritis me in nomine meo, hoc faciam.

SANCTUS BARNABAS APOSTOLUS.

Collecta.

DOMINE, Deus omnipotens! qui sanctum Apostolum tuum Barnabam exiis Spiritus Sancti donis ornavisti; ne nos (quæ

16*

L

227

S. BARNABAS APOSTOLUS.

sumus) multiplicium tuorum munerum expertes destituas, neve tuæ gratiæ, per quam recte iis utamur ad honorem et gloriam tuam; per Jesum Christum, Dominum nostrum. *Amen.*

Pro Epistola. Act. xi. 22.

PERVENIT sermo ad aures Ecclesiæ quæ erat Ierosolymis, super istis; et miserunt Barnabam usque ad Antiochiam. Qui cum pervenisset, et vidisset gratiam Dei, gavisus est: et hortabatur omnes in proposito cordis permanere in Domino, quia erat vir bonus, et plenus Spiritu Sancto, et fide. Et apposita est multa turba Domino. Profectus est autem Barnabas Tarsum, ut quæreret Saulum: quem cum invenisset, perduxit Antiochiam. Et annum totum conversati sunt ibi in Ecclesia; et docuerunt turbam multam, ita ut cognominarentur primum Antiochiæ discipuli, Christiani. In his autem diebus, supervenerunt ab Ierosolymis prophætæ Antiochiam. Et surgens unus ex eis, nomine Agabus, significabat per spiritum famem magnam futuram in universo orbe terrarum, quæ facta est sub Claudio Cesare. Discipuli autem, prout quisque habebat, proposuerunt singuli in ministerium mittere habitantibus in Iuxta fratribus; quod et fecerunt, mittentes ad seniores per manus Barnabæ et Sauli.

Evangelium. S. Joan. xv. 12.

HOC est præceptum meum, ut diligatis invicem, sicut dilexi vos. Majorem hac dilectionem nemo habet, ut animam suam

l. 228

DIES S. JOANNIS BAPTISTÆ.

ponat quis pro amicis suis. Vos amici mei estis, si feceritis quæ ego præcipio vobis. Jam non dico vos servos; quia servus ne scit, quid faciat Dominus ejus. Vos autem dixi amicos; quia omnia, quæcumque audivi a Patre meo, nota feci vobis. Non vos me elegistis; sed ego elegeri vos; et posui vos, ut eatis, et fructum afferatis, et fructus vester maneat; ut, quodcumque petieritis Patrem in nomine meo, det vobis.

DIES SANCTI JOANNIS BAPTISTÆ.

Collecta.

OMNIPOTENS Deus! cujus providentiæ famulus tuus, Joannes Baptista, mirifice natus est, et missus, ut Filio tuo, Servatori nostro, per prædicationem poenitentiae, vitam pararet; fac nos illius doctrinam sanctamque vitam ita imitari, ut vere resipiscamus secundum ejus doctrinam, et, ad ejus exemplum, vera semper loquamur, liberæque vitia reprehendamus, et fortiter, veritatis ergo, quidvis perperiamur, per Jesum Christum, Dominum nostrum. *Amen.*

Pro Epistola. Esai. xl. 1.

CONSOLAMINI, consolamini, popule meus! dicit Deus vester. Loquimini ad cor Jerusalem, et advocate eam; quoniam

220

DIES S. JOANNIS BAPTISTÆ.

completa est malitia ejus, dimissa est iniquitas illius; suscepit de manu Domini duplicia pro omnibus peccatis suis. Vox clamantis in deserto: Parate viam Domini; rectas facite in solitudine semitas Dei nostri. Omnis vallis exaltabitur; et omnis mons et collis humiliabitur; et erunt prava in directa, et aspera in vias planas: et revelabitur gloria Domini; et videbit omnis caro pariter, quod os Domini locutum est. Vox dicentis, Clama: et dixi; Quid clama- bo? Omnis caro fenum, et omnis gloria ejus quasi flos agri. Exsiccatum est fenum, et cecidit flos, quia Spiritus Domini sufflavit in eo. Vere fenum est populus. Exsiccatum est fenum, et cecidit flos: verbum autem Dei nostri manet in æternum. Super montem excelsum ascende tu, qui evangelizas Sion: exalta in fortitudine vocem tuam, qui evangelizas Jerusalem: exalta; noli timere. Dic civitatibus Juda: Ecce, Deus vester! Ecce, Dominus Deus in fortitudine venit; et brachium ejus dominabitur. Ecce, merces ejus cum eo, et opus illius coram illo. Sicut pastor, gregem suum pascet; in brachio suo congregabit agnos, et in sinu suo levabit. fetas ipse portabit.

Evangelium. S. Luc. i. 57.

ELIZABETH impletum est tempus parien- di; et peperit filium. Et audierunt vicini et cognati ejus, quia magnificavit Dominus misericordiam suam cum illa; et congratulabantur ei. Et factum est, in die octavo

DIES S. JOANNIS BAPTISTÆ.

venerunt circumcidere puerum; et vocabant eum, nomine patris sui, Zachariam. Et respondens mater ejus dixit: Nequam; sed vocabitur Joannes. Et dixerunt ad illam, quia nemo est in cognatione tua, qui vocetur hoc nomine. Innebant autem patri ejus, quem vellet vocari eum. Et, postulans pugillarem, scripsit, dicens, Joannes est nomen ejus; et mirati sunt universi. Apertum est autem illico os ejus, et lingua ejus; et loquebatur, benedicens Deum. Et factus est timor super omnes vicinos eorum; et super omnia montana Judææ divulgabantur omnia verba hæc. Et posuerunt omnes, qui audierant, in corde suo, dicentes: Quis, putas, puer iste erit? Etenim manus Domini erat cum illo. Et Zacharias, pater ejus, repletus est Spiritu Sancto; et prophetavit, dicens: Benedictus Dominus Deus Israel, quia visitavit, et fecit redemptionem plebi suæ; et erexit cornu salutis nobis in domo David pueri sui, sicut locutus est per os sanctorum, qui a sæculo sunt, prophetarum ejus: salutem inimici, nostris, et de manu omnium, qui oderunt nos: ad faciendam misericordiam cum patribus nostris, et memorari testamenti sui sancti. Jussurandum, quod juravit ad Abraham patrem nostrum, datum se nobis; ut, sine timore, de manu inimicorum nostrorum liberati, serviamus illi in sanctitate et justitia coram ipso omnibus diebus nostris. Et tu, puer, propheta altissimi vocaberis. Præbis enim ante faciem Domini, parare vias ejus, ad dandam scientiam salutis plebi ejus, in remissionem peccatorum eorum, per viscera misericordie Dei nostri, in quibus visitavit nos oriens ex alto: illuminare his qui in tenebris et in umbra mortis sedent: ad dirigendos

DIES S. PETRI.

pedes nostros in viam pacis. Puer autem crescebat, et confortabatur spiritu: et erat in desertis usque in diem ostensionis suæ ad Israel.

DIES SANCTI PETRI.

Collecta.

OMNIPOTENS Deus! qui, per Filium tuum, Dominum nostrum, Iesum Christum, Sancto Petro Apostolo tuo multa excellentia dona contulisti, et serio, uti gregem tuum diligenter pasceret, præcepisti; præsta, quæsumus, ut omnes Episcopi et Pastores diligenter sanctum verbum tuum prædicent; et ut populus eorum doctrinæ sit obsequens, quo coronam æternæ gloriæ consequantur, per Iesum Christum, Dominum nostrum. *Amen.*

Pro Epistola. Act. xii. 1.

EODEM tempore misit Herodes rex manus, ut affligeret quosdam de Ecclesia. Oc-

DIES S. PETRI.

cidit autem Jacobum, fratrem Joannis, gladio. Videns autem quia placeret Judæis, apposuit apprehendere et Petrum (Erat autem dies Azymorum.) Quem cum apprehendisset, misit in carcerem, tradens quatuor quaternionibus militum custodiendum; volens, post Pascha, producere eum populo. Et Petrus quidem servabatur in carcere. Oratio autem fiebat sine intermissione ab Ecclesia ad Deum pro eo. Cum autem producturus eum esset Herodes, in ipsa nocte erat Petrus dormiens inter duos milites, vinctus catenis duobus; et custodes ante ostium custodiebant carcerem. Et, ecce, Angelus Domini stetit, et lumen refsulsi in habitaculo: percussaque latere Petri, excitavit eum, dicens: Surge velociter. Et ceciderunt catenæ de manibus ejus. Dixit autem Angelus ad eum: Præcingere, et calcea te caligas tuas, Et fecit sic. Et dixit illi: Circunda tibi vestimentum tuum, et sequere me. Et exiens sequebatur eum; et nesciebat quia verum est, quod fiebat per Angelum: existimabat autem se visum videre. Transeuntes autem primam et secundam custodiam, venerunt ad portam ferream, quæ ducit ad civitatem; quæ ultro aperta est eis: et exiuntes, processerunt vicum unum: et continuo discessit Angelus ab eo. Et Petrus, ad se reversus, dixit: Nunc scio vere quia Dominus misit Angelum suum, et eripuit me de manu Herodis, et de omni expectatione plebis Judæorum.

Evangelium. S. Matth. xvi. 13.

VENIT Iesus in partes Cæsareæ Philippi.

DIES S. JACOBI APOSTOLI.

et interrogabat discipulos suos, dicens: Quem me dicunt homines esse Filium hominis? At illi dixerunt: Alii Joannem Baptistam, alii autem Eliam, alii vero Jeremiam, aut unum ex prophetis. Dicit illis Jesus: Vos autem quem me esse dicitis? Respondens Simon Petrus, dixit: Tu es Christus, Filius Dei vivi. Respondens autem Jesus, dixit ei: Beatus es, Simon Bar-Jona: quia caro et sanguis non revelavit tibi, sed Pater meus, qui in cælis est. Et ego dico tibi, quia tu es Petrus; et super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam; et portæ Inferi non prævalebunt adversus eam. Et tibi dabo claves regni cælorum. Et quodcunque ligaveris super terram, erit ligatum et in cælis: et quodcunque solveris super terram, erit solutum et in cælis.

DIES SANCTI JACOBI APOSTOLI.

Collecta.

MISERICORS Deus! cōcede, ut, sicut Sanctus Jacobus, Apostolus tuus, parente et omnibus quæ habebat relictis, statim vocanti Filio tuo Jesu Christo obsequens fuit, et eum secutus est; ita nos, relictis omnibus mundanis et carnalibus affectibus, semper parati simus, ad exsequenda sancta tua mandata, per Dominum nostrum, Jesum Christum. *Amen.*

DIES S. JACOBI APOSTOLI.

Pro Epistola. Act. xi, 27, et pars Cap. xii.

IN his diebus supervenerunt ab Ierosolymis prophetae Antiochiam. Et surgens unus ex eis, nomine Agabus, significabat per spiritum, famem magnam futuram in universo orbe terrarum, quæ facta est sub Claudio Cæsare. Discipuli autem, prout quis habebat, proposuerunt singuli in ministerium mittere habitantibus in Judæa fratribus: quod et fecerunt, mittentes ad sciores per manus Barabæ et Sauli. Eodem autem tempore misit Herodes rex manus, ut affligeret quosdam de Ecclesia. Occidit autem Jacobum, fratrem Joannis, gladio. Videns autem quia placeret Judæis, apposuit ut apprehenderet et Petrum.

Evangelium. S. Matth. xx, 20.

TUNC accessit ad eum mater filiorum Zebedæi, cum filiis suis, adorans, et petens aliquid ab eo. Qui dixit ei: Quid vis? Ait illi: Dic, ut sedeant hi duo filii mei, unus ad dextram tuam, et unus ad sinistram, in regno tuo. Respondens autem, Jesus dixit: Nescitis, quid petatis. Potestis bibere calicem, quem ego bibiturus sum? Dicunt ei: Possumus. Ait illis: Calicem quidem meum bibetis; sedere autem ad dextram meam vel sinistram, non est meum dare vobis, sed quibus paratum est a Patre meo. Et audientes decem, indignati sunt de duobus fratribus. Jesus autem vocavit eos ad se, et ait: Scitis quia principes gen-

DIES S. BARTHOL. APOST.

tium dominantur eorum: et, qui majores sunt, potestatem exercent in eos. Non ita erit inter vos: sed, quicumque voluerit inter vos major fieri, sit vester minister: et, qui voluerit inter vos primus esse, erit vester servus. Sicut filius hominis non venit ministrari, sed ministrare, et dare animam suam redemptionem pro multis.

DIES SANCTI BARTHOLOMÆI
APOSTOLI.

Collecta.

OMNIPOTENS et æternæ Deus! qui dedisti Apostolo tuo Bartholomæo, ut vere verbo tuo crederet, et illud annuntiaret; da (quæsumus) Ecclesiæ tuæ, ut verbum diligat, cui ille credidit; idemque ut annuntiet et recipiat, per Jesum Christum, Dominum nostrum. *Amen.*

Pro Epistola. Act. v. 12.

PER manus Apostolorum fiebant signa et prodigia multa in plebe (et erant unanimiter omnes in porticu Salomonis: cæterorum autem nemo audebat se conjungere illis: sed magnificabat eos populus: magis autem augebatur credentium in Domino multitudo virorum ac mulierum:) ita ut in plateas

DIES S. MATTHÆI APOST.

ejicerent infirmos, et ponerent in lectulis ac grabatis; ut, veniente Petro, saltem umbra illius obumbraret quemquam illorum, et liberarentur ab infirmitatibus suis. Concurrebat autem et multitudo vicinarum civitatum Jerusalem, afferentes ægros et vexatos a spiritibus immundis: qui curabantur omnes.

Evangelium. S. Luc. xxii. 24.

FACTA est autem et contentio inter eos, quis eorum videretur esse major. Dixit autem eis: Reges gentium dominantur eorum: et, qui potestatem habent super eos, Benefici vocantur. Vos autem non sic: sed, qui major est in vobis, fiat sicut minor: et qui præcessor est, sicut ministrator. Nam quis major est, qui recumbit, an qui ministrat? Nonne, qui recumbit? Ego autem in medio vestrum sum, sicut qui ministrat. Vos autem estis, qui permansistis mecum: in tentationibus meis. Et ego dispono vobis, sicut disposuit mihi Pater meus regnum, ut edatis et bibatis super mensam meam in regno meo; et sedetis super thronos, judicantes duodecim tribus Israel.

DIES SANCTI MATTHÆI APOSTOLI.

Collecta.

OMNIPOTENS Deus! qui, per benedictum Filium tuum, vocasti Matthæum, ut ex publicano fieret Apostolus et Evangelista; largire nobis gratiam, qua omnes av-

DIES S. MATTHÆI APOST.

ras cupiditates, et immoderatum divitiarum studium, abjiciamus, et eundem Filium tuum, Jesum Christum, sequamur, qui vivit et regnat tecum, et cum Spiritu Sancto, unus Deus, in sæcula sæculorum. Amen.

Epistola. 2 Cor. iv. 1.

IDEO habentes administrationem, juxta quod misericordiam consecuti sumus, non deficimus; sed abdicamus occulta dedecoris, non ambulantes in astutia, neque adulterantes verbum Dei; sed in manifestatione veritatis commendantes nosmet ipsos ad omnem conscientiam hominum coram Deo. Quod si etiam opertum est Evangelium nostrum; in iis qui pereunt, est opertum; in quibus deus hujus sæculi excæcavit mentes infidelium, ut non fulgeat illis illuminatio Evangelii gloriæ Christi, qui est imago Dei. Non enim nosmet ipsos prædicamus, sed Jesum Christum, Dominum nostrum; nos autem servos vestros per Jesum; quoniam deus, qui dixit de tenebris lucem splendescere, ipse illuxit in cordibus nostris, ad illuminationem scientiæ claritatis Dei, in facie Christi Jesu.

Evangelium. S. Matth. ix. 9.

ET, cum transiret inde Jesus, vidit hominem sedentem in telonio, Matthæum nomine. Et ait illi: Sequere me. Et surgens secutus est eum. Et factum est, discumbente eo in domo, ecce, multi publicani et peccatores, venientes, discumbebant cum Jesu, et discipulis ejus. Et videntes Pharisæi dicebant discipulis ejus: Quare cum publicanis et peccatoribus manducat ina-

DIES S. MICHAEL. ET OM. ANGEL.

gister vester? At Jesus, audiens, ait: Non est opus valentibus medicus, sed male habentibus. Euntes autem, discite, quid est, Misericordiam volo, et non sacrificium. Non enim veni vocare justos, sed peccato-

239

DIES SANCTI MICHAELIS, ET
OMNIUM ANGELORUM

Collecta.

O SEMPITERNÆ Deus! qui, miro ordine, Angelorum hominumque ministeria dispensas; concede propitius, ut, quemadmodum Sancti Angeli tui tibi ministrant in cælo, ita, ad nutum tuum, nobis hic in terra dependentibus auxilio et tutelæ sint, per Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen.

Pro Epistola. Apocal. xii. 7.

FACTUM est prælium magnum in cælo. Michael et Angeli ejus præliabantur cum dracone: et draco pugnavit, et Angeli ejus; et non valuerunt; neque locus inventus est eorum amplius in cælo. Et projectus est draco ille magnus, serpens antiquus, qui vocatur Diabolus et Satanas, qui seducit universum orbem; et projectus est in terram; et Angeli ejus cum illo missi sunt. Et audivi vocem magnam in cælo, dicentem: Nunc facta est salus et virtus, et reg-

DIES S. MICHAEL. ET OM. ANGEL.

num Dei nostri, et potestas Christi ejus: quia projectus est accusator fratrum nostrorum, qui accusabat illos ante conspectum Dei nostri die ac nocte: et ipsi vicerunt eum propter sanguinem Agni, et propter verbum testimonii sui: et non dilexerunt animas suas usque ad mortem. Propterea lactamini, cœli, et qui habitatis in eis. Væ terræ et mari! quia descendit Diabolus ad vos habens iram magnam, sciens quod modicum tempus habet.

Evangelium. S. Matth. xviii. 1.

IN illa hora accesserunt discipuli ad Jesum, dicentes: Quis, putas, major est in regno cœlorum? Et advocans Jesus parvulum, statuit eum in medio eorum, et dixit: Amen, dico vobis, nisi conversi fueritis, et efficiamini sicut parvuli, non intrabitis in regnum cœlorum. Quicumque ergo humiliaverit se sicut parvulus iste, hic est major in regno cœlorum: et qui susceperit unum parvulum talem in nomine meo, me suscipit. Qui autem scandalizaverit unum de pusillis istis qui in me credunt, expedit ei, ut suspendatur mola asinaria in collo ejus, et demergatur in profundum maris. Væ mundo a scandalis! necesse est enim ut veniant scandala: verumtamen væ homini illi, per quem scandalum venit! Si autem manus tua vel pes tuus scandalizat te, abscinde eum, et projice abs te: bonum tibi est ad vitam ingredi debilem vel claudum, quam, duas manus vel duos pedes habentem, mitti in ignem æternum. Et, si oculus tuus scandalizat te, erue eum, et projice abs te: bonum tibi est, unum oculum

DIES S. LUCÆ EVANG.

habentem, in vitam intrare, quam, duos oculos habentem, mitti in Gehennam ignis. Videte, ne contempnatis unum ex his pusillis. Dico enim vobis, quia Angeli eorum in cœlis semper vident faciem Patris mei, qui in cœlis est

DIES SANCTI LUCÆ EVANGELISTÆ.

Collecta.

OMNIPOTENS Deus! qui vocasti Lucam medicum, cujus laus est in Evangelio, ut Evangelista fieret, et animarum quoque curam susciperet; præsta, (quæsumus) ut salubri doctrinæ illius medicina omnes animarum nostrarum morbi sanentur, per merita Filii tui, Jesu Christi, Domini nostri. *Amen.*

Epistola. 2 Tim. iv. 5.

TU vigila in omnibus: labora: opus fac Evangelistæ: ministerium tuum imple. Sobrius esto. Ego enim jam delibor; et tempus resolutionis meæ instat. Bonum certamen certavi; cursum consummavi; fidem servavi. In reliquo, reposita est mihi corona justitiæ, quam reddet mihi Domi-

DIES S. LUCÆ EVANG.

ous in illa die, justus judex: non solum autem mihi, sed et iis qui diligunt adventum ejus. Festina ad me venire cito. Demas enim me reliquit, diligens hoc sæculum, et abiit Thessalonicam; Cresceus in Galatiam; Titus in Dalmatiam. Lucas est mecum solus. Marcum assume, et adduc tecum: est enim mihi utilis in ministerium. Tychicum autem misi Ephesum. Pannulum quam reliqui Troade apud Carpum, veniens affer tecum, et libros, maxime autem membranas. Alexander, ærarius, multa mala mihi ostendit: reddet illi Dominus secundum opera ejus: quem et tu devota; valde enim restitit verbis nostris

Evangelium. S. Luc. x. 1

DESIGNAVIT Dominus et alios septuaginta duos: et misit illos binos, ante faciem suam, in omnem civitatem et locum, quo erat ipse venturus. Et dicebat illis: Messis quidem multa; operarii autem pauci. Rogate ergo dominum messis, ut mittat operarios in messem suam. Ite: ecce, ego mitto vos, sicut agnos inter lupos. Nolite portare sacculum, neque peram, neque calceamenta: et neminem per viam salutaveritis. In quamcunque domum intraveritis, primum dicite, Pax huic domui! Et si ibi fuerit filius pacis, requiescet super illum pax vestra; sin autem, ad vos revertetur. In eadem autem domo manete, edentes et bibentes, quæ apud illos sunt. Dignus est enim operarius mercede sua.

I. 242

DIES SS. SIMONIS ET JUDÆ
APOSTOLORUM.

Collecta.

OMNIPOTENS Deus! qui, super fundamentum Prophetarum et Apostolorum, Ecclesiam tuam ædificasti, cui et ipse Jesus Christus summus est lapis angularis; concede nobis, ut, per eorum doctrinam, in unitate spiritus ita conjugamur, ut quasi sacrum gratumque tibi templum fiamus, per Jesum Christum, Dominum nostrum
Amen.

Epistola. S. Judæ 1.

JUDAS, Christi Jesu servus, frater autem Jacobi, his qui sunt in Deo Patre dilectis, et Christo Jesu conservatis, et vocatis. Misericordia vobis, et pax, et caritas, adimpleatur. Carissimi! omnem sollicitudinem faciens scribendi vobis de communi vestra salute, necesse habui scribere vobis; deprecans supercertari semel traditæ Sanctis fidei. Subintroierunt enim quidam homines (qui olim præscripti sunt in hoc iudicium) impii, Dei nostri gratiam transferentes in luxuriam, et solum dominatorem et Dominum nostrum, Jesum Christum, negantes. Commovere autem vos volo, scientes semel omnia, quoniam Jesus, populum de terra Ægypti salvans, secundo eos, qui non crediderunt, perdidit. Angelos vero, qui non servaverunt suum principatum, sed dereliquerunt suum domicilium, in iudicium magni diei, vinculis æternis sub caligine reservavit. Sicut Sodomus

17*

L

243

DIES S. SIMONIS ET JUDÆ APOS

et Gomorrha, et fœditatē civitates simili modo exfornicatæ, et abeuntes post carnem alteram, factæ sunt exemplum, ignis æterni pœnæ sustinentes. Similiter et hi carnem quidem maculant, dominationem autem spernunt; majestatem autem blasphemant.

Evangelium. S. Joan. xv. 17.

HÆC maudo vobis, ut diligatis invicem. Si mundus vos odit; scitote quia me priorem vobis odio habuit. Si de mundo fuissetis, mundus, quod suum erat, diligeret; quia vero de mundo non estis, sed ego elegi vos de mundo, propterea odit vos mundus. Mementote sermonis mei, quem dixi vobis: Non est servus major domino suo. Si me persecuti sunt, et vos persequantur: si sermonem meum servaverunt, et vestrum servabunt. Sed hæc omnia facient vobis propter nomen meum; quia nesciunt eum, qui misit me. Si non venissem, et locutus fuissetis eis, peccatum non haberent. Nunc autem excusationem non habent de peccato suo. Qui me odit, et Patrem meum odit. Si opera non fecissem in eis, quæ nemo alius fecit, peccatum non haberent: nunc autem et viderunt, et oderunt et me, et Patrem meum: sed ut adimpleatur sermo, qui in lege eorum scriptus est, quia Odio me habuerant gratis. Cum autem venerit Paraclitus, quem ego mittam vobis a Patre, spiritum veritatis, qui a Patre procedit; ille testimonium perhibebit de me. Et vos testimonium perhibebitis, quia ab initio eum estis.

I. 244

DIES OMNIUM SANCTORUM.

Collecta.

OMNIPOTENS Deus! qui omnes electos tuos conjunxisti in una communione, et societate mystici corporis Domini nostri Jesu Christi; da, ut Sanctos tuos in omnibus virtutibus et operibus bonis imitemur; ut ad ineffabilia illa gaudia, quæ præparasti iis qui te haud hęc diligunt, perveniamus, per Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen.

Pro Epistola. Apocal. vii. 2.

ET vidi alterum Angelum ascendentem ab Ortu solis, habentem signum Dei vivi et ciamavit voce magna quatuor Angelis, quibus datum est nocere terræ et mari, dicens: Nolite nocere terræ, neque mari, neque arboribus, quoad usque signemus servos Dei nostri in frontibus suis. Et audivi numerum signatorum: centum quædraginta quatuor millia signati ex omni tribu filiorum Israel.

Ex tribu Juda duodecim millia signati.
 Ex tribu Reuben duodecim millia signati.
 Ex tribu Gad duodecim millia signati.
 Ex tribu Aser duodecim millia signati.
 Ex tribu Nephthali duodecim millia signati.
 Ex tribu Manasse duodecim millia signati.
 Ex tribu Simeon duodecim millia signati.
 Ex tribu Levi duodecim millia signati.
 Ex tribu Issachar duodecim millia signati.

245

DIES OMNIUM SANCTORUM.

Ex tribu Zabulon duodecim millia signati.

Ex tribu Joseph duodecim millia signati.

Ex tribu Benjamin duodecim millia signati.

Post hæc vidi turbam magnam, quam dinumerare nemo poterat, ex omnibus gentibus et tribubus, et populis, et linguis; stantes ante thronum, et in conspectu Agni, amicti stolis albis; et palmæ in manibus eorum. Et clamabant voce magna, dicentes: Salus Deo nostro, qui sedet super thronum, et Agno! Et omnes Angeli stabant in circuitu throni, et seniorum, et quatuor animalium; et ceciderunt, in conspectu throni, in facies suas, et adoraverunt Deum, dicentes: Amen: benedictio, et claritas, et sapientia, et gratiarum actio, honor, et virtus, et fortitudo, Deo nostro, in sæcula sæculorum. *Amen.*

Evangelium. S. Matth. v. 1.

VIDENS autem Jesus turbas, ascendit in montem: et, cum sedisset, accesserunt ad eum discipuli ejus. Et aperiens os suum, docebat eos, dicens: Beati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum cælorum. Beati mites, quoniam ipsi possidebunt terram. Beati, qui lugent, quoniam ipsi consolabuntur. Beati, qui esuriunt et sitiunt justitiam, quoniam ipsi saturabuntur. Beati misericordes, quoniam ipsi misericordiam consequentur. Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt. Beati pacifici, quoniam Filii Dei vocabuntur. Beati, qui persecutionem patiuntur propter justitiam, quoniam ipsorum est regnum

ORDO SACRÆ COMMUNIONIS.

cælorum. Beati estis, cum maledixerint vobis homines, et persecuti vos fuerint, et dixerint omne malum adversum vos, mentientes, propter me. Gaudete, et exultate, quoniam merces vestra copiosa est in cælis. Sic enim persecuti sunt Prophetas, qui fuerunt ante vos.

Ordo Administranda

CENÆ DOMINI,

seu

SACRÆ COMMUNIONIS.

¶ *Quotquot cupiunt participes fieri sacræ Communionis, nomina sua, pridie saltem sacrarum, Ministro indicabunt.*

¶ *Si quis autem sit manifeste flagitiosus, aut proximis suis verbo factove injuriam intulerit, ita ut Ecclesia eo facto sit offensa; de hoc certior factus Minister eum advocabit, et monebit, ne ullo modo audeat ad Mensam Domini accedere, usque dum vera resipiscentia, et morum emendationis, indicia manifesta præbuerit ita ut Ecclesie, quam prius offenderit, sit satisfactum, ut et iis quos affecerat injuria; aut saltem promittat, id sibi*

ORDO SACRÆ COMMUNIONIS.

facere propositum esse, quamprimum id commode fieri poterit.

¶ *Eundem agendi modum et ordinem tenebit Minister cum iis, inter quos simultates et odia intercedere intellexerit; nec sine ex-
mensa Domini participes fieri, donec ce-
rior factus fuerit de eorum reconciliatione.
Quod si alter eorum alteri offensam accep-
tam ex animo remittere paratus fuerit, aut
pro illata a semet ipso injuria satisfacere;
altero id detrectante, et in odio et
malitia sua persistente, ita ut ad priam
concordiam adduci nolit; tum Minister
penitentem ad sacram Communionem ad-
mittet; pertinacem vero prohibebit. Ea
tamen conditione hæc fient, ut Minister,
qui quempiam a sacris arceuerit, prout
habetur in hac aut præcedente hujus
Rubricæ articulo, totam rem cum Or-
dinario communicet intra dies quatuordecim
ad summum. Ordinarius autem, in
eum qui sic offenderit, juxta Canonem
inquiret.*

¶ *Quo tempore Cæna Domini celebrabitur,
mensa, panno mundo linceo strata, stabit
vel in medio Templi, vel in Choro, ubi
Matutina et Vespertina Precas debent
recitari. Presbyter autem, stans ad Sep-
tentrionalem partem Mensæ, Orationem
Dominicam, cum Collecta sequens, reci-
tabit; populus in genua prostratus.*

PATER noster, qui es in cælis! Sanctifi-
cetur nomen tuum. Adveniat regnum
tuum. Fiat voluntas tua, sicut in cælo.

ORDO SACRÆ COMMUNIONIS.

et in terra. Panem nostrum quotidianum
da nobis hodie. Et dimitte nobis debita
nostra, sicut et nos dimittimus debitoribus
nostris. Et ne nos inducas in tentationem.
Sed libera nos a malo. Amen.

Collecta.

OMNIPOTENS Deus! cui omne cor patet,
omnes affectus cogniti sunt, et nihil arcani
est absconditum, purifica cogitationes cor-
dium nostrorum per inspirationem Spiritus
Sancti; ut te ex animo amemus, et sanc-
tum nomen tuum debita veneratione cele-
bremus, per Jesum Christum, Dominum
nostrum. Amen.

¶ *Tum Presbyter, conversus ad populum,
Decalogum integrum clara voce recitabit.
Populus autem, genibus adhuc nixus, post
unumquodque mandatum, veniam petet a
Deo pro illius violatione tempore præter-
ito, et rogabit, ut sibi gratia concedatur,
qua illud servet in futurum; in hunc
modum.*

Minister.

HÆC Deus verba locutus est; dixitquo-

Ego sum Dominus Deus tuus. Non ha-
bebis Deos alienos coram me.

Populus. Domine! miserere nostri; et
corda nostra, ad servandum hoc mandatum,
inclina.

Minister. Non facies tibi sculptile, ne-
que omnem similitudinem quæ est in cælo

ORDO SACRÆ COMMUNIONIS.

desuper, et quæ in terra deorsum, nec eorum quæ sunt in aquis sub terra. Non adorabis ea, neque coles. Ego enim sum Dominus Deus tuus fortis, zelotes, visitans iniquitatem patrum in filios, in tertiam et quartam generationem eorum qui oderunt me; et faciens misericordiam in millia, his qui diligunt me, et custodiunt præcepta mea.

Populus. Domine! miserere nostri; et corda nostra, ad servandum hoc mandatum, inclina.

Minister. Non assumes nomen Domini Dei tui in vanum: nec enim habebit insonem Dominus eum, qui assumpserit nomen Domini Dei sui frustra.

Populus. Domine! miserere nostri; et corda nostra, ad servandum hoc mandatum, inclina.

Minister. Memento ut diem Sabbati sanctifices. Sex diebus operaberis, et facies omnia opera tua. Septimo autem die Sabbatum Domini Dei tui est. Non facies omne opus in eo, tu, et filius tuus, et filia tua, servus tuus, et ancilla tua, jumentum tuum, et advena qui est intra portas tuas. Sex enim diebus fecit Dominus cælum et terram, et mare, et omnia quæ in eis sunt; et requievit in die septimo. Idcirco benedixit Dominus diei Sabbati, et sanctificavit eum.

Populus. Domine! miserere nostri; et corda nostra, ad servandum hoc mandatum, inclina.

Minister. Honora patrem tuum, et matrem tuam, ut sis longævus super terram, quam Dominus Deus tuus dabit tibi.

Populus. Domine! miserere nostri; et corda nostra, ad servandum hoc mandatum, inclina.

ORDO SACRÆ COMMUNIONIS.

Minister. Non occides.

Populus. Domine! miserere nostri; et corda nostra, ad servandum hoc mandatum, inclina.

Minister. Non mœchaberis.

Populus. Domine! miserere nostri; et corda nostra, ad servandum hoc mandatum, inclina.

Minister. Non furtum facies.

Populus. Domine! miserere nostri; et corda nostra, ad servandum hoc mandatum, inclina.

Minister. Non loquæris contra proximum tuum falsum testimonium.

Populus. Domine! miserere nostri; et corda nostra, ad servandum hoc mandatum, inclina.

Minister. Non concupisces domum proximi tui; nec desiderabis uxorem ejus, non servum, non ancillam, non bovem, non asinum, nec omnia quæ illius sunt.

Populus. Domine! miserere nostri; et hæc omnia mandata tua cordibus nostris. quæsumus, inscribe.

¶ Tum sequetur harum Collectarum alterutra pro Regina; Presbytero (ut antea) stante, a: dicente,

Oremus.

OMNIPOTENS Deus! cujus regnum æternum est, et potentia infinita; miserere universæ Ecclesiæ; et cor electæ famulæ tuæ, Victoriæ, Reginæ et Gubernatricis nostræ, ita

ORDO SACRÆ COMMUNIONIS.

dirige, ut ipsa (gnara cujus sit Ministra) supra omnia honorem et gloriam tuam quærat; nos vero, et quotquot ei subjecti sunt (debite pensitantes, a quo sit illius auctoritas) fideliter ei serviamus, illam honoremus, in te, ac propter te, juxta sacrum verbum et mandatum tuum; per Jesum Christum, Dominum nostrum, qui, una tecum et cum Spiritu sancto, vivit et regnat, semper unus Deus, in sæcula sæculorum.

Amen

¶ *Aus.*

OMNIPOTENS et sempiternæ Deus! ex sacro verbo tuo discimus, corda regum in manu tua esse, eaque a te dirigi et inclinari, prout divinæ tuæ sapientiæ optime visum fuerit. Supplices ergo te rogamus, uti cor famulæ tuæ, Victoriæ, Reginæ et Gubernatricis nostræ, ita inclines atque dirigas, ut omni cogitatione, verbo, et opere, indesinenter quærat honorem ac gloriam tuam; et populum tuum, curæ suæ demandatum, custodire, opibus, pace, ac pietate florentem, studeat. Ilæc concede, o Pater misericors! propter dilectum Filium tuum, Jesum Christum, Dominum nostrum. *Amen.*

¶ *Tum dicetur Collecta diei. Et, statim post Collectam, Presbyter leget Epistolam, dicens, Epistola [seu portio Scripturæ assignata pro Epistola] scripta est capite—Epist.—versu—Finita autem Epistola, dicit. Hic desinit Epistola. Tunc leget Evangelium (stante universo populo)*

252

ORDO SACRÆ COMMUNIONIS.

dicens, Sanctum Evangelium scriptum est capite—Evangelii—versu—Finita autem Evangelio, cavabitur, aut recitabitur, sequens Symbolion, stante adhuc universo populo, ut prius:

CREDO in unum Deum, Patrem Omnipotentem, factorem cœli et terræ, atque visibilium omnium et invisibilium; et in unum Dominum nostrum, Jesum Christum, Filium Dei unigenitum, ex Patre natum ante omnia sæcula: Deum de Deo; lumen de lumine; Deum verum de Deo vero; genitum, non factum; consubstantiali Patri; per quem omnia facta sunt. Qui, propter nos homines, et propter nostram salutem, descendit de cœlis; et incarnatus est de Spiritu Sancto, ex Maria Virgine, et homo factus est; crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato. Passus et sepultus est; et resurrexit tertia die, secundum Scripturas; et ascendit in cœlum; et sedet ad dextram Patris; et iterum venturus est cum gloria, judicare vivos et mortuos: cujus regni non erit finis.

Et in Spiritum Sanctum, Dominum et vivificantem, qui ex Patre Filioque procedit; qui cum Patre et Filio simul adoratur et conglorificatur; qui locutus est per Prophetas. Et unam sanctam, Catholicam et Apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum baptismam in remissionem peccatorum; et expecto resurrectionem mortuorum, et vitam venturi sæculi. *Amen.*

253

ORDO SACRÆ COMMUNIONIS.

¶ *Tum Minister populo annuntiabit, si quis sint dies Festi, aut jejuniis, per sequentem hebdomadam observandi. Tum etiam, si dabitur occasio, futura Communio prænuntiabitur; et futurarum Nuptiarum sollemnitas; Brevia etiam, Citationes, et Excommunicationes, lecentur. Nec quidquam promulgabitur aut publicabitur in Ecclesia, quo tempore Sacra peraguntur, præterquam ab ipso Ministro. Nec quidquam ab eo ipso, nisi quod Regulis hujus Libri continetur, aut a Regia Majestate imperatum fuerit, aut a loci Ordinario præscriptum.*

¶ *Tum sequetur Concio, sive una aliqua Homiliarum jam editarum, aut in posterum publica auctoritate edendarum.*

¶ *Tum Presbyter ad Mensam Domini revertetur, et Offertorium incipiet, una aut altera, aut etiam pluribus harum sententiarum recitatis; prout ipsi convenientius videbitur.*

SIC luceat lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra bona, et glorificent Patrem vestrum, qui in cœlis est. *S. Matth. v. 16.*

Nolite thesaurizare vobis thesauros in terra; ubi ærugo et tinea demolitur; et ubi fures effodiunt, et furantur. *Thesauri-*

ORDO SACRÆ COMMUNIONIS.

zate autem vobis thesauros in cœlo; ubi neque ærugo neque tinea demolitur; et ubi fures non effodiunt, nec furantur. *S. Matth. vi. 19, 20.*

Omnia, quæcumque vultis ut faciant vobis homines, et vos facite illis. Hæc est enim Lex, et Prophetæ. *S. Matth. vii. 12.*

Non omnis, qui dicit mihi, Domine, Domine, intrabit in regnum cœlorum: sed, qui facit voluntatem Patris mei qui in cœlis est, ipse intrabit in regnum cœlorum. *S. Matth. vii. 21.*

Stans autem Zacchæus dixit ad Dominum: Ecce, dimidium bonorum meorum, Domine, do pauperibus; et si quid aliquem defraudavi, reddo quadruplum. *S. Luc. xix. 8.*

Quis militat suis stipendiis unquam? Quis plantat vineam, et de fructu ejus non edit? Quis pascit gregem, et de lacte gregis non manducat? *1 Cor. ix. 7.*

Si nos vobis spiritualia seminavimus; inagnum est, si nos carnalia vestra metamus? *1 Cor. ix. 11.*

Nescitis, quoniam qui in sacrario operantur, quæ et de sacrario sunt, edunt; et qui altari deserviunt, cum altari participant? Ita et Dominus ordinavit iis, qui

ORDO SACRÆ COMMUNIONIS.

Evangelium annuntiant, de Evangelio vi
vere. 1 Cor. ix. 13, 14.

Hoc autem dico: qui parce seminat,
parce et metet; et qui seminat in benedic-
tionibus, de benedictionibus et metet. Unus-
quisque prout destinavit in corde suo:
non ex tristitia, aut ex necessitate. Hilarem enim datorem diligit Deus. 2 Cor. ix.
6, 7.

Communicet autem is qui catechizatur
verbo, ei qui se catechizat, in omnibus
bonis. Nolite errare. Deus non irridetur.
Quæ enim seminaverit homo, hæc et metet.
Gal. vi. 6, 7.

Ergo, dum tempus habemus, operemur
bonum ad omnes, maxime autem ad domes-
ticos fidei. Gal. vi. 10.

Est autem questus magnus pietas cum
sufficiencia. Nihil enim intulimus in
hunc mundum: haud dubium, quod nec
auferre quid possumus. 1 Tim. vi. 6, 7.

Divitibus hujus sæculi præcipe non sub-
lime sapere, neque sperare in incerto divi-
tiarum, sed in Deo vivo (qui præstat nobis
omnia abunde ad fruendum) bene agere,
divites fieri in bonis operibus, facile tri-
buere, communicare, thesaurizare sibi fun-
damentum bonum in futurum, ut apprehen-
dant veram vitam. 1 Tim. vi. 17, 18, 19.

Non enim injustus Deus, ut obliviscatur
operis vestri, et dilectionis quam ostendistis

257

ORDO SACRÆ COMMUNIONIS.

in nomine ipsius, qui ministrastis sanctis
et ministrastis. Heb. vi. 10.

Beneficentiæ autem et communionis no-
lite oblivisci. Talibus enim hostiis prome-
retur Deus. Heb. xiii. 16.

Qui habuerit substantiam hujus mundi, et
viderit fratrem suum necessitatem habere,
et clausit viscera sua ab eo; quomodo
caritas Dei manet in eo? 1 S. Joan. iii. 17.

Ex substantia tua fac elemosynam; et
noli avertere faciem tuam ab ullo paupere:
ita enim fiet, ut nec a te avertatur facies
Domini. Tob. iv. 7.

Quomodo potueris, ita esto misericors.
Si multum tibi fuerit, abundanter tribue,
si exiguum tibi fuerit, etiam exiguum liben-
ter impertiri stude. Præmium enim bonum
tibi thesaurizas in die necessitatis. Tob.
iv. 8, 9.

Fœneratur Domino, qui miseretur paupe-
ris; et vicissitudinem suam reddet ei. Prov.
xix. 17.

Beatus, qui intelligit super egenum et
pauperem. In die mala liberabit eum Do-
minus. Psal. xl. 1.

¶ Dum ista recitantur, Diaconi, Editus
aliive ad hoc idonei, quibus illud munus
demandatum est, Elemosynam, in paupe-
rum usus erogandam, colligent, ut et ali-
populi oblationes in pios usus, in patet

18

L

257

ORDO SACRÆ COMMUNIONIS.

seu lance idonea, a Parochianis in hunc usum comparata; eamque ad Presbyterum reverenter afferent; ab illo autem, cum gestu modesto ac humili, super sacra mensa collocabitur.

¶ *Quoties vero sacra Communio celebrabitur, tum Presbyter tantum Panis et Vini super Mensa reponet, quantum sufficere videbitur. Quibus peractis, dicat Presbyter.*

Oremus pro universo statu Ecclesiæ Christi hic in terra militantis.

OMNIPOTENS et æternæ Deus! qui, per sanctum Apostolum tuum, nos docuisti orare, obsecrare, deprecari, et gratias agere pro omnibus hominibus; te rogamus supplices,

ut clementer [**elemosynas atque oblationes nostras accipias, et*] has nostras orationes, quas divine Majestati tuæ offerimus, exaudias; supplicantes, ut spiritum veritatis, unitatis, et concordiæ, universæ Ecclesiæ tuæ inspires. Concede etiam, ut, quotquot sanctum nomen tuum confitentur, ii omnes in sancti verbi tui veritate consentiant, vivantque inter se in caritate concordent. Iusuper te rogamus supplices ut omnes reges, principes ac dynastas, Christum profitentes, serves ac tuearis, imprimis autem famulam tuam, VICTORIAM, Reginam nostram, ut sub eâ pie et tranquille vivamus. Da etiam consiliariis ipsius universis, singulisque magistratu aliquo sub ipsâ fungentibus, ut recte, ac sine personarum acceptione, jus dicant, ne-

ORDO SACRÆ COMMUNIONIS.

quitiâ et vitiam coercendo, et veram Dei religionem, et virtutem, tuendo et propagando. Eam autem gratiam omnibus episcopis et sacerdotibus largire, qua, cum moribus, tum doctrina, verum tuum vivumque verbum illustrent, recteque et rite Sacramenta administrent. Et populo tuo universo, huic autem ceteri præsertim, concede, ut, animo initi ac debita reverentia, sanctum verbum tuum audiant et excipiant, tibi vere servientes in sanctitate et justitia, omnibus diebus vitæ suæ. Maxima insuper cum animi demissione, te rogamus, Domine, ut, pro benignitate tua, eos omnes consolers et adjuves, qui in angustiis, doloribus, inopia, morbo, aliisque rebus adversis, conficiantur. Atque sancto nomini tuo benedicimus, pro omnibus famulis tuis, qui in fide ac timore tuo ex hac vita migrarunt; suppliciter te rogantes, ut gratia nobis concedatur, qua, bona eorum exempla secuti, una cum illis regni tui cœlestis fiamus participes. Hæc nobis concede, Pater, propter Jesum Christum, mediatorem et advocatum nostrum unicum. Amen.

¶ *Quum Minister futuram Communionem sacram prævuntiat, quum semper prævuntiat die aliquo, proxime præcedente) finita Concione, aut Homilia, sequentem exhortationem præleget.*

CARISSIMI ac dilectissimi! die ..... proxime sequenti, mihi propositum est, fa-

ORDO SACRÆ COMMUNIONIS.

vente Deo, quotquot fuerint ea qua decet pietate ac devotione affecti, iis omnibus administrare maxime salutare illud Sacramentum corporis ac sanguinis Christi; ab iis participandum in memoriam meritoriae illius crucis ac passionis, qua sola peccatorum nostrorum remissionem impetramus, et ad regni cœlorum consortium pervenimus. Nostrum est itaque submitte atque ex animo gratias agere Omnipotenti Deo, Patri nostro cœlesti, quod dederit Filium suum, Servatorem nostrum, Jesum Christum, non tantum ut pro nobis moreretur, verum etiam ut esset nobis spiritualis cibus et sustentatio in sancto illo Sacramento. Quod quidem cum adeo divinum ac salutare sit digne illud participantibus, adeo autem periculosum indigne illud sumere audentibus; meum est vos hortari, ut, interea temporis, dignitatem illius sancti mysterii perpendatis; magnamque illud, quod indignæ illius participationi imminet periculum; utque suam quisque conscientiam exploretis atque examinatis; idque non perfunctorie (uti solent hypocritæ), sed ita, ut sancti mundi que ad tam cœlestes epulas accedatis, induti veste illa nuptiali, quam requirit Deus in sacris Scripturis, et admittamini, tanquam digni, qui sacræ illius mensæ participes fiat.

Ad hæc, via atque ratio prima est, ut vitam ac conversationem vestram explorare velitis ad normam mandatorum Dei; atque, ubicunque animadvertitis, seu verbo seu facto, scienter a vobis peccatum esse, ibi gemere ac lamentari ob peccata vestra, con-

ORDO SACRÆ COMMUNIONIS.

ferique Omnipotenti Deo, cum firmo constantique vitæ emendandæ proposito. Quod si peccata vestra ejusmodi vobis esse videantur, ut non tantum Deum, verum etiam proximos vestros offenderint; tum eorum gratiam vobis conciliabitis, parati ad restituendum et satisfaciendum, quantum quidem in vobis erit, pro contumeliis et injuriis, quascumque aliis intuleritis: parati etiam ad condonandum iis qui in vos peccaverint, prout peccata vestra vobis a Deo condonari in votis est. Secus enim, sacræ Communionis participatio hoc unum præstat, quod reatum vestrum adaugebit. Quapropter, si quis vestrum sit blasphemus adversus Deum, aut verbi illius hostis et calumniator; si quis sit adulter, si quis malevolentia vel invidia laboret, aut alius cujuscunque sceleris sibi conscius sit; respiscite a peccatis vestris: sin minus, nolite ad sacram illam mensam accedere; ne, post participatum sanctum illud Sacramentum, Diabolus in vos ingrediatur, quemadmodum in Judam ingressus est, et vos repleat omni iniquitate, et vos perducatur in exitium tum corporis tum animæ.

Quandoquidem vero neminem par est ad hanc sacram Communionem accedere, absque sancta fiducia in Dei misericordia, ac pacata conscientia; si quis vestrum conscientie suæ tranquillitatem comparare supra dictis rationibus non valeat, sed ampliore consolatione aut consilio sibi opus esse putet; ad me accedat, aut alium prudentem ac doctum verbi Dei ministrum adeat; et id, quo gravatur, illi exponat; ut verbi Dei ministerio absolutionis beneficium consequatur, ut et spirituale consilium et admo-

ORDO SACRÆ COMMUNIONIS.

nitionem, ad sedandos conscientiae aestus, et dubitationes ac scrupulos omnes eximendos.

¶ *Aut si animadvertat quod populus negligat ad sacram Communionem accedere, loco precedentis, hac utetur exhortatione.*

CARISSIMI ac dilectissimi fratres! . . . .
constitui, favente Deo, Cœnam Domini celebrare: ad quam ego vos, quotquot adestis, omnes invito, nomine Dei; vosque obsecro, per Dominum Jesum Christum, ne ad illam accedere recusetis, tam amanter: scilicet a Deo ipso vocati atque invitati. Nostis, quam graviter quanque iniquo animo, ferri solet, si quis lautum convivium apparaverit, et mensa omni genere epularum jam instructa, adeo ut nihil desit nisi ut convivæ accumbant; vocati tam ingrato animo sint, ut temere, nullaque de causa, accedere dedignentur. Quis vestrum, si cum eo sic aeeretur, non commoveretur? Quis non ingentem fieri sibi injuriam putaret? Quamobrem, carissimi et in Christo eximie dilecti, cavete, ne, subducentes vos a sancta hac cœna, iram Dei in vos provocetis. Facile dicat quispiam, Cœnam Domini adire nolo, quoniam aliter sum mundanis negotiis impeditus. Verum ejusmodi excusationes non tam facile a Deo admittuntur aut probantur. Si quis dicat, Sum gravium peccatorum reus; ideoque metuo accedere; cur ergo non respiscitis, et malos mores emendatis? Deo vocanti nonne pudet respondere, vos nolle accedere? Quam redendum est ad Deum, non causamini, vos

ORDO SACRÆ COMMUNIONIS.

nondum esse paratos? Hoc apud vos diligenter reputate, quam parum apud Deum valiturae sint ejusmodi fictæ ac simulate excusationes. Qui convivium respuerunt, (ut habetur in Evangelio) quia villam emissent, aut jura boum experiri vellent, aut matrimonium contraxissent, non excusati, sed indigni habiti sunt cœlesti convivio. Ego quidem præsto adero, ac, pro officio meo, invito vos Dei nomine; voco vos propter Christum; vos exhortor, quantum salus vestra vobis curæ est, ut sitis hujus sacræ Communionis participes. Et, quemadmodum Filius Dei, pro vestra salute, animam in cruce profundere dignatus est; ita hoc officii vobis incumbit, ut sacræ cœnæ sitis convivæ, in recordationem sacrificii mortis illius, prout ipse præcepit. Quod quidem si a vobis neglectum fuerit, apud vos reputate, quantum Deo faciatis injuriam; et quantum inde vobis imminet periculum; quandoquidem scientes volentes a mensa Domini abstinatis, secessum facientes a fratribus vestris, qui accedunt, ut pascantur epulis cibi illius admodum cœlestis. Hæc si attente perpenderitis, ad meliorem mentem, Deo dante, reversuri estis. Quam ut consequamini, Omnipotentem Deum, Patrem nostrum cœlestem, indesinenter rogabimus.

¶ *Quam celebrabitur sacra Communio, communicantibus in locis idoneis ad sacram*

ORDO SACRÆ COMMUNIONIS.

*sacramentum commode accipiendum dis
positis, Presbyter hanc exhortationem re-
citabit.*

CARISSIMI, ac dilectissimi in Domino!
quibus propositum est accedere ad sanctam
Communione corporis ac sanguinis Chris-
ti, Servatoris nostri; oportet ut attendatis,
quomodo Sanctus Paulus omnes homines
exhortatur, ut seipsum probent diligenter,
priusquam audeant panem illum comedere,
et calicem illum bibere. Nam, sicuti mag-
num inde redundat in nos beneficium, si
fide viva sancti illius Sacramenti fiamus
participes (tum enim spiritualiter carnem
Christi comedimus, et illius sanguinem bi-
bimus; tum in Christo habitamus; et Chris-
tus in nobis; unum sumus cum Christo, et
Christus nobiscum) ita nobis imminet in-
gens periculum, si indigne illud accipimus.
Tum enim rei efficiamur corporis et sangui-
nis Christi, Servatoris nostri: edimus et
bibimus iudicium nostrum, non discernen-
tes corpus Domini: iram Dei adversus nos
accendimus; illum provocamus ad nos plec-
tendos morbis ac variis generibus mortis.
Qua propter, fratres, vos ipsos iudicate, ne
a Domino iudicemini. Præteritorum pec-
catorum vos serio pœniteat: viva ac solida
fide Christum, Servatorem nostrum, amplec-
timini: vitam emendate, et omnes homines
ex animo diligite; sic enim futuri estis ido-
nei, qui horum sanctorum mysteriorum
hatis participes. Verum, ante omnia, vos
oportet demisse atque ex animo gratias age-
re Deo, Patri, Filio, et Spiritui sancto, ob
redemptionem mundi per mortem ac pas-

ORDO SACRÆ COMMUNIONIS.

sionem Christi, Servatoris nostri, veri Dei
simul et veri hominis, qui seipsum humi-
liavit usque ad mortem, mortem autem
crucis, pro nobis miseris peccatoribus, cum
habitaremus in tenebris et in umbra mortis,
ut nos faceret filios Dei, et ad vitam æter-
nam eveleret. Ut autem perpetua memoria
recoleremus immensam caritatem Domini
nostri et Servatoris unici, Jesu Christi, sic
pro nobis morientis; et innumera beneficia,
quæ sanguinis sui pretiosa effusione nobis
impetravit; sacrosancta mysteria, velut
amoris sui pignora, ad perpetuam mortis
suar recordationem, instituit et ordinavit,
ad magnam atque æternam consolationem
nostram. Ipsi itaque, una cum Patre et
Spiritu Sancto, indesinenter (prout tenemur
maxime) gratias agamus; sanctissimæ illius
voluntati prorsus nos subjicientes, et ope-
ram dantes, ut ei serviamus in sanctitate
et iustitia, omnibus diebus vitæ nostræ.
Amen.

¶ *Tum Presbyter ad accipiendam sacram
Communione accedentibus dicet.*

VOS, quos vere et serio peccatorum ves-
trorum pœnitet, quique proximos vera ca-
ritate complectimini, et vitam novam insti-
tuere decrevistis, mandatis Dei obsequendo,
et in viis ejus sanctis posthac ambulando;
cum fide accedite, et hoc sanctum Sacra-
mentum accipite, in solatium vestrum: at-
que Omnipotenti Deo, magna cum animi
demissione, contemini, in genua modeste
provoluti.

¶ *Tum hæc generalis Confessio, eorum om-
nium nomine, quibus propositum est ac-*

ORDO SACRÆ COMMUNIONIS.

eram Communionem accipere, fiet ab aliquo sacerdotum, ipso et populo universo in gentia humiliter provolutis, ac dicentibus:

OMNIPOTENS Deus, Pater Domini nostri Jesu Christi, rerum omnium conditor, nominum omnium iudex! confitemur ac deploramus multiplicia peccata et scelera nostra, quæ subinde flagitiose admodum commisimus, cogitatione, verbo, et opere, contra divinam tuam Majestatem; iram atque indignationem tuam adversus nos justissime provocantes. Serio nos pœnitet; et ex animo dolemus, ob ejusmodi delicta nostra. Eorum recordatio nobis acerba est, onus intolerabile. Miserere nostri, miserere nostri, Pater summe misericors! Propter filium tuum, Jesum Christum, Dominum nostrum, præteritorum omnium veniam concede; da etiam, ut in posterum semper tibi serviamus et placeamus in novitate vitæ, ad nominis tui honorem et gloriam, per Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen.

¶ *Tum Presbyter (aut Episcopus, si adsit) assurgit, et, conversus ad cœtum, hanc abtolutionem pronuntiabit:*

OMNIPOTENS Deus, Pater noster cœlestis, qui, pro summa sua misericordia, peccatorum remissionem promisit iis omnibus qui, serio atque ex animo pœnitentes, cum vera fide ad eum se converterint, vestri mereatur; peccata vestra vobis omnia condonet, ab iisque vos liberet: vos confirmet et roboret in omni bono; vosque perducatur ad vitam æternam, per Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen.

ORDO SACRÆ COMMUNIONIS.

¶ *Deinde Presbyter dicit:*

Audite suavissima verba Christi, Servatoris nostri, ad consolandum eos omnes qui ad ipsum revera convertuntur.

VENITE ad me, omnes, qui laboratis atque onerati estis: et ego reficiam vos. *S. Math. xi. 28.*

Sic Deus dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret; ut omnis, qui credit in eum, non pereat, sed habeat vitam æternam. *S. Joan. iii. 16.*

Audite porro, quid dicat Sanctus Paulus. Fidelis sermo, et omni acceptione dignus, quod Christus Jesus venit in hunc mundum, peccatores salvos facere. *1 Tim. i. 15.*

Audite etiam, quid dicat Sanctus Joannes. Si quis peccaverit, advocatum habemus apud Patrem, Jesum Christum justum; et ipse est propitiatio pro peccatis nostris. *1 S. Joan. ii. 1.*

¶ *Post quæ, perget Presbyter, dicens:*
Sursum corda.

Responsio. Elevamus ad Dominum.
Presbyter. Gratias agamus Domino Deo nostro.

Responsio. Dignum et justum est.

¶ *Tum Presbyter, ad mensam Domini conversus, dicit:*

VERE dignum et justum est, debitumque nostrum officium, tibi semper et ubique gratias agere, Domine, sancte Pater, Omnipotens, æterne Deus. *Hæc verba [Sancte Pater] in festo Trinitatis omittuntur.*

ORDO SACRÆ COMMUNIONIS.

¶ *Hic sequetur Præfatio sollemnitati peculiaris, si qua sit expresse assignata; alioqui statim subjungetur:*

IDEO, cum Angelis et Archangelis, cumque omni militia cœlestis exercitus, gloriosum nomen tuum laudamus et magnificamus; te sine fine celebrantes, ac dicentes, Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus Sabaoth. Pleni sunt cœli ac terra gloria tua. Hosanna tibi, in excelsis Deus. *Amen.*

¶ PREFATIONES PROPRIÆ.

¶ *Natali die Christi, et septem diebus sequentibus.*

QUIA dedisti nobis unicum Filium tuum, Jesum Christum, ut pro nobis (quasi hoc tempore) nasceretur; qui, per operationem Spiritus Sancti, factus est verus homo, ex substantia Mariæ Virginis, matris suæ, idque sine labe peccati, ut nos ab omni peccato mundaret. Ideo, cum Angelis, &c.

¶ *Die Paschatis, et septem diebus sequentibus.*

IMPRIMIS autem te laudare tenemur propter gloriosam resurrectionem Filii tui, Jesu Christi, Domini nostri. Ipse enim verus est paschalis agnus pro nobis oblati, qui abstulit peccatum mundi; qui morte sua mortem abolevit, et sua resurrectione vitam æternam nobis restituit. Ideo, &c.

ORDO SACRÆ COMMUNIONIS.

¶ *Die Ascensionis, et septem diebus sequentibus.*

PER Jesum Christum, Dominum nostrum, Filium tuum prædilectum, qui, post gloriosissimam suam resurrectionem, manifesto apparuit omnibus Apostolis suis; ipsisque spectantibus, in cœlos ascendit, ut locum nobis præpararet; adeo ut, ubi ipse est, eo nos etiam ascendamus, et cum ipso regnemus in gloria. Ideo, &c.

¶ *Die Pentecostes, et sex diebus sequentibus.*

PER Jesum Christum, Dominum nostrum, juxta cujus certissimam promissionem, Spiritus Sanctus (hoc quasi tempore) cum subito et ingenti sonitu de cœlo descendit, tanquam flatus vehemens, ad instar linguarum ignearum, residens super Apostolos, ut eos doceret, et deduceret in omnem veritatem, impertito ipsis variarum linguarum munere; concessaque fiducia et ferventi zelo ad Evangelium constanter prædicandum omnibus gentibus. Quo facto educti sumus e tenebris et errore, ad puram lucem, et veram tui, adeoque Jesu Christi, Filii tui, cognitionem. Ideo, cum Angelis, &c.

¶ *In festo Trinitatis tantum.*

QUI unus es Deus, unus Dominus; non una tantum persona, sed tres personæ in una substantia. Quod enim de gloria Patris, illud idem de Filio et de Spiritu Sancto, credimus, absque ulla differentia aut inæqualitate. Ideo, &c.

ORDO SACRÆ COMMUNIONIS.

¶ *Post unquamque ex his Præstationibus, protinus cantabitur aut recitabitur :*

IDEO, cum Angelis et Archangelis, cum que omni militia cœlestis exercitus, gloriosum nomen tuum laudamus, et magnificamus; te sine fine celebrantes, ac dicentes, Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus Sabaoth. Pleni sunt cœli et terra gloria tua. Hosanna tibi, in excelsis Deus. Amen.

¶ *Tunc Presbyter, in genua provolutus ad Mensam Domini, hanc sequentem Orationem dicet, eorum omnium nomine, qui sunt communicaturi.*

NON ideo ad hanc mensam tuam audent accedere, Domine misericors, quod in nostra justitia confidamus, sed in multitudine ac magnitudine miserationum tuarum. Non sumus digni, qui micam colligamus sub inensa tua. Tu vero idem es Dominus, cujus proprium est semper misereri. Nobis igitur concede, Domine misericors, carnem Filii tui dilectissimi Jesu Christi sic edere, sicque sanguinem illius bibere, ut corpora nostra, peccatis inquinata, per illius corpus munda fiant, et animæ nostræ abluantur in pretioso ipsius sanguine; utque perpetuo in ipso habitemus, et ipse in nobis. Amen.

¶ *Quum Presbyter, stans ante Mensam Domini. Panem et Vinum ita disposuerit, ut expeditius ac decentius possit panem frangere coram Populo, et Calicem in manus sumere, dicet orationem consecrationis, prout hic sequitur.*

OMNIPOTENS Deus, Pater noster cœlestis! qui, ex immensa tua misericordia, Jesum Christum, Filium tuum unicum, dedisti ut mortem crucis subiret pro redemp-

ORDO SACRÆ COMMUNIONIS.

tionem nostram; qui ibi (unica sui ipsius oblatione semel facta) plenum obtulit, perfectumque et sufficiens sacrificium, oblationem, et satisfactionem pro peccatis totius mundi; et instituit, præcepitque nobis in sancto Evangelio suo, perpetuam memoriam pretiosæ suæ mortis celebrare, usque dum redeat. exaudi nos, quæsumus supplices, Pater misericors; ac concede, ut nos, sumentes has creaturas panis et vini juxta sanctam institutionem Filii tui, Servatoris nostri, Jesu Christi, in memoriam mortis ac passionis illius, participes fiamus beatissimi illius corporis ac sanguinis, qui, ex nocte qua tradebatur, accepit panem; et, cum gratias egisset, illum ^b fregit, ac dedit discipulis suis, dicens: Accipite; comedite; hoc est corpus meum, quod pro vobis datur; hoc facite in meam commemorationem. Similiter, postquam conatum est, accepit calicem, et, postquam gratias egisset, dedit illis, dicens: Bibite ex hoc omnes; hic est enim sanguis meus Novi Testamenti, qui pro vobis et pro multis effunditur in remissionem peccatorum. Hoc facite, quotiescunque biberitis, in meam commemorationem.

^a Illic Presbyter accipiat patinam in manus.

^b Hic autem frangat panem.

^c Illic manu perfecta tangat quicquid panis ibi fuerit.

^d Illic calicem manu prehendam.

^e Et hic vasa omnia (sive sint calices, sive lagenæ) in quibus est vinum consecrandum, tangat perfecta manu.

¶ *Tunc Minister sacram Communionem primus ipse sumet sub utraque specie; tum perget in manus eam tradere Episcopis, Presbyteris, et Diaconis, eodem*

ORDO SACRÆ COMMUNIONIS.

modo, si qui adfuerint; tuam plebi deinceps; omnibus submisit in genua prostratus. Unicusque autem panem porrigenis, dicit:

CORPUS Domini nostri Jesu Christi, quod pro te traditum est, corpus et animam tuam servet in vitam æternam. En accipe, et comede hoc, in memoriam quod Christus inortuus est pro te. Vescitor illo, in corde tuo, cum fide et gratiarum actione.

¶ *Minister, Calicem porrigenis unicuique, dicit:*

SANGUIS Domini nostri, Jesu Christi, qui pro te effusus est, corpus et animam tuam servet in vitam æternam. Bibe hoc in memoriam quod sanguis Christi pro te effusus est; et gratias age.

¶ *Si, quod panis aut vini consecratum fuerat, id totum absumptum est priusquam omnes communicaverint; Presbyter majorem copiam consecrabit, juxta prius præscriptam formulam; incipiens a verbis (Servator noster, Christus, eadem nocte, qua, &c.) ad benedicendum Pani, et ab his (Similiter, postquam cœnatum) ad benedicendum Calici.*

¶ *Postquam omnes communicaverint, Minister rediit ad Mensam Domini; et reverenter super ea reponet quicquid superfuerit ex consecratis Elementis; positumque cooperiet mundo linteo.*

¶ *Tum Presbyter recitabit Orationem Dominicam, Populo unanquamque Petitionem, post ipsam, iterante.*

PATER noster, qui es in cœlis, &c

ORDO SACRÆ COMMUNIONIS.

¶ *Postea dicitur, ut habetur in sequentibus*

O DOMINE ac Pater cœlestis! nos, humiles famuli, rogamus supplices paternam tuam bonitatem, ut hoc laudis et gratiarum actionis sacrificium clementer accipias; humillime supplicantes, ut, propter merita et mortem Filii tui, Jesu Christi, et per fidem in illius sanguinem, concedas, ut nos, cum universa Ecclesia, peccatorum nostrorum remissionem, cæteraque omnia beneficia passionis illius, consequamur. Ille autem offerimus ac præsentamus tibi, O Domine, nos ipsos, animas nostras et corpora, tibi hostiam rationalem sanctam et vivam; submisit rogantes, ut, quotquot participes sumus hujus sancte Communionis, tua gratia et cœlesti benedictione repleamur. Et, quantum, ob multiplicia peccata nostra, indigni sumus, qui ullum tibi sacrificium offeramus; attamen te rogamus supplices, ut acceptum habeas hoc debitum obsequium et hunc cultum nostrum, non intuens merita nostra, sed condonans delicta, per Jesum Christum, Dominum nostrum, per quem, et cum quo, in unitate Spiritus Sancti, tibi sit, Pater Omnipotens, omnis honor et gloria, in sæcula sæculorum. Amen

¶ *Aut hoc.*

OMNIPOTENS et æterne Deus! ex animo tibi gratias agimus, quod nos, qui hæc sancta mysteria rite percepimus, pascere

ORDO SACRÆ COMMUNIONIS.

dignaris spirituli cibo pretiosissimi corporis et sanguinis Filii tui, Servatoris nostri, Jesu Christi, nobisque gratiam ac favorem tuum erga nos eo pacto confirmas; quodque sumus genuina membra Filii tui mystico corpori iusita quod est benedicta omnium fidelium Ecclesia; et quod spe sumus etiam hæredes regni tui sempiterni, per meritum pretiosissimæ mortis ac passionis Filii tui dilectissimi. Summa autem cum animi demissione rogamus, o Pater cælestis! uti nobis gratia tua semper ita adsis, ut in sancta tua communione perseveremus, et in omnibus tuis bonis operibus quæ tu nobis exsequenda constituisti; per Jesum Christum, Dominum nostrum, cui, una tecum, et cum Spiritu Sancto, sit omnis honor et gloria, in sæcula sæculorum. *Amen.*

¶ *Deinde dicatur aut cantetur.*

GLORIA in excelsis Deo, et in terra pax, et benevolentia erga homines. Te laudamus; tibi benedicimus; te adoramus; te glorificamus; tibi gratias agimus propter summam gloriam tuam, Domine Deus, Rex cæli, Deus, Pater Omnipotens!

Domine, Fili unigenite, Jesu Christe, Domine Deus, Agnus Dei, Filius Patris, qui tollis peccata mundi! miserere nostri. Qui tollis peccata mundi, miserere nostri. Qui tollis peccata mundi, suscipe orationem nostram. Qui sedes ad dexteram Dei Patris, miserere nostri.

L 274

ORDO SACRÆ COMMUNIONIS.

Quoniam tu solus sanctus, tu solus Dominus, tu solus, o Christe, cum Spiritu Sancto, altissimus in gloria Dei Patris *Amen.*

¶ *Postremo Presbyter (aut Episcopus, si adsit) Ecclesiam dimittet cum hac benedictione:*

PAX Dei, quæ superat omnem intellectum, servet corda vestra et mentes vestras in cognitione et amore Dei, et Filii ejus, Jesu Christi, Domini nostri; et favor Omnipotentis Dei, Patris, Filii, et Spiritus Sancti, vobis adsit semperque vobiscum maneat. *Amen.*

¶ *Collecta, post Offertorium dicenda, quando non celebratur Communio, quolibet die, una, aut altera, aut etiam plures. Dicitur etiam poterunt, pro data occasione, post Collectas Matutinarum aut Vespertinarum Precum, vel Communionis aut Litanie, prout Ministro videbitur.*

ADESTO propitius, Domine, his nostris supplicationibus ac precibus; et viam famulorum tuorum ad consequendam vitam æternam dirige; ut, inter omnes mortales hujus vitæ mutationes et casus, tuo semper clementissimo ac præsentissimo auxilio protegantur; per Jesum Christum, Dominum nostrum. *Amen.*

DOMINE Omnipotens, et æterne Deus! corda et corpora nostra (quæsumus) dirige
19* 275

ORDO SACRÆ COMMUNIONIS.

re, sanctificare, ac regere digneris, in viis legis tuæ, et in operibus mandatorum tuorum; ut, potentissima tua protectione, cum corpore tuo animo, hic, et in æternum, tuti simus; per Jesum Christum, Dominum et Servatorem nostrum. *Amen.*

DA, (quæsumus) Omnipotens Deus! ut quæ verba hodie externis auribus audivimus, ea sic cordibus nostris per gratiam tuam inserantur, ut in nobis probæ vitæ fructum semper proferant, ad nominis tui honorem ac laudem; per Jesum Christum, Dominum nostrum. *Amen.*

ACTIONES nostras singulas, Domine, clementissimo tuo favore præveni, et perpetuo auxilio proseguere; ut, in omnibus operibus nostris, in te inceptis, continuatis, et finitis, sanctum nomen tuum glorificemus, et tandem, miseratione tua, vitam æternam consequamur, per Jesum Christum, Dominum nostrum. *Amen.*

OMNIPOTENS Deus, fons omnis sapientiæ! cui perspecta est indigentia nostra priusquam petamus, et nota ignorantia nostra dum petimus; infirmitates nostras miserere, quæsumus; et quæ, vel propter indignitatem nostram non audemus, vel propter cæcitate petere non valeamus, ea nobis largiri digneris, per meritum Filii tui, Domini nostri, Jesu Christi. *Amen.*

OMNIPOTENS Deus! qui pollicitus es, te eorum preces exaudiri, qui in Filii

ORDO SACRÆ COMMUNIONIS.

tui nomine petiverint; aures tuas nobis, qui orationes et supplicationes nostras jam tibi obtulimus, propitius inclina; et da, ut, quæ secundum voluntatem tuam vera fide petimus, revera impetremus, ad indigentiam nostræ subsidium, et gloriæ tuæ satisfactionem; per Jesum Christum, Dominum nostrum. *Amen.*

¶ *Diebus Dominicis, aliisque diebus feriatis, (si non celebratur sacra Communio) dicentur ea omnia quæ præscripta sunt in Officio pro sacra Communione, usque ad finem Precationis illius Generalis (pro Statu prospero Catholicæ Christi Ecclesiæ) atque una aut altera Collectarum jam memoratarum: quæ omnia sequetur benedictio.*

¶ *Non celebrabitur autem Cena Domini, nisi adsit idoneus priorum numerus, qui cum Presbytero participant; cujus rei arbitrium penes ipsum erit.*

¶ *Quod si non sint supra viginti in Parochia idonei ad communicandum, non tamen celebrabitur sacra Communio, nisi quatuor (aut, ad minimum, tres) cum Presbytero communicent.*

¶ *In Cathedralibus autem aut Collegiatis*

ORDO SACRÆ COMMUNIONIS.

Ecclesiis, aut Collegiis, ubi sunt Presbyteri et Diaconi complures, communicabit eorum unusquisque una cum Presbytero, ad minimum qualibet Dominica, nisi legitimum secus faciendi causam habeat.

- ¶ *Atque, ut præcidatur omnis occasio dissensionis et superstitionis, quæ suboriri posset circa Panem aut Vinum, satis erit, si modo Panis sit vulgaris usus; sed lectissimus, et ex meliore tritico confectus, quæ commode parari queat*
- ¶ *Quod si supersit aliquid panis aut vini non consecrati, id sibi sumat Minister in privatos usus; sin vero consecrati panis aut vini quidquam supersit, extra Ecclesiam non offeretur; quin Presbyter, una cum aliis communicantibus, quos tum advocabit, statim a Benedictione, illud reverenter comedet et bibet.*
- ¶ *Panem et vinum parabunt Minister et Aeditui, sumptibus Parochia.*
- ¶ *Animadvertas autem, unicuique Parochianorum ter ad minimum, in anno commu-*

ORDO SACRÆ COMMUNIONIS.

nicandum esse; nominatim vero in festo Paschatis. Ac singulis annis quislibet Parochianus cum Parocho, Vicario, aut Ministro, et cum ejus eorumve Vicario aut Vicariis, rationes conferet; et ipsi ipsive persolvet omnia Ecclesiastica debita, tum solvenda, et solvi solita.

- ¶ *Sacris peractis, pecunia, ad offertorium collata, erogabitur in pios usus, a Ministro et Aeditui, prout ipsis visum fuerit. Quod si non fuerint concordēs, tum pro arbitrio Ordinarii erogabitur.*

¶ **QUANDOQUIDEM**, in hoc Officio pro administratione Cœnæ Domini, præscribitur, ut communicantes illam sumant in genua provoluti; (quod quidem recte præscriptum est, nempe, ut hoc pacto submissum et gratum animum significemus pro beneficiis Christi, quæ in ea omnibus digne communicantibus tribuuntur; atque ut sic omnis absit a sacra Communionem profanatio et confusio, quæ aliqui oriri possent); attamen, ne genuflexio illa a quoquam seu ex ignorantia et infirmitate, seu ex malitia et obstinata pervercia, secus quam par est, accipiatur, aut etiam depravetur; hic declaramus, et omnibus notum facimus, ea genuflexione nullam adorationem deferri, aut deferri debere, pani aut vino sacramentali, quæ

ORDO SACRÆ COMMUNIONIS.

"ibi corporaliter accipiuntur, aut ulli præ-
"sentia corporali naturalis carnis aut san-
"guinis Christi. Quippe panis sacramentalis
"et sacramentale vinum inanis in veris
"suis naturalibus substantiis; ideoque non
"debent adorari, (id enim idololatria foret,
"a qua fideles omnes Christiani abhorriere
"debent.) Et naturale corpus et sanguis
"Christi, Servatoris nostri, sunt in cælo,
"non autem hic; quandoquidem esse simul
"et semel in pluribus locis, veritati corpo-
"ris naturalis Christi adversatur."

280... 300

PSALTERIUM DAVIDIS.

MATUTINÆ PRECES.

PSALMUS I.

BEATUS vir, qui non abiit in consilio
impiorum, et in via peccatorum non stetit,
et in cathedra pestilentia non sedit:

2 Sed in lege Domini voluntas ejus, et
lege ejus meditabitur die ac nocte.

3 Et erit tamquam lignum, quod planta-
tum est secus decursus aquarum, quod
fructum suum dabit in tempore suo: Et
folium ejus non defluet: et omnia quæ-
cumque faciet, prosperabuntur.

4 Non sic impij, non sic: sed tamquam
pulvis, quem projicit ventus a facie terræ.

5 Ideo non resurgent impij in judicio:
neque peccatores in concilio justorum.

6 Quoniam novit Dominus viam justo-
rum: et iter impiorum peribit.

PSALMUS II.

QUARE fremuerunt Gentes, et populi
meditati sunt inania?

Psalterium Davidis.

2 Astiterunt reges terræ, et principes convenerunt in unum adversus Dominum et adversus Christum ejus.

3 Dirumpamus vincula eorum: et proiciamus a nobis jugum ipsorum.

4 Qui habitat in cælis iridebit eos: et Dominus subsannabit eos.

5 Tunc loquetur ad eos in ira sua, et in furore suo conturbabit eos.

6 Ego autem constitutus sum rex ab eo super Sion montem sanctum ejus, prædicans præceptum ejus.

7 Dominus dixit ad me: Filius meus es tu, ego hodie genui te.

8 Postula a me, et dabo tibi Gentes hereditatem tuam, et possessionem tuam terminos terræ.

9 Reges eos in virga ferrea, et tamquam vas figuli confringes eos.

10 Et nunc reges intelligite: erudimini qui judicatis terram.

11 Servite Domino in timore: et exultate ei cum tremore.

12 Apprehendite disciplinam nequando irascatur Dominus, et pereatis de via justa.

13 Cum exarserit in brevi ira ejus, beati omnes, qui confidunt in eo.

PSALMUS III.

DOMINE, quid multiplicati sunt qui tribulant me? multi insurgunt adversus me.

2 Multi dicunt animæ meæ: Non est salvus ipsi in Deo ejus.

3 Tu autem Domine susceptor meus es gloria mea, et exaltans caput meum.

4 Voce mea ad Dominum clamavi: et exaudivit me de monte sancto suo.

Psalterium Davidis.

5 Ego dormivi, et soporatus sum: et exurrexi, quia Dominus suscepit me.

6 Non timebo millia populi circumdantis me: exurge Domine, salvum me fac Deus meus.

7 Quoniam tu percussisti omnes adversantes mihi sine causa: dentes peccatorum contrivisti.

8 Domine est salus: et super populum tuum benedictio tua.

PSALMUS IV.

CUM invocarem exaudivit me Deus justitiæ meæ: in tribulatione dilatasti mihi. Miserere mei, et exaudi orationem meam.

2 Filii hominum usquequo gravi corde? ut quid diligitis vanitatem, et queritis mendacium?

3 Et scitote quoniam mirificavit Dominus sanctum suum: Dominus exaudivit me cum clamavero ad eum.

4 Irascimini, et nolite peccare: quæ dicitis in cordibus vestris, in cubilibus vestris compungimini.

5 Sacrificate sacrificium justitiæ, et sperate in Domino, multi dicunt: Quis ostendit nobis bona?

6 Signatum est super nos lumen vultus tui Domine: dedisti lætitiâ in corde meo.

7 A fructu frumenti, vini, et olei sui multiplicati sunt.

8 In pace in idipsum dormiam, et requiescam;

9 Quoniam tu Domine singulariter in sepe constituisti me.

PSALMUS V.

VERBA mea auribus percipe Domine, intellige clamorem meum.

2 Intende voci orationis meæ, rex meus

Psalterium Davidis.

α Deus meus.

3 Quoniam ad te orabo: Domine *ma-*
exaudies vocem meam.

4 Mane astabo tibi et videbo: quoniam
non Deus volens iniquitatem tu es.

5 Neque habitabit iuxta te malignus: ne-
que permanebunt iniusti ante oculos tuos.

6 Odisti omnes, qui operantur iniqui-
tatem: perdes omnes, qui loquuntur men-
dacium. Virum sanguinum et dolosum
abominabitur Dominus:

7 Ego autem in multitudine misericordie
tuæ. Introibo in domum tuam: adorabo
ad templum sanctum tuum in timore tuo.

8 Domine deduc me in justitia tua:
propter inimicos meos dirige in conspectu
tuo viam meam.

9 Quoniam non est in ore eorum veritas:
cor eorum vanum est.

10 Sepulchrum patens est guttur eorum,
linguis suis dolose agebant, iudicia illos
Deus. Decidant a cogitationibus suis,
secundum multitudinem impietatum eor-
um expelle eos, quoniam irritaverunt te
Domine.

11 Et latentur omnes, qui sperant in te,
in æternum exultabunt: et habitabis in
eis. Et gloriabuntur in te omnes qui dili-
gunt nomen tuum,

12 Quoniam tu benedices justo. Domine,
ut scuto bonæ voluntatis tuæ coronasti
nos.

VESPERT. PRECES.

PSALMUS VI.

DOMINE, ne in furore tuo *arguas* me
neque in ira tua corripas me.

Psalterium Davidis.

12 Miserere mei Domine quoniam infirmus
sum: sana me Domine quoniam contur-
bata sunt ossa mea.

3 Et anima mea turbata est valde: sed
tu Domine usquequo:

4 Convertere Domine, et eripe animam
meam: saluum me fac propter misericor-
diam tuam,

5 Quoniam non est in morte qui memor sit
tui: in inferno autem quis confitebitur tibi?

6 Laboravi in gemitu meo, lavabo per sin-
gulas noctes lectum meum: lacrynis meis
stratum meum rigabo.

7 Turbatus est a furore oculus meus: in-
veteravi inter omnes inimicos meos.

8 Discedite a me omnes qui operamini
iniquitatem: quoniam exaudivit Dominus
vocem fletus mei.

9 Exaudivit Dominus deprecationem me-
am, Dominus orationem meam suscepit.

10 Erubescant, et conturbentur vehemen-
ter omnes inimici mei: convertantur et
erubescant valde velociter.

PSALMUS VII.

DOMINE Deus meus in te speravi:
saluum me fac ex omnibus persequentibus
me, et libera me.

2 Nequando rapiat ut leo animam meam,
dum non est qui redimat, neque qui sal-
vum faciat.

3 Domine Deus meus si feci istud, si est
iniquitas in manibus meis:

4 Si reddidi retribuendis mihi mala, de-
cidam meritò ab inimicis meis inanis.

Psalterium Davidis.

5 Persequatur inimicus animam meam, et comprehendat, et conculcet in terra vitam meam, et gloriam meam in pulverem deducat.

6 Exurge Domine in ira tua: et exaltare in finibus inimicorum meorum. Et exurge Domine Deus meus in præcepto quod mandasti:

7 Et synagoga populorum circumdabit te. Et propter hanc in altum regredere:

8 Dominus judicat populos. Judica ne Domine secundum justitiam meam, et secundum innocentiam meam super me.

9 Consumetur nequitia peccatorum, et diriges justum, scrutans corda et renes Deus. Justum

10 Adjutorium meum a Domino, qui salvos facit rectos corde.

11 Deus iudex justus, fortis, et patiens: numquid irascitur per singulos dies?

12 Nisi conversi fueritis, gladium suum vibrabit: arcum suum tetendit, et paravit illum.

13 Et in eo paravit vasa mortis, sagittas suas ardentibus effecit.

14 Ecce parturivit injustitiam. concepit dolorem, et peperit iniquitatem.

15 Lacum aperuit, et effodit eum: et incidit in foveam, quam fecit.

16 Convertetur dolor ejus in caput ejus: et in verticem ipsius iniquitas ejus descendet.

17 Confitebor Domino secundum justitiam ejus: et psallam nomini Domini altissimi.

PSALMUS VIII.

DOMINE Dominus noster, quam admirabile est nomen tuum in universa terra!

Psalterium Davidis.

Quoniam elevata est magnificentia tua super cælos.

2 Ex ore infantium et lactentium perfecisti laudem propter inimicos tuos, ut destruas inimicum et ultorem.

3 Quoniam videbo cælos tuos, opera digitorum tuorum: lunam et stellas quæ tu fundasti.

4 Quid est homo, quod memor es ejus? aut filius hominis, quoniam visitas eum?

5 Minuisti eum paulominus ab angelis, gloria et honore coronasti eum:

6 Et constituisti eum super opera manuum tuarum.

7 Omnia subiecisti sub pedibus ejus, oves et boves universas: insuper et pecora campi,

8 Volucres cæli, et pisces maris, qui perambulant semitas maris.

9 Domine Dominus noster, quam admirabile est nomen tuum in universa terra!

MATUTINE PRÆCES.

PSALMUS IX.

CONFITEBOR tibi Domine in toto corde meo: narrabo omnia mirabilia tua.

2 Letabor et exultabo in te: psallam nomini tuo Altissime,

3 In convertendo inimicum meum retrorsum: infirmabuntur, et peribunt a facie tua.

4 Quoniam fecisti iudicium meum et causam meam: sedisti super thronum qui iudicas justitiam.

5 Increpasti Gentes, et periit impius: nomen eorum delesti in æternum et in sæculum sæculi.

6 Inimici defecerunt frameæ in finem: et civitates eorum destruxisti. Periit memoria eorum cum sonitu:

Psalterium Davidis.

- 7 Et Dominus in æternum permanet
Paravit in iudicio thronum suum:
8 Et ipse iudicabit orbem terræ in æquitate, iudicabit populos in iustitia.
9 Et factus est Dominus refugium pauperi: adiutor in opportunitatibus, in tribulatione.
10 Et sperent in te qui noverunt nomen tuum: quoniam non dereliquisti quærentes te Domine.
11 Psallite Domino, qui habitat in Sion: annunciate inter Gentes studia ejus:
12 Quoniam requirens sanguinem eorum recordatus est: non est oblitus clamorem pauperum.
13 Miserere mei Domine: vide humilitatem meam de inimicis meis.
14 Qui exaltas me de portis mortis, ut annunciem omnes laudationes tuas in portis filię Sion.
15 Exultabo in salutari tuo: infixæ sunt Gentes in interitu, quem fecerunt. In laqueo isto, quem absconderunt comprehensus est pes eorum.
16 Cognoscetur Dominus iudicia faciens: in operibus manuum suarum comprehensus est peccator.
17 Convertantur peccatores in infernum, omnes Gentes quæ obliviscunt Deum.
18 Quoniam non in finem oblivio erit pauperis: patientia pauperum non peribit in finem.
19 Exurge Domine, non confortetur homo: iudicentur Gentes in conspectu tuo:
20 Constitue Domine legislatorem super eos: ut sciant Gentes quoniam homines sunt.

PSALMUS X.

UT quid Domine recessisti longe, despicias in opportunitatibus, in tribulatione?

Psalterium Davidis

- 2 Dum superbit impius, incenditur pauper: comprehenduntur in consiliis quibus cogitant.
3 Quoniam laudatur peccator in desideriis animæ suæ: et iniquus benedicitur.
4 Exacerbavit Dominum peccator, secundum multitudinem iræ suæ non quæret.
5 Non est Deus in conspectu ejus: iniquitate sunt viæ illius in omni tempore. Auferuntur iudicia tua a facie ejus: omnium inimicorum suorum dominabitur.
6 Dixit enim in corde suo: Non movebor a generatione in generationem, sine malo.
7 Cujus maledictione os plenum est, et amaritudine, et dolo: sub lingua ejus labor et dolor.
8 Sedet in insidiis cum divitibus in occultis, ut interficiat innocentem.
9 Oculi ejus in pauperem respiciunt: insidiatur in abscondito, quasi leo in spelunca sua. Insidiatur ut rapiat pauperem: rapere pauperem dum attrahit eum.
10 In laqueo suo humiliabit eum, inclinet se, et cadet cum dominatus fuerit pauperum.
11 Dixit enim in corde suo: Oblitus est Deus, avertit faciem suam ne videat in finem.
12 Exurge Domine Deus, exaltetur manus tua: ne obliviscaris pauperum.
13 Propter quid irritavit impius Deum? dixit enim in corde suo: Non requiret.
14 Vides, quoniam tu laborem et dolorem consideras: ut tradas eos in manus tuas. Tibi derelictus est pauper: orphano tu eris adiutor.
15 Contere brachium peccatoris et maligni: quæretur peccatum illius, et non invenietur.
16 Dominus regnabit in æternum, et in

Psalterium Davidis.

sæculum sæculi : peribitis Gentes de terra illius.

17 Desiderium pauperum exaudivit Dominus : præparationem cordis eorum audivit auris tua.

18 Judicare pupillo et humili, ut non æponat ultra magnificare se homo super terram.

PSALMUS XI.

IN Domino confido : quomodo dicitis animæ meæ : Transmigra in montem sicut passer?

2 Quoniam ecce peccatores intenderunt arcum, paraverunt sagittas suas in pharetra, ut sagittent in obscuro rectos corde.

3 Quoniam quæ perfecisti, destruxerunt : justus autem quid fecit?

4 Dominus in templo sancto suo, Dominus in cælo sedes ejus :

5 Oculi ejus in pauperem respiciunt : palpebræ ejus interrogant filios hominum.

6 Dominus interrogat justum et impium : qui autem diligit iniquitatem, odit animam suam.

7 Pluet super peccatores laqueos : ignis, et sulphur, et spiritus procellarum pars calicis eorum.

8 Quoniam justus Dominus et justitias dilexit : æquitatem vidit vultus ejus.

VESPERTINÆ PRECES.

PSALMUS XII.

SALVUM me fac Domine, quoniam defecit sanctus : quoniam diminutæ sunt veritates a filiis hominum.

2 Vana locuti sunt unusquisque ad proximum suum : labia dolosa, in corde et corde locuti sunt.

3 Disperdat Dominus universa labia do-

Psalterium Davidis.

losa, et linguam magniloquam.

4 Qui dixerunt : Linguam nostram magnificabimus, labia nostra a nobis sunt, quis noster Dominus est?

5 Propter miseriam inopum, et gemitum pauperum nunc exurgam, dicit Dominus. Ponam in salutari : fiducialiter agam in eo.

6 Eloquia Domini, eloquia casta : argentum igne examinatum, probatum terræ purgatum septuplum.

7 Tu Domine servabis nos : et custodies nos a generatione hac in æternum.

8 In circuitu impij ambulavit : secundum altitudinem tuam multiplicasti filios hominum.

PSALMUS XIII.

USQUEQUO Domine oblivisceris me in finem? Usquequo avertis faciem tuam a me?

2 Quamdiu ponam consilia in anima mea, dolorem in corde meo per diem?

3 Usquequo exaltabitur inimicus meus super me?

4 Respice, et exaudi me Domine Deus meus. Illumina oculos meos ne umquam obdormiam in morte :

5 Ne quando dicat inimicus meus : Prævalui adversus eum. Qui tribulant me, exultabunt si motus fuero :

6 Ego autem in misericordia tua speravi. Exultabit cor meum in salutari tuo : cantabo Domino qui bona tribuit mihi : et psallam nomini Domini altissimi.

PSALMUS XIV.

DIXIT insipiens in corde suo : Non est Deus. Corrupti sunt, et abominabiles facti sunt in studiis suis : non est qui faciat bonum, non est usque ad unum.

2 Dominus de cælo prospexit super filios hominum, ut videat si est intelligens, aut

Psalterium Davidis.

requirens Deum.

3 Omnes declinaverunt, simul inutiles facti sunt: non est qui faciat bonum, non est usque ad unum. Sepulchrum patens est guttur eorum: linguis suis dolose agebant, venenum aspidem sub labiis eorum. Quorum os maledictione et amaritudine plenum est: veloces pedes eorum ad effundendum sanguinem. Contritio et infelicitas in viis eorum, et viam pacis non cognoverunt: non est timor Dei ante oculos eorum.

4 Nonne cognoscent omnes qui operantur iniquitatem, qui devorant plebem nemam sicut escam panis?

5 Dominum non invocaverunt, illic trepidaverunt timore, ubi non erat timor.

6 Quoniam Dominus in generatione justa est, consilium inopis confudistis: quoniam Dominus spes ejus est.

7 Quis dabit ex Sion salutare Israel? cum averterit Dominus captivitatem plebis suae, exultabit Jacob, et laetabitur Israel.

MATUTINAE PRECES.

PSALMUS XV.

DOMINE quis habitabit in tabernaculo tuo? aut quis requiescet in monte sancto tuo?

2 Qui ingreditur sine macula, et operatur justitiam:

3 Qui loquitur veritatem in corde suo, qui non egit dolum in lingua sua: Nec fecit proximo suo malum, et opprobrium non accepit adversus proximos suos.

4 Ad nihilum deductus est in conspectu ejus malignus: timentes autem Dominum glorificat: Qui jurat proximo suo, et non decept:

Psalterium Davidis.

5 Qui pecuniam suam non dedit ad usuram, et munera super innocentem non accepit: Qui facit hæc, non movebitur in æternum.

PSALMUS XVI.

CONSERVA me Domine, quoniam speravi in te.

2 Dixi Domino: Deus meus es tu, quoniam bonorum meorum non eges.

3 Sanctis, qui sunt in terra ejus, mirificavit omnes voluntates meas in eis.

4 Multiplicate sunt infirmitates eorum postea acceleraverunt. Non congregabo conventicula eorum de sanguinibus: nec memor ero nominum eorum per labia mea.

5 Dominus pars hereditatis meae, et calicis mei: tu es, qui restitues hereditatem meam mihi.

6 Funes ceciderunt mihi in præclaris: etenim hereditas mea præclara est mihi.

7 Benedicam Dominum, qui tribuit mihi intellectum: insuper et usque ad noctem increpauerunt me renes mei.

8 Providebam Dominum in conspectu meo semper: quoniam a dextris est mihi, ne commovear.

9 Propter hoc lætatum est cor meum, et exultavit lingua mea: insuper et caro mea requiescet in spe.

10 Quoniam non derelinques animam meam in inferno: nec dabis sanctum tuum videre corruptionem. Notas mihi fecisti vias vite, adimplebis me lætitia cum vultu tuo: delectationes in dextera tua usque in finem.

PSALMUS XVII.

EXAUDI Domine justitiam meam: in-
tende deprecationem meam: Auribus per-
cipe orationem meam, non in labiis dolosis.
2 De vultu tuo iudicium meum prodeat:
oculi tui videant æquitates.

3 Probasti cor meum, et visitasti nocti-
gne me examinasti, et non est inventa in
me iniquitas.

4 Ut non loquatur os meum opera ho-
minum: propter verba labi- rum tuorum
ego custodivi vias duras.

5 Perfice gressus meos in semitis tuis: ut
non moveantur vestigia mea.

6 Ego clamavi, quoniam exaudisti me
Deus: inclina aurem tuam mihi, et exau-
di verba mea.

7 Mirifica misericordias tuas, qui salvos
facis sperantes in te.

8 A resistentibus dexteræ tuæ custodi
me, ut pupillam oculi. Sub umbra alarum
tuarum protege me:

9 A facie impiorum qui me affixerunt.
Inimici mei animam meam circumdederunt.

10 Adipem suum concluderunt: os eo-
rum locutum est superbiam.

11 Projicientes me nunc circumdederunt
me: oculos suos statuerunt declinare in
terram.

12 Susceperunt me sicut leo paratus ad
prædam: et sicut catulus leonis habitans
in abditiis.

13 Exurge Domine, præveni eum, et sup-
planta eum: eripe animam meam ab im-
pio, frameam tuam

14 Ab inimicis manus tuæ. Domine a
sancis de terra divide eos in vita eorum:
de absconditis tuis adimpletus est venter

eorum, Saturati sunt filiis: et dimiserunt
reliquias suas parvulis suis.

15 Ego autem in justitia apparebo con-
spectui tuo: satiabor cum apparuerit glo-
ria tua.

VESPERTINÆ PRECES.

PSALMUS XVIII.

DILIGAM te Domine fortitudo mea:

2 Dominus firmamentum meum, et refu-
gium meum, et liberator meus. Deus meus
adjutor meus, et sperabo in eum. Protec-
tor meus, et cornu salutis meæ, et suscep-
tor meus.

3 Laudans invocabo Dominum: et ab
inimicis meis salvus ero.

4 Circumdederunt me dolores mortis: et
torrentes iniquitatis conturbaverunt me.

5 Dolores inferni circumdederunt me:
præoccupaverunt me laquei mortis.

6 In tribulatione mea invocavi Domi-
num, et ad Deum meum clamavi: Et ex-
audivit de templo sancto suo vocem meam:
et clamor meus in conspectu ejus,
intrepit in aures ejus.

7 Commota est, et contremuit terra: fun-
damenta montium conturbata sunt, et
commota sunt, quoniam iratus est eis.

8 Ascendit fumus in ira ejus: et ignis a
facie ejus exarsit: carbones succensi sunt
ab eo.

9 Inclina vit cælos, et descendit: et cal-
go sub pedibus ejus.

Psalterium Davidis.

10 Et ascendit super cherubim, et volavit: volavit super pennas ventorum.

11 Et posuit tenebras latibulum suum, in circuitu ejus tabernaculum ejus: tenebrosa aqua in nubibus aeris.

12 Præ fulgore in conspectu ejus nubes transierunt, grando et carbones ignis.

13 Et intonuit de caelo Dominus, et Altissimus dedit vocem suam: grando et carbones ignis.

14 Et misit sagittas suas, et dissipavit eos: fulgura multiplicavit, et conturbavit eos.

15 Et apparuerunt fontes aquarum, et revelata sunt fundamenta orbis terrarum: Ab increpatione tua Domine, ab inspiratione spiritus iræ tuæ.

16 Misit de summo, et accepit me: et assumpsit me de aquis multis.

17 Eripuit me de inimicis meis fortissimis, et ab his qui oderunt me: quoniam confortati sunt super me.

18 Prævenērunt nō in die afflictionis meæ: et factus es Dominus protector meus.

19 Et eduxit me in latitudinem: salvum me fecit, quoniam voluit me.

20 Et retribuet mihi Dominus secundum justitiam meam, et secundum puritatem manuum mearum retribuet mihi.

21 Quia custodivi vias Domini, nec impiegressi a Deo meo.

22 Quoniam omnia judicia ejus in conspectu meo: et justitias ejus nōn repuli a me.

23 Et ero immaculatus cum eo: et observabo me ab iniquitate mea.

24 Et retribuet mihi Dominus secundum justitiam meam: et secundum puritatem manuum mearum in conspectu oculorum eius.

Psalterium Davidis.

25 Cum sancto sanctus eris, et cum viro innocente innocens eris:

26 Et cum electo electus eris: et cum perverso perverteris.

27 Quoniam tu populum humilem saluum facies: et oculos superborum humiliabis.

28 Quoniam tu illuminas lucernam meam Domine: Deus meus illumina tenebras meas.

29 Quoniam in te eripiar a teutatione, et in Deo meo transgrediar murum.

30 Deus meus impolluta via ejus: eloquia Domini igne examinata: protector est omnium sperantium in se.

31 Quoniam quis Deus præter Dominum? aut quis Deus præter Deum nostrum?

32 Deus qui præcinxit me virtute: et posuit immaculatam viam meam.

33 Qui perfecit pedes meos tamquam cervorum, et super excelsa statuens me.

34 Qui docet manus meas ad prælium: et posuisti, ut arcum æreum, brachia mea.

35 Et dedisti mihi protectionem salutis tuæ: et dextera tua suscepit me: Et disciplina tua correxit me in finem: et disciplina tua ipsa me docebit.

36 Dilatasti gressus meos subtus me: et non sunt infirmata vestigia mea:

37 Persequar inimicos meos, et comprehendam illos: et non convertar donec deficiant.

38 Confringam illos, nec poterunt stare: cadent subtus pedes meos.

39 Et præcinxisti me virtute ad bellum: et supplantasti insurgentes in me subtus me.

40 Et inimicos meos dedisti mihi dorsum, et odientes me disperdidisti.

Psalterium Davidis.

41 Clamaverunt, nec erat qui salvos faceret, ad Dominum: nec exaudivit eos.

42 Et comminuum eos, ut pulverem ante faciem venti: ut lutum platearum delebo eos.

43 Eripiet me de contradictionibus populi: constitues me in caput Gentium.

44 Populus, quem non cognovi, servivit mihi: in auditu auris obedivit mihi.

45 Filii alieni mentiti sunt mihi, filii alieni inveterati sunt, et claudicaverunt a semitis suis.

46 Vivit Dominus, et benedictus Deus meus, et exaltatur Deus salutis meae.

47 Deus qui das vindictas mihi, et subdis populos sub me, liberator meus de inimicis meis iracundis.

48 Et ab insurgentibus in me exaltabis me: a viro iniquo eripies me.

49 Propterea confitebor tibi in nationibus Domine: et nomini tuo psalmum dicam.

50 Magnificans salutes regis ejus, et faciens misericordiam christo suo David, et semini ejus usque in saeculum.

MATUTINÆ PRECES.

PSALMUS XIX.

CÆLI enarrant gloriam Dei, et opera manuum ejus annuntiat firmamentum.

2 Dies diei eructat verbum, et nox nocti indicat scientiam.

3 Non sunt loquelæ, neque sermones, quorum non audiantur voces eorum.

4 In omnem terram exivit sonus eorum: et in fines orbis terræ verba eorum.

Psalterium Davidis.

5 In sole posuit tabernaculum suum: et ipse tamquam sponsus procedens de thalamo suo: Exultavit ut gigas ad currendam viam,

6 A summo cælo egressio ejus: Et occursum ejus usque ad summum ejus: nec est qui se abscondat a calore ejus.

7 Lex Domini immaculata convertens animas: testimonium Domini fidele, sapientiam præstans parvulis.

8 Justitiæ Domini rectæ, lætificantes corda: præceptum Domini lucidum; illuminans oculos.

9 Timor Domini sanctus, permanens in saeculum sæculi: judicium Domini vera, iustificata in semetipsa.

10 Desiderabilia super aurum et lapidem pretiosum multum: et dulciora super mel et favum.

11 Etenim servus tuus custodit ea, in custodiendis illis retributio multa.

12 Delicta quis intelligit? ab occultis meis munda me:

13 Et ab alienis parce servo tuo. Si mei non fuerint dominati, tunc immaculatus ero: et emundabor a delicto maximo.

14 Et erunt ut complacent eloquia oris mei: et meditatio cordis mei in conspectu tuo semper. Domine adiutor meus, et redemptor meus.

PSALMUS XX.

EXAUDIAT te Dominus in die tribulationis: protegat te nomen Dei Jacob.

2 Mittat tibi auxilium de sancto: et de Sion tueatur te.

3 Memor sit omnis sacrificii tui: et ho-

Psalterium Davidis.

occaustum tuum pingue fiat.

4 Tribuat tibi secundum cor tuum: et omne consilium tuum confirmet.

5 Lætabimur in salutari tuo: et in nomine Dei nostri magnificabimur.

6 Impleat Dominus omnes petitiones tuas: nunc cognovi quoniam saluum fecit Dominus CHRISTUM suum. Exaudiet illum de celo sancto suo: in potentatibus salus dexteræ ejus.

7 Hi in curribus, et hi in equis: nos autem in nomine Domini Dei nostri invocabimus.

8 Ipsi obligati sunt: et ceciderunt: nos autem surreximus et erecti sumus.

9 Domine saluum fac regem: et exaudi nos in die, qua invocaverimus te.

PSALMUS XXI.

DOMINE in virtute tua lætabitur rex: et super salutare tuum exultabit vehementer.

2 Desiderium cordis ejus tribuisti ei: et voluntate labiorum ejus non fraudasti eum.

3 Quoniam prævenisti eum in benedictionibus dulcedinis: posuisti in capite ejus coronam de lapide pretioso.

4 Vitam petiit a te: et tribuisti ei longitudinem dierum in sæculum, et in sæculum sæculi.

5 Magna est gloria ejus in salutari tuo: gloriam et magnum decorem impones super eum.

6 Quoniam dabis eum in benedictionem in sæculum sæculi: lætificabis eum in gaudio cum vultu tuo.

Psalterium Davidis.

7 Quoniam rex sperat in Domino: et in misericordia Altissimi non commovebitur.

8 Inveniat manus tua omnibus inimicis tuis: dextera tua inveniat omnes, qui te oderunt.

9 Pones eos ut clibanum ignis in tempore vultus tui: Dominus in ira sua conurabit eos, et devorabit eos ignis.

10 Fructum eorum de terra perdes: et semen eorum a filiis hominum.

11 Quoniam declinaverunt in te mala cogitaverunt consilia, quæ non poterunt stabilire.

12 Quoniam pones eos dorsum: in reliquiis tuis præparabis vultum eorum.

13 Exaltare Domine in virtute tua: cantabimus et psallemus virtutes tuas.

VESPERTINÆ PRECES.

PSALMUS XXII.

DEUS Deus meus respice in me: quare dereliquisti? longe a salute mea verba delictorum meorum.

2 Deus meus clamabo per diem, et non exaudies: et nocte, et non ad insipientiam mihi.

3 Tu autem in sancto habitas, Laus Israel,

4 In te speraverunt patres nostri: speraverunt, et liberasti eos.

5 Ad te clamaverunt, et salvi facti sunt in te speraverunt, et non sunt confusi.

6 Ego autem sum vermis, et non homo opprobrium hominum, et abjectio plebis

7 Omnes videutes me, deriserunt me: locuti sunt labiis, et moverunt caput.

Psalterium Davidis.

- 8 Speravit in Domino, eripiat eum: sal-
vum faciat eum, quoniam vult eum.
9 Quoniam tu es, qui extraxisti me de
ventre: spes mea ab uberibus matris meae.
10 In te projectus sum ex utero: de ven-
tre matris meae Deus meus es tu,
11 Ne discesseris a me: Quoniam tribu-
lacio proxima est: quoniam non est qui
adjuvet.
12 Circumdederunt me vituli multi: tau-
ri pingues obsederunt me.
13 Aperuerunt super me os suum, sicut
leo rapiens et rugiens.
14 Sicut aqua effusus sum; et dispersa
sunt omnia ossa mea. Factum est cor
meum tanquam cera liquescens in medio
ventris mei.
15 Aruit tanquam testa virtus mea, et
lingua mea adhesit faucibus meis: et in
pulverem mortis deduxisti me.
16 Quoniam circumdederunt me canes
multi: concilium malignantium obsedit
me. Foderunt manus meas et pedes
meos:
17 Dinumeraverunt omnia ossa mea.
Ipsi vero consideraverunt et inspexerunt
me:
18 Diviserunt sibi vestimenta mea, et
super vestem meam miserunt sortem.
19 Tu autem Domine ne elongaveris aux-
ilium tuum a me: ad defensionem meam
conspice.
20 Erue a framea Deus animam meam:
et de manu cauis unicam meam.
21 Salva me ex ore leonis: et a cornibus
unicornium humilitatem meam.
22 Narrabo nomen tuum fratribus meis:
in medio ecclesiae laudabo te.
23 Qui tinetis Dominum laudate eum:
universum semen Jacob glorificate eum:

Psalterium Davidis.

- 24 Timeat eum omne semen Israel: uo-
niam non sprevit, neque desepit depre-
cationem pauperis. Nec avertit faciem
suam a me: et cum clamarem ad eum
exaudivit me.
25 Apud te laus mea in ecclesia magna:
vota mea reddam in conspectu timentium
eum.
26 Edent pauperes, et saturabuntur: et
laudabunt Dominum qui requirit eum:
vivent corda eorum in saeculum saeculi.
27 Reminiscentur et convertentur ad
Dominum universi fines terrae: Et adora-
bunt in conspectu ejus universae familiae
Gentium.
28 Quoniam Domini est regnum: et ipse
dominabitur Gentium.
29 Manducaverunt et adoraverunt omnes
pingues terrae: in conspectu ejus cadent
omnes qui descendunt in terram.
30 Et anima mea illi vivet: et semen
meum serviet ipsi.
31 Annunciabitur Domino generatio
ventura: et annuntiabunt caeli justitiam
ejus populo qui nascetur, quem fecit
Dominus.

PSALMUS XXIII.

DOMINUS regit me, et nihil mihi de-
erit:

1 In loco pascuae ibi me collocavit.
Super aquam refectionis educavit me:

2 Animam meam convertit. Deduxit me
super semitas justitiae, propter nomen
suum.

3 Nam, et si ambulavero in medio um-
brae mortis, non timebo mala: quoniam
tu mecum es. Virga tua, et baculus tuus:
ipsa me consolata sunt.

4 Parasti in conspectu meo mensam ad

Psalterium Davidis.

versus eos, qui tribulant me. Impinguasti in oleo caput meum: et calix meus inebrians quam præclarus est!

6 Et misericordia tua subsequetur me omnibus diebus vitæ meæ: Et ut inhabitem in domo Domini, in longitudinem dierum.

MATUTINÆ PRECES.

PSALMUS XXIV.

DOMINI est terra, et plenitudo ejus: orbis terrarum, et universi, qui habitant in eo.

2 Quia ipse super maria fundavit eum: et super flumina præparavit eum.

3 Quis ascendet in montem Domini? aut quis stabit in loco sancto ejus?

4 Innocens manibus et mundo corde, qui non accepit in vano animam suam, nec juravit in dolo proximo suo.

5 Ille accipiet benedictionem a Domino: et misericordiam a Deo salutari tuo.

6 Hæc est generatio quærentium eum, quærentium faciem Dei Jacob.

7 Attollite portas principes vestras, et elevamini portæ æternales: et introibit rex gloriæ.

8 Quis est iste rex gloriæ? Dominus fortis et potens: Dominus potens in prælio.

9 Attollite portas principes vestras, et elevamini portæ æternales: et introibit rex gloriæ.

10 Quis est iste rex gloriæ? Dominus virtutum ipse est rex gloriæ.

PSALMUS XXV.

AD te Domine levavi animam meam:

Psalterium Davidis.

3 Deus meus in te confido, non erubescam:

3 Neque irrideant me inimici mei: etenim universi, qui sustinent te, non confundentur.

4 Confundantur omnes iniqua agentes supervacue. Vias tuas Domine demonstra mihi: et semitas tuas edoce me.

5 Dirige me in veritate tua, et doce me: quia tu es Deus salvator meus, et te sustinui tota die.

6 Reminiscere miserationum tuarum Domine, et misericordiarum tuarum, quæ a sæculo sunt.

7 Delicta juventutis meæ, et ignorantias meas ne memineras. Secundum misericordiam tuam memento mei tu: propter bonitatem tuam Domine.

8 Dulcis et rectus Dominus: propter hoc legem dabit delinquentibus in via.

9 Diriget mansuetos in iudicio: docebit mites vias suas.

10 Universæ viæ Domini, misericordia et veritas, requiruntibus testamentum ejus et testimonia ejus.

11 Propter nomen tuum Domine propitiaberis peccato meo: multum est enim.

12 Quis est homo qui timet Dominum: legem statuit ei in via, quam elegit.

13 Anima ejus in bonis demorabitur: et semen ejus hereditabit terram.

14 Firmamentum est Dominus timentibus eum: et testamentum ipsius ut manifestetur illis.

15 Oculi mei semper ad Dominum: quoniam ipse evellet de laqueo pedes meos.

16 Respice in me, et miserere mei: quia unicus et pauper sum ego.

17 Tribulationes cordis mei multiplicatae

Psalterium Davidis.

sunt: de necessitatibus meis erue me.

18 Vide humilitatem meam, et laborem meum: et dimitte universa delicta mea.

19 Respice inimicos meos quoniam multiplicati sunt, et odio iniquo oderunt me.

20 Custodi animam meam, et erue me: non erubescam quoniam speravi in te.

21 Innocentes et recti adhererunt mihi: quia sustinui te.

22 Libera Deus Israel, ex omnibus tribulationibus suis.

PSALMUS XXVI.

JUDICA me Domine, quoniam ego in innocentia mea ingressus sum: et in Domino sperans non infirmabor.

2 Proba me Domine, et tenta me: ure renes meos et cor meum.

3 Quoniam misericordia tua ante oculos meos est: et complacui in veritate tua.

4 Non sedi cum concilio vanitatis: et cum iniqua gerentibus non introibo.

5 Odivi ecclesiam malignantium: et cum impiis non sedebo.

6 Lavabo inter innocentes manus meas: et circumdabo altare tuum Domine:

7 Ut audiam vocem laudis, et enarrem universa mirabilia tua.

8 Domine dilexi decorem domus tuæ, et locum habitationis gloriæ tuæ.

9 Ne perdas cum impiis Deus animam meam, et cum viris sanguinum vitam meam:

10 In quorum manibus iniquitates sunt: dextera eorum repleta est muneribus.

11 Ego autem in innocentia mea ingressus sum: redime me, et miserere mei.

Psalterium Davidis.

12 Pes meus stetit in directo: in ecclesiis benedicam te Domine.

VESPERTINÆ PRECÆ.

PSALMUS XXVII.

DOMINUS illuminatio mea, et salus mea, quem timebo? Dominus protector vitæ meæ, a quo trepidabo?

2 Dum appropiant super me nocentes, ut edant carnes meas: Qui tribulant me inimici mei, ipsi infirmati sunt et ceciderunt.

3 Si consistant adversum me castra, non timebit cor meum. Si exurgat adversum me prelium, in hoc ego sperabo.

4 Unam petii a Domino, hanc requiram, ut inhabitem in domo Domini omnibus diebus vitæ meæ: Ut videam voluptatem Domini, et visitem templum ejus.

5 Quoniam abscondit me in tabernaculo suo: in die malorum protexit me in abscondito tabernaculi sui.

6 In petra exaltavit me: et nunc exaltavit caput meum super inimicos meos. Circuivi, et immolavi in tabernaculo ejus hostiam vociferationis: cantabo, et psalmum dicam Domino.

7 Exaudi Domine vocem meam, qua clamavi ad te: miserere mei, et exaudi me.

8 Tibi dixit cor meum, exquisivit te facies mea: faciem tuam Domine requiram.

9 Ne avertas faciem tuam a me: ne declines in ira a servo tuo. Adjutor meus esto: ne derelinquas me, neque despicias me Deus salutaris meus.

10 Quoniam pater meus, et mater mea dereliquerunt me: Dominus autem assumpsit me.

Psalterium Davidis.

11 Legem pone mihi Domine in via tua: et dirige me in semitam rectam propter inimicos meos.

12 Ne tradideris me in animas tribulationum me: quoniam insurrexerunt in me testes iniqui, et mentita est iniquitas sibi.

13 Credo videre bona Domini in terra viventium.

14 Expecta Dominum, viriliter age: et confortetur cor tuum, et sustine Dominum.

PSALMUS XXVIII.

AD te Domine clamabo, Deus meus ne sileas a me: nequando taceas a me, et assimilabor descendentibus in lacum.

2 Exaudi Domine vocem deprecationis mee dum oro ad te: dum extollo manus meas ad templum sanctum tuum.

3 Ne simul trahas me cum peccatoribus: et cum operantibus iniquitatem ne perdas me: Qui loquuntur pacem cum proximo suo, mala autem in cordibus eorum.

4 Da illis secundum opera eorum, et secundum nequitiam adinventionum ipsorum. Secundum opera manuum eorum tribue illis: redde retributionem eorum ipsis.

5 Quoniam non intellexerunt opera Domini, et in opera manuum ejus destrues illos, et non edificabis eos.

6 Beneficulus Dominus: quoniam exaudivit vocem deprecationis mee.

7 Dominus adjutor meus, et protector meus: in ipso speravit cor meum, et adjutus sum. Et resoruit caro mea: et ex voluntate mea confitebor ei.

8 Dominus fortitudo plebis sue: et protector salvationum christi sui est.

Psalterium Davidis.

9 Salvum fac populum tuum Domine, et benedic hereditati tue: et rege eos, et extolle illos usque in æternum.

PSALMUS XXIX.

AFFERTE Domino filii Dei: afferte Domino filios arietum:

2 Afferte Domine gloriam et honorem, afferte Domino gloriam nomini ejus: adorare Dominum in atrio sancto ejus.

3 Vox Domini super aquas, Deus majesticatus intonuit: Dominus super aquas multas.

4 Vox Domini in virtute. vox Domini in magnificentia.

5 Vox Domini confringentis cedros: et confringet Dominus cedros Libani:

6 Et comminuet eas tamquam vitulum Libani: et dilectus quemadmodum filius unicornium.

7 Vox Domini intercidenti flammam ignis:

8 Vox Domini concutientis desertum: et commovebit Dominus desertum Cades.

9 Vox Domini præparantis cervos, et revelabit condensam: et in templo ejus omnes dicent gloriam.

10 Dominus diluvium inhabitare facit: et sedebit Dominus rex in æternum.

11 Dominus virtutem populo suo dabit. Dominus benedicet populo suo in pace.

MATUTINE PRECES.

PSALMUS XXX.

EXALTABO te Domine quoniam suscepisti me: nec delectasti inimicos meos super me.

2 Domine Deus meus clamavi ad te, et sanasti me.

3 Domine eduxisti ab inferno animam

Psalterium Davidis.

meam: salvasti me a descendentibus in lacum.

4 Psallite Domino sancti ejus: et contemini memorie sanctitatis ejus.

5 Quoniam ira in indignatione ejus: et vita in voluntate ejus. Ad vesperum demorabitur fletus: et ad matutinum lætitia.

6 Ego autem dixi in abundantia mea: Non movebor in æternum.

7 Domine in voluntate tua, præstitisti decori meo virtutem. Avertisti faciem tuam a me, et factus sum conturbatus.

8 Ad te Domine clamabo: et ad Deum meum deprecabor.

9 Quæ utilitas in sanguine meo, dum descendo in corruptionem? Numquid confitebitur tibi pulvis, aut annuntiabit veritatem tuam?

10 Audivit Dominus, et misertus est mei: Dominus factus est adjutor meus.

11 Convertisti planctum meum in gaudium mihi: concidisti saccum meum. et circumdedisti me lætitia:

12 Ut cantet tibi gloria mea; et non compungar: Domine Deus meus in æternum confitebor tibi.

PSALMUS XXXI.

IN te, Domine, speravi; non confundar in æternum: in justitia tua libera me.

2 Inclina ad me aurem tuam, accelera ut eruas me. Esto mihi in Deum protectorem: et in domum refugii, ut salvum me facias.

3 Quoniam fortitudo mea, et refugium meum es tu: et propter nomen tuum deduces me, et enutries me.

4 Educes me de laqueo hoc, quem absconderunt mihi: quoniam tu es protector meus.

5 In manus tuas commendo spiritum

Psalterium Davidis.

meum: redemisti me Domine Deus veritatis.

6 Odisti observantes vanitates, supervacue. Ego autem in Domino speravi:

7 Exultabo, et lætabor in misericordia tua. Quoniam respexisti humilitatem meam, salvasti de necessitatibus animam meam.

8 Nec conclusisti me in manibus inimici: statuisti in loco spatioso pedes meos.

9 Miserere mei Domine, quoniam tribulor: conturbatus est in ira oculus meus, anima mea, et venter meus:

10 Quoniam defecit in dolore vita mea: et anni mei in gemitibus. Infirmata est in paupertate virtus mea: et ossa mea conturbata sunt.

11 Super omnes inimicos meos factus sum opprobrium et vicinis meis valde: et timor notis meis. Qui videbant me foras fugerunt a me:

12 Oblivioni datus sum, tanquam mortuus a corde. Factus sum tanquam vas perditum:

13 Quoniam audivi vituperationem multorum commorantium in circuitu: In eodum convenirent simul adversum me, accipere animam meam consiliati sunt.

14 Ego autem in te speravi Domine: dixi: Deus meus es tu:

15 In manibus tuis sortes meae. Eripe me de manu inimicorum meorum, et a persequentibus me.

16 Illustra faciem tuam super servum tuum, salvum me fac in misericordia tua:

17 Domine non confundar, quoniam invocavi te. Erubescant impii, et deducantur in infernum.

18 Muta sicut labia dolosa. Quæ loquantur adversus justum iniquitatem,

Psalterium Davidis.

in superbia; et in abusione.

19 Quam magna multitudo dulcedinis tuæ Domine, quam abscondisti timentibus te. Perfecisti eis, qui sperant in te, in conspectu filiorum hominum.

20 Abscondes eos in abscondito facie tuæ a conturbatione hominum. Proteges eos in tabernaculo tuo a contradictione linguarum.

21 Benedictus Dominus: quoniam inirificavit misericordiam suam mihi in civitate munia.

22 Ego autem dixi in excessu mentis meæ: Projectus sum a facie oculorum tuorum. Ideo exaudisti vocem orationis meæ, dum clamarem ad te.

23 Diligite Dominum omnes sancti ejus: quoniam veritatem requirit Dominus, et retribuet abundanter facientibus superbiam.

24 Viriliter agite, et confortetur cor vestrum, omnes qui speratis in Domino.

VESPERTINÆ PRECES.

PSALMUS XXXI.

BEATI, quorum remissæ sunt iniquitates: et quorum tecta sunt peccata.

2 Beatus vir, cui non imputavit Dominus peccatum, nec est in spiritu ejus dolus.

3 Quoniam tacui, inveteraverunt ossa mea, dum clamarem tota die.

4 Quoniam die ac nocte gravata est super me manus tua: conversus sum in ærumna mea, dum conghitur spina.

5 Delictum meum cognitum tibi feci: et in justitiam meam non abscondi. Dixi: Confitebor adversum me in justitiam meam Domino; et tu remisisti impietatem peccati mei.

35

Psalterium Davidis.

6 Pro hac orabit ad te omnis sanctus, in tempore opportuno. Verumtamen in diluvio aquarum multarum, ad eum non approximabunt.

7 Tu es refugium meum a tribulatione, quæ circumdedit me: exultatio mea erue me a circumdantibus me.

8 Intellectum tibi dabo, et instruum te in via hac, qua gradieris: firmabo super te oculos in eos.

9 Nolite fieri sicut equus et mulus, quibus non est intellectus. In campo et freno maxillas eorum constringe, qui non approximant ad te.

10 Multa flagella peccatoris, sperantem autem in Domino misericordia circumdabit.

11 Lætamini in Domino et exultate justi, et gloriamini omnes recti corde.

PSALMUS XXXIII.

EXULTATE justi in Domino: rectos decet collaudatio.

2 Confitemini Domino in cithara: in psalterio decem chordarum psallite illi.

3 Cantate ei canticum novum: bene psallite ei in vociferatione.

4 Quia rectum est verbum Domini, et omnia opera ejus in fide.

5 Diligit misericordiam et iudicium: misericordia Domini plena est terra.

6 Verbo Domini caeli firmati sunt: et spiritu oris ejus omnis virtus eorum.

7 Congregans sicut in utre aquas maris: ponens in thesauris abyssos.

8 Timeat Dominum in omni terra: ab eo autem commoveantur omnes inhabitantes orbem.

22

353

Psalterium Davidis.

9 Quoniam ipse dixit, et facta sunt: ipse mandavit, et creata sunt.

10 Dominus dissipat consilia gentium: reprobat autem cogitationes populorum, et reprobat consilia principum.

11 Consilium autem Domini in aeternum manet: cogitationes cordis ejus in generatione et generationem.

12 Beata gens, cujus est Dominus, Deus ejus: populus, quem elegit in hereditatein sibi.

13 De caelo respexit Dominus: vidit omnes filios hominum.

14 De praeparatio habitaculo suo re-
vexit super omnes, qui habitant terram.

15 Qui fluxit sigillatim corda eorum: qui intelligit omnia opera eorum.

16 Non salvatur rex per multam virtutem: et gigas non salvabitur in multitudine virtutis suae.

17 Fallax equus ad salutem: in abundantia autem virtutis suae non salvabitur.

18 Ecce oculi Domini super metuentes eum: et in eis, qui sperant super misericordia ejus.

19 Ut eruat a morte animas eorum: et alat eos in fame.

20 Anima nostra sustinet Dominum: quoniam adjutor et protector noster est.

21 Quia in eo laetabitur cor nostrum: et in nomine sancto ejus speravimus.

22 Fiat misericordia tua Domine super nos: quemadmodum speravimus in te.

PSALMUS XXXIV.

BENEDICAM Dominum in omni tempore: semper laus ejus in ore meo.

Psalterium Davidis.

2 In Domino laudabitur anima mea: audiant mansueti, et laetentur.

3 Magnificate Dominum mecum: et exaltemus nomen ejus in idipsum.

4 Exquisivi Dominum, et exaudivit me: et ex omnibus tribulationibus meis eripuit me.

5 Accedite ad eum, et illuminamini: et facies vestrae non confundentur.

6 Iste pauper clamavit, et Dominus exaudivit eum: et de omnibus tribulationibus ejus salvavit eum.

7 Immittet angelus Domini in circuitu tentationem eum: et eripiet eos.

8 Gustate, et videte quoniam suavis est Dominus: beatus vir, qui sperat in eo.

9 Timeat Dominum omnes sancti ejus: quoniam non est inopia timentibus eum.

10 Divites auferunt et esurierunt: inquirentes autem Dominum non minuentur omni bono.

11 Venite filii, audite me: timorem Domini docebo vos.

12 Quis est homo qui vult vitam: diligit vias videre bonos?

13 Prohibe linguam tuam a malo: et labia tua ne loquantur dolum.

14 Direrte a malo, et fac bonum: inquire pacem, et persequere eam.

15 Oculi Domini super justos: et aures ejus in preces eorum.

16 Vultus autem Domini super facientes mala: ut perdat de terra memoriam eorum.

17 Clamaverunt justi, et Dominus exaudivit eos: et ex omnibus tribulationibus eorum liberavit eos.

18 Juxta est Dominus iis, qui tribulato sunt corde: et humiles spiritu salvabit.

19 Multae tribulationes justorum: et de

Psalterium Davidis.

omnibus hijs liberabit eos Dominus.

20 Custodit Dominus omnia ossa eorum: unum ex his non contretur.

21 Mors peccatorum pessima: et qui oderunt justum delinquent.

22 Redimet Dominus animas servorum suorum: et non delinquent omnes qui sperant in eo.

MATUTINÆ PRECES.

PSALMUS XXXV.

JUDICA Domine nocentes me, expugna impugnantes me.

2 Apprehende arma et scutum: et exurge in adiutorium mihi.

3 Effunde frumentum, et conclude adversus eos, qui persequuntur me: dic animæ meæ: Salus tua ego sum.

4 Confundantur et reveantur, querentes animam meam. Avertantur retrorsum, et confundantur cogitantes mihi mala.

5 Fiant tamquam pulvis ante faciem venti: et angelus Domini coarctans eos.

6 Fiat via illorum tenebræ et lubricum: et angelus Domini persequens eos.

7 Quoniam gratis absconderunt mihi iuteritum laquei sui: supervacue exprobraverunt animam meam.

8 Veniat illi laqueus, quem ignorat: et captio, quam abscondit, apprehendat eum: et in laqueum cadat in ipsum.

9 Anima autem mea exultabit in Domino: et delectabitur super salutari suo.

10 Omnia ossa mea dicent: Domine,

Psalterium Davidis.

quis similis tibi? Eripiens inopem de manu fortiorum ejus: exenum et pauperem a diripientibus eum.

11 Surgentes testes iniqui, quæ ignorabam interrogabant me.

12 Retribuebant mihi mala pro bonis: sterilitatem animæ meæ.

13 Ego autem cum mihi molesti essent, induabar cilicio. Humiliabam in jejuniis animam meam: et oratio mea in sinu meo convertetur.

14 Quasi proximum, et quasi fratrem nostrum, sic complacebam: quasi lugens et contristatus sic humiliabar.

15 Et adversum me lætati sunt, et convenerunt: congregata sunt super me flagella, et ignoravi.

16 Dissipati sunt, nec compuncti, tasterunt me, subsannaverunt me subsannatione: frenaverunt super me dentibus suis.

17 Domine quando respicies? restitue animam meam a malignitate eorum, a leonibus unicum meam.

18 Confitebor tibi in ecclesia magna, in populo gravi laudabo te.

19 Non supergaudeant mihi qui adversantur mihi inique: qui oderunt me gratis et annuunt oculis.

20 Quoniam mihi quidem pacifice loquebantur: et in iracundia terræ loquentes, dolos cogitabant.

21 Et dilataverunt super me os suum: dixerunt: Fuge, enge, videntur oculi nostri.

22 Vidisti Domine, ne sileas: Domine ne discedas a me.

23 Exurge et intende iudicio meo: Deus meus, et Dominus meus in causam meam.

Psalterium Davidis.

24 Judica me secundum justitiam tuam Domine Deus meus, et non supergaudeant mihi.

25 Non dicant in cordibus suis: Euge, euge, animæ nostræ: nec dicant: Devoravimus eum.

26 Erubescant et revereantur simul, qui gratulantur malis meis. Induantur confusione et reverentia qui magna loquuntur super me.

27 Exultent et lætentur qui volunt justitiam meam: et dicant semper: Magnificetur Dominus, qui volunt pacem servi ejus.

28 Et lingua mea meditabitur justitiam tuam: tota die laudem tuam.

PSALMUS XXXVI.

DIXIT injustus ut delinquat in semetipso: non est timor Dei ante oculos ejus.

2 Quoniam dolose egit in conspectu ejus: ut inveniatur iniquitas ejus ad odium.

3 Verba oris ejus iniquitas, et dolus: noluit intelligere ut bene ageret.

4 Iniquitatem meditatus est in cubili suo: astitit omni viæ non bonæ, malitiam autem non odit.

5 Domine in celo misericordia tua: et veritas tua usque ad nubes.

6 Justitia tua sicut montes Dei: judicia tua abyssus multa. Homines, et jumenta salvabis Domine:

7 Quemadmodum multiplicasti mise

Psalterium Davidis.

ricordiam tuam Deus. Filii autem hominum, in tegmine alarum tuarum sperabunt.

8 Inebriantur ab ubertate domus tuæ: et torrente voluptatis tuæ potabis eos.

9 Quoniam apud te est fons vitæ: et in lumine tuo videbimus lumen.

10 Prætede misericordiam tuam scientibus te, et justitiam tuam his, qui recto sunt corde.

11 Non veniat mihi pes superbiæ: et manus peccatoris non moveat me.

12 Ibi ceciderunt qui operantur iniquitatem: expulsi sunt, nec potuerunt stare.

VESPERTINÆ PRECES.

PSALMUS XXXVII.

NOLI æmulari in malignantibus: neque zelaveris facientes iniquitatem.

2 Quoniam tamquam fenulum velociter arescent: et quemadmodum olera herbarum cito decident.

3 Spera in Domino, et fac bonitatem: et inhabitata terram, et pasceres in divitiis ejus.

4 Delectare in Domino: et dabit tibi petitiones cordis tui.

5 Revela Domino viam tuam, et spera in eo: et ipse faciet.

6 Et educet quasi lumen justitiam tuam: et judicium tuum tamquam meridie.

7 Subditus esto Domino, et ora eum. Noli æmulari in eo, qui prosperatur in

Psalterium Davidis.

via sua: in homine faciente injustitias.

8 Desine ab ira, et derelinque furorem: noli æmulari ut maligneris.

9 Quoniam qui malignantur, exterminabuntur: sustinentes autem Dominum, ipsi hereditabunt terram.

10 Et adhuc pusillum, et non erit peccator: et quæres locum ejus, et non invenies.

11 Mansueti autem hereditabunt terram, et delectabuntur in multitudine pacis.

12 Observabit peccator justum: et stridet super eum dentibus suis.

13 Dominus autem irridebit eum: quoniam prospicit quod veniet dies ejus.

14 Gladius evaginaverunt peccatores: intenderunt arcum suum, ut deciderent pauperem et inppem: ut trucident rectos corde.

15 Gladius eorum iuret in corda ipsorum: et arcus eorum confringatur.

16 Melius est modicum justo, super divitias peccatorum multas.

17 Quoniam brachia peccatorum conterentur: confirmat autem justos Dominus.

18 Novit Dominus dies immaculatum: et hereditas eorum in æternum erit.

19 Non confundentur in tempore malo, et in diebus famis saturabuntur:

20 Quia peccatores peribunt. Inimici vero Domini mox ut honorificati fuerint et exaltati: deficientes, quemadmodum unus deficient.

21 Mutuabitur peccator, et non solvet: justus autem miseretur et tribuet.

22 Quia benedicentes ei hereditabunt terram: maledicentes autem ei disperibunt.

Psalterium Davidis.

23 Apud Dominum gressus hominis dirigentur. et viam ejus volet.

24 Cum ceciderit, non collidetur: quia Dominus supponit manum suam.

25 Junior fui, etenim senui: et non vidi justum derelictum, nec semen ejus quærens panem.

26 Tota die miseretur et commodat: et semen illius in benedictione erit.

27 Declina a malo, et fac bonum: et in habita in sæculum sæculi.

28 Quia Dominus amat judicium, et non derelinquet sanctos suos: in æternum conservabuntur. Injusti punientur: et semen impiorum peribit.

29 Justi autem hereditabunt terram: et inhabitabunt in sæculum sæculi super eam.

30 Os justi meditabitur sapientiam, et lingua ejus loquetur judicium.

31 Lex Dei ejus in corde ipsius: et non supplantabuntur gressus ejus.

32 Considerat peccator justum: et quærit mortificare eum.

33 Dominus autem non derelinquet eum in manibus ejus: nec damnabit eum cum judicabitur illi.

34 Expecta Dominum, et custodi viam ejus: et exaltabit te ut hereditate capias terram: cum perierint peccatores videbis.

35 Vidi impium superexaltatum, et elevatum sicut cedros Libani.

36 Et transivi, et ecce non erat: et quæsi eum, et non est inventus locus ejus.

37 Custodi innocentiam, et vide æquitatem: quoniam sunt reliquæ homini pacifico.

38 Injusti autem disperibunt simul: reliquæ impiorum interibunt.

39 Salus autem justorum a Domino: et

Psalterium Davidis.

protector eorum in tempore tribulationis.
40 Et adjuvabit eos Dominus, et liberabit eos: et eruet eos a peccatoribus, et salvabit eos: quia speraverunt in eo.

MATUTINE PRECES.

PSALMUS XXXVIII.

DOMINE ne in furore tuo arguas me, neque in ira tua corripas me.

2 Quoniam sagittæ tuæ infixæ sunt mihi: et confirmasti super me manum tuam.

3 Non est sanitas in carne mea a facie iræ tuæ: non est pax ossibus meis a facie peccatorum meorum.

4 Quoniam iniquitates meæ supergressæ sunt caput meum: et sicut onus grave gravate sunt super me.

5 Putruerunt et corruptæ sunt cicatrices meæ, a facie insipientiæ meæ.

6 Miser factus sum, et curvatus sum usque in finem: tota die contristatus ingrediebar.

7 Quoniam lumbi mei impleti sunt illusionibus: et non est sanitas in carne mea.

8 Afflictus sum, et humiliatus sum nimis: rugiebam a gemitu cordis mei.

9 Domine, ante te omne desiderium meum: et genitus meus a te non est absconditus.

10 Cor meum conturbatum est, dereliquit me virtus mea: et lumen oculorum meorum, et ipsum non est mecum.

11 Amici mei, et proximi mei adversum me appropinquaverunt, et steterunt. Et qui juxta me erant, de longe steterunt:

12 Et vim faciebant qui querebant aui

Psalterium Davidis.

mam meam. Et qui inquirebant mala mihi, locuti sunt vanitates: et dolos tota die meditabantur.

13 Ego autem tanquam surdus non audiebam: et sicut mutus non aperiens os suum.

14 Et factus sum sicut homo non audiens: et non habens in ore suo redargutiones.

15 Quoniam: in te Domine speravi: tu exaudies me Domine Deus meus.

16 Quia dixi: Nequando supergaudeant mihi inimici mei: et dum commoventur pedes mei, super me magna locuti sunt.

17 Quoniam ego in flagella paratus sum: et dolor meus in conspectu meo semper.

18 Quoniam iniquitatem meam annuntiabo: et cogitabo pro peccato meo.

19 Inimici autem mei vivunt, et confirmati sunt super me: et multiplicati sunt qui oderunt me inique.

20 Qui retribuunt mala pro bonis, detrahebant mihi: quoniam sequebar bonitatem.

21 Ne derelinquas me Domine Deus meus: ne discesseris a me.

22 Intende in adjutorium meum, Domine Deus salutis meæ.

PSALMUS XXXIX.

DIXI: Custodiam vias meas: ut non delinquam in lingua mea. Posui ori meo custodiam, cum consisteret peccator adversum me.

2 Obmutui, et humiliatus sum, et silui a bonis: et dolor meus renovatus est.

3 Concealuit cor meum intra me: et in meditatione mea exardescet ignis.

4 Locutus sum in lingua mea: Notum fac mihi Domine finem meum. Et numerum dierum meorum quis est: ut sciam

Psalterium Davidis.

quid desit mihi.

5 Ecce mensurabiles posuisti dies meos: et substantia mea tanquam nihilum ante te. Verumtamen universa vanitas, omnis homo vivens.

6 Verumtamen in imagine pertransit homo: sed et frustra conturbatur. Theaurizati: et ignorat cui congregabit ea.

7 Et nunc quæ est expectatio mea? nonne Dominus? et substantia mea apud te est.

8 Ab omnibus iniquitatibus meis erue me: opprobrium insipienti dedisti me.

9 Obmutui, et non aperui os meum, quoniam tu fecisti:

10 Amove a me plagas tuas.

11 A fortitudine manus tuæ ego defeci in increpationibus: propter iniquitatem corripuisti hominem. Et tabescere fecisti sicut araneam animam ejus: verumtamen vane conturbatur omnis homo.

12 Exaudi orationem meam Domine, et deprecationem meam: auribus percipe lacrymas meas. Ne sileas: quoniam advena ego sum apud te, et peregrinus, sicut omnes patres mei.

13 Remitte mihi, ut refrigerer prius quam abeam, et amplius non ero.

PSALMUS XL.

EXPECTANS expectavi Dominum, et intendit mihi.

2 Et exaudivit preces meas: et eduxit me de lacu miseriæ, et de luto fecis. Et statuit super petram pedes meos: et direxit gressus meos.

3 Et immisit in os meum canticum novum, carmen Deo nostro. Videbunt multi, et timebunt: et sperabunt in Domino.

4 Reatus vir, cujus est nomen Domini

Psalterium Davidis.

spes ejus: et non respexit in vanitates et insanas falsas.

5 Multa fecisti tu Domine Deus meus mirabilia tua: et cogitationibus tuis non est qui similis sit tibi. Annunciavi et locutus sum: multiplicati sunt super numerum.

6 Sacrificium et oblationem noluisti: aures autem perfecisti mihi. Holocaustum et pro peccato non postulasti:

7 Tunc dixi: Ecce venio. In capite libri scriptum est de me

8 Ut facerem voluntatem tuam: Deus meus volui, et legem tuam in medio cordis mei.

9 Annunciavi justitiam tuam in ecclesia magna, ecce labia mea non prohibebo: Domine tu scisti.

10 Justitiam tuam non abscondi in corde meo: veritatem tuam et salutare tuum dixi. Non abscondi misericordiam tuam, et veritatem tuam a concilio multo.

11 Tu autem Domine ne longe facias miserationes tuas a me: misericordia tua et veritas tua semper susceperunt me.

12 Quoniam circumdederunt me mala quorum non est numerus: comprehenderunt me iniquitates meæ, et non potui viderem. Multiplicatæ sunt super capillos capitis mei: et cor meum dereliquit me.

13 Complacet tibi Domine ut eruas me: Domine, ad adjuvandum me respice.

14 Confundantur et reverentur simul, qui quærent animam meam, ut auferant eam. Convertantur retrorsum, et reverentur qui volunt mihi mala.

15 Ferant confestim confusionem suam, qui dicunt mihi: Euge, euge.

16 Exultent et latentur super te omnes, uerentes te: et dicant semper: Magnificus

Psalterium Davidis.

cur Dominus: qui diligunt salutare tuum.

17 Ego autem mendicis sum, et pauper: Dominus sollicitus est mei. Adjutor meus, et protector meus tu es: Deus meus ne tardaveris.

VESPERTINÆ PRECES.

PSALMUS XLI.

BEATUS qui intelligit super egyptum, et pauperem: in die mala liberabit eum Dominus.

2 Dominus conservet eum, et vivificet eum, et beatum faciat eum in terra: et non tradat eum in animam inimicorum ejus.

3 Dominus opem ferat illi super lectum doloris ejus: universum stratum ejus versasti in inimitate ejus.

4 Ego dixi: Domine miserere mei: sana animam meam, quia peccavi tibi.

5 Inimici mei dixerunt mala mihi: Quando morietur, et peribit nomen ejus?

6 Et si ingrediebatur ut videret, vana loquebatur, cor ejus congregavit iniquitatem sibi. Egrediebatur foras, et loquebatur.

7 In idipsum. Adversum me susurrabant omnes inimici mei: adversum me cogitabant mala mihi.

8 Verbum iniquum constituerunt adversum me: Numquid qui dormit non adjiciet ut resurgat?

9 Etenim homo pacis meæ, in quo speravi: qui edebat panes meos, magnificavit super me supplantationem.

10 Tu autem Domine miserere mei, et resciscita me: et retribuam eis.

11 In hoc cognovi quoniam voluisti me: quoniam non gaudebit inimicus meus super me.

Psalterium Davidis.

12 Me autem propter innocentiam suscepisti: et confirmasti me in conspectu tuo in aeternum.

13 Benedictus Dominus Deus Israel a sæculo, et usque in sæculum: fiat, fiat.

PSALMUS XLII.

QUEMADMODUM desiderat cervus ad fontes aquarum: ita desiderat anima mea ad te Deus.

2 Sitivit anima mea ad Deum fortem vivum: quando veniam et apparebo ante faciem Dei?

3 Fuerunt mihi lacrymæ meæ panes die ac nocte: dum dicitur mihi quotidie: Ubi est Deus tuus?

4 Hæc recordatus sum, et effudi in me animam meam: quoniam transibo in locum tabernaculi admirabilis, usque ad domum Dei: In voce exultationis, et confessionis: sonus epulantis.

5 Quare tristis es anima mea? et quare conturbas me? Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi: salutare vultus mei.

6 Et Deus meus. Ad meipsum anima mea conturbata est: propterea memor ero tui de terra Jordanis, et Hermonium a monte modico.

7 Abyssus abyssum invocat, in voce cataractarum tuarum. Omnia excelsa tua, et fluctus tui super me transierunt.

8 In die mandavit Dominus misericordiam suam: et nocte canticum ejus. Apud me oratio Deo vita meæ.

9 Dicam Deo: Susceptor meus es, Quare oblitus es mei? et quare contristatus incedo, dum affligit me inimicus?

10 Dum confringuntur ossa mea, exprobraverunt mihi qui tribulant me inimici mei: Dum dicunt mihi per singulos dies: Ubi est Deus tuus?

Psalterium Davidis.

11 Quare tristis es anima mea? et quare conturbas me? Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi: salutare vultus mei, et Deus meus.

PSALMUS XLIII.

JUDICA me Deus, et discerne causam meam de gente non sancta, ab homine iniquo, et doloso erue me.

2 Quia tu es Deus fortitudo mea: quare me repulisti? et quare tristis incedo, dum affligit me inimicus?

3 Emitte lucem tuam et veritatem tuam: ipsa me deduxerunt, et adduxerunt in montem sanctum tuum, et in tabernacula tua.

4 Et introibo ad altare Dei: ad Deum, qui lætificat juventutem meam. Confitebor tibi in cithara Deus Deus meus:

5 Quare tristis es anima mea? et quare conturbas me? Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi: salutare vultus mei, et Deus meus.

MATUTINE PRECES.

PSALMUS XLIV.

DEUS auribus nostris audivimus: patres nostri annuntiaverunt nobis. Opus, quod operatus es in diebus eorum: et in diebus antiquis.

2 Manus tua gentes disperdidit, et plantasti eos: affixisti populos, et expulisti eos:

3 Nec enim in gladio suo possederunt terram, et brachium eorum non salvavit eos: Sed dextera tua, et brachium tuum, et illuminatio vultus tui: quoniam compaucti sunt in eis.

Tu es ipse rex meus et Deus meus: qui

Psalterium Davidis.

mandas salutes Jacob.

5 In te inimicos nostros ventilabimus cornu; et in nomine tuo spernemus insurgentes in nobis.

6 Non enim in arcu meo sperabo: et gladius meus non salvabit me.

7 Salvasti enim nos de affligentibus nos: et odientes nos confundisti.

8 In Deo laudabimur tota die: et in nomine tuo confitebimur in sæculum.

9 Nunc autem repulisti et confundisti nos: non egregeris Deus in virtutibus nostris.

10 Avertisti nos retrorsum post inimicos nostros: et qui oderunt nos, diripiebant sibi.

11 Dedisti nos tanquam oves escarum: et in gentibus dispersisti nos.

12 Vendidisti populum tuum sine pretio, et non fuit multitudo in commutationibus eorum.

13 Posuisti nos opprobrium vicinis nostris, subsannationem et derisum his, qui sunt in circuitu nostro.

14 Posuisti nos in similitudinem Gentibus: commotionem capitis in populis.

15 Tota die verecundia mea contra me est, et confusio faciei meæ cooperuit me.

16 A voce exprobrantis, et obloquentis: a facie inimici, et persequentis.

17 Hæc omnia venerunt super nos, nec oblit sumus te: et inique non egimus in testamento tuo.

18 Et non recessit retro cor nostrum: et declinasti semitas nostras a via tua:

19 Quoniam humiliasti nos in loco afflic-

Psalterium Davidis.

tionis, et cooperuit nos umbra mortis.

20 Si obliti sumus uocem Dei nostri, et si expandimus manus nostras ad Deum alienum:

21 Nonne Deus requirit ista? ipse enim nouit abscondita cordis. Quoniam propter te mortificamur tota die: aestimati sumus sicut oves occisionis.

22 Exurge, quare obdormis Domine? exurge, et ne repellas in finem.

23 Quare faciem tuam auertis, obliuisceris inopie nostrae et tribulationis nostrae?

24 Quoniam humiliata est in puluere anima nostra: conglutinator est in terra uenter noster.

25 Exurge Domine, adiuua nos: et redime nos propter nomen tuum.

PSALMUS XLV.

ERUCTAUIT cor meum uerbum bonum, dico ego opera mea regi. Lingua mea calamus scribae, uelociter scribentis.

2 Speciosus forma prae filiis hominum, diffusa est gratia in labiis tuis: propterea benedixit te Deus in aeternum.

3 Accingere gladio tuo super femur tuum, potentissime,

4 Specie tua et pulchritudine tua intende, prospere procede, et regna, propter ueritatem et mansuetudinem, et iustitiam: et deducet te mirabiliter dextera tua.

5 Sagittae tuae acute, populi sub te cadent, in corda inimicorum regis.

6 Sedes tua Deus in saeculum saeculi: uirga directionis uirga regni tui.

7 Dilexisti iustitiam, et odisti iniquitatem: propterea unxit te Deus Deus tuus

Psalterium Davidis.

oteo laetitiae prae consortibus tuis.

8 Mirra, et gutta, et casia a vestimentis tuis, a domibus eburneis: ex quibus delectauerunt te

9 Filiae regum in honore tuo. Astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato: circumdata uarietate.

10 Audi filia, et uide, et inclina aurem tuam: et obliuiscere populum tuum, et domum patris tui.

11 Et concupiscet rex decorem tuum: quoniam ipse est Dominus Deus tuus, et adorabunt eum.

12 Et filiae Tyri in muneribus uultum tuum deprecabuntur: omnes diuites plebis.

13 Omnis gloria ejus filiae regis ab intus, in fimbriis aureis

14 Circum amicta uarietatibus. Adducentur regi uirgines post eum: proximae ejus afferentur tibi.

15 Afferentur in laetitia et exultatione: adducentur in templum regis.

16 Pro patribus tuis nati sunt tibi filii: constitues eos principes super omnem terram.

17 Memores erunt nominis tui in omni generatione et generationem. Propterea populi constebuntur tibi in aeternum: et in saeculum saeculi

PSALMUS XLVI.

DEUS noster refugium, et uirtus: adiutor in tribulationibus, quae inuenerunt nos nimis.

2 Propterea non timebimus dum turbabitur terra: et transferentur montes in cor maris.

3 Sonuerunt, et turbatae sunt aquae eo

Psalterium Davidis.

rum: conturoati sunt montes in fortitudine eius.

4 Fluminis impetus laetificat civitatem Dei: sanctificavit tabernaculum suum Altissimus.

5 Deus in medio ejus, non commovebitur: adjuvabit eam Deus mane diluculo.

6 Conturbatae sunt gentes, et inclinata sunt regna: dedit vocem suam, mota est terra.

7 Dominus virtutum nobiscum: susceptor noster Deus Jacob.

8 Venite, et videte opera Domini, quae posuit prodigia super terram:

9 Auferens bella usque ad finem terrae. Arcum conteret, et confringet arma: et scuta comburet igni:

10 Vacate, et videte quoniam ego sum Deus: exaltabor in gentibus, et exaltabor in terra.

11 Dominus virtutum nobiscum: susceptor noster Deus Jacob.

VESPERTINAE PRECES.

PSALMUS XLVII.

OMNES Gentes plaudite manibus: jubilate Deo in voce exultationis.

2 Quoniam Dominus excelsus, terribilis: Rex magnus super omnem terram.

3 Subjecit populos nobis: et gentes sub pedibus nostris.

4 Elegit nobis hereditatem suam: speciem Jacob, quam dilexit.

Psalterium Davidis.

5 Ascendit Deus in jubilo: et Dominus in voce tubae.

6 Psallite Deo nostro, psallite: psallite Regi nostro, psallite.

7 Quoniam Rex omnis terrae Deus: psallite sapienter.

8 Regnabit Deus super gentes: Deus sedet super sedem sanctam suam.

9 Principes populorum congregati sunt cum Deo Abraham: quoniam dii fortes terrae, vehementer elevati sunt.

PSALMUS XLVIII.

MAGNUS Dominus, et laudabilis nimis in civitate Dei nostri, in monte sancto ejus.

2 Fundatur exultatione universae terrae mons Sion, latera Aquilonis, civitas Regis magni.

3 Deus in domibus ejus cognoscetur, cum suscipiet eam.

4 Quoniam ecce reges terrae congregati sunt: convenerunt in unum.

5 Ipsi videntes sic admirati sunt, conturbati sunt, commoti sunt:

6 Tremor apprehendit eos. Ibi dolores ut parturientis,

7 In spiritu vehementi conteres naves Tharsis.

8 Sicut audivimus, sic vidimus in civitate Domini virtutum, in civitate Dei nostri: Deus fundavit eam in aeternum.

9 Suscepimus Deus misericordiam tuam, in medio templi tui.

10 Secundum nomen tuum Deus, sic et laus tua in fines terrae: justitia plena est dextera tua.

Psalterium Davidis.

11 Lætetur mons Sion, et exultent filię Judæ, propter judicia tua Domine.

12 Circumdante Sion, et complectimini eam: narrate in turribus ejus.

13 Ponite corda vestra in virtute ejus: et distribuite domos ejus, ut enarretis in progeie altera.

14 Quoniam hic est Deus, Deus noster in æternum, et in sæculum sæculi: ipse regat nos in sæcula.

PSALMUS XLIX.

AUDITE hæc omnes Gentes: auribus percipite omnes, qui habitatis orbem:

2 Quique terrigenæ, et filii hominum: simul in unum dives et pauper.

3 Os meum loquetur sapientiam: et meditatio cordis mei pfudentiam.

4 Inclinabo in parabolam aurem meam: aperiam in psalterio propositionem meam.

5 Cur timebo in die mala? iniquitas calcanei mei circumdabit me:

6 Qui confidunt in virtute sua: et in multitudine divitiarum suarum gloriantur:

7 Frater non redimit, redimet homo: non dabit Deo placationem suam.

8 Et pretium redemptionis animæ suæ: et laborabit in æternum.

9 Et vivet adhuc in finem.

10 Non videbit interitum, cum viderit sapientes morientes: simul insipientes, et stulti peribunt. Et relinquet alienis divitias suas:

11 Et sepulchra eorum domus illorum in æternum. Tabernacula eorum in progenie et progenie: vocaverunt nomina sua in terris suis.

Psalterium Davidis.

12 Et homo, cum in honore esset, non intellexit: comparatus est jumentis insipientibus, et similis factus est illis.

13 Hæc via illorum scandalum ipsis: et postea in ore suo complacent.

14 Sicut oves in inferno positi sunt: mors depascet eos. Et dominabuntur eorum: justi in matutino: et auxilium eorum veterascet in inferno a gloria eorum.

15 Veruntamen Deus redimet animam meam de manu inferi, cum acceperit me.

16 Ne timueris cum dives fuerit homo: et cum multiplicata fuerit gloria domus ejus.

17 Quoniam cum interierit, non sumet omnia: neque descendet cum eo gloria ejus.

18 Quia anima ejus in vita ipsius benedicetur: confitebitur tibi cum benefeceris ei.

19 Introibit usque in progenies patrum suorum: et usque in æternum non videbit lumen.

20 Homo, cum in honore esset, non intellexit: comparatus est jumentis insipientibus, et similis factus est illis.

MATUTINÆ PRECES.

PSALMUS L.

DEUS deorum Dominus locutus est: et vocavit terram, a solis ortu usque ad occasum:

2 Ex Sion species decoris ejus.

3 Deus manifeste veniet: Deus noster et non silebit. Ignis in conspectu ejus ex-

Psalterium Davidis.

ardescet: et in circuitu ejus tempestas valida.

4 Advocabit cælum desursum: et terram discernere populum suum.

5 Congregate illi sanctos ejus: qui ordinant testamentum ejus super sacrificia.

6 Et annuntiabunt cæli justitiam ejus: quoniam Deus iudex est.

7 Audi populum meum, et loquar: Israel: et testificabor tibi: Deus Deus tuus ego sum.

8 Non in sacrificiis tuis arguam te: holocausta autem tua in conspectu meo sunt semper.

9 Non accipiam de domo tua vitulos: neque de gregibus tuis hircos.

10 Quoniam inæne sunt omnes feræ silvarum, jumenta in montibus et boves.

11 Cognovi omnia volatilia cæli: et purchritudo agri mecum est.

12 Si esuriero, non dicam tibi: meus es enim orbis terræ, et plenitudo ejus.

13 Numquid manducabo carnes tauro-rum? aut sanguinem hircorum potabo?

14 Immola Deo sacrificium laudis: et redde Altissimo vota tua.

15 Et invoca me in die tribulationis: et uam te, et honorificabis me.

16 Peccatori autem dixit Deus: Quare tu enarras justitias meas, et assumis testamentum meum, per os tuum?

17 Tu vero odisti disciplinam: et projecisti sermones meos: retrorsum:

18 Si videbas furem, currebas cum eo: et cum adulteris portionem tuam ponebas.

19 Os tuum abundavit malitia: et lingua tua concinnabat dolos.

20 Sedens adversus fratrem tuum loquebaris, et adversus filium matris tuæ ponebas scandalum:

Psalterium Davidis.

21 Hæc fecisti, et tacui. Existimasti inique quòd ero tui similis: arguam te, et statuum contra faciem tuam.

22 Intelligite hæc qui obliviscimini Deum: nequando rapiat, et non sit qui eripiat.

23 Sacrificium laudis honorificabit me: et illic iter, quo ostendam illi salutare Dei.

PSALMUS LI

MISERERE mei Deus, secundum magnam misericordiam tuam. Et secundum multitudinem miserationum tuarum, dele iniquitatem meam.

2 Amplius lava me ab iniquitate mea: et a peccato meo munda me.

3 Quoniam iniquitatem meam ego cognosco: et peccatum meum contra me est semper.

4 Tibi soli peccavi, et malum coram te feci: ut justificeris in sermonibus tuis, et vivas cum judicaris.

5 Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum: et in peccatis concepit me mater mea.

6 Ecce enim veritatem dilexisti: incerta et occulta sapientiæ tuæ manifestasti mihi.

7 Asperges me hyssopo, et mundabor: lavabis me, et super nivem dealbabor.

8 Auditui meo dabis gaudium et lætiti-am: et exultabunt ossa humiliata.

9 Averte faciem tuam a peccatis meis: et omnes iniquitates meas dele.

10 Cor mundum crea in me Deus: et spiritum rectum innova in visceribus meis.

11 Ne projicias me a facie tu: et spir-

Psalterium Davidis.

tum sanctum tuum ne auferas a me.
12 Redde mihi lætitiã salutaris tui: et spiritu principali confirma me.

13 Docebo iniquos vias tuas: et impii ad te convertentur.

14 Libera me de sanguinibus Deus, Deus salutis meæ: et exultabit lingua mea iustitiã tuam.

15 Domine, labia mea aperies: et os meum annuntiabit laudem tuam.

16 Quoniam si voluisses sacrificium, dedissem utique: holocaustis non delectaberis.

17 Sacrificium Deo spiritus contribulatus: cor contritum, et humiliatum Deus non despicias.

18 Benigne fac Domine in bona voluntate tua Sion: ut ædificentur muri Jerusalem.

19 Tunc acceptabis sacrificium iustitiæ, oblationes, et holocausta: tunc imponent super altare tuum vitulos.

PSALMUS LII.

QUID gloriaris in malitia, qui potes in iniquitate?

2 Tota die iniustitiã cogitavit lingua tua: sicut novacula acuta fecisti dolum.

3 Dilexisti malitiã super benignitatem: iniquitatem magis quàm loqui æquitatem.

4 Dilexisti omnia verba præcipitationis, lingua dolosa.

5 Propterea Deus destruet te in fine, evellat te, et enigrabit te de tabernaculo tuo: et radicem tuam de terra viventium.

6 Videbunt iusti, et timebunt, et super eum ridebunt, et dicent:

Psalterium Davidis.

7 Ecce homo qui non posuit Deum autorem suum: sed speravit in multitudine divitiarum suarum: et prævaluit in vanitate sua.

8 Ego autem, sicut oliva fructifera in domo Dei, speravi in misericordia Dei in æternum: et in sæculum sæculi.

9 Confitebor tibi in sæculum quia fecisti: et expectabo nomen tuum, quoniam bonum est in conspectu sanctorum tuorum.

VESPERTINÆ PRECES.

PSALMUS LIII.

DIXIT insipiens in corde suo: Non est Deus.

2 Corrupti sunt, et abominabiles facti sunt in iniquitatibus: non est qui faciat bonum.

3 Deus de cælo prospexit super filios hominum: ut videat si est intelligens, aut requirens Deum.

4 Omnes declinaverunt, simul inutiles facti sunt: non est qui faciat bonum, non est usque ad unum.

5 Nonne sciunt omnes qui operantur iniquitatem, qui devorant plebem meam ut cibum panis?

6 Deum non invocaverunt: illic trepidaverunt timore, ubi non erat timor, quoniam Deus dissipavit ossa eorum qui hominibus placent: confusi sunt, quoniam Deus sprevit eos.

7 Quis dabit ex Sion salutare Israel? cum

Psalterium Davidis.

converterit Deus captivitatem p̄ebis suæ
exultabit Jacob, et lætabitur Israel.

PSALMUS LIV.

DEUS in nomine tuo saluum me fac: et
in virtute tua iudica me.

2 Deus exaudi orationem meam: auri
bus percipe verba oris mei.

3 Quoniam alieni insurrexerunt adver-
sum me, et fortes quæsierunt animam
meam: et non proposuerunt Deum ante
spectam suam.

4 Ecce enim Deus adjuvat me: et Do-
minus susceptor est animæ meæ.

5 Averte mala inimicis meis: et in veri-
tate tua disperde illos.

6 Voluntarie sacrificabo tibi, et confite-
bor nomini tuo Domine: quoniam bonum
est:

7 Quoniam ex omni tribulatione eripu-
isti me: et super inimicos meos despexit
oculus meus

PSALMUS LV.

EXAUDI Deus orationem meam, et ne
despexeris deprecationem meam:

2 latende mihi, et exaudi me. Contris-
tatus sum in exercitatione mea: et con-
turbatus sum

3 A voce inimici, et a tribulatione pec-
catoris. Quoniam declinaverunt in me
iniquitates: et in ira molesti erant mihi.

4 Cor meum conturbatum est in me: et
formido mortis cecidit super me.

5 Timor et tremor venerunt super me:
et contexerunt me tenebræ:

Psalterium Davidis

6 Et dixi: Quis dabit mihi pennas sicut
columbæ, et volabo, et requiescam:

7 Ecce elongavi fugiens: et mansi in
solitudine.

8 Expectabam eum, qui saluum me fecit
a pusillanimitate spiritus, et te nepestate.

9 Præcipita Domine, divide linguas eor-
um: quoniam vidi iniquitatem, et con-
tradictionem in civitate.

10 Die ac nocte circumdabit eam super
muros ejus iniquitas: et labor in medio
ejus.

11 Et injustitia. Et non defecit de pla-
teis ejus usura, et dolus.

12 Quoniam si inimicus meus maledix-
isset mihi, sustinuissem utique. Et si is,
qui oderat me, super me magna locutus
fuisset: abscondissem me forsitan ab eo.

13 Tu vero homo unanimis: dux meus,
et notus meus:

14 Qui simul mecum dulces capiebam
cibos: in domo Dei ambulavimus cum
consensu.

15 Veniat mors super illos: et descen-
dant in infernum viventes: Quoniam ne
quitia in habitaculis eorum: in medio
eorum.

16 Ego autem ad Deum clamavi: et Do-
minus salvabit me.

17 Vespere, et mane, et meridie narrabo
et annuntiabo: et exaudiet vocem meam.

18 Redimet in pace animam meam ab
his, qui appropinquant mihi: quoniam
inter multos erant mecum.

19 Exaudiet Deus, et humiliabit illos, qui
est ante sæcula. Non enim est illis com-
mutatio, et non timuerunt Deum:

20 Extendit manum suam in retribuendo,
Contaminaverunt testamentum ejus.

21 Divisi sunt ab ira vultus ejus: et ap-

Psalterium Davidis

propinquavit cor illius. Molliti sunt sermones ejus super oleum: et ipsi sunt jacula.

22 Jacta super Dominum curam tuam, et ipse te enutriet: non dabit in eternum fluctationem justo.

23 Tu vero Deus deduces eos, in puteum interitus. Viri sanguinum, et dolosi non dimidiabunt dies suos: ego autem sperabo in te Domine.

MATUTINÆ PRECĒS.

PSALMUS LVI.

MISERERE mei Deus, quoniam conculcavit me homo: tota die impugnans tribulavit me.

2 Conculcaverunt me inimici mei tota die: quoniam multi bellantes adversum me.

3 Ab altitudine diei timebo: ego vero in te sperabo.

4 In Deo laudabo sermones meos, in Deo speravi: non timebo quid faciat mihi caro.

5 Tota die verba mea execrabantur: adversum me omnes cogitationes eorum, in malum.

6 Inhabitabunt et abscondent: ipsi calcaneum meum observabunt. Sicut sustulerunt animam meam.

7 Pro nihilo salvos facies illos: in ira populos confringes. Deus,

8 Vitam meam annunciai tibi: posuisti lacrymas meas in conspectu tuo, sicut et in promissione tua:

Psalterium Davidis.

9 Tunc covertentur inimici mei retrorsum: In quacumque die invocavero te. ecce cognovi quoniam Deus meus es.

10 In Deo laudabo verbum, in Domino laudabo sermonem: in Deo speravi, non timebo quid faciat mihi homo.

11 In me sunt Deus vota tua, quæ redam, laudationes tibi.

12 Quoniam eripuisti animam meam de morte, et pedes meos de lapsu: ut placeam coram Deo in lumine viventium

PSALMUS LVII

MISERERE mei Deus, miserere mei: quoniam in te confidit anima mea. Et in umbra alarum tuarum sperabo, donec transeat iniquitas.

2 Clamabo ad Deum altissimum: Deum qui benefecit mihi.

3 Misit de celo, et liberavit me: dedit in opprobrium conculcantes me. Misit Deus misericordiam suam, et veritatem suam.

4 Et eripuit animam meam de medio catulorum leonum: dormivi conturbatus. Filii hominum dentes eorum arma et sagittæ: et lingua eorum gladius acutus.

5 Exaltare super cælos Deus: et in omnem terram gloria tua.

6 Laqueum paraverunt pedibus meis: et incurvaverunt animam meam. Foderunt ante faciem meam foveam: et inciderunt in eam.

7 Paratum cor meum Deus, paratum cor meum: cantabo, et psalmum dicam.

8 Exurge gloria mea, exurge psalterium et cithara: exurgam diluculo.

Psalterium Davidis.

9 Confitebor tibi in populis Domine: et psalmum dicam tibi in gentibus:

10 Quoniam magnificata est usque ad cælos misericordia tua, et usque ad nubes veritas tua.

11 Exaltare super cælos Deus: et super omnem terram gloria tua.

PSALMUS LVIII.

SI vere utique justitiam loquimini: recta judicate filii hominum.

2 Etenim in corde, iniquitates operamini: in terra injustitias manus vestrae concinnant.

3 Alienati sunt peccatores a vulva, erraverunt ab utero: locuti sunt falsa.

4 Furor illis secundum similitudinem serpentis: sicut aspidis surdae, et obturantis aures suas,

5 Quæ non exaudiet vocem incantantium: et venefici incantantis sapienter.

6 Deus conteret dentes eorum: in ore ipsorum: molas leonum confringet Dominus.

7 Ad nihilum devenient tanquam aqua decurrens: intendit arcum suum donec infirmentur.

8 Sicut cera, quæ fluit, auferentur: supercecidit ignis, et non viderunt solem.

9 Priusquam intelligerent spinæ vestrae rhamnum: sicut viventes, sic in ira ab sorbet eos.

10 Lætabitur justus cum viderit vindictam: manus suas lavabit in sanguine peccatoris.

11 Et dicit homo: Si utique est fructus

Psalterium Davidis.

justo: utique est Deus judicans eos in terra.

VESPERTINÆ PRECES.

PSALMUS LIX.

ERIPE me de inimicis meis Deus meus et ab insurgentibus in me libera me.

2 Eripe me de operantibus iniquitatem: et de viris sanguinum salva me.

3 Quia ecce ceperunt animam meam: irruerunt in me fortes.

4 Neque iniquitas mea, neque peccatum meum Domine: sine iniquitate cucurri, et direxi.

5 Exurge in occursum meum, et vide: et tu Domine Deus virtutum, Deus Israel, intende ad visitandas omnes gentes: non miserearis omnibus, qui operantur iniquitatem.

6 Convertentur ad vesperam: et famem patientur ut canes, et circuibunt civitatem.

7 Ecce loquentur in ore suo, et gladius in labiis eorum: quoniam quis audivit?

8 Et tu Domine deridebis eos: ad nihilum deduces omnes gentes.

9 Fortitudinem meam ad te custodiam, quia Deus susceptor meus es:

10 Deus meus misericordia ejus præveniet me.

11 Deus ostendet mihi super inimicos meos, ne occidas eos: nequando obliviscantur populi mei. Disperge illos in virtute tua: et depone eos protector meus

Domine:

Psalterium Davidis.

12 Delictum oris eorum, sermonem labiorum ipsorum: et comprehendantur in superbia sua. Et de execratione et maledicio annuntiabuntur.

13 In consummatione: in ira consummationis, et non erunt. Et scient quia Deus domiabitur Jacob: et finium terræ.

14 Convertetur ad vesperam, et famem patientur ut canes: et circuibunt civitatem.

15 Ipsi dispergentur ad manducandum: si vero non fuerint saturati, et murmurabunt.

16 Ego autem cantabo fortitudinem tuam: et exultabo mane misericordiam tuam. Quia factus es susceptor meus, et refugium meum, in die tribulationis meæ.

17 Adjutor meus tibi peccatam, quia Deus susceptor meus es: Deus meus misericordia mea.

PSALMUS LX.

DEUS repulisti nos, et destruxisti nos: iratus es, et misertus es nobis.

2 Commovisti terram, et conturbastis eam: sana contritiones ejus, quia commota est.

3 Ostendisti populo tuo dura: potasti nos vino compunctionis.

4 Dedisti metuentibus te significationem: ut fugiant a facie arcus: Ut liberentur dilecti tui:

5 Salvum fac dextera tua, et exaudi me.

6 Deus locutus est in sancto suo: Lætabor, et partabor Sichimam: et convallero tabernaculorum metibor.

Psalterium Davidis.

7 Meus est Galaad, et meus est Manasses: et Ephraim fortitudo capitis mei. Juda rex meus:

8 Moab olla spei meæ. In Idumæam extendam calcamentum meum: mihi alienigenæ subditi sunt.

9 Quis deducet me in civitatem inunitam? quis deducet me usque in Idumæam?

10 Nonne tu Deus, qui repulisti nos: et non egredieris Deus in virtutibus nostris?

11 Da nobis auxilium de tribulatione: quia vana salus hominis.

12 In Deo faciemus virtutem: et ipse ad nihilum deducet tribulantes nos.

PSALMUS LXI.

EXAUDI Deus deprecationem meam intende orationi meæ.

2 A finibus terræ ad te clamavi dum anxietur cor meum, in petra exaltasti me. Deduxisti me,

3 Quia factus es spes mea: turris fortitudinis a facie inimici.

4 Inhabitabo in tabernaculo tuo in sæcula: protegar in velamento alarum tuarum.

5 Quoniam tu Deus meus exaudisti orationem meam: dedisti hereditatem timentibus nomen tuum.

6 Dies super dies regis adicies: annos ejus usque in diem generationis et generationis.

7 Permanet in æternum in conspectu Dei: misericordiam et veritatem ejus quis requirit?

8 Sic psalmum dicam nomini tuo in sæ-

culum seculi: ut reddam vota mea de die in diem.

MATUTINÆ PRECES.

PSALMUS LXII.

NONNE Deo subjecta erit anima mea: ab ipso enim salutare meum.

2 Nam et ipse Deus meus, et salutaris meus: susceptor meus, non movebor amplius.

3 Quousque irruitis in hominem? interficite universi vos: tamquam parieti inclinato et inaceriæ depulse?

4 Verumtamen pretium meum cogitarunt repellere, cucurri in siti: ore suo benedicebant, et corde suo maledicebant.

5 Verumtamen Deo subjecta esto anima mea: quoniam ab ipso patientia mea.

6 Quia ipse Deus meus, et salvator meus: adjutor meus, non enigrabo.

7 In Deo salutare meum, et gloria mea: Deus auxilii mei, et spes mea in Deo est.

8 Sperate in eo omnis congregatio populi, effundite coram illo corda vestra: Deus adjutor noster in æternum.

9 Verumtamen vani filii hominum, mendaces filii hominum in stateris: ut decipiant ipsi de vanitate in idipsum.

10 Nolite sperare in iniquitate, et rapinas nolite concupiscere: divitiarum si affluant, nolite cor apponere.

11 Semel locutus est Deus, duo hæc audivi, quia potestas Dei est.

12 Et tibi Domine misericordia: quia tu reddes unicuique juxta opera sua.

PSALMUS LXIII.

DEUS Deus meus ad te de luce vigilo. Sitivit in te anima mea, quam multipliciter tibi caro mea,

2 In terra deserta, et in via, et in aquosa: sic in sancto apparui tibi, ut viderem virtutem tuam, et gloriam tuam.

3 Quoniam melior est misericordia tua super vitas: labia mea laudabunt te.

4 Sic benedicam te in vita mea: et in uomine tuo levabo manus meas.

5 Sicut adipe et pinguedine repleatur anima mea: et labiis exultationis laudabit os meum.

6 Si memor fui tui super stratum meum, in matutinis meditabor in te:

7 Quia fuisti adjutor meus. Et in velamento alarum tuarum exultabo,

8 Adhæsit anima mea post te: me suscepit dextera tua.

9 Ipsi vero in vanum quæsierunt animam meam, introibunt in inferiora terre:

10 Tradentur in manus gladii, partes vulpium erunt.

11 Rex vero lætabitur in Deo, laudabunt omnes qui jurant in eo: quia obstructum est os loquentium iniqua.

PSALMUS LXIV.

EXAUDI Deus orationem meam cum deprecor: a timore inimici eripe animam meam.

2 Protexisti me a conventu malignantium: a multitudine operantium iniquitatem.

Psalterium Davidis.

3. Quia exacererunt ut gladium linguas suas: intenderunt arcum rem amaram.

4. Ut sagittent in occultis immaculatum.

5. Subito sagittabunt eum, et non timebunt: firmaverunt sibi sermonem nequam. Narraverunt ut absconderunt laqueos: dixerunt: Quis videbit eos?

6. Scrutati sunt iniquitates: defecerunt scrutantes scrutinio. Accedet homo ad cor altum:

7. Et exaltabitur Deus. Sagittæ parvulorum factæ sunt plagæ eorum:

8. Et infirmatæ sunt contra eos linguæ eorum. Conturbati sunt omnes qui videbant eos:

9. Et timuit omnis homo. Et annuncia-verunt opera Dei: et facta ejus intellexerunt.

10. Lætabitur justus in Domino, et sperabit in eo, et laudabuntur omnes recti corde.

VESPERTINÆ PRECES.

PSALMUS LXV.

TE decet hymnus Deus in Sion: et tibi reddetur votum in Jerusalem.

2. Exaudi orationem meam: ad te omnis caro venit.

3. Verba iniquorum prævaluerunt super nos: et impietatibus nostris tu propitia beris.

Psalterium Davidis.

4. Beatus, quem elegisti, et assumpsisti: inhabitabit in atriis tuis. Replebimur in bonis domus tuæ: sanctum est templum tuum.

5. Mirabile in æquitate. Exaudi nos Deus salutaris noster, spes omnium finium terre, et in mari longe.

6. Præparans inopes in virtute tua, ac-cinctus potentia:

7. Qui conturbas profundum maris sonum fluctuum ejus. Turbabitur gentes,

8. Et timebunt qui habitant terminos a signis tuis: exitus matutini et vespere delectabis.

9. Visitasti terram, et inebriasti eam: multiplicasti locupletare eam. Flumen Dei repletum est aquis, parasti cibum illorum: quoniam ita est præparatio ejus.

10. Rivos ejus inebria, multiplica gemina ejus: in stillicidiis ejus lætabitur germinans.

11. Benedices coronæ anni benignitatis tuæ: et campi tui replebuntur ubertate.

12. Pinguescent speciosa deserti: et exultatione colles accingentur.

13. Induti sunt arietes ovium, et valles abundabunt frumento: clamabunt, etenim hymnum dicent.

PSALMUS LXVI.

JUBILATE Deo omnis terra,

2. Psalmum dicite nomini ejus: date gloriam laudi ejus.

3. Dicite Deo, quàm terribilia sunt opera tua Domine! in multitudine virtutis tuæ mentientur tibi inimici tui

Psalterium Davidis.

4 Omnis terra adoret te, et psallat tibi : psalmum dicat nomini tuo.

5 Venite, et videte opera Dei : terribilis in consiliis super filios hominum.

6 Qui convertit mare in aridam, in flumine pertransibunt pede : ibi lætabimur in ipso.

7 Qui dominatur in virtute sua in æternum, oculi ejus super gentes respiciunt : qui exasperant non exaltentur in semetipsis.

8 Benedicite Gentes Deum nostrum : et auditam facite vocem laudis ejus.

9 Qui posuit annam meam ad vitam : et non dedit in commotionem pedes meos.

10 Quoniam probasti nos Deus : igne nos examinasti, sicut examinatur argentum.

11 Induxisti nos in laqueum, posuisti tribulationes in dorso nostro :

12 Imposuisti homines super capita nostra. Transivimus per ignem et aquam : et eduxisti nos in refrigerium.

13 Introibo in domum tuam in holocaustis : reddam tibi vota mea.

14 Quæ distinxerunt labia mea. Et locutum est os meum, in tribulatione mea.

15 Holocausta medullata offeram tibi cum incenso arietum : offeram tibi boves cum hircis.

16 Venite, audite, et narrabo, omnes qui timetis Deum, quanta fecit animæ meæ.

17 Ad ipsum ore meo clamavi, et exaltavi sub lingua mea.

18 Iniquitatem si aspexi in corde meo, non exaudiet Dominus.

19 Propterea exaudivit Deus, et attendit voci deprecationis meæ.

20 Benedictus Deus, qui non amovit orationem meam, et misericordiam suam a me.

Psalterium Davidis.

PSALMUS LXVII.

DEUS misereatur nostri, et benedicat nobis : illuminet vultum suum super nos, et misereatur nostri.

2 Ut cognoscamus in terra viam tuam : in omnibus gentibus salutare tuum.

3 Confiteantur tibi populi Deus : confiteantur tibi populi omnes.

4 Lætentur et exultent gentes : quoniam iudicas populos in æquitate, et gentes in terra dirigis.

5 Confiteantur tibi populi Deus, confiteantur tibi populi omnes :

6 Terra desit fructum suum. Benedicat nos Deus, Deus noster,

7 Benedicat nos Deus : et metuant eum omnes fines terræ.

MATUTINÆ PRECES.

PSALMUS LXVIII.

EXURGAT Deus, et dissipentur inimici ejus, et fugiant qui oderunt eum, a facie ejus.

2 Sicut deficit tumus, deficiant : sicut auit cera a facie ignis, sic pereant peccatores a facie Dei.

3 Et justi epulentur, et exultent in conspectu Dei : et delectentur in lætitia.

4 Cantate Deo, psalmum dicite nomini

Psalterium Davids.

ejus: iter facite ei, qui ascendit super occasum: Dominus uenit illi. Exultate in conspectu ejus, turbabuntur a facie ejus.

5 Patris orphanorum, et judicis uiduarum. Deus in loco sancto suo:

6 Deus qui inhabitare facit unius moris in domo: Qui educit victos in fortitudine, similiter eos, qui exasperant, qui habitant in sepulchris.

7 Deus cum egredereris in conspectu populi tui, cum pertransires in deserto:

8 Terra mota est, etenim cæli distillauerunt a facie Dei Sinai, a facie Dei Israel

9 Pluuiam voluntariam segregabis Deus hereditati tuæ: et infirmata est, tu uero perfecisti eam.

10 Animalia tua habitabunt in ea: parasti in dulcedine tua pauperi, Deus.

11 Dominus dabit uerbum euangelizantibus, uirtute multa.

12 Rex uirtutum dilecti dilecti: et speciei domus dividere spolia.

13 Si dominatis inter medios clericos, pennæ columbæ deargentate, et posteriora dorsi ejus in pallore auri.

14 Dum discernit cælestis reges super eam, nive dealbabuntur in Selmon:

15 Mons Dei, mons pinguis. Mons conculatus, mons pinguis:

16 Ut quid suspicamini montes conculatos? Mons, in quo beneplacitum est Deo habitare in eo: etenim Dominus habitabit in suam.

17 Currus Dei decem millibus multiplex, milia latantium: Dominus in eis in Sina in sancto.

18 Ascendisti in altum, cepisti captiuitatem: accepisti dona in hominibus. Ete-

Psalterium Davids

nim non credentes, inhabitare Dominum Deum.

19 Benedictus Dominus die quotidie: prosperum iter faciet nobis Deus salutarium nostrorum.

20 Deus noster, Deus saluos faciendi: et Domini. Domini exitus mortis.

21 Veruntamen Deus confringet capita inimicorum suorum: verticem capilli perambulantium in delictis suis.

22 Dixit Dominus: Ex Basan conuertam, conuertam in profundum maris:

23 Ut intingatur pes tuus in sanguine: lingua cauum tuorum ex inimicis, ab ipso.

24 Viderunt ingressus tuos Deus, ingressus Dei mei: regis mei qui est in sancto.

25 Præuenerunt principes conjuncti psallentibus, in medio iuuenularum tympanistiarum.

26 In ecclesiis benedicite Deo Domino, de fontibus Israel.

27 Ibi Benjamin adolescentulus, in mentis excessu. Principes Juda: duces eorum: principes Zabulon, principes Nephthali.

28 Manda Deus uirtuti tuæ: confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis.

29 A templo tuo in Jerusalem, tibi offerent reges munera.

30 Increpa feras arundinis, congregatio taurorum in uaccis populorum: ut excludant eos, qui probati sunt argento. Disipa gentes, quæ bella uoluit:

31 Venient legati ex Ægypto: Æthiopia præueniet manus ejus Deo.

32 Regna terræ cantate Deo: psallite Domino: psallite Deo.

33 Qui ascendit super cælum cæli, ad

Psalterium Davidis.

Oriente. Ecce dabit voci suæ vocem virtutis.

34 Date gloriam Deo super Israel, magnificentia ejus, et virtus ejus in nubibus.
35 Mirabilis Deus in sanctis suis, Deus Israel ipse dabit virtutem, et fortitudinem plebi suæ, benedictus Deus.

VESPERTINÆ PRECES

PSALMUS LXIX.

SALVUM me fac Deus: quoniam intraverunt aquæ usque ad animam meam.

2 Infixus sum in limo profundi: et non est substantia. Veni in altitudinem maris: et tempestas demersit me.

3 Laboravi clamans, raucae factæ sunt fauces meæ: defecerunt oculi mei, dum spero in Deum meum.

4 Multiplicati sunt super capillos capitis mei, qui oderunt me gratis. Confortati sunt qui persecuti sunt me inimici mei iniuste: quæ non rapui, tunc exolvebam.

5 Deus tu scis insipientiam meam: et delicta mea a te non sunt abscondita.

6 Non erubescant in me, qui expectant te Domine, Domine virtutum. Non confundantur super me qui quæerunt te, Deus Israel.

7 Quoniam propter te sustinui opprobrium: operuit confusio faciem meam.

8 Extraneus factus sum fratribus meis, et peregrinus filiis matris meæ.

9 Quoniam zelus domus tuæ comedit me: et opprobria exprobrantium tibi, ceciderunt super me.

Psalterium Davidis

10 Et operui in jejunio animam meam: et factum est in opprobrium mihi.

11 Et posui vestimentum meum cilicium: et factus sum illis in parabolam.

12 Adversum me loquebantur qui sedebant in porta: et in me psallebant qui bibebant vinum.

13 Ego vero orationem meam ad te Domine: tempus benevolentie Deus. In multitudine misericordie tuæ exaudi me, in veritate salutis tuæ:

14 Eripe me de luto, ut non infingar: libera me ab iis, qui oderunt me, et de profundis aquarum.

15 Non me demergat tempestas aquæ, neque absorbeat me profundum: neque urgeat super me puteus os suum.

16 Exaudi me Domine, quoniam benigna est misericordia tua: secundum multitudinem miserationum tuarum respice in me.

17 Et ne avertas faciem tuam a puero tuo: quoniam tribulor, velociter exaudi me.

18 Intende anime meæ, et libera eam: propter inimicos meos eripe me.

19 Tu scis improprium meum, et confusionem meam, et reverentiam meam.

20 In conspectu tuo sunt omnes qui tribulant me, improprium expectavit cor meum, et miseriam. Et sustinui qui simul contristaretur, et non fuit: et qui consolaretur, et non invenit.

21 Et dederunt in escam meam fel: et in siti mea potaverunt me aceto.

22 Fiat mensa eorum coram ipsis in laqueum, et in retributiones, et in scandalum.

23 Obscurentur oculi eorum ne videant: et dorsum eorum semper incurva.

Psalterium Davidis.

24 Effunde super eos iram tuam: et furor ire tue comprehendat eos.

25 Fiat habitatio eorum deserta: et in tabernaculis eorum non sit qui inhabitet.

26 Quoniam quem tu percussisti, persecuti sunt: et super dolorem vulnerum meorum addiderunt.

27 Appone iniquitatem super iniquitatem eorum: et non intrent in justitiam tuam.

28 Deleantur de Libro viventium: et cum justis non scribantur.

29 Ego sum pauper et dolens: salus tua Deus suscepit me.

30 Laudabo nomen Dei cum cantico: et magnificabo eum in laude:

31 Et placebit Deo super vitulum novellum: cornua producentem et ungulas.

32 Videant pauperes et latentur: querite Deum, et vivet anima vestra:

33 Quoniam exaudivit pauperes Dominus: et victos suos non despexit.

34 Laudent illum: caeli et terra, mare, et omnia reptilia in eis.

35 Quoniam Deus salvam faciet Sion: et edificabuntur civitates Juda. Et inhabitabunt ibi, et hereditate acquirunt eam.

36 Et semen servorum ejus possidebit eam, et qui diligunt nomen ejus, habitabunt in ea.

PSALMUS LXX.

DEUS in adjutorium meum intende: Domine ad adjuvandum me festina.

2 Confundantur, et reveleantur, qui quaerunt animam meam:

3 Avertantur retrorsum, et erubescant: qui volunt mihi mala: Avertantur statim

Psalterium Davidis.

erubescences, qui dicunt mihi: Euge, euge.

4 Exultent et latentur in te omnes qui quaerunt te, et dicant semper: Magnificetur Dominus: qui diligunt salutare tuum.

5 Ego vero egenus, et pauper sum: Deus adjuva me. Adjutor meus, et liberator meus, es tu: Domine ne moreris.

MATUTINAE PRECES.

PSALMUS LXXI.

In te Domine speravi, non confundet in aeternum:

2 In justitia tua libera me, et eripe me. Inclina ad me aurem tuam, et salva me.

3 Esto mihi in Deum protectorem, et in locum munitum: ut salvum me facias, quoniam firmamentum meum, et refugium meum es tu.

4 Deus meus eripe me de manu peccatoris, et de manu contra legem agentis et iniqui:

5 Quoniam tu es patientia mea Domine: Domine spes mea a juventute mea.

6 In te confirmatus sum ex utero: de ventre matris meae tu es protector meus: In te cantatio mea semper:

7 Tamquam prodigium factus sum multis: et tu adjutor fortis.

8 Repletur os meum laude, ut cantem gloriam tuam: tota die magnitudinem tuam.

9 Ne proicias me in tempore senectutis: cum defecerit virtus mea, ne derelinquas me.

10 Quia dixerunt inimici mei mihi: et qui custodiebant animam meam, consi-

Psalterium Davidis.

lium fecerunt in uuum.

11 Dicentes: Deus dereliquit eum, persequimini, et comprehendite eum: quia non est qui eripiat.

12 Deus ne elongeris a me: Deus meus in auxilium meum respice.

13 Confundantur, et deficiant detrahentes animæ meæ: operiantur confusione, et pudore qui quaerunt mala mihi.

14 Ego autem semper sperabo: et adjiciam super omnem laudem tuam.

15 Os meum annuntiabit justitiam tuam: tota die salutare tuum. Quoniam non cognovi litteraturam, introibo in potentias Domini:

16 Domine memorabor justitiæ tuæ solus.

17 Deus docuisti me a juventute meæ: et usque nunc pronuntiabo mirabilia tua.

18 Et usque in senectam et senium: Deus ne derelinquas me, donec annunciet brachium tuum generationi omni, que ventura est: Potentiam tuam,

19 Et justitiam tuam Deus usque in altissima, que fecisti magna: Deus quis similis tibi?

20 Quantas ostendisti mihi tribulationes multas, et malas: et conversus vivificasti me: et de abyssis terræ iterum reduxisti me:

21 Multiplicasti magnificentiam tuam: et conversus consolatus es me.

22 Nam et ego confitebor tibi in vasis psalmi veritatem tuam: Deus psallam tibi in cithara, sanctus Israel.

23 Exultabunt labia mea cum cantavero tibi: et anima mea, quam redemisti.

24 Sed et lingua mea tota die meditabitur justitiam tuam: cum confusi et reverti fuerint qui quaerunt mala mihi.

Psalterium Davidis.

PSALMUS LXXII.

DEUS judicium tuum regi da: et justitiam tuam filio regis: Judicare populum tuum in justitia, et pauperes tuos in iudicio.

2 Suscipiant montes pacem populo: et colles justitiam.

3 Judicabit pauperes populi, et salvas faciet filios pauperum: et humiliabit calumniatorem.

4 Et permanebit cum Sole, et ante Lunam, in generatione et generationem.

5 Descendet sicut pluvia in vellus: et sicut stillicidia stillantia super terram.

6 Orietur in diebus ejus justitia, et abundantia pacis: donec auferatur luna.

7 Et dominabitur a mari usque ad mare: et a flumine usque ad terminos orbis terrarum.

8 Coram illo procident Æthiopes: et inimici ejus terram lingent.

9 Reges Tharsis, et insulæ munera offerent: reges Arabum, et Saba dona adducunt:

10 Et adorabunt eum omnes reges terræ: omnes gentes servient ei:

11 Quia liberabit pauperem a potente: et pauperem, cui non erat adjutor.

12 Parcet pauperi et inopi: et animas pauperum salvas faciet.

13 Ex usuris et iniquitate redimet animas eorum: et honorabile nomen eorum coram illo.

14 Et vivet, et dabitur ei de auro Arabiæ, et adorabunt de ipso semper: tota die benedicent ei.

15 Et erit firmamentum in terra in summis montium, superextolletur super Libanum.

Psalterium Davidis.

num fructus ejus: et florebut de civitate sicut fenam terræ.

16 Sit nomen ejus benedictum in sæcula: ante Solem permanet nomen ejus. Et benedicent: in ipso omnes tribus terræ: omnes gentes magnificabunt eum.

17 Benedictus Dominus Deus Israel, qui facit mirabilia solus:

18 Et benedictum nomen majestatis ejus in æternum: et replebitur majestate ejus omnis terra: fiat, fiat.

19 Defecerunt laudes David filii Jesse.

VESPERTINE PRECES.

PSALMUS LXXIII.

QUAM bonus Israel Deus his, qui recto sunt corde!

2 Mei autem pene moti sunt pedes: pene effusi sunt gressus mei.

3 Quia zelavi super iuquos, pacem peccatorum videns.

4 Quia non est respectus morti eorum: et firmanentum in plaga eorum.

5 In labore hominum non sunt, et cum nominibus non flagellabuntur:

6 Ideo tenuit eos superbia, operi sunt iniquitate et impietate sua.

7 Prodiit quasi ex adipe iniquitas eorum: transierunt in affectum cordis.

8 Cogitaverunt, et locuti sunt nequitiã: iniquitatem in excelso locuti sunt.

9 Posuerunt in cælum os suum: et lingua eorum transivit in terra.

10 Ideo convertetur populus meus hic: et dies pleni invenientur in eis.

Psalterium Davidis.

11 Et dixerunt: Quomodo scit Deus, et si est scientia in excelso?

12 Ecce ipsi peccatores, et abundantes in sæculo, obtinuerunt divitias.

13 Et dixi: Ergo sine causa justificavi cor meum, et lavi inter innocentes manus meas:

14 Et fui flagellatus tota die, et castigatio mea in inatutinis.

15 Si dicebam: Narrabo sic: ecce nationem filiorum tuorum reproboavi.

16 Existimabam ut cognoscerem hoc, labor est ante me:

17 Donec intrem in Sanctuarium Dei: et intelligam in novissimis eorum.

18 Veruntamen propter dotos posuisti eis: deiecisti eos dum allevarentur.

19 Quomodo facti sunt in desolationem, subito defecerunt: perierunt propter iniquitatem suam.

20 Velut somnium surgentium Domine, in civitate tua imaginem ipsorum ad nihilum rediges.

21 Quia inflammatum est cor meum, et renes mei commutati sunt:

22 Et ego ad nihilum redactus sum, et nescivi.

23 Ut jumentum factus sum apud te: et ego semper tecum.

24 Tenuisti manum dexteram meam: et in voluntate tua deluxisti me, et cum gloria suscepisti me.

25 Quid enim mihi est in cælo? et a te quid volui super terram?

26 Defecit caro mea, et cor meum. Deus cordis mei, et pars mea Deus in æternum.

27 Quia ecce, qui elongant se a te, peribunt: perdidisti omnes, qui fornicantur, abs te.

Psalterium Davidis.

Et Mihi autem adherere Deo bonum est.
ponere in Domino Deo spem meam: Ut
annuntiem omnes prædicationes tuas, in
portis filie Sion.

PSALMUS LXXIV.

UT quid Deus repulisti in finem: iratus
est furor tuus super oves pascuæ tuæ?

2 Memor esto congregationis tuæ, quam
possedisti ab initio. Redemisti virgam
hereditatis tuæ: mons Sion, in quo habi-
tasti in eo.

3 Leva manus tuas in superbias eorum
in finem: quanta malignatus est inimicus
in sancto!

4 Et gloriati sunt qui oderunt te: in me-
dio sollemnitatis tuæ. Posuerunt signa
sua, signa:

5 Et non cognoverunt sicut in exitu su-
per summum. Quasi in silva lignorum
securibus

6 Exciderunt januas ejus in idipsum: in
securi, et ascia dejecerunt eum.

7 Incenderunt igni Sauctuarium tuum:
in terra polluerunt tabernaculum nominis
tui.

8 Dixerunt in corde suo cognatio eorum
simul: quiescere faciamus omnes dies
festos Dei a terra.

9 Signa nostra non vidimus, jam non est
propheta: et nos non cognoscat amplius.

10 Usquequo Deus improperebit inini-
cus: irritat adversarius nomen tuum in
finem?

11 Ut quid avertis manum tuam, et dex-

Psalterium Davidis.

teram tuam, de medio sinu tuo in finem:

12 Deus autem rex noster ante sæcula:
operatus est salutem in medio terræ.

13 Tu confirmasti in virtute tua mare
contribulasti capita draconum in aquis.

14 Tu confregisti capita draconis: de-
disti eum escam populis Æthiopum.

15 Tu dirapisti fontes, et torrentes: tu
siccasti fluvios Eban.

16 Tuus est dies, et tua est nox: tu fabri-
catus es auroram et solem.

17 Tu fecisti omnes terminos terræ: æs-
tatem et ver tu plasmasisti ea.

18 Memor esto hujus inimicus impropere-
avit Domino: et populus insipiens in-
citavit nomen tuum.

19 Ne tradas bestiis animas confitentes
tibi, et animas pauperum tuorum ne obli-
viscaris in finem.

20 Respice in testamentum tuum: quia
repleti sunt, qui obscurati sunt terræ do-
nibus iniquitatum.

21 Ne avertatur humilis factus confusus:
pauper et inops laudabunt nomen tuum.

22 Exurge Deus, judica causam tuam:
nemor esto impropereborum tuorum, eo-
rum quæ ab insipiente sunt tota die.

23 Ne obliviscaris voces inimicorum
tuorum: superbia eorum, qui te oderunt,
ascendit semper.

MATUTINÆ PRECES.

PSALMUS LXXV.

CONFITEBIMUR tibi Deus: conatebi-
mur, et invocabimus nomen tuum. Nar-
rabimus mirabilia tua:

Psalterium Davidis.

2 Cum accipero tempus, ego justitias
judicabo.

3 Liquefacta est terra, et omnes qui ha-
bitant in ea: ego confirmavi columnas
ejus.

4 Dixi iniquis: Nolite inique agere: et
delinquentibus: Nolite exaltare cornu:

5 Nolite extollere in altum cornu ves-
trum: nolite loqui adversum Deum ini-
quitatem.

6 Quia neque ab Oriente, neque ab Oc-
cidente, neque a desertis montibus:

7 Quoniam Deus judex est. Hunc humi-
liat, et hunc exaltat:

8 Quia calix in manu Domini vini meri
plenus misto. Et inclinavit ex hoc in hoc:
veruntamen faex ejus non est exinanita:
bibent omnes peccatores terræ.

9 Ego autem annuntiabo in sæculum:
cantabo Deo Jacob.

10 Et omnia cornua peccatorum confriun-
gam: et exaltabuntur cornua justi

PSALMUS LXXVI.

NOTUS in Judæa Deus: in Israel mag-
num nomen ejus.

2 Et factus est in pace locus ejus: et ha-
bitatio ejus in Sion.

3 Ibi confregit potentias arcuum, scu-
tum, gladium, et bellum.

4 Illuminans tu mirabiliter a montibus
æternis:

5 Turbati sunt omnes insipientes corde.
Dormierunt somnum suum: et nihil in-
venerunt omnes viri divitiarum in mani-
bus suis.

Psalterium Davidis.

6 Ab increpatione tua Deus Jacob dor-
mitaverunt qui ascenderunt equos.

7 Tu terribilis es, et quis resistet tibi?
ex tunc ira tua.

8 De cælo auditum fecisti judicium:
terra tremuit et quievit,

9 Cum exurgeret in judicium Deus, ut
salvos faceret omnes mansuetos terræ.

10 Quoniam cogitatio hominis confitebi-
tur tibi: et reliquæ cogitationis diem
festum agent tibi.

11 Vovete, et reddite Domino Deo ves-
tro: omnes qui in circuitu ejus affertis
munera. Terribili

12 Et ei qui aufert spiritum principum,
terribili apud reges terræ.

PSALMUS LXXVII

VOCE mea ad Dominum clamavi: voca
mea ad Deum, et intendit mihi.

2 In die tribulationis meæ Deum exqui-
sivi, manibus meis nocte contra eum: et
non sum deceptus. Revertit consolari ani-
ma mea.

3 Memor fui Dei, et delectatus sum, et
exercitatus sum: et defecit spiritus meus.

4 Anticipaverunt vigiliæ oculi mei: tur-
batus sum, et non sum locutus.

5 Cogitavi dies antiquos: et annos æter-
nos in mente habui.

6 Et meditatus sum nocte cum corde
meo, et exercitabar, et scopebau spiritum
meum.

7 Numquid in æternum projiciet Deus:
aut non apponet ut complacitior sit ad-
huc?

8 Aut in finem misericordiam suam ab-
scindet, a generatione in generationem?

Psalterium Davidis.

9 Aut obliviscetur misereri Deus? aut continebit in ira sua misericordias suas?
10 Et dixi: Nunc cœpi: hæc mutatio dexteræ Excelsi.

11 Minor tui operum Domini: quia memor ero ab initio mirabilium tuorum,

12 Et meditabor in omnibus operibus tuis: et in adinventionibus tuis exercebor.

13 Deus in sancto via tua: quis Deus magnus sicut Deus noster?

14 Tu es Deus qui facis mirabilia. Notam fecisti in populi virtutem tuam:

15 Redemisti in brachio tuo populum tuum, filios Jacob, et Joseph.

16 Viderunt te aquæ Deus, viderunt te aquæ: et timuerunt et turbatae sunt abyssi.

17 Multitudo sonitus aquarum: vocem dederunt nubes. Etenim sagittæ tuæ transeunt:

18 Vox tonitru tui in rota. Illuxerunt coruscationes tuæ orbi terræ: commota est et contremuit terra.

19 In mari via tua, et semitæ tuæ in aquis multis: et vestigia tua non cognoscuntur.

20 Deduxisti sicut oves populum tuum, in manu Moysi et Aaron.

VESPERTINÆ PRECES.

PSALMUS LXXVIII.

ATENDITE popule meus: legem meam: inclinate aurem vestram in verba oris mei.

2 Aperiam in parabolis os meum: loquar proposit ones ab initio.

3 Quanta audivimus et cognovimus ea:

Psalterium Davidis.

et patres nostri narraverunt nobis.

4 Non sunt occultata a filiis eorum, in generatione altera. Narrantes laudes Domini, et virtutes ejus, et mirabilia ejus quæ fecit.

5 Et suscitavit testimonium in Jacob: et legem posuit in Israel. Quanta mandavit patribus nostris nota facere ea filiis suis:

6 Ut cognoscat generatio altera. Filii qui nascentur, et exurgent, et narrabunt filiis suis,

7 Ut ponant in Deo spem suam, et non obliviscantur operum Dei: et mandata ejus exquirant:

8 Ne fiant sicut patres eorum: generatio prava: et exasperans. Generatio, quæ non direxit cor suum: et non est creditus cum Deo spiritus ejus.

9 Filii Ephrem intendentes, et mittentes arcum: conversi sunt in die belli.

10 Non custodierunt testamentum Dei: et in lege ejus noluerunt ambulare.

11 Et oblitii sunt benefactorum ejus, et mirabilium ejus quæ ostendit eis.

12 Coram patribus eorum fecit mirabilia in terra Ægypti, in campo Laneos,

13 Interrupit mare, et perduxit eos: et statuit aquas quasi in utre.

14 Et deduxit eos in nube diei: et tota nocte in illuminatione ignis.

15 Interrupit petram in eremo: et adqueavit eos velut in abisso multa.

16 Et eduxit aquam de petra: et deduxit tamquam flumina aquas.

17 Et apposerunt adhuc peccare ei: in iram excitaverunt Excelsum in iniquo.

Psalterium Davidis

18 Et tentaverunt Deum in cordibus suis: ut peterent escas animabus suis.

19 Et male locuti sunt de Deo: dixerunt: Numquid poterit Deus parare mensam in deserto?

20 Quoniam percussit petram, et fluxerunt aquae, et torrentes inundaverunt. Numquid et panem poterit dare, aut parare mensam populo suo?

21 Ideo audivit Dominus, et distulit: et ignis accensus est in Jacob, et ira ascendit in Israel:

22 Quia non crediderunt in Deo, nec speraverunt in salutari ejus:

23 Et mandavit nubibus desuper, et januas caeli aperuit.

24 Et pluit illis manna ad manducandum, et panem caeli dedit eis.

25 Panem angelorum manducavit homo: cibaria misit eis in abundantia.

26 Transtulit Austrum de caelo: et induxit in virtute sua Africum.

27 Et pluit super eos sicut pulverem carnes: et sicut arenam maris volatilia pennata.

28 Et ceciderunt in medio castrorum eorum: circa tabernacula eorum.

29 Et manducaverunt et saturati sunt nivis, et desiderium eorum attulit eis:

30 Non sunt fraudati a desiderio suo. Adhuc escæ eorum erant in ore ipsorum:

31 Et ira Dei ascendit super eos. Et occidit pingues eorum, et electos Israel impedivit.

32 In omnibus his peccaverunt adhuc: et non crediderunt in mirabilibus ejus.

Psalterium Davidis.

33 Et defecerunt in vanitate dies eorum: et anni eorum cum festinatione.

34 Cum occideret eos, quærebant eum: et reverrebantur, et diluculo veniebant ad eum.

35 Et rememorati sunt quia Deus adiutor est eorum: et Deus excelsus redemptor eorum est.

36 Et dilexerunt eum in ore suo, et lingua sua mentiti sunt ei:

37 Cor autem eorum non erat rectum cum eo: nec fideles habiti sunt in testamento ejus.

38 Ipse autem est in misericors, et propitius sicut peccatis eorum: et non disperdet eos. Et abundavit ut averteret iram suam: et non accendit omnem iram suam:

39 Et recordatus est quia caro sunt: spiritus vadens, et non rediens.

40 Quoties exacerbaverunt eum in deserto, in iram concitaverunt eum in iniquo?

41 Et conversi sunt, et tentaverunt Deum: et sanctum Israel ex-cerbaverunt.

42 Non sunt recordati manus ejus, die qua redemit eos de manu tribulantis,

43 Sicut posuit in Ægypto signa sua, et prodigia sua in campo laneos.

44 Et convertit in sanguinem flumina eorum, et imbres eorum, ne biberent.

45 Misit in eos canomyiam, et comedit eos: et ranam, et disperdidit eos.

46 Et dedit ærugini fructus eorum: et labores eorum locustæ.

47 Et occidit in grandine vineas eorum: et moros eorum in pruina:

48 Et tradidit grandini jumenta eorum: et possessionem eorum igni.

Psalterium Davidis.

49 Misit in eos iram indignationis suæ: indignationem, et iram, et tribulationem: immissiones per angelos malos.

50 Viam fecit semitæ iræ suæ, non pepercit a morte animabus eorum: et iumenta eorum in morte conclusit.

51 Et percussit omne primogenitum in terra Ægypti: primitias omnis laboris eorum in tabernaculis Cham.

52 Et abstulit sicut oves populum suum: et perduxit eos tanquam gregem in deserto.

53 Et deduxit eos in spe, et non timuerunt: et inimicos eorum operuit mare.

54 Et induxit eos in montem sanctificationis suæ, montem, quem acquisivit dextera ejus. Et eiecit a facie eorum Gentes: et sorte divisit eis terram in funiculo distributionis:

55 Et habitare fecit in tabernaculis eorum tribus Israel.

56 Et tentaverunt, et exacerbaverunt Deum excelsum: et testimonia ejus non custodierunt.

57 Et averterunt se, et non servaverunt pactum: quemadmodum patres eorum, conversi sunt in arcum pravum.

58 In iram concitaverunt eum in collibus suis: et in sculptilibus suis ad æmulationem eum provocaverunt.

59 Audivit Deus, et sprexit: et ad nihilum redegit valde Israel.

60 Et repulit tabernaculum Silo, tabernaculum suum, ubi habitavit in hominibus.

61 Et tradidit in captivitatem virtutes eorum: et pulchritudinem eorum in manus inimici.

62 Et conclusit in gladio populum suum: et hereditatem suam sprexit.

Psalterium Davidis.

63 Juvenes eorum comedit ignis: et virgines eorum non sunt lamentatæ.

64 Sacerdotes eorum in gladio ceciderunt: et viduæ eorum non plorabantur.

65 Et excitatus est tanquam dormiens Dominus, tanquam potens crapulatus a vino.

66 Et percussit inimicos suos in posteriora: opprobrium sempiternum dedit illis.

67 Et repulit tabernaculum Joseph: et tribum Ephraim non elegit:

68 Sed elegit tribum Juda, montem Sion quem dilexit.

69 Et edificavit sicut unicornium sanctificium suum in terra, quam fundavit in sæcula.

70 Et elegit David servum suum, et sustulit eum de gregibus ovium: de post fontantes accepit eum,

71 Pascere Jacob servum suum, et Israel hereditatem suam:

72 Et pavit eos in innocentia cordis sui: et intellectibus manuum suarum deduxit eos.

MATUTINÆ PRECES.

PSALMUS LXXIX.

DEUS venerunt Gentes in hereditatem tuam, polluerunt templum sanctum tuum: posuerunt Jerusalem in pomorum custodiam.

2 Posuerunt morticina servorum tuorum, escas volatilibus cæli: carnes sanctorum tuorum bestis terræ.

3 Effuderunt sanguinem eorum tanquam aquam in circuito Jerusalem: et non erat qui sepeliret.

Psalterium Davidis.

4 Facti sumus opprobrium vicinis nostris: subsannatio et illusio his, qui in circuitu nostro sunt.

5 Usquequo Domine irascēris in finem: accendetur velut ignis zelus tuus?

6 Effunde iram tuam in Gentes, quæ te non noverunt: et in regna, quæ nomen tuum non invocaverunt:

7 Quia comederunt Jacob: et locum ejus desolaverunt.

8 Ne memineris iniquitatum nostrarum antiquarum, cito accipiant nos misericordie tuæ: quia pauperes facti sumus nimis.

9 Adjuva nos Deus salutaris noster: et propter gloriam nominis tui Domine libera nos: et propitius esto peccatis nostris, propter nomen tuum:

10 Ne forte dicant in Gentibus: Ubi est Deus eorum? et innotescat in nationibus coram oculis nostris. Ultio sanguinis servorum tuorum, qui effusus est:

11 Introeat in conspectu tuo gemitus compeditorum. Secundum magnitudinem brachii tui, posside filios mortificatorum.

12 Et redde vicinis nostris septuplum in sinu eorum: improprium ipsorum, quod exprobraverunt tibi Domine.

13 Nos autem populus tuus, et oves pastuæ tuæ, constitutebimur tibi in sæculum: in generationem et generationem annuntiabimus laudem tuam.

PSALMUS LXXX

QUI regis Israel, intende: qui deducis velut ovem Joseph. Qui sedes super cherubim, manifestare

Psalterium Davidis.

2 Coram Ephraim, Benjamin, et Manasse. Excita potentiam tuam, et veni, ut salvos facias nos.

3 Deus converte nos: et ostende faciem tuam, et salvi erimus.

4 Domine Deus virtutum, quousque irascēris super orationem servi tui?

5 Cibabis nos pane lacrymarum: et potum dabis nobis in lacrymis in mensura?

6 Posuisti nos in contradictionem vicinis nostris: et inimici nostri subsannaverunt nos.

7 Deus virtutum converte nos: et ostende faciem tuam, et salvi erimus.

8 Vineam de Ægypto transtulisti: eiecisti Gentes, et plantasti eam.

9 Dux itineris fuisti in conspectu ejus: plantasti radices ejus, et implevit terram.

10 Operuit montes umbra ejus: et arbusta ejus cedros Dei.

11 Extendit palmites suos usque ad mare: et usque ad flumen propagines ejus.

12 Ut quid destruxisti maceriam ejus: et vindemiant eam omnes, qui prætergrediuntur viam?

13 Exterminavit eam aper de silva: et singularis ferus depastus est eam.

14 Deus virtutum convertere: respice de cælo, et vide, et visita vineam istam.

15 Et perice eam, quam plantavit dextera tua: et super filium hominis, quem confirmasti tibi.

16 Incensa igni, et suffossa ab increpatione vultus tui peribunt.

Psalterium Davidis.

17 Fiat manus tua super virum dexteræ tuæ: et super filium hominis, quem confirmasti tibi.

18 Et non discedimus a te, vivificabis nos: et nomen tuum invocabimus.

19 Domine Deus virtutum converte nos: et ostende faciem tuam, et salvi erimus.

PSALMUS LXXXI

EXULTATE Deo adjutori nostro: jubilate Deo Jacob.

2 Sumite psalmum, et date tympanum: psalterium jucundum cum cithara.

3 Buccinate in Neomenia tubæ, in insigni die sollemnitatis vestræ:

4 Quia præceptum in Israel est, et iudicium Deo Jacob.

5 Testimonium in Joseph posuit illud, cum exiret de Terra Ægypti: linguam, quam non noverat, audivit.

6 Divestit ab oneribus dorsum ejus: manas ejus in cophino servierunt.

7 In tribulatione invocasti me, et liberavi te: exaudi vi te in abscondito tempestatis: probavi te apud aquam contradictionis.

8 Audi populus meus, et contestabor te: Israel si audieris me,

9 Non erit in te deus recens, neque adorabis deum alienum.

Psalterium Davidis.

10 Ego enim sum Dominus Deus tuus, qui eduxi te de terra Ægypti: dilata os tuum, et implebo illud.

11 Et non audivit populus meus vocem meam: et Israel non intendit mihi.

12 Et dimisi eos secundum desideria cordis eorum, ibunt in adinventionibus suis.

13 Si populus meus audisset me: Israel si in viis meis ambulasset:

14 Pro nihilo forsitan inimicos eorum humiliassem: et super tribulantes eos misissem manum meam.

15 Inimici Domini mentiti sunt ei: et erit tempus eorum in sæcula.

16 Et cibavit eos ex adipe frumenti: et de petra, melle saturavit eos.

VESPERTINÆ PRECES.

PSALMUS LXXXII.

DEUS stetit in synagoga deorum: in medio autem deos dijudicat.

2 Usquequo judicatis iniquitatem: et facies peccatorum sumitis?

3 Judicate egeno, et pupillo: humilem, et pauperem justificate.

4 Eripite pauperem: et egenum de manu peccatoris liberate.

5 Nescierunt, neque intellexerunt, in tenebris ambulant: movebuntur omnia fundamenta terre.

6 Ego dixi: Dii estis, et filii excelsi omnes.

Psalterium Davidis.

- 7 Vos autem sicut homines mortemini:
et sicut unus de principibus cadetis.
8 Surge Deus, judica terram: quoniam
tu hereditabis in omnibus Gentibus.

PSALMUS LXXXIII.

DEUS, quis similis erit tibi? ne taceas,
neque compescaris Deus:

2 Quoniam ecce inimici tui sonuerunt:
et qui oderunt te, extulerunt caput.

3 Super populum tuum malignaverunt
consilium: et cogitaverunt adversus sanctos
tuos.

4 Dixerunt: Venite, et disperdamus eos
de gente: et non memoretur nomen Is-
rael ultra.

5 Quoniam cogitaverunt unanimiter:
simul adversum te testamentum dispo-
suerunt,

6 Tabernacula Idumæorum et ismaheli-
tæ: Moab, et Agareni,

7 Gebal, et Ammon, et Amalec: alieni-
genæ cum habitantibus Tyrum.

8 Etenim Assur venit cum illis: facti
sunt in adiutorium filiis Lot.

9 Fac illis sicut Madian et Sisaræ: sicut
Jabin in torrente Cisson.

10 Disperierunt in Endor: facti sunt ut
stercus terræ.

11 Pone principes eorum sicut Oreb, et
Zeb, et Zabee, et Salmana: omnes prin-
cipes eorum:

12 Qui dixerunt: Hereditate possidea-
mus Sanctuarium Dei.

13 Deus meus pone illos ut rotam: et
sicut stipulam ante faciem venti.

Psalterium Davidis.

14 Sicut ignis, qui comburit silvam: et
sicut flamma comburens montes:

15 Ita persequeris illos in tempestate
tua: et in ira tua turbabis eos.

16 Imple facies eorum ignominia: et
querent nomen tuum, Domine.

17 Erubescant, et conturbentur in sæcu-
lum sæculi: et confundantur, et pereant.

18 Et cognoscant quia nomen tibi Domi-
nus: tu solus Altissimus in omni terra.

PSALMUS LXXXIV.

QUAM dulceta tabernacula tua Domine
virtutum!

2 Concupiscit, et deficit anima mea in
atria Domini. Cor meum, et caro mea
exultaverunt in Deum vivum.

3 Etenim passer invenit sibi domum: et
turtur nidum sibi, ubi ponat pullos suos.
Altaria tua Domine virtutum: rex meus,
et Deus meus.

4 Beati, qui habitant in domo tua Domi-
ne: in secula sæculorum laudabunt te.

5 Beatus vir, cujus est auxilium abs te:
ascensiones in corde suo disposuit,

6 In valle lacrymarum in loco, quem
posuit.

7 Etenim benedictionem dabit legislator,
dunt de virtute in virtutem: videbitur
Deus deorum in Sion.

8 Domine Deus virtutum exaudi oratio-
nem meam: auribus percipe Deus Jacob.

9 Protector noster aspice Deus: et res-
pice in faciem Christi tui:

10 Quia melior est dies una in atriiis

Psalterium Davidis.

tuis, super millia. Elegi abjectus esse in domo Dei mei: magis quam habitare in tabernaculis peccatorum.

11 Quia misericordiam, et veritatem diligit Deus: gratiam, et gloriam dabit Dominus.

12 Non privabit bonis eos, qui ambulant in innocentia: Domine virtutum, beatus homo, qui sperat in te.

PSALMUS LXXXV.

BENEDIXISTI Domine terram tuam: avertisti captivitatem Jacob.

2 Remisisti iniquitatem plebis tuæ: operuisti omnia peccata eorum.

3 Mitigasti omnem iram tuam: avertisti ab ira indignationis tuæ.

4 Converte nos Deus salutaris noster: et averte iram tuam a nobis.

5 Numquid in æternum irascēris nobis? aut extends iram tuam a generatione in generationem?

6 Deus tu conversus vivificabis nos: et plebs tua lætabitur in te.

7 Ostende nobis Domine misericordiam tuam: et salutare tuum da nobis.

8 Audiam quid loquatur in me Dominus Deus: quoniam loquetur pacem in plebem suam. Et super sanctos suos: et in eos, qui convertuntur ad cor.

9 Verumtamen prope tinentes eum salutare ipsius: ut inhabitet gloria in terra nostra.

10 Misericordia, et veritas obviaverunt sibi: justitia, et pax osculatæ sunt.

11 Veritas de terra ortus est: et justitia de cælo prospexit.

Psalterium Davidis.

12 Etenim Dominus dabit benignitatem, et terra nostra dabit fructum suum.

13 Justitia ante eum ambulabit: et po-
net in via gressus suos.

MATUTINÆ PRECES.

PSALMUS LXXXVI.

INCLINA Domine aurem tuam, et exaudi me: quoniam inops, et pauper sum ego.

2 Custodi animam meam, quoniam sanctus sum: salvum fac servum tuum, Deus meus, sperantem in te.

3 Miserere mei Domine, quoniam ad te clamavi tota die:

4 Lætifica animam servi tui, quoniam ad te Domine animam meam levavi.

5 Quoniam tu Domine suavis, et mitis: et multæ misericordiæ omnibus invocantibus te.

6 Auribus percipe Domine orationem meam: et intende voci deprecationis meæ.

7 In die tribulationis meæ clamavi ad te: quia exaudisti me.

8 Non est similis tui in diis Domine: et non est secundum opera tua.

9 Omnes gentes quascumque fecisti, venient, et adorabunt coram te Domine: et glorificabunt nomen tuum.

10 Quoniam magnus es tu, et faciens mirabilia: tu es Deus solus.

11 Deduc me Domine in via tua, et ingrediar in veritate tua: lætetur cor meum: ut timeat nomen tuum.

12 Confitebor tibi Domine Deus meus in

Psalterium Davidis.

toto corde meo, et glorificabo nomen tuum in æternum :

13 Quia misericordia tua magna est super me : et eruisi animam meam ex inferno inferiori.

14 Deus, iniqui insurrexerunt super me, et synagoga potentium quæsierunt animam meam : et non proposuerunt te in conspectu suo.

15 Et tu Domine Deus miserator et misericors, patiens, et multæ misericordiæ, et verax,

16 Respice in me, et miserere mei, da imperium tuum, puero tuo : et saluum fac filium ancillæ tuæ.

17 Fac mecum signum in bonum, ut videant qui oderunt me, et confundantur : quoniam tu Domine adjuvisti me, et consolatus es me.

PSALMUS LXXXVII.

FUNDAMENTA ejus in montibus sanctis :

2 Diligit Dominus portas Sion, super omnia tabernacula Jacob.

3 Gloriosa dicta sunt de te, civitas Dei.

4 Memor ero Rahab, et Babylonis scientium me. Ecce alienigenæ, et Tyrus, et populus Æthiopum, hi fuerunt illi.

5 Numquid Sion dicat : Homo, et homo natus est in ea : et ipse fundavit eam Altissimus ?

6 Dominus narrabit in scripturis populorum, et principum horum, qui fuerunt in ea.

7 Sicut lætantium omnium habitatio est in te

Psalterium Davidis.

PSALMUS LXXXVIII.

DOMINE Deus salutis meæ : in die clamavi, et nocte coram te.

2 Inclina aurem tuam ad preces meas :

3 Quia repleta est malis anima mea : et vita mea inferno appropinquavit.

4 Estimatus sum cum descendebus in lacum : factus sum sicut homo sine adiutorio.

5 Inter mortuos liber, sicut vulnerati dormientes in sepulchris, quorum nones memor amplius : et ipsi de manu tua repulsi sunt.

6 Posuerunt me in lacu inferiori : in tenebrosis, et in umbra mortis.

7 Super me confirmatus est furor tuus : et omnes fluctus tuos induxisti super me.

8 Longe fecisti notos meos a me : posuerunt me abominationem sibi. Traditus sum, et non egrediebar :

9 Oculi mei languerunt præ inopia. Clamavi ad te Domine tota die : expandi ad te manus meas.

10 Numquid mortuis facies mirabilia : aut medici suscitabunt, et confitebuntur tibi ?

11 Numquid narrabit aliquis in sepulchro misericordiam tuam, et veritatem tuam in perditione ?

12 Numquid cognoscentur in tenebris mirabilia tua : et justitia tua in terra oblivionis ?

13 Et ego ad te Domine clamavi : et misericordia mea præveniet te.

14 Ut quid Domine repellis orationem meam : avertis faciem tuam a me ?

15 Pauper sum ego, et in laboribus

Psalterium Davids

juventute mea: exaltatus autem, humiliatus sum et conturbatus.

16 In me transierunt irae tuae: et terrores tui conturbaverunt me.

17 Circumdederunt me sicut aqua tota die: circumdederunt me simul.

18 Elongasti a me amicum, et proximum: et notos meos a miseria.

VESPERTINÆ PRECES.

PSALMUS LXXXIX.

MISERICORDIAS Domini in aeternum cantabo. In generationem et generationem annuntiabo veritatem tuam, in ore meo.

2 Quoniam dixisti: In aeternum misericordias aedificabitur in caelis: praeparabitur veritas tua in eis.

3 Disposui testamentum electis meis, iuravi David servo meo:

4 Usque in aeternum praeparabo semen tuum. Et aedificabo in generationem et generationem sedem tuam.

5 Confitebuntur caeli mirabilia tua Domine: etenim veritatem tuam in ecclesia sanctorum.

6 Quoniam quis in nubibus aequabitur Domino: similis erit Deo in filiis Dei?

7 Deus, qui glorificatur in consilio sanctorum: magnus et terribilis super omnes qui in circuitu ejus sunt.

8 Domine Deus virtutum quis similis tibi? potens es Domine, et veritas tua in circuitu tuo.

9 Tu dominaris potestati maris: motum autem fluctuum ejus tu mitigas.

10 Tu humiliasti sicut vulneratum, su-

Psalterium Davids.

perbum: in brachio virtutis tuae dispersisti inimicos tuos.

11 Tui sunt caeli, et tua est terra, orbem terrae et plenitudinem ejus tu fundasti:

12 Aquilonem, et mare tu creasti. Thabor et Hermou in nomine tuo exultabunt:

13 Tuum brachium cum potentia. Firmetur manus tua, et exaltetur dextera tua:

14 Justitia et iudicium praeparatio sedis tuae. Misericordia et veritas praecedent faciem tuam:

15 Beatus populus, qui scit jubilatiorem. Domine, in lumine vultus tui ambulabunt,

16 Et in nomine tuo exultabunt tota die: et in justitia tua exultabunt.

17 Quoniam gloria virtutis eorum tu es: et in beneplacito tuo exaltabitur cornu nostrum.

18 Quia Domini est assumptio nostra: et sancti Israel regis nostri.

19 Tunc locutus es in visione sanctis tuis, et dixisti: Posui adjutorium in potente: et exaltavi electum de plebe mea.

20 Inveni David servum meum: oleo sancto meo unxi eum.

21 Manus enim mea auxiliabitur ei: et brachium meum confortabit eum.

22 Nihil proficiet inimicus in eo, et filius iniquitatis non apponet nocere ei.

23 Et concidam a facie ipsius inimicos ejus: et odientes eum in fugam convertam.

24 Et veritas mea, et misericordia mea cum ipso: et in nomine meo exaltabitur cornu ejus.

Psalterium Davidis.

25 Et ponam in mari manum eius: et in tumulis dexteram ejus.

26 Ipse invocabit me: Pater meus es tu Deus meus, et susceptor salutis meae.

27 Et ego primogenitum ponam illum excelsum præ regibus terræ.

28 In æternum servabo illi misericordiam meam: et testamentum meum fidele ipsi.

29 Et ponam in sæculum sæculi semen ejus: et thronum ejus sicut dies cæli.

30 Si autem dereliquerint filii ejus legem meam: et in judiciis meis non ambulaverint:

31 Si justitias meas profanaverint: et mandata mea non custodierint:

32 Visitabo in virga iniquitates eorum: et in verberibus peccata eorum.

33 Misericordiam autem meam non dispergam ab eo: neque nocebo in veritate mea:

34 Neque profanabo testamentum meum: et quæ procedunt de labiis meis non faciam irrita.

35 Semel juravi in saucto meo, si David mentiar:

36 Semen ejus in æternum manebit.

37 Et thronus ejus sicut Sol in conspectu meo, et sicut Luna perfecta in æternum: et testis in cælo fidelis.

38 Tu vero repulisti et despexisti: distulisti Christum tuum.

39 Evertisti testamentum servi tui: profanasti in terra Sauctuarium ejus.

40 Destruxisti omnes sepes ejus: posuisti firmamentum ejus formidinem.

41 Diripuerunt eum omnes transeuntes viam: factus est opprobrium vicinis suis.

Psalterium Davidis.

42 Exaltasti dexteram deprimentium eum: lætificasti omnes inimicos ejus.

43 Avertisti adjutorium gladii ejus: et non es auxiliatus ei in bello.

44 Destruxisti eum ab emundatione: et sedem ejus in terram collisisti.

45 Minorasti dies temporis ejus: perfudisti eum confusione.

46 Usquequo Domine avertis in finem: exardescet sicut ignis ira tua?

47 Memorare quæ mea substantia: nunquid enim vapore constituisti omnes filios hominum?

48 Quis est homo, qui vivet, et non videbit mortem: eruet animam suam de manu inferi?

49 Ubi sunt misericordiæ tuæ antiquæ Domine, sicut jurasti David in veritate tua?

50 Memor esto Domine opprobrii servorum tuorum (quod continui in sinu meo) multarum gentium.

51 Quod exprobraverunt inimici tui Domine, quod exprobraverunt commutationem Christi tui.

52 Benedictus Dominus in æternum fiat, fiat.

MATUTINÆ PRECES.

PSALMUS XC.

DOMINE, refugium factus es nobis: a generatione in generationem.

2 Priusquam montes fierent, aut formaretur terra, et orbis: a sæculo et usque in sæculum tu es Deus.

Psalterium Davidis.

3 Ne avertas hominem in humilitatem: et dixisti: Convertimini filii hominum.

4 Quoniam mille anni ante oculos tuos, tamquam dies hesternæ, quæ præterit, et custodia in nocte,

5 Quæ pronihilo habentur, eorum anni erunt.

6 Mane sicut herba transeat, mane floreat, et transeat: vespere decidat, induret, et arescat.

7 Quia defecimus in ira tua, et in furore tuo turbati sumus.

8 Posuisti iniquitates nostras in conspectu tuo: sacculum nostrum in illuminatione vultus tui.

9 Quoniam omnes dies nostri defecerunt: et in ira tua defecimus. Anni nostri sicut aranea meditabuntur:

10 Dies annorum nostrorum in ipsis, septuaginta anni. Si autem in potentatibus octoginta anni: et amplius eorum, tunc et dolor. Quoniam supervenit mansuetudo: et corripiemur.

11 Quis novit potestatem iræ tuæ: et præ timore tuo iram tuam

12 Dinumerare? Dexteram tuam sic novam fac: et eruditos corde in sapientia.

13 Convertere Domine usquequo? et deprecabilis esto super servos tuos.

14 Repleti sumus mane misericordia tua: et exultavimus, et delectati sumus omnibus diebus nostris.

15 Lætati sumus pro diebus, quibus nos humiliasti: annis, quibus vidimus mala.

16 Respice in servos tuos, et in opera tua: et dirige filios eorum.

17 Et sit splendor Domini Dei nostri super nos, et opera manuum nostrarum dirige super nos: et opus manuum nostrarum dirige.

Psalterium Davidis.

PSALMUS XCI.

QUI habitat in adiutorio Altissimi, in protectione Dei cæli commorabitur.

2 Dicit Domino: Susceptor meus es tu, et refugium meum: Deus meus sperabo in eum.

3 Quoniam ipse liberavit me de laqueo venantium, et a verbo aspero.

4 Scapulis suis obumbrabit tibi: et sub pennis ejus sperabis.

5 Scuto circumdabit te veritas ejus: non timebis a timore nocturno,

6 A sagitta volante in die, a negotio perambulante in tenebris: ab incursu, et demonio meridiano.

7 Cadent a latere tuo mille, et decem millia a dextris tuis: ad te autem non appropinquabit.

8 Verumtamen oculis tuis considerabis: et retributionem peccatorum videbis.

9 Quoniam tu es Domine spes mea: Altissimum posuisti refugium tuum.

10 Non accedet ad te malum: et flagellum non appropinquabit tabernaculo tuo.

11 Quoniam angelis suis mandavit de te ut custodiant te in omnibus viis tuis.

12 In manibus portabunt te: ne forte offendas ad lapidem pedem tuum.

13 Super aspidem, et basiliscum ambulabis: et conculcabis leonem et draconem.

14 Quoniam in me speravit, liberabo eum: protegam eum quoniam cognovit nomen meum.

15 Clamabit ad me, et ego exaudiam

Psalterium Davidis.

11 cum ipso sum in tribulatione: eripiam et glorificabo eum.

16 Longitudine dierum replebo eum: et ostendam illi salutare meum.

PSALMUS XCII.

BONUM est confiteri Domino: et psal-
tere nomini tuo Altissime:

2 Ad annunciandum mane misericordi-
am tuam: et veritatem tuam per noctem:

3 In decachordo, psalterio: cum canti-
co, in cithara.

4 Quia delectasti me Domine in factura
tua: et in operibus manuum tuarum ex-
ultabo.

5 Quam magnificata sunt opera tua Do-
mine! nimis profunda factae sunt cogita-
tiones tuae.

6 Vir insipiens non cognosceat: et stultus
non intelliget haec.

7 Cum exorti fuerint peccatores sicut
fenenum: et apparuerint omnes, qui ope-
rantur iniquitatem: Ut intereant in sae-
culum saeculi:

8 Tu autem Altissimus in aeternum Do-
mine.

9 Quoniam ecce inimici tui Domine,
quoniam ecce inimici tui peribunt: et
dispersionentur omnes, qui operantur in-
iquitatem.

10 Et exaltabitur sicut unicornis cornu
meum: et senectus mea in misericordia
uberi.

11 Et despexit oculus meus inimicos
meos: et in insurgentibus in me malig-
nantibus audiet auris mea.

12 Justus, ut palma florebit: sicut ce-
drus Libani multiplicabitur.

Psalterium Davidis.

13 Plantati in domo Domini, in atrii
domus Dei nostri florebit.

14 Adhuc multiplicabuntur in senecta
uberi: et bene patientes erunt,

15 Ut annuncient: Quoniam rectus Do-
minus Deus noster: et non est iniquitas
in eo.

VESPERTINAE PRECES.

PSALMUS XCIII.

DOMINUS regnavit, decorem indutus
est: indutus est Dominus fortitudinem,
et praecinxit se. Etenim firmavit orbem
terrae, qui non commovebitur.

2 Parata sedes tua ex tunc: a saeculo
tu es.

3 Elevaverunt flumina Domine: eleva-
verunt flumina vocem suam. Elevave-
runt flumina fluctus suos.

4 A vocibus aquarum multarum. Mira-
biles elationes maris: mirabilis in altis
Dominus.

5 Testimonia tua credibilia facta sunt
nimis: domum tuam decet sanctitudo
Domine in longitudinem dierum.

PSALMUS XCIV.

DEUS ultionum Dominus: Deus ultio-
num libere agit.

2 Exaltare qui iudicas terram: redde
retributionem superbis.

3 Usquequo peccatores Domine: usque-
quo peccatores gloriabuntur:

Psalterium Davidis.

4 Effabuntur, et loquentur iniquitatem: loquentur omnes, qui operantur iniquitatem?

5 Populum tuum Domine humiliaverunt: et hereditatem tuam vexaverunt.

6 Viduam, et advenam interfecerunt: et pupillos occiderunt.

7 Et dixerunt: Non videbit Dominus, nec intelliget Deus Jacob.

8 Intelligite insipientes in populo: et stulti aliquando sapite.

9 Qui plantavit aurem, non audiet? aut qui fixit oculum, non considerat?

10 Qui corripit gentes, non arguet: qui docet hominem scientiam?

11 Dominus scit cogitationes hominum, quoniam vanæ sunt.

12 Beatus homo, quem tu erudieris Domine: et de lege tua docueris eum.

13 Et mitiges ei a diebus malis: donec fodiatur peccatori fovea.

14 Quia non repellet Dominus plebem suam: et hereditatem suam non derelinquet.

15 Quoadusque justitia convertatur in iudicium: et qui iuxta illam omnes qui recto sunt corde.

16 Quis consurget mihi adversus malignantes? aut quis stabit mecum adversus operantes iniquitatem?

17 Nisi quia Dominus adjuvit me: paulominus habitasset in inferno anima mea.

18 Si dicebam: Motus est pes meus: misericordia tua Domine adjuvabat me.

19 Secundum multitudinem dolorum meorum in corde meo: consolationes tuæ iustificaverunt animam meam.

20 Numquid adhæret tibi sedes iniquitatis: qui fingis laborem in præcepto?

Psalterium Davidis.

21 Captabunt in animam justi: et sanguinem innocentem condemnabunt.

22 Et factus est mihi Dominus in refugium: et Deus meus in adiutorium spei meæ.

23 Et reddet illis iniquitatem ipsorum: et in malitia eorum disperdet eos: disperdet illos Dominus Deus noster.

MATUTINE PRECES.

PSALMUS XCV.

VENITE, exultemus Domino: jubilemus Deo salutari nostro:

2 Preoccupemus faciem ejus in confessione: et in psalmis jubilemus ei.

3 Quoniam Deus magnus Dominus: et rex magnus super omnes deos.

4 Quia in manu ejus sunt omnes fines terræ: et altitudines montium ipsius sunt.

5 Quoniam ipsius est mare, et ipse fecit illud: et siccam manus ejus formaverunt.

6 Venite adoremus, et procidamus: et ploremus ante Dominum, qui fecit nos.

7 Quia ipse est Dominus Deus noster: et nos populus pascuæ ejus, et oves manus ejus.

8 Hodie si vocem ejus audieritis, nolite obdurare corda vestra:

9 Sicut in irritatione secundum diem tentationis in deserto: ubi tentaverunt patres vestri, probaverunt me, et viderunt opera mea.

10 Quadraginta annis offensus fui generationi illi, et dixi: Semper hi errant corde.

11 Et isti non cognoverunt vias meas: ait juravi in ira mea: Si introibunt in requiem meam.

PSALMUS XCVI.

CANTATE Domino canticum novum :
cantate Domino omnis terra.

2 Cantate Domino, et benedicite nomini
ejus: annunciate de die in diem salutem
ejus.

3 Annunciate inter Gentes gloriam ejus,
in omnibus populis mirabilia ejus.

4 Quoniam magnus Dominus, et lauda-
bilis nimis: terribilis est super omnes deos.

5 Quoniam omnes dii Gentium dæmo-
nia: Dominus autem cælos fecit.

6 Confessio, et pulchritudo in conspectu
ejus: sanctimonia, et magnificentia in
sanctificatione ejus.

7 Afferte Domino patriæ gentium, af-
ferte Domino gloriam et honorem:

8 Afferte Domino gloriam nomini ejus.
Tollite hostias, et introite in atria ejus:

9 Adorate Dominum in atrio sancto
ejus. Commoveatur a facie ejus univer-
sa terra:

10 Dicite in Gentibus quia Dominus
regnavit. Etenim correxit orbem terræ
qui non commovebitur: judicabit popu-
los in æquitate.

11 lætentur cæli, et exultet terra, com-
moveatur mare, et plenitudo ejus:

12 Gaudebunt campi, et omnia, quæ in
eis sunt. Tunc exultabunt omnia ligna
silvarum.

13 A facie Domini, quia venit: quoniam
venit judicare terram. Judicabit orbem
terræ: in æquitate, et populos in veritate
sua.

PSALMUS XCVII.

DOMINUS regnavit, exultet terra. læ-
tentur insulæ multæ.

2 Nubes, et caligo in circuitu ejus: justi-
tia, et judicium correctio sedis ejus.

3 Ignis ante ipsum præcedet, et inflam-
mabit in circuitu inimicos ejus.

4 Illuxerunt fulgura ejus orbi terræ: vi-
dit, et commota est: terra.

5 Montes, sicut cera fluxerunt a facie
l'omini: a facie Domini omnis terra.

6 Annunciaverunt cæli justitiam ejus:
et viderunt omnes populi gloriam ejus.

7 Confundantur omnes, qui adorant
sculptilia: et qui gloriantur in simula-
chris suis. Adorate eum angeli ejus:

8 Audivit, et lætata est Sion. Et exul-
taverunt filiæ Judæ, propter judicia tus
Domine:

9 Quoniam tu Dominus altissimus super
omnem terram: nimis exaltatus es super
omnes deos.

10 Qui diligitis Dominum, odite malum:
custodit Dominus animas sanctorum suo-
rum, de manu peccatoris liberabit eos.

11 Lux orta est justo, et rectis corde
lætitia.

12 Lætantini justi in Domino: et confes-
sionis memoria sanctificationis ejus.

VESPERTINÆ PRECES.

PSALMUS XCVIII.

CANTATE Domino canticum novum:
quia mirabilia fecit. Salvavit sibi dexte-
ra ejus: et brachium sanctum ejus.

2 Notum fecit Dominus salutem suam:
in conspectu Gentium revelavit justitiam
suarum.

3 Recordatus est misericordiæ suæ, et

Psalterium Davidis.

veritatis suæ domui Israel. Viderunt omnes termini terræ salutare Dei nostri.
4 Jubilate Deo omnis terra: cantate, et exultate, et psallite.

5 Psallite Domino in cithara, in cithara et voce psalmi:

6 In tubis ductilibus, et voce tubæ cornæ: Jubilate in conspectu regis Domini:

7 Moveatur mare, et plenitudo ejus: orbis terrarum, et qui habitant in eo.

8 Flumina plaudent manu, simul montes exultabunt

9 A conspectu Domini: quoniam venit judicare terram. Judicabit orbem terrarum in justitia, et populus in acuitate.

PSALMUS XCIX.

DOMINUS regnavit, irascantur populi: qui sedet super cherubim, moveatur terra.
2 Dominus in Sion magnus: et excelsus super omnes populos.

3 Confiteantur nomini tuo magno: quoniam terribile, et sanctum est:

4 Et honor regis judicium diligit, Tu parasti directiones: iudicium et justitiam in Jacob tu fecisti.

5 Exaltate Dominum Deum nostrum, et adorate scabellum pedum ejus: quoniam sanctum est.

6 Moyses et Aaron in sacerdotibus ejus: et Samuel inter eos, qui invocant nomen ejus: Invocabant Dominum, et ipse exaudiebat eos:

7 In columna nubis loquebatur ad eos. Custodiebant testimonia ejus, et præceptum quod dedit illis.

8 Domine Deus noster tu exaudiebas

Psalterium Davidis.

eos: Deus tu propitiuss fuisisti eis, et ulciscens in omnes adinventiones eorum.

9 Exaltate Dominum Deum nostrum, et adorare in monte sancto ejus: quoniam sanctus Dominus Deus noster.

PSALMUS C.

JUBILATE Deo omnis terra: servite Domino in læticia. Introite in conspectu ejus, in exultatione.

2 Scitote quoniam Dominus ipse est Deus: ipse fecit nos, et non ipsi nos: Populus ejus, et oves pascuæ ejus:

3 Introite portas ejus in confessione: atria ejus in hymnis: confitemini illi. Laudate nomen ejus:

4 Quoniam suavis est Dominus, in æternum misericordia ejus, et usque in generationem: et generationem veritas ejus.

PSALMUS CI.

MISERICORDIAM, et iudicium cantabo tibi Domine: Psallam.

2 Et intelligam in via immaculata, quando venies ad me. Perambulabam in innocentia cordis mei, in medio domus meæ.

3 Non proponebam ante oculos meos rem injustam: facientes prævaricationes odivi. Non adhæsit mihi

4 Cor pravum: declinaent a me malignum non cognoscebam.

5 Detrahentem secreto proximo suo, hunc persequabar. Superbo oculo, et insatiabili corde, cum hoc non edebam.

6 Oculi mei ad fideles terræ ut sedeant mecum: ambulans in via immaculata, hic mihi ministrabat.

7 Non habitabit in medio domus meæ: qui facit superbiam: qui loquitur iniqua. Non direxit in conspectu oculorum meorum.
8 In matutino interficiebam omnes peccatores terræ: ut disperderem de civitate Domini omnes operantes iniquitatem.

MATUTINÆ PRECES.

PSALMUS CII.

DOMINE exaudi orationem meam: et clamor meus ad te veniat.

1 Non avertas faciem tuam a me: in quacumque die tribulum, inclina ad me aurem tuam. In quacumque die invocavero te, velociter exaudi me.

2 Quia defecerunt sicut fumus dies mei: et ossa mea sicut cremum aruerunt.

3 Percussus sum ut fœnum, et aruit cor meum: quia oblitus sum comedere panem meum.

4 A voce gemitus mei adhæsit os meum carni meæ.

5 Similis factus sum pellicano solitudinis: factus sum sicut nycticorax in domicilio.

6 Vigilavi, et factus sum sicut passer solitarius in recto.

7 Tota die exprobrabant mihi inimici mei: et qui laudabant me, adversum me jurabant.

8 Quia cinerem tamquam panem manducabam, et potum meum cum fletu miscabam.

9 A facie iræ et indignationis tuæ: quia elevans albisisti me.

10 Dies mei sicut umbra declinaverunt.

et ego sicut fœnum arui.

11 Tu autem Domine in æternum permanes: et memoriale tuum in generationem et generationem.

12 Tu exurgens misereberis Sion: quia tempus miserendi ejus, quia venit tempus.

13 Quoniam placuerunt servis tuis lapides ejus: et terræ ejus miserebuntur.

14 Et timebunt Gentes nomen tuum Domine, et omnes reges terræ gloriam tuam.

15 Quia ædificavit Dominus Sion: et videtur in gloria sua.

16 Respexit in orationem humilium: et non sprexit precem eorum.

17 Scribantur hæc in generatione altera: et populus, qui creabitur, laudabit Dominum:

18 Quia prospexit de excelso sancto suo: Dominus de cælo in terram aspexit:

19 Ut audiret gemitus compeditorum: ut solveret filios interemptorum:

20 Ut annunciet in Sion nomen Domini: et laudem ejus in Jerusalem.

21 In conveniendo populus in unum, et reges ut serviant Domino.

22 Respondit ei in via virtutis suæ: Paucitatem dierum meorum nuncia mihi.

23 Ne revoces me in dimidio dierum meorum: in generationem et generationem anni tui.

24 Initio tu Domine terram fundasti: et opera manuum tuarum sunt cæli.

25 Ipsi peribunt, tu autem permanes: et omnes sicut vestimentum veterascent. Et sicut opertorium mutabis eos, et mutabuntur:

26 Tu autem idem ipse es, et anni tui non deficient.

27 Filii servorum tuorum habitabunt: et semen eorum in sæculo dirigetur.

PSALMUS CIII.

BENEDIC anima mea Domino: et omnia, quæ intra me sunt, nomini sancto ejus.

2 Benedic anima mea Domino: et noli oblivisci omnes retributiones ejus:

3 Qui propitiatur omnibus iniquitatibus tuis: qui sanat omnes infirmitates tuas.

4 Qui redimit de interitu vitam tuam: qui coronat te in misericordia et miserationibus.

5 Qui replet in bonis desiderium tuum: renovabitur ut aquilæ juvenus tua:

6 Faciens misericordias Dominus: et judicium omnibus injuriam patientibus.

7 Notas fecit vias suas Moysi, filiis Israel voluntates suas.

8 Miserator, et misericors Dominus: longanimis, et multum misericors.

9 Non in perpetuum irascetur: neque in æternum comminabitur.

10 Non secundum peccata nostra fecit nobis: neque secundum iniquitates nostras retribuit nobis.

11 Quoniam secundum altitudinem cæli a terra: corroboravit misericordiam suam super timentes se.

12 Quantum distat Ortus ab Occidente: longe fecit a nobis iniquitates nostras.

13 Quomodo miseretur pater filiorum, misertus est Dominus timentibus se:

14 Quoniam ipse cognovit figmentum nostrum. Recordatus est quoniam pulvis sumus:

15 Homo, sicut rænum dies ejus, tamquam flos agri sic efflorebit.

16 Quoniam spiritus pertransibit in illo, et non subsistet: et non cognosceat amplius locum suum.

17 Misericordia autem Domini ab æterno, et usque in æternum super timentes eum. Et justitia illius in filios filiorum,

18 His qui servant testamentum ejus: Et memores sunt mandatorum ipsius, ad faciendum ea.

19 Dominus in cælo paravit sedem suam: et regnum ipsius omnibus dominabitur.

20 Benedicite Domino omnes angeli ejus: potentes virtute, facientes verbum illius, ad audiendam vocem sermonum ejus.

21 Benedicite Domino omnes virtutes ejus: ministri ejus, qui facitis voluntatem ejus.

22 Benedicite Domino omnia opera ejus: in omni loco dominationis ejus, benedic anima mea Domino.

VESPERTINÆ PRECES.

PSALMUS CIV.

BENEDIC anima mea Domino: Domine Deus meus magnificatus es vehementer Confessionem, et decorem induisti.

2 Amictus lumine sicut vestimento: Extendens cælum sicut pellem:

3 Qui regis aquis superiora ejus. Qui

Psalterium Davidis.

ponis nubem ascensum tuum : qui ambulat super pennas ventorum.

4 Qui facis angelos tuos, spiritus : et ministros tuos ignem urentem.

5 Qui fundasti terram super stabilitatem suam : non inclinabitur in sæculum sæculi.

6 Abyssus, sicut vestimentum, amictus ejus : super montes stabunt aquæ.

7 Ab increpatione tua fugient : a voce tonitruï tui formidabunt.

8 Ascendent montes : et descendunt campi in locum, quem fundasti eis.

9 Terminum posuisti, quem non transgredientur : neque convertentur operire terram.

10 Qui emittis fontes in convallibus : inter medium montium pertransibunt aquæ.

11 Potabunt omnes bestię agri : expectabunt onagri in siti sua.

12 Super ea volucres cæli habitabunt : de medio petrarum dabunt voces.

13 Rigans montes de superioribus suis : de fructu operum tuorum satiabitur terra.

14 Produces fœnum jumentis, et herbam servituti hominum : ut educas panem de terra :

15 Et vinum lætificet cor hominis : Ut exhilaret faciem in oleo : et panis cor hominis confirmet.

16 Saturabuntur ligna campi, et cedri Libani, quas plantavit :

17 Illic passeret nidificabunt. Herodii domus dux est eorum :

18 Montes excelsi cervis : petra refugium herinacii.

19 Fecit lunam in tempora : sol cognovit occasum suum.

Psalterium Davidis.

20 Posuisti tenebras, et facta est nox : in ipsa pertransibunt omnes bestię silvæ.

21 Catuli leonum rugientes, ut rapiant. et quærant a Deo escam sibi.

22 Ortus est sol, et congregati sunt : et in cubilibus suis collocabuntur.

23 Exhibet homo ad opus suum : et ad operationem suam usque ad vesperum.

24 Quam magnificata sunt opera tua Domine ! omnia in sapientia fecisti : impleta est terra possessione tua.

25 Hoc mare magnum, et spatiosum manibus : illic reptilia, quorum non est numerus. Animalia pusilla cum magnis :

26 Illic naves pertransibunt : Draco iste, quem formasti ad iudicandum ei :

27 Omnia a te expectant ut des illis escam in tempore.

28 Dante te illis, colligent : aperiente te manum tuam, omnia implebuntur bonitate.

29 Avertente autem te faciem, turbabuntur : auferes spiritum eorum, et deficiet, et in pulverem suum revertentur.

30 Emittes spiritum tuum, et creabuntur : et renovabis faciem terræ.

31 Sit gloria Domini in sæculum : laetabitur Dominus in operibus suis :

32 Qui respicit terram, et facit eam tremere : qui tangit montes, et fumigant.

33 Cantabo Domino in vita mea : psallam Deo meo quamdiu sum.

34 Jucundum sit ei eloquium meum : ego vero delectabor in Domino.

35 Deficiant peccatores a terra, et iniqui ita ut non sint : benedic anima mea Domino.

MATUTINÆ PRECES.

PSALMUS CV.

CONFITEMINI Domino, et invocato
nomen ejus: annunciate inter Gentes
opera ejus.

2 Cantate ei, et psallite ei: narrate omnia
mirabilia ejus.

3 Laudamini in nomine sapientis ejus:
laetetur cor quærentium Dominum.

4 Quærite Dominum, et confirmamini:
quærite faciem ejus semper.

5 Mementote mirabilem ejus, quæ fecit:
prodigia ejus, et judicia oris ejus.

6 Semen Abraham, servi ejus: filii Jacob
electi ejus.

7 Ipse Dominus Deus noster: in universa
terra judicia ejus.

8 Memor fuit in seculum testamenti sui:
verbi, quod mandavit in mille generationes:

9 Quod disposuit ad Abraham: et juramenti
sui ad Isaac.

10 Et statuit illud Jacob in præceptum:
et Israel in testamentum æternum:

11 Dicens: Tibi dabo Terram Chanaan,
funiculum hereditatis vestræ.

12 Cum essent numero brevi, paucissimi
et incolæ ejus:

13 Et pertransierunt de gente in gentem,
et de regno ad populum alterum.

14 Non reliquit hominem nocere eis:
et corripuit pro eis reges.

15 Nolite tangere christos meos: et in
prophetis meis nolite inalignari.

16 Et vocavit famem super terram: et
vine instrumentum panis contrivit.

17 Misit autem eos virum: in servum ve
nundatus est Joseph.

18 Humiliaverunt in compedibus pedes
ejus, ferrum pertransiit animam ejus.

19 Donec veniret verbum ejus. Elo
quium Domini inflammavit eum:

20 Misit rex, et solvit eum: principum
populorum, et dimisit eum.

21 Constituit eum dominum domus suæ:
et principem omnium possessionis suæ:

22 Ut erudiret principes ejus sicut se
metipsum: et senes ejus prudentiam doceret.

23 Et intravit Israel in Ægyptum: et
Jacob accola fuit in Terra Cham.

24 Et auxit populum suum vehementer:
et firmavit eum super inimicos ejus.

25 Convertit cor eorum ut odirent popu
lum ejus: et dolium facerent in servos
ejus.

26 Misit Moysen servum suum: Aaron,
quem elegit ipsum.

27 Posuit in eis verba signorum suorum,
et prodigiorum in Terra Cham.

28 Misit tenebras, et obscuravit: et
non exacerbavit sermones suos.

29 Convertit aquas eorum in sangui
nem: et occidit pisces eorum.

30 Edidit terra eorum riuas in penetra
libus regum ipsorum.

31 Dixit, et venit canomyia: et cinifes
in omnibus finibus eorum.

32 Posuit pluvias eorum grandinem:
ignem comburentem in terra ipsorum.

33 Et percussit vineas eorum, et ficul
neas eorum: et contrivit lignum finium
eorum.

34 Dixit, et venit locusta, et bruchus,
cujus non erat numerus:

35 Et comedit omne fenum in terra

Psalterium Davidis.

eorum: et comedit omnem fructum terrae eorum.

36 Et percussit omne primogenitum in terra eorum: primitias omnis laboris eorum.

37 Et eduxit eos cum argento et auro: et non erat in tribubus eorum infirmus.

38 Lætata est Ægyptus in protectione eorum: quia incubuit timor eorum super eos.

39 Expandit nubem in protectionem eorum, et ignem ut luceret eis per noctem.

40 Petierunt, et venit coturnix: et pater cæli saturavit eos.

41 Dirupit petram, et fluxerunt aquæ: abierunt in sicco flumina;

42 Quoniam memor fuit verbi sancti sui, quod habuit ad Abraham puerum suum.

43 Et eduxit populum suum in exultatione, et electos suos in lætitia.

44 Et dedit illis regiones Gentium: et labores populorum possederunt:

45 Ut custodiant iustificationes ejus, et ægem ejus requirant.

VESPERTINE PRECES.

PSALMUS CVI.

CONFITEMINI Domino quoniam bonus: quoniam in sæculum misericordia ejus.

2 Quis loquetur potentias Domini, aut dicit faciet omnes laudes ejus?

3 Beati, qui custodiunt iudicium, et faciunt iustitiam in omni tempore.

4 Memento nostri Domine in benedictione: cito populi tui: visita nos in salutari tuo:

Psalterium Davidis.

5 Ad videndum in bonitate electorum tuorum, ad lætandum in lætitia gentis tuæ: ut lauderis cum hereditate tua.

6 Peccavimus cum patribus nostris: injuste egimus, iniquitatem fecimus.

7 Patres nostri in Ægypto non intellexerunt mirabilia tua: non fuerunt memores multitudinis misericordiae tuæ. Et irritaverunt ascendentes in mare, Mare rubrum.

8 Et salvavit eos propter nomen suum: ut notam faceret potentiam suam.

9 Et increpuit Mare rubrum, et exsiccatum est: et deduxit eos in abyssis sicut in deserto.

10 Et salvavit eos de manu odientium: et redemit eos de manu inimici.

11 Et operuit aqua tribulantes eos: unus ex eis non remansit.

12 Et crediderunt verbis ejus: et laudaverunt laudem ejus.

13 Cito fecerunt, obliiti sunt operum ejus: et non sustinuerunt consilium ejus.

14 Et concupierunt concupiscentiam in deserto: et tentaverunt Deum in iniquo.

15 Et dedit eis petitionem ipsorum: et misit saturitatem in animas eorum.

16 Et irritaverunt Moysen in castris: Aaron sanctum Domini.

17 Aperta est terra, et deglutivit Dathan: et operuit super congregationem Abiron.

18 Et exarsit ignis in synagoga eorum: flamma combussit peccatores.

19 Et fecerunt vitulum in Horeb: et adoraverunt sculptile.

20 Et mutaverunt gloriam suam in similitudinem vituli comedentis fenum.

Psalterium Davidis

21 Obliti sunt Deum, qui salvavit eos,
qui fecit magnalia in Ægypto.

22 Mirabilia in Terra Cham: terribilia
in mari rubro.

23 Et dixit ut disperderet eos: si non
Moyses electus ejus stetisset in confrac-
tione in conspectu ejus: Ut averteret
iram ejus ne disperderet eos:

24 Et pro nihilo habuerunt terram de-
siderabilem: Non crediderunt verbo ejus.

25 Et murmuraverunt in tabernaculis
suis: non exaudierunt vocem Domini.

26 Et elevavit manum suam super eos:
ut prosterneret eos in deserto:

27 Et ut dejiceret semen eorum in Na-
tionibus: et dispergeret eos in regionibus.

28 Et initiati sunt Beelphegor: et comederunt
sacrificia mortuorum.

29 Et irritaverunt eum in adinventionibus
suis: et multiplicata est in eis ruina.

30 Et stetit Phinees, et placavit: et ces-
savit quassatio.

31 Et reputatum est ei in justitiam, in
generationem et generationem usque in
sempiternum.

32 Et irritaverunt eum ad Aquas con-
tradictionis: et vexatus est Moyses
propter eos:

33 Quia exacerbaverunt spiritum ejus.
Et distinxit in labiis suis.

34 Non disperdiderunt gentes, quas
dixit Dominus illis.

35 Et commisti sunt inter gentes, et
didicerunt opera eorum:

36 Et servierunt sculptilibus eorum:
et tactum est illis in scandalum.

37 Et inmolaverunt filios suos, et filias
suas dæmonis.

38 Et effuderunt sanguinem innocen-

Psalterium Davidis.

tem: sanguinem filiorum suorum et fili-
arum suarum, quas sacrificaverunt sculp-
tilibus Chanaan. Et infecta est terra in
sanguinibus.

39 Et contaminata est in operibus eo-
rum: et fornicati sunt in adinventioni-
bus suis.

40 Et iratus est furore Dominus in po-
pulum suum: et abominatus est heredi-
tatem suam.

41 Et tradidit eos in manus gentium:
et dominati sunt eorum qui oderunt eos.

42 Et tribulaverunt eos inimici eorum,
et humiliati sunt sub manibus eorum:

43 Sæpe liberavit eos. Ipsi autem ex-
acerbaverunt eum in consilio suo: et
humiliati sunt in iniquitatibus suis.

44 Et vidit cum tribularentur: et au-
divit orationem eorum.

45 Et memor fuit testamenti sui: et
pœnituit eum secundum multitudinem
misericordiæ suæ.

46 Et dedit eos in misericordias in con-
spectu omnium qui ceperant eos.

47 Salvos nos fac Domine Deus noster:
et congrega nos de Nationibus: Ut con-
fitemur nomini sancto tuo: et gloriemur
in laude tua.

48 Benedictus Dominus Deus Israel a
sæculo et usque in sæculum: et dicet
omnis populus: Fiat, fiat.

MATUTINÆ PRECES.

PSALMUS CVII.

CONFITEMINI Domino quoniam bo-
nus: quoniam in sæculum misericordia
ejus.

Psalterium Davidis.

2 Dicant qui redempti sunt a Domino, quos redemit de manu inimici: et de regionibus congregavit eos:

3 A solis ortu, et occasu: ab aquilone, et mari.

4 Erraverunt in solitudine in inaquoso: viam civitatis habitaculi non invenerunt

5 Esurientes, et sitientes: anima eorum in ipsis defecit.

6 Et clamaverunt ad Dominum cum tribularentur: et de necessitatibus eorum eripuit eos.

7 Et deduxit eos in viam rectam: ut irent in civitatem habitacionis.

8 Confiteantur Domino misericordiae ejus: et mirabilia ejus filiis hominum.

9 Quia satiavit animam inanem: et animam esurientem satiavit bonis.

10 Sedentes in tenebris, et umbra mortis: vincos in mendicitate, et ferro.

11 Quia exacerbaverunt iniquia Dei: et consilium Altissimi irritaverunt.

12 Et humiliatum est in laboribus eorum: infirmati sunt, nec fuit qui adjuvaret.

13 Et clamaverunt ad Dominum cum tribularentur: et de necessitatibus eorum liberavit eos:

14 Et eduxit eos de tenebris, et umbrae mortis: et vincula eorum dirupit.

15 Confiteantur Domino misericordiae ejus: mirabilia ejus filiis hominum.

16 Quia contrivit portas aereas: et veces ferreos confregit.

17 Suscepit eos de via iniquitatis eorum: propter injustitias enim suas humiliati sunt.

Psalterium Davidis.

18 Omnem escam abominata est anima eorum: et appropinquaverunt usque ad portas mortis.

19 Et clamaverunt ad Dominum cum tribularentur: et de necessitatibus eorum liberavit eos.

20 Misit verbum suum, et sanavit eos: et eripuit eos de interitionibus eorum.

21 Confiteantur Domino misericordiae ejus: et mirabilia ejus filiis hominum.

22 Et sacrificent sacrificium laudis: et annuncient opera ejus in exultatione.

23 Qui descendunt mare in navibus, facientes operationem in aquis multis;

24 Ipsi viderunt opera Domini, et mirabilia ejus in profundo.

25 Dixit, et stetit spiritus procellae: et exaltati sunt fluctus ejus.

26 Ascendunt usque ad caelos, et descendunt usque ad abyssos: anima eorum in malis tabescebat.

27 Turbati sunt, et moti sunt sicut ebrius: et omnis sapientia eorum devorata est.

28 Et clamaverunt ad Dominum cum tribularentur, et de necessitatibus eorum eduxit eos.

29 Et statuit procellam ejus in auram: et siluerunt fluctus ejus.

30 Et laetati sunt quia siluerunt: et deduxit eos in portum voluntatis eorum.

31 Confiteantur Domino misericordiae ejus: et mirabilia ejus filiis hominum.

32 Et exaltet eum in ecclesia plebis: et in cathedra seniorum laudent eum.

33 Posuit flumina in deserto: et exitus aquarum in sitim.

34 Terram fructiferam in salsuginem, a malitia inhabitantium in ea.

35 Posuit desertum in stagna aquarum:

Psalterium Davidis.

- et terram sine aqua in exitus aquarum
36 Et collocavit illic esurientes: et constituerunt civitatem habitationis.
37 Et seminaverunt agros, et plantaverunt vineas: et fecerunt fructum nativitatibus.
38 Et benedixit eis, et multiplicati sunt nimis: et jumenta eorum non minoravit.
39 Et pauci facti sunt: et vexati sunt a tribulatione malorum, et dolore.
40 Effusa est contemptio super principes: et errare fecit eos in invio, et non in via.
41 Et adjuvat pauperem de inopia: et posuit sicut oves familias.
42 Videbunt recti, et lætabuntur: et omnis iniquitas oppilabit os suum.
43 Quis sapiens et custodiet hæc? et intelliget misericordias Domini?

VESPERTINÆ PRECES.

PSALMUS CVIIL

- PARATUM cor meum Deus, paratum cor meum: cantabo, et psallam in gloria mea.
2 Exurge gloria mea, exurge psalterium, et cithara: exurgam diluculo.
3 Confitebor tibi in populis Domine: et psallam tibi in nationibus.
4 Quia magna est super cælos misericordia tua: et usque ad nubes veritas tua.

Psalterium Davidis.

- 5 Exaltare super cælos Deus, et super omnem terram gloria tua:
6 Ut liberentur dilecti tui. Salvum fac dextera tua, et exaudi me:
7 Deus locutus est in sancto suo: Exultabo, et dividam Sichimam, et convallem tabernaculorum dimetiar.
8 Meus est Galaad, et meus est Manasses: et Ephraim susceptio capitis mei. Juda rex meus:
9 Moab lebes spei meæ. In Idumæam extendam calceamentum meum: mihi alienigenæ amici facti sunt.
10 Quis deducet me in civitatem munitam? quis deducet me usque in Idumæam?
11 Nonne tu Deus, qui repulisti nos, et non exibis Deus in virtutibus nostris?
12 Da nobis auxilium de tribulatione: quia vana salus hominis.
13 In Deo faciemus virtutem: et ipse ad nihilum deducet inimicos nostros.

PSALMUS CIX.

- DEUS laudem meam ne tacearis: quia os peccatoris, et os dolosi super me apertum est.
2 Locuti sunt adversum me lingua dolosa, et sermonibus odii circumdederunt me: et expugnaverunt me gratis.
3 Pro eo ut me diligerent, detrahebant mihi: ego autem orabam.
4 Et posuerunt adversum me mala pro bonis: et odium pro dilectione mea.

Psalterium Davidis.

5 Constitue super eum peccatorem : et diabolus stet a dextris ejus.

6 Cum judicatur, exeat condemnatus : et oratio ejus fiat in peccatum.

7 Fiant dies ejus pauci : et episcopatum ejus accipiat alter.

8 Fiant filii ejus orphani : et uxor ejus vidua.

9 Nutantes transferantur filii ejus, et mendicent : et ejiciantur de habitationibus suis.

10 Scrutetur fœnerator omnem substantiam ejus : et diripiant alieni labores ejus.

11 Non sit illi adjutor : nec sit qui mereatur pupillis ejus.

12 Fiant nati ejus in interitum : in generatione una deleatur nomen ejus.

13 In memoriam redeat iniquitas patrum ejus in conspectu Domini : et peccatum matris ejus non deleatur.

14 Fiant contra Dominum semper, et dispareat de terra memoria eorum :

15 Pro eo quod non est recordatus facere misericordiam.

16 Et persecutus est hominem inopem, et mendicum, et compunctum corde mortificare.

17 Et dilexit maledictionem, et venit ei : et noluit benedictionem, et elongabitur ab eo. Et induit maledictionem sicut vestimentum, et intravit sicut aqua in iuterio ejus, et sicut oleum in ossibus ejus.

18 Fiat ei sicut vestimentum, quo operitur : et sicut zona, qua semper præcinxitur.

19 Hoc opus eorum, qui detrahunt mihi apud Dominum : et qui loquuntur mala adversus animam meam.

20 Et tu Domine, Domine, fac mecum

Psalterium Davidis.

propter nomen tuum : quia suavis est misericordia tua. Libera me

21 Quia egenus, et pauper ego sum : et cor meum conturbatum est intra me.

22 Sicut umbra cum declinat, ablatus sum : et excussus sum sicut locustæ.

23 Genua mea infirmata sunt a jejunio : et caro mea immutata est propter oleum.

24 Et ego factus sum opprobrium illis : viderunt me, et moverunt capita sua.

25 Adjuva me Domine Deus meus : salvum me fac secundum misericordiam tuam.

26 Et sciant quia manus tua hæc : et tu Domine fecisti eam.

27 Maledicent illi, et tu benedices : qui insurgunt in me, confundantur : servus autem tuus lætabitur.

28 Induantur qui detrahunt mihi, pudore : et operiantur sicut diploide confusione sua.

29 Confitebor Domino nimis in ore meo : et in medio multorum laudabo eum :

30 Quia astitit a dextris pauperis, ut salvam faceret a persequentibus animam meam.

MATUTINE PRECES

PSALMUS CX.

DIXIT Dominus Domino meo : Sede a dextris meis : donec ponam inimicos tuos, scabellum pedum tuorum.

2 Virgam virtutis tuæ omittet Dominus ex Sion : dominare in medio inimicorum tuorum.

Psalterium Davidis.

3 Tecum principium in die virtutis tuæ in splendoribus sanctorum: ex utero ante luciferum genui te.

4 Juravit Dominus, et non pœnitebit eum: Tu es sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech.

5 Dominus a dextris tuis, confregit in die iræ suæ reges.

6 Judicabit in nationibus, implebit riuas: conquassabit capita in terra multorum.

7 De torrente in via bibet: propterea exaltabit caput.

PSALMUS CXI.

CONFITEBOR tibi Domine in toto corde meo: in consilio justorum, et congregatione.

2 Magna opera Domini: exquisita in omnes voluntates ejus.

3 Confessio et magnificentia opus ejus: et justitia ejus manet in sæculum sæculi.

4 Memoriam fecit mirabilium suorum, misericors et miserator Dominus:

5 Escam dedit timentibus se. Memoriam erit in sæculum testamenti sui:

6 Virtutem operum suorum annuntiabit populo suo:

7 Ut det illis hereditatem gentium: opera manuum ejus veritas, et judicium.

8 Fidelia omnia mandata ejus: confirmata in sæculum sæculi, facta in veritate et æquitate.

9 Redemptionem misit populo suo: mandavit in æternum testamentum suum

Psalterium Davidis.

Sanctum, et terribile nomen ejus:

10 Initium sapientiæ timor Domini. Intellectus bonus omnibus facientibus eum. laudatio ejus manet in sæculum sæculi.

PSALMUS CXII.

BEATUS vir, qui timet Dominum: in mandatis ejus volet nimis.

2 Potens in terra erit semen ejus: generatio rectorum benedicetur.

3 Gloria, et divitiæ in domo ejus: et justitia ejus manet in sæculum sæculi.

4 Exortum est in tenebris lumen rectis: misericors, et miserator, et justus.

5 Jucundus homo qui miseretur et commodat, disponet sermones suos in judicio:

6 Quia in æternum non commovebitur.

7 In memoria æterna erit justus: ab auditione mala non timebit. Paratum cor ejus sperare in Domino,

8 Confirmatum est cor ejus: non commovebitur donec despiciat inimicos suos.

9 Dispersit, dedit pauperibus: justitia ejus manet in sæculum sæculi, cornu ejus exaltabitur in gloria.

10 Peccator videbit, et irascetur, dentibus suis fremet et tabescet: desiderium peccatorum peribit.

PSALMUS CXIII.

LAUDATE pueri Dominum: laudate nomen Domini.

2 Sit nomen Domini benedictum, ex hoc nunc, et usque in sæculum.

3 A solis ortu usque ad occasum, laudabile nomen Domini.

Psalterium Davidis.

- 4 Excelsus super omnes gentes Dominus,
et super caelos gloria ejus.
5 Quis sicut Dominus Deus noster, qui
in altis habitat,
6 Et humilia respicit in caelo et in terra?
7 Suscitans a terra inopem, et de sterco-
re erigens pauperem:
8 Ut collocet eum cum principibus, cum
principibus populi sui,
9 Qui habitare facit sterilem in domo
matrem filiorum laetantem. Alleluia.

VESPERTINE PRECES

PSALMUS CXIV.

IN exitu Israel de Aegypto, domus Jacob
de populo barbaro:

- 2 Facta est Judaea sanctificatio ejus. Is
rael potestas ejus.
3 Mare vidit, et fugit: Jordanis conver-
sus est retrorsum.
4 Montes exultaverunt ut arietes: et
colles sicut agni ovium.
5 Quid est tibi mare quod fugisti: et tu
Jordanis, quia conversus es retrorsum?
6 Montes exultastis sicut arietes, et col-
les sicut agni ovium.
7 A facie Domini mota est terra, a facie
Dei Jacob.
8 Qui convertit petram in stagna aqua-
rum, et rupem in fontes aquarum.

PSALMUS CXV.

NON NOBIS DOMINE, NON NOBIS:
sed nomini tuo da gloriam.

Psalterium Davidis.

- 2 Super misericordia tua, et veritate tua:
nequando dicant Gentes: Ubi est Deus
eorum?
3 Deus autem noster in caelo: omnia
quaecumque voluit, fecit.
4 Simulachra gentium argentum, et au-
rum, opera manuum hominum.
5 Os habent, et non loquentur: oculos
habent, et non videbunt.
6 Aures habent, et non audient: nares
habent, et non odorabunt.
7 Manus habent, et non palpabunt: pe-
des habent, et non ambulabunt: non cla-
mabunt in gutture suo.
8 Similes illis fiant qui faciunt ea: et
omnes qui confidunt in eis.
9 Dominus Israel speravit in Domino: ad-
jutor eorum et protector eorum est.
10 Dominus Aaron speravit in Domino:
adjutor eorum et protector eorum est.
11 Qui timent Dominum, speraverunt
in Domino: adjutor eorum et protector
eorum est.
12 Dominus memor fuit nostri: et bene-
dixit nobis: Benedixit domui Israel:
benedixit domui Aaron.
13 Benedixit omnibus, qui timent Domi-
num, pusillis cum majoribus.
14 Adjiciat Dominus super vos: super
vos, et super filios vestros.
15 Benedicti vos a Domino, qui fecit
caelum, et terram.
16 Caelum caeli Domino: terram autem
dedit filiis hominum.
17 Non mortui laudabunt te Domine:
neque omnes, qui descendunt in infer-
num.
18 Sed nos qui vivimus, benedicimus
Domino, ex hoc nunc et usque in saeculum.
Alleluia.

MATUTINÆ PRECES.

PSALMUS CXVI.

DILEXI, quoniam exaudiet Dominus rocem orationis meæ.

2 Quia inclinavit aurem suam mihi: et in diebus meis invocabo.

3 Circumdederunt me dolores mortis, et pericula inferni invenerunt me. Tribulationem et dolorem inveni:

4 Et nomen Domini invocavi. O Domine libera animam meam:

5 Misericors Dominus, et justus, et Deus noster miseretur.

6 Custodiens parvulos Dominus: humiliatus sum, et liberavit me.

7 Converte anima mea in requiem tuam: quia Dominus benefecit tibi.

8 Quia eripuit animam meam de morte: oculos meos a lacrymis, pedes meos a lapsu.

9 Placebo Domino in regione vivorum. Alleluia.

10 Credidi, propter quod locutus sum: ego autem humiliatus sum nimis.

11 Ego dixi in excessu meo: Omnis homo mendax.

12 Quid retribuam Domino, pro omnibus, quæ retribuit mihi?

13 Calicem salutaris accipiam: et nomen Domini invocabo.

14 Vota mea Domino reddam coram omni populo ejus:

15 Pretiosa in conspectu Domini mors sanctorum ejus:

16 O Domine quia ego servus tuus: ego servus tuus, et filius ancillæ tuæ. Dirusti vincula mea:

17 Tibi sacrificabo hostiam laudis, et nomen Domini invocabo.

18 Vota mea Domino reddam in conspectu omnis populi ejus:

19 In atrii domus Domini, in medio turris Jerusalem. Alleluia.

PSALMUS CXVII.

LAUDATE Dominum omnes Gentes: laudate eum omnes populi:

2 Quoniam confirmata est super nos misericordia ejus: et veritas Domini manet in æternum. Alleluia.

PSALMUS CXVIII

CONFITEMINI Domino quoniam bonus: quoniam in sæculum misericordia ejus.

2 Dicat nunc Israel quoniam bonus, quoniam in sæculum misericordia ejus.

3 Dicat nunc domus Aarou: quoniam in sæculum misericordia ejus.

4 Dicant nunc qui timent Dominum: quoniam in sæculum misericordia ejus.

5 De tribulatione invocavi Dominum: et exaudivit me in latitudine Dominus.

6 Dominus mihi adjutor: non timebo quid faciat mihi homo.

7 Dominus mihi adjutor: et ego despiciam inimicos meos.

8 Bonum est confidere in Domino, quam confidere in homine:

9 Bonum est sperare in Domino, quam sperare in principibus.

Psalterium Davidis.

- 10 Omnes gentes circueverunt me: et in nomine Domini quia ultus sum in eos.
11 Circumdantes circumdederunt me: et in nomine Domini quia ultus sum in eos.
12 Circumdederunt me sicut apes, et exarserunt sicut ignis in spinis: et in nomine Domini quia ultus sum in eos.
13 Impulsus eversus sum ut caderem: et Domini susceperunt me.
14 Fortitudo mea, et laus mea Dominus: et factus est mihi in salutem.
15 Vox exultationis, et salutis in tabernaculis justorum.
16 Dextera Domini fecit virtutem: dextera Domini exaltavit me, dextera Domini fecit virtutem.
17 Non moriar, sed vivam: et narrabo opera Domini.
18 Castigans castigavit me Dominus: et morti non tradidit me.
19 Aperite mihi portas justitiæ, ingressus in eas confitebor Domino:
20 Hæc porta Domini, justi intrabunt in eam.
21 Confitebor tibi quoniam exaudisti me: et factus es mihi in salutem.
22 Lapidem, quem reprobaverunt ædificantes: hic factus est in caput anguli.
23 A Domino factum est istud: et est mirabile in oculis nostris.
24 Hæc est dies, quam fecit Dominus: exultemus, et lætemur in ea.
25 O Domine salvum me fac, o Domine bene prosperare:
26 Benedictus qui venit in nomine Domini. Benediximus vobis de domo Domini:
27 Deus Dominus, et illuxit nobis. Constituite diem sollemnem in condensis usque ad cornu altaris.

Psalterium Davidis.

- 28 Deus meus es tu, et confitebor tibi. Deus meus es tu, et exaltabo te. Confitebor tibi quoniam exaudisti me: et factus es mihi in salutem.
29 Confitemini Domino quoniam bonus: quoniam in sæculum misericordia ejus. Alleluia.

VESPERTINÆ PRECES.

PSALMUS CXIX.

ALEPH.

- BEATI** immaculati in via: qui ambulavit in lege Domini.
2 Beati, qui scrutantur testimonia ejus: in toto corde exquirunt eum.
3 Non enim qui operantur iniquitatem, in viis ejus ambulaverunt.
4 Tu mandasti mandata tua custodiri nimis.
5 Utinam dirigantur viæ meæ, ad custodiendas justificationes tuas.
6 Tunc non confundar, cum perspexero in omnibus mandatis tuis.
7 Confitebor tibi in directione cordis: in eo quod didici judicia justitiæ tuæ.
8 Justificationes tuas custodiam: non me derelinquas usquequoque.

BETH.

- 9 In quo corrigit adolescentior viam suam? in custodiendo sermones tuos.
10 In toto corde me exquisivi te: ne repellas me a mandatis tuis.
11 In corde meo abscondi eloquia tua: ut non peccem tibi.
12 Benedictus es Domine: doce me justificationes tuas.
13 In labiis meis, pronunciaui omnia judicia oris tui.

Psalterium Davidis.

- 14 In via testimoniorum tuorum delectatus sum, sicut in omnibus divitiis.
15 In mandatis tuis exercebor: et considerabo vias tuas.
16 In justificationibus tuis meditabor: non obliviscar sermones tuos.

GIMEL.

- 17 Retribue servo tuo, vivifica me: et custodiam sermones tuos.
18 Revela oculos meos: et considerabo mirabilia de lege tua.
19 Incola ego sum in terra: non abscondas a me mandata tua.
20 Concupivit anima mea desiderare justificationes tuas, in omni tempore.
21 Increpasti superbos: maledicti qui declinant a mandatis tuis.
22 Aufer a me opprobrium, et contemptum: quia testimonia tua exquisivi.
23 Etenim sederunt principes, et adversum me loquebantur: servus autem tuus exercebatur in justificationibus tuis.
24 Nam et testimonia tua meditatio mea est: et consilium meum justificationes tuas.

DALETH.

- 25 Adhæsit pavimento anima mea: vivifica me secundum verbum tuum.
26 Vias meas enunciai, et exaudisti me: doce me justificationes tuas.
27 Viam justificationum tuarum instrue me: et exercebor in mirabilibus tuis.
28 Dormitavit anima mea præ tædio: confirma me in verbis tuis.
29 Viam iniquitatis amove a me: et delege tua miserere mei.
30 Viam veritatis elegi: judicia tua non sum oblitus.

Psalterium Davidis.

- 31 Adhæsi testimoniis tuis Domine: noli me confundere.
32 Viam mandatorum tuorum cucurri cum dilatasti cor meum.

MATUTINÆ PRECES.

HE.

- 33 Legem pone mihi Domine viam justificationum tuarum: et exquiram eam semper.
34 Da mihi intellectum, et scrutabor legem tuam: et custodiam illam in toto corde meo.
35 Deduc me in semitam mandatorum tuorum: quia ipsam volui.
36 Inclina cor meum in testimonia tua: et non in avaritiam.
37 Averte oculos meos ne videant vanitatem: in via tua vivifica me.
38 Statue servo tuo eloquium tuum, in timore tuo.
39 Amputa opprobrium meum, quod suspicatus sum: quia judicia tua jucunda.
40 Ecce concupivi mandata tua: in æquitate tua vivifica me.

VAU.

- 41 Et veniat super me misericordia tua Domine: salutare tuum secundum eloquium tuum.
42 Et respondebo exprobrantibus mihi verbum: quia speravi in sermonibus tuis.
43 Et ne auferas de ore meo verbum veritatis usquequaque: quia in iudiciis tuis supersperavi.
44 Et custodiam legem tuam semper in sæculum et in sæculum sæculi.
45 Et ambulabam in latitudine: quia mandata tua exquisivi.

Psalterium Davidis.

46 Et loquebar in testimoniis tuis in conspectu regum: et non confundebam.

47 Et meditabar in mandatis tuis, quæ dilexi.

48 Et levavi manus meas ad mandata tua, quæ dilexi: et exercebar in justificationibus tuis.

ZAIN.

49 Memor esto verbi tui servo tuo, in quo mihi spem dedisti.

50 Hæc me consolata est in humilitate mea: quia eloquium tuum vivificavit me.

51 Superbi inique agebant usquequaque: a lege autem tua non declinavi.

52 Memor fui iudiciorum tuorum a sæculo Domine: et consolatus sum.

53 Defectio tenuit me, pro peccatoribus derelinquentibus legem tuam.

54 Cantabiles mihi erant justificationes tuæ, in loco peregrinationis meæ.

55 Memor fui nocte nominis tui Domine: et custodivi legem tuam.

56 Hæc facta est mihi: quia justificationes tuas exquisivi.

HETH.

57 Portio mea Domine, dixi custodire regem tuam.

58 Deprecatus sum faciem tuam in toto corde meo: miserere mei secundum eloquium tuum.

59 Cogitavi vias meas: et converti pedes meos in testimonia tua.

60 Paratus sum, et non sum turbatus: ut custodiam mandata tua.

61 Funes peccatorum circumplexi sunt me: et legem tuam non sum oblitus.

62 Media nocte surgebam ad confitendum tibi, super iudicia justificationis tuæ.

Psalterium Davidis.

63 Particeps ego sum omnium timentium te: et custodientium mandata tua.

64 Misericordia tua Domine plena est terra: justificationes tuas doce me.

TETH.

65 Bonitatem fecisti cum servo tuo Domine, secundum verbum tuum.

66 Bonitatem, et disciplinam, et scientiam doce me: quia mandatis tuis credidi.

67 Priusquam humiliarer ego deliqui: propterea eloquium tuum custodivi.

68 Bonus es tu: et in bonitate tuâ doce me justificationes tuas.

69 Multiplicata est super me iniquitas superbiorum: ego autem in toto corde meo scrutabor mandata tua.

70 Coagulatum est sicut lac cor eorum: ego vero legem tuam meditatus sum.

71 Bonum mihi quia humiliasti me: ut discam justificationes tuas.

72 Bonum mihi lex oris tui, super millia auri, et argenti.

VESPERTINE PRECES.

JOD.

73 Manus tuæ fecerunt me, et plasnaverunt me: da mihi intellectum, et discam mandata tua.

74 Qui timent te videbunt me, et lætabuntur: quia in verba tua supersperavi.

75 Cognovi Domine quia æquitas iudicia tua: et in veritate tua humiliasti me.

76 Fiat misericordia tua ut consoletur me, secundum eloquium tuum servo tuo.

77 Veniant mihi miserationes tuæ, et vivam: quia lex tua meditatio mea est.

78 Confundantur superbi, quia iniuste iniquitatem fecerunt in me: ego autem exercebor in mandatis tuis.

Psalterium Davidis.

79 Convertantur mihi timentes te. et qui noverunt testimonia tua.

80 Fiat cor meum immaculatum in justificationibus tuis, ut non confundar.

CAPH.

81 Defecit in salutare tuum anima mea: et in verbum tuum supersperavi.

82 Defecerunt oculi mei in eloquium tuum, dicentes: Quando consolaberis me?

83 Quia factus sum sicut uter in pruina: justificationes tuas non sum oblitus.

84 Quot sunt dies servi tui: quando facies de persequentibus me iudicium?

85 Narraverunt mihi iniqui fabulationes: sed non ut lex tua.

86 Omnia mandata tua veritas: inique persecuti sunt me, adjuva me.

87 Pauloninus consummaverunt me in terra: ego autem non dereliqui mandata tua.

88 Secundum misericordiam tuam vivifica me: et custodiam testimonia oris tui.

LAMED.

89 In aeternum Domine, verbum tuum permanet in caelo.

90 In generationem et generationem veritas tua: fundasti terram, et permanet.

91 Ordinatione tua perseverat dies: quoniam omnia servant tibi.

92 Nisi quod lex tua meditatio mea est: an forte periissem in humilitate mea.

93 In aeternum non obliviscar justificationes tuas: quia in ipsis vivificasti me.

94 Tuus sum ego, salvum me fac: quoniam justificationes tuas exquisivi.

95 Me expectaverunt peccatores ut perderent me: testimonia tua intellexi.

96 Omnis consummationis vidi finem: latum mandatum tuum nimis.

Psalterium Davidis.

MEM.

97 Quomodo dilexi legem tuam Domine: tota die meditatio mea est.

98 Super inimicos meos prudentem mandasti mandato tuo: quia in aeternum mihi est.

99 Super omnes docentes me intellexi: quia testimonia tua meditatio mea est.

100 Super senes intellexi: quia mandata tua quaesivi.

101 Ab omni via mala prohibui pedes meos: ut custodiam verba tua.

102 A iudiciis tuis non declinavi: quia tu legem posuisti mihi.

103 Quam dulcia faucibus meis eloquia tua, super mel ori meo!

104 A mandatis tuis intellexi: propterea odivi omnem viam iniquitatis.

MATUTINAE PRECES.

NUN.

105 Lucerna pedibus meis verbum tuum, et lumen semitis meis.

106 Juravi, et statui custodire iudicia iustitiae tuae.

107 Humiliatus sum usquequaque Domine: vivifica me secundum verbum tuum.

108 Voluntaria oris mei beneplacita fac Domine: et iudicia tua voce me.

109 Anima mea in manibus meis semper: et legem tuam non sum oblitus.

110 Posuerunt peccatores laqueum mihi: et de mandatis tuis non erravi.

111 Hereditate acquisivi testimonia tua in aeternum: quia exultatio cordis mei sunt.

112 Inclinavi cor meum ad faciendas:

Psalterium Davidis.

Justificationes tuas in æternum, propter retributionem.

SAMECH.

113 Iniquos odio habui: et legem tuam dilexi.

114 Adjutor, et susceptor meus es tu: et in verbum tuum supersperavi.

115 Declinate a me maligni: et scripta sunt mandata Dei mei.

116 Suscipe in me secundum eloquium tuum, et vivam: et non confundas me ab expectatione mea.

117 Adjuva me, et salvus ero: et meditabor in justificationibus tuis semper.

118 Sprevisisti omnes discedentes a iudiciis tuis: quia injusta cogitatio eorum.

119 Prævaricantes reputavi omnes peccatores terræ: ideo dilexi testimonia tua.

120 Confige timore tuo carnes meas: a iudiciis enim tuis timui.

AIN.

121 Feci iudicium et justitiam: non tradas me calumniantibus me.

122 Suscipe servum tuum in bonum: non calumnientur me superbi.

123 Oculi mei desecerunt in salutare tuum: et in eloquium justitiæ tuæ.

124 Fac cum servo tuo secundum misericordiam tuam: et justificationes tuas doce me.

125 Servus tuus sum ego: da mihi intellectum, ut sciam testimonia tua.

126 Tempus faciendi Domine: dissipaverunt legem tuam.

127 Ideo dilexi mandata tua, super aurum et topazion.

128 Propterea ad omnia mandata tua dirigebar: omnem viam iniquam odio habui.

Psalterium Davidis.

PHE.

129 Mirabilia testimonia tua: ideo scrutata est ea anima mea.

130 Declaratio sermonum tuorum illuminat: et intellectum dat parvulis.

131 Os meum aperui, et attraxi spiritum: quia mandata tua desiderabam.

132 Aspice in me, et miserere mei, secundum iudicium diligentium nomen tuum.

133 Gressus meos dirige secundum eloquium tuum: et non dominetur mei omnis iniustitia.

134 Redime me a calumniis hominum: ut custodiam mandata tua.

135 Faciem tuam illumina super servum tuum: et doce me justificationes tuas.

136 Exitus aquarum deduxerunt oculus mei: quia non custodierunt legem tuam.

SADE.

137 Justus es Domine: et rectum iudicium tuum.

138 Mandasti justitiam testimonia tua: et veritatem tuam nimis.

139 Tabescere me fecit zelus meus: quia oblitus sunt verba tua inimici mei.

140 Ignitum eloquium tuum vehementer: et servus tuus dilexit illud.

141 Adolescentulus sum ego, et contemptus: justificationes tuas non sum oblitus.

142 Iustitia tua, justitia in æternum: et lex tua veritas.

143 Tribulatio, et angustia invenerunt me: mandata tua meditatio mea est.

144 Æquitas testimonia tua in æternum, intellectum da mihi, et vivam.

VESPERTINE PRECES.

COPH.

145 Clamavi in toto corde meo, exaudi me Domine: justificationes tuas requiram.

146 Clamavi ad te, salvum me fac: ut custodiam mandata tua.

147 Præveni in maturitate, et clamavi: quia in verba tua supersperavi.

148 Prævenierunt oculi mei ad te diluculo: ut meditarer eloquia tua.

149 Vocem meam audi secundum misericordiam tuam Domine: et secundum iudicium tuum vivifica me.

150 Appropinquerunt persequentes me iniquitati: a lege autem tua longe facti sunt.

151 Prope es tu Domine: et omnes viæ tuæ veritas.

152 Initio cognovi de testimoniis tuis, quia in æternum fundasti ea.

RES.

153 Vide humilitatem meam, et eripe me: quia legem tuam non sum oblitus.

154 Judica iudicium meum, et redime me: propter eloquium tuum vivifica me.

155 Longe a peccatoribus salus: quia justificationes tuas non exquisierunt.

156 Misericordiæ tuæ multæ Domine: secundum iudicium tuum vivifica me.

157 Multi qui persequuntur me, et tribulant me: a testimoniis tuis non declinavi.

158 Vidi prevaricantes, et tabescebam: quia eloquia tua non custodierunt.

159 Vide quoniam mandata tua dilexi Domine: in misericordia tua vivifica me.

160 Principium verborum tuorum, ve-

ritas: in æternum omnia iudicia iustitiæ tuæ.

SIN.

161 Principes persecuti sunt me gratis: et a verbis tuis formidavit cor meum.

162 Lætabor ego super eloquia tua: sicut qui invenit spolia multa.

163 Iniquitatem odio habui, et abominatus sum: legem autem tuam dilexi.

164 Septies in die laudem dixi tibi, super iudicia iustitiæ tuæ.

165 Pax multa diligentibus legem tuam, et non est illis scandalum.

166 Expectabam salutare tuum Domine: et mandata tua dilexi.

167 Custodivit anima mea testimonia tua: et dilexit ea vehementer.

168 Servavi mandata tua, et testimonia tua: quia omnes viæ meæ in conspectu tuo.

FAU.

169 Appropinquet deprecatio mea in conspectu tuo Domine: juxta eloquium tuum da mihi intellectum.

170 Intret postulatio mea in conspectu tuo: secundum eloquium tuum eripe me.

171 Eructabunt labia mea hymnum, cum docueris me justificationes tuas.

172 Pronunciabit lingua mea eloquium tuum: quia omnia mandata tua æquitas.

173 Fiat manus tua ut salvet me: quoniam mandata tua elegi.

174 Concupivi salutare tuum Domine: et lex tua meditatio mea est.

175 Vivet anima mea, et laudabit te: et iudicia tua adjuvabunt me.

176 Erravi, sicut ovis, quæ perii: quære servum tuum, quia mandata tua non sum oblitus.

MATUTINÆ PRÆCES.

PSALMUS CXX.

AD Dominum cum tribularer clamavi
et exaudivit me.

2 Domine libera animam meam a labiis
iniquis, et a lingua dolosa.

3 Quid detur tibi, aut quid apponatur
tibi ad linguam dolosam?

4 Sagittæ potentis acutæ, cum carboni-
bus desolatoriis.

5 Heu mihi, quia incolatus meus pro-
longatus est: habitavi cum habitantibus
Cedar:

6 Multum incola fuit anima mea.

7 Cum his, qui oderunt pacem, eram pa-
cificus: cum loquebar illis, impugnabant
me gratis.

PSALMUS CXXI.

LEVAVI oculos meos in montes, unde
veniet auxilium mihi.

2 Auxilium meum a Domino, qui fecit
cælum et terram.

3 Non det in commotionem pedem tuum:
neque dormitet qui custodit te.

4 Ecce non dormitabit neque dormiet,
qui custodit Israel.

5 Dominus custodit te, Dominus pro-
tectio tua, super manum dexteram tuam.

6 Per diem sol non uret te: neque luna
per noctem.

7 Dominus custodit te ab omni malo:
custodiat animam tuam Dominus.

8 Dominus custodiat introitum tuum,
et exitum tuum: ex hoc nunc, et usque
in sæculum.

PSALMUS CXXII.

LÆTATUS sum in his, quæ dicta sunt
mihi: In domum Domini ibimus.

2 Stantes erant pedes nostri, in atriis
tuis Jerusalem.

3 Jerusalem, quæ ædificatur ut civitas:
cujus participatio ejus in idipsum.

4 Illuc enim ascenderunt tribus, tribus
Domini: testimonium Israel ad contenden-
dum nomini Domini.

5 Quia illic sederunt sedes in iudicio,
sedes super domum David.

6 Rogate quæ ad pacem sunt Jerusalem:
et abundantia diligentibus te:

7 Fiat pax in virtute tuæ: et abundan-
tia in turribus tuis.

8 Propter fratres meos, et proximos
meos, loquebar pacem de te:

9 Propter domum Domini Dei nostri
quæsi vi bona tibi.

PSALMUS CXXIII.

AD te levavi oculos meos, qui habitas
in cælis.

2 Ecce sicut oculi servorum, in manibus
dominorum suorum, Sicut oculi ancillæ
in manibus dominæ suæ: ita oculi nostri
ad Dominum Deum nostrum donec mise-
reatur nostri.

3 Miserere nostri Domine, miserere nos-
tri: quia multum repleti sumus despe-
ctione:

4 Quia multum repleta est anima nostra:
opprobrium abundantibus, et despectio
superbis.

PSALMUS CXXIV.

NISI quia Dominus erat in nobis, dicat
nunc Israel:

2 Nisi quia Dominus erat in nobis, Cum
exurgerent homines in nos,

3 Forte vivos deglutissent nos: Cum
irasceretur furor eorum in nos.

Psalterium Davidis.

- 4 Forsitan aqua absorbuisset nos.
- 5 Torrentem pertransiuit anima nostra forsitan pertransisset anima nostra aquam intolerabilem.
- 6 Benedictus Dominus qui non dedit nos, in captiōnem dentibus eorum.
- 7 Anima nostra sicut passer erepta est de laqueo venantium: Laqueus contritus est, et nos liberati sumus.
- 8 Adiutorium nostrum in nomine Domini, qui fecit cælum et terram.

PSALMUS CXXV.

- Q**UI confidunt in Domino, sicut mons Sion: non commovebitur in æternum, qui habitat
- 2 In Jerusalem. Montes in circuitu ejus: et Dominus in circuitu populi sui, ex hoc nunc et usque in sæculum.
  - 3 Quia non relinquet Dominus virgam peccatorum super sortem iustorum: ut non extendant iusti ad iniquitatem manus suas.
  - 4 Benefac Domine bonis, et rectis corde.
  - 5 Declinantes autem in obligationes, adducet Dominus cum operantibus iniquitatem: pax super Israel.

VESPERTINE PRECES.

PSALMUS CXXVI.

- I**N convertendo Dominus captivitatem Sion: facti sumus sicut consolati:
- 2 Tunc repletum est gaudio os nostrum: et lingua nostra exultatione. Tunc dicent inter gentes: Magnificavit Dominus facere cum eis.
  - 3 Magnificavit Dominus facere nobiscum: tacti sumus lætantes.

Psalterium Davidis.

- 4 Converte Domine captivitatem nostram, sicut torrens in Austro.
- 5 Qui seminant in lacrymis, in exultatione metent.
- 6 Euntes ibant et flebant, mittentes semina sua. Venientes autem venient cum exultatione, portantes manipulos suos.

PSALMUS CXXVII.

- N**ISI Dominus ædificaverit domum, in vanum laboraverunt qui ædificant eam. Nisi Dominus custodierit civitatem, frustra vigilat qui custodit eam.
- 2 Vanum est vobis ante lucem surgere: surgite postquam sederitis, qui manducatis panem doloris.
  - 3 Cum dederit dilectis suis somnum: eo ce hereditas Domini filii: merces, fructus ventris.
  - 4 Sicut sagittæ in manu potentis: ita filii excussorum.
  - 5 Beatus vir qui implevit desiderium suum ex ipsis: non confundetur cum loquetur inimicis suis in porta.

PSALMUS CXXVIII.

- B**EATI omnes, qui timent Dominum qui ambulant in viis ejus.
- 2 Labores manuum tuarum quia manducabis: beatus es, et bene tibi erit.
  - 3 Uxor tua sicut vitis abundans, in lateribus domus tuæ. Filii tui sicut novellæ olivarum, in circuitu mensæ tuæ.
  - 4 Ecce sic benedicetur homo, qui timet Dominum.
  - 5 Benedicat tibi Dominus ex Sion: et videas bona Jerusalem omnibus diebus vitæ tuæ

Psalterium Davidis.

6 Et videas filios filiorum tuorum, pacem super Israel.

PSALMUS CXXIX.

SÆPE expugnaverunt me a juventute mea, dicit nunc Israel:

2 Sæpe expugnaverunt me a juventute mea: etenim non potuerunt mihi.

3 Supra dorsum meum fabricaverunt peccatores: prolongaverunt iniquitatem suam.

4 Dominus justus concidit cervices peccatorum:

5 Confundantur et convertantur retrorsum omnes, qui oderunt Sion.

6 Fiant sicut fœnum tectorum: quod priusquam evellatur, exaruit:

7 De quo non implevit manum suam qui metit, et sinum suum qui manipulos colligit.

8 Et non dixerunt qui præteribant: Benedictio Domini super vos: benediximus vobis in nomine Domini.

PSALMUS CXXX.

DE profundis clamavi ad te Domine:

2 Domine exaudi vocem meam: Fiant aures tue intendentes, in vocem deprecationis mee.

3 Si iniquitates observaveris Domine: Domine quis sustinebit?

4 Quia apud te propitiatio est: et propter legem tuam sustinuit te Domine. Sustinuit anima mea in verbo ejus:

5 Speravit anima mea in Domino.

6 A custodia matutina usque ad noctem: speret Israel in Domino.

Psalterium Davidis.

7 Quia apud Dominum misericordia: et copiosa apud eum redemptio.

8 Et ipse redimet Israel, ex omnibus iniquitatibus ejus.

PSALMUS CXXXI.

DOMINE non est exaltatum cor meum, neque elati sunt oculi mei. Neque ambulavi in magnis: neque in mirabilibus super me.

2 Si non humiliter sentiebam: sed exaltavi animam meam: Sicut ablactatus est super matre sua, ita retributio in anima mea.

3 Speret Israel in Domino, ex hoc nunc et usque in sæculum.

MATUTINÆ PRECES.

PSALMUS CXXXII.

MEMENTO Domine David, et omnis mansuetudinis ejus:

2 Sicut juravit Domino, votum vovit Deo Jacob:

3 Si introiero in tabernaculum domus mee, non ascendero in lectum strati mei:

4 Si dederò somnum oculis meis, et palpebris meis dormitationem:

5 Et requiem temporibus meis: donec inveniam locum Domino tabernaculum Deo Jacob.

6 Ecce audivimus eam in Ephrata: invenimus eam in campis silvæ.

7 Introibimus in tabernaculum ejus: adorabimus in loco, ubi steterunt pedes ejus.

8 Surge Domine in requiem tuam tu et arca sanctificationis tuæ.

Psalterium Davidis.

9 Sacerdotes tui induantur justitiam : et sancti tui exultent.

10 Propter David servum tuum, non avertas faciem Christi tui.

11 Juravit Dominus David veritatem, et non frustrabitur eam : de fructu ventris tui ponam super sedem tuam.

12 Si custodierint filii tui testamentum meum, et testimonia mea hæc, quæ docebo eos : Et filii eorum usque in sæculum, sedebunt super sedem tuam.

13 Quoniam elegit Dominus Sion : elegit eam in habitationem sibi.

14 Hæc requies mea in sæculum sæculi : hic habitabo quoniam elegi eam.

15 Viduam ejus benedicens benedicam : pauperes ejus saturabo panibus.

16 Sacerdotes ejus induam salutari : et sancti ejus exultatione exultabunt.

17 Illuc producam cornu David, paravi lucernam Christo meo.

18 Inimicos ejus induam confusione. super ipsum autem effloreat sanctificatio mea.

PSALMUS CXXXIII.

ECCE quam bonum, et quam jucundum habitare fratres in unum :

2 Sicut unguentum in capite, quod descendit in barbam, barbam Aaron, Quod descendit in oram vestimenti ejus :

3 Sicut ros Hermon, qui descendit in montem Sion. Quoniam illic mandavit Dominus benedictionem, et vitam usque in sæculum.

PSALMUS CXXXIV.

ECCE nunc benedicite Dominum, omnes servi Domini : qui statis in domo Domini, in atriis domus Dei nostri,

Psalterium Davidis.

2 In noctibus extollite manus vestras in sancta, et benedicite Dominum.

3 Benedicat te Dominius ex Sion, qui fecit cælum et terram.

PSALMUS CXXXV.

LAUDATE nomen Domini, laudate servi Domini.

2 Qui statis in domo Domini, in atriis domus Dei nostri.

3 Laudate Dominum, quia bonus Dominus : psallite nomini ejus, quoniam suave.

4 Quoniam Jacob elegit sibi Dominus, Israel in possessionem sibi.

5 Quia ego cognovi quod magnus est Dominus, et Deus noster præ omnibus diis.

6 Omnia quæcumque voluit, Dominus fecit in cælo, in terra, in mari, et in omnibus abyssis.

7 Educens nubes ab extremo terræ : sulcatura in pluviam fecit. Qui producit ventos de thesauris suis :

8 Qui percussit primogenita Ægypti ab homine usque ad pecus.

9 Et misit signa, et prodigia in medio tui Ægypte : in Pharaonem, et in omnes servos ejus.

10 Qui percussit gentes multas : et occidit reges fortes :

11 Seson regem Amorrhæorum, et Og regem Basan, et omnia regna Chanaan.

12 Et dedit terram eorum hereditatem, hereditatem Israel populo suo.

13 Domine nomen tuum in æternum : Domine memoriale tuum in generationem et generationem.

14 Quia judicabit Dominus populum suum : et in servis suis deprecabitur.

Psalterium Davidis.

15 Simulachra Gentium argentum, et aurum, opera manuum hominum.

16 Os habent, et non loquentur: oculos habent, et non videbunt.

17 Aures habent, et non audient: neque enim est spiritus in ore ipsorum.

18 Similes illis fiant qui faciunt ea: et omnes, qui confidunt in eis.

19 Domus Israel benedicite Domino: domus Aaron benedicite Domino.

20 Domus Levi benedicite Domino: qui limetis Dominum, benedicite Domino.

21 Benedictus Dominus ex Sion, qui habitat in Jerusalem.

VESPERTINÆ PRECES.

PSALMUS CXXXVI.

CONFITEMINI Domino quoniam bonus: quoniam in æternum misericordia ejus.

2 Confitemini Deo deorum: quoniam in æternum misericordia ejus.

3 Confitemini Domino dominorum: quoniam in æternum misericordia ejus.

4 Qui facit mirabilia magna solus: quoniam in æternum misericordia ejus.

5 Qui fecit cælos in intellectu: quoniam in æternum misericordia ejus.

6 Qui firmavit terram super aquas: quoniam in æternum misericordia ejus.

7 Qui fecit luminaria magna: quoniam in æternum misericordia ejus.

8 Solem in potestatem dierum: quoniam in æternum misericordia ejus.

9 Lunam, et stellas in potestatem noctis: quoniam in æternum misericordia ejus.

10 Qui percussit Ægyptum cum primogenitis eorum: quoniam in æternum misericordia ejus.

Psalterium Davidis.

11 Qui eduxit Israel de medio eorum: quoniam in æternum misericordia ejus.

12 In manu potenti, et brachio excelso: quoniam in æternum misericordia ejus.

13 Qui divisit Mare rubrum in divisiones: quoniam in æternum misericordia ejus.

14 Et eduxit Israel per medium ejus: quoniam in æternum misericordia ejus.

15 Et excussit Pharaonem, et virtutem ejus in Mari rubro: quoniam in æternum misericordia ejus.

16 Qui traduxit populum suum per desertum: quoniam in æternum misericordia ejus.

17 Qui percussit reges magnos: quoniam in æternum misericordia ejus.

18 Et occidit reges fortes: quoniam in æternum misericordia ejus.

19 Sedit regem Amorrhæorum: quoniam in æternum misericordia ejus.

20 Et Og regem Basan: quoniam in æternum misericordia ejus.

21 Et dedit terram eorum hereditatem: quoniam in æternum misericordia ejus.

22 Hereditatem Israel servo suo: quoniam in æternum misericordia ejus.

23 Quia in humilitate nostra memor fuit nostri: quoniam in æternum misericordia ejus.

24 Et redemit nos ab inimicis nostris: quoniam in æternum misericordia ejus.

25 Qui dat escam omni carni: quoniam in æternum misericordia ejus.

26 Confitemini Deo cæli: quoniam in æternum misericordia ejus. Confitemini Domino dominorum: quoniam in æternum misericordia ejus.

Psalterium Davidis.

PSALMUS CXXXVII.

SUPER flumina Babylonis, illic sedimus et flevimus: cum recordaremur Sion.
2 In salicibus in medio ejus, suspendimus organa nostra.

3 Quia illic interrogaverunt nos, qui captivos duxerunt nos, verba cantionum: Et qui abduxerunt nos: Hymnum cantate nobis de canticis Sion.

4 Quomodo cantabimus canticum Domini in terra aliena?

5 Si oblitus fuero tui Jerusalem, oblivioni detur dextera mea.

6 Adhaereat lingua mea faucibus meis, si non meminero tui: Si non proposuero Jerusalem, in principio lætitiæ meæ.

7 Memor esto Domine filiorum Edom, in die Jerusalem: Qui dicunt: Exinanite, exinanite usque ad fundamentum in ea.

8 Filia Babylonis misera: beatus, qui retribuet tibi retributionem tuam, quam retribuisti nobis.

9 Beatus, qui tenebit, et allidet parvulos tuos ad petram.

PSALMUS CXXXXVIII.

CONFITEBOR tibi Domine in toto corde meo: quoniam audisti verba oris mei. In conspectu angelorum psallam tibi:

2 Adorabo ad templum sanctum tuum, et confitebor nomini tuo. Super misericordia tua, et veritate tua: quoniam magnificasti super omnes, nomen sanctoium tuum.

3 In quacumque die invocavero te, exaudi me: multiplicabis in anima mea virtutem.

4 Confiteantur tibi Domine omnes reges terræ: quia audierunt omnia verba oris tui:

Psalterium Davidis.

5 Et content in visis Domini: quoniam magna est gloria Domini.

6 Quoniam excelsus Dominus, et humilia respicit: et alta a longe cognoscit.

7 Si ambulavero in medio tribulationis, vivificabis me: et super iram inimicorum meorum extendisti manum tuam, et salvum me fecit dextera tua.

8 Dominus retribuet pro me: Domine misericordia tua in sæculum: opera manuum tuarum ne despicias.

MATUTINÆ PRECES.

PSALMUS CXXXXIX.

DOMINE probasti me, et cognovisti me:

2 Tu cognovisti sessionem meam, et resurrectionem meam:

3 Intellexisti cogitationes meas de longe: semitam meam, et funiculum meum investigasti.

4 Et omnes vias meas prævidisti: quia non est sermo in lingua mea.

5 Ecce Domine tu cognovisti omnia novissima et antiqua: tu formasti me, et posuisti super me manum tuam.

6 Mirabilis facta est scientia tua ex me: confortata est, et non potero ad eam.

7 Quo ibo a spiritu tuo? et quo a facie tua fugiam?

8 Si ascendero in cælum, tu illic es: si descendero in infernum, ades.

9 Si sumpsero pennas meas diluculo, et habitavero in extremis maris:

Psalterium Davidis.

10 Etenim illuc manus tua deducet me :
et tenebit me dextera tua.

11 Et dixi: Forsitan tenebræ conculcabunt me: et nox illuminatio mea in delictis meis.

12 Quia tenebræ non obscurabuntur a te, et nox sicut dies illuminabitur: sicut tenebræ ejus, ita et lumen ejus.

13 Quia tu possedisti renes meos: suscepisti me de utero matris meæ.

14 Confitebor tibi quia terribiliter magnificatus es: mirabilia opera tua, et anima in ea cognoscit nimis.

15 Non est occultatum os meum a te, quod fecisti in occulto: et substantia mea in inferioribus terræ.

16 Imperfectum maum viderunt oculi tui, et in libro tuo omnes scribentur: dies formabuntur, et nemo in eis.

17 Mihi autem nimis honorificati sunt amici tui, Deus: nimis confortatus est principatus eorum.

18 Dinumerabo eos, et super arenas multiplicabuntur: exurrexi, et adhuc sum tecum.

19 Si occideris Deus peccatores: viri sanguinum declinate a me:

20 Quia dicitis in cogitatione: accipient in vanitate civitates tuas.

21 Nonne qui oderunt te Domine, oderam: et super inimicos tuos tabescebam?

22 Perfecto odio oderam illos: et inimici facti sunt mihi.

23 Proba me Deus, et scito cor meum: interroga me, et cognosce veritas meas.

24 Et vide, si via iniquitatis in me est: et deduc me in viam aeternam.

Psalterium Davidis.

PSALMUS CXLI.

ERIPE me Domine ab homine malo: a viro iniquo eripe me.

2 Qui cogitaverunt iniquitates in corde: tota die constituebant prælia.

3 Acuerunt linguas suas sicut serpentis: venenum aspidum sub labiis eorum.

4 Custodi me Domine de manu peccatoris: et ab hominibus iniquis eripe me. Qui cogitaverunt supplantare gressus meos:

5 Absconderunt superbi laqueum mihi: Et funes extenderunt in laqueum: juxta iter scandalum posuerunt mihi.

6 Dixi Domino: Deus meus es tu: exaudi Domine vocem deprecationis meæ.

7 Domine, Domine virtus salutis meæ: obumbrasti super caput meum in die belli:

8 Ne tradas me Domine a desiderio meo peccatori: cogitaverunt contra me, ne derelinquas me, ne forte exalteatur.

9 Caput circuitus eorum: labor labiorum ipsorum operiet eos.

10 Cadent super eos carbones, in ignem dejicies eos: in miseriis non subsistent.

11 Vir linguosus non dirigetur in terra: virum injustum mala capient in iuteritu.

12 Cognovi quia faciet Dominus iudicium inopis: et vindictam pauperum.

13 Verumtamen justi confitebuntur nomini tuo: et habitabunt recti cum vultu tuo.

PSALMUS CXLI.

DOMINE clamavi ad te, exaudi me: intende voci meæ cum clamavero ad te.

Psalterium Davidis.

2 Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo: elevatio manuum mearum sacrificium vespertinum.

3 Pone Domine custodiam ori meo: et ostium circumstantiæ labiis meis.

4 Non declines cor meum in verba malitiæ, ad excusandas excusationes in peccatis. Cum hominibus operantibus iniquitatem: et non communicabo cum electis eorum.

5 Corripiet me justus in misericordia, et increpabit me: oleum autem peccatoris non inpinguet caput meum. Quoniam adhuc et oratio mea in beneplacitis eorum:

6 Absorpti sunt juncti petreæ iudices eorum. Audient verba mea quoniam potuerunt:

7 Sicut crassitudo terræ erupta est super terram. Dissipata sunt ossa nostra secus infernum:

8 Quia ad te Domine, Domine oculi mei: in te speravi, non auferas animam meam.

9 Custodi me a laqueo, quem statuerunt mihi: et a scandalis operantium iniquitatem.

10 Cadeat in retiaculo ejus peccatores: singulariter sum ego donec transeam.

VESPERTINÆ PRECES.

PSALMUS CXLII.

VOCE mea ad Dominum clamavi: voce mea ad Dominum, deprecatus sum.

Psalterium Davidis.

2 Effundo in conspectu ejus orationem meam, et tribulationem meam ante ipsum pronuncio.

3 In deliciendo ex me spiritum meum, et tu cognovisti semitas meas. In via hac, qua ambulabam, absconderunt laqueum mihi.

4 Considerabam ad dexteram, et videbam: et non erat qui cognosceret me. Perit fuga a me, et non est qui requirat animam meam.

5 Clamavi ad te Domine, dixi: Tu es spes mea, portio mea in terra viventium.

6 Intende ad deprecationem meam: quia humiliatus sum nimis. Libera me a persequentibus me: quia confortati sunt super me.

7 Educ de custodia animam meam ad confitendum nomini tuo: me expectant justi, donec retribuas mihi.

PSALMUS CXLIII.

DOMINE exaudi orationem meam: auribus percipe obsecrationem meam in veritate tua: exaudi me in tua justitia.

2 Et non intres in iudicium cum servo tuo: quia non justificabitur in conspectu tuo omnis vivens.

3 Quia persecutus est inimicus animam meam: humiliavit in terra vitam meam. Collocavit me in obscuris sicut mortuos sæculi:

4 Et anxius est super me spiritus meus, in me turbatum est cor meum.

5 Memor fui dierum antiquorum, meditatus sum in omnibus operibus tuis: in factis manuum tuarum meditabar.

6 Expandi manus meas ad te: anima mea sicut terra sine aqua tibi:

7 Velociter exaudi me Domine: defertur

Psalterium Davidis.

spiritus meus. Non avertas faciem tuam a me: et similis ero descendentibus in lacum.

8 Auditam fac mihi mane misericordiam tuam: quia in te speravi. Notam fac mihi viam, in qua ambulem: quia ad te levavi animam meam.

9 Eripe me de inimicis meis Domine, ad te confugi:

10 Doce me facere voluntatem tuam, quia Deus meus es tu. Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam:

11 Propter nomen tuum Domine vivificabis me, in equitate tua. Educes de tribulatione animam meam:

12 Et in misericordia tua disperdes inimicos meos. Et perdes omnes, qui tribulant animam meam: quoniam ego servus tuus sum.

MATUTINÆ PREGES.

PSALMUS CXLIV.

BENEDICTUS Dominus Deus meus, qui docet manus meas ad prælium, et digitos meos ad bellum.

2 Misericordia mea, et refugium meum: susceptor meus, et liberator meus: Protector meus, et in ipso speravi: qui subdit populum meum sub me.

3 Domine quid est homo, quia innotuisti ei? aut filius hominis, quia reputas eum?

4 Homo vanitati similis factus est: dies ejus sicut umbra pretereunt.

5 Domine inclina cælos tuos, et descende: tange montes, et fumigabunt.

6 Fulgura coruscationem, et dissipabis eos: emitte sagittas tuas, et conturbabis eos:

Psalterium Davidis.

7 Emitte manum tuam de alto, eripe me, et libera me de aquis multis: de manu filiorum alienorum.

8 Quorum os locutum est vanitatem: et dextera eorum, dextera iniquitatis.

9 Deus canticum novum cantabo tibi: in psalterio, decachordo psallam tibi.

10 Qui das salutem regibus: qui redemisti David servum tuum de gladio maligno:

11 Eripe me. Et erue me de manu filiorum alienorum, quorum os locutum est vanitatem: et dextera eorum, dextera iniquitatis:

12 Quorum filii, sicut novellæ plantationes in juventute sua. Filii eorum compositæ: circumornatæ ut similitudo templi.

13 Promptuaria eorum plena, eructantia ex hoc in illud. Oves eorum fetosæ, abundantes in egressibus suis:

14 Boves eorum crassæ. Non est ruina in ære, neque transitus: neque clamor in plateis eorum.

15 Beatus dixerunt populum, cui hæc sunt: beatus populus, cujus Dominus Deus ejus

PSALMUS CXLV.

EXALTABO te Deus meus rex: et benedicam nomini tuo in sæculum, et in sæculum sæculi.

2 Per singulos dies benedicam tibi: et laudabo nomen tuum in sæculum, et in sæculum sæculi.

3 Magnus Dominus et laudabilis nimis: et magnitudinis ejus non est finis.

4 Generatio et generatio laudabit opus tua: et potentiam tuam pronuntiabunt.

Psalterium Davidis.

5 Magnificentiam gloriæ sanctitatis tuæ loquentur: et mirabilia tua narrabunt.

6 Et virtutem terribilium tuorum dicent: et magnitudinem tuam narrabunt.

7 Memoriam abundantiae suavitatis tuæ eructabunt: et iustitia tua exultabunt.

8 Miserator et misericors Dominus: patientis, et multum misericors.

9 Suavis Dominus universis: et miserationes ejus super omnia opera ejus.

10 Constitute tibi Domine omnia opera tua: et sancti tui benedicant tibi.

11 Gloriam regni tui dicent: et potentiam tuam loquentur:

12 Ut notam faciant filiis hominum potentiam tuam: et gloriam magnificentiae regni tui.

13 Regnum tuum regnum omnium sæculorum: et dominatio tua in omni generatione et generationem. Fidelis Dominus in omnibus verbis suis. et sanctus in omnibus operibus suis.

14 Allevat Dominus omnes, qui corrumpunt: et erigit omnes elisos.

15 Oculi omnium in te sperant Domine: et tu das escam illorum in tempore opportuno.

16 Aperis tu manum tuam: et imple omne animal benedictione.

17 Justus Dominus in omnibus viis suis: et sanctus in omnibus operibus suis.

18 Prope est Dominus omnibus invocantibus eum: omnibus invocantibus eum in veritate.

19 Voluntatem timentium se faciet, et deprecationem eorum exaudiet: et salvos faciet eos.

20 Custodit Dominus omnes diligentes se: et omnes peccatores disperdet.

Psalterium Davidis.

21 Laudationem Domini loquetur os meum: et benedicat omnis caro nomini sancto ejus in sæculum, et in sæculum sæculi.

PSALMUS CXLVI.

LAUDA anima mea Dominum, laudabo Dominum in vita mea: psallam Deo meo quamdiu fuero. Nolite confidere in principibus:

2 In filiis hominum, in quibus non est salus.

3 Exhibet spiritus ejus, et revertetur in terram suam: in illa die peribunt omnes cogitationes eorum.

4 Beatus, cujus Deus Jacob adjutor ejus, spes ejus in Domino Deo ipsius:

5 Qui fecit cælum et terram, mare, et omnia, quæ in eis sunt.

6 Qui custodit veritatem in sæculum, facit judicium injuriam patientibus: da escam esurientibus. Dominus solvi compeditos:

7 Dominus illuminat cæcos. Dominus erigit elisos, Dominus diligit justos.

8 Dominus custodit advenas, pupillum, et viduam suscipiet: et vias peccatorum disperdet.

9 Regnabit Dominus in sæcula Deus tuus Sion, in generationem et generationem.

VESPERTINÆ PRECES.

PSALMUS CXLVII.

LAUDATE Dominum quoniam bonus est psalmus: Deo nostro sit jucunda, decoraque laudatio.

2 Edificans Jerusalem Dominus: dispersiones Israelis congregabit.

3 Qui sanat contritos corde: et alligat contritiones eorum.

Psalterium Davidis.

4 Qui numerat multitudinem stellarum:
et omnibus eis nomina vocat.

5 Magnus Dominus noster, et magna
virtus ejus: et sapientiæ ejus non est
numerus.

6 Suscipiens mansuetos Dominus: hu-
milis autem peccatores usque ad ter-
ram.

7 Præcinite Domino in confessione:
psallite Deo nostro in cithara.

8 Qui operit cælum nubibus: et parat
terræ pluviam. Qui producit in monti-
bus fœnum: et herbam servituti homi-
num.

9 Qui dat jumentis escam ipsorum: et
pullis corvorum invocantibus eum.

10 Non in fortitudine equi voluntatem
habebit: nec in tibiis viri beneplacitum
erit ei.

11 Beneplacitum est Domino super ti-
mentes eum: et in eis, qui sperant super
misericordia ejus.

Alleluia.

12 Lauda Jerusalem Dominum: lauda
Deum tuum Sion.

13 Quoniam confortavit seras portarum
tuarum: benedixit filiis tuis in te.

14 Qui posuit lines tuos pacem: et adipe
frumenti satiat te.

15 Qui emittit eloquium suum terræ:
velociter currit sermo ejus.

16 Qui dat nivem sicut lanam: nebulam
sicut cinerem spargit.

17 Mittit crystallum suam sicut buc-
ellas: ante faciem frigoris ejus quis
sustinebit?

18 Emittet verbum suum, et liquefaciet
ea: stabit spiritus ejus, et fluent aquæ.

Psalterium Davidis.

19 Qui annunciat verbum suum Jacob
iustitias et judicia sua Israel.

20 Non fecit taliter omni nationi: et ju-
dicia sua non manifestavit eis. Alleluia.

PSALMUS CXLVIII.

LAUDATE Dominum de cælis: lauda-
te eum in excelsis.

2 Laudate eum omnes angeli ejus: lau-
date eum omnes virtutes ejus.

3 Laudate eum sol et luna: laudate eum
omnes stellæ, et lumen.

4 Laudate eum cæli cælorum: et aquæ
omnes, quæ super cælos sunt.

5 Laudent nomen Domini. Quia ipse
dixit, et facta sunt. ipse mandavit, et
creata sunt.

6 Statuit ea in æternum, et in sæculum
sæculi: præceptum posuit, et non præ-
teribit.

7 Laudate Dominum de terra, dracones,
et omnes abyssi.

8 Ignis, grando, nix, glacies, spiritus
procellarum: quæ faciunt verbum ejus:

9 Montes, et omnes colles: ligna fructi-
fera, et omnes cedri.

10 Bestiæ, et universa pecora: serpentes,
et volucres pennatæ:

11 Reges terræ, et omnes populi: prin-
cipes, et omnes judices terræ.

12 Juvenes, et virgines: senes cum ju-
nioribus laudent nomen Domini:

13 Quia exaltatum est nomen ejus solius.

14 Confessio ejus super cælum, et ter-
ram: et exaltavit cornu populi sui.
Hymnus omnibus sanctis ejus: filii
Israel, populo appropinquanti sibi. Al-
leluia.

PSALMUS CXLIX.

CANTATE Domino canticum novum :
laus ejus in ecclesia sanctorum.

2 Lætetur Israel in eo, qui fecit eum:
et filii Sion exultent in rege suo.

3 Laudent nomen ejus in choro: in tym-
pano, et psalterio psallant ei:

4 Quia beneplacitum est Domino in po-
pulo suo: et exaltabit mansuetos in sa-
lutein.

5 Exultabunt sancti in gloria: lætabun-
tur in cubilibus suis.

6 Exaltationes Dei in gutture eorum:
et gladii ancipites in manibus eorum:

7 Ad faciendam vindictam in nationi-
bus: increpationes in populis.

8 Ad alligandos reges eorum in compe-
ditibus: et nobiles eorum in manicis fer-
reis.

9 Ut faciant in eis iudicium conscrip-
tum: gloria hæc est omnibus sanctis
eius. Alleluia.

PSALMUS CL.

LAUDATE Dominum in sanctis ejus.
laudate eum in firmamento virtutis ejus.

2 Laudate eum in virtutibus ejus: lau-
date eum secundum multitudinem magni-
tudinis ejus.

3 Laudate eum in sono tubæ: laudate
eum in psalterio, et cithara.

4 Laudate eum in tympano, et choro:
laudate eum in chordis, et organo.

5 Laudate eum in cymbalis benesonan-
tibus: laudate eum in cymbalis jubila-
tionis:

6 Omnis spiritus laudet Dominum.
Alleluia

PÆDOBAPTISMI,

QUEMADMODUM PUBLICE

USURPARI DEBET IN ECCLESIA.

¶ *Monendus est populus, quam maxime de-
cere, ut Baptismus, non nisi Dominicis
aut aliis diebus Feriatis, administretur,
cum frequentissimus convenit populus:
cum ut ibi præsens catus testari possit
recens Baptizatorum admissionem in Ec-
clesiam Christi; tum etiam ut quotquot
præsentes adjuerint dum Infantes bapti-
zantur, sua ipsorum professionis admone-
antur, quam Deo fecerunt in Baptismo.
Qua de causa, etiam convenit, ut Baptis-
mus vernaculo idiomate administretur.
Attamen poterunt Infantes (sic urgente
necessitate) aliis diebus baptizari.*

¶ *Notandum autem, quod unicuique mas-
culo baptizando aderunt Susceptores duo
et Susceptrix unica; femina vero, Suscep-
tor unicus, Susceptrices autem dua.*

¶ *Si quando Infantes fuerint baptizandi,
Parentes eorum, vespera præcedente, aut
mane ante initium Precum Matutinarum,
id notum faciant Ministro. Tum autem
Susceptores et Susceptrices, et si qui In-
fantes afferunt, ad Baptisterium præsto
aderunt, statim a finita lectione posteriori,
ad Preces seu Matutinas, seu Vesperinas,
prout Ministro visum fuerit. Accedens
autem Presbyter ad Baptisterium (quos*

PÆDOBAPTISMUS PUBLICUS.

*tunc aqua pura implendum est), ibique
mans, dicit:*

JAMNE Infans iste baptizatus est, an non?

¶ *Si responderint, Minime; tum perget
Presbyter, prout sequitur.*

CARISSIMI! quoniam in peccato concepti ac nati sunt omnes homines, dicitque Servator voster Christus, neminem ingredi posse in regnum Dei, nisi regeneritus, atque ex aqua et Spiritu Sancto denuo natus fuerit; obsecro vos, ut Deum Patrem invocetis, per Dominum nostrum Jesum Christum, ut, pro benigna illa sua misericordia, illud isti Infanti concedat, quod a natura sua habere non potest, nempe, ut, aqua et Spiritu Sancto baptizatus, in sanctam Christi Ecclesiam admittatur, et fiat vicum illius membrum.

¶ *Tum dicit Presbyter:*

Oremus.

OMNIPOTENS et æterne Deus! qui, ex ingenti misericordia tua, Noachum et familiam ejus in arca servasti, ne aquarum diluvio perirent; quique filios Israel, populum tuum, traduxisti per Mare Rubrum incolumes, figuram in eo sacri Baptismatis exhibens; atque, per Baptismum prædicti Filii tui Jesu Christi in Jordane flumine, aquam ad mysticam peccati abluitionem sanctificasti; supplices te rogamus, pro infinitis tuis miserationibus, ut clementer infantem istum ab alto respicias; ipsum abluas, et Sancto Spiritu tuo sanctifices; ut, ab ira tua liberatus, in arcam Ecclesie

L 498

PÆDOBAPTISMUS PUBLICUS.

Christi admittatur; atque fide confirmatus, spe lætus, et in caritate radicatus, turbulentis hujus mundi fluctibus sic pertranseat, ut ad portum vitæ æterne tandem perveniat, ibi tecum in sæcula sæculorum regnaturus; per Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen.

OMNIPOTENS et immortalis Deus! indigentium omnium auxilium, eorum quotquot opis implorandæ causa ad te confugiunt, adjutor; vita credentium, et resurrectio mortuorum! te, in infantis hujus gratiam, invocamus; ut, ad sacrum tuum Baptisma accedens, peccati remissionem per spiritalem regenerationem consequatur. Admitte ipsum, Domine, prout promisisti per dilectum Filium tuum, dicens, Petite, et dabitur vobis; quærite, et inventis; pulsate, et aperietur vobis. Da itaque nobis jam petentibus; fac ut quærentes inveniamus; pulsantibus aperi; ut hic Infans cælestis tuæ abluitionis æterna benedictione fruatur, et perveniat ad regnum illud sempiternum, quod promisisti; per Christum, Dominum nostrum. Amen.

¶ *Tum consurgent omnes; Presbyter autem
dicit:*

Audite verba Evangelii, a Sancto Marco scripti, capite decimo, versu decimo tertio.

ET offerebant illi parvulos, ut tangeret illos. Discipuli autem comminabantur of.

31*

L

499

PÆDOBAPTISMUS PUBLICUS.

ferentibus. Quos cum videret Jesus, indignè tulit, et ait illis: Sinite parvulos venire ad me; et ne prohibueritis eos. Tali-um enim est regnum Dei. Amen dico vobis, quisquis non receperit regnum Dei velut parvulus, non intrabit in illud. Et complexans eos, et imponens manus super illos, benedicebat eos.

¶ *Post prælectum Evangelium, Minister hanc brevem exhortationem super verba Evangelii recitabit.*

DILECTI! auditis, in hoc Evangelio, verba Christi, Servatoris nostri, quod jusserit pueros ad se adduci; utque volentes a se eos prohibere objurgaverit: ut etiam omnes et singulos exhortetur ad imitandum eorum innocentiam. Intelligitis, ut, externo gestu et facto suo, propensam suam in eos voluntatem declaraverit; eos enim ulnis amplexus est; manus ipsis imposuit; eisque benedixit. Nolite igitur dubitare, sed serio credite, ipsum Infantem istum benigne excepturum; ulnis misericordiae suae amplexurum; vitæ æternæ benedictione donaturum, et sempiterni regni sui facturum participem. Itaque, cum sinus persuasi de Patris nostri celestis in hunc infantem propensa voluntate, per Jesum Christum Filium suum patefacta;

L 509

PÆDOBAPTISMUS PUBLICUS.

neque sit ulla dubitandi causa, quin pium hoc officium nostrum, quum Infantem istum ad sacrum illius Baptismi adducimus, ipsi acceptum sit; ipsi cum fide ac devotione gratias agamus, dicentes,

OMNIPOTENS et æternæ Deus, Pater celestis! humillimas tibi gratias agimus, quod nos ad cognitionem gratiæ tuæ, et ad fidem in te, vocare dignatus es. Cognitionem istam auge; et in ista fide nos in æternum confirma. Sancto tuo Spiritu infantem hunc dona, quo renascatur, et æternæ salutis hæres constituatur, per Jesum Christum, Dominum nostrum, qui vivit et regnat tecum, et cum Spiritu Sancto, nunc et in sæcula sæculorum. Amen.

¶ *Tum Presbyter Susceptores et Susceptores alloquatur in hunc modum:*

CARI ac dilecti! Infantem istum huc attulistis, ut baptizaretur; orastis, ut Dominus noster Jesus Christus eum accipere, peccati veniam facere, sancto Spiritu sanctificare, regnoque cælorum, atque vitæ æternæ, donare dignetur. Audivistis etiam, Dominum nostrum, Jesum Christum, in Evangelio suo promississe se concessurum ea omnia quæ orando ab ipso petistis; quibus ille quidem promissis stabit certissime. Itaque, cum tali promissione se Christus obstrinxerit; Infantem etiam istum oportet, per vos illius fide-jussores, polliceri (donec ad eam ætatem pervenerit, qua possit ipse hoc in se suscipere) Diabolo et omnibus ejus operibus se renuntiaturum,

501

PÆDOBAPTISMUS PUBLICUS.

seque constanter sacro Dei verbo crediturum, et obsequenter mandata ejus servaturum.

Quæro itaque,

AN abrenuntias, Infantis istius nomine, Diabolo et omnibus operibus ejus, inani pompæ et gloriæ hujus sæculi, omnibus ejusdem cupiditatibus, et carnis concupiscentiis; adeo ut nec eas secuturus sis, nec iis te duci passurus?

Responsio. Abrenuntio istis omnibus.

Minister.

CREDIS in Deum, Patrem omnipotentem, creatorem cæli et terræ? et in Jesum Christum, Filium ejus unicum, Dominum nostrum? qui conceptus est de Spiritu Sancto, natus ex Maria Virgine, passus sub Pontio Pilato, crucifixus, mortuus, et sepultus. Descendit ad inferos; tertia die resurrexit a mortuis; ascendit in cælos: sedet ad dexteram Dei, Patris omnipotentis: inde venturus est, judicare vivos et mortuos?

Tunc etiam credis in Spiritum Sanctum, sanctam Ecclesiam Catholicam, Sanctorum Communionem, Remissionem peccatorum, Carnis Resurrectionem, ac Vitam æternam?

Responsio. Hæc omnia firma fide credo.

Minister.

NUM vis in hanc fidem baptizari?

Responsio. Cupio.

PÆDOBAPTISMUS PUBLICUS.

Minister.

NUM itaque sanctam Dei voluntatem, et mandata ejus, obsequenter servaturus es, et in iis ambulaturus omnibus diebus vitæ tuæ?

Responsio. Illam servaturus sum, et in his ambulaturus.

¶ Tum dicit Presbyter:

CONCEDE, misericors Deus! ut vetus Adam in isto Infante ita sepeliatur, ut novus homo in eo suscitetur. Amen.

Concede, ut omnes carnales affectus in ipso moriantur, et omnia, quæ sunt Spiritus, in eo vivant et augeantur. Amen.

Concede illi potestatem et vim, ad victoriam reportandam, et ad triumphandum de Diabolo, mundo, et carne. Amen.

Concede, ut quicumque hic, per nostrum officium atque ministerium, tibi dicatur, virtutibus etiam cælestibus et æterno præmio donetur, per misericordiam tuam, o benedecte Domine Deus! qui vivis, quique cuncta moderaris, in sæcula sæculorum. Amen.

OMNIPOTENS sempiternæ Deus! cujus carissimus et dilectissimus Filius, Jesus Christus, ex pretiosissimo latere suo aquam simul et sanguinem, in remissionem peccatorum nostrorum, profudit; et discipulis suis in mandatis dedit, ut, euntes, omnes gentes docerent, et eos baptizarent in nomine Patris et Filii et Spiritus sancti; respice (quæsumus) supplicationes Ecclesiæ tuæ; aquam hanc sanctifica ad mysticam peccati ablutioem; ac concede, ut Infans iste, qui ea jam baptizandus est, accipiat gratiæ tuæ plenitudinem, et semper

PÆDOBAPTISMUS PUBLICUS.

maneat in numero fidelium et electorum
aliorum tuorum, per Jesum Christum, Do-
minum nostrum. *Amen.*

¶ *Tum Presbyter Infantem in manus acci-
piet, et Susceptoribus ac Susceptricibus
dicit:*

Huic Infanti nomen imponite.

¶ *Tunc ipsum nomine jam ab iis imposito
compellens, (si affirmaverint Infantem
ferre posse) aqua caute et circumspecte
immergat, dicens:*

[N.] EGO baptizo te in nomine Patris, et
Filii, et Spiritus Sancti. *Amen.*

¶ *Sin vero infirmum esse Infantem, affir-
ment, satis erit aquam in illum leniter
effudisse, verba supra memorata reci-
tando:*

[N.] EGO baptizo te in nomine Patris, et
Filii, et Spiritus Sancti. *Amen.*

¶ *Tum dicit Presbyter:*

INFANTEM hunc in cœtum gregis Christi
admittimus, atque * illum
* *Hic Presbyter*
Infantis frontem
igno crucis signa-
bit.
signamus signo crucis, in
signum quod ipsum post-
hac non pudebit fidem in
Christum crucifixum pro-
fiteri, et sub ejus signo

contra peccatum, mundum, et Satanam,
viriliter pugnare, fidelemque Christi mili-
tem ac famulum ad vitæ finem usque per-
manere. *Amen.*

¶ *Deinde dicit Presbyter:*

CUM jam infans iste, cari ac dilecti fra-
tres, *regentus* sit, et in corpus Ecclesiæ

PÆDOBAPTISMUS PUBLICUS.

Christi *insitus*, gratias agamus Omnipotent!i
Deo, pro istis beneficiis; et unanimes ipsam
comprecemur, ut infans iste reliquam vitam
suam instituat juxta hoc initium.

¶ *Tum, cunctis in genta provoluts,
dicitur,*

PATER noster, qui es in cœlis! &c.

¶ *Deinde Presbyter dicit:*

EX animo tibi gratias agimus, Pater
summe misericors! quod dignatus sis In-
fantem hunc sancto Spiritu tuo regenerare,
eum in filium tuum adoptionem assumere, et
sanctæ Ecclesiæ corpori inserere. Suppli-
ces etiam te rogamus, largiari, ut, peccato
mortuus, vivensque justitiæ, atque *consepul-
tus* Christo in mortem illius, veterem homi-
nem crucifigat, et totum corpus peccati
penitus aboleat; ut, quemadmodum Filii
tui mortis factus est particeps, sic fiat par-
ticeps resurrectionis illius, adeo ut tandem,
cum reliqua sancta tua Ecclesia, æterni reg-
ni tui hæreditatem consequatur, per Jesum
Christum Dominum nostrum. *Amen.*

¶ *Tum, cunctis stantibus, Presbyter ad
Susceptores et Susceptrices hanc sequentem
exhortationem dirigit.*

QUONIAM infans iste per vos, sponsore
suos, promisit se *abrenuntiatum* Satanæ
et omnibus operibus ejus; in Deum credi-
turum, et illi servitutum: meminisse vos

PÆDOBAPTISMUS PUBLICUS.

oportet, vestri muneris esse et officii, providere ut Infans *iste* doceatur, ubi primum per ætatem doceri potuerit, quam sollemne votum, promissionem, et professionem, per vos fecerit. Quo autem ista melius cognoscatur, *ipsum* monebitis, ut sacras conciones audiat; imprimis vero curabitis, ut symbolum Apostolorum, Orationem Dominicam, et Decalogum addiscat vulgari idiomate; atque ea omnia quæ Christianum hominem ad salutem animæ oportet cognoscere ac credere: ut etiam Infans *iste* ad ducendam piam et Christianam vitam instituat; semper memor quod Baptismus nobis representat professionem nostram, nempe ut Christi, Servatoris nostri, exemplum imitemur, et ad ejus similitudinem confirmemur; ut, quemadmodum ille pro nobis mortuus est, et resurrexit, ita nos etiam, qui baptizati sumus, peccato moriamur, et ad justitiam resurgamus, pravos omnes et corruptos affectus indesinenter mortificantes, et indes progressus facientes in omni virtute, et pia vivendi ratione.

Tunc insuper dicit.

CURARE vos oportet, ut Infans *iste* ad Episcopum adducatur, ut ab ipso confirmetur, quam primum recitare poterit symbolum Apostolicum, orationem Dominicam, et Decalogum lingua vernacula, et in Catechismo, in eum finem edito, plenius instituat.

CONSTAT ex verbo Dei, Infantes baptizatos, qui moriuntur antequam peccatum ullum actuale commiserint, indubie salvari.

PÆDOBAPTISMUS PRIVATUS.

Ad eximendum omnem scrupulum, circa usum signi Crucis in Baptismo, veram mortis istius explicationem, justaque retinendi ejus causas, videre est in Canone XXX. Anno Domini 1604 primum edito.

ADMINISTRATIO PÆDOBAPTISMI in PRIVATIS ÆDIBUS.

¶ Curati Populum sæpe admonent, ne Infantium Baptismum longius differant, quam in Dominicam nativitatem eorum proxima sequentem, aut a nativitate secundam, aut in aliam diem festam inter utranque Dominicam, nisi ob causam gravem justamque, atque Ministro probatam.

¶ Ipsos etiam monebunt, ne, nisi gravi et necessaria de causa, liberos suos domi intra privatos parietes baptizandos curent. Urgente autem necessitate, tunc administratur Baptismus in hunc modum.

¶ Primo Parochus, aut, eo absente, alius quilibet legitimus, qui præsto aderit, una cum iis qui præsentibus adsuerint, Deum invocant; Orationem Dominicam recitantes, simulque tot Collectas ex iis quæ habentur in formula Baptismi Publici, quot per temporis angustias et rei exigentiam licuerit. Deinde, nomine, ab aliquo eorum qui præsentibus aderunt, Infanti imposito, Minister aquam in eum effundet, hæc verba recitans:

[N.] EGO baptizo te in nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti. Amen.

PÆDOBAPTISMUS PRIVATUS.

¶ *Tum, cunctis in genua prostratis, Minister Deo gratias agit, dicens:*

EX animo tibi gratias agimus, Pater misericors! quod dignatus sis Infantem huic Sancto Spiritu tuo regenerare, eum in filium tuum adoptivum assumere, et sanctæ Ecclesiæ tuæ corpori inserere. Supplices etiam te rogamus, largiaris, ut, quem admodum jam particeps factus est mortis Filii tui, sic et resurrectionis ejus fiat particeps; et tandem, cum reliquis Sanctis tuis, æterni regni hereditatem consequatur, per eundem Filium tuum, Dominum nostrum. Amen.

¶ *Ne autem ullo modo dubitent, quin Infans, eo modo sacro Baptismo tinctus, sit rite et sufficienter baptizatus; adeo ut nefas sit eum denuo baptizari. Si tamen Infans, ad hunc modum baptizatus, superstes fuerit, eum expedit in Ecclesiam afferri, ut, si Parochus ipse illum baptizaverit, Ecclesia certior fiat de vera formula baptismi ab eo privatim usurpata. Re autem sic se habente, ita dicet:*

EGO vobis denuntio, me Infantem istum [huc, vel illo, tempore et loco] juxta legitimum præscriptumque Ecclesiæ ritum, pluribus coram testibus, baptizasse.

¶ *Si autem Infans ab aliquo alio Ministro legitimo baptizatus fuerit, tunc Minister Parochiæ illius, in qua natus est Infans et baptizatus, examinabit, atque perquiret, fueritne Infans rite baptizatus, an non?*

PÆDOBAPTISMUS PRIVATUS.

Si fuerit, et illi qui Infantem in Ecclesiam attulerunt, responderint. Infantem istum jam baptizatum esse, tunc Minister eos ulterius examinabit, dicens:

A QUO baptizatus est Infans iste?

Quis præsens adfuit, cum baptizatus est infans iste?

Quoniam fieri potest, ut nonnulla, quæ ad hujus sacramenti essentiam spectant, præ metu aut nimia festinatione, in tanta periculi urgentis necessitate, ommissa sint, ideo quero a vobis,

Quo liquore baptizatus est Infans iste?

Quibus verbis infans iste baptizatus est?

¶ *Quod si Minister, ex eorum responsionibus qui Infantem sistent, omnia rite legitimeque peracta compererit; tunc Infantis baptismum non iterabit; sed illum recipiet, tanquam unum e grege vere Christiani populi, dicens in hunc modum:*

EGO vobis denuntio, re ita se habente, rite legitimeque, atque juxta ordinem, cuncta esse peracta circa baptismum hujus Infantis; qui, natus in originali peccato, et sub ira Dei, nunc est, per lavacrum regenerationis in Baptismo, in numerum filiorum Dei et hæredum vitæ æternæ co-optatus. Quippe Dominus noster, Jesus Christus, gratiam suam ejusmodi infantibus non denegat; sed eos ad se peramanter invitat, ut testatur Evangelium ad magnam nostram consolationem, in hunc modum:

Evangelium. S. Marc. x. 13.

ET offerebant illi parvulos, ut tangeret

PÆDOBAPTISMUS PRIVATUS.

illos. Discipuli autem cominabantur ot-
ferentibus. Quos cum videret Jesus, in-
digne tulit; et ait illis: Sinite parvulos ve-
nire ad me; et ne prohibueritis eos. Talium
enim est regnum Dei. Amen dico vobis:
quisquis non receperit regnum Dei velut
parvulus, non intrabit in illud. Et com-
plexans eos, et imponens manus super illos,
benedicebat eos.

¶ *Post prælectum Evangelium, Minister
hanc brevem exhortationem super verba
Evangelii recitat:*

DILECTI, auditis in hoc Evangelio, &c.
[ut in Formula Baptismi Publici.]

PATER noster, qui es in cælis, &c.

OMNIPOTENS et æterne Deus, &c. *[ut
in Formula Baptismi Publici.]*

¶ *Tum Presbyter quæret Infantis nomen;
quo a Susceptoribus et Susceptricibus pro-
lato, Minister dicit:*

AN abrenuntias, Infantis istius nomine,
Diabolo et omnibus operibus ejus, inani
pompe et gloriæ hujus sæculi, omnibus
ejusdem cupiditatibus, et carnis concupis-
centiis; adeo ut nec eas secuturus sis, nec
iis te duci permissurus?

Responsio. Abrenuntio istis omnibus.

Minister.

CREDIS in Deum, Patrem omnipotentem,
creatorem cæli et terre? et in Jesum Chris-

PÆDOBAPTISMUS PRIVATUS.

tum, Filium ejus unicum, Dominum nos-
trum? qui conceptus est de Spiritu Sancto
natus ex Maria Virgine, passus sub Pontio
Pilato, crucifixus, mortuus, et sepultus.
Descendit ad inferos; tertia die resurrexit
a mortuis: ascendit in cælos: sedet ad
dexteram Dei. Patris omnipotentis: inde
venturus est judicare vivos et mortuos?

Tunc etiam credis in Spiritum Sanctum,
Sanctam Ecclesiam Catholicam, Sanctorum
Communionem, Remissionem peccatorum,
Carnis Resurrectionem, ac Vitam æternam?

Responsio. Hæc omnia firma fide credo.

Minister.

NUM itaque sanctam Dei voluntatem et
mandata ejus obsequenter servaturus es,
et in his ambulaturus omnibus diebus vite
tuæ?

Responsio. Illam servaturus sum, et in
his ambulaturus.

¶ *Tum dicit Presbyter:*

INFANTEM hunc in cœtum gregis Christi
admittimus, &c. *[ut in Formula Baptismi
Publici.]*

¶ *Deinde dicit Presbyter:*

CUM jam infans iste, &c. *[ut in Formula
Baptismi Publici.]*

¶ *Tum Presbyter dicit:*

EX animo tibi gratias agimus, &c. *[ut in
Formula Baptismi Publici.]*

¶ *Tum, cunctis stantibus, Minister ad
Susceptores et Susceptrices hanc exhorta-
tionem dirigit:*

QUONIAM Intaus iste, &c. *[ut in Formula
Baptismi Publici.]*

¶ *Quod si illi, qui Infantem attulerunt in*

BAPTISMI ADULTORUM.

*Ecclesiam, incertis adeo responsiones de-
derint quæstionibus a Presbytero proposi-
tis, ut inde non liqueat, Infantem aqua
baptizatum fuisse, in Nomine Patris, et
Filii, et Spiritus sancti (qua sunt partes
Baptismi essentielles); tunc Presbyter eum
baptizet juxta formam in præcedentibus
prescriptam pro Pædobaptismo publico,
excepto quod, in immersione Infantis in
baptisterium, utetur hac verborum for-
mula:*

QUOD si jam non sis baptizatus, [N.] ego
baptizo te, in Nomine Patris, et Filii, et
Spiritus Sancti. Amen.

ADMINISTRATIO

BAPTISMI ADULTORUM,

Qui pro seipsis possunt respondere.

¶ *Cum baptizandi sunt adulti, mature id
Episcopo (aut cui hoc munus ab Episcopo
demandatum fuerit) a Parentibus, aut aliis
viris prudentibus, remouebitur, ante sep-
tem ad minimum dies quam baptizandi
sunt: quod eo consilio fiet, ut, cum debita
diligentia, examinentur; num scilicet ele-
menta Christianæ Religionis satis probe
teneant; et moneantur ut se orationibus
et jejunijs præparent ad sanctum hoc Sacra-
mentum recipiendum.*

¶ *Et, si idonei reperti fuerint, tum Suscep-
tores et Susceptrices, (congregato Populo
die Dominica, aut Feriato die ad id desig-
nato) præsto aderunt, ut eos sistant ad
Baptisterium, statim a posteriori lectione,
ad Preces, seu Matutinas, seu Vesperinas,
prout Ministro visum fuerit.*

BAPTISMUS ADULTORUM.

¶ *His autem ibi stantibus, Presbyter quæret,
num quispiam eorum, qui sistuntur, bap-
tizatus fuerit, an non? Si negauerint, tunc
sic dicet Presbyter:*

DILECTISSIMI, quoniam in peccato con-
cepti, &c. (ut in formula Pædobaptismi Pub-
lici.)

¶ *Tum dicet Presbyter:*

Oremus.

(¶ *Hic autem genua flectet cætus univer-
sus.*)

OMNIPOTENS et æternæ Deus, &c. (ut
in formula Pædobaptismi Publici.)

OMNIPOTENS et Immortalis Deus! &c.
'ut in formula Pædobaptismi Publici.]

¶ *Tum consurgat cætus; et dicet Presbyter:*

Audite verba Evangelii, a Sancto Joanne
scripti, capite tertio, versu primo.

FRAT homo ex Pharisæis, Nicodemus
nomine, princeps Judæorum. Hic venit ad
Jesum nocte, et dixit ei: Rabbi, scimus quia
a Deo venisti magister: nemo enim potest
hæc signa facere, quæ tu facis, nisi fuerit
Deus cum eo. Respondit Jesus, et dixit
ei: Amen, amen, dico tibi, nisi quis natus
fuerit denuo, non potest videre regnum Dei.
Dixit ad eum Nicodemus: Quomodo pos-
test homo nasci, cum sit senex? Nunquid
potest in ventrem matris suæ iterum in-
troire, et renasci? Respondit Jesus: Amen,

BAPTISMUS ADULTORUM.

amen, dico tibi, nisi quis renatus fuerit ex aqua et Spiritu Sancto, non potest introire in regnum Dei. Quod natum est ex carne, caro est: et quod natum est ex Spiritu, Spiritus est. Non mireris, quia dixi tibi, Oportet vos nasci denuo. Spiritus, ubi vult, spirat; et vocem ejus audis: sed nescis, unde veniat, aut quo vadat. Sic est omnis, qui natus est ex Spiritu.

¶ *Post praelectum Evangelium, hanc sequentem exhortationem recitabis.*

DILECTI! auditis, in hoc Evangelio, Christi Servatoris nostri expressa verba, quod, nisi quis renatus fuerit ex aqua et Spiritu, ingredi non potest in regnum caelorum; ex quibus potestis intelligere, quanta sit hujus Sacramenti necessitas, ubi copia illius conceditur. Similiter, immediate antequam in caelum ascenderet, (quemadmodum legitur in Evangelio secundum Sanctum Marcum, capite ultimo) in mandatis dedit discipulis suis, dicens: Euntes in mundum universum, predicatè Evangelium omni creaturae. Qui crediderit, et baptizatus fuerit, salvus erit. Qui vero non crediderit, condemnabitur. Unde etiam liquet, quantum sit, quod inde in nos redundat beneficium. Itaque Sanctus Petrus Apostolus, quum, audita prima ejus Evangelica concione, multi corde compungerentur, et ipsi caeterisque Apostolis dicerent, Viri fratres, quid agemus? respondit, et dixit eis, Poenitentiam agite: et baptizetur unusquisque vestrum, in remissionem peccatorum vestrorum; et accipietis donum Spiritus Sancti. Vobis enim est repositio, et filiis vestris, et omnibus qui longe sunt, quos-

BAPTISMUS ADULTORUM.

cunque advocaverit Dominus, Deus noster. Et multis aliis verbis eos hortabatur, dicens: Salvamini a generatione ista prava. Quippe (sicuti testatur alio loco idem Apostolus) Baptisma etiamnum nos salvos facit. (non carnis depositio sordium, sed conscientiae bonae interrogatio in Deum) per resurrectionem Jesu Christi. Nolite igitur dubitare, sed serio credite, ipsum hosce praesentes homines, vere resipiscentes, et fide ad eum accedentes, benigne excepturum; peccatorum remissionem ipsis concessurum; iisque Spiritum sanctum largiturum; vitae aeternae beneficio eos donaturum, facturumque aeterni regni sui participes. Quum itaque simus persuasi de Patris nostri caelestis erga ipsos propensa voluntate, per Jesum Christum Filium suum patefacta, cum fide ac devotione ipsi gratias agamus, dicentes:

OMNIPOTENS et aeternae Deus, Pater noster caelestis! humillimas tibi gratias agimus, quod nos ad cognitionem gratiae tuae, et ad fidem in te, vocare dignatus es. Cognitionem istam auge, et in ista fide nos in aeternum confirma. Hosce homines dona tuo sancto Spiritu, quo renascantur, et aeternae salutis haeredes constituentur, per Dominum nostrum, Jesum Christum, qui vivit et regnat, una tecum, et cum Spiritu sancto, in saecula saeculorum. Amen.

¶ *Tum Presbyter Baptizandos sic alloquitur.*

DILECTI! qui huc accessistis cum pro-

BAPTISMUS ADULTORUM.

posito suscipiendi Baptismus, audivistis, quomodo cœtus oraverit ut Dominus noster, Jesus Christus, dignaretur vos excipere, vobisque benedicere, vos a peccatis absolvere, vos regno colorum et vita æterna donare. Audivistis etiam, quomodo Dominus noster, Jesus Christus, promiserit in sancto verbo suo, ea omnia se concessurum, quæ orando ab ipso petiistis; quibus ille quidem promissis stabit certissime.

Itaque, cum tali promissione se Christus obstrinxerit, vos etiam oportet fideliter promittere coram his testibus vestris, et hoc cœtu universo, quod Diabolo et omnibus ejus operibus estis abrenuntiaturi, et constanter sacro Dei verbo credituri, et obsequenter mandata ejus servaturi.

¶ Tum Presbyter singulis baptizandis has sequentes quæstiones seorsum proponet.

Quæstio.

AN abrenuntias Diabolo et omnibus operibus ejus, inani pompæ et gloriæ hujus sæculi, omnibus ejusdem cupiditatibus, et carnis concupiscentiis, adeo ut nec eas secturus sis, nec ab iis te duci passurus?

Responsio. Abrenuntio istis omnibus.

Quæstio.

CREDIS in Deum, Patrem? &c.
516

BAPTISMUS ADULTORUM.

Et in Jesum Christum? &c.

Tunc etiam credis in Spiritum Sanctum &c.

Responsio. Hæc omnia firma fide credo.

Quæstio.

NUM vis in hac fide baptizari?

Responsio. Cupio.

Quæstio.

NUM itaque sanctam Dei voluntatem et mandata ejus obsequenter servaturus es, et in iis ambulaturus omnibus diebus vitæ tuæ?

Responsio. Dabo operam, opitulante mihi Domino.

¶ Tum dicit Presbyter:

CONCEDE, misericors Deus! ut vetus Adam in hisce hominibus ita sepeliatur, ut novus homo in illis suscitetur. *Amen.*

Concede, ut omnes carnales affectus in ipsis moriantur, et omnia, quæ sunt Spiritus, in illis vivant et augeantur. *Amen.*

Concede illis potestatem et vim, ad victoriam reportandam, et ad triumphandum de Satana, mundo, et carne. *Amen.*

Concede, cum tibi hic sint per officium ac ministerium nostrum dicati, ut virtuti-

BAPTISMUS ADULTORUM.

bus etiam cœlestibus et æterno præmio do-
gentur, per misericordiam tuam, o benedicte
Domine Deus! qui vivis, quique cuncta
moderaris, in sæcula sæculorum. *Amen.*

OMNIPOTENS æterne Deus! cujus ca-
rissimus ac prædilectus Filius, Jesus Chris-
tus, ex pretiosissimo suo latere, aquam
simul et sanguinem in remissionem pecca-
torum nostrorum profudit, et discipulis
suis in mandatis dedit, ut, euntes, omnes
gentes docerent, et eos baptizarent in no-
mine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti;
respice (quæsumus) supplicationes Eccle-
siæ tuæ; aquam hanc sanctifica ad mysti-
cam peccati ablutionem; et concede ut hi,
ea jam baptizandi, accipiant gratiæ tuæ ple-
nitudinem, semperque maneant in numero
fidelium et electorum filiorum tuorum, per
Jesum Christum, Dominum nostrum. *Amen.*

*¶ Tum Presbyter, prehensa uniuscujusque
baptizandorum dextera, eoque, loco com-
modo, juxta Baptisterium collocato, prout
ipsi visum fuerit, quærit nomen ipsius a
Susceptoribus et Susceptoribus; deinde
ipsum immerget in aquam, aut aquam in
eum effundet, dicens:*

N.] EGO baptizo te, in nomine Patris et
Filii, et Spiritus Sancti. *Amen.*

BAPTISMUS ADULTORUM

¶ Tum dicet Presbyter.

HUNC virum in cœtum gregis Christi ad-
mittimus: atque illum * signa-
mus signo crucis, in signum * *Hic Pres-
byter fron-
tem ejus sig-
no crucis
signabit.*
quod ipsum posthac non pude-
bit fidem in Christum crucifixi-
um profiteri, et, sub ejus signo,
contra peccatum, mundum, et
Satanam viriliter pugnare, fide-
lenque Christi militem ac famulum ad vi-
tæ finem usque permanere. *Amen.*

CUM jam homines isti (cari ac prædilec-
ti fratres) regeniti sint, et in corpus Eccle-
siæ Christi insiti, gratias agamus Deo om-
nipotenti, pro istis beneficiis; et unanimes
ipsum comprecemur, ut hi reliquam vitam
suam instituunt juxta hoc initium.

*¶ Tum recitabitur Oratio Dominica, omni-
bus in genua provolutis.*

PATER noster, qui es in cœlis, &c.

DEMISSO animo tibi gratias agimus,
Pater cœlestis, quod nos ad cognitionem
gratiæ tuæ, et fidem in te, vocare dignatus
es. Cognitionem istam auge; et in ista fide
nos in æternum confirma. Sancto tuo Spi-
ritu hosce homines dona, ut renati, et æter-
næ salutis hæredes constituti, per Jesum
Christum, Dominum nostrum, famuli tui
permaneant, et promissionem tuam conse-

BAPTISMUS ADULTORUM.

quantur, per eundem Jesum Christum, Filium tuum, Dominum nostrum, qui vivit et regnat tecum, in unitate ejusdem Spiritus Sancti, in aeternum. Amen.

¶ *Tum, cunctis stantibus, Presbyter hanc sequentem exhortationem habebit; Susceptores et Susceptrices primum alloquens:*

QUONIAM homines isti, vobis presentibus, promiserunt se abrenuntiuros Sathanae et omnibus operibus ejus, in Deum credituros, et ipsi servituros; meminisse vos oportet, vestri muneris esse ac officii, ipsos monere, quam solenne votum, promissionem, ac professionem fecerint coram hoc cœtu, maxime vero coram vobis, ipsorum testibus ad hoc delectis. Vobis etiam incumbit eos monere, omnem illis diligentiam adhibendam esse, ut recte in sancto Dei verbo erudiantur; quo crescant in gratia, et in cognitione Domini nostri, Jesu Christi; ac pie, justeque, et sobrie vivant in hoc mundo.

¶ *Tum recens baptizatos alloquens, perget, ac dicet:*

AD vos autem quod attinet, qui jam, per baptismum, Christum induistis, vestri etiam muneris et officii est (cum filii Dei et lucis jam facti sitis per fidem in Jesum Christum) pro dignitate Christianæ vestrae vocationis ambulare, atque ut decet filios lucis; semper memores quod Baptismus nobis representat professionem nostram, nempe ut Christi, Servatoris nostri, exemplum imitemur, et ad ejus similitudinem confirmemur: ut, quemadmodum pro nobis mortuus est et resurrexit; ita nos eti-

CATECHISMUS.

am, qui baptizati sumus, peccato moriamur, et ad justitiam resurgamus; pravos omnes et corruptos affectus indesinenter mortificantes, et indes progressus facientes in omni virtute, et pia vivendi ratione.

¶ *Expedit ut unusquisque, ita baptizatus, ab Episcopo confirmetur, quam cito fieri poterit a Baptismo, ut sic ad sacram Communionem admittatur.*

¶ *Si qui, in prima infantia non baptizati, offerantur ad Baptismum priusquam ad adultam aetatem pervenerint, ita ut pro se respondere non valeant; satis erit, si adhibeatur Officium Padobaptismi publici, aut (si versentur in summo periculo) Officium Padobaptismi privati, unitato tantum vocabulo. Infans, in vocabulum, Puer, aut Homo, prout res postulabit.*

CATECHISMUS,

HOC EST,

Institutio, quam unusquisque addiscere tenetur, priusquam adducatur ad Episcopum, ut ab illo confirmetur.

Quaestio.

QUOD est tibi nomen?
Responsio. N. aut M.

Quaestio. Quis tibi hoc nomen imposuit?
521

CATECHISMUS.

Responsio. Susceptores mei et Susceptrices in Baptismo, in quo factus sum membrum Christi, filius Dei, et hæres regni cælorum.

Quæstio. Quid Susceptores tui et Susceptrices tum tuo nomine præstiterunt?

Responsio. Tria meo nomine promiserunt ac voverunt; *Primum*, me abrenuntiatorum Satanæ et omnibus ejus operibus, pompis et vanitatibus scelerati hujus mundi, et omnibus pravis concupiscentiis carnis; *Secundum*, me omnes fidei Christianæ articulos crediturum. *Tertium*, me sanctam Dei voluntatem et illius mandata servaturum, et in iis ambulaturum omnibus diebus vitæ meæ.

Quæstio. Nonne putas te teneri ea credere, et facere, quæ tuo nomine promiserunt?

Responsio. Immo sane: Deoque adjuvante, faciam. Et ex animo Patri nostro cælesti gratias ago, quod me ad hanc salutis viam vocaverit, per Jesum Christum. Servatorem nostrum. Deum etiam rogo, ut me ita sua gratia confirmet, ut in ea permanentem usque ad finem vitæ meæ.

Catechistes. Recita Fidei tui Articulos.

Responsio.

CREDO in Deum, Patrem omnipotentem, creatorem cæli et terræ: et in Jesum Christum, Filium ejus unicum, Dominum nostrum; qui conceptus est de Spiritu Sancto, natus ex Maria Virgine, passus sub Pontio Pilato, crucifixus, mortuus, et sepultus. Descendit ad inferos; tertia die resurrexit a mortuis: ascendit ad cælos: sedet ad

CATECHISMUS.

dexteram Dei. Patris omnipotentis: inde venturus est, judicare vivos et mortuos.

Credo in Spiritum Sanctum, sanctam Ecclesiam Catholicam, Sanctorum Communionem, Remissionem peccatorum, Carnis resurrectionem, ac Vitam æternam. *Amen.*

Quæstio. Quid potissimum doceris in his fidei tuæ articulis?

Responsio. Primo, doceor credere in Deum Patrem, qui me et mundum universum condidit.

Secundo, in Deum Filium, qui me et totum genus humanum redemit.

Tertio, in Spiritum Sanctum Deum, qui me et omnes electos Dei sanctificat.

Quæstio. Dixisti, Susceptores tuos et Susceptrices tuo nomine promisisse, te mandata Dei servaturum. Dic mihi, quot sunt illa?

Responsio. Decem.

Quæstio. Quæ sunt illa?

Responsio.
EA ipsa, quæ Deus tradidit in capite vigesimo Exodi, dicens:

Ego sum Dominus Deus tuus, qui eduxi te de terra Ægypti, de domo servitutis.

I. Non habebis Deos alienos coram me.

II. Non facies tibi sculptile, neque omnem similitudinem quæ est in cælo desuper, et quæ in terra deorsum, nec eorum quæ sunt in aquis sub terra. Non adorabis ea, neque coles. Ego enim sum Dominus Deus tuus fortis, zelotes, visitans iniquitatem patrum in filios, in tertiam et quartam generationem eorum qui oderunt me et faciens misericordiam in millia his

CATECHISMUS.

qui diligunt me, et custodiunt præcepta mea.

III. Non assumes nomen Domini Dei tui in vanum: nec enim habebit insontem Dominus eum, qui assumpserit nomen Domini Dei sui frustra.

IV. Memento ut diem Sabbati sanctifices. Sex diebus operaberis, et facies omnia opera tua: septimo autem die Sabbatum Domini Dei tui est. Non facies omne opus in eo, tu, et filius tuus, et filia tua, servus tuus, et ancilla tua, jumentum tuum, et advena qui est intra portas tuas. Sex enim diebus fecit Dominus cælum, et terram, et mare, et omnia quæ in eis sunt: et requievit die septimo. Idcirco benedixit Dominus diei Sabbati, et sanctificavit eum.

V. Honora patrem tuum et matrem tuam, ut sis longævus super terram, quam Dominus Deus tuus dabit tibi.

VI. Non occides.

VII. Non mœchaberis.

VIII. Non furtum facies.

IX. Non loquæris contra proximum tuum falsum testimonium.

X. Non concupisces domum proximi tui, nec desiderabis uxorem ejus; non servum, non ancillam, non bovem, non asinum, nec omnia quæ illius sunt.

Quæstio. Quid potissimum ex his mandatis discis?

Responsio. Duo; nempe officium meum erga Deum, simulque officium meum erga proximum.

CATECHISMUS.

Quæstio. Quodnam est officium tuum erga Deum?

Responsio. Officium meum erga Deum est, ut in ipsi credam, ipsum timeam, ipsumque diligam ex toto corde, ex tota mente, ex tota anima, et ex totis viribus; ut ipsum colam, ipsi gratias agam, in ipso solo confidam, ipsum invocem; ipsius sanctum nomen, ejusque verbum, honorem: et ipsi vere serviam omnibus diebus vitæ meæ.

Quæstio. Quodnam est officium tuum erga proximum?

Responsio. Officium meum erga proximum est, ut eum diligam sicut meipsum: et id omnibus hominibus faciam, quod ab iis vellem mihi fieri: Et ut patrem meum et matrem meam diligam et honorem, iisque succurram: Ut reginam honorem; ipsique, atque iis omnibus qui sub ipsa aliqua pollent auctoritate, obsequar; omnibus meis superioribus, doctoribus spiritalibus, pastoribus ac præceptoribus, meipsum subiciam: submitte ac reverenter me geram erga omnes qui re quapiam me antecellunt: Neminem verbo factove lædam: Fidelem ac justum me in omnibus præstem: neque malevolentiam neque odium in animo meo fovam: Manus meas a furto et compilatione cohibeam; et linguam a maledicentia, mendacio, ac calumniâ: Ut corpus meum temperanter, sobrie, atque caste custodiam: Bona aliena neque concupiscam neque aveam; sed discam et enitar mea ipsius opera vitam sustentare: Et meo officio fungar in eo vitæ statu, ad quem Deo visum fuerit me vocare.

Catechistes. Mi puer, scias hoc, te ex tempore ista præstare non posse; neque in Dei

CATECHISMUS.

mandatis ambulare, et ipsi servire, absque gratia illius speciali, quam omni tempore diligenter invocare discas oportet. Fac ergo audiam, num orationem Dominicam possis recitare.

Responsio.

PATER noster, qui es in cœlis, &c.

Quæstio. Quid petis a Deo in hac oratione?

Responsio. Peto a Domino Deo meo, Patre nostro cœlesti, omnis boni largitore, ut gratiam suam mihi et omnibus largiatur, ut ipsum colamus, ipsi serviamus et obsequamur, prout tenemur. Deum etiam oro, ut nobis ea omnia impertiatur, quæ sunt menti et corpori necessaria; utque sit nobis propitius, et peccata nostra nobis remittat: ut nos etiam, versantes in quolibet periculo tam animæ quam corpori imminente, custodire ac tueri dignetur; et nos servare ab omni peccato et nequitia; ab hoste animarum, et ab æterna morte. Et hoc confido ipsum, pro clementia ac benignitate sua, præstiturum, per Dominum nostrum, Jesum Christum. Ideoque dico, Amen. Sic fiat.

Quæstio.

QUOT Sacramenta instituit Christus in Ecclesia sua?

Responsio. Duo tantum, quæ quidem in genere necessaria sint ad salutem consequendam, nempe Baptismum et Cœnam Domini.

CATECHISMUS.

Quæstio. Quid intelligis per vocem istam, Sacramentum?

Responsio. Externum volo et aspectabile Signum internæ et spiritualis Gratiæ, collatæ nobis, ab ipso Christo institutum, tanquam medium quo eam adipiscimur, et pignus certitudinis, nos eam adepturos esse.

Quæstio. Quot sunt partes in Sacramento?

Responsio. Duæ, externum visibile signum, et interna spiritalis gratia.

Quæstio. Quodnam est externum visibile signum, aut forma, in Baptismo?

Responsio. Aqua, qua quis baptizatur, *In Nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti.*

Quæstio. Quænam est spiritalis et interna gratia?

Responsio. Mori peccato, et denuo nasci justitiæ: cum enim simus naturaliter in peccato nati, et iræ filii, hac ratione facti sumus Filii Dei.

Quæstio. Quid ab iis requiritur, qui baptizandi sunt?

Responsio. Resipiscentia, qua deserant peccatum; et fides, qua firmiter credant promissionibus Dei, sibi factis in eo Sacramento.

Quæstio. Cur ergo infantes baptizantur, quum, ob immaturam ætatem, isti præstare non valeant?

Responsio. Quia utrumque promittunt per sponsos suos: quod promissum tenentur ipsi præstare, postquam adoleverint.

Quæstio. Quamobrem Sacramentum Cœnæ Domini institutum est?

Responsio. Ad perpetuam memoriam sa-

CATECHISMUS.

crificii mortis Christi, et beneficiorum quæ inde percipimus.

Quæstio. Quænam est pars externa, seu signum, Cænæ Domini?

Responsio. Panis et vinum, quæ Dominus sumi iussit.

Quæstio. Quænam est pars interna, seu res significata?

Responsio. Corpus et sanguis Christi, quæ vere et re ipsa sumuntur, et percipiuntur a fidelibus in Cæna Domini.

Quæstio. Quænam sunt beneficia, quæ inde percipimus?

Responsio. Animarum nostrarum corroboratio et recreatio per corpus et sanguinem Christi; quemadmodum pane et vino corpora nostra corroborantur ac recreantur.

Quæstio. Quid ab iis requiritur, qui accedunt ad Cænam Domini?

Responsio. Ut probent seipsos, num præteritorum eos peccatorum vere pœniteat, firmum propositum habentes novam vitam instituendi; num fidem vivam habeant in misericordia Dei per Christum, grata memoria mortem illius recolentes; num tandem ea, qua par est, caritate omnes homines amplectantur.

¶ *Curatus uniuscujusque Parochia, diebus Dominicis et Ferialis, post lectionem posterioriorem, ad Vespertinas Preces, publice in Ecclesia instituet et examinabit, in parte aliqua hujus Catechismi, pueros ex sua Parochia ad se adductos, quot ipsi volum fuerit.*

CATECHISMUS.

¶ *Omnes autem Patres, Matres, Hæri et Hære, curabunt, ut liberi, famuli, ac tiro-nes, (qui Catechismum nondum didicerunt in Ecclesiam se conferant tempore præsenti, et obsequentes aures præbeant, et a Ministro dirigantur, donec ea omnia addiderint qua hic iubentur addiscere.*

¶ *Ubi primum Infantes adoleverint, ita ut lingua vernacula possint recitare Symbolum Apostolorum, Orationem Dominicam, et Decalogum; et ad alias quæstiones respondere, quæ habentur in breviori hoc Catechismo, ad Episcopum adducentur. Habebunt autem singuli Susceptorem aut Susceptricem, suam scilicet Confirmationis testem.*

¶ *Quotiescunque vero Episcopus indicaverit ut pueri ad se Confirmationis gratia adducantur; uniuscujusque Parochia Minister aut ipse afferet, aut saltem mittet eorum omnium nomina clara inscripta (suo etiam manu propria subscripto nomine) qui ipsi videbuntur idonei qui Episcopo presententur, ut ab eo confirmentur. Quod si Episcopo probentur, eos confirmabit juxta sequentem formulam.*

ORDO

CONFIRMATIONIS,

Seu Impositionis Manuum super eos, qui, baptizati, ad adultam aetatem pervenerunt.

¶ *Die ad hoc praeconstituta, quotquot tunc confirmandi sunt, ordine dispositis, ac stantibus coram Episcopo; vel ipse, vel alius Minister ad hoc ab eo constitutus, hanc sequentem praefationem praelegat.*

UT Confirmatio, cum majori eorum aetate confirmatione qui confirmandi sunt, administratur, Ecclesiae visum est statuere, ut nemo in posterum confirmetur, nisi qui teneat Symbolum Apostolicum, Orationem Dominicam, et Decalogum, et possit respondere ad alias illas quaestiones quae habentur in breviori Catechismo. Quod quidem institutum maxime decet observari, ut pueri, jam adulti, edoctique quid Susceptores et Susceptrices pro ipsis in Baptismo promiserint, illud ipsum ipsi ore et motu proprio coram Ecclesia palam ratum habeant, ac confirmet; atque ut etiam promittant, se, adjuvante Dei gratia, magis ac magis operam duros, ut ea fideliter praestent, quibus assentiri se professi sunt.

¶ *Tum dicit Episcopus:*

AN vos hic, coram Deo et hoc aetate, iteratis sollemniter illud promissum votumque, vestro nomine in baptismo nuncupatum; ipsi eadem rata habentes ac confirmantes,

L 530

ORDO CONFIRMATIONIS.

et agnoscentes vos teneri ea omnia credere et praestare, quae tunc vestri Susceptores et Susceptrices pro vobis susceperunt?

¶ *Unusquisque, ita ut audiri possit, respondet, Maxime.*

Episcopus.
ADJUTORIUM nostrum in nomine Domini.

Responsio. Qui fecit caelum et terram.

Episcopus. Sit nomen Domini benedictum.

Responsio. Ab hinc et in saecula saeculorum.

Episcopus. Domine, exaudi orationes nostras.

Responsio. Et clamor noster ad te perveniat.

Episcopus.

Oremus.
OMNIPOTENS et aeternus Deus! qui hos famulos tuos aqua et Spiritu Sancto regenerare dignatus es, qui que iis concessisti omnium peccatorum suorum remissionem; eos (quaesumus, Domine) Sancto Spiritu Paraclito confirma; et indes gratiae tuae dona multiplica. Spiritum sapientiae et intelligentiae, spiritum consilii et spiritalis roboris, spiritum cognitionis et verae pietatis, in illis adauge; eosque reple spiritu sancti timoris tui, nunc, et in saecula saeculorum. Amen.

¶ *Tunc singulis ordine in genua prostratis coram Episcopo, unusquisque in seriem capiti manum imponet, dicens:*

HUNC filium [aut hunc famulum] tuum creasti tua gratia protege, tuus ut semper

33*

L

531

ORDO CONFIRMATIONIS.

maneat; et indies magis magisque Spiritu tuo augeatur, donec ad æternum tuum regnum perveniat. *Amen.*

¶ *Tum dicit Episcopus:*

Dominus vobiscum.

Responsio. Et cum spiritu tuo.

¶ *Et (omnibus in genua provolutis) Episcopus subjungat:*

Oremus.

PATER noster, qui es in cœlis, &c

¶ *Et hanc Collectam.*

OMNIPOTENS et æternæ Deus! qui das velle et præstare quæ bona sunt, et divinæ Majestati tuæ accepta; supplices te rogamus pro his famulis tuis, quibus, juxta sanctorum Apostolorum tuorum exemplum, manus nostras imposuimus, ut (hoc signo) certiores fiant de tuo favore, clementia, et bonitate erga ipsos. Maneat semper super eis (quæsumus) paterna manus tua; semper cum illis sit Sanctus tuus Spiritus; et eos ita deducas in cognitionem et obsequium verbi tui; ut tandem vitam æternam consequantur, per Jesum Christum, qui, una tecum et cum Spiritu Sancto, vivit et regnat, semper unus Deus, in sæcula sæculorum. *Amen.*

DOMINE Omnipotens, et æternæ Deus! cœca et corpora nostra (quæsumus) dirige, sanctificare, ac regere digneris in viis legis tuæ, et in operibus mandatorum tuorum; ut potentissima tua protectione, cum

NUPTIÆ.

corpore tum anima, hic, et in æternum, tui simus, per Jesum Christum, Dominum et Servatorem nostrum. *Amen.*

¶ *Tum eis benedicit Episcopus, ita dicens:*

BENEDICTIO Omnipotentis Dei, Patris, Filii, et Spiritus Sancti, vobis adsit, semper que vobiscum maneat. *Amen.*

¶ *Nec quisquam admittetur ad sacram Communionem, donec fuerit confirmatus, aut nisi sit idoneus qui confirmetur, et confirmari cupiat.*

CELEBRANDARUM

NUPTIARUM FORMULA.

¶ *Primo Banna eorum, qui nuptiis Jugandi sunt, promulganda sunt tribus diebus Dominicis successive, dum Sacra peraguntur, immediate antequam prælegantur sententiæ Offertorii. Ministro juxta consuetum morem dicente:*

EGO promulgo Banna futurarum Nuptiarum inter M. [*hujus vel illius loci incolam,*] et N. [*hujus vel illius loci.*] Si quis vestrum novit causam aliquam, aut legitimum impedimentum, quominus illi sancto connubio jungantur; vos illud (quidquid est) oportet aperire. Hæc prima [*secunda aut tertia*] vice promulgantur.

¶ *Quod si illi qui connubio sunt jugandi, vivant in diversis Parochiis; in utraque P'a*

NUPTIÆ.

rochia Banna promulganda sunt. Unius autem Parochiæ Minister non junget eos connubio, nisi certior factus fuerit ab alterius Parochiæ Ministro, exhibito ipsius chirographo, Banna fuisse tribus vicibus promulgata.

¶ *Die et tempore ad celebrandas nuptias præstitutis, Sponsus et Sponsa, una cum amicis et vicinis, ingredientur in Ecclesiam: atque ibi stantibus illis, viro a dexteris, femina a sinistris, Presbyter dicit:*

CARISSIMI, hic sumus una congregati in conspectu Dei, et in oculis hujus congregationis, ut virum hunc et hanc feminam sancto connubio jungamus; quod qui dein vitæ genus honorabile est, et a Deo, dum homo in innocentia adhuc permaneret, institutum; typum nobis exhibens mysticæ illius unionis, quæ est inter Christum et Ecclesiam ejus. Et hic sanctus vitæ status a Christo præsentia sua, et primo illo signo quod fecit in Cana Galilææ, fuit honestatus ac condecoratus; et a Sancto Paulo laudatus, eo quod sit inter omnes honorabilis. Quapropter non est a quopiam inconsulto, temere, aut lascive suscipiendus ac ineundus: ut sic indulgeatur carnalibus hominum affectibus ac concupiscentiis, more brutorum ratione carentium; sed reverenter, inodeste, consulto, sobrie, et in timore Dei; causis, ob quas conjugium institutum est, attente pensitatis.

Harum prima, liberorum procreatio est, ut in timore et disciplina Domini, et ad sancti nominis ejus gloriam, educentur.

NUPTIÆ.

Secunda conjugii instituendi causa est, ut sit remedium adversus peccatum, et ad vitandam fornicationem; ut, si quomodo continentia dono non sint præditi, matrimonio jungantur; et sic corporis Christi membra incontaminata remaneant.

Tertia illius instituendi causa est, utriusque mutua vitæ societas, auxilium et consolatio, tam in rebus prosperis quam in adversis: atque ille est sanctus vitæ status, in quem ut copulerentur, huc accesserunt hi duo, qui præsentibus adsunt. Quamobrem si quis est, qui justam causam afferre possit, quominus legitimo conjugio copulari possint, ipse jam proferat, aut posthac sileat in æternum.

¶ *Eos etiam alloquens qui sunt connubio jugandi, dicit:*

DICO et edico vobis, prout rationem estis reddituri in tremendo illo die judicii, quum cordium omnia arcana aperientur, si vestrum utervis aliquid sibi impedimentum consciat, quominus vobis fas sit conjugio copulari, id nunc palam ut aperiat. Hoc enim sit vobis certo certius, quorquod alia ratione copulantur, quam quæ verbo Dei probatur, eos a Deo non copulari, et eorum conjugium non esse legitimum.

¶ *Quo nuptiarum die, si quis allegaverit ac denuntiaverit aliquod impedimentum, quominus matrimonio copulerentur juxta legem Dei aut statuta hujusce regni; et seipsum, cum fidejussoribus idoneis, obligare velit personis connubio jugandis, aut pignus cautionis deponat (quod par sit sumptibus, quos fecerint qui Connubio copulandi sunt, persolvendis) si res allegatam non probaverit; tum oportet Nuptiarum celebratio-*

NUPTIÆ.

nam differri tantisper, dum constet de rei veritate.

¶ *Si nullum impedimentum allegatum fuerit, tum Minister viro dicet:*

[N.] VIS habere hanc feminam in uxorem tuam, ut in sancto conjugii statu, juxta Dei institutionem, simul vivatis? Vis eam diligere, consolari, honorare, illiusque, tam adversa quam prospera valetudine utentis, curam gerere, atque, aliis omnibus repudiatis, illi soli adhærere, quamdiu vixerit uterque vestrum?

¶ *Vir respondebit,*
Volo.

¶ *Tum dicet Presbyter Femina.*

[N.] VIS habere hunc virum in maritum tuum, ut in sancto conjugii statu, juxta Dei institutionem, simul vivatis? Vis ipsi obsequi, servire, ipsum amare, honorare; illius, tam adversa quam prospera valetudine utentis, curam gerere; atque, aliis omnibus repudiatis, illi soli adhærere, quamdiu vixerit uterque vestrum?

¶ *Femina respondebit,*
Volo.

¶ *Tum Minister dicet,*

Quis hanc feminam tradit, ut huic viro nubat?

¶ *Tum fidem suam mutuo sibi obligabunt in hunc modum:*

¶ *Minister, accepta de parentis aut affinis alicujus manibus Femina, Virum jubebit illius dexteram dextra sua prensare, et se, verbo præcipientem, ita sequi.*

NUPTIÆ

EGO [M] accipio te [N] in uxorem meam legitimam, ut te ab hoc die et in posterum, seu meliorem seu pejorem, seu ditio-rem seu pauperiorem, habeam et teneam, tam in adversa quam in prospera valetudine, donec mors nos sejunxerit; juxta sanctam Dei institutionem: atque, in ejus rei confirmationem, fidem meam tibi adstringo

¶ *Tum sejungent manus suas; et Femina, dextra sua dextra Viri prehensa, eodem modo Ministrum, verba præcipientem, sequetur:*

EGO [M] accipio te [N] in maritum meum legitimum, ut te, ab hoc die et in posterum, seu meliorem seu pejorem, seu ditio-rem seu pauperiorem, habeam et teneam, tam in adversa quam in prospera valetudine; ut te diligam, foveam, et tibi morigera sim, donec mors nos sejunxerit; juxta sanctam Dei institutionem: atque, in ejus rei confirmationem, fidem meam tibi adstringo.

¶ *Tum denuo manus sejungent. Vir autem Femina Annulum dabit, illum ponens super librum una cum eo, quicquid sit, quod Presbytero et Clerico jure pendit debet. Presbyter acceptum Annulum Viro tradet, ut eum aptet digito annulari manus sinistrae Mulieris, atque Vir, annulum ibi digitis tenens, Ministrum verba præcipientem sequetur, dicens:*

EGO te, hoc Annulo, connubio legitimo mihi conjungo. Te corpore meo honoro, et bonorum meorum omnium facio participem, in nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti. Amen.

NUPTIÆ.

¶ *Tum, postquam reliquerit Annulum in digito annulari sinistrae manus Mulieris, ambo genua flectent, et Minister dicet:*

Oremus.

ÆTERNE Deus, Creator et conservator totius generis humani, omnis gratiæ spiritualis largitor, auctor vitæ æternæ! mitte benedictionem tuam super hos famulos tuos, hunc virum et hanc feminam, quibus in tuo nomine benedicimus, ut, sicut Isaac et Rebecca summa fide simul vixerunt, sic isti duo votum a se susceptum certo persolvant, et fœdus inter se initum (cujus symbolum et pignus in annuli istius datione et acceptione habetur) observent; atque in mutuo perfecti amoris ac pacis vinculo perseverent, vitamque ad normam mandatorum tuorum exigant, per Jesum Christum, Dominum nostrum. *Amen.*

¶ *Tum Presbyter dexteris eorum junget, ac dicet:*

Quos Deus conjunxit, homo ne separet.

¶ *Postea Minister Populum alloquetur.*

QUUM [M] et [N] in sacrum conjugium consenserint, idque in conspectu Dei et coram hoc cœtu contestati sint; atque, ejus rei confirmationem, fidem mutuam sibi adstrinxerint, idque dato acceptoque annulo, atque manuum conjunctione, palam fecerint; ego eos maritum uxoremque simul esse pronuntio, in nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti. *Amen.*

NUPTIÆ.

¶ *Addet etiam Minister hanc benedictionem.*

DEUS Pater, Deus Filius, Deus Spiritus Sanctus, vobis benedicat, vosque tueatur ac protegat. Dominus suo favore vos clementer respiciat; atque ita vos omni benedictione spiritali ac gratia repleat, ut in hoc sæculo sic vivatis, ut in futuro vitam æternam consequamini. *Amen.*

¶ *Tum Minister, aut Clerici, ad mensam Domini accedentes, sequentem Psalmum dicent aut cantabunt.*

Psalm. cxxviii.

BEATI omnes qui timent Dominum, &c.
Gloria Patri, et Filio, &c.

Aut hunc Psalmum.

Psalm. lxxvii.

DEUS misereatur et benedicat nobis, &c.
Gloria Patri, et Filio, &c.

¶ *Finito hoc Psalmo, et in genua provolutis Viro et Femina ante mensam Domini ad mensam stans Presbyter, et ad eos conversus, dicet:*

Kyrie, eleeson.

Responsum. Christe, eleeson.

Minister. Kyrie, eleeson.

PATER noster, qui es in cælis, &c.

Minister. Domine, salvos fac famulum tuum et ancillam tuam.

Responsum. Qui sperant in te.

Minister. Mitte eis, Domine, auxilium de sancto.

Responsum. Et eos semper protege

NUPTIÆ.

Minister. Esto eis, Domine, turris fortitudinis.

Responsum. A facie inimici.

Minister. Domine, exaudi orationem nostram.

Responsum. Et clamor noster ad te perveniat.

Minister.

DEUS Abraham, Deus Isaac, Deus Jacob! benedic his famulis tuis; et semina semen vitæ æternæ in mentibus eorum; ut, quicquid in verbo tuo utiliter didicerint, illud opere compleant. Eos, Domine, clementer de cælis respice, et benedic ipsis. Et, quemadmodum misisti benedictionem tuam super Abraham et Saram ad eorum ingentem consolationem; ita mittere digneris tuam benedictionem super hos famulos tuos, ut voluntati tuæ obsequentes, et semper sub protectione tua tuti, in amore tuo permanent usque ad extremum vitæ terminum; per Dominum nostrum, Jesum Christum. *Amen*

¶ *Sequens oratio omittatur, ubi Femina jam effeta videtur*

MISERICORS Domine, ac Pater cælestis! cujus benigno munere genus humanum propagatur; hos famulos tuos (quæsumus) benedictione tua prosequere, ut liberorum procreatione sint fecundi; et tandiu in sancto suo mutuo amore et vitæ honestate perseverent, donec liberos suos viderint in Christiana pietate ac virtute educatos, ad laudem et gloriam tuam, per Jesum Christum, Dominum nostrum. *Amen.*

NUPTIÆ.

DEUS! qui potenti tua virtute de nihilo cuncta fecisti; qui que etiam, (rebus aliis recte dispositis) decrevisti, ut de Viro, ad imaginem et similitudinem tuam creato, Femina originem suam haberet; atque, eos copulando, docuisti, nunquam licere eos separare quos tu matrimonii vinculo unum fecisses; O Deus! qui conjugale vinculum in tam excellens mysterium consecratum voluisti, ut in ea spiritale conjugium et societatem inter Christum et Ecclesiam suam significares ac repræsentes; hos famulos tuos clementer respice, ut et hic vir juxta verbum tuum uxorem diligit; sicut Christus Ecclesiam, sponsam suam, dilexit, qui seipsum pro ea tradidit; eam amando ac fovendo non secus ac suam ipsius carnem; et hæc mulier virum suum amet, et se dignam præstet, quæ ab ipso ametur; sitque ipsi fidelis ac morigera; atque in summa quiete, sobrietate, et pace, fiat sanctarum ac piarum matronarum imitatrix. Benedicas utrique, Domine; et æterni illius regni tui hæreditatem ipsis concede, per Jesum Christum, Dominum nostrum. *Amen.*

¶ *Tum dicit Presbyter:*

OMNIPOTENS Deus, qui in principio primos parentes nostros Adam et Evam creavit, atque eos sanctificavit, et matrimonio copulavit, effundat super vos divitias gratiæ suæ; vos sanctificet; vobisque benedicat; ut, ipsi corpore et mente accepti, in sancta dilectione simul vivere usque ad extremum vitæ vestræ terminum valeatis. *Amen.*

NUPTIÆ.

¶ *Postea, si non habeatur concio, in qua mutua viri ac uxoris officia declarantur Minister ea legit, qua sequuntur:*

VOS, quotquot aut jam conjugati estis, aut quibus sanctum conjugium inire propositum est, audite, quid dicat Scriptura sacra de mutuis virorum erga uxores, et uxorum erga viros officiis.

Sanctus Paulus, in Epistola ad Ephesios, capite quinto, maritis omnibus hæc præcipit: Viri, diligite uxores vestras, sicut et Christus dilexit Ecclesiam, et seipsum tradidit pro ea; ut illam sanctificaret, mundans eam lavacro aquæ in verbo vitæ: ut exhiberet ipse sibi gloriosam Ecclesiam, non habentem maculam, aut rugam, aut aliquid hujusmodi; sed ut sit sancta, et immaculata. Ita et viri debent diligere uxores suas, ut corpora sua. Qui suam uxorem diligit, seipsum diligit. Nemo enim unquam carnem suam odio habuit, sed nutrit et fovet eam, sicut et Christus Ecclesiam: quia membra sumus corporis ejus, de carne ejus, et de ossibus ejus. Propter hoc, relinquet homo patrem et matrem suam, et adhaerebit uxori suæ: et erunt duo in carne una. Sacramentum hoc magnum est: ego autem dico in Christo et in Ecclesia. Verumtamen et vos singuli, unusquisque uxorem suam, sicut seipsum diligit. *Ephes. v. 25.*

542

NUPTIÆ.

Similiter idem Sanctus Paulus, scribens ad Colossenses, conjugatos omnes sic alloquitur: Viri, diligite uxores vestras; et nolite amari esse ad illas. *Coloss. iii. 19.*

Audite etiam, quid maritis dicat Sanctus Petrus, Christi Apostolus, qui ipse maritus erat. Viri similiter, cohabitantes secundum scientiam, quasi infirmiori vasculo muliebri impartientes honorem, tanquam et cohæredibus gratiæ vitæ; ut non impediuntur orationes vestræ. *1 S. Petr. iii. 7.*

Huc usque audivistis officium viri erga uxorem; jam vero et vos, uxores, audite ac discite officium vestrum erga viros vestros, prout manifeste habetur in Scriptura sacra.

Sanctus Paulus, in prædicta Epistola ad Ephesios, vos his verbis docet: Mulieres viris suis subditæ sint, sicut Domino: quoniam vir caput est mulieris, sicut Christus caput est Ecclesiæ: ipse salvator corporis ejus. Sed, sicut Ecclesia subjecta est Christo; ita et mulieres viris suis in omnibus. Et iterum dicit: Uxor autem timeat virum suum. *Ephes. v. 22.*

Et, in Epistola ad Colossenses, paucis vos hortatur, in hunc modum: Uxores, subjicite vos viris, sicut oportet in Domino. *Coloss. iii. 18.*

Vos etiam Sanctus Petrus recte admodum instituit, dicens: Similiter et mulieres subditæ sint viris suis; ut et si qui non credunt verbo, per mulierum conversationem sine verbo lucrifiant, considerantes in timore castam conversationem vestram. Quarum non sit extrinsecus capillatura, aut circumdatio auri, aut indumentis vestimentorum cultus: sed qui absconditus est cordis homo, in incorruptibilitate quieti et modesti spiritus, qui est in conspectu Dei

543

VISITATIO ÆGROTANTIUM.

ocuples. Sic enim aliquando et sanctæ mulieres, sperantes in Deo, ornabant se, subjectæ propriis viris; sicut Sara obediebat Abrahamæ, dominum eum vocans: cujus estis filiæ, beneficientes, et non pertinentes ullam perturbatiouem. 1 S. Petr. iii, 1

¶ *Expedit, ut recens conjugati sacram Communionem participent, quum Nuptiis copulantur, aut oblata prima occasione post nuptiarum sollemnia.*

ORDO PRO

VISITATIONE ÆGROTANTIUM.

¶ *Cum quis ægrotat, id significabitur Parocho; qui, ingrediens domum ægroti, dicet:*

PAX huic domui, et omnibus habitantibus in ea.

¶ *Accedens ad ægrotum, dicet, flexis genibus:*

NE reminiscaris, Domine, delicta nostra, nec delicta parentum nostrorum. Parce nobis, Domine! Parce populo tuo, quem

VISITATIO ÆGROTANTIUM.

redemisti pretiosissimo tuo sanguine; et in æternum irascaris nobis.

Responsum. Parce nobis, Domine.

¶ *Tum Minister dicet:*

Oremus.

Kyrie, eleeson.

Christe, eleeson.

Kyrie, eleeson.

PATER noster, qui es in caelis, &c.

Minister. Domine, salvum fac famulum tuum.

Responsum. Qui sperat in te.

Minister. Mitte ei auxilium de sancto tuo.

Responsum. Et semper eum potenter protege.

Minister. Nihil proficiat inimicus in eum.

Responsum. Et filius iniquitatis non appropinquet ad nocendum ei.

Minister. Esto ei, Domine, turris fortitudinis.

Responsum. A facie inimici.

Minister. Domine, exaudi orationem nostram.

Responsum. Et clamor noster ad te perveniat.

Minister.

RESPICE, Domine, de caelo: intueri et adjuva famulum tuum. Respice eum oculis misericordiæ tuæ: consolare eum; et da, ut fiduciam suam in te colloquet. Defende eum ab insidiis inimici; et eum in pace ac quiete perpetua custodi, per Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen.

EXAUDI nos, Omnipotens et summe misericors Deus ac Servator! extende consue

VISITATIO ÆGROTANTIUM.

tam tuam benignitatem super hunc famulum tuum morbo laborantem. Hanc paternam tuam correctionem ei (quæsumus) sanctifica; ut infirmitatis suæ sensus robur addat fidei ipsius, et pœnitentiam reddat magis sinceram. Quod si tibi visum fuerit eum pristinæ sanitati restituere; fac, ut reliquam vitam agat in timore tui, et ad gloriam tuam. Sin secus, da illi ita perferre tuam visitationem, ut, peracta vita hac ærumuosa, tecum habitet in vita æterna, per Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen.

¶ Tum Minister ægrotum hortabitur in hanc aut similem modum:

CARE ac dilecte! scito hoc, Deum Omnipotentem esse Dominum vitæ ac mortis, et eorum omnium quæ ad eas spectant; juvenutis scilicet, roboris, sanitatis, senectutis, infirmitatis, et morborum. Quare tibi persuasissimum esto, quocunque morbi genere labores, eum a Deo visitante dispensari. Sive is tibi contigerit ad probandam patientiam tuam ad aliorum exemplum, et ut fides tua in die Domini tibi sit laudi, gloriæ, et honori, ad incrementum gloriæ ac vitæ æternæ; sive immissus sit ad corrigendum et emendandum illud, quicquid sit, quod in te offendit Patris tui cœlestis oculos; pro comperto habe, quod, si te peccatorum tuorum vere pœniteat, ac morbum tuum patienter feras, misericordia Dei, propter Jesum Christum, carissimum

L 546

VISITATIO ÆGROTANTIUM.

ejus Filium, inuitens; ipsique demisso animo gratias egeris pro paterna ejus visitatione, te ipsum proorsus subjiciens illius voluntati, in tuam cedet utilitatem; teque promovebit in recta via, quæ ducit ad vitam æternam.

¶ Si æger, qui visitatur, vehementer labores, tum Minister hic exhortandi finem facere poterit, aut pergere.

QUAMOBREM, æquo animo feras hanc castigationem Domini: quippe (prout dicit Sanctus Paulus, in Epistola ad Hebræos, capite duodecimo) quem diligit Dominus, castigat; flagellat autem omnem filium quem recipit. In disciplina perseverate. Tanquam filiis, vobis se offert Deus. Quis enim filius, quem non corripit pater? Quod si extra disciplinam estis, cujus participes facti sunt omnes, ergo adulteri et non filii estis. Deinde patres quidem carnis nostræ, eruditores habuimus, et verebamur eos: non multo magis obtemperabimus Patri spirituum, et vivemus? Et illi quidem in tempore paucorum dierum, secundum voluntatem suam, erudiebant nos; hic autem, ad id quod utile est, in recipiendo sanctificationem ejus. Hæc verba, mi frater, in sacra Scriptura propter consolationem et institutionem nostram, scripta sunt, ut patienter, et cum gratiarum actione, feramus castigationem Patris nostri cœlestis, quotiescunque ipsi, pro sua propensa in nos benignitate, visum fuerit, nos adversis quibuscunque rebus immissis visitare. Neque etiam Christianis hominibus acceptius quic-

34*

L

547

VISITATIO ÆGROTANTIUM.

quam esse deberet, quam fieri similes Christo in adversis, ærumnis, morbisque patienter perferendis. Neque enim ille ad gaudium ascendit, antequam passus esset; et non ante ingressus est in gloriam, quam crucifixus esset. Ita profecto cum Christo pati, via est ad gaudium sempiternum; et alacriter cum Christo mori, aditus est ad vitam æternam; ut, a morte suscitati, cum ipso vivamus in æternum. Jam vero moneo, ut morbum tuum, qui tot modis tibi salutaris est, patienter feras; teque exhortor, in nomine Dei, ut eorum recorderis, quæ in baptismo coram Deo professus es. Quandoquidem autem, post hanc vitam, ratio reddenda est justo judici, a quo omnes oportet judicari; obtestor, ut teipsum tuæque omnia probe; nempe quomodo tibi cum Deo, cumque hominibus, conveniat, ut scilicet, dum teipsum accusas ac judicas propter delicta tua, invenias misericordiam apud Patrem nostrum cœlestem propter Christum, et non accuseris aut judicaris in tremendo illo judicio. Recitabo igitur, te audiente, fidei nostræ articulos, ut experiaris, utrum ea credas an non, quæ Christianum oportet credere.

¶ *Hic Minister Articulos Fidei recitabit in hunc modum:*

CREDIS in Deum, Patrem Omnipotentem, Creatorem cœli et terræ, et in Jesum Christum Filium ejus unicum, Dominum nostrum, qui conceptus est de Spiritu Sancto, natus ex Maria Virgine, passus sub Pontio Pilato, crucifixus, mortuus, et sepultus; descendit ad inferos, tertia die resur-

L 548

VISITATIO ÆGROTANTIUM.

rexit a mortuis; ascendit in cœlos; sedet ad dexteram Dei, Patris Omnipotentis; inde venturus est judicare vivos et mortuos?

Num etiam credis in Spiritum Sanctum, sanctam Ecclesiam Catholicam, Sanctorum communionem, peccatorum remissionem, carnis resurrectionem, et vitam æternam post mortem?

¶ *Ægrotus respondebit,*

Firmiter credo ista omnia.

¶ *Tum Minister quaeret, an ipsum suorum omnium peccatorum vere poeniteat, et omnes homines Christiana caritate complectatur, exhortans illum, ut, a quibuscunque injuria affectus fuerit, eis omnibus ignoscant ex animo; et, si aliquis ipse offenderit, roget ut ignoscatur sibi. Si quos autem injuria aut contumelia affecerit, pro viribus satisfaciat. Et si novum testamentum scripserit, moneatur ut testamento rebus suis consulat, ac declaret quantum habeat aris alieni, quantumque ipsi sit in tabulis et nominibus; ut eo pacto, scilicet, ipsius conscientie, et quieti testamentariae procuratori prapostorum, melius prospiciatur. Verum operæ pretium foret mortales omnes sæpe admonere, ut, dum prospera fruuntur valetudine, rebus suis testamento caveant.*

¶ *Superiora verba a Ministro haberi possunt ante precationem, prout ipsi visum fuerit.*

¶ *Videat Minister, ne omittat divites serio exhortari, ut liberales sint erga pauperes.*

549

VISITATIO ÆGROTANTIUM.

¶ *Hic movebitur ager, ut peccata sua privatim confiteatur, si in te ulla magni momenti gravatam conscientiam sentiat. Qua finita confessione, Presbyter (si id agrotus suppliciter atque ex animo petierit) eum absolvet in hunc modum:*

DOMINUS noster, Jesus Christus, qui reliquit Ecclesiæ suæ potestatem absolvendi omnes peccatores vere pœnitentes et in eum credentes, ipse, pro ingenti misericordia sua, delicta tua tibi condonet. Ego vero, auctoritate ipsius mihi commissa, absolvo te ab omnibus peccatis tuis, in nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti. *Amen.*

¶ *Tum Presbyter dicet sequentem collectam.*

Oremus.

CLEMENTISSIME Deus! qui juxta multitudinem miserationum tuarum, ita deles peccata eorum quos peccatorum suorum vere pœnitet, ut eorum amplius non recorderis; aperi oculos misericordiæ tuæ super hunc tuum famulum, qui veniam et remissionem peccatorum efflagitat. In eo renova (Pater amantissime) quicquid in eo, astu ac malitia Satani, aut ipsius carnali concupiscentia, aut humana fragilitate, corruptum est. Conserva et custodi infirmum hoc membrum in unitate Ecclesiæ; illius contritionem respice, illius lacrymas accipe; illius dolorem mitiga, prout tibi visum

VISITATIO ÆGROTANTIUM.

fuerit ipsi magis expedire. Et, quia se sua, que omnia uni misericordiæ tuæ committit peccata præterita noli ipsi imputare; verum eum beato Spiritu tuo corrobora. Cum vero tibi visum fuerit ipsum hinc abducere, tu gratiam tuam illum recipe, per merita cari ac prædilecti Filii tui, Jesu Christi, Domini nostri. *Amen.*

¶ *Tum Minister hunc Psalmum recitabit.*

Psalm. lxxi.

IN te, Domine, speravi; non confundar in æternum, &c.

Gloria Patri. &c.

Sicut erat in principio, &c.

¶ *His additis:*

SALVATOR mundi! qui, per crucem et pretiosum tuum sanguinem, nos redemisti; salva et adjuva nos, supplices te rogamus, o Deus!

¶ *Deinde dicet Minister:*

OMNIPOTENS Deus, qui est turris fortitudinis omnibus sperantibus in se; cui omnia subjecta sunt et obtemperant in cælo, et in terra, et sub terra; nunc et semper tuum esto munimentum; et faciat ut cognoscas ac sentias, quod non sit aliud nomen sub cælo datum hominibus, in quo et per quod possis sanitate et salutem consequi, præter unum nomen Jesu Christi, Domini nostri. *Amen.*

¶ *Et postea dicet:*

BENIGNÆ misericordiæ ac protectionis Dei te committimus. Benedicat tibi Dominus, et custodiat te. Ostendat tibi Domi-

VISITATIO ÆGROTANTIUM.

nus faciem suam, et misereatur tui. Convertat Dominus vultum suum ad te; et det tibi pacem, nunc et semper. *Amen.*

¶ *Oratio pro Infante morbo laborante.*

OMNIPOTENS Deus, ac Pater summe misericors! cujus unius sunt vitæ ac mortis exitus; infantem hunc, quæsumus, qui morbo hic oppressus jacet, oculis misericordiæ tuæ de cælo respice. Visita eum, o Deus, in salutari tuo; eum præstito tuo tempore dolore corporis libera, et salvam fac illius animam, propter misericordiam tuam. Quod si tibi visum fuerit vitam illi in terra prorogare, tibi vivat, et fiat instrumentum gloriæ tuæ, tibi navando fidelem operam, et bene faciendo in diebus suis; aut vero ipsum recipe in cælestes illas mansiones, ubi animæ eorum, qui obdormiunt in Domino Jesu, fruuntur sempiterna quiete ac felicitate. Hæc concede, o Domine, propter misericordiam tuam, in eodem Filio tuo, Domino nostro, Jesu Christo, qui vivit et regnat, una tecum et cum Spiritu Sancto, semper unus Deus, in sæcula sæculorum. *Amen.*

¶ *Oratio, pro ægrotantibus dicenda, cum vix ulla spes reliqua sit futura convalescentiæ.*

O MISERATIONUM Pater, et Deus omnis consolationis, unicum auxilium nostrum in angustiis! ad te confugimus, opem tuam implorantes in gratiam hujus famuli tui, sub manu tua in extrema corporis infirmitate jacentis. Benigne ipsum respicias

VISITATIO ÆGROTANTIUM.

Domine; et, quanto magis exterior homo inarcescit, tanto magis eum gratia Spiritus tui corroborata, quæsumus, in eo qui intus est. Da, ut serio errorum ante-actæ vitæ eum poeniteat, et firmiter credat in Jesum Christum, Filium tuum, ut peccata illius per misericordiam tuam deleantur, et venia in cælo obsignetur, priusquam migret ex hac vita, et non conspiciatur amplius. Comperit habemus, Domine, non esse verbum ullum impossibile apud te, et quod possis, si tibi videatur, eum etiamnum erigere, eique concedere ut diutius nobiscum maneat. Attamen, quoniam (quantum quidem conjicere est) prope adest natura illius dissolutio, eum ita idoneum ac paratum præsta, quæsumus, adversus horam mortis, ut, postquam hinc in pace ac favore tuo migraverit, anima illius in æternum illud regnum tuum admittatur, per merita et mediationem Jesu Christi, Filii tui unici, Domini et Servatoris nostri. *Amen.*

¶ *Precepto commendatoria pro ægrotato, sub horam decessus ex hac vita.*

OMNIPOTENS Deus! apud quem vita fruuntur spiritus justorum perfectorum, postquam ex terreno carcere liberati sunt; hujusce famuli tui, fratris nostri, animam in manus tuas humiliter commendamus, tanquam in manus fidelis conditoris ac cleventissimi Servatoris; summa cum animi demissione supplicantes, ut pretiosa habeatur in conspectu tuo. Eam ablue, quæsumus, in sanguine agni illius immaculati,

VISITATIO ÆGROTANTIUM.

qui occisus est ad tollenda peccata mundi, ut (purgatis ablatisque inquinamentis, quibuscunque, in medio mundi huiusce miseri et nequam, se contaminaverit, per concupiscentiam carnis, et fraudes Sathanæ) exhiberi possit sancta et immaculata in conspectu tuo. Nos autem superstites, hoc alisque similibus quotidianis mortalitatis nostræ spectaculis, edoce, quam fragilis sit et incerta conditio nostra; et dies nostros ita computare, ut, dum hic vivimus, animum serio intendamus ad sanctam et cœlestem illam sapientiam, quæ tandem nos perducatur ad vitam eternam, propter merita Jesu Christi, Filii tui uici, Domini nostri. *Amen.*

¶ *Oratio pro mente motis, aut iis qui conscientia stimulis exagitantur.*

BENEDICTE Deus, miserationum Pater et Deus omnis consolationis! hunc famulum tuum afflictum et iacentem benigne ac misericorditer respice. Amara scribis adversus eum, et facis ut eum possideant priores iniquitates suæ. Ipsi graviter insidet ira tua; anima autem ejus tota conturbata est. Verum, Deus miseris, qui sanctum verbum tuum scripsisti ad nostram doctrinam, ut per patientiam, et consolationem sanctarum Scripturarum, spem habeamus; da, ut seipsum cognoscat, et ininas ac promissiones tuas recte capiat, adeo ut neque desinat in te confidere, neque fiduciam suam in ullo alio, præterquam in te uno, colloquet. Eum corrobora ac sustenta adversus eas omnes tentationes, quibus im-

COMMUNIO ÆGROTANTIUM.

petitur; et omnes illius animi restus tranquilla. Noli quassatam arundinem frangere, nec linum fumans extinguere. Ne januam miserationum tuarum occludas in ira; sed fac ut audiat gaudium et lætitiâ, ut lætentur ossa, quæ confregisti. Eum a metu inimici libera; et ostende faciem tuam ei, et da ei pacem, per merita et mediationem Jesu Christi, Domini nostri. *Amen.*

COMMUNIO ÆGROTANTIUM.

¶ *Cum omnes mortales improvisis multis periculis, morbis, et infirmitatibus obnoxii sint, et semper incerti quando ipsis ex hac vita emigrandum fuerit: ideo, ut semper sint ad mortem parati, quocumque Omnipotenti Deo visum fuerit eos vocare; Parochi suos subinde (maxime vero gravis pestilentia, aut alia tunc contagiosa) Parochianos sedulo monebunt, ut sacram corporis et sanguinis Christi Servatoris nostri Communionem frequenter participant, quando scilicet publice administrabitur in Ecclesia. Sic cum fiet, ut, si quando fuerint subitaneo morbo correpti, minus sint solliciti, si tunc ea caruerint. Verum, si ager non possit in Ecclesiam se conferre, et interea cupiat Sacram Communionis participes fieri in privatis adibus; tum id opportune Parocho significabit, ut et numerum eorum qui sunt Sacram Communionem cum ipso participaturi serunt autem numero tres, aut saltem*

COMMUNIO EGROTANTIUM.

duo); nactusque locum idoneum in domo aegroti, cum omnibus rebus necessariis ita paratis, ut Parochus rite, et ea qua par est reverentia, ministrare queat, ibidem Sacram Communionem celebrabit, facto initio a Collecta, Epistola, et Evangelio subsequentibus.

Collecta.

OMNIPOTENS, æterne Deus, humani generis conditor! qui, quos diligis, corrigis, et castigas quemcunque recipis; ut hujus famuli tui sub manu tua morbo laborantis misereris, quæsumus; præstes etiam, ut infirmitatem suam patienter ferat, et corporis sapienter recipiat (si sic clementiæ tuæ videatur.) Quodocunque autem anima ejus e corpore ingravaverit, exhibeatur immaculata coram te, per Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen.

Epistola. Heb. xii. 5.

FILI mi! noli negligere disciplinam Domini; neque fatigeris, dum ab eo argueris. Quem enim diligit Dominus, castigat; flagellat autem omnem filium, quem recipit.

Evangelium. S. Joan. v. 24.

AMEN, amen, dico vobis, quia, qui verbum meum audit, et credit ei qui misit me, habet vitam æternam, et in judicium non venit; sed transit a morte in vitam.

¶ Quibus peractis, Presbyter perget juxta formulam jam præscriptam pro sacra Communione, initio facto ab his verbis [Vos, quos vere et serio peccatorum, &c.]

¶ Quum ventum fuerit ad distributionem Sancti Sacramenti, Presbyter primo Sacram Communionem ipse sumet; deinde

COMMUNIO EGROTANTIUM.

iis qui eam cum aegrotis participaturi sunt, postremo aegrotis ipsi, ministrabit.

¶ Si quis vero Sacramentum corporis et sanguinis Christi non participet, sive id contingat propter morbi vehementiam, sive quod id tempestive Parocho non significaverit; aut quod defuerint qui cum eo Sacram Communionem participarent, aut propter aliud quoddam legitimum impedimentum; Parochus hoc ipsum edocebit, nempe quod, si eum peccatorum suoribus vere poeniteat, et firmiter credat quod Jesus Christus pro eo mortem in cruce pertulerit, et propter ipsius redemptionem sanguinem suum effuderit, beneficia, que inde acceperit, grata memoria recolens, et pro iis gratia agens ex animo, tum corpus et sanguinem Christi Servatoris nostri manducet et bibat, quantum attinet ad salutem animæ, etiamsi orò Sacramentum non participet.

¶ Cum aegrotus simul visitatur, et Sacram Communionem participat, Presbyter, quo citius absolvat, cum ventum fuerit ad Psalmum [In te, Domine, speravi] in formula pro Visitatione Egrotantium, ibi finem faciet, et statim perget ad Sacram Communionem.

¶ Pestilentia, sudore, aut aliis ejusmodi morbis contagiosis grassantibus, adeo ut nullus Parochianorum reperiat qui cum aegris Sacram Communionem participet in eorum privatis adibus propter metum contagionis; si id expresse et enixe flagitaverit ager, Ministro licebit cum eo solo eam participare.

ORDO PRO
SEPULTURA MORTUORUM.

¶ *Hic notandum est, quod sequens Officium non est usurpandum pro iis qui mortui fuerint sacro Baptismo non initiati, aut excommunicati, aut qui mortem sibi ipsi intulerint.*

¶ *Presbyter et Clerici obviam euntes fere-
tro ad introitum cœmeterii, ac præeuntes,
sive in Ecclesiam, sive ad sepulcrum, di-
cant aut cantabunt :*

EGO sum resurrectio et vita. Qui credit in me, etiamsi mortuus fuerit, vivet; et omnis, qui vivit, et credit in me, non morietur in æternum. *S. Joan. xi. 25. 26.*

Scio, quod redemptor meus vivit; et in novissimo die de terra surrecturus sum; et rursus circumdabor pelle mea; et in carne mea videbo Deum meum; quem visurus sum ego ipse, et oculi mei conspecturi sunt, et non alius. *Joh. xix. 25. 26, 27.*

Nihil intulimus in hunc mundum; haud dubium, quod nec auferre quid possumus. Dominus dedit; Dominus abstulit: sit no-
men Domini benedictum. *1 Tim. vi. 7. Job i. 21.*

¶ *Postquam ingressi fuerint Ecclesiam, alter horum sequentium Psalmorum, aut etiam uterque, prælegetur.*

Psalm. xxxix.
DIXI, custodiam vias meas, &c.
Gloria Patri, et Filio, &c.

Psalm. xc.
DOMINE, refugium factus es nobis, &c.
Gloria Patri, et Filio, &c.

SEPULTURA MORTUORUM.

¶ *Tum sequetur lectio hæc, desumpta ex
Epistola S. Pauli ad Corinthios priore, ca-
pitæ decimo quinto.*

CHRISTUS surrexit a mortuis, primitiæ dormientium. Quoniam quidem per hominem mors; et per hominem resurrectio mortuorum. Et sicut in Adam omnes moriuntur, ita in Christo omnes vivificabuntur: unusquisque autem in suo ordine; primitiæ Christus; deinde ii qui sunt Christi, qui in adventu ejus crediderunt. Deinde finis, cum tradiderit regnum Deo, et Patri, cum evacuaverit omnem principatum, et potestatem, et virtutem. Oportet autem illum regnare, donec ponat omnes inimicos sub pedibus ejus. Novissima autem inimica destruetur mors. Omnia enim subjecta sub pedibus ejus. Cum autem dicat: Omnia subjecta sunt ei; sine dubio, præter eum qui subjecit ei omnia. Cum autem subjecta fuerint illi omnia; tunc et ipse Filius subjectus erit ei, qui subjecit sibi omnia; ut sit Deus omnia in omnibus. Alioquin quid facient, qui baptizantur pro mortuis, si omnino mortui non resurgunt? ut quid et baptizantur pro illis? ut qui nos periclitamur omni hora? Quotidie. Quotidie per vestram gloriam, fratres, quam habeo in Christo Jesu, Domino nostro. Si (secundum hominem) ad bestias pugnavi Ephesi; quid mihi prodest, si mortui non resurgunt? Manducemus, et bibamus; cras enim moriemur. Nolite seduci. Corrumpunt mores bonos colloquia mala. Evigilate justi; et nolite peccare; ignorantiam

SEPULTURA MORTUORUM.

enim Dei quidam habent; ad reverentiam vobis loquor. Sed dicet aliquis: Quomodo resurgunt mortui? Qualive corpore venient? Inspiciens! tu quod seminas, non vivificatur, nisi prius inoriatur. Et quod seminas, non corpus, quod futurum est, seminas, sed nudum granum; ut (puta) tritici, aut alicujus ceterorum. Deus autem dat illi corpus, sicut vult; et unicuique seminum proprium corpus. Non omnis caro eadem caro; sed alia quidem hominum, alia vero pecorum, alia volucrium, alia autem piscium. Et corpora cœlestia, et corpora terrestria: sed alia quidem cœlestium gloria, alia autem terrestrium. Alia claritas solis, alia claritas lunæ, et alia claritas stellarum. Stella enim differt a stella in claritate; sic et resurrectio mortuorum. Seminatur in corruptione; surget in incorruptione. Seminatur in ignobilitate; surget in gloria. Seminatur in infirmitate; surget in virtute. Seminatur corpus animale; surget corpus spiritale. Si est corpus animale, est et spiritale, sicut scriptum est: Factus est primus homo Adam in animam viventem; novissimus Adam in spiritum vivificantem. Sed non prius, quod spiritale est, sed quod animale; deinde, quod spiritale. Prius homo de terra, terrenus: secundus homo de cœlo, cœlestis. Qualis terrenus, tales et terreni: et qualis cœlestis, tales et cœlestes. Igitur, sicut portavimus imaginem terreni, portemus et imaginem cœlestis. Hoc autem dico, fratres, quia caro et sanguis regnum Dei possidere non possunt; neque corruptio incorruptelam possidebit. Ecce mysterium vobis dico: omnes quidem resurgemus: sed non omnes immutabimur. In momento, in ictu oculi, in novissima

SEPULTURA MORTUORUM.

tuba: canet enim tuba; et mortui resurgent incorrupti: et nos immutabimur. Oportet enim corruptibile hoc induere incorruptionem, et mortale hoc induere immortalitatem. Cum autem mortale hoc induerit immortalitatem, tunc fiet sermo qui scriptus est: Absorpta est mors in victoria. Ubi est, mors, victoria tua? Ubi est, mors stimulus tuus? Stimulus autem mortis peccatum est: virtus vero peccati, lex. Deo autem gratias, qui dedit nobis victoriam per Dominum nostrum, Jesum Christum. Itaque, fratres mei dilecti, stabiles estote et immobiles; abundantes in opere Domini semper; scientes quod labor vester non est inanis in Domino.

¶ *Cum ventum est ad sepulcrum, dum paratur cadaver mox terra mandandum, Presbyter dicit, aut Presbyter et Clerici cantabunt:*

HOMO, natus de muliere, brevi vivens tempore, repletur multis miseris. Qui, quasi flos, egreditur et conteritur; et fugit, velut umbra, et nunquam in eodem statu permanet.

Media vita in morte sumus. Quem quaerimus adiutorem, nisi te, Domine, qui ob peccata nostra juste irasceris?

At, Domine Deus sanctissime, Domine fortissime, sancte et summe misericors Salvator! amaris doloribus æternæ mortis ne tradas nos.

Tu, Domine, qui nosti occulta cordium nostrorum, precibus nostris misericordiæ tuæ aures ne occludas; sed parce nobis, Domine sanctissime, Deus fortissime, sanc-

SEPULTURA MORTUORUM.

te et misericors Salvator! tu, æquissime iudex æternæ. ne patiaris nos, in extrema hora, ullis mortis doloribus a te excidere.

¶ *Deinde, dum terra in cadaver injicietur ab aliquo adstantium, Presbyter dicet:*

CUM Omnipotenti Deo visum sit, pro ingenti misericordia sua, animam carissimi fratris nostri jam defuncti ad se suscipere; mortuum ejus corpus humo mandamus, terram terræ, cinerem cineribus, pulverem pulveri; in spem certam et indubitam resurrectionis ad vitam æternam; per Dominum nostrum, Jesum Christum, qui transformabit corpus humilitatis nostræ, configurandum corpori claritatis suæ, secundum operationem virtutis suæ, qua sibi omnia subjicere potest.

¶ *Tum dicetur, aut cantabitur:*

AUDIVI vocem de cælo, dicentem mihi: Scribe: Beati mortui, qui in Domino moriuntur. A modo jam dicit Spiritus, ut requiescant a laboribus suis. *Apoc. xiv. 13.*

¶ *Tum dicet Presbyter,*
Kyrie, eleeson.
Christe, eleeson.
Kyrie, eleeson.

PATER noster, qui es in cælis, &c.

Presbyter.

OMNIPOTENS Deus! apud quem vivunt

L 562

SEPULTURA MORTUORUM.

spiritus eorum qui hinc discedunt in Domino, et apud quem animæ fidelium, postquam exuerunt onus corporis, lætantur et felicitate fruuntur; agimus tibi gratias ex animo, propterea quod hunc fratrem nostrum eximere voluisti ærumnis hujus mundi nequam: supplicantes, ut velis, pro ingenti illa tua benignitate, numerum electorum tuorum brevi adimplere, et regnum tuum accelerare; ut nos, cum iis omnibus qui ex hac vita migraverunt in vera fide sancti nominis tui, perfectam consummationem nostram ac felicitatem, tam corporis quam animæ, consequamur in gloria tua sempiterna, per Jesum Christum, Dominum nostrum. *Amen.*

Collecta.

MISERICORS Deus! Pater Domini nostri Jesu Christi, qui est resurrectio et vita; in quem quicumque credit, vivet, etiam si moriatur; et quicumque vivit, et credit in ipsum, non morietur in æternum: qui etiam nos docuit per sanctum suum Apostolum Paulum, ut non tristaremur, tanquam ii qui spem non habent, eorum causa qui dormiunt in ipso: supplices te rogamus, o Pater, ut nos suscites a morte peccati ad vitam justitiæ; ut, cum ex hac vita migrabimus, in ipso quiescamus, prout spes est hunc fratrem nostrum quiescere; et ut, in communi illa resurrectione, in die novissimo, reperiamur accepti in conspectu tuo, et benedictionem eam consequamur, quam dilectissimus Filius tuus pronuntiabit omnibus diligentibus ac timentibus te, dicens: Venite, Patris mei filii benedicti: recipite regnum illud, quod vobis paratum est ab origine mundi. Hoc largire, quasumus

35*

563

PURIFICATIO PUERPERARUM.

o Pater misericors, per Jesum Christum, Mediatorem et Redemptorem nostrum. Amen.

GRATIA Domini nostri Jesu Christi, et caritas Dei, et communicatio Sancti Spiritus, sit semper cum omnibus nobis. Amen.

GRATIARUM ACTIO

pro

MULIERIBUS POST PARTUM,

vulgo

PURIFICATIO PUERPERARUM.

¶ *Mulier, consueto tempore post puerperium, veniet in Ecclesiam decente habitu induta; ibique loco conveniente genua flectet, pro more solito, aut prout iusserit Ordinarius; deinde dicit ei Presbyter:*

QUANDOQUIDEM Omnipotenti Deo visum est, pro benignitate sua, in partu salvam te prestare, et magno puerperii periculo eximere, propterea Deo gratias ages ex animo, ac dices:

¶ *Tum Presbyter recitabit hunc Psalmum.*

Psalm. cxvi.

DILEXI, quoniam Dominus vocem, &c. Gloria Patri, &c.

Aut hunc Psalmum

Psalm. cxvii.

NISI Dominus edificaverit domum, &c. Gloria Patri, et Filio, &c.

¶ *Deinde Presbyter dicit.*

Oremus.

Kyrie, eleeson.

564

COMMUNICATIO.

Christe, eleeson.

Kyrie, eleeson.

PATER noster, qui es in caelis, &c.

Minister. Salvum fac, Domine, hanc mulierem, ancillam tuam.

Responsum. Quae sperat in te.

Minister. Esto ei turris fortitudinis.

Responsum. A facie inimici.

Minister. Domine, exaudi orationem nostram.

Responsum. Et clamor noster ad te perveniat.

Minister.

Oremus.

OMNIPOTENS Deus! demisse tibi gratias agimus, quod hanc mulierem, ancillam tuam, a partus dolore et periculo ingenti liberare dignatus sis. Concede, quaesumus, Pater summe misericors, ut, auxiliante gratia tua, tum fideliter vivat, et iuxta voluntatem tuam in hac praesenti vita ambulet, tum etiam particeps fiat aeternae gloriae in futura, per Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen.

¶ *Mulier, quae accedit ut gratias agat, offerre debet solitas oblationes; et, si sacra Communio celebretur, eam decet illius participem fieri.*

COMMUNICATIO,

SEU

Denuntiatio irae et judiciorum Dei adversus peccatores, cum quibusdam orationibus. Quadragesima prima die, et aliis temporibus, jubente Ordinario, usurpanda.

¶ *Post absolutas Preces Matutinas, et rec.*

565

COMMUNATIO.

tatam pro more consueto Litaniam, Presbyter. de suggestu illo inferiora in quo recitantur Præces, aut de superiore, unde Conciones habentur, dicet:

FRATRES, in primæva Ecclesia, pia fuit olim disciplina, ut, initio Quadragesimæ, manifestorum criminum rei ad publicam pœnitentiam cogerentur, et in hoc mundo plecterentur, quo eorum animæ salvæ fierent in die Domini; et ut alii, eorum exemplo admoniti, magis metuerent peccare.

Hujus publicæ pœnitentiæ loco, donec eadem disciplina restitui potuerit, (quod maxime expetendum) visum est, ut hoc tempore generales maledictionis Dei adversus impœnitentes peccatores sententiæ, audientibus vobis omnibus, legerentur e vigesimo septimo capite Deuteronomii, aliisque Scripturæ locis, desumptæ; et ut vos ad singulas sententias responderetis, *Amen*; in eum nempe finem, ut vos, edocti quanta sit Dei indignatio adversus peccatores, citius ad seriam veramque pœnitentiam excitemini, et circumspecte ambuletis, his præsertim periculosis temporibus, ab iis vitiis abhorrentes, quæ maledictioni divinæ ubiuxia esse ore proprio affirmatis.

Minister.

MALEDICTUS homo, qui facit scutpile et confatile, [ut illud colat.]

Respondet Populus, et dicet, Amen.

COMMUNATIO.

Minister. Maledictus, qui maledixerit patri suo aut matri suæ.

Responsio. Amen.

Minister. Maledictus, qui transfert terminum proximi sui.

Responsum. Amen.

Minister. Maledictus, qui errare facit cæcum in itinere.

Responsum. Amen.

Minister. Maledictus, qui pervertit iudicium advenæ, pupilli, et viduæ.

Responsum. Amen.

Minister. Maledictus, qui clam percussit proximum suum.

Responsum. Amen.

Minister. Maledictus, si quis mœchatus fuerit cum uxore proximi sui.

Responsum. Amen.

Minister. Maledictus qui accipit munera, ut percutiat animam sanguinis innocentis.

Responsum. Amen.

Minister. Maledictus homo, qui confidit in homine, et ponit carnem brachium suum; et a Domino recedit cor ejus.

Responsum. Amen.

Minister. Maledicti, qui sunt immiseri cordes, scortatores et adulteri, avari, idololatræ, maledici, ebriosi, et rapaces.

Responsum. Amen.

JAM vero, cum maledicti sint omnes (attestante Davide Propheta) qui errant et declinant a mandatis Dei; agite: terribilis illius iudicii, capitibus nostris imminens ac semper instantis, memores, convertamur ad Dominum Deum nostrum, cum omni contritione cordis, animique demissione;

COMMINATIO.

plangentes ac lamentantes vitam nostram flagitiosam; delicta nostra agnoscentes et confitentes; atque operam dantes ut fructus feramus dignos poenitentiae. Jam enim securis ad radicem arborum posita est, adeo ut omnis arbor, quae non facit fructum bonum, excidetur, et in ignem mittetur. Horrendum est incidere in manus Dei viventis. Ipse pluet super peccatores laqueos; ignis, et sulfur, et spiritus procellarum, pars calicis eorum. Ecce enim Dominus egredietur de loco suo, et visitet iniquitatem habitatoris terrae contra eum. Et quis poterit cogitare diem adventus ejus? Et quis stabit ad videndum eum? Ejus ventilabrum in manu sua; et permundabit aream suam; et congregabit triticum suum in horreum; paleas autem comburet igni inextinguibili. Dies Domini, sicut fur in nocte, ita veniet. Cum enim dixerint, Pax et securitas; tum repentinus eis superveniet interitus, sicut dolor in utero habentis; et non effugient. Tunc apparebit ira Dei in die vindictae, quam obstinati peccatores, secundum duritiam cordis sui, thesaurizaverunt sibi; qui divitias bonitatis Dei, et patientiae et longanimitatis, contempserunt, quum eos quotidie vocaret ad poenitentiam. Tunc clamabunt ad me (inquit Dominus), et non exaudiam; quaerent me matutino tempore, et non invenient; quia oderant scientiam, nec receperunt disciplinam Domini; sed abhorruerunt a consilio meo; et correctionem meam despexerunt. Tunc nimis sero postulabunt, post clausum ostium, et petent misericordiam in die iudicii. O terribilem vocem justissimi iudicii, quae contra eos pronuntiabitur; quum dicitur ad illos: Ite, maledicti, in ignem aeternum, qui paratus est

COMMINATIO.

Diabolo et angelis ejus. Ideo, fratres, prospiciamus nobis tempore accepto, dum adest dies salutis. Ecce enim nox veniet, quum nemo poterit operari. Sed, dum lucem habemus, credamus in lucem; et ambulemus tanquam filii lucis; ne abiciamur in tenebras exteriores, ubi fletus et stridor dentium. Non abutamur bonitate Dei nos ad respicientiam misericorditer invitantis, et pro immensa sua clementia, praeteritorum veniam promittentis, modo ad eum ex animo et sincero corde convertamur. Quia, si fuerint peccata vestra ut coccinum, quasi nix, dealbabuntur; et si fuerint rubra quasi vermiculus, velut lana, alba erunt. Convertimini (ait Dominus) ab omnibus iniquitatibus vestris; et non erit vobis in ruinam iniquitas. Projicite a vobis omnes iniquitates vestras, in quibus praevicari estis; et facite vobis cor novum, et spiritum novum; et quare moriemini, domus Israel, quia nolo mortem morientis? dicit Dominus Deus: revertimini, et vivite. Quamquam peccaverimus; advocatum habemus, apud Patrem, Jesum Christum justum; et ipse est propitiatio pro peccatis nostris; quia ipse vulneratus est propter iniquitates nostras, et attritus propter scelera nostra. Convertamur igitur ad eum, qui misericorditer recipit omnes respicientes peccatores, persuasum nobis habentes, ipsum paratum esse ad recipiendum nos, et ad ignoscendum nobis, si vere respicientes ad eum accedamus; si nosmet ipsos et subiiciamus, et deinceps in viis illius ambulemus; si suave jugum et onus ejus leve tollere velimus super nos, ut eum sequamur in humilitate, patientia, et caritate, et Sancti ipsius Spiritus moderamine dirigamur; semper ejus gloriam quaerentes.

COMMUNATIO.

et ipsi inservientes in nostra vocatione, prout tenemur, cum gratiarum actione. Hæc si præstiterimus, liberabit nos Christus ab execratione legis; et ab extrema maledictione, quæ illis eveniet, qui collocantur ad sinistram; nos autem ad dextram collocabit, et benigna illa Patris sui benedictione nos vocabit, jubens, ut regnum suum gloriosum possideamus; ad quod ipse dignetur nos omnes perducere propter infinitam suam misericordiam. Amen

¶ Tum universi in genua procumbent, Presbyter autem et Clerici, flexis genibus, in eo loco ubi solet recitari Litanía, hunc Psalmum recitabunt.

Psalm. li.

MISERERE mei, Deus, secundum magnam misericordiam tuam, &c.

Gloria Patri, &c.

Sicut erat in principio, &c.

Kyrie, eleeson.

Christe, eleeson.

Kyrie, eleeson.

PATER noster, qui es in cælis, &c.

Minister. Salvos fac, Domine, famulos tuos.

Responsum. Qui sperant in te

L 579

COMMUNATIO.

Minister. Mitte illis auxilium ab alto.
Responsum. Et omni tempore potenter eos protege.

Minister. Adjuva nos, o Deus, Servator noster.

Responsum. Et, propter gloriam nominis tui, libera nos; propitius esto nobis peccatoribus, propter nomen tuum.

Minister. Domine, exaudi orationem nostram.

Responsum. Et clamor noster ad te perveniat.

Minister.

Oremus.

PRECES nostras, quæsumus, Domine, clementer exaudi, et illis omnibus parce, qui tibi peccata sua confitentur; ut, quos conscientia delictorum accusat, indulgentia propitiationis tuæ absolvat, per Christum, Dominum nostrum. Amen.

POTENTISSIME Deus, ac Pater misericors! qui omnium hominum misereris, et nihil odisti eorum quæ condidisti; qui non vis mortem peccatoris, sed potius ut convertatur ab iniquitate sua, et salvus fiat; misericorditer peccata nostra nobis condona; recipe et consolare nos, qui laboramus et fatiscimus sub onere peccatorum nostrorum. Tuum est semper misereri; non nisi uni tibi licet peccata condonare. Parce nobis, Domine; parce populo tuo, quem redemisti. Non intres in iudicium cum servis tuis, qui vilis terra sumus; et miseri peccatores; sed ita iram tuam a

L 571

COMMUNICATIO.

nobis avertet, qui demisse vilitatem nostram agnoscimus, et quos vere peccatorum poenitet; et sic festina ad adiuvandum nos in hoc saeculo, ut in futuro tecum vivamus in aeternum; per Jesum Christum, Dominum nostrum. *Amen.*

¶ *Dein, praevia verba Presbytero, haec dicit catus:*

CONVERTE nos, misericors Domine; et convertemur. Propitius esto, Domine, propitius esto populo tuo, qui ad te convertitur cum lacrymis, jejuniis, et precibus: quia tu es Deus misericors, et plenus miserationum, longanimis, et multa misericordiae. Tu parcis, cum poenas meremur; et in ira tua, de misericordia cogitas. Parce populo tuo, misericors Domine! parce; et ne des hereditatem tuam in opprobrium. Exaudi nos, Domine, quia multa est misericordia tua; et, secundum multitudinem miserationum tuarum, respice nos; per merita et mediationem Filii tui benedicti, Jesu Christi, Domini nostri. *Amen.*

¶ *Tum Minister solus dicit:*

BENEDICAT nobis Dominus, et custodiat nos. Convertat Dominus vultum suum ad nos; et det nobis pacem, nunc et semper. *Amen.*

PRECES IN USUM NAVIGANTIIUM.

¶ *Preces Matutinae et Vespertinae, in usum Navigantium, eadem erunt, quae habentur in Libro Precum Publicarum.*

¶ *Duarum quoque sequentium Precationum in Regiis Navibus quotidianus usus erit.*

OETERNE Deus! qui solus expandis caelos, et aetum maris compescis; qui aquas certis limitibus circumscripsisti, donec dies et nox non sint amplius; dignare nos famulos tuos, una cum classe cui operam nostram navamus, in omnipotentem et clementissimam tutelam tuam recipere. Nos tutos praesta a periculo maris, et ab hostium violentia; ut simus praesidium Clementissimae Reginae nostrae VICTORIAE, et regnis ejus; et tutamen navigantium ad agenda negotia sua legitima; ut insulae nostrae incolae tibi Deo nostro in pace et quiete servire queat; nos vero redeamus incolumes, terrae commoda, et laborum nostrorum fructus percepturi; et, grata memoria miserationes tuas recolentes, laudemus et glorificemus sanctum Nomen tuum, per Jesum Christum, Dominum nostrum. *Amen.*

Collecta.

ACTIONES nostras singulas, Domine clementissime, tuo favore praeveni, et perpetuo auxilio prosequere; ut, in omnibus operibus nostris, in te inceptis, continuatis, et finitis, sanctum nomen tuum glorificemus, et tandem, miseratione tua, vitam aeternam

PRECES IN USUM NAVIGANTIUM.

consequamur, per Jesum Christum, Dominum nostrum. *Amen.*

¶ *Preces in Maris Procellis a Navigantibus usurpanda.*

O POTENTISSIME et gloriosissime Domine Deus! quo jubente, venti flant, et undas maris commovent; quique illius ferventem æstum colibes; nos, creaturæ tuæ, sed miseri peccatores, ad te clamamus, opem tuam implorantes in summis, quibus urgemur, angustiis. Serva, Domine: aliqui perimus. Confitemur, nos tui, Dei nostri, oblitos esse, dum in tuto navigaremus, et tranquilla omnia haberemus; et verbi tui placidam vocem audire, et mandatis tuis obsequi, noluisse. Jam vero perspectum habemus, quam terribilis sis in cunctis mirabilibus tuis, Deus summus, supra omnia tremendus. Ideoque divinam Majestatem tuam adoramus, potentiam tuam agnoscimus, et bonitatis tuæ opem implorantes. Adesto, Domine! et serva nos propter misericordiam tuam, in Jesu Christo, Filio tuo, Domino nostro. *Amen.*

¶ *Aut hæc.*

O GLORIOSISSIME et clementissime Domine Deus! qui in cælis habitas, sed inferiora hæc omnia intueris; respice nos, quæsumus; et exaudi nos, ad te clamantes de profundis, et de faucibus mortis hujus jamjam nos voraturæ. Serva, Domine! aliqui perimus. Vivi, vivi laudabunt te. Emitte vocem mandati tui ad corripiendum sævientes ventos, et tumultuans mare; ut, ex his angustiis erepti, vivamus tibi servituri, et nomen tuum glorificemus omnibus diebus vitæ nostræ. Exaudi, Domine! et serva

PRECES IN USUM NAVIGANTIUM.

nos, propter infinita merita benedicti Servatoris nostri, Filii tui, Domini Jesu Christi. *Amen.*

¶ *Preces dicenda ante committendum navale Prælium cum quovis hoste.*

O POTENTISSIME et gloriosissime Domine Deus! Domine exercituum! qui omnia regis, et imperio tuo subjicis; sedes super solio, recte judicans; ideoque ad divinam tuam Majestatem confugimus in hac nostra necessitate; ut ipse velis causam cognoscere, et judicare inter nos et hostes nostros. Excita virtutem tuam, Domine! adesto, et adjuva nos; quia non semper iis victoriam tribuis, qui viribus præstant, sed servare potes, seu magno seu parvo numero. Ne sinas peccata nostra clamorem attollere contra nos ad vindictam; sed nos, miseros famulos tuos, veniam suppliciter exorantes, et opem implorantes, exaudias; sisque nobis propugnaculum a facie inimici. Ostende te nostrum esse Servatorem, et potentem liberatorem, per Jesum Christum, Dominum nostrum. *Amen.*

¶ *Breves quædam Orationes, in usum eorum qui non possunt presentes adesse, et interesse cæterorum precibus, obstante prælio, aut tempestate.*

¶ *Preces Generales.*

DOMINE! misericors esto in nos peccatores; et serva nos propter misericordiam tuam.

Tu magnus ille Deus es, qui condidisti, quique regis universa. O! libera nos propter Nomen tuum.

Tu magnus ille Deus es, supra omnia tremendus. O! serva nos, ut te celebremus.

PRECES IN USUM NAVIGANTIUM.

¶ *Speciales Precationes, habito respectu ad hostem.*

TU Dominus justus es ac potens. O! tueri causam nostram a facie inimici.

O Deus, turris fortitudinis omnibus qui ad te confugiunt! serva nos a violentia hostis.

O Domine exercituum! pugna pro nobis, ut tibi gloriam tribuamus.

Ne patiaris nos sub pondere peccatorum nostrorum, vel hostium vi, succumbere.

Surge, Domine! adjuva nos, et libera nos, propter Nomen tuum.

¶ *Breves Precationes, respectu habito ad tempestatem.*

TU, Domine! qui maris æstum sævientem sedas, audi, exaudi, ac serva nos, ne pereamus.

O benedictè Servator! qui servasti discipulos tuos, in media tempestate jamjam perituros, audi et serva nos, quæsumus.

Domine, miserere nostri.

Christe, miserere nostri.

Domine, miserere nostri.

Domine, exaudi nos.

Christe, exaudi nos.

Deus Pater, Deus Filius, Deus Spiritus Sanctus, miserereur nostri, et servet nos nunc et semper. Amen.

PATER noster, &c.

¶ *Imminente periculo, quosquos a nautis laboribus, absque navis periculo, vacare poterunt, si convocabuntur omnes, et peccatorum suorum humilem edens confessionem coram Deo. In qua unusquisque serio attendat ad singula ea peccata, quorum sua enim accusabit conscientia, dicens prout sequitur.*

PRECES IN USUM NAVIGANTIUM.

OMNIPOTENS Deus! Pater Domini nostri Jesu Christi! rerum omnium conditor! hominum omnium iudex! confitemur ac deploramus multiplicia peccata et scelera nostra, quæ toties flagitiose admodum commisimus; cogitatione, verbo, et opere, contra divinam tuam Majestatem, iram atque indignationem tuam adversus nos justissime provocantes. Serio nos pœnitet, ex animoque dolemus, ob ejusmodi delicta nostra; eorum recordatio nobis acerba est, onus autem intolerabile. Miserere nostri, miserere nostri, Pater summe misericors! Propter Filium tuum, Jesum Christum, Dominum nostrum, præteritorum omnium veniam concede. Da etiam, ut in posterum semper tibi serviamus et placeamus in novitate vite, ad nominis tui honorem et gloriam; per Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen.

¶ *Tuum Presbyter, si quis in navi adsit, hanc Absolutionem pronuntiabit.*

OMNIPOTENS Deus, Pater noster cœlestis, qui, ex summa sua misericordia, peccatorum remissionem promisit iis omnibus qui, serio atque ex animo pœnitentes, cum vera fide ad eum se converterint, vestri inisereatur; peccata vestra vobis omnia condonet, ab iisque vos liberet; vos confirmet et roboret in omni bono; vosque perducat ad vitam æternam, per Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen.

Gratiarum Actiones post Tempestatem.

Jubilare Deo. Psal. lxxi.

Confitemini Domino. Psal. cvii.

Collecta pro Gratiarum Actione.

O SUMMUM benedictè et gloriosissime Domine Deus, bonitatis et misericordiæ ip

PRECES IN USUM NAVIGANTIIUM.

finite! nos, viles tuæ creature, quos condidisti et conditos servasti, animas nostras sustentans, et jam nos eripiens e faucibus mortis, præsentēs denuo adsumus, magna cum animi demissione, coram divina tua Majestate, ut offeramus tibi sacrificium laudis, et gratiarum actionis, quoniam audisti nos in adversis clamantes; et orationem nostram non rejectisti, quam effrudimus coram te in magnis angustiis nostris. Etiam cum omnia periisse crederemus, navem, bona, nos ipsos, tunc misericorditer nos respexisti; et nos mirandum in modum fiberos voluisti: pro quibus, jam in tuto collocati, omnimodam laudem ac gloriam sancto Nomini tuo tribuimus, per Jesum Christum, Dominum nostrum. *Amen.*

¶ *Aus hac.*

O POTENTISSIME et clementissime Domine Deus! misericordia tua durat in sæcula super omnia opera tua; eam vero precipue super nos extendisti, quos adeo potenter ac mirabiliter defendisti. Ostendisti terribilia ac mirabilia nobis in profundo, ut compertum haberemus, quam sis Deus fortis ac benignus; quam potens paratusque ad adjuvandum eos qui in te confidunt. Manifestum nobis fecisti, ventos etiam et mare imperio tuo subjecta esse, tuisque mandatis obsequi; ut ab iis etiam discamus auscultare voci tuæ, et facere voluntatem tuam. Itaque nomini tuo benedicimus, et gloriam tribuimus, propter hanc misericordiam tuam in nobis servandis, qui tantum non perieramus. Fac etiam, quaesumus, ut accepti beneficii sensu non minus nunc afficiamur, quam pridem commoti fuimus periculo. Et da nobis corda semper

PRECES IN USUM NAVIGANTIIUM.

parata ad testandum grati animi sensum, non verbis modo, sed etiam vivendi ratione, et sanctorum mandatorum tuorum diligentiori observatione. Hanc benignitatem tuam (quaesumus) erga nos perpetuam esse velis; ut, quos tu salvos fecisti, tibi in sanctitate et justitia serviamus omnibus diebus vitæ nostræ; per Jesum Christum, Dominum et Servatorem nostrum. *Amen.*

¶ *Hymnus Laudis et Gratiarum Actionis post periculosam Tempestatem.*

VENITE! confitemini Domino, quia bonus est: et in sæculum misericordia ejus.

Magnus Dominus, et laudabilis nimis, dicant qui redempti sunt a Domino; quos redemit ab immani rabie maris.

Miserator et misericors Dominus, longanimis, et multum misericors.

Non secundum peccata nostra fecit nobis; neque secundum iniquitates nostras retribuit nobis.

Quoniam, secundum altitudinem cæli a terra, corroboravit misericordiam super timentes se.

Tribulationem et dolorem invenimus; appropinquavimus usque ad portas mortis.

Undæ maris prope nos operuerant; prope pertransiit anima nostra aquam intolerabilem.

Sonuit mare; et spiritus procellæ exalta vit fluctus ejus.

Ascendimus usque ad cælos, et descendimus usque ad abyssos; anima nostra in malis tabescebat.

Et clamavimus ad te, Domine: et de necessitatibus nostris eduxisti nos.

Benedictum sit nomen tuum, qui non sprevisi preces famulorum tuorum: sed

PRECES IN USUM NAVIGANTIUM.

audiisti clamorem nostrum, et salvasti nos.

Emisisti verbum tuum; et statuisti procellam in auram.

Confiteantur Domino misericordiae ejus; et mirabilia ejus filiis hominum.

Laudetur Dominus tota die: Dominus adjutor noster, qui effudit bona sua super nos.

Ipse Deus noster, a quo salutare nostrum: Dominus Deus, per quem morti erepti fuimus.

Tu, Deus, laetificasti nos operibus manuum tuarum: et in laude tua exultabimus.

Benedictus Dominus Deus, qui facit mirabilia solus.

Et benedictum nomen Majestatis ejus in eternum: et dicat unusquisque nostrum, Amen! Amen!

Gloria Patri, &c.

2 Cor. xiii, 14.

GRATIA Domini nostri, Jesu Christi, et caritas Dei, et communicatio Sancti Spiritus, sit cum omnibus nobis, nunc et semper Amen.

Post reportatam Victoriā, et ab hoste liberationem.

¶ *Psalmus, aut Hymnus laudis et Gratiarum Actionis, post Victoriā.*

NISI quia Dominus erat in nobis, dicamus nunc: nisi quia Dominus erat in nobis, cum exurgerent homines in nos;

580

PRECES IN USUM NAVIGANTIUM.

Vivos deglutissent nos, cum irasceret furor eorum in nos.

Imo aqua absorbuisset nos: torrentem pertransisset anima nostra: pertransisset anima nostra aquam intolerabilem.

Benedictus Dominus Deus, qui non dedit nos in captivem deuitibus eorum.

Dominus erexit cornu salutis nobis.

Nec enim in gladio nostro vicimus; et brachium nostrum non salvavit nos; sed dextera tua, et brachium tuum, et illuminatio vultus tui, quoniam complacuisti in nobis.

Stetit a nobis Dominus: Deus cooperuit capita nostra, et sustentavit nos in praelio.

Stetit a nobis Dominus: Dominus prostravit inimicos nostros, et confregit insurgentes in nos.

Non nobis igitur, Domine, non nobis, sed nomini tuo, da gloriam.

Fecit nobis magna Dominus: Dominus fecit nobis magna, in quibus laetamur.

Adjutorium nostrum in nomine Domini, qui fecit caelum et terram.

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto; Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in saecula saeculorum, Amen.

¶ *Finito hoc Hymno, poterit cantari, Te Deum.*

Dein sequetur haec Collecta.

OMNIPOTENS Deus, totius orbis moderator! in cujus manu sunt potentia et virtus, quibus nemo potest resistere; benediximus et magnificamus magnum et gloriosum nomen tuum, ob felicem hanc victoriam, cujus gloriam totam tibi tribuimus qui unicus es victoriarum largitor. Da eti-

581

PRECES IN USUM NAVIGANTIUM.

am, quæsumus, ut hac victoria utamur ad gloriam tuam, Evangelii tui incrementum, Principis nostri honorem, et (quantum quidem in nobis est) ad totius generis humani utilitatem et commodum. Insuper concede, quæsumus, ut tanti beneficii memoria mentibus nostris adeo infixæ hæreant, ut vere gratos nos ob illud præbeamus, idque testatum faciamus vita et moribus, humiliter, sancte, et obsequenter in conspectu tuo ambulando omnibus diebus nostris, per Jesum Christum, Dominum nostrum; cui, una tecum et cum Spiritu Sancto, pro omnibus beneficiis tuis, præsertim vero pro hac victoria ac liberatione, sit omnis gloria et honor, in sæcula sæculorum. Amen.

2 Cor. xiii. 14.

GRATIA Domini nostri Jesu Christi, et caritas Dei, et communicatio Sancti Spiritus, sit cum omnibus nobis, nunc et semper. Amen.

IN FUNERIBUS MORTUORUM INTER NAVIGANDUM.

¶ *Officium Liturgia Sacra poterit usurpari, si solummodo, pro his verbis, [Mortuum ejus corpus humo mandamus, &c.] dicatur,*

ITAQUE mortuum ejus corpus profundo corrumpebimus mandamus, carnis resurrectionem, (quam mare reddet mortuos suos) et vitam futuri sæculi, expectantes, per Jesum Christum, Dominum nostrum, qui cum venerit, reformabit corpus humilitatis nostræ, configuratum corpori claritatis suæ, secundum operationem virtutis suæ, qua etiam potest subijcere sibi omnia.

582

ARTICULI RELIGIONIS,

FORMA ET MODUS

CONSECRANDI EPISCOPOS

&c.

ARTICULI.

*De quibus convenit inter Archiepiscopos et
Episcopos utriusque Provinciae, et Clerum
universum in Synodo Londini, anno 1562.
secundum computationem ecclesie Angli-
canæ, ad tollendam opinionum dissensionem,
et consensum in vera Religione firmandum.*

I. De Fide in sacro-sanctam Trinitatem.

UNUS est vivus et verus Deus, æternus, incorporeus, impartibilis, impassibilis, immensæ potentiae, sapientiae, ac bonitatis; creator et conservator omnium, tum visibilium, tum invisibilium. Et, in unitate hujus divinæ naturæ, tres sunt personæ, ejusdem essentialitæ, potentiae, ac æternitatis, Pater, Filius, et Spiritus Sanctus.

II. De Verbo, sive Filio Dei, qui verus homo factus est.

FILIUS, qui est verbum patris, ab æterno a patre genitus, verus et æternus Deus, ac patri consubstantialis, in utero Beatæ Virginis, ex illius substantia naturam humanam assumpsit; ita ut duæ naturæ, divina et humana, integre atque perfecte in unitate personæ fuerint inseparabiliter conjunctæ, ex quibus est unus Christus, verus Deus et verus homo, qui vere passus est, crucifixus, mortuus, et sepultus, ut Patrem nobis reconciliaret, essetque hostia, non tantum pro

ARTICULI RELIGIONIS.

culpa originis, verum etiam pro omnibus actualibus hominum peccatis.

III. De Descensu Christi ad Inferos.

QUEMADMODUM Christus pro nobis mortuus est, et sepultus, ita est etiam credendus ad Inferos descendisse.

IV. De Resurrectione Christi.

CHRISTUS vere a mortuis resurrexit, suumque corpus, cum carne, ossibus, omnibusque ad integritatem humanæ naturæ pertinentibus, recepit: cum quibus in cælum ascendit, ibique residet, quoad extremo die, ad iudicandos homines reversurus sit.

V. De Spiritu Sancto.

SPIRITUS Sanctus, a Patre et Filio procedens, ejusdem est cum Patre et Filio essentiae, majestatis, et gloriæ, verus ac æternus Deus.

VI. De divinis Scripturis, quod sufficiant ad salutem.

SCRIPTURA sacra continet omnia, quæ ad salutem sunt necessaria, ita ut quicquid in ea nec legitur, neque inde probari potest, non sit a quoquam exigendum, ut tanquam articulus fidei credatur, aut ad salutis necessitatem requiri putetur.

Sacræ Scripturæ nomine, eos Canonicos libros Veteris et Novi Testamenti intelligimus, de quorum auctoritate, in Ecclesia nunquam dubitatum est.

ARTICULI RELIGIONIS.

De nominibus, et numero librorum sacræ Canonice Scripturæ veteris Testamenti.

<i>Genesis.</i>	<i>Secundus liber Paralipomen.</i>
<i>Exodus.</i>	<i>Primus liber Esdra,</i>
<i>Leviticus.</i>	<i>Secundus liber Esdra,</i>
<i>Numeri.</i>	<i>Liber Hester.</i>
<i>Deuteron.</i>	<i>Liber Job.</i>
<i>Josua.</i>	<i>Psalmi.</i>
<i>Judicum.</i>	<i>Proverbia.</i>
<i>Ruth.</i>	<i>Ecclesiastes, vel Con-</i>
<i>Prior liber Samuelis,</i>	<i>cionator,</i>
<i>Secundus liber Sa-</i>	<i>Cantica Salomonis,</i>
<i>muelis,</i>	<i>Quatuor Propheta Ma-</i>
<i>Prior liber Regum,</i>	<i>jores,</i>
<i>Secundus liber Regum,</i>	<i>Duodécim Propheta</i>
<i>Prior liber Paralipomen.</i>	<i>Minores.</i>

Alios autem libros (ut ait Hieronymus) legit quidem Ecclesia, ad exempla vitæ, et formandos mores: illos tamen ad dogmata confirmanda non adhibet; ut sunt

<i>Tertius liber Esdra,</i>	<i>Canticum trium Pu-</i>
<i>Quartus liber Esdra,</i>	<i>erorum,</i>
<i>Liber Tobia,</i>	<i>Historia Susanna,</i>
<i>Liber Judith,</i>	<i>De Bel et Dracone,</i>
<i>Reliqui libri Hester,</i>	<i>Oratio Manasses,</i>
<i>Liber Sapientia,</i>	<i>Prior liber Machabæ-</i>
<i>Liber Jeru. filii Si-</i>	<i>rum,</i>
<i>rach,</i>	<i>Secundus liber Macha-</i>
<i>Baruch propheta.</i>	<i>bæorum.</i>

Novi Testamenti omnes libros (ut vulgo recepti sunt) recipimus, et habemus pro Canonicis.

ARTICULI RELIGIONIS

VII. De Veteri Testamento.

TESTAMENTUM Vetus Novo contrarium non est, quoadquidem, tam in veteri, quam in novo, per Christum, (qui unicus est Mediator Dei et hominum, Deus et homo, æterna vita humano generi est proposita. Quare male sentiunt, qui veteres tantum in promissiones temporarias sperasse confingunt. Quanquam lex a Deo data per Moysen quoad cærimonias et ritus) Christianos non astringat, neque civilia ejus præcepta in aliqua republica necessario recipi debeant; nihilominus tamen ab obedientia mandatorum (quæ moralia vocantur) nullus (quantumvis Christianus) est solutus.

VIII. De tribus Symbolis.

SYMBOLA tria, Nicænum, Athanasii, et quod vulgo Apostolorum appellatur, omnino recipienda sunt, et credenda; nam firmissimis Scripturarum testimoniis probari possunt.

IX. De Peccato Originali.

PECCATUM originis non est (ut fabulantur Pelagiani) in imitatione Adami situm sed est vitium, et depravatio naturæ, cujuslibet hominis ex Adamo naturaliter propagati; qua fit, ut ab originali justitia quam longissime distet, ad malum sua natura propendat, et caro semper adversus spiritum concupiscat; unde, in unoquoque na-

ARTICULI RELIGIONIS.

scientium, iram Dei, atque damnationem meretur. Manet etiam in renatis hæc naturæ depravatio; qua fit ut affectus carnis (Græce *φρονιμα σαρκος*, quod alii sapientiam, alii sensum, alii affectum, alii studium carnis interpretantur) legi Dei non subjiciatur. Et, quanquam renatis et credentibus nulla, propter Christum, est condemnatio, peccati tamen in sese rationem habere concupiscentiam, fatetur Apostolus.

X. De libero Arbitrio.

EA est hominis post lapsum Adæ conditio, ut sese, naturalibus suis viribus et bonis operibus, ad fidem, et invocationem Dei convertere ac præparare non possit. Quare, absque gratia Dei (quæ per Christum est) nos præveniente, ut velimus, et cooperante, dum volumus, ad pietatis opera facienda, quæ Deo grata sunt, et accepta, nihil valeamus.

XI. De Homini Justificatione.

TANTUM propter meritum Domini ac Servatoris nostri, Jesu Christi, per fidem, non propter opera et merita nostra, justi coram Deo reputantur. Quare sola fide nos justificari doctrina est saluberrima, ac consolationis plenissima, ut, in Homilia de Justificatione Homini, fusius explicatur.

ARTICULI RELIGIONIS.

XII. De bonis Operibus.

BONA opera, quæ sunt fructus fidei, et iustificatos sequuntur, quamquam peccata nostra expiare, et divini iudicii severitatem ferre non possunt; Deo tamen grata sunt, et accepta in Christo; atque ex vera et viva fide necessario profluunt, ut plane ex illis quæ fides viva cognosci possit, atque arbor ex fructu iudicari.

XIII. De Operibus ante Justificationem.

OPERA quæ fiunt ante gratiam Christi, et spiritus eius afflatum, cum ex fide Jesu Christi non prodeant, minime Deo grata sunt, neque gratiam (ut multi vocant) de congruo merentur. Immo, cum non sint facta ut Deus illa fieri voluit et præcepit, peccati rationem habere non dubitamus.

XIV. De Operibus Supererogationis.

OPERA, quæ supererogationis appellant, non possunt sine arrogantia et impietate prædicari. Nam illis declarant homines, non tantum se Deo reddere, quæ tenentur, sed plus in ejus gratiam facere quam deberent; cum aperte Christus dicat: Cum feceritis omnia, quæcumque præcepta sunt vobis, dicite. Servi inutilis sumus.

ARTICULI RELIGIONIS.

XV. De Christo, qui solus est sine Peccato.

CHRISTUS, in nostræ naturæ veritate, per omnia similis factus est nobis, excepto peccato, a quo prorsus erat immunis, tum in carne, tum in spiritu. Venit, ut agnus absque macula, qui mundi peccata, per immolationem sui semel factam, tolleret; et peccatum (ut inquit Joannes) in eo non erat; sed nos reliquit, etiam baptizati, et in Christo regenerati, in multis tamen offendimus omnes. Et, si dixerimus, quia peccatum non habemus, nos ipsos seducimus; et veritas in nobis non est.

XVI. De Peccato post Baptismum.

NON omne peccatum mortale, post baptismum voluntarie perpetratum, est peccatum in Spiritu Sanctum, et irremissibile. Proinde lapsis a Baptismo in peccata loci poenitentiae non est negandus. Post acceptum Spiritum Sanctum, possumus a gratia data recedere, atque peccare, denuoque per gratiam Dei resurgere, ac respicere: ideoque illi damnandi sunt, qui se, quamdiu hic vivant, amplius non posse peccare affirmant, aut vere resipiscitibus veniæ locum denegant.

XVII. De Prædestinatione, et Electione.

PRÆDESTINATIO ad vitam est æternum Dei propositum, quo, ante jacta mundi cup-

ARTICULI RELIGIONIS.

damenta, suo consilio, nobis quidem oculto, constanter decrevit, eos, quos in Christo elegit ex hominum genere, a maledicto et exitio liberare, atque (ut vasa in honorem efficta), per Christum, ad aeternam salutem adducere. Unde, qui tam præclaro Dei beneficio sunt donati, illi, spiritu ejus opportuno tempore operante, secundum propositum ejus vocantur: vocationi per gratiam parent; justificantur gratis: adoptantur in filios Dei: unigeniti ejus Filii Jesu Christi imagini efficiuntur conformes: in bonis operibus sancte ambulant; et denique, ex Dei misericordia, pertingunt ad sempiternam felicitatem.

Quemadmodum prædestinationis et electionis nostræ in Christo pia consideratio, dulcis, suavis, et ineffabilis consolationis plena est, vere piis, et his qui sentiunt in se vim spiritus Christi, facta carnis, et membra quæ adhuc sunt super terram, mortificantem, animumque ad cælestia et superna rapientem; tum quia fidem nostram, de aeterna salute consequenda per Christum, plurimum stabilis, atque confirmat, tum quia amorem nostrum in Deum vehementer accendit: ita hominibus curiosis, carnalibus, et spiritu Christi destitutis, ob oculos perpetuo versari prædestinationis Dei sententiam, perniciosissimum est præcipitium, unde illos diabolus protrudit, vel in desperationem, vel in æque perniciosam impurissimæ vitæ securitatem.

Proinde præmissiones divinas sic amplecti oportet, ut nobis in sacris literis generaliter propositæ sunt; et Dei voluntas in nostris actionibus ea sequenda est, quam in verbo Dei habemus discrete revelatam.

590

ARTICULI RELIGIONIS.

XVIII. De speranda aeterna Salute tantum in Nomine Christi.

SUNT et illi anathematizandi, qui dicere audent unanquemque, in lege aut secta quam profitetur, esse servandum, modo juxta illam, et lumen naturæ, accurate vixerit, cum sacræ literæ tantum Jesu Christi nomen prædicent, in quo salvos fieri homines oporteat.

XIX. De Ecclesia.

ECCLESIA Christi visibilis est cætus fidelium, in quo verbum Dei purum prædicatur, et sacramenta (quoad ea quæ necessario exigantur) juxta Christi institutum recte administrantur. Sicut erravit Ecclesia Hierosolymitana, Alexandrina, et Antiochena; ita et erravit Ecclesia Romana, non solum quoad agenda, et cærimoniarum ritus, verum in iis etiam quæ credenda sunt.

XX. De Ecclesia Auctoritate.

HABET Ecclesia ritus sive cærimonias statuendi jus, et in fidei controversiis auctoritatem; quamvis Ecclesiæ non licet quidquam instituere, quod verbo Dei scripto adversetur; nec unum scripturæ locum sic exponere potest, ut alteri contradicat. Quare, licet Ecclesia sit divinarum librorum testis et conservatrix; uttameo, ut adversus eos nihil decernere, ita, præter illos,

37

591

ARTICULI RELIGIONIS.

nihil credendum de necessitate salutis dele-
obtrudere.

XXI. De Auctoritate Conciliorum generalium.

GENERALIA concilia, sine jussu et vo-
luntate principum, congregari non possunt;
et, ubi convenerint, quia ex hominibus con-
stant, qui non omnes spiritu et verbo Dei
reguntur, et errare possunt, et interdum
errarunt, etiam in his quæ ad Deum perti-
nent; ideoque, quæ ab illis constituuntur
ut ad salutem necessaria, neque robur ha-
bent, neque auctoritatem, nisi ostendi pos-
sint e sacris literis esse desumpta.

XXII. De Purgatorio.

DOCTRINA Romanensium de purgatorio,
de indulgentiis, de veneratione et adora-
tione, tum imaginum, tum reliquiarum, nec-
non de invocatione Sanctorum, res est fu-
tilis, inaniter conficta; et nullis Scriptura-
rum testimoniis innititur: immo verbo Dei
contradicit.

XXIII. De Ministrando in Ecclesia.

NON licet cuiquam sumere sibi nomen
publice prædicandi, aut administrandi Sa-
cramenta in Ecclesia, nisi prius fuerit ad
hæc obeunda legitime vocatus et missus.
Atque illos legitime vocatos et missos ex-
stimare debemus, qui per homines, quibus
auctoritas vocandi ministrorum, atque mittendi

ARTICULI RELIGIONIS.

in vineam Domini, publice concessa est in
Ecclesia, co-optati fuerint, et adsciti in hoc
opus.

XXIV. De loquendo in Ecclesia Lingua quam populus intelligit.

LINGUA populo non intellecta publicas
in Ecclesia preces peragere, aut Sacramenta
administrare, verbo Dei, et primitivæ Eccle-
siæ consuetudini, plane repugnat.

XXV. De Sacramentis.

SACRAMENTA, a Christo instituta, non
tantum sunt notæ professionis Christiano-
rum, sed certa quædam potius testimonia,
et efficaciam signa gratiæ, atque bonæ in nos
voluntatis Dei, per quæ invisibiliter ipse in
nos operatur, nostramque fidem in se non
solum excitat, verum etiam confirmat.

Duo a Christo Domino nostro in Evange-
lio instituta sunt Sacramenta, scilicet Bap-
tismus, et Cæna Domini.

Quinque illa, vulgo nominata Sacramen-
ta, scilicet, Confirmatio, Pœnitentia, Ordo,
Matrimonium, et Extrema Unctio, pro Sa-
cramentis Evangelicis habenda non sunt,
ut quæ partim a prava Apostolorum imi-
tatione proflexerunt, partim vitæ status
sunt, in Scripturis quidem probati; sed
Sacramentorum eandem cum Baptismo et
Cæna Domini rationem non habent, ut quæ
signum aliquod visibile, seu ceremoniam, a
Deo institutam, non habeant.

ARTICULI RELIGIONIS.

Sacramenta non in hoc instituta sunt a Christo, ut spectarentur, aut circumferrentur, sed ut rite illis uteremur; et, in iis duntaxat qui digne percipiunt, salutarem habent effectum. Qui vero indignè percipiunt, damnationem (ut inquit Paulus) sibi ipsis acquirunt.

XXVI. *De Vi Institutionum diuinarum, quod eam non tollat Malitia Ministrorum.*

QUAMVIS, in Ecclesia visibili, boni et mali semper sint admixti, atque interdum ministerio verbi et Sacramentorum administrationi præsint: tamen, cum non suo, sed Christi nomine agant, ejusque mandato et auctoritate ministrent, illorum ministerio, uti licet, cum in verbo Dei audiendo, tum in Sacramentis eripiendis. Neque, per illorum malitiam, effectus institutorum Christi tollitur, aut gratia donorum Dei minuitur, quoad eos qui fide et rite sibi oblata percipiunt; quæ, propter institutionem Christi et promissionem, efficaciam sunt, licet per malos administrantur.

Ad Ecclesiæ tamen disciplinam pertinet, ut in malos ministros inquiretur, accusenturque ab his, qui eorum flagitia noverint atque tandem, justo convicti iudicio, deponantur.

XXVII. *De Baptismo.*

BAPTISMUS non est tantum professionis signum, ac discriminis nota, qua Christiani a non Christianis discernantur; sed etiam

ARTICULI RELIGIONIS.

est signum regenerationis, per quod, tanquam per instrumentum, recte baptismum suscipientes, Ecclesiæ inseruntur; promissiones de remissione peccatorum, atque adoptione nostra in filio Dei per Spiritum Sanctum, visibiliter obsignantur, fides confirmatur, et vi divinæ invocationis gratia augetur.

Baptismus parvulorum omnino in Ecclesia retinendus est, ut qui cum Christi institutione optime congruat.

XXVIII. *De Cæna Domini.*

CÆNA Domini non est tantum signum mutua benevolentia Christianorum inter sese; verum potius est Sacramentum nostræ, per mortem Christi, redemptionis.

Atque adeo, rite, digne, et cum fide summentibus, panis, quem frangimus, est communicatio corporis Christi: similiter poculum benedictionis est communicatio sanguinis Christi.

Panis et vini Transsubstantiatio in Eucharistia ex sacris literis probari non potest, sed apertis scripturæ verbis adversatur; Sacramenti naturam evertit, et multarum superstitionum dedit occasionem.

Corpus Christi datur, accipitur, et manducatur, in Cæna, tantum celesti et spirituali ratione. Medium autem, quo corpus Christi accipitur et manducatur in Cæna, fides est.

Sacramentum Eucharistiæ, ex institutione

ARTICULI RELIGIONIS.

Christi, non servabatur, circumferebatur elevabatur, nec adorabatur.

XXIX. *De Manducatione Corporis Christi et impiis illud non manducare.*

IMPII, et fide viva destituti, licet carnali ter et visibiliter (ut Augustinus loquitur) corporis et sanguinis Christi Sacramentum dentibus premant, nullo tamen modo Christi participes efficiuntur. Sed potius tantæ rei Sacramentum, seu symbolum, ad iudicium sibi manducant et bibunt.

XXX. *De utraque Specie.*

CALIX Domini laicis non est denegandus. Utraque enim pars Dominici Sacramenti, ex Christi institutione et præcepto, omnibus Christianis ex æquo administrari debet.

XXXI. *De unica Christi Oblatione in Cruce perfecta.*

OBLATIO Christi, semel facta, perfecta est redemptio, propitiatio, et satisfactio pro omnibus peccatis totius mundi, tum originalibus, quam actualibus. Neque, præter illam unicam, est ulla alia pro peccatis expiatio: unde Missarum sacrificia, quibus, vulgo dicebatur, sacerdotem offerre Christum in remissionem peccatæ aut culpæ, pro vivis et defunctis, blasphemæ figmenta sunt, et perniciosæ imposturæ.

L 596

ARTICULI RELIGIONIS.

XXXII. *De Conjugio Sacerdotum.*

EPISCOPIS, presbyteris, et diaconis, nullo mandato divino præceptum est, ut aut cœlibatum voveant, aut a matrimonio abstineant. Licet igitur etiam illis, ut cæteris omnibus Christianis, ubi hoc ad pietatem magis facere judicaverint, pro suo arbitratu matrimonium contrahere.

XXXIII. *De Excommunicatis vitandis.*

QUI per publicam Ecclesiæ denuntiationem rite ab unitate Ecclesiæ præcisus est, et excommunicatus, is ab universa fidelium multitudine (donec per penitentiam publice reconciliatus fuerit arbitrio iudicis competentis) habendus est tanquam ethnicus et publicanus.

XXXIV. *De Traditionibus Ecclesiasticis.*

TRADITIONES atque cærimonias eadem non omnino necessarium est esse ubique, aut prorsus consimiles. Nam et variæ semper fuerunt, et mutari possunt, pro regionum, temporum, et morum diversitate, modo nihil contra verbum Dei instituantur.

Traditiones et cærimonias Ecclesiasticas, quæ cum verbo Dei non pugnant, et sunt auctoritate publica institutæ atque probatæ, quisquis privato consilio, volens, et data opera, publice violaverit, is, ut qui peccat in publicum ordinem Ecclesiæ, qui que lædit auctoritatem magistratus, et qui infirmorum fratrum conscientias vulnerat, publice, ut cæteri timeant, arguendus est.

38*

L

597

ARTICULI RELIGIONIS.

Quælibet Ecclesia particularis, sive nationalis, auctoritatem habet instituendi, mutandi, aut abrogandi caerimonias, aut ritus Ecclesiasticos, humana tantum auctoritate institutos, modo omnia ad ædificationem fiant.

XXXV. *De Homiliis.*

TOMUS secundus Homiliarum, quarum singulos titulos huic articulo subjunximus, continet piam et salutarem doctrinam, et his temporibus necessariam, non minus quam prior tomus Homiliarum, quæ editæ sunt tempore Edvardi sexti: itaque eas in Ecclesiis per ministros diligenter, et clare, ut a populo intelligi possint, recitandas esse judicavimus.

De Nominibus Homiliarum.

*Of the right use of the Church.
Against peril of Idolatry.
Of repairing and keeping clean of Churches.
Of good Works: first of Fasting.
Against Gluttony and Drunkenness.
Against Excess of Apparel.
Of Prayer.
Of the Place and Time of Prayer.
That Common Prayers and Sacraments
ought to be ministered in a known Tongue.
Of the reverent Estimation of God's Word.
Of Alms-doing.
Of the Nativity of Christ.
Of the Passion of Christ.
Of the Resurrection of Christ.
Of the worthy receiving of the Sacrament of
the Body and Blood of Christ.
Of the Gifts of the Holy Ghost.*

L 596

ARTICULI RELIGIONIS.

*For the Rogation days.
Of the State of Matrimony.
Of Repentance.
Against Idleness.
Against Rebellion*

XXXVI. *De Episcoporum et Ministrorum Consecratione.*

LIBELLUS de Consecratione Archiepiscoporum et Episcoporum, et de Ordinatione Presbyterorum et Diaconorum, editus nuper temporibus *Edvardi VI.* et auctoritate Parlamenti illis ipsis temporibus confirmatus, omnia ad ejusmodi consecrationem et ordinationem necessaria continet; et nihil habet, quod, ex se, sit aut superstitiosum, aut impium. Itaque, quicumque juxta ritum illius libri consecrati aut ordinati sunt, ab anno secundo prædicti regis *Edvardi*, usque ad hoc tempus, aut in posterum juxta eodem ritum consecrabitur, aut ordinabitur, rite atque ordine, atque legitime, stantimus esse, et fore, consecratos et ordinatos.

XXXVII. *De civilibus Magistratibus.*

REGIA Majestas in hoc Angliæ regno, ac cæteris ejus dominiis, summam habet potestatem, ad quam omnium statuum hujus regni, (sive illi Ecclesiastici sint, sive civiles) in omnibus causis, suprema gubernatio pertinet: et nulli externæ jurisdictioni est subjecta, nec esse debet.

Cum Regiæ Majestati summam gubernationem tribuimus, (quibus titulis intelligimus, animos quorundam calumniatorum offendi) non damus Regibus nostris aut

597

ARTICULI RELIGIONIS.

verbi Dei, aut Sacramentorum, administrationem; quod etiam Injunctiones, ab *Elizabetha* Regina nostra nuper editæ, apertissime restantur: sed eam tantum prærogativam, quam in sacris Scripturis, a Deo ipso, omnibus piis Principibus videmus semper fuisse attributam; hoc est, ut omnes status atque ordines, fidei suæ a Deo commissos, (sive illi Ecclesiastici sint, sive civiles) in officio contineant; et contumaces ac delinquentes gladio civili coerceant.

Romanus pontifex nullam habet jurisdictionem in hoc regno Angliæ.

Leges regni possunt Christianos, propter capitalia et grævia crimina, morte punire.

Christianis licet, ex mandato magistratus, arma portare, et iusta bella administrare.

XXXVIII. *De illicita Bonorum Communitatione.*

FACULTATES et bona Christianorum non sunt communia, quoad jus et possessionem, ut quidam Anabaptistæ falso jactant. Debet tamen quisque, de his quæ possidet, pro facultatum ratione, pauperibus eleemosynas benigne distribuere.

XXXIX. *De Jurajurando.*

QUEMADMODUM juramentum vanum et temerarium a Domino nostro Iesu Christo, et Apostolo eius Jacobo, Christianis hominibus interdictum esse fatemur: ita Christianorum Religionem minime prohibere censemus, quin, jubente magistratu, in causa fidei et caritatis jurare liceat, modo id fiat juxta Prophetæ doctrinam, in justitia, in judicio, et veritate.

(60)

CONFIRMATIO ARTICULORUM.

HIC liber antedictorum Articulorum jam denuo approbatus est, per assensum et consensum Serenissimæ Reginæ *Elizabethæ*, Dominiæ nostræ, Dei gratia, Angliæ, Franciæ, et Hiberniæ Reginæ, defensoris fidei, &c. retinendus, et per totum Regnum Angliæ exsequendus. Qui Articuli et lecti sunt, et denuo confirmati, subscriptione D. Archiepiscopi et Episcoporum superioris domus, et totius Cleri inferioris domus, in Convocatione, Anno Domini, 1571.

INDEX ARTICULORUM.

1. *De Fide in sacro-sanctam Trinitatem.*
2. *De Verbo, sive Filio Dei, qui verus homo factus est.*
3. *De Descensu Christi ad Inferos.*
4. *De Resurrectione Christi.*
5. *De Spiritu Sancto.*
6. *De divinis Scripturis, quod sufficienti ad salutem.*
7. *De Veteri Testamento.*
8. *De tribus Symbolis.*
9. *De Peccato Originali.*
10. *De libero Arbitrio.*
11. *De Homini Justificatione.*
12. *De bonis Operibus.*
13. *De Operibus ante Justificationem.*
14. *De Operibus Supererogationis.*

(61)

INDEX ARTICULORUM.

15. De Christo, qui solus est sine Peccato.
  16. De Peccato post Baptismum.
  17. De Prædestinatione, et Electione.
  18. De speranda æterna Salute tantum in Nomine Christi.
  19. De Ecclesia.
  20. De Ecclesiæ Auctoritate.
  21. De Auctoritate Conciliorum generalium.
  22. De Purgatorio.
  23. De Ministrando in Ecclesia.
  24. De loquendo in Ecclesia Lingua quam populus intelligit.
  25. De Sacramentis.
  26. De vi Institutionum divinarum, quod eam non tollat Malitia Ministrorum.
  27. De Baptismo.
  28. De Cæna Domini.
  29. De Manducatione Corporis Christi, et in pios illud non manducare.
  30. De utraque Specie.
  31. De unica Christi Oblatione in Cruce perfecta.
  32. De Conjugio Sacerdotum.
  33. De Excommunicatis vitandis.
  34. De Traditionibus Ecclesiasticis.
  35. De Homiliis.
  36. De Episcoporum et Ministrorum Consecratione.
  37. De civilibus Magistratibus.
  38. De illicita Bonorum Commutatione.
  39. De Iurejurando.
- Confirmatio Articulorum.

FORMA ET MODUS

Faciendi, Ordinandi, et Consecrandi

EPISCOPOS,
PRESBYTEROS, ET DIACONOS,
JUXTA RITUM
ECCLESIÆ ANGLICANÆ.

P R Æ F A T I O.

CUIVIS sacras Scripturas et veteres Scriptores accurate perlegenti perspicuum est, jam inde a tempore Apostolorum, hosce in Ecclesia Christi Ministrorum Ordines extitisse, Episcopos, Presbyteros, Diaconos. Quæ quidem munia tanti semper tamque reverenter habita sunt, ut nemini unquam jus fasve fuerit ullo eorum fungi, nisi qui prius vocatus, examinatus, et probatus esset, pro eoque habitus, qui dotibus esse idoneis præditus ad illud rite obeundum; idque post approbationem et admissionem a legitima Potestate, cum oratione publica, et manuum impositione. Quapropter, ut

PRÆFATIO.

iidem sacri Ordines servari, usurpári, reverentiamque debitam in posterum conse- qui valeant in Ecclesia *Anglicana*; nemo, pro legitimo Episcopo, Presbytero, aut Diacono, habebitur, nec ullo horum munerum fungendi licentiam habebit, nisi qui vocatus, examinatus, probatus, atque admissus ad illa fuerit, juxta sequentem formulam, aut sane Episcopalem Ordinationem, sive Consecrationem, prius habuerit.

Neque quisquam ad Diaconatus Ordinem admittetur, (nisi impetrata Dispensatione) qui non attigerit annum ætatis vicesimum tertium. Siquis autem Presbyter ordinabitur, eum oportebit annum vicesimum quartum complevisse. Annum vero trigesimum superabit omnis ordinandus seu consecrandus in Episcopum.

Episcopus autem, cum vel ipse, aut ex aliorum sufficiente testimonio, compertum habuerit, virum aliquem probe honesteque atque inculcate vitam instituisse, eumque, post examinationem ac probationem, linguam Latinam callere, atque in sacris Scripturis satis eruditum esse, illum, temporibus in Cauone præstitutis, aut vero (re ita postulante) aliqua alia Die Domi-

ORDINATIO DIACONORUM.

nica aut Feria, poterit ad Diaconatum admittere coram Ecclesia, juxta Modum et Formulam sequentem.

FORMA ET MODUS

ORDINANDI

D I A C O N O S .

¶ *Die ad hoc ab Episcopo præstituta, post Preces Matutinas, habebitur concio aut exhortatio, qua, quid sit eorum munus atque officium qui sunt ad Diaconatum admittendi, edisseretur; quamque necessarius sit hic Ordo in Ecclesia Christi, ut et quanti eos facere debeat populus in hocce suo munere.*

¶ *Ante omnia, Archidiaconus, aut qui illius vices obibit, Episcopo (in cathedra sedenti juxta mensam Domini) eos, qui in Diaconos cupiunt ordinari, singulos decentem vestem indutos, præsentabit in hæc verba.*

REVERENDE in Christo pater, hos adstantes hic viros tibi trado, ad Diaconatus Officium admittendos.

Episcopus. Vide, ut, quos nobis tradis viri sint cum doctrina tum moribus idoneis instructi ad ministerium suum rite obeundum, in honorem Dei, et Ecclesie ædificationem.

ORDINATIO DIACONORUM.

Archidiaconus respondet:

In eos inquisivi; ipsos etiam examinavi,
mihique videntur ita creati.

Tum Episcopus ad Populum:

FRATRES, si cui vestrum compertum est, quemquam ex hisce viris qui nunc nobis traditi sunt ad Diaconatus Ordinem admittendi, impedimento quopiam teneri, aut notabili aliquo crimine laborare, quominus eum fas sit ad hoc munus admitti; prodeat in Nomine Dei, et illud, quicquid sit criminis aut impedimenti, palam faciat.

¶ Quod si insigne aliquod crimen aut impedimentum objiciatur, ab illius Ordinatione (cui crimen aut impedimentum ejusmodi fuerit objectum) supersedebit Episcopus, usque dum ab objecto crimine se purgaverit.

¶ Tum Episcopus (iis qui digni visi fuerint qui ordinentur, sacri cætus precibus commendatis) una cum Clero et Populo tum præsentem, Litaniam, cum Precibus, cantabit aut recitabit, in hunc modum.

Litania, et Suffragia.

PATER de cælis, Deus, miserere nobis,
[et quæ sequuntur, ut in Liturgia.]

Ut Episcopos, Presbyteros, et Diaconos,
&c.

Ut hisce famulis tuis, ad Diaconatus, [vel Presbyteratus] Ordinem nunc admittendis, benedicere, et super eos gratiam tuam effundere digneris; ut munus suum rite obeant, ad Ecclesiæ tuæ ædificationem, et sancti tui Nominis gloriam;

Te rogamus, audi nos, Domine.

(66)

ORDINATIO DIACONORUM.

Oremus.

DEUS, Pater misericors! qui nec contriti cordis gemitum nec merentium affectum despicias, propitius adesto precibus nostris, quas tibi in omnibus afflictionibus et angustiis nostris effundimus, quotiescunque is premimur; nosque clementer exaudi, ut mala ea omnia evanescant, quæ Diaboli aut hominum artes et insidiæ contra nos molliuntur; et consilio pietatis tuæ dissipentur; ut nos famuli tui, nullis infestationibus læsi, in sancta Ecclesia tua tibi gratias in æternum referamus, per Jesum Christum, Dominum nostrum.

Exsurge, Domine! adjuva nos, et libera nos propter nomen tuum.

DEUS! auribus nostris audivimus, et patres nostri annuntiaverunt nobis, opera admiranda, quæ operatus es in diebus eorum, et in diebus antiquis.

Exsurge, Domine! adjuva nos, et libera nos propter honorem tuum.

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto;
Responsio. Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in sæcula sæculorum. Amen.

Ab inimicis nostris libera nos, Christe.
Respice clementer afflictiones nostras.
Misericorditer dolorem cordium nostrorum aspice.

Propitius esto peccatis populi tui.
Benigne et cum misericordia audi orationes nostras.

Fili David, miserere no. vi.
Et nunc et semper dignare exaudire nos o Christe.

Christe, exaudi nos clementer: exaudi nos clementer, o Domine, Jesu Christe

(67)

ORDINATIO DIACONORUM.

Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam;

Sicut speramus in te.

Oremus.

INFIRMITATES nostras, supplices quæ sumus, o Pater, benigne respice; et, propter gloriam Nominis tui, mala ea omnia, quæ iustissime sumus promeriti, a nobis averte; et præsta, ut, in cunctis adversitatibus nostris, omnem fiduciam nostram in misericordia tua collocemus, et tibi semper in puritate ac sanctitate vitæ serviamus, ad honorem et gloriam tuam, per Mediatorem et Advocatum nostrum unicum, Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen.

¶ *Tum cantabitur aut recitabitur Officium sacrae Communionis, cum Collecta, Epistola, et Evangelio, prout sequitur.*

OMNIPOTENS Deus! ejus divina providentia cautum est ut varii sint ministerii ordines in Ecclesia tua constituti, quæ Sancti tui Spiritus afflatu in Apostolorum tuorum mentem induxisti, ut S. Stephanum Protomartyrem deligerent, qui, cum aliis, in Diaconorum ordinem cooptaretur; hos famulos tuos, qui jam ad illud ipsum munus ac ministerium vocantur, benigne respice. Eos ita reple doctrinæ tuæ veritate, vitæque innocentia exorna, ut tibi in hoc officio, cum verbis tui probis exemplis, fidelem naverit operam, ad nominis tui gloriam, et Ecclesiæ tuæ ædificationem, per merita Servatoris nostri, Jesu Christi, qui, una tecum et cum Spiritu Sancto, vivit et regnat, in infinita sæcula. Amen.

ORDINATIO DIACONORUM.

Epistola. 1 Tim. iii. 8-13.

Aus hæc. Act. Apost. vi. 2-7.

¶ *Præquam autem prælegatur Evangelium, Episcopus, sedens in cathedra, Juramentum de Primatu Regina, et contra potestatem et auctoritatem omnium principum exterorum, unicuique ordinando administrandum curabit.*

Jusjurandum de Primatu Regina.

EGO [N.] sanctissime dejero, me, ex intimo animi sensu, abominari, detestari, et abjurare (ut impium, scilicet, et hæreticum) execrabile illud dogma et effatum, quo fas esse statuitur, ut gentium rectores, a pontifice Romano, vel quavis ecclesiæ Romanæ potestate, excommunicati aut abdicati, imperio deficiantur vel interficiantur, sive a suis ipsorum subditis, sive ab alio quoptiam. Affirmo præterea, et testificor, nullum esse exterum principem, hominem, præulem, civitatem, vel potestatem, cui ulla, in hoc regno, ecclesiastica vel spiritalis jurisdictio, potentia, majestas, præcellentia, aut dominiatio, vel sit vel esse debeat. *Ita me Deus adjuvet.*

¶ *Tum singulos ordinandos, ad hunc modum, coram populo interrogabit:*

NUM persuasum habetis, vos intus Spiritus sancti instinctu moveri, ut hoc munus atque ministerium in vos suscipiatis, operam Deo navaturi, ad illius gloriam, et Ecclesiæ ædificationem promovendam?

Respondet unusquisque. Ita persuasum habeo.

Episcopus. Num arbitramini, vos vere vocari secundum Domini nostri, Jesu Chris-

ORDINATIO DIACONORUM.

ti voluntatem, et rectam hujus regni constitutionem, ad ministerium Ecclesiæ?

Respondet. Sic arbitror.

Episcopus. An vos sincere atque ex animo creditis omnes tum Veteris tum Novi Testamenti Scripturas Canonicas?

Respondet. Eas credo.

Episcopus. Num diligenter eas prælegitis populo congregato in ea Ecclesia, cui ministrandi munus vobis demandabitur?

Respondet. Diligenter prælegam.

Episcopus. Diaconi officium est, in ea Ecclesia cui ministrandi munus ipsi demandabitur, ut adsit Presbytero sacra peragenti, maxime vero Cœnam Domini celebranti, ut sit adiutor in ea distribuenda. Quin et ipsi incumbit sacram Scripturam, Homiliasque in Ecclesia prælegere; Pueros in doctrina Catechetica instituire; Infantes, absente Presbytero, baptizare; necnon concionari, si ad id fuerit admissus ab Episcopo. Præterea ejus Officii est, ubi ita constitutum fuerit, exquirere ægrotos, pauperes, et infirmos Parochie, de eorum statu Parochum certiores facere, eorumque nomina et domicilia indicare, ut, per illius exhortationem, parochianorum aliorumve eleemosynis subleventur. Estisne hæc omnia alacriter et ex animo præstaturi?

Respondet. Ea præstaturus sum, juvante Deo.

Episcopus. Num omnem adhibebitis diligentiam, ut vestri familiarumque vestrarum mores ad normam doctrinæ Christi instituantur, utque tum vos tum illos (quantum in vobis erit) Ecclesiæ Christi præbeatis exempla salutaria?

Respondet. Adhibebo Domino adjuvante.

ORDINATIO DIACONORUM.

Episcopus. Num Ordinario vestro reverenter præstabitis obsequium, ut et præcipuis Ecclesiæ ministris, quorum curæ atque regimini subjecti estis, piis eorum admonitionibus alacriter atque ex animo obtemperantes?

Respondet. Dabo operam, Domino adjuvante.

¶ *Tunc Episcopus, unicuique, submisso genibus rursus, imposita in seriem manu, dicit.*

ACCIPERE potestatem fungendi officio Diaconi in Ecclesia Dei; quod officium tibi committitur in nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti. Amen.

¶ *Tum Episcopus unicuique eorum Novi Testamenti volumen tradet, dicens:*

ACCIPERE potestatem prælegendi Evangelium in Ecclesia Christi; et illud prædicandi, si ad id fueris admissus ab ipso Episcopo.

¶ *Tunc eorum aliquis, ab Episcopo jussus, legit*

Evangelium, Luc. xii. 35—38.

¶ *Tum Episcopus perget in Officio Communionis; atque omnes Ordinati manebunt, et sacram Synaxim participabunt eodem die, cum Episcopo.*

¶ *Sacra Cena celebrata, post ultimam Collectionem, et immediate ante Benedictionem, quæ sequuntur collecta recitabuntur.*

OMNIPOTENS Deus, bonorum omnium largitor! qui, pro summa tua indulgentia

ORDINATIO DIACONORUM.

hos famulos tuos ad Diaconatus officium in Ecclesia tua assumere dignatus es; da, quæsumus, ut sint modesti, humiles, et in ministerio perseverantes; ut se semper paratos præstent ad omnia disciplinæ spiritualis munia obeunda; utque, bonæ conscientie testimonio muniti, et in Christo Filio tuo firmi et corroborati, ita se gerant in hoc inferiori officio, ut digni reperiantur, qui ad superiora Ecclesiæ ministeria admittantur; per eundem Jesum Christum, Filium tuum, Servatorem nostrum, cui gloria sit et honor in infinita sæcula. Amen.

ACTIONES nostras singulas, Domine, clementissimo tuo favore præveni, et perpetuo auxilio prosequere; ut, in omnibus operibus nostris, in te inceptis, continuatis, et finitis, sanctum Nomen tuum glorificemus; et tandem, miseratione tua, vitam æternam consequamur; per Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen.

PAX Dei, quæ superat omnem intellectum, conservet corda vestra et mentes vestras in cognitione et amore Dei, et Filii ejus, Jesu Christi, Domini nostri; et favor Omnipotentis Dei, Patris, Filii, et Spiritus Sancti, vobis adsit, semperque vobiscum maneat. Amen.

¶ *Hic vero deventiandum est Diacono, quod debeat manere in illo Diaconi officio per annum integrum, (nisi ob causas idoneas aliter Episcopo visum fuerit) ut perfectam acquirat earum rerum peritiam, quæ ad ecclesiasticam administrationem attinent.*

I 619

ORDINATIO PRESBYTERORUM.

In qua administratione si fidelem ac diligentem se præstiterit, a Diocesano poterit ad Presbyteratus ordinem admitti temporibus juxta Canonem constitutis; aut (re ita postulante) alia aliqua Dominica, aut festa die, coram Ecclesia, juxta modum et formam sequentem.

FORMA ET MODUS

ORDINANDI PRESBYTEROS.

¶ *Die ab Episcopo præstituta, post Preces Matutinas habebitur concio aut exhortatio, qua, quid sit eorum munus atque officium, qui sunt in Presbyteros ordinandi, ponetur ob oculos, quamque sit necessarius ille ordo in Ecclesia Christi; ut et quanti eos facere debeat populus in hocce suo munere.*

¶ *Ante omnia, Archidiaconus, aut, eo absente, alius ad illius munus obeundum delegatus, Episcopo, in cathedra sedenti juxta Mensam Domini, eos qui illa die sunt ad Presbyteratus ordinem admittendi, singulos decentem vestem indutos, tradet, ac dicet:*

REVERENDE in Christo pater, hos adstantes hic viros tibi trado, ad Presbyteratus ordinem admittendos.

Episcopus. Vide, ut, quos nobis tradis, idonei ac digni sint, cum ob eruditionem, tum ob piam conversationem, qui ministerium suum rite obeant, ad honorem Dei, et Ecclesiæ illius ædificationem.

39*

I

613

ORDINATIO PRESBYTERORUM.

¶ *Respondebit Archidiaconus:*

In eos inquisivi; eos etiam examinavi, mihi que videntur ita comparati.

¶ *Tunc Episcopus dicit Populo:*

AMICI auditores! hi sunt, quos, Deo annuente, in sacrum Presbyteratus ordinem hodie assumere nobis animus est. Quippe, post debitam in eos factam inquisitionem, nihil occurrit, quod impediat quominus ad officium suum atque ministerium rite vocentur, sicutque ad illud idonei. Verumtamen, si cui verum compertum est, quemquam eorum ullo impedimento teneri, aut aliquo notabili crimine laborare, quominus eos fas sit ad sanctum hoc ministerium admitti; proleat ille in nomine Dei, et illud, quicquid sit criminis aut impedimenti, palam faciat.

¶ *Tum, si crimen aut impedimentum aliquod insignè obijciatur, illius ordinationi, cui crimen aut impedimentum ejusmodi fuerit obiectum, supersedebit Episcopus, usque dum ab obiecto crimine se purgaverit.*

¶ *Tunc Episcopus (iis qui digni visi fuerint, qui ordinentur, sacri cœtus precibus commendatis) una cum Clero et populo (tunc presente, Litaniarum cum precibus cantabit aut recitabit, prout habetur in Formula Diaconos ordinandi, excepto, quod, in Suffragio proprio ibi addito, vox [Diaconatus] omittatur, in cuius locum subjiciatur vox [Presbyteratus].)*

¶ *Tum cantabitur aut recitabitur Officium pro sacra Communione, cum Collecta, Epistola, et Evangelio, prout sequuntur.*

ORDINATIO PRESBYTERORUM.

Collecta.

OMNIPOTENS Deus, bonorum omnium largitor! qui, per sanctum tuum Spiritum, varios in Ecclesia ministerii ordines instituisti; hos famulos tuos, ad Presbyteratus officium nunc vocatos, benigne respice; eosque ita reple doctrinæ tuæ veritate, et vitæ innocentia exorna, ut tibi in hoc officio, cum verbis tum probis exemplis, fidelem navent operam, ad nominis tui gloriam, et Ecclesiæ tuæ edificationem; per merita Servatoris nostri, Jesu Christi, qui, una tecum et cum Spiritu Sancto, vivit, et regnat, in infinita sæcula. *Amen.*

Epistola. Ephes. iv. 7—13.

¶ *Deinde legetur, pro Evangelio, pars capituli noni Evangelii secundum S. Matthaum.*

Evangelium. S. Matth. ix. 36—38.

Aut S. Joau. x. 1—16.

¶ *Tunc Episcopus, sedens in cathedra, Juramentum de Primatu Regniæ, eorum unicuique administrabit, prout superius habetur in Formula ordinandi Diaconos.*

¶ *Quo facto, eos affabitur hunc in modum:*

AUDIVISTIS, fratres, tam in privato examine, quam in ea exhortatione quæ jam ad vos habita est, ut et in sacris lectionibus ex Evangelio et scriptis Apostolorum desumptis, quantæ dignitatis quantique moment

ORDINATIO PRESBYTERORUM.

sit Officium hoc, ad quod vocamini. Atque vos etiam nunc iterum exhortamur in nomine Domini nostri Jesu Christi, ut sitis memores, ad quam excelsam dignitatem, et quam grave munus et officium, vocamini; nempe ut sitis nuntii, speculatores, et dispensatores Domini, ad familiam illius instituendam, monendam, et pascendam; ad quaerendas oves Christi huc illuc dispersas, ejusque filios inter mundi hujus nequitiam versantes, quo salutem aeternam per Christum consequantur.

Memoriae igitur vestrae semper insideat, quantus thesaurus curae vestrae committatur. Sunt enim oves Christi, quas morte sua redemit, et propter quas sanguinem suum effudit. Ecclesia et cœtus, cui debetis ministrare, sponsa ejus est, atque corpus: et si, vestra negligentia, damni aliquid aut detrimenti patiatur ea Ecclesia, aut quodpiam illius membrum, nostis culpae ejusmodi gravitatem, et horribilem poenam, quae eam insecutura sit. Quapropter, vobiscum ipsi perpendite, quis sit ministerii vestri finis, quoad filios Dei, et sponsam atque corpus Christi: et attendite, ne sit, in labore, cura, ac diligentia vestra, ulla intermissio, usquequàm pro viribus operam dederitis, juxta quod tenemini, ut eos omnes, qui curae vestrae vel jam committuntur vel sunt deinceps committendi, adducatis ad eum consensum in fide ac cognitione Dei, et ad eam aetatis in Christo maturitatem ac perfectionem, quae nullum locum relinquat in medio vestri, vel erroribus in religione, vel vitiiis in vivendi ratione.

Cum igitur adeo excellens, adeoque difficile sit munus illud vestrum, animadvertitis, quanta diligentia quantoque affectu in illud vobis sit incumbendum, tam ut vos prae-

ORDINATIO PRESBYTERORUM.

beatissimos obsequentes et gratos erga Dominum, qui vos ad tantam dignitatem evehit, quam ut cavetis, ne aut ipsi Deum offendatis, aut in causa sitis cur alii eum offendant. Quanquam hoc propositum et hanc voluntatem a vobis habere non valetis; siquidem ea voluntas, eaque sufficientia, a solo Deo est. Id igitur officii vobis necessario incumbit, ut a Deo Sanctum ipsius Spiritum obnixè petatis. Quandoquidem vero tantum opus, utpote quod in salute versatur animarum, ad optatum finem aliter perducere nequit, quam doctrina atque exhortationibus ex sacra Scriptura desumptis, una cum vita quae illis respondeat; perpendite, quam pariter Scripturae sint vobis legendae et ad discendae; quamque diligenter ad normam earundem Scripturarum exigendi sint mores vestri, et eorum omnium qui vos propius attingunt: eaque ipsa de causa, quam procul a vobis sint amovendae (quoad fieri poterit) omnes hujus mundi curae atque sollicitudines.

Speramus, vos hæc jamdiu perpendisse, atque attente apud vos considerasse, planeque statuisse vos totos (Deo juvante) consecrare huic muneri, ad quod ipsi placuit vos vocare: adeo ut (quantum quidem in vobis erit) in hoc unum incumbatis, omnesque curas vestras atque omnia studia impendatis; Deum autem Patrem, per intercessionem unius Servatoris nostri Jesu Christi, indesinenter oretis, ut Spiritus Sancti opem caelestem consequamini; ut per continuam lectionem ac meditationem Scripturarum, ad maturitatem ministerii vestri deveniatis, et in eo corroboremini: utque enixe admittamini in sanctimonia progressus facere, ac praestare ut in eadem progrediatur etiam illi qui vos attingunt

ORDINATIO PRESBYTERORUM.

aliqua necessitudine, eos iustituendo in norma et doctrina Christi, ut sitis exempla pia, et typi salutare, quos populus sequatur atque imitetur.

Jam vero, ut cœtus Christianorum hic congregatus perspectum habeat, quodquam sit propositum vestrum, quæve mens circa ea de quibus nunc agitur, ut promissum, quod estis daturi, vos magis magisque adstrigat ad munus vestrum rite obeundum; vos plane, et absque ulla ambiguitate, respondebitis ad questiones, quas vobis proponemus in nomine Dei et ejus Ecclesiæ.

SUGGERIT-ne vobis animus, vos vere vocari secundum voluntatem Domini nostri Jesu Christi, et consuetudinem hujus Ecclesiæ Anglicanæ, ad Presbyteratus ordinem et ministerium?

Responsio. Suggestit.

Episcopus. Num persuasum habetis, Scripturis sacris sufficienter contineri omnem doctrinam necessariam requisitam ad salutem æternam, per fidem in Jesum Christum? Num etiam apud vos decrevistis ex iisdem Scripturis documenta desumere, quibus populum vobis commeditum instituat, nec quidquam docere (tanquam necessario ad salutem æternam requisitum), nisi quod persuasum habeatis ex Scripturis posse inferri et probari?

Responsio. Sic persuasum habeo; et sic decrevi, auxiliante Dei gratia.

Episcopus. Num igitur fidelem vestram operam adhibitori estis in doctrina et sacramentis, atque disciplina Christi administrandis, juxta quod præcepit Dominus; et prout in hac Ecclesia, et in hoc regno, receptum est, secundum Dei mandatum;

618

ORDINATIO PRESBYTERORUM.

ita ut populum curæ manerique vestro commissum docturi sitis, ut ei se submittant, eamque cum omni diligentia observent?

Responsio. Id, Deo favente, diligenter curabo.

Episcopus. Num parati erectique eritis ad propulsandas et auferendas, omni cum fide atque diligentia, omnes falsas et alienas doctrinas, quæ verbo Dei adversantur; et admonendum hortandumque, cum privatim tum publice, tam ægrotos quam bene valentes, intra suos quisque fines, pro necessitatis exigentia, proque data occasione?

Responsio. Ero, auxiliante Domino.

Episcopus. Eritisne assidui in orationibus, et in legendis sacris Scripturis, et in iis studiis quæ harum intelligentiam juvare possint, sepositis mundi et carnis studiis?

Responsio. Ea conabor præstare, opitulante mihi Domino.

Episcopus. Num diligentem operam adhibebitis in formandis exornandisque tam vobismet ipsis quam familiis vestris, juxta doctrinam Christi, ut vos ipsos et eas, quantum in vobis erit, exempla bona et typos salutares Ecclesiæ Christi præbeatis?

Responsio. Adhibebo operam, opitulante mihi Domino.

Episcopus. Num fovebitis et promovebitis, pro viribus vestris, quietem, pacem, et caritatem, inter omnes Christianos, inter eos autem potissimum, quorum cura vobis demandatur, aut demandabitur?

Responsio. Hoc præstabo, opitulante mihi Domino.

619

ORDINATIO PRESBYTERORUM.

Episcopus. Num Ordinario vestro reverenter præstabitis obsequium, ut et præcipuis Ecclesiæ ministris, quorum curæ atque regimini subjecti estis; piis eorum admonitionibus alacriter atque ex animo obtemperantes, vosque piis eorum judiciis submittentes?

Responsio. Faciam, opitulante mihi Domino.

¶ *Tum Episcopus, assurgens, dicet:*

DEUS Omnipotens, qui vobis dedit hæc omnia præstare velle, vobis etiam largiatur virtutem ad ea præstanda; ut, quod inceptum in vobis, opus suum perficiat, per Jesum Christum, Dominum nostrum. *Amen.*

¶ *His peractis, cæcus monebitur ut hæc secreto in suis orationibus petat a Deo, et propterea humillime supplicando. Atque, ut detur locus his precibus, silentium per aliquantum temporis servabitur.*

¶ *Postea cantabitur aut recitabitur ab Episcopo Hymnus, Veni, Creator Spiritus, omnibus Ordinandis in genua provolutis; Episcopo præunte, Presbyteris autem, aliisque qui adstent, aliter respondentibus.*

VENI, Creator Spiritus!
Mentes tuorum visita;

ORDINATIO PRESBYTERORUM.

Imple superna gratia,
Quæ tu creasti pectora,
Qui Paracletus diceris,
Donum Dei altissimi;
Fons vivus, ignis, caritas,
Et spiritualis Unctio.
Tu septiformis munere;
Dextra Dei tu digitus;
Tu rite promissum Patris,
Sermone ditans guttura.
Accende lumen sensibus;
Infunde amorem cordibus;
Infirma nostri corporis
Virtute firmans perpeti.
Hostem repellas longius,
Pacemque domes proutinus;
Ductore sic te prævio,
Vitemus omne noxium.
Per te sciamus, *Quæ* Patrem,
Noscantur atque Filium;
Te, utriusque Spiritum,
Credamus omni tempore.
Sit laus Patri cum Filio,
Sancto simul Paracleta;
Nobisque mittat Filius
Charisma Sancti Spiritus. Amen.

¶ *His peractis, Episcopus sic orabit, et dicit et*

Oremus.

OMNIPOTENS Deus ac Pater cælestis! qui, ex immensa tua caritate tuæque erga nos bonitate, dedisti nobis carum et prædilectum Filium tuum unigenitum, Jesum Christum, ut esset Redemptor noster, et auctor vitæ æternæ; qui, postquam morte

ORDINATIO PRESBYTERORUM.

sua redemptionem nostram perfecerat, postque suam in cælum Ascensionem, in orbem universum misit Apostolos suos, Prophetas, Evangelistas, doctores, et pastores, quorum laboribus ac ministerio gregem ingentem coegit in omnibus mundi regionibus, ad æternas sancti nominis tui laudes enarrandas: pro his tantis æternæ tuæ bonitatis beneficiis, et propterea quod hos præsentis famulos tuos vocare dignatus es ad hoc idem munus ac ministerium, ad salutem generis humani institutum, tibi gratias agimus ex animo quam maximas; te laudamus; te adoramus; tibi que humillime supplicamus, per eundem Filium tuum benedictum, ut omnibus sive hic sive alibi sanctum nomen tuum invocantibus, concedere digneris, ut indesinenter gratiam erga te animam exhibeamus, pro his aliisque omnibus beneficiis tuis; utque indies progrediamur in cognitione ac fide in te et in Filium tuum, per Spiritum sanctum; ita ut, non modo per ministros tuos, sed per eos etiam super quos ministri tui constituti fuerint, sanctum nomen tuum in æternum glorificetur, et benedictum illud regnum tuum amplietur, per eundem Filium tuum, Jesum Christum, Dominum nostrum, qui vivit et regnat tecum in unitate ejusdem Sancti Spiritus, in infinita sæcula. Amen.

¶ *Hac finita oratione; Episcopus, cum Presbyteris ibi presentibus, manus suas in seriem imponent unicuique ad Presbyteratum ordinando, submisit in genua provocato; Episcopo dicente:*

ACCIPE Spiritum Sanctum, ad officium

ORDINATIO PRESEYTERORUM.

et opus Presbyteri in Ecclesia Dei, quod tibi committitur per impositionem manuum nostrarum. Quorum remisit peccata, remittuntur; et quorum retines peccata, retinentur. Et esto fidelis veri Dei et sanctorum ejus sacramentorum dispensator, in nomine Patris et Filii, et Spiritus Sancti. Amen.

¶ *Post hæc, Episcopus unicuique in genua provocato Sacra Biblia in manum tradet, dicens:*

ACCIPE potestatem prædicandi verbum Dei, et administrandi sancta sacramenta Ecclesie, in qua fueris ad hæc legitime constitutus.

¶ *His peractis, Symbolum Nicænum canabitur aut recitabitur; deinde Episcopus perget in officio sacra Communionis: quam una participabunt omnes ordinati, manentes in eodem loco, ubi manus ipsis fuerint impositæ, usque dum de sacra Cæna degustaverint. Sacra vero Cæna celebrata, post ultimam Collectam, et proximè ante benedictionem, hæc collecta recitabuntur.*

PATER summe misericors! te supplices rogamus, ut in hos famulos tuos effundas cælestem tuam benedictionem, ut justitia induantur; eosque successus habeat verbum tuum, quod per os ipsorum proferetur, ut nunquam frustra sit enuntiatum. Eam porro gratiam nobis concedas, ut, quæ pro-

ORDINATIO PRESBYTERORUM.

posituri sunt ex sanctissimo verbo tuo de prompta, aut cum eo concordantia, ea omnia audiamus et excipiamus, tanquam media nos ad salutem deducantia; ut, in omnibus dictis factisque nostris, gloriam tuam, et regni tui incrementum, quaeramus, per Jesum Christum, Dominum nostrum. *Amen.*

ACCIONES nostras singulas, Domine, clementissimo tuo favore praevieni, et perpetuo auxilio proseguere; ut, in omnibus operibus nostris, in te inceptis, continuatis, et finitis, sanctum nomen tuum glorificemus; et tandem, miseratione tua, vitam aeternam consequamur; per Jesum Christum, Dominum nostrum. *Amen.*

PAX Dei, quae superat omnem intellectum, conservet corda vestra et mentes vestras in cognitione et amore Dei, et Filii ejus, Jesu Christi, Domini nostri; et favor Omnipotentis Dei, Patris, Filii, et Spiritus Sancti, vobis adsit, semperque vobiscum maneat. *Amen.*

¶ Si autem uno eodemque die alii ad Diaconatus, alii ad Presbyteratus, ordinem admittantur, prius tradentur Diaconi, deinde Presbyteri. Et satis fuerit, si semel recitentur Litaniae pro utrisque. Ambae Collectae usurpabuntur; primo, ea quae ad Diaconos pertinet, deinde, illa quae ad Presbyteros. Epistola erit Ephes. iv. 7, usque ad 14, ut supra in hoc Officio. Postquam, si qui sunt ad Diaconatum admittendi, statim Jusjurandum de Primatu

CONSECRATIO EPISCOPORUM.

praestabunt, examinabuntur, et ordinabuntur, prout supra praescriptum est. Tum, praelecto ab aliquo eorum Evangelio, (quod desumetur aut ex S. Matth. ix. 36-38, ut supra in hoc Officio, aut ex S. Luc. xii. 35, usque ad 39, ut antea in Forma pro ordinandis Diaconis) ii, qui sunt ad Presbyteratum admittendi, praestabunt etiam Jusjurandum de Primatu, examinabuntur, et ordinabuntur, prout supra in hoc Officio praescriptum habetur.

FORMA

ORDINANDI VEL CONSECRANDI ARCHIEPISCOPUM aut EPISCOPUM.

- ¶ Quae quidem Consecratio semper celebranda est die Dominica, aut aliquo die Festo.
¶ Rebus omnibus in Ecclesia paratis et rite dispositis, post Preces Matutinas, Archiepiscopus, aut alius Episcopus ad id constitutus, ordinetur ab Officio Sacrae Communionis, in quo haec erit

Collecta.

OMNIPOTENS Deus! qui, per Jesum Christum, Filium tuum, sanctis tuis Apostolis multa excellentia dona largitus es,
625

CONSECRATIO EPISCOPORUM.

quique illis in mandatis dedisti, ut gregem tuum pascere; gratiam largire (quæsumus) omnibus Episcopis, Ecclesiæ tuæ pastoribus, ut diligenter verbum tuum prædicent, utque piæ ejus disciplinam rite administrent. Populo autem tua, ut obsequenter eam servent; ut omnes æternæ gloriæ coronam consequantur, per Jesum Christum, Dominum nostrum. *Amen.*

¶ *Alius autem Episcopus leget Epistolam,*
1 Tim. iii. 1-7.

¶ *Aut hoc, loco Epistolæ.*
Act. xx. 17-35.

¶ *Tum alius Episcopus leget Evangelium.*
S. Joan. xxi. 15-17.

¶ *Aut hoc.* S. Joan. xx. 19-23.

¶ *Aut hoc.* S. Matth. xxviii. 18.

ACCEDENS Jesus locutus est eis, dicens: Data est mihi omnis potestas in cælo et in terra. Euntes ergo, docete omnes gentes; baptizantes eos in nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti; docentes eos servare omnia quæcumque mandavi vobis. Et, ecce, ego vobiscum sum omnibus diebus, usque ad consummationem sæculi.

¶ *Post Evangelium, Symbolum Nicænum, et concionem sacram, electus Episcopus, sup-
pare, (vulgo Rochetto) indutus, a duobus
Episcopis tradetur illius Provincia Archi-
episcopo (aliive Episcopo) ad hoc per legi-*

666

CONSECRATIO EPISCOPORUM.

timam delegationem constituto) Archiepiscopo sedente in cathedra juxta sacram Mensam, Episcopis autem, qui illum tradunt, dicentibus:

REVERENDISSIME in Deo Pater! hunc piæ atque eruditum virum tibi tradimus, in Episcopum ordiandum atque consecrandum.

¶ *Tum Archiepiscopus mandatum regium jubebit exhiberi, idque legendum curabit. Jusjurandum autem, de agnoscendo Regine Primatu, singulis in Episcopos electis administrabitur, prout habetur in formula Diaconos ordinandi; ut et postea Jusjurandum obedientiæ Archiepiscopo debita, juxta sequentem formulam.*

Jusjurandum obedientiæ Archiepiscopo debita.

IN Nomine Dei, Amen. Ego [N.] electus Episcopus Ecclesiæ sedisque [N.] profiteor polliceorque omnimodam reverentiam et obedientiam debitam Archiepiscopo atque Ecclesiæ Metropolitanæ [N.] et eorum successoribus. Ita me Deus adjuvet, per Jesum Christum.

¶ *hæc Jusjurandum omittetur in consecratione Archiepiscopi.*

¶ *Tum Archiepiscopus cæcum ad orandum exhortabitur, in hæc verba:*

FRATRES! Scriptum est in Evangelio secundum S. Lucam, quod Servator noster, Christus, per totam noctem in orationibus perseveraverit, priusquam eligeret ac init-

40

I.

667

CONSECRATIO EPISCOPORUM.

teret duodecim Apostolos suos. Scriptum est etiam in Actis Apostolorum, Discipulos, qui Antiochiæ degebant, jejuniis et orationibus vacasse, antequam Paulo et Barnabæ manus imponerent, eosque mitterent. Christi Servatoris igitur, et Apostolorum ejus, exemplum secuti, ante omnia, orationi incumbamus, priusquam virum hunc admittamus, qui nobis traditus est, eumque ad id opus mittamus, ad quod ipsum a Spiritu Sancto vocatum esse confidimus.

¶ *Tum recitabitur Litanía, ut superius in Formula Diaconos ordinandi; excepto tantummodo, quod, post hunc locum* [ut omnes Episcopos, Presbyteros, &c.] *proprium suffragium, quod ibi habetur, omitatur, hoc sequente Suffragio in ejus locum substituto.*

UT huic fratri nostro electo benedicere, et super ipsum gratiam tuam cœlestem effundere, digneris; ut officium, ad quod vocatur, rite obeat, ad Ecclesiæ tuæ ædificationem, et nominis tui honorem, laudem, ac gloriam;

Responsio. Te rogamus, audi nos, Domine.

¶ *Tum recitabitur sequens Oratio.*

OMNIPOTENS Deus, omnium bonorum largitor! qui, per Sanctum Spiritum tuum, varios in Ecclesia ministerii ordines instituisti; hunc famulum tuum, ad opus et ministerium Episcopi nunc vocatum, benigne respice; eumque ita reple doctrinæ tuæ veritate, vitæque innocentia exorna, ut tibi, in hoc officio, dictis factisque, hede-

628

CONSECRATIO EPISCOPORUM.

sem navet operam, ad nominis tui gloriam, Ecclesiæque tuæ ædificationem et rectam gubernationem, per merita Servatoris nostri, Jesu Christi, qui, una tecum et cum Spiritu Sancto, vivit, et regnat, in infinita sæcula. Amen.

¶ *Tum Archiepiscopus, in cathedra sedens, eum qui in Episcopum consecrandus est sic alloquetur:*

FRATER! quandoquidem et Scriptura sacra et antiqui Canones monent, ne præpropere manus imponamus, et quinquam admittamus ad regimen in Ecclesia Christi, quam non miore pretio, quam sui ipsius sanguinis effusione, acquisivit; priusquam te admittam ad hanc administrationem, te examinabo in quibusdam articulis, ut præseus cœtus compertum habeat, et contestari possit, quo pacto te gerere in hoc officio apud te statueris.

NUM persuasum habes, te vere vocari ad hanc administrationem, secundum voluntatem Domini nostri, Jesu Christi, et hujus regni morem?

Responsio. Ita persuasum habeo.

Archiepiscopus. Num persuasum habes, Scripturis sacris sufficienter contineri omnem doctrinam necessario requisitam ad salutem æternam, per fidem in Jesum Christum? Num etiam apud te decrevisti, ex iisdem sacris Scripturis documenta desumere, quibus præter tibi commissum instituas; nec quidquam tenere aut docere, tanquam necessario ad salutem æternam requisitum, nisi quod persuasum habueris ex Scripturis posse inferri ac probari?

43*

L

629

CONSECRATIO EPISCOPORUM.

Responsio. Ita persuasum habeo; et sic decrevi, auxiliante Dei gratia.

Archiepiscopus. Num igitur iisdem sacris Scripturis dabis operam, et Deum invocando rogabis, ut tibi veram earum intelligentiam concedat; ita ut earum ope possis docere et exhortari in salubri doctrina, et contra dicentibus resistere, eosque redarguere?

Responsio. Ita faciam, iuvante Deo.

Archiepiscopus. Num apud te constituisti propulsare et amoliri, omni cum fide atque diligentia, omnes falsas et alienas doctrinas, quæ verbo Dei adversantur; aliosque, cum privatim tum publice, ad illud ipsum monere et hortari?

Responsio. Ita facere apud me constitui, opitulante mihi Domino.

Archiepiscopus. Num omnem impietatem et mundana desideria abnegabis; sobrie, et juste, et pie vivens in hoc sæculo; ut te ipsum in omnibus exemplum bonorum operum aliis præbeas; ut vereatur adversarius, nihil mali habens, quod contra te dicat?

Responsio. Ita faciam, opitulante mihi Domino.

Archiepiscopus. Num fovebis et promovebis (quântum in te erit) quietem, caritatem, et pacem, inter omnes; inquietos vero, immorigeros, et crimini obnoxios, intra tuam diœcesim, corriges, et punies, pro ea potestate, quam habes ex verbo Dei, quæque tibi commissa fuerit ex hujus regni constitutione?

Responsio. Ita faciam, iuvante Deo.

CONSECRATIO EPISCOPORUM.

Archiepiscopus. Num fidelis eris in ordinandis et mittendis aliis, iisque manus imponendo?

Responsio. Ero, Deo adjuvante.

Archiepiscopus. Num te ipsum mansuetum præbebis, et misericordem, propter Christum, erga pauperes et egenos, omnesque peregrinos auxilio destitutos?

Responsio. Præbebo, Deo adjuvante.

¶ *Tum Archiepiscopus, assurgens, dicit:*

DEUS Omnipotens, Pater noster cœlestis, qui tibi dedit hæc omnia præstare velle, tibi etiam largiatur vires et virtutem ad ea præstanda, ut, (illo perficiente in te bonum opus quod ipse incepit) perfectus et inculpatus reperiaris in die novissimo, per Jesum Christum, Dominum nostrum. Amen.

¶ *Tum Episcopus electus reliqua vestimenta episcopalia induet; quo facto, Hymnus, "Veni, Creator Spiritus," super ipsum, genibus nixum, cantabitur aut recitabitur, incipiente Archiepiscopo, Episcopis autem, cum aliis presentibus, alterne respondentibus, hunc in morem:*

VENI, creator Spiritus! &c.
(ut in Ordinatione Presbyterorum.)

¶ *Quo finito, Archiepiscopus dicit:*

Domine, exaudi orationem nostram.

Responsio. Et c. amor costet ad te perveniat.

CONSECRATIO EPISCOPORUM.

Oremus.

OMNIPOTENS Deus, et Pater summe misericors! qui, ex immensa tua bonitate, Jesum Christum, carum et prædilectum Filium tuum unigenitum, dedisti, ut esset Redemptor noster, et auctor vite æternæ; qui, postquam morte sua redemptionem nostram perfecisset, et in cælum ascendisset, dona sua abunde super homines effudit, alios constituens Apostolos, alios Prophetas, alios vero Evangelistas, alios pastores et doctores, ad ædificationem et consummationem Ecclesiæ suæ; huic famulo tuo gratiam eam largire, quæsumus, qua semper paratus sit Evangelium illud tuum annuntiare, quod est nostræ tecum reconciliationis jucundus nuntius, et ea uti auctoritate quæ ipsi concessa est, non ad perniciem, sed ad auxiliandum; ita ut (tanquam fidelis dispensator et prudens, qui in tempore familiæ tuæ demensum suum distribuit) in æternum gaudium tandem admittatur, per Jesum Christum, Dominum nostrum, qui, una tecum, et cum Spiritu Sancto, vivit et regnat, unus Deus, in infinita sæcula. *Amen.*

¶ *Tunc Archiepiscopus, et Episcopi qui aderunt, electo in Episcopum, coram ipsis in genua prostrato, manus imponent, Archiepiscopo dicente:*

ACCIPERE Spiritum sanctum, ad officium et opus Episcopi in Ecclesia Dei, quod jam tibi committitur per impositionem manuum nostrarum, in nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti. Amen. Ac memento ut

CONSECRATIO EPISCOPORUM.

exsuscites gratiam Dei, quæ tibi data est per hanc manuum nostrarum impositionem. Non enim dedit nobis Deus spiritum timoris, sed virtutis, et amoris, et sobrietatis.

¶ *Tunc Archiepiscopus ipsi tradet sacra Biblia, dicens:*

ATTENDE lectioni, exhortationi, et doctrinæ. Ea meditare, quæ in hoc libro continentur. In his esto diligens, ut tuus inde profectus omnibus manifestus sit. Attende tibi, et doctrinæ; insta in illis. Hoc enim faciens, et te ipsum saluum præstabis, et eos qui te audiunt. Esto gregi Christi pastor, non lupus: pasce oves illius; ne devores. Infirmas sustenta; regrotantes sana; contractas alliga; abactas reduc, perditas require. Ita esto misericors, ut ne sis æquo remissior. Ita disciplinam admissa, ne obliviscaris misericordiam: ut, cum summus Pastor apparuerit, coronam immarcescibilem accipias, per Jesum Christum, Dominum nostrum. *Amen.*

¶ *Tunc Archiepiscopus perget in Officio Sacræ Communionis; cumque eo simul jam consecratus Episcopus (una cum aliis) Cænam Domini participabit.*

¶ *Et, pro ultima Collecta proxime ante benedictionem, hæc recitabuntur Orationes.*

PATER summe misericors! effunde (quæsumus) in hunc famulum tuum cælestero

CONSECRATIO EPISCOPORUM.

tuam benedictionem; eumque ita reple sancto Spiritu tuo, ut, verbum tuum prædicans, non solum assiduus et vehemens sit in corripiendo, obsecrando, et redarguendo, cum omni patientia et doctrina; verum etiam sit exemplum salutare fidelibus. In verbo, in conversatione, in caritate, in fide, in castitate, et in puritate; ut, cursu suo fideliter peracto, accipiat, in die novissimo, coronam justitiæ, quæ ipsi reposita est a Domino, justo iudice, qui vivit et regnat, unus Deus, cum Patre et Spiritu Sancto, in subnita sæcula. *Amen.*

ACTIONES nostras singulas, Domine, clementissimo tuo favore præveni, et perpetuo auxilio prosequere; ut, in omnibus operibus nostris, in te inceptis, continuatis, et finitis, sanctum nomen tuum glorificemus, et tandem, misericordie tuæ, vitam æternam consequamur; per Jesum Christum, Dominum nostrum. *Amen.*

PAX Dei, quæ superat omnem intellectum, conservet corda vestra et mentes vestras in cognitione et amore Dei, et Filii ejus Jesu Christi, Domini nostri; et favor Omnipotentis Dei, Patris, et Filii, et Spiritus Sancti, vobis adsit, semperque vobiscum manserit. *Amen.*